

U S T A W A

z dnia ..... 2014 r.

Prawo restrukturyzacyjne

CZĘŚĆ I

PRZEPISY OGÓLNE O POSTĘPOWANIACH RESTRUKTURYZACYJNYCH I ICH SKUTKACH

TYTUŁ I

Przepisy ogólne

DZIAŁ I

Przepisy wstępne

Art. 1. Ustawa reguluje:

- 1) zasady zawierania przez dłużnika niewypłacalnego lub zagrożonego niewypłacalnością układu z wierzycielami, jak również skutki zawartego układu, oraz
- 2) zasady przeprowadzania działań sanacyjnych zmierzających do przywrócenia dłużnikowi niewypłacalnemu lub zagrożonemu niewypłacalnością zdolności do wykonywania zobowiązań.

Art. 2. Celem postępowań uregulowanych ustawą jest uniknięcie ogłoszenia upadłości dłużnika poprzez umożliwienie mu restrukturyzacji w drodze zawarcia układu z wierzycielami, a w przypadku postępowania sanacyjnego również poprzez przeprowadzenie działań sanacyjnych, przy zabezpieczeniu słusznych praw wierzycieli.

Art. 3. Restrukturyzacja uregulowana ustawą przeprowadzana jest w następujących postępowaniach (postępowania restrukturyzacyjne):

- 1) postępowanie o zatwierdzenie układu,
- 2) przyspieszone postępowanie układowe,
- 3) postępowanie układowe,
- 4) postępowanie sanacyjne.

Art. 4. Postępowania restrukturyzacyjne mogą być wszczęte tylko na wniosek dłużnika, o ile ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 5. 1. Przepisy ustawy stosuje się do przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121).

2. Przepisy ustawy stosuje się także do:

- 1) spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek akcyjnych nieprowadzących działalności gospodarczej;
- 2) wspólników osobowych spółek handlowych ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;
- 3) wspólników spółki partnerskiej.

3. Przepisów ustawy nie stosuje się do Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego oraz zakładów ubezpieczeń, zakładów reasekuracji i funduszy inwestycyjnych.

DZIAŁ II

PODSTAWY OTWARCIA POSTĘPOWANIA

Art. 6. 1. Postępowania uregulowane ustawą mogą być prowadzone wobec dłużników niewypłacalnych w rozumieniu ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2012 r., poz. 1112 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 355 i 613) oraz zagrożonych niewypłacalnością.

2. Dłużnik jest zagrożony niewypłacalnością, jeżeli jego sytuacja ekonomiczna wskazuje, że w niedługim czasie może stać się niewypłacalny.

Art. 7. 1. Sąd odmówi otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, jeżeli jego otwarcie zmierzałoby do pokrzywdzenia wierzycieli.

2. Sąd odmówi otwarcia postępowania układowego lub sanacyjnego, gdy nie została uprawdopodobniona zdolność dłużnika do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania i zobowiązań powstałych po jego otwarciu.

3. Sąd odmówi otwarcia przyspieszonego postępowania układowego, gdy suma spornych wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.

4. Sąd odmówi otwarcia postępowania układowego, gdy nie ma przeszkód do otwarcia przyspieszonego postępowania układowego.

DZIAŁ III

PLAN RESTRUKTURYZACYJNY

Art. 8. 1. W postępowaniu o zatwierdzenie układu dłużnik składa wraz z wnioskiem plan restrukturyzacyjny sporządzony przez nadzorcę układu.

2. Nadzorca sądowy w przyspieszonym postępowaniu układowym w terminie dwóch tygodni od dnia otwarcia postępowania, a w postępowaniu układowym w terminie jednego miesiąca od dnia otwarcia postępowania sporządza i składa sędziemu-komisarzowi plan restrukturyzacyjny uwzględniający propozycje restrukturyzacji przedstawione przez dłużnika.

3. W postępowaniu sanacyjnym w terminie jednego miesiąca od dnia otwarcia postępowania zarządca w porozumieniu z dłużnikiem składa sędziemu-komisarzowi plan restrukturyzacyjny. Jeżeli zarządca nie zdoła porozumieć się z dłużnikiem co do treści planu, składa plan, dołączając zastrzeżenia dłużnika i własne uzasadnienie przyczyn, dla których tych zastrzeżeń nie uwzględnił.

4. W uzasadnionych przypadkach termin na złożenie planu restrukturyzacyjnego w postępowaniu sanacyjnym może być przedłużony przez sędziego-komisarza do trzech miesięcy.

5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, za zgodą sędziego-komisarza, nadzorca sądowy albo zarządca może zlecić sporządzenie planu restrukturyzacyjnego osobom trzecim.

6. Plan restrukturyzacyjny składa się również w wersji elektronicznej. Podlega on obwieszczeniu.

Art. 9. Dłużnik wraz z wnioskiem o otwarcie postępowania składa wstępny plan restrukturyzacyjny.

Art. 10. 1. Plan restrukturyzacyjny powinien być sporządzony w oparciu o wiarygodne informacje i realne założenia co do możliwości jego wykonania oraz zawierać co najmniej następujące informacje:

- 1) opis stanu przedsiębiorstwa wraz z informacją na temat sektora rynku, na którym przedsiębiorstwo działa;
- 2) analizę przyczyn trudnej sytuacji ekonomicznej dłużnika;
- 3) prezentację proponowanej przyszłej strategii prowadzenia przedsiębiorstwa oraz informację na temat poziomu i rodzaju ryzyka;

- 4) pełny opis i przegląd różnych planowanych środków restrukturyzacyjnych i związanych z nimi kosztów;
- 5) harmonogram wdrożenia różnych środków oraz ostateczny termin wdrożenia planu restrukturyzacyjnego w pełni;
- 6) informację o zdolnościach produkcyjnych przedsiębiorstwa, w szczególności o ich wykorzystaniu i ich redukcji;
- 7) opis metod i źródeł finansowania, w tym wykorzystanie wciąż dostępnego kapitału; sprzedaż aktywów w celu finansowania restrukturyzacji, finansowe zobowiązania udziałowców i osób trzecich (jak kredytodawcy, banki), wielkość pomocy publicznej i wykazanie zapotrzebowania na nią;
- 8) projektowane zyski i straty na kolejne trzy lata oparte na co najmniej dwóch scenariuszach;
- 9) osoby odpowiedzialne za wykonanie układu (imiona i nazwiska);
- 10) nazwiska autorów planu restrukturyzacyjnego oraz datę jego sporządzenia.

2. Nadzorca albo zarządca mogą ograniczyć plan restrukturyzacyjny jeżeli z uwagi na wielkość i charakter przedsiębiorstwa ustalenie wszystkich danych wymienionych w ust. 1 nie jest niezbędne dla dokonania oceny możliwości wykonania układu. Ograniczenie planu restrukturyzacyjnego wymaga uzasadnienia.

3. Wstępny plan restrukturyzacyjny powinien zawierać co najmniej następujące informacje:

- 1) analizę przyczyn trudnej sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstwa;
- 2) wstępny opis i przegląd różnych planowanych środków restrukturyzacyjnych i związanych z nimi kosztów;
- 3) wstępny harmonogram wdrożenia różnych środków.

Art. 11. 1. Jeżeli w postępowaniu restrukturyzacyjnym może dojść do udzielenia pomocy przyznanej przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, o której mowa w art. 107 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności poprzez redukcję w drodze układu wierzytelności, rozłożenie na raty, odroczenie terminów płatności lub zawieszenie, z mocy prawa lub na podstawie postanowienia sądu lub sędziego-komisarza, postępowań egzekucyjnych prowadzonych w celu ich dochodzenia, udzielenie pożyczek, kredytów lub gwarancji, plan restrukturyzacyjny musi dodatkowo zawierać:

- a) ocenę dokonaną na podstawie testu prywatnego wierzyciela lub testu prywatnego inwestora, czy wsparcie udzielone w postępowaniu restrukturyzacyjnym i w trakcie wykonywania układu będzie stanowiło pomoc publiczną,
- b) jeżeli udzielone wsparcie będzie stanowiło pomoc publiczną ocenę, czy pomoc spełnia kryteria uznania jej za pomoc de minimis.

2. Rada Ministrów może określić w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady sporządzenia testu prywatnego wierzyciela lub testu prywatnego inwestora w postępowaniu restrukturyzacyjnym, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia zgodności udzielonego wsparcia z prawem unijnym.

3. Rada Ministrów może określić w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady udzielania pomocy publicznej w postępowaniu restrukturyzacyjnym, biorąc pod uwagę warunki udzielania pomocy publicznej wynikające z odrębnych przepisów (program pomocowy).

DZIAŁ IV

ZBIEG POSTĘPOWANIA RESTRUKTURYZACYJNEGO I POSTĘPOWANIA UPADŁOŚCIOWEGO

Art. 12. W przypadku zgłoszenia wniosku restrukturyzacyjnego i wniosku o ogłoszenie upadłości sąd w pierwszej kolejności rozpoznaje wniosek restrukturyzacyjny. Sąd restrukturyzacyjny niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wniosku o ogłoszenie upadłości zawiadamia sąd upadłościowy o zgłoszeniu wniosku restrukturyzacyjnego.

Art. 13. 1. Sąd upadłościowy wstrzymuje się z rozpoznaniem wniosku o ogłoszenie upadłości do czasu prawomocnego rozpoznania wniosku restrukturyzacyjnego.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy wstrzymaniu rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości sprzeciwia się interes ogółu wierzycieli. W takiej sytuacji sąd upadłościowy wydaje postanowienie o przejęciu sprawy restrukturyzacyjnej do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia. Sąd upadłościowy rozpoznaje sprawę w składzie określonym w ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe dla rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości.

3. Jeżeli przejęcie sprawy restrukturyzacyjnej do wspólnego rozpoznania prowadziło do znacznego opóźnienia wydania orzeczenia w przedmiocie ogłoszenia upadłości ze szkodą dla wierzycieli, a podstawy restrukturyzacji przedstawione przez dłużnika we wniosku restrukturyzacyjnym są znane sądowi upadłościowemu, sąd upadłościowy nie wydaje

postanowienia o przejęciu sprawy restrukturyzacyjnej do wspólnego rozpoznania i rozpoznaje wnioski o ogłoszenie upadłości.

Art. 14. 1. Jeżeli została ogłoszona upadłość dłużnika, sąd wstrzyma wydanie postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu albo w przedmiocie otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego do czasu uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości. W przypadku uchylecia postanowienia o ogłoszeniu upadłości i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania art. 13 stosuje się odpowiednio.

2. Sąd odmówi zatwierdzenia układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu albo odmówi otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego w razie uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości dłużnika.

3. Gdy okoliczność wskazana w ust. 2 ujawni się po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, sąd umorzy postępowanie.

TYTUŁ II

SĄD I SĘDZIA-KOMISARZ

Dział I

Sąd

Art. 15. 1. Sprawy restrukturyzacyjne rozpoznaje sąd restrukturyzacyjny. Sądem restrukturyzacyjnym jest sąd rejonowy – sąd gospodarczy.

2. Sąd restrukturyzacyjny orzeka w składzie jednego sędziego zawodowego. Rozpoznając zażalenie na postanowienie sędziego-komisarza oraz w przedmiocie wynagrodzenia zarządcy w postępowaniu układowym i sanacyjnym sąd orzeka w składzie trzech sędziów zawodowych.

3. Po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego w skład sądu nie może wchodzić sędzia-komisarz ani jego zastępca.

4. W razie uchylecia postanowienia sędziego-komisarza i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, sędzia-komisarz jest wyłączony od ponownego rozpoznawania tej sprawy. Wyłączenie to obowiązuje również w razie uchylecia postanowienia wydanego w wyniku ponownego rozpoznania sprawy. W takim przypadku sprawę rozpoznaje wyznaczony sędzia.

Art. 16. 1. Do rozpoznania spraw, o których mowa w art. 15 ust. 1, wyłącznie właściwy jest sąd właściwy dla głównego ośrodka podstawowej działalności dłużnika.

2. Głównym ośrodkiem podstawowej działalności jest miejsce, w którym dłużnik regularnie zarządza swoją działalnością o charakterze ekonomicznym, które jako takie jest rozpoznawalne dla osób trzecich.

3. W przypadku osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, domniemywa się, że głównym ośrodkiem ich podstawowej działalności jest miejsce siedziby.

4. W przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą lub zawodową domniemywa się, że głównym ośrodkiem podstawowej działalności jest główne miejsce wykonywania działalności gospodarczej lub zawodowej; w przypadku każdej innej osoby fizycznej domniemywa się, że głównym ośrodkiem podstawowej działalności jest miejsce zwykłego pobytu tej osoby.

5. Jeżeli dłużnik nie ma w Rzeczypospolitej Polskiej głównego ośrodka podstawowej działalności, właściwy jest sąd miejsca zwykłego pobytu albo siedziby dłużnika, a gdy dłużnik nie ma w Rzeczypospolitej Polskiej miejsca zwykłego pobytu albo siedziby, właściwy jest sąd, w którego obszarze znajduje się majątek dłużnika.

Art. 17. 1. Jeżeli w toku postępowania o zatwierdzenie układu albo w przedmiocie otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego okaże się, że właściwy jest inny sąd, sprawę przekazuje się temu sądowi. Na postanowienie o przekazaniu nie przysługuje zażalenie. Postanowienie wiąże sąd, któremu sprawa została przekazana. Czynności dokonane w sądzie niewłaściwym pozostają w mocy.

2. Po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego przekazanie sprawy nie jest dopuszczalne.

Art. 18. Jeżeli postępowanie restrukturyzacyjne zostało otwarte w kilku sądach, sprawa należy do właściwości sądu, który pierwszy wydał postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego.

DZIAŁ II

SĘDZIA-KOMISARZ

Art. 19. 1. Po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, czynności sądowe w postępowaniu wykonuje sędzia-komisarz, z wyjątkiem czynności, dla których właściwy jest sąd.

2. Sędzia-komisarz pełni swoją funkcję do dnia zakończenia postępowania albo uprawomocnienia się postanowienia sądu o umorzeniu postępowania.

3. Jeżeli został złożony uproszczony wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego lub uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości sędzia-komisarz pełni swoją funkcję do dnia otwarcia postępowania sanacyjnego albo ogłoszenia upadłości bądź do dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu o oddaleniu uproszczonego wniosku albo jego odrzuceniu albo o umorzeniu postępowania.

4. Jeżeli do wykonania określonej czynności właściwy jest sędzia-komisarz, a czynność ta ma być wykonana po zakończeniu lub prawomocnym umorzeniu postępowania, właściwy do jej wykonania jest sąd.

Art. 20. 1. Sędzia-komisarz kieruje tokiem postępowania, sprawuje nadzór nad czynnościami nadzorcy sądowego i zarządcy, oznacza czynności, których nadzorcy sądowemu albo zarządcy nie wolno wykonywać bez jego zezwolenia lub bez zgody rady wierzycieli, jak również zwraca uwagę na popełnione przez nich uchybienia.

2. Sędzia-komisarz pełni ponadto inne czynności określone w ustawie.

3. Sędzia-komisarz i nadzorca sądowy albo zarządca mogą porozumiewać się w sprawach dotyczących postępowania bezpośrednio oraz z użyciem środków bezpośredniego przekazu informacji, w szczególności przez telefon, faks lub pocztę elektroniczną.

Art. 21. Sędzia-komisarz w zakresie swych czynności ma prawa i obowiązki sądu i przewodniczącego.

Art. 22. 1. Po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego sąd w razie potrzeby ustanawia zastępcę sędziego-komisarza.

2. Do zastępcy sędziego-komisarza stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące sędziego-komisarza. Zastępca sędziego-komisarza wykonuje czynności sędziego-komisarza w czasie przemijającej przeszkody do wykonywania tych czynności przez sędziego-komisarza lub gdy wymaga tego dobro postępowania, w szczególności sprawność postępowania.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach sąd może ustanowić więcej niż jednego zastępcę sędziego-komisarza.

Art. 23. Organy administracji publicznej i komornicy obowiązani są udzielać pomocy sędziemu-komisarzowi w wykonywaniu jego czynności.

TYTUŁ III

Nadzorca, zarządca i ich zastępcy

DZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Art. 24. 1. Postępowanie restrukturyzacyjne prowadzi się z udziałem nadzorcy (nadzorca układu albo nadzorca sądowy) albo zarządcy.

2. W postępowaniu restrukturyzacyjnym dłużnik sprawuje zarząd własny swoim majątkiem, chyba że został ustanowiony zarządca. Zarząd własny, w zakresie określonym w art. 43 ust. 1, dłużnik sprawuje pod nadzorem nadzorcy sądowego.

3. Nadzór nad czynnościami dłużnika w postępowaniu o zatwierdzenie układu pełni nadzorca układu.

4. W przyspieszonym postępowaniu układowym i w postępowaniu układowym nadzór pełni nadzorca sądowy. Sąd w tych postępowaniach, po zaistnieniu przesłanek określonych w ustawie, może odebrać zarząd własny dłużnikowi i ustanowić zarządcę.

5. W postępowaniu sanacyjnym sąd odbiera zarząd własny dłużnikowi i ustanawia zarządcę. Sąd w tym postępowaniu, po zaistnieniu przesłanek określonych w ustawie, może zezwolić dłużnikowi na wykonywanie zarządu w zakresie nieprzekraczającym zakresu zwykłego zarządu.

Art. 25. 1. Do pełnienia funkcji nadzorcy albo zarządcy może być powołana osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych, która posiada licencję doradcy restrukturyzacyjnego albo spółka handlowa, której wspólnicy ponoszący odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem albo członkowie zarządu reprezentujący spółkę posiadają taką licencję.

2. Zasady i tryb wydawania licencji doradcy restrukturyzacyjnego określa odrębna ustawa.

3. Nie może być powołana do pełnienia funkcji nadzorcy albo zarządcy osoba wobec której Minister Sprawiedliwości zawiesił prawa z licencji doradcy restrukturyzacyjnego.

4. Jeżeli do pełnienia funkcji nadzorcy albo zarządcy zostanie powołana osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą lub zawodową w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wykonywanie tej funkcji traktowane jest jako wykonywane w ramach tej działalności.

Art. 26. 1. Nadzorcą lub zarządcą nie może być osoba, która:

- 1) jest wierzycielem lub dłużnikiem dłużnika, małżonkiem, wstępnym, zstępnym, rodzeństwem, powinowatym dłużnika lub jego wierzyciela w tej samej linii czy stopniu, osobą pozostającą z nim w stosunku przysposobienia lub małżonkiem tej osoby albo osobą pozostającą z dłużnikiem w faktycznym związku, wspólnie z nim zamieszkującą i gospodarującą;
- 2) jest lub była zatrudniona przez dłużnika na podstawie stosunku pracy albo innego stosunku prawnego lub jest lub była członkiem organu, współnikiem lub akcjonariuszem dłużnika lub wierzyciela.

2. Osoba, która pełniła funkcję nadzorcy nie może być powołana do pełnienia funkcji zarządcy w postępowaniu dotyczącym tego samego dłużnika.

3. Przeszkoda, o której mowa w ust. 1 pkt 1, trwa mimo ustania małżeństwa lub przysposobienia.

4. Nadzorca i zarządca zobowiązani są niezwłocznie, nie później niż wraz z pierwszą czynnością przed sądem lub sędzią-komisarzem, złożyć do akt postępowania oświadczenie, że nie zachodzą przeszkody wskazane w ust. 1 i 2.

Art. 27. 1. Nadzorca sądowy albo zarządca pełni swoją funkcję do dnia zakończenia postępowania albo uprawomocnienia się postanowienia sądu o umorzeniu postępowania.

2. Jeżeli został złożony uproszczony wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego lub uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości nadzorca sądowy albo zarządca pełni swoją funkcję do dnia otwarcia postępowania sanacyjnego albo ogłoszenia upadłości, bądź do dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu o oddaleniu uproszczonego wniosku albo jego odrzuceniu albo o umorzeniu postępowania.

Art. 28. Nadzorca i zarządca odpowiadają za szkodę wyrządzoną na skutek nienależytego wykonywania obowiązków.

Art. 29. Nadzorca i zarządca zobowiązani są niezwłocznie, nie później niż wraz z pierwszą czynnością przed sądem lub sędzią-komisarzem, złożyć do akt postępowania dowód zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Koszty ubezpieczenia nie stanowią kosztów postępowania restrukturyzacyjnego.

Art. 30. 1. Nadzorca informuje dłużnika o dostępnych dla dłużnika źródłach finansowania oraz możliwości uzyskiwania pomocy innego rodzaju, w tym pomocy

publicznej na restrukturyzację, a także współpracuje z dłużnikiem w celu uzyskania tej pomocy.

2. Jeżeli istnieje taka potrzeba i możliwość, zarządca podejmuje działania w celu pozyskania dodatkowego źródła finansowania działalności dłużnika oraz uzyskania pomocy innego rodzaju, w tym pomocy publicznej na restrukturyzację.

Art. 31. 1. Nadzorca sądowy i zarządca składają sprawozdania ze swoich czynności za każdy miesiąc kalendarzowy pełnienia funkcji.

2. Sprawozdanie z czynności nadzorcy sądowego powinno obejmować co najmniej wskazanie:

- 1) czy dłużnik reguluje zobowiązania powstałe po otwarciu przyspieszonego postępowania układowego lub postępowania układowego;
- 2) przedstawionych przez dłużnika wpływów i wydatków oraz wysokości środków pieniężnych zgromadzonych w kasie i na rachunkach bankowych na początku i końcu okresu sprawozdawczego;
- 3) czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu, na które nadzorca sądowy wyraził zgodę.

3. Sprawozdanie z czynności zarządcy powinno obejmować co najmniej wskazanie i omówienie etapu przygotowywania lub realizacji planu restrukturyzacyjnego oraz wskazanie, czy zarządca reguluje zobowiązania powstałe po otwarciu postępowania sanacyjnego.

4. Sędzia-komisarz może oznaczyć inne terminy składania sprawozdań z czynności oraz dodatkowe wymogi co do treści sprawozdania.

Art. 32. 1. Zarządca składa sprawozdanie rachunkowe za każdy miesiąc pełnienia funkcji. Sprawozdanie rachunkowe powinno obejmować co najmniej wskazanie źródła i wysokości poszczególnych wpływów i wydatków oraz wysokości środków pieniężnych zgromadzonych w kasie i na rachunkach bankowych na początku i końcu okresu sprawozdawczego. Sędzia-komisarz może oznaczyć inne terminy składania sprawozdań rachunkowych oraz dodatkowe wymogi co do treści sprawozdania.

2. Sędzia-komisarz zatwierdza sprawozdanie rachunkowe, odmawia uznania określonego wydatku lub dokonuje odpowiedniego sprostowania sprawozdania rachunkowego oraz orzeka o zwrocie do masy sanacyjnej kwoty niezatwierdzonej. Na

postanowienie sędziego – komisarza przysługuje zażalenie. Zażalenie przysługuje również zarządcy.

Art. 33. 1. Po wykonaniu wszystkich obowiązków zarządca składa końcowe sprawozdanie, które powinno obejmować przynajmniej wskazanie, w jakim stopniu został zrealizowany plan restrukturyzacyjny oraz czy zarządca wydał dłużnikowi cały majątek i dokumenty.

2. Końcowe sprawozdanie zatwierdza sąd. Sąd odmawia zatwierdzenia końcowego sprawozdania, jeżeli zarządca pomimo wezwania nie wykonał w określonym terminie wszystkich obowiązków.

3. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie. Zażalenie przysługuje również zarządcy.

4. Prawomocne postanowienie o odmowie zatwierdzenia sprawozdania końcowego doręcza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 34. 1. Do sprawozdań, o których mowa w art. 32 i 33, nie stosuje się przepisów o rachunkowości.

2. Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia może określić szczegółowo wzór sprawozdania z czynności nadzorcy i zarządcy oraz sprawozdania rachunkowego i końcowego zarządcy, mając na względzie zakres informacji, których umieszczenie w sprawozdaniach jest niezbędne dla oceny stanu przedsiębiorstwa oraz nakładu pracy nadzorcy lub zarządcy, czytelność oraz kompletność sprawozdań.

Art. 35. 1. Sędzia-komisarz upomina nadzorcę lub zarządcę nienależycie wykonującego swoje obowiązki.

2. W przypadku istotnego uchybienia należytemu wykonywaniu obowiązków lub braku poprawy w wykonywaniu obowiązków mimo upomnienia, sędzia-komisarz nakłada na nadzorcę lub zarządcę grzywnę w wysokości od 100 zł do 30 000 zł.

3. W przypadku rażącego uchybienia należytemu wykonywaniu obowiązków lub braku poprawy w wykonywaniu swoich obowiązków mimo nałożonej grzywny lub w przypadku braku wykonania obowiązków, o których mowa w art. 26 ust. 4 i art. 29, mimo wezwania do ich spełnienia w terminie tygodniowym, sąd odwołuje nadzorcę sądowego lub zarządcę. Odpis prawomocnego postanowienia doręcza się Ministrowi Sprawiedliwości. Sąd do czasu uprawomocnienia się postanowienia o odwołaniu ustanawia odpowiednio tymczasowego

nadzorcę sądowego albo tymczasowego zarządcę, do których stosuje się odpowiednio przepisy o nadzorcy sądowym i zarządcy.

4. Przed odwołaniem nadzorcy sądowego lub zarządcy sąd zobowiązany jest do ich wysłuchania. W przypadku uprawdopodobnienia podstaw do odwołania nadzorcy sądowego lub zarządcy sąd może do czasu wydania postanowienia w przedmiocie odwołania zawiesić nadzorcę sądowego lub zarządcę w wykonywaniu jego czynności, ustanawiając odpowiednio tymczasowego nadzorcę sądowego albo tymczasowego zarządcę, do których stosuje się odpowiednio przepisy o nadzorcy sądowym i zarządcy.

5. Na postanowienie w przedmiocie zastosowania środków, o których mowa w ust. 1– 3, przysługuje zażalenie. Zażalenie przysługuje również nadzorcy sądowemu albo zarządcy.

Art. 36. 1. Sąd zmienia nadzorcę sądowego albo zarządcę:

- 1) na ich wniosek;
- 2) w przypadku cofnięcia licencji doradcy restrukturyzacyjnego przez Ministra Sprawiedliwości;
- 3) na podstawie uchwały rady wierzycieli podjętej w trybie określonym w art. 138 ust. 2;
- 4) na wniosek dłużnika, do którego dołączona zostanie pisemna zgoda wierzycieli mających łącznie więcej niż 30% sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 109 ust. 1 i art. 121. Nie można zmienić na wniosek dłużnika nadzorcy sądowego albo zarządcy powołanego na podstawie uchwały rady wierzycieli podjętej w trybie określonym w art. 138 ust. 2.

2. Sąd może zmienić nadzorcę sądowego lub zarządcę w przypadku zawieszenia praw z licencji doradcy restrukturyzacyjnego przez Ministra Sprawiedliwości.

3. W razie śmierci nadzorcy sądowego lub zarządcy albo utraty przez nich pełnej zdolności do czynności prawnych sąd wyznacza do pełnienia ich funkcji inną osobę.

DZIAŁ II

NADZORCA UKŁADU

Art. 37. 1. W postępowaniu o zatwierdzenie układu nadzorca układu jest samodzielnie wybierany przez dłużnika i pełni swoją funkcję na podstawie umowy zawartej z dłużnikiem.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, wygasa z mocy prawa w przypadku cofnięcia lub zawieszenia praw z licencji, jak również w razie śmierci nadzorcy układu lub utraty przez niego pełnej zdolności do czynności prawnych. Umowa wygasa również w przypadku gdy

w terminie czternastu dni od jej zawarcia nadzorca układu nie będzie objęty umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

3. W razie wygaśnięcia umowy, dłużnik niezwłocznie zawiera umowę z osobą, o której mowa w art. 25 ust. 1, w celu dalszego pełnienia funkcji nadzorcy układu.

Art. 38. 1. Zawarcie umowy z nadzorcą układu nie ogranicza dłużnika w zarządzie jego majątkiem.

2. Dłużnik jest obowiązany udzielać nadzorcy układu pełnych i zgodnych z prawdą informacji oraz udostępniać dokumenty dotyczące jego majątku i zobowiązań.

Art. 39. 1. W ramach prowadzonego nadzoru nadzorca układu może w każdym czasie kontrolować czynności dłużnika, a także przedsiębiorstwo dłużnika. Może też sprawdzić, czy mienie dłużnika, które nie jest częścią przedsiębiorstwa, jest dostatecznie zabezpieczone przed zniszczeniem lub utratą.

2. Do czynności nadzorcy układu należy w szczególności: sporządzenie planu restrukturyzacyjnego, przygotowanie wspólnie z dłużnikiem propozycji układowych, sporządzenie spisu wierzytelności oraz spisu wierzytelności spornych, współpraca z dłużnikiem w zakresie sprawnego i zgodnego z prawem zbierania głosów przy zachowaniu praw wierzycieli, złożenie sprawozdania o możliwości wykonania układu.

3. Sprawozdanie nadzorcy układu powinno co najmniej zawierać informację o sytuacji majątkowej dłużnika i jej zmianach w trakcie zbierania głosów, jego zadłużeniu oraz możliwości wykonania układu.

Art. 40. 1. Nadzorca układu nie ponosi odpowiedzialności za prawdziwość informacji dostarczonych mu przez dłużnika, o ile dłużnik złoży mu pisemne oświadczenie, że przedstawione informacje są prawdziwe i zupełne.

2. Nadzorca układu poucza dłużnika o odpowiedzialności karnej za dostarczanie nieprawdziwych informacji w celu wykorzystania w postępowaniu restrukturyzacyjnym oraz za zatajanie informacji mających istotne znaczenie dla przeprowadzenia postępowania restrukturyzacyjnego.

Art. 41. Wynagrodzenie nadzorcy układu jest określone w umowie między dłużnikiem a nadzorcą układu.

DZIAŁ III

NADZORCA SĄDOWY

Rozdział I

Przepisy ogólne

Art. 42. 1. W przyspieszonym postępowaniu układowym i w postępowaniu układowym nadzorca sądowy powoływany jest przez sąd w postanowieniu o otwarciu postępowania.

2. Na wniosek dłużnika, do którego dołączona zostanie pisemna zgoda wierzycieli mających łącznie więcej niż 30% ogólnej sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli, o których mowa w art. 121, sąd, w postanowieniu o otwarciu postępowania, powołuje do pełnienia funkcji nadzorcy sądowego doradcę restrukturyzacyjnego wskazanego przez dłużnika. Sąd może jednak odmówić powołania wskazanej osoby, jeżeli zachodzą uzasadnione przyczyny, w szczególności jeżeli jest oczywiste, że wskazana osoba nie daje rękojmi należytego wykonywania obowiązków.

Art. 43. 1. Po powołaniu nadzorcy sądowego dłużnik jest uprawniony do dokonywania czynności zwykłego zarządu. Na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu wymagana jest pod rygorem nieważności zgoda nadzorcy sądowego, chyba że ustawa przewiduje zgodę rady wierzycieli. Zgoda może być udzielona również po dokonaniu czynności w terminie miesiąca od jej dokonania.

2. Przepis art. 38 ust. 2 i art. 39 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 44. Do czynności nadzorcy sądowego należy w szczególności: sporządzenie planu restrukturyzacyjnego, sporządzenie spisu wierzytelności, oraz, w przyspieszonym postępowaniu układowym spisu wierzytelności spornych, ocena propozycji układowych, w tym, w razie potrzeby, doradztwo w zakresie ich zmiany w celu zapewnienia zgodności z prawem i możliwości ich wykonania, podejmowanie działań w celu złożenia przez wierzycieli możliwie największej liczby ważnych głosów, udział w zgromadzeniu wierzycieli oraz złożenie opinii o możliwości wykonania układu.

Art. 45. 1. Nadzorca sądowy nie ponosi odpowiedzialności za prawdziwość danych dostarczonych mu przez dłużnika, o ile dłużnik złoży mu pisemne oświadczenie, że przedstawione informacje są prawdziwe i zupełne. Nie zwalnia to jednakże nadzorcy sądowego z obowiązku rzetelnego weryfikowania przedstawionych informacji, szczególnie w

przypadku, gdy istnieją uzasadnione wątpliwości co do prawdziwości przedstawionych danych.

2. Przepis art. 40 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Rozdział II

Wynagrodzenie nadzorcy sądowego

Art. 46. Wynagrodzenie nadzorcy sądowego ustala się jako sumę czterech części składowych, w granicach od dwukrotności do czterdziestoczyterokrotności podstawy wynagrodzenia. Przez podstawę wynagrodzenia rozumie się przeciętne wynagrodzenie za pracę w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku za ostatni kwartał, poprzedzający ustalenie wynagrodzenia, o którym ogłosił w komunikacie wydawanym na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich (Dz. U. Nr 108, poz. 685 z późn. zm.¹⁾) Prezes Głównego Urzędu Statystycznego. Części składowe wynagrodzenia ustala się według następujących zasad:

- 1) część wynagrodzenia zależna od liczby wierzycieli będących uczestnikami postępowania:
  - a) 1 podstawa wynagrodzenia - do 10 wierzycieli,
  - b) 3 podstawy wynagrodzenia - od 11 do 50 wierzycieli,
  - c) 6 podstaw wynagrodzenia - od 51 do 100 wierzycieli,
  - d) 8 podstaw wynagrodzenia - od 101 do 500 wierzycieli,
  - e) 10 podstaw wynagrodzenia - od 501 do 1000 wierzycieli,
  - f) 12 podstaw wynagrodzenia – ponad 1001 wierzycieli;
- 2) część wynagrodzenia zależna od sumy wierzytelności przysługujących wierzycielom będącymi uczestnikami postępowania:
  - a) 1 podstawa wynagrodzenia - dla sumy do 100 000,00 zł,
  - b) 3 podstawy wynagrodzenia - dla sumy od 100 000,01 zł do 500 000,00 zł,
  - c) 6 podstaw wynagrodzenia - dla sumy od 500 000,01 zł do 1 000 000,00 zł,
  - d) 8 podstaw wynagrodzenia - dla sumy od 1 000 000,01 zł do 10 000 000,00 zł,
  - e) 10 podstaw wynagrodzenia - dla sumy od 10 000 000,01 zł do 500 000 000,00 zł,
  - f) 12 podstaw wynagrodzenia - dla sumy przekraczającej 500 000 000,01 zł;

---

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r., Nr 48, poz. 550, z 2004 r., Nr 146, poz. 1546, i Nr 152, poz. 1598, z 2005 r., Nr 23, poz. 187, z 2005 r., Nr. 164, poz. 1365, z 2011 r., Nr 84, poz. 455 oraz z 2013 r., poz. 1646 i 1650.

- 3) część wynagrodzenia ustalana przez sąd stosownie do rodzaju postępowania restrukturyzacyjnego, zakresu czynności podejmowanych przez nadzorcę sądowego w toku postępowania i trudu włożonego w osiągnięcie celu postępowania - w granicach do 10 podstaw wynagrodzenia;
- 4) część wynagrodzenia ustalana w przypadku gdy z przyczyn niezależnych od nadzorcy sądowego postępowanie układowe trwa dłużej niż dwanaście miesięcy - w granicach do 10 podstaw wynagrodzenia.

Art. 47. 1. Nadzorca sądowy w postępowaniu układowym ma prawo do zaliczek kwartalnych w wysokości równej 10% wynagrodzenia, ustalonego zgodnie z zasadami określonymi w art. 46 pkt 1 i 2, po upływie pełnego kwartału pełnienia funkcji.

2. Zaliczkę na poczet wynagrodzenia wypłaca się na podstawie rachunku przedstawionego przez nadzorcę sądowego.

3. Sędzia-komisarz rozstrzyga postanowieniem spory co do wysokości zaliczek oraz orzeka o dalszych zaliczkach po upływie pięciu kwartałów pełnienia funkcji.

Art. 48. Sąd przyznaje wynagrodzenie na wniosek nadzorcy sądowego złożony wraz z opinią o możliwości wykonania układu albo w terminie tygodniowym od doręczenia mu postanowienia o odwołaniu lub zmianie nadzorcy. Złożenie wniosku z uchybieniem terminu skutkuje przyznaniem wynagrodzenia w wysokości dotychczas pobranych zaliczek, chyba że sąd postanowi o przyznaniu mniejszego wynagrodzenia i o zwrocie części zaliczek. Do chwili wydania postanowienia o przyznaniu wynagrodzenia nadzorca może złożyć wniosek o przywrócenie terminu wykazując, że uchybienie terminu nastąpiło bez jego winy.

2. We wniosku należy podać aktualne, według stanu na dzień złożenia wniosku, informacje o:

- 1) liczbie wierzycieli;
- 2) sumie wierzytelności;
- 3) rodzaju postępowania restrukturyzacyjnego, zakresie czynności podejmowanych przez nadzorcę sądowego w toku postępowania i pracy włożonej w osiągnięcie celu postępowania.

3. Nadzorca sądowy może do wniosku dołączyć pisemne oświadczenie dłużnika oraz oświadczenia wierzycieli, zawierające ich stanowisko co do wysokości wynagrodzenia, a także opinię rady wierzycieli.

Art. 49. 1. Sąd ustala wynagrodzenie niezwłocznie po zakończeniu albo po prawomocnym umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego. Postanowienie sądu w przedmiocie ustalenia wynagrodzenia doręcza się dłużnikowi i nadzorcy sądowemu. Na postanowienie to służy zażalenie. Zażalenie przysługuje również nadzorcy sądowemu.

2. Wynagrodzenie nadzorcy sądowego stanowi wydatek postępowania restrukturyzacyjnego.

Art. 50. 1. W przypadku prawomocnej odmowy zatwierdzenia układu albo prawomocnego umorzenia postępowania wynagrodzenie nadzorcy sądowego ustala się w wysokości 40% wielokrotności podstawy wynagrodzenia ustalonej zgodnie z art. 46. Wynagrodzenie to, w części przewyższającej pobrane zaliczki, wypłacane jest na podstawie rachunku przedstawionego przez nadzorcę sądowego niezwłocznie po uprawomocnieniu się postanowienia o ustaleniu wynagrodzenia.

2. W przypadku prawomocnego zatwierdzenia układu wynagrodzenie nadzorcy sądowego ustala się w kwocie nieprzekraczającej wielokrotności podstawy wynagrodzenia ustalonej zgodnie z art. 46.

3. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2, w części przewyższającej pobrane zaliczki, do wysokości 90% wypłacane jest na podstawie rachunku przedstawionego przez nadzorcę sądowego niezwłocznie po uprawomocnieniu się postanowienia o ustaleniu wynagrodzenia. Pozostała część wypłacana jest po uprawomocnieniu się postanowienia o stwierdzeniu wykonania układu.

Art. 51. 1. Jeżeli w przyspieszonym postępowaniu układowym lub w postępowaniu układowym funkcję pełniło kolejno kilku nadzorców sądowych, wynagrodzenie rozdziela się pomiędzy nich proporcjonalnie do czasu pełnienia funkcji w postępowaniu, przy czym sąd może zdecydować o odstąpieniu od proporcjonalnego podziału, w szczególności jeżeli jest to uzasadnione różnicowanym wpływem poszczególnych nadzorców sądowych na przyjęcie układu.

2. Jeżeli w toku postępowania sąd odbierze dłużnikowi zarząd własny i ustanowi zarządcę, sąd przyznaje odrębnie wynagrodzenie nadzorcy sądowemu i odrębnie zarządcy przy uwzględnieniu zasad przyznawania wynagrodzenia dla każdego z nich oddzielnie przy jednoczesnym proporcjonalnym zmniejszeniu wynagrodzenia z uwagi na czas pełnienia funkcji przez każdego z nich, przy czym sąd może zdecydować o odstąpieniu od

proporcjonalnego podziału, w szczególności jeżeli jest to uzasadnione zróżnicowanym wpływem poszczególnych osób na przyjęcie układu.

Art. 52. Wynagrodzenie i zaliczki na wynagrodzenie nadzorcy sądowego obowiązane do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie z obowiązującą stawką tego podatku.

Art. 53. 1. W razie śmierci nadzorcy sądowego roszczenie o należne mu wynagrodzenie należy do spadku po nim.

2. O wynagrodzeniu nadzorcy sądowego w przypadku, o którym mowa w ust. 1, orzeka sąd z urzędu.

DZIAŁ IV

ZARZĄDCA

Rozdział I

Przepisy ogólne

Art. 54. 1. W postępowaniu sanacyjnym zarządca jest powoływany przez sąd w postanowieniu o otwarciu postępowania.

2. Na wniosek dłużnika, do którego dołączona zostanie pisemna zgoda wierzycieli mających łącznie więcej niż 30% sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 121, sąd, w postanowieniu o otwarciu postępowania, powołuje do pełnienia funkcji zarządcy doradcę restrukturyzacyjnego wskazanego przez dłużnika. Sąd może jednak odmówić powołania wskazanej osoby, jeżeli zachodzą uzasadnione przyczyny, w szczególności jeżeli jest oczywiste, że wskazana osoba nie daje rękojmi należytego wykonywania obowiązków.

3. Przepisy niniejszego działu stosuje się odpowiednio do zarządcy powołanego w przyspieszonym postępowaniu układowym lub postępowaniu układowym.

Art. 55. 1. Zarządca niezwłocznie obejmuje zarząd masą sanacyjną, zarządza nią, sporządza spis inwentarza wraz z oszacowaniem oraz sporządza i realizuje plan restrukturyzacyjny.

2. Przepis art. 44 i 45 stosuje się odpowiednio.

Art. 56. 1. W sprawach dotyczących masy sanacyjnej zarządca dokonuje czynności na rachunek dłużnika, lecz w imieniu własnym.

2. Zarządca nie odpowiada za zobowiązania zaciągnięte w sprawach dotyczących masy sanacyjnej.

Art. 57. 1. Zarządca wykonuje obowiązki sprawozdawcze ciążyące na dłużniku. Zarządca nie odpowiada za opóźnienia w realizacji tych obowiązków spowodowane nieprzekazaniem mu dokumentacji lub przekazaniem dokumentacji nierzetelnej lub niekompletnej.

2. Obowiązek przekazywania informacji, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej oraz warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1382) ciąży na zarządcy.

3. Dłużnik jest obowiązany do natychmiastowego udostępniania zarządcy posiadanych przez siebie danych i dokumentów pozwalających na przekazanie informacji, o których mowa w ust. 2. Jeżeli dla dłużnika został ustanowiony kurator w postępowaniu restrukturyzacyjnym, obowiązek ten ciąży na kuratorze.

Rozdział II

Wynagrodzenie zarządcy

Art. 58. Wynagrodzenie zarządcy ustala się jako sumę pięciu części składowych, w granicach od trzykrotności do dwustuośmiokrotności podstawy wynagrodzenia. Przez podstawę wynagrodzenia rozumie się przeciętne wynagrodzenie za pracę w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku za ostatni kwartał, poprzedzający ustalenie wynagrodzenia, o którym ogłosił w komunikacie wydawanym na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich Prezes Głównego Urzędu Statystycznego. Części składowe wynagrodzenia ustala się według następujących zasad:

- 1) część wynagrodzenia zależna od liczby wierzycieli będących uczestnikami postępowania:
  - a) 1 podstawa wynagrodzenia - do 10 wierzycieli,
  - b) 3 podstawy wynagrodzenia – od 11 do 50 wierzycieli,
  - c) 6 podstaw wynagrodzenia - od 51 do 100 wierzycieli,
  - d) 10 podstaw wynagrodzenia - od 101 do 500 wierzycieli,
  - e) 12 podstaw wynagrodzenia - od 501 do 1000 wierzycieli,
  - f) 24 podstaw wynagrodzenia - ponad 1001 wierzycieli;

- 2) część wynagrodzenia zależna od sumy wierzytelności przysługujących wierzycielom będących uczestnikami postępowania:
  - a) 1 podstawa wynagrodzenia – dla sumy do 100 000,00 zł,
  - b) 3 podstawy wynagrodzenia - dla sumy od 100 000,01 zł do 500 000,00 zł,
  - c) 6 podstaw wynagrodzenia - dla sumy od 500 000,01 zł do 1 000 000,00 zł,
  - d) 10 podstaw wynagrodzenia - dla sumy od 1 000 000,01 zł do 10 000 000,00 zł,
  - e) 12 podstaw wynagrodzenia - dla sumy od 10 000 000,01 zł do 500 000 000,00 zł,
  - f) 24 podstaw wynagrodzenia - dla sumy przekraczającej 500 000 000,01 zł;
- 3) część wynagrodzenia zależna od średniomiesięcznych obrotów osiągniętych w toku postępowania sanacyjnego:
  - a) 1 podstawa wynagrodzenia do 20 000,00 zł,
  - b) 6 podstaw wynagrodzenia - od 20 000,01 zł do 100 000,00 zł,
  - c) 12 podstaw wynagrodzenia - od 100 000,01 zł do 1 000 000,00 zł,
  - d) 20 podstaw wynagrodzenia - od 1 000 000,01 zł do 10 000 000,00 zł,
  - e) 60 podstaw wynagrodzenia - od 10 000 000,01 zł do 50 000 000 zł;
  - f) 80 podstaw wynagrodzenia - powyżej 50 000 000 zł.
- 4) część wynagrodzenia ustalana przez sąd w granicach do 60 podstaw wynagrodzenia, stosownie do stopnia poprawy kondycji ekonomicznej przedsiębiorstwa dłużnika, które miało miejsce w czasie trwania postępowania sanacyjnego, wyrażającego się między innymi w zwiększeniu przychodów i ograniczeniu kosztów, a także podjęcia przez zarządcę innych działań, w szczególności zawarcia umów, które przyniosą w przyszłości pozytywne ekonomiczne efekty dla dłużnika, jak również stopnia skomplikowania sytuacji majątkowej i prawnej masy sanacyjnej oraz rodzaju i zakresu działalności prowadzonej przez dłużnika, w tym liczby pracowników zatrudnianych przez dłużnika;
- 5) część wynagrodzenia ustalana w przypadku, gdy z przyczyn niezależnych od zarządcy, postępowanie trwa dłużej niż dwanaście miesięcy - w granicach do 20 podstaw wynagrodzenia.

Art. 59. 1. Sąd ustala wynagrodzenie wstępne zarządcy w postępowaniu sanacyjnym na wniosek zarządcy złożony wraz z planem restrukturyzacyjnym, w terminie miesiąca od złożenia wniosku. Nie złożenie przez zarządcę wniosku o ustalenie wynagrodzenia wstępnego wraz z planem restrukturyzacyjnym skutkuje utratą prawa do zaliczek w toku postępowania.

2. We wniosku należy podać aktualne według stanu na dzień złożenia wniosku informacje o:

- 1) liczbie wierzycieli;
- 2) sumie wierzytelności;
- 3) przewidywanych obrotach średniomiesięcznych w toku całego postępowania sanacyjnego;
- 4) przewidywanym zgodnie z planem restrukturyzacyjnym stopniu trudności prowadzenia postępowania i planowanej poprawie kondycji ekonomicznej przedsiębiorstwa dłużnika.

3. Zarządca może do wniosku dołączyć pisemne oświadczenie dłużnika oraz oświadczenia wierzycieli, zawierające ich stanowisko co do wysokości wynagrodzenia.

4. Ustalając wstępne wynagrodzenie, sąd bierze pod uwagę wskaźniki podane we wniosku oraz prawdopodobieństwo realizacji planu restrukturyzacyjnego i przewidywane efekty dla wierzycieli, a także stanowisko dłużnika i wierzycieli, o ile zostały złożone.

5. Postanowienie sądu w przedmiocie ustalenia wynagrodzenia wstępnego doręcza się dłużnikowi i zarządcy. Na postanowienie to zażalenie służy wyłącznie dłużnikowi i zarządcy.

Art. 60. 1. Zarządca w postępowaniu sanacyjnym ma prawo do zaliczek kwartalnych w wysokości równej 7% wynagrodzenia wstępnego, po upływie pełnego kwartału pełnienia funkcji, przy czym pierwsza zaliczka nie może być pobrana wcześniej niż przed uprawomocnieniem się postanowienia o ustaleniu wstępnego wynagrodzenia.

2. Zaliczkę na poczet wynagrodzenia wypłaca się na podstawie rachunku przedstawionego przez zarządcę.

3. O dalszych zaliczkach po upływie pięciu kwartałów pełnienia funkcji, orzeka sędzia-komisarz postanowieniem.

Art. 61. 1. Sąd ustala wynagrodzenie ostateczne na wniosek zarządcy złożony wraz z opinią o możliwości wykonania układu albo w terminie tygodniowym od doręczenia mu postanowienia o odwołaniu lub zmianie zarządcy. Złożenie wniosku z uchybieniem terminu skutkuje ustaleniem wynagrodzenia ostatecznego w wysokości dotychczas pobranych zaliczek, chyba, że sąd postanowi o przyznaniu niższego wynagrodzenia i o zwrocie części zaliczek. Do chwili wydania postanowienia o przyznaniu ostatecznego wynagrodzenia zarządca może złożyć wniosek o przywrócenie terminu, wykazując, że uchybienie terminu nastąpiło bez jego winy.

2. We wniosku należy podać aktualne według stanu na dzień złożenia wniosku informacje o:

- 1) liczbie wierzycieli;
- 2) sumie wierzytelności;
- 3) obrotach średniomiesięcznych osiągniętych w toku postępowania sanacyjnego;
- 4) stopniu poprawy kondycji ekonomicznej przedsiębiorstwa dłużnika, które miało miejsce w czasie trwania postępowania sanacyjnego, osiągniętych przychodach i ich zmianie w stosunku do stanu poprzedzającego objęcie zarządu, a także informację o podjęciu innych działań, w szczególności zawarciu umów, które przyniosły w toku postępowania lub przyniosą w przyszłości pozytywne ekonomiczne efekty dla dłużnika, jak również informację o stopniu skomplikowania sytuacji majątkowej i prawnej masy sanacyjnej oraz rodzaju i zakresie działalności prowadzonej przez dłużnika, w tym liczbie pracowników zatrudnianych przez dłużnika.

3. Zarządca może do wniosku dołączyć pisemne oświadczenie dłużnika oraz oświadczenia wierzycieli, zawierające ich stanowisko co do wysokości wynagrodzenia ostatecznego, a także opinię rady wierzycieli.

Art. 62. 1. Sąd ustala wynagrodzenie niezwłocznie po zakończeniu albo po prawomocnym umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego.

2. W przypadku prawomocnej odmowy zatwierdzenia układu albo prawomocnego umorzenia postępowania wynagrodzenie zarządcy ustala się w kwocie nieprzekraczającej 30% wielokrotności podstawy wynagrodzenia ustalonej zgodnie z art. 58. Wynagrodzenie to, w części przewyższającej pobrane zaliczki, wypłacane jest na podstawie rachunku przedstawionego przez zarządcę niezwłocznie po uprawomocnieniu się postanowienia o ustaleniu wynagrodzenia.

3. W przypadku prawomocnego zatwierdzenia układu wynagrodzenie zarządcy ustala się w kwocie nieprzekraczającej wielokrotności podstawy wynagrodzenia ustalonej zgodnie z art. 58.

4. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 3, w części przewyższającej pobrane zaliczki, do wysokości 85%, wypłacane jest na podstawie rachunku przedstawionego przez zarządcę niezwłocznie po uprawomocnieniu się postanowienia o ustaleniu wynagrodzenia. Pozostała część wypłacana jest po uprawomocnieniu się postanowienia o stwierdzeniu wykonania układu.

5. Jeżeli zarządca obowiązany jest wydać dłużnikowi jego majątek na skutek zakończenia postępowania lub uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu, kwota wynagrodzenia podlega złożeniu do depozytu sądowego w wysokości różnicy między wynagrodzeniem wnioskowanym a sumą pobranych zaliczek, chyba że sąd, mając na względzie ważny interes dłużnika, postanowi o ograniczeniu wysokości zabezpieczenia do kwoty ustalonej w nieprawomocnym postanowieniu o przyznaniu wynagrodzenia ostatecznego.

6. O złożeniu do depozytu orzeka sąd w składzie jednoosobowym na wniosek zarządcy. Przepis art. 693³ § 1 i 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101) nie stosuje się. O wydaniu z depozytu orzeka sąd w składzie jednoosobowym po prawomocnym ustaleniu wynagrodzenia ostatecznego.

7. Jeżeli wynagrodzenie ostateczne ustalono w wysokości niższej niż suma pobranych zaliczek, zarządca obowiązany jest zwrócić nadwyżkę pobranych zaliczek.

8. Postanowienie sądu w przedmiocie ustalenia wynagrodzenia ostatecznego doręcza się dłużnikowi i zarządcy. Na postanowienie to dłużnikowi i zarządcy służy zażalenie. Sąd odwoławczy rozpoznaje zażalenie w terminie jednego miesiąca od przedłożenia mu akt sprawy.

9. Wynagrodzenie zarządcy stanowi wydatek postępowania restrukturyzacyjnego.

Art. 63. Jeżeli w postępowaniu sanacyjnym funkcję pełniło kolejno kilku zarządców, wynagrodzenie rozdziela się pomiędzy nich proporcjonalnie do czasu pełnienia funkcji w postępowaniu, przy czym sąd może zdecydować o odstąpieniu od proporcjonalnego podziału, w szczególności jeżeli jest to uzasadnione zróżnicowanym wpływem poszczególnych zarządców na zaistnienie okoliczności o których mowa w art. 58 ust. 1 pkt 4 oraz na przyjęcie układu.

Art. 64. 1. Wynagrodzenie zarządcy może zostać także ustalone odrębną uchwałą zgromadzenia wierzycieli podejmowaną wraz z uchwałą w przedmiocie przyjęcia układu, z zastosowaniem tych samych wymogów co do kworum oraz potrzebnych większości.

2. Wynagrodzenie przyznane uchwałą zgromadzenia wierzycieli może przekroczyć granice, o których mowa w art. 58. Na poczet wynagrodzenia zalicza się zaliczki pobrane przez zarządcę zgodnie z art. 60.

3. Uchwała w przedmiocie wynagrodzenia zarządcy może być poddana pod głosowanie tylko po złożeniu przez dłużnika oświadczenia o jej poparciu.

4. Jeżeli uchwała w przedmiocie wynagrodzenia zarządcy przewiduje wynagrodzenie nie większe niż 150% wynagrodzenia określonego w art. 58, zgoda dłużnika, o której mowa w ust. 3, nie jest wymagana.

5. W przypadku nie przyjęcia układu albo prawomocnej odmowy zatwierdzenia przyjętego układu uchwała zgromadzenia wierzycieli w przedmiocie ustalenia wynagrodzenia traci moc. W takim wypadku, jak również wówczas gdy na zgromadzeniu wierzycieli nie przyjęto uchwały o ustaleniu wynagrodzenia, zarządca składa wniosek o ustalenie wynagrodzenia ostatecznego w terminie siedmiu dni od dnia zgromadzenia wierzycieli albo od doręczenia mu postanowienia o odmowie zatwierdzenia układu.

6. Sąd, zatwierdzając układ, wydaje także postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia uchwały ustalającej wynagrodzenie zarządcy. Postanowienie podlega zaskarżeniu w trybie i terminach przewidzianych dla zaskarżenia postanowienia o zatwierdzeniu układu.

7. Sąd może odmówić zatwierdzenia uchwały o ustaleniu wynagrodzenia zarządcy, jeżeli jest niezgodna z prawem lub narusza istotne interesy zarządcy lub wierzycieli, którzy głosowali przeciwko tej uchwale oraz zgłosili zastrzeżenia w terminie i trybie przewidzianym dla zastrzeżeń przeciwko układowi. W takim przypadku zarządca składa wniosek o ustalenie wynagrodzenia ostatecznego w terminie siedmiu dni od doręczenia mu postanowienia o odmowie zatwierdzenia uchwały.

8. Do wynagrodzenia ustalonego w trybie uchwały zgromadzenia art. 62 ust. 4 – 7 stosuje się odpowiednio.

Art. 65. W przypadku odebrania zarządu dłużnikowi w postępowaniu układowym do wynagrodzenia zarządcy stosuje się odpowiednio przepisy o wynagrodzeniu zarządcy w postępowaniu sanacyjnym.

Art. 66. Wynagrodzenie i zaliczki na wynagrodzenie zarządcy obowiązane do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie z obowiązującą stawką tego podatku.

TYTUŁ IV

UCZESTNICY POSTĘPOWANIA

Dział I

Przepisy ogólne

Art. 67. 1. Uczestnikami postępowania restrukturyzacyjnego są dłużnik oraz jego wierzyciele osobiści, którym przysługują wierzytelności bezsporne.

2. Wierzycielem w rozumieniu ustawy jest każdy, kto może żądać od dłużnika świadczenia pieniężnego lub niepieniężnego. Przez świadczenie rozumie się także świadczenie składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych danin publicznych.

3. Za wierzycieli, którym przysługują wierzytelności bezsporne uważa się wierzycieli, którzy zostali wskazani przez dłużnika w spisie wierzycieli załączonym do wniosku restrukturyzacyjnego lub których wierzytelności stwierdzone są tytułami egzekucyjnymi lub którzy zostali ujęci w spisie wierzytelności.

4. Uczestnikami postępowania restrukturyzacyjnego są również wierzyciele osobiści, którym przysługują wierzytelności sporne i którzy uprawdopodobnili swoją wierzytelność oraz zostali dopuszczeni do udziału w sprawie przez sędziego-komisarza. Dopuszczenie może nastąpić na wniosek wierzyciela albo z urzędu. W razie dopuszczenia wierzyciela do udziału w sprawie na jego wniosek, dopuszczenie wywołuje skutek od chwili złożenia wniosku o dopuszczenie.

5. Wierzytelnościami spornymi są wierzytelności, które zostały skonkretyzowane co do zakresu świadczenia dłużnika i podstawy faktycznej oraz dłużnik został wezwany do spełnienia świadczenia, w szczególności wierzytelności, co do których zawezwano dłużnika do próby ugodowej, wytoczono powództwo przeciwko dłużnikowi albo podniesiono zarzut potrącenia w sprawie wszczętej przez dłużnika.

6. Wierzyciel nie ujęty w spisie wierzytelności traci uprawnienia uczestnika postępowania z chwilą uprawomocnienia się postanowienia o oddaleniu jego sprzeciwu lub z chwilą bezskutecznego upływu terminu do jego wniesienia albo z chwilą uprawomocnienia się postanowienia uwzględniającego sprzeciw co do ujęcia jego wierzytelności.

Art. 68. 1. O złożeniu wniosku restrukturyzacyjnego dotyczącego przedsiębiorstwa państwowego albo jednoosobowej spółki Skarbu Państwa sąd niezwłocznie zawiadamia, przy zastosowaniu środków bezpośredniego przekazu informacji, takich jak telefon, faks, poczta elektroniczna, odpowiednio organ założycielski albo ministra właściwego dla spraw Skarbu

Państwa, który może złożyć sądowi opinię w sprawie. Brak opinii nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.

2. Podmioty o których mowa w ust. 1 mogą zgłosić się do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania.

Art. 69. 1. Otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego nie ma wpływu na zdolność prawną oraz zdolność do czynności prawnych dłużnika.

2. Prawo dłużnika zarządu majątkiem ulega ograniczeniu zgodnie z art. 24.

3. Czynności prawne dłużnika dotyczące mienia, wobec którego dłużnik utracił prawo zarządu są nieważne.

4. Spełnienie świadczenia do rąk dłużnika pozbawionego prawa zarządu dokonane po obwieszczeniu o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego nie zwalnia z obowiązku spełnienia świadczenia do rąk zarządcy, chyba że równowartość świadczenia wpłynęła do masy układowej albo sanacyjnej.

5. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się również do czynności, które podlegają ujawnieniu w księdze wieczystej i rejestrach, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

6. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do ustanowienia zabezpieczenia finansowego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 942 oraz z 2013 r. poz. 1036), jeżeli zawarcie umowy lub ustanowienie zabezpieczenia finansowego nastąpiło w dniu otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, a uprawniony z zabezpieczenia wykaże, że nie wiedział i przy zachowaniu należytej staranności nie mógł wiedzieć o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego. Przepisu ust. 3 nie stosuje się również do zabezpieczeń, o których mowa w art. 251.

Art. 70. 1. Jeżeli po złożeniu wniosku restrukturyzacyjnego dłużnik utraci zdolność procesową i nie działa za niego przedstawiciel ustawowy, a także gdy w składzie organów dłużnika będącego osobą prawną lub inną jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, zajądą braki uniemożliwiające ich działanie, sędzia-komisarz, a przed otwarciem postępowania sąd ustanawia kuratora, który działa za dłużnika w postępowaniu restrukturyzacyjnym. Jeżeli dla dłużnika ustanowiono kuratora na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1203), kuratora tego powołuje się na kuratora, o którym mowa w niniejszym przepisie.

2. Kurator ustanowiony w postępowaniu w przedmiocie otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego pełni swoją funkcję również po otwarciu tego postępowania.

3. Ustanowienie kuratora na podstawie przepisu ust. 1 nie stanowi przeszkody do usunięcia, według zasad ogólnych, braku zdolności procesowej albo braków w składzie organów uniemożliwiających ich działanie. Z chwilą ich uzupełnienia ustanowienie kuratora według przepisów niniejszego działu traci moc.

4. Kurator ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną na skutek nienależytego wykonywania obowiązków.

Art. 71. 1. Kuratorowi przysługuje prawo do wynagrodzenia oraz zwrotu wydatków.

2. Wynagrodzenie kuratora ustanowionego na podstawie przepisu art. 70 ust. 1 ustala sędzia-komisarz, a przed otwarciem postępowania sąd, w wysokości stosownej do nakładu jego pracy, stosując odpowiednio przepisy o wynagrodzeniu kuratora ustanowionego na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym.

3. Wynagrodzenie kuratora obowiązującego do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie z obowiązującą stawką tego podatku.

4. Na postanowienie w przedmiocie wynagrodzenia oraz zwrotu wydatków przysługuje zażalenie. Zażalenie przysługuje również kuratorowi.

Art. 72. Koszty działania kuratora obciążają dłużnika. Jeżeli dłużnik na wezwanie kuratora nie pokrył tych kosztów, na wniosek kuratora sędzia-komisarz nakaze tymczasową wypłatę sumy kosztów ze środków Skarbu Państwa i ich ściągnięcie od dłużnika według przepisów o egzekucji opłat sądowych.

Art. 73. 1. W razie śmierci dłużnika jego spadkobierca staje się uczestnikiem postępowania restrukturyzacyjnego. Dla zabezpieczenia praw spadkobiercy sędzia-komisarz z urzędu ustanowi kuratora, do którego stosuje się przepisy art. 70–72.

2. Ustanowienie kuratora na podstawie ust. 1 traci moc po wstąpieniu do postępowania spadkobiercy dłużnika, który wykazał swoje prawa prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku albo zarejestrowanym aktem poświadczenia dziedziczenia. Przepisy o prawach i obowiązkach dłużnika stosuje się odpowiednio do spadkobiercy.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio, gdy ustanowiono kuratora spadku.

Art. 74. Z dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego w stosunku do jednego z małżonków pozostających w ustroju wspólności majątkowej, majątek wspólny małżonków

wchodzi do masy układowej albo sanacyjnej i podlega na zasadach ogólnych uprawnieniom nadzorca sądowego albo zarządcy. Przepisy art. 34¹, art. 36–39 ustawy z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r., poz. 788 i 1529) stosuje się odpowiednio.

Art. 75. Po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego nie można ustanowić rozdzielności majątkowej z datą wcześniejszą niż data otwarcia postępowania sanacyjnego.

Art. 76. 1. Jeżeli wierzyciel nie ma zdolności procesowej i nie działa za niego przedstawiciel ustawowy, a także gdy w składzie organów wierzyciela będącego osobą prawną lub inną jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, zachodzą braki uniemożliwiające ich działanie, sędzia-komisarz może, gdy przyczyni się to do usprawnienia postępowania, ustanowić dla niego kuratora, który działa za wierzyciela w postępowaniu restrukturyzacyjnym. Jeżeli dla wierzyciela ustanowiono kuratora na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, kuratora tego powołuje się na kuratora, o którym mowa w niniejszym przepisie.

2. Przepis art. 70 ust. 2–4 i art. 71 stosuje się odpowiednio.

3. Koszty działania kuratora obciążają wierzyciela. Przepis art. 72 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

DZIAŁ II

SPIS WIERZYTELNOŚCI

Art. 77. 1. Spis wierzytelności obejmuje wszystkie wierzytelności osobiste w stosunku do dłużnika powstałe przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego.

2. Ujęcie wierzytelności w spisie wierzytelności określa sumę, z którą wierzyciel uczestniczy w postępowaniu restrukturyzacyjnym.

Art. 78. 1. Wierzytelność za okres rozliczeniowy, w trakcie którego zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne, wynikająca z ciążącego na dłużniku zobowiązania do świadczeń okresowych, w szczególności z tytułu czynszu najmu lub dzierżawy, podatków, składek na ubezpieczenie społeczne, ulega z mocy prawa proporcjonalnemu podziałowi na część traktowaną jak wierzytelność powstała przed dniem otwarcia postępowania oraz część traktowaną, jak wierzytelność powstająca po otwarciu postępowania.

2. Przepis ust. 1 ma zastosowanie do umowy leasingu, jeżeli przedmiot leasingu nie stanowi u korzystającego dłużnika środka trwałego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r., poz. 361, z późn. zm.²⁾) oraz ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym osób prawnych (Dz. U. z 2011 r., Nr 74, poz. 397, z późn. zm.³⁾).

3. Jeżeli odrębne przepisy wymagają sporządzenia deklaracji lub innego tego typu dokumentu obejmującego rozliczenie, obie części wierzytelności, o której mowa w ust. 1, ujmowane są w odrębnych deklaracjach.

Art. 79. Wierzytelność niepieniężną umieszcza się w spisie wierzytelności w sumie pieniężnej według jej wartości z dnia poprzedzającego dzień otwarcia postępowania.

Art. 80. 1. Jeżeli w dniu otwarcia postępowania wierzytelność bez zastrzeżenia odsetek nie była jeszcze wymagalna, w spisie wierzytelności umieszcza się wierzytelność pomniejszoną o odsetki ustawowe, nie wyższe jednak niż 6% rocznie, za czas od dnia otwarcia postępowania do dnia wymagalności, najwyżej jednak za dwa lata.

2. Odsetki od wierzytelności pieniężnej umieszcza się w spisie wierzytelności w kwocie naliczonej do dnia otwarcia postępowania.

Art. 81. 1. Wierzytelność współdłużnika lub poręczyciela dłużnika z tytułu zwrotnego roszczenia umieszcza się w spisie wierzytelności w takiej wysokości, w jakiej współdłużnik lub poręczyciel zaspokoił wierzyciela. W pozostałym zakresie w spisie wierzytelności umieszcza się wierzytelność współdłużnika lub poręczyciela z tytułu zwrotnego roszczenia jako wierzytelności warunkowe bez prawa głosu na zgromadzeniu wierzycieli.

2. W spisie wierzytelności umieszcza się wierzytelność gwaranta jako wierzytelność warunkową bez prawa głosu na zgromadzeniu wierzycieli.

Art. 82. 1. Niewymagalne wierzytelności ze stosunków prawnych o charakterze ciągłym, w tym wierzytelności z tytułu kredytu i pożyczki, umieszcza się w spisie wierzytelności pomniejszone o odsetki ustawowe, nie wyższe jednak niż 6% rocznie, za czas od dnia otwarcia postępowania do dnia wymagalności każdego przyszłego świadczenia.

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 21, 888, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717 oraz z 2014 r. poz. 223.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 102, poz. 585, Nr 106, poz. 622, Nr 134, poz. 781, Nr 178, poz. 1059, Nr 205, poz. 1202, Nr 234, poz. 1389 i 1391, z 2012 r. poz. 362, 596, 769, 1010, 1342, 1448 i 1540 oraz z 2013 r. poz. 21, 613, 888, 1012, 1036, 1287 i 1387 oraz z 2014 r. poz. 40.

2. Wierzytelności z tytułu świadczeń powtarzających się, których czas trwania oznaczono na czas życia uprawnionego lub innej osoby albo nieoznaczonych co do czasu trwania, umieszcza się w spisie wierzytelności jako sumę stanowiącą wartość prawa.

3. Jeżeli w umowie o prawo do świadczeń powtarzających się ustalona jest suma wykupu, sumę tę umieszcza się w spisie wierzytelności jako wartość prawa.

4. Przepis ust. 1 ma zastosowanie do rat leasingu, jeżeli przedmiot leasingu stanowi u korzystającego dłużnika środek trwały w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

5. Jeżeli umowa kredytu przewiduje możliwość korzystania ze środków pieniężnych do pewnej wysokości, w spisie wierzytelności umieszcza się kwotę wykorzystaną przez dłużnika do dnia otwarcia postępowania.

Art. 83. 1. Wierzytelność zabezpieczoną hipoteką lub wpisem w rejestrze na majątku dłużnika położonym za granicą umieszcza się w spisie wierzytelności, jeżeli złożony zostanie dowód wykreślenia wpisu o zabezpieczeniu.

2. Złożenie dowodu wykreślenia wpisu o zabezpieczeniu nie jest wymagane, jeśli postępowanie restrukturyzacyjne zostało uznane w kraju, w którym znajduje się przedmiot zabezpieczenia.

Art. 84. 1. Wierzytelność w walucie obcej umieszcza się w spisie wierzytelności po przeliczeniu na pieniądze polskie według średniego kursu walut obcych w Narodowym Banku Polskim z dnia otwarcia postępowania, a gdy takiego kursu nie było – według średniej ceny rynkowej z tej daty.

2. Umieszczenie w spisie wierzytelności w przeliczeniu na złote polskie nie powoduje przekształcenia zobowiązania wyrażonego w walucie obcej na zobowiązanie w pieniądzach polskich, w szczególności wykonanie zobowiązania w ramach realizacji układu następuje w walucie obcej, chyba że propozycje układowe stanowią inaczej.

Art. 85. 1. Spis wierzytelności sporządza nadzorca lub zarządca na podstawie ksiąg rachunkowych, innych dokumentów dłużnika, wpisów w księgach wieczystych oraz rejestrach.

2. W postępowaniu sanacyjnym otwartym na podstawie uproszczonego wniosku złożonego zgodnie z art. 204 ust. 1 spis wierzytelności sporządza się, w zakresie w jakim jest

to możliwe, na podstawie spisu wierzytelności sporządzonego we wcześniejszym postępowaniu restrukturyzacyjnym.

Art. 86. 1. W postępowaniu o zatwierdzenie układu dłużnik składa wraz z wnioskiem spis wierzytelności sporządzony przez nadzorcę układu.

2. Nadzorca sądowy albo zarządca sporządza spis wierzytelności i w przyspieszonym postępowaniu układowym składa go sędziemu-komisarzowi w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie, zaś w postępowaniu układowym i sanacyjnym w terminie nie dłuższym niż 1 miesiąc od dnia otwarcia postępowania.

3. W przyspieszonym postępowaniu układowym nadzorca sądowy sporządza spis wierzytelności spornych i składa go sędziemu-komisarzowi w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie od dnia otwarcia postępowania.

4. W przyspieszonym postępowaniu układowym nadzorca sądowy na zgromadzeniu wierzycieli składa aktualny spis wierzytelności i spis wierzytelności spornych, jeżeli od dnia sporządzenia spisów zaszły zmiany lub jeżeli dłużnik zgłosił zastrzeżenia, o których mowa w art. 90 ust. 1.

Art. 87. Jeżeli propozycje układowe przewidują podział wierzycieli na grupy, spis wierzytelności sporządza się z uwzględnieniem zaproponowanego podziału.

Art. 88. 1. W spisie wierzytelności odrębnie umieszcza się wierzytelności objęte układem z mocy prawa oraz wierzytelności objęte układem za zgodą wierzyciela.

2. W spisie wierzytelności umieszcza się w osobnych rubrykach następujące dane:

- 1) liczbę porządkową;
- 2) imię, nazwisko wierzyciela, jego nazwę albo firmę, oraz numer PESEL lub numer KRS wierzyciela, a w przypadku ich braku, inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację, miejsce zamieszkania albo siedzibę, a gdy wierzycielem jest spółka osobowa lub osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – reprezentantów spółki lub osoby prawnej, w tym likwidatorów, jeżeli są ustanowieni;
- 3) sumę wierzytelności i sumę, według której będzie obliczany głos wierzyciela w głosowaniu nad układem; w przypadku wierzytelności zabezpieczonych sumę tę oznacza się według tej części wierzytelności, która prawdopodobnie nie będzie zaspokojona z przedmiotu zabezpieczenia;
- 4) istnienie i rodzaj zabezpieczenia wierzytelności;

- 5) informację, czy wierzytelność jest uzależniona od warunku zawieszającego;
- 6) informację, czy wierzycielowi przysługuje prawo potrącenia;
- 7) informację, czy w stosunku do wierzyciela zachodzą okoliczności wskazane w art. 109 ust. 1 i 121;
- 8) uzasadnienie;
- 9) oświadczenie dłużnika o uznaniu lub odmowie uznania wierzytelności oraz o tym czy w stosunku do wierzycieli ujętych w spisie wierzytelności zachodzą okoliczności wskazane w art. 109 ust. 1 lub 121;
- 10) dla wierzytelności, które są objęte układem za zgodą wierzyciela – informację, czy wierzyciel wyraził zgodę na objęcie wierzytelności układem;
- 11) sumę wszystkich wierzytelności, a jeżeli w spisie wierzytelności jest uwzględniony podział wierzycieli na grupy, również sumę wierzytelności dla każdej grupy.

3. Uzasadnienie, o którym mowa w ust. 2 pkt 8, powinno obejmować wskazanie stanu faktycznego, z którego wynika wierzytelność, oraz dokumentów jej dotyczących.

4. Jeżeli dłużnik nie złożył oświadczenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 9, nadzorca lub zarządca zamieszcza w spisie wierzytelności informację, że dłużnik oświadczenia nie złożył, z podaniem przyczyny.

5. W spisie wierzytelności spornych należy zwięźle przedstawić podstawę sporu. Przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio.

Art. 89. Spis wierzytelności i spis wierzytelności spornych składa się również w formie elektronicznej. Podlegają one obwieszczeniu.

Art. 90. 1. W przyspieszonym postępowaniu układowym dłużnik może zgłosić zastrzeżenie co do ujęcia wierzytelności w spisie.

2. Wierzytelności, co do których dłużnik zgłosił zastrzeżenia są wierzytelnościami spornymi. Sędzia-komisarz dokonuje odpowiednich zmian spisu wierzytelności oraz spisu wierzytelności spornych.

Art. 91. 1. W postępowaniu układowym oraz sanacyjnym, w terminie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia, uczestnicy postępowania mogą złożyć do sędziego-komisarza sprzeciw co do ujęcia wierzytelności w spisie wierzytelności. Dłużnik może złożyć sprzeciw, o ile spis wierzytelności nie jest zgodny z jego oświadczeniem. Jeżeli dłużnik nie złożył oświadczenia, może złożyć sprzeciw tylko wtedy, gdy wykaże, że nie złożył oświadczenia z przyczyn od niego niezależnych.

2. W tym samym terminie dłużnik oraz wierzyciel, który nie został ujęty w spisie wierzytelności może złożyć sprzeciw co do pominięcia wierzytelności.

3. Sprzeciw wniesiony po upływie terminu podlega odrzuceniu.

Art. 92. 1. Sprzeciw powinien odpowiadać wymaganiom formalnym pisma procesowego, a ponadto wskazywać pominiętą lub zaskarżoną wierzytelność oraz zawierać wnioski co do pominięcia lub ujęcia wierzytelności w spisie wraz z uzasadnieniem i wskazaniem dowodów na jego poparcie. Okoliczności uzasadniające sprzeciw mogą być udowodnione wyłącznie dokumentami albo dowodem z opinii biegłego.

2. Sprzeciw co do pominięcia wierzytelności powinien ponadto zawierać:

- 1) imię, nazwisko wierzyciela, jego nazwę albo firmę, oraz numer PESEL lub numer KRS wierzyciela, a w przypadku ich braku, inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację, miejsce zamieszkania albo siedzibę, a gdy wierzycielem jest spółka osobowa lub osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - reprezentantów spółki lub osoby prawnej, w tym likwidatorów, jeżeli są ustanowieni;
- 2) wskazanie sumy wierzytelności oraz sumy, według której będzie obliczany głos wierzyciela w głosowaniu nad układem; w przypadku wierzytelności zabezpieczonych sumę tę oznacza się według tej części wierzytelności, która prawdopodobnie nie będzie zaspokojona z przedmiotu zabezpieczenia;
- 3) wskazanie istnienia i rodzaju zabezpieczenia wierzytelności;
- 4) informację czy w stosunku do wierzyciela zachodzą okoliczności wskazane w art. 109 ust. 1 lub 121;
- 5) informację czy wierzytelność jest uzależniona od warunku zawieszającego;
- 6) informację czy wierzycielowi przysługuje prawo potrącenia;
- 7) dla wierzytelności, które są objęte układem za zgodą wierzyciela – informację, czy wierzyciel wyraził zgodę na objęcie wierzytelności układem.

3. Jeżeli sprzeciw nie odpowiada wymaganiom wskazanym w ust. 1 lub 2 lub nie uiszczono należnej opłaty, stosuje się art. 130 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

4. Sędzia-komisarz pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w sprzeciwie bez swojej winy lub że uwzględnienie

spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności.

Art. 93. Jeżeli wierzytelność jest stwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu, sprzeci w przeciwko ujęciu wierzytelności w spisie może być oparty tylko na zdarzeniach powstałych po zamknięciu rozprawy w sprawie, w której orzeczenie zostało wydane. Zdarzenia te powinny być stwierdzone dowodem na piśmie.

Art. 94. 1. Sędzia-komisarz doręcza odpis sprzeciwu wierzyciela co do pominięcia jego wierzytelności nadzorcy sądowemu albo zarządcy oraz dłużnikowi.

2. Sędzia-komisarz doręcza odpis sprzeciwu wierzyciela co do ujęcia wierzytelności nadzorcy sądowemu albo zarządcy, dłużnikowi oraz wierzycielowi, którego wierzytelności sprzeci w dotyczy.

3. Sędzia-komisarz doręcza odpis sprzeciwu dłużnika nadzorcy sądowemu albo zarządcy oraz wierzycielowi, którego wierzytelności sprzeci w dotyczy.

4. Uczestnicy postępowania mają prawo wnieść odpowiedzi na sprzeci w w terminie tygodniowym od dnia doręczenia odpisu sprzeciwu. Nadzorca sądowy albo zarządca zobowiązany jest w tym samym terminie do złożenia odpowiedzi na sprzeci w.

5. Do odpowiedzi na sprzeci w stosuje się odpowiednio art. 92 ust. 1, 3 i 4.

Art. 95 1. Sprzeci w rozpoznaje sędzia-komisarz na posiedzeniu niejawnym w terminie dwóch miesięcy od jego wniesienia.

2. Sędzia-komisarz może wyznaczyć rozprawę, jeżeli uzna to za potrzebne. O rozprawie zawiadamia się nadzorcę sądowego albo zarządcę, dłużnika oraz wierzyciela, który złożył sprzeci w, i wierzyciela, którego wierzytelności sprzeci w dotyczy.

3. W toku postępowania wywołanego wniesieniem sprzeciwu nadzorca sądowy albo zarządca ma prawa i obowiązki uczestnika postępowania.

4. Na postanowienie w przedmiocie sprzeciwu przysługuje zażalenie dłużnikowi, nadzorcy sądowemu albo zarządcy oraz wszystkim wierzycielom.

Art. 96. Wraz z uprawomocnieniem się postanowienia uwzględniającego sprzeci w w spisie wierzytelności dokonuje się zmian w zakresie określonym w postanowieniu.

Art. 97. W przyspieszonym postępowaniu układowym sędzia-komisarz zatwierdza spis wierzytelności na zgromadzeniu wierzycieli.

Art. 98. 1. W postępowaniu układowym oraz sanacyjnym po upływie terminu do wniesienia sprzeciwu, a w razie jego wniesienia po uprawomocnieniu się postanowienia w przedmiocie sprzeciwu, sędzia-komisarz zatwierdza spis wierzytelności.

2. Sędzia-komisarz zatwierdza spis wierzytelności w zakresie nieobjętym nierozpoznanymi prawomocnie sprzeciwami, jeżeli suma wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem, których dotyczą sprzeciwu prawomocnie nierozpoznane, nie przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem. Postępowania w przedmiocie tych sprzeciwów podlegają umorzeniu przez sąd albo sędziego-komisarza, jeżeli nie zostaną prawomocnie rozpoznane do czasu głosowania na zgromadzeniu wierzycieli.

Art. 99. Sędzia-komisarz może z urzędu wykreślić wierzytelność ze spisu wierzytelności w razie stwierdzenia, że w spisie umieszczono wierzytelność, która w całości lub w części nie istnieje albo przysługuje innej osobie niż wskazana w spisie jako wierzyciel. Postanowienie o wykreśleniu wierzytelności doręcza się wierzycielowi, którego dotyczy, dłużnikowi oraz nadzorcy albo zarządcy. Osobom tym przysługuje zażalenie na postanowienie.

Art. 100. 1. Jeżeli po złożeniu spisu wierzytelności zostanie ujawnione istnienie wierzytelności, które nie zostały ujęte w spisie, nadzorca albo zarządca sporządza uzupełniający spis wierzytelności, do którego stosuje się art. 88–91.

2. Zmiana imienia, nazwiska, nazwy lub firmy wierzyciela oraz zmiana osoby wierzyciela, do której doszło po złożeniu spisu wierzytelności sędziemu-komisarzowi nie stanowi podstawy do zmiany spisu. Nie pozbawia to wierzyciela prawa udziału w dalszym postępowaniu.

Art. 101. 1. Nieuwzględnienie wierzytelności w spisie wierzytelności nie stanowi przeszkody do jej dochodzenia we właściwym trybie.

2. Sędzia-komisarz zmienia spis wierzytelności stosownie do przedstawionych mu prawomocnych orzeczeń. Przepisy art. 89–91 stosuje się odpowiednio.

Art. 102 1. Po prawomocnej odmowie zatwierdzenia układu lub prawomocnym umorzeniu postępowania wyciąg z zatwierdzonego spisu wierzytelności, zawierający oznaczenie wierzyciela i przysługującej mu wierzytelności, jest tytułem egzekucyjnym przeciwko dłużnikowi.

2. Po prawomocnym zatwierdzeniu układu wyciąg ze spisu wierzytelności, łącznie z wypisem prawomocnego postanowienia zatwierdzającego układ, stanowi tytuł egzekucyjny w zakresie, jaki wynika z postanowień układu, przeciwko dłużnikowi oraz temu, kto udzielił zabezpieczenia wykonania układu, jeżeli został w sądzie złożony dokument stwierdzający udzielenie zabezpieczenia. Jeżeli układ przewiduje dopłaty między wierzycielami, jest także tytułem egzekucyjnym przeciwko zobowiązanemu do dopłaty. W przypadku uchylecia układu zastosowanie ma przepis ust. 1.

3. Dłużnik może żądać ustalenia, że wierzytelność objęta spisem wierzytelności nie istnieje albo istnieje w mniejszym zakresie, jeżeli wniósł sprzeciw w postępowaniu restrukturyzacyjnym i nie zapadło co do niej jeszcze prawomocne orzeczenie sądowe.

4. Po nadaniu wyciągowi ze spisu wierzytelności klauzuli wykonalności, zarzut, że wierzytelność objęta spisem wierzytelności nie istnieje albo że istnieje w mniejszym zakresie, dłużnik może podnieść w drodze powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

Art. 103. Wierzyciel może żądać zwrotu dokumentów złożonych w celu udowodnienia wierzytelności. Na zarządzenie sędziego-komisarza sekretarz sądowy wydaje dokumenty z zaznaczeniem na nich, w jakiej sumie wierzytelność została ujęta w spisie wierzytelności.

DZIAŁ III

Zgromadzenie wierzycieli

Rozdział I

Przepisy ogólne

Art. 104. Zgromadzenie wierzycieli zwołuje sędzia-komisarz:

- 1) w celu głosowania nad układem;
- 2) jeżeli rada wierzycieli podejmie uchwałę o zwołaniu zgromadzenia;
- 3) w innych przypadkach, gdy uzna to za potrzebne.

Art. 105. 1. Zgromadzenie wierzycieli zwołuje się przez obwieszczenie, w którym wskazuje się termin, miejsce i przedmiot obrad.

2. Obwieszczenie powinno nastąpić przynajmniej na dwa tygodnie przed terminem zgromadzenia.

3. Na termin zgromadzenia wzywa się dłużnika, nadzorcę sądowego albo zarządcę. Ich niestawiennictwo, choćby usprawiedliwione, nie stanowi przeszkody do odbycia zgromadzenia.

4. O terminie zgromadzenia zawiadamia się członków rady wierzycieli.

5. W razie odroczenia zgromadzenia wierzycieli sędzia-komisarz podaje obecnym do wiadomości nowy termin i miejsce zgromadzenia; w takich przypadkach nie dokonuje się ponownego obwieszczenia.

Art. 106. 1. Zgromadzeniu wierzycieli przewodniczy sędzia-komisarz.

2. Z przebiegu zgromadzenia wierzycieli sporządza się protokół.

3. Obecność wierzycieli sprawdza nadzorca sądowy albo zarządca pod nadzorem sędziego-komisarza. Spis obecności obejmujący również wierzycieli, którzy oddali głosy na piśmie, stanowi załącznik do protokołu. Jeżeli spis obecności został sporządzony w formie elektronicznej i warunki techniczne to umożliwiają, składa się go również w formie elektronicznej.

Art. 107. 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, na zgromadzeniu wierzycieli prawo głosu mają wierzyciele, których wierzytelności zostały ujęte w spisie wierzytelności oraz wierzyciele, którzy stawiają się na zgromadzeniu wierzycieli i przedłożą sędziemu-komisarzowi tytuł egzekucyjny stwierdzający ich wierzytelność.

2. Wierzyciele głosują sumą wierzytelności umieszczoną w spisie lub tytule egzekucyjnym.

3. Sędzia-komisarz na wniosek wierzyciela i po wysłuchaniu dłużnika może dopuścić do udziału w zgromadzeniu wierzyciela, którego wierzytelność uzależniona jest od warunku zawieszającego lub jest sporna i została uprawdopodobniona. Sumę, według której oblicza się głos tego wierzyciela, oznacza sędzia-komisarz stosownie do okoliczności.

Art. 108. 1. Wierzyciele, którzy mają wierzytelność solidarną lub niepodzielną, głosują przez wspólnego pełnomocnika. Pełnomocnikiem może być także jeden z wierzycieli.

2. Jeżeli wierzyciele nie dokonają wyboru pełnomocnika zgodnie z ust. 1, w imieniu wierzycieli głosuje zarządca ustanowiony według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego o zarządzie związanym ze współwłasnością.

3. Niedokonanie przez wierzycieli, o których mowa w ust. 1, wyboru pełnomocnika lub zarządcy nie stanowi przeszkody do wyznaczenia terminu i odbycia zgromadzenia wierzycieli.

Art. 109. 1. Wierzyciel nie ma prawa głosu na podstawie wierzytelności, którą nabył w drodze przelewu lub indosu po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli przejście wierzytelności nastąpiło wskutek spłacenia przez wierzyciela długu, za który odpowiadał osobiście albo określonymi przedmiotami majątkowymi, ze stosunku prawnego powstałego przed otwarciem postępowania restrukturyzacyjnego, albo nabycie wierzytelności nastąpiło po obwieszczeniu w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości informacji o trybie i miejscu sprzedaży wierzytelności, a zbycie nastąpiło na rzecz nabywcy, który zaoferował najwyższą kwotę.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w postępowaniu o zatwierdzenie układu.

Art. 110. 1. Głosowanie na zgromadzeniu wierzycieli odbywa się pisemnie, a wynik głosowania wpisuje się do protokołu. Wierzyciel, który stawił się osobiście na zgromadzeniu wierzycieli może oddać ustnie głos do protokołu.

2. Głosowanie przeprowadza nadzorca sądowy albo zarządca pod nadzorem sędziego-komisarza. Spis głosów złożonych na piśmie oraz głosów oddanych ustnie na zgromadzeniu, do którego stosuje się odpowiednio art. 88 ust. 2, stanowi załącznik do protokołu. Jeżeli oddano głos w cudzym imieniu, wskazuje się imię i nazwisko głosującego. Jeżeli spis głosów został sporządzony w formie elektronicznej i warunki techniczne to umożliwiają, składa się go również w formie elektronicznej.

3. Uczestnicy postępowania mogą głosować na zgromadzeniu wierzycieli także przez pełnomocników. Pełnomocnikiem może być także jeden z wierzycieli.

4. Głos oddany na piśmie musi zawierać wskazanie imienia i nazwiska albo firmy głosującego, czy głosuje za, czy przeciw uchwale.

5. Wierzyciela, który wstrzymał się od głosu, uważa się za nieuczestniczącego w głosowaniu.

6. Jeżeli istnieją możliwości techniczne, głosowanie na zgromadzeniu wierzycieli może odbyć się z wykorzystaniem elektronicznych środków komunikacji, gdy sędzia-komisarz tak postanowi.

7. W przypadku, gdy z uwagi na znaczną liczbę wierzycieli przeprowadzenie zgromadzenia wierzycieli jest utrudnione, sędzia-komisarz może postanowić o przeprowadzeniu głosowania w innym trybie niż określony w ust. 1–6, w tym również z pominięciem zwoływania zgromadzenia wierzycieli. Na postanowienie służy zażalenie.

Art. 111. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, uchwała zgromadzenia wierzycieli zostaje przyjęta, jeżeli wypowie się za nią większość głosujących wierzycieli, którzy oddali ważny głos, mających łącznie co najmniej połowę sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom.

Art. 112. 1. Sędzia-komisarz na zgromadzeniu wierzycieli wydaje postanowienie w przedmiocie stwierdzenia przyjęcia uchwały. W sentencji postanowienia stwierdzającego przyjęcie uchwały wskazuje się treść uchwały.

2. Stwierdzając przyjęcie uchwały przez zgromadzenie wierzycieli, sędzia-komisarz może jednocześnie uchylić uchwałę, jeżeli jest sprzeczna z prawem lub narusza dobre obyczaje albo rażąco narusza interes wierzyciela, który głosował przeciw uchwale.

3. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Rozdział II

Zgromadzenie wierzycieli w celu głosowania nad układem

Art.113. 1. W przyspieszonym postępowaniu układowym sędzia-komisarz niezwłocznie po złożeniu spisu wierzytelności, spisu wierzytelności spornych oraz planu restrukturyzacyjnego, z zastrzeżeniem art. 116, wyznacza termin zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem.

Art. 114. W postępowaniu układowym sędzia-komisarz niezwłocznie po złożeniu planu restrukturyzacyjnego oraz zatwierdzeniu spisu wierzytelności, z zastrzeżeniem art. 116, wyznacza termin zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania układem.

Art. 115. 1. W postępowaniu sanacyjnym sędzia-komisarz niezwłocznie po zrealizowaniu całości lub części planu restrukturyzacyjnego przewidzianej do wykonania w toku postępowania sanacyjnego, nie później jednak niż przed upływem dwunastu miesięcy od daty otwarcia postępowania sanacyjnego, zwołuje zgromadzenie wierzycieli w celu głosowania nad układem.

2. Jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 1, nie został zatwierdzony spis wierzytelności lub nie została zakończona procedura uzyskiwania zgody na udzielenia pomocy publicznej, sędzia-komisarz zwołuje zgromadzenie wierzycieli niezwłocznie po zatwierdzeniu spisu lub zakończeniu procedury uzyskiwania zgody na udzielenie pomocy publicznej.

Art. 116. Jeżeli propozycje układowe przewidują, że dłużnikowi może zostać udzielona pomoc, o której mowa w art. 11, przed wyznaczeniem terminu zgromadzenia wierzycielowi, który ma udzielić pomocy, doręcza się plan restrukturyzacyjny. W takim przypadku termin zgromadzenia wierzycieli może zostać wyznaczony dopiero po upływie terminów, o których mowa w art. 196 i 197.

Art. 117. 1. O terminie zgromadzenia zwołanego w celu zawarcia układu sędzia-komisarz zawiadamia wszystkich wierzycieli ujętych w spisie wierzytelności, jednocześnie doręczając im propozycje układowe, informację o podziale wierzycieli ujętych w spisie ze względu na kategorie interesów, informację o sposobie głosowania na zgromadzeniu, oraz pouczenie o treści art. 107–110, art. 117 ust. 4, art. 118, art. 120, art. 122 i art. 124. Nie stosuje się przepisu art. 105 ust. 4.

2. W przyspieszonym postępowaniu układowym przepis ust. 1 stosuje się również do wierzycieli ujętych w spisie wierzytelności spornych. Zawiadamiając wierzyciela ujętego w spisie wierzytelności spornych sędzia-komisarz wskazuje, że może dopuścić go do udziału w zgromadzeniu, jeżeli uprawdopodobni istnienie wierzytelności.

3. W postępowaniu układowym i w postępowaniu sanacyjnym przepis ust. 1 oraz ust. 2 zd. 2 stosuje się również do wierzyciela, którego dotyczy sprzeciw, jeżeli nie został on prawomocnie rozpoznany do dnia zwołania zgromadzenia.

4. Uprawnieni do głosowania nad układem są wyłącznie wierzyciele określeni w art. 107, którzy są objęci układem.

Art. 118.1. Na zgromadzeniu wierzycieli można zawrzeć układ, jeżeli uczestniczy w nim co najmniej jedna piąta wierzycieli uprawnionych do głosowania nad układem.

2. Brak dowodu doręczenia zawiadomienia o zgromadzeniu wierzycieli, których liczba nie jest większa niż połowa ogółu wierzycieli uprawnionych do głosowania a kwota ich wierzytelności nie przekracza jednej trzeciej sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem, nie stoi na przeszkodzie odbyciu zgromadzenia wierzycieli i głosowaniu nad układem.

3. Jeżeli po przeprowadzeniu głosowania okaże się, że głosy wierzycieli, o których mowa w ust. 2 mogłyby wpłynąć na wynik głosowania sędzia-komisarz zarządzi przerwę w zgromadzeniu celem prawidłowego doręczenia zawiadomienia.

Art. 119. 1. W przyspieszonym postępowaniu układowym oraz w postępowaniu układowym nadzorca sądowy na zgromadzeniu przedstawia główne założenia planu restrukturyzacyjnego.

2. W postępowaniu sanacyjnym zarządca na zgromadzeniu przedstawia sprawozdanie z wykonania w toku postępowania sanacyjnego planu restrukturyzacyjnego oraz przedstawia efekty podjętych działań, a także główne działania, które zgodnie z planem restrukturyzacyjnym zostaną podjęte po przyjęciu układu.

Art. 120. Na zgromadzeniu nadzorca sądowy lub zarządca składa opinię o możliwości wykonania układu.

Art. 121. 1. W sprawach dotyczących układu nie mają prawa głosu małżonek dłużnika, jego krewny lub powinowaty w linii prostej, krewny lub powinowaty w linii bocznej do drugiego stopnia włącznie, przysposabiający dłużnika lub przez niego przysposobiony, a gdy dłużnikiem jest osobowa spółka handlowa, wspólnik ponoszący odpowiedzialność za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem, będący jej wierzycielem, oraz osoby uprawnione do reprezentowania spółki.

2. W sprawach dotyczących układu, jeżeli dłużnikiem jest spółka handlowa, nie ma prawa głosu wierzyciel będący spółką powiazaną z dłużnikiem oraz osoby upoważnione do jej reprezentacji, a także wierzyciel będący spółką i osoby uprawnione do jej reprezentowania, jeżeli dłużnik albo ta spółka jest spółką dominującą albo zależną w stosunku do dłużnika.

3. Prawa głosu w sprawie dotyczącej układu nie ma również wierzyciel będący spółką kapitałową, której spółka dominująca jest również spółką dominującą dla dłużnika, oraz osoby uprawnione do jej reprezentowania.

4. W sprawach dotyczących układu, jeżeli dłużnikiem jest spółka kapitałowa, prawa głosu nie ma wierzyciel, będący osobą fizyczną, jeżeli reprezentuje ponad 25% kapitału zakładowego spółki.

Art. 122. 1. W razie zgłoszenia kilku propozycji układowych sędzia-komisarz ustala kolejność głosowania nad propozycjami układowymi. Przyjęcie jednych propozycji układowych wyklucza głosowanie nad dalszymi propozycjami.

2. Na zgromadzeniu wierzycieli dłużnik może zgłaszać zmiany propozycji układowych. W razie zgłoszenia przez dłużnika zmian propozycji układowych głos oddany na piśmie za

pierwotnymi propozycjami układowymi uważa się za głos oddany za zmienionymi propozycjami układowymi, jeżeli są one korzystniejsze dla tego wierzyciela. Pozostałe głosy są traktowane jako głosy przeciwko układowi.

Art. 123. 1. Jeżeli plan restrukturyzacyjny określa zabezpieczenie jego wykonania przez osoby trzecie, udzielenie kredytu lub pożyczki dłużnikowi lub zgodę osób trzecich na zmianę treści praw lub stosunków prawnych, w tym zabezpieczeń w postaci hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego, zastawu skarbowego lub hipoteki morskiej, głosowanie nad układem może odbyć się tylko wtedy, gdy na zgromadzeniu wierzycieli przedłożone zostaną dokumenty, z których wynika, że zobowiązania te po zawarciu układu zostaną wykonane.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy plan restrukturyzacyjny określa, że dłużnik na czas wykonania układu udzieli nieodwołalnego pełnomocnictwa obejmującego prowadzenie całości lub części spraw jego przedsiębiorstwa albo nieodwołalnego pełnomocnictwa do rozporządzania mieniem dłużnika na wypadek niewykonania układu, jak również, gdy zarząd nad przedsiębiorstwem ma być powierzony osobom wskazanym w układzie.

3. Jeżeli układ określa restrukturyzację zobowiązań dłużnika przez konwersję wierzytelności na akcje lub udziały, głosowanie nad układem może odbyć się tylko wtedy, gdy na zgromadzeniu wierzycieli zostanie przedłożona zgoda Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów albo Komisji Europejskiej, wymagana według przepisów odrębnych, albo zostanie wykazane, że zgoda taka nie jest wymagana.

4. Jeżeli propozycje układowe przewidują, że dłużnikowi ma zostać udzielona pomoc publiczna, głosowanie nad układem może się odbyć tylko wtedy, gdy na zgromadzeniu wierzycieli zostanie przedłożona zgoda właściwego organu na udzielenie pomocy, albo zostanie wykazane, że zgoda taka nie jest wymagana.

Art. 124. 1. Uchwała zgromadzenia wierzycieli o przyjęciu układu zapada, jeżeli wypowie się za nią większość głosujących wierzycieli, którzy oddali ważny głos, mających łącznie co najmniej dwie trzecie sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom.

2. Jeżeli głosowanie nad układem odbywa się w grupach wierzycieli, obejmujących poszczególne kategorie interesów, układ jest przyjęty, jeżeli w każdej grupie wypowie się za nim większość głosujących wierzycieli z tej grupy, mających łącznie co najmniej dwie trzecie sumy wierzytelności, przysługujących głosującym wierzycielom z tej grupy.

3. Układ jest przyjęty, chociażby nie uzyskał wymaganej większości w niektórych z grup wierzycieli, jeżeli wierzyciele mający łącznie dwie trzecie ogólnej sumy wierzytelności przypadających głosującym wierzycielom głosowali za przyjęciem układu, a wierzyciele z grupy lub grup, które wypowiedziały się przeciwko przyjęciu układu, zostaną zaspokojeni na podstawie układu w stopniu nie mniej korzystnym niż w przypadku przeprowadzenia postępowania upadłościowego.

Art. 125. 1. Sędzia-komisarz na zgromadzeniu wierzycieli wydaje postanowienie w przedmiocie stwierdzenia przyjęcia układu.

2. W sentencji postanowienia stwierdzającego przyjęcie układu wskazuje się treść układu.

3. Sędzia-komisarz nie może uchylić uchwały zgromadzenia o przyjęciu układu.

4. Przepisu art. 112 ust. 3 nie stosuje się.

DZIAŁ IV

Rada wierzycieli

Art. 126. 1. Radę wierzycieli ustanawia oraz powołuje i odwołuje jej członków sędzia-komisarz z urzędu, o ile uzna to za potrzebne albo na wniosek.

2. Sędzia-komisarz jest obowiązany niezwłocznie, nie później niż w terminie tygodniowym, ustanowić radę wierzycieli na wniosek dłużnika, co najmniej trzech wierzycieli, lub wierzyciela bądź wierzycieli mających łącznie przynajmniej piątą część ogólnej sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 109 ust. 1 i art. 121.

3. Do czasu zatwierdzenia spisu wierzytelności legitymację wierzycieli w sprawach dotyczących rady wierzycieli ustala się w oparciu o kwoty wierzytelności wskazane przez dłużnika we wniosku o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego, a w postępowaniu sanacyjnym otwartym na podstawie uproszczonego wniosku złożonego zgodnie z art. 204 ust. 1, na podstawie spisu wierzytelności, jeżeli został sporządzony we wcześniejszym postępowaniu restrukturyzacyjnym.

Art. 127. 1. Rada wierzycieli składa się z pięciu członków oraz dwóch zastępców powoływanych spośród wierzycieli dłużnika będących uczestnikami postępowania.

2. Jeżeli liczba wierzycieli dłużnika będących uczestnikami postępowania jest mniejsza niż 7, rada wierzycieli może składać się z trzech członków.

3. Do zastępcy członka rady wierzycieli stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące członka.

4. Zastępca członka rady wierzycieli ma prawo uczestniczyć we wszystkich posiedzeniach rady. Głosuje on nad uchwałą w razie nieobecności któregokolwiek z członków rady wierzycieli. Zamiast nieobecnego członka rady wierzycieli w pierwszej kolejności głosuje zastępca wymieniony na pierwszym miejscu w sentencji postanowienia sędziego-komisarza o powołaniu, jeżeli jest obecny na posiedzeniu.

Art. 128. 1. Na wniosek wierzyciela lub wierzycieli mających przynajmniej piątą część ogólnej sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 109 ust. 1 i art. 121, sędzia-komisarz jest obowiązany powołać na członka rady wierzycieli wierzyciela wskazanego przez wnioskodawcę, chyba że zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że wskazany wierzyciel nie będzie należycie pełnił obowiązków członka rady wierzycieli. Na postanowienie oddalające wniosek przysługuje zażalenie wyłącznie wnioskodawcom.

2. W przypadku, gdy wierzyciel lub wierzyciele wnioskujący o powołanie członka rady wierzycieli posiadają przynajmniej dwie piąte ogólnej sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 109 ust. 1 i art. 121, mogą oni wskazać po jednym kandydacie na członka rady wierzycieli na każdą piątą część posiadanych wierzytelności.

3. W przypadku uwzględnienia wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 2, ci sami wierzyciele nie mogą wnioskować o powołanie kolejnych członków rady wierzycieli, chyba że członek powołany poprzednio na ich wniosek został odwołany.

Art. 129. Wierzyciel może nie przyjąć obowiązków członka rady wierzycieli lub jego zastępcy.

Art. 130. 1. Sędzia-komisarz może odwołać członków rady wierzycieli, którzy nie pełnią należycie obowiązków, i powołać innych. Na postanowienie przysługuje zażalenie.

2. Sędzia-komisarz odwołuje członka rady wierzycieli na jego wniosek.

3. Odwołany prawomocnie członek rady wierzycieli nie może być ponownie powołany.

Art. 131. 1. Na wniosek wierzyciela lub wierzycieli mających przynajmniej piątą część ogólnej sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 109 ust. 1 i art. 121, sędzia-komisarz jest obowiązany zmienić skład rady wierzycieli, powołując na członka rady wierzycieli wierzyciela wskazanego przez wnioskodawcę, chyba że zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że wskazany wierzyciel nie będzie należycie pełnił obowiązków

członka rady. Na postanowienie oddalające wniosek przysługuje zażalenie wyłącznie wnioskodawcom.

2. Przepis art. 128 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

3. Sędzia-komisarz, zmieniając skład rady wierzycieli, nie może odwołać członka rady wierzycieli powołanego w trybie ust. 1 lub art. 128 ust. 1, chyba że żądają tego wierzyciele, na wniosek których członek został powołany.

Art. 132. 1. Członkowie rady wierzycieli pełnią swoje obowiązki osobiście albo przez pełnomocników.

2. Pełnomocnictwo składane jest przewodniczącemu rady, który składa je do akt postępowania wraz z protokołem posiedzenia rady wierzycieli.

Art. 133. 1. Rada wierzycieli służy pomocą nadzorcy sądowemu albo zarządcy, kontroluje ich czynności, bada stan funduszków masy, udziela zezwolenia na czynności, które mogą być dokonane tylko za zezwoleniem rady wierzycieli, oraz wyraża opinię w innych sprawach, jeżeli tego zażąda sędzia-komisarz, nadzorca sądowy albo zarządca lub dłużnik. Przy wykonywaniu obowiązków rada wierzycieli kieruje się interesem ogółu wierzycieli.

2. Każdy z członków rady wierzycieli, jak również cała rada, ma prawo przedstawiać sędziemu-komisarzowi swoje uwagi o działalności dłużnika, nadzorcy sądowego albo zarządcy.

3. Rada wierzycieli może żądać od dłużnika, nadzorcy sądowego albo zarządcy wyjaśnień oraz może badać księgi i dokumenty przedsiębiorstwa dłużnika w zakresie w jakim nie narusza to tajemnicy przedsiębiorstwa. Sędzia-komisarz rozstrzyga wątpliwości co do zakresu uprawnienia członków rady do badania ksiąg i dokumentów dłużnika.

Art. 134. 1. Zezwolenia rady wierzycieli pod rygorem nieważności wymagają następujące czynności dłużnika albo zarządcy:

1) sprzedaż nieruchomości lub innych składników majątku o równowartości powyżej 100.000 euro;

2) obciążenie składników masy hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym i hipoteką morską w celu zabezpieczenia wierzytelności nieobjętej układem;

3) przeniesienie własności rzeczy lub prawa na zabezpieczenie wierzytelności nieobjętej układem;

4) obciążenie składników masy innymi prawami;

5) zaciąganie kredytów i pożyczek;

6) zawarcie umowy dzierżawy przedsiębiorstwa dłużnika lub jego zorganizowanej części. 2. Rada wierzycieli może udzielić zgody na zawarcie umowy kredytu lub pożyczki lub ustanowienie zabezpieczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 2–4, jeżeli jest to niezbędne do zachowania zdolności do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania restrukturyzacyjnego i zobowiązań powstałych po jego otwarciu lub zawarcia i wykonania układu oraz zostało zagwarantowane, że środki zostaną przekazane dłużnikowi i wykorzystane w sposób przewidziany przez uchwałę rady wierzycieli, a ustanowione zabezpieczenie jest adekwatne do udzielonego kredytu lub pożyczki

3. Czynności, o których mowa w ust. 1, dokonane za zezwoleniem rady wierzycieli nie mogą być uznane za bezskuteczne w stosunku do masy upadłości.

Art. 135. 1. Rada wierzycieli na pierwszym posiedzeniu przyjmuje regulamin działania, który określa w szczególności tryb posiedzeń, sposób zbierania głosów i zasady współpracy rady z nadzorcą sądowym albo zarządcą oraz dłużnikiem, w tym sposób składania wniosków do rady.

2. Rada wierzycieli na pierwszym posiedzeniu wybiera spośród swoich członków przewodniczącego rady.

Art. 136. 1. Rada wierzycieli wykonuje czynności przez podejmowanie uchwał na posiedzeniach rady, chyba że regulamin stanowi inaczej. Posiedzenia rady mogą odbywać się przy użyciu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.

2. Jeżeli uchwała nie jest podejmowana na posiedzeniu, dla jej podjęcia konieczne jest oddanie głosów przez wszystkich członków rady wierzycieli. W takim przypadku głosu nie może oddać zastępca członka rady wierzycieli.

3. Uchwały rady wierzycieli podejmowane są w terminie 2 tygodni od dnia złożenia wniosku do rady.

Art. 137. 1. Uchwały rady wierzycieli zapadają większością głosów, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

2. Kontrolę czynności nadzorca sądowego i zarządcy rada może sprawować przez członka lub członków wskazanych w uchwale.

3. Uchwałę rady wierzycieli o zbadaniu ksiąg i dokumentów przedsiębiorstwa dłużnika wykonują wskazani w uchwale członkowie rady wierzycieli lub, jeżeli wymagane są

wiadomości specjalne, inne osoby. Koszty badania nie stanowią kosztów postępowania i nie obciążają dłużnika.

4. Z kontroli działalności dłużnika, nadzorcy sądowego albo zarządcy i badania ksiąg i dokumentów rada wierzycieli składa sprawozdania sędziemu-komisarzowi. Z innych czynności rada wierzycieli składa sprawozdanie na żądanie sędziego-komisarza.

Art. 138. 1. Na skutek uchwały rady wierzycieli podjętej w pełnym składzie, za którą głosowało co najmniej czterech członków, sąd może zezwolić dłużnikowi na wykonywanie zarządu w zakresie nieprzekraczającym zakresu zwykłego zarządu. W takim przypadku zarządca nadal pełni swoją funkcję.

2. Na skutek uchwały rady wierzycieli podjętej w pełnym składzie, za którą głosowało co najmniej czterech członków, albo na skutek uchwały rady wierzycieli podjętej zgodnie z wnioskiem dłużnika sąd zmienia nadzorcę sądowego albo zarządcę i powołuje do pełnienia tych funkcji osobę, o której mowa w art. 25 ust. 1, wskazaną przez radę wierzycieli, chyba że byłoby to niezgodne z prawem, rażąco naruszałoby interes wierzycieli lub zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że wskazana osoba nie będzie należycie pełniła obowiązków. Na postanowienie sądu odmawiające powołania osoby wskazanej przez radę zażalenie przysługuje wyłącznie członkom rady wierzycieli oraz dłużnikowi.

3. Jeżeli rada wierzycieli składa się z trzech członków, uchwały, o których mowa w ust. 1 i 2, muszą być podjęte jednomyślnie.

Art. 139. 1. Posiedzenie rady wierzycieli zwołuje przewodniczący, zawiadamiając członków i zastępców o terminie, miejscu i przedmiocie posiedzenia. Regulamin może określać sposób zawiadamiania członków rady. Pierwsze posiedzenie rady zwołuje nadzorca sądowy albo zarządca niezwłocznie po powołaniu rady.

2. Posiedzeniu rady wierzycieli przewodniczy przewodniczący, chyba że regulamin stanowi inaczej.

3. Posiedzenie rady wierzycieli może zwołać również sędzia-komisarz, który przewodniczy posiedzeniu, bez prawa głosu.

Art. 140. 1. Z posiedzenia rady wierzycieli spisuje się protokół. Protokół podpisują obecni, a odmowę złożenia podpisu zaznacza się w protokole.

2. Przewodniczący rady wierzycieli niezwłocznie po posiedzeniu przekazuje odpis protokołu sędziemu-komisarzowi, a także nadzorcy sądowemu i zarządcy, jeżeli nie byli

obecni na posiedzeniu. Do odpisu protokołu załącza się odpisy podjętych na posiedzeniu uchwał.

3. Po podjęciu uchwały podjętej bez zwoływania posiedzenia rady wierzycieli przewodniczący rady niezwłocznie przekazuje odpis uchwały sędziemu-komisarzowi.

Art. 141. 1. Sędzia-komisarz obwieszcza treść uchwał rady wierzycieli.

2. W terminie siedmiu dni od dnia obwieszczenia każdy z uczestników postępowania oraz zarządca albo nadzorca sądowy może zgłosić zarzuty przeciwko uchwale. Zarzuty wniesione po upływie terminu lub nieodpowiadające wymaganiom formalnym pisma procesowego pozostawia się bez rozpoznania.

3. Sędzia-komisarz rozpoznaje zarzuty w terminie trzech dni od dnia przedłożenia mu zarzutów.

4. Sędzia-komisarz w wyniku rozpoznania zarzutów lub z urzędu w terminie czternastu dni od dnia obwieszczenia może uchylić uchwałę rady wierzycieli, jeżeli uchwała jest sprzeczna z prawem albo narusza interes wierzycieli. Na postanowienie sędziego-komisarza służy zażalenie wyłącznie skarżącemu, dłużnikowi oraz członkom rady wierzycieli.

5. Wykonanie uchwały nie może nastąpić wcześniej niż po upływie czternastu dni od dnia obwieszczenia. Sędzia-komisarz może wstrzymać wykonanie uchwały do czasu uprawomocnienia się postanowienia w przedmiocie rozpoznania zarzutów.

Art. 142. 1. Członkowi rady wierzycieli przysługuje prawo do zwrotu koniecznych wydatków związanych z jego udziałem w posiedzeniu rady wierzycieli. Za udział w posiedzeniu sędzia-komisarz może przyznać członkowi rady stosowne wynagrodzenie, jeżeli uzasadnione to jest rodzajem i stopniem zawichości sprawy oraz zakresem wykonywanych prac. Wynagrodzenie to nie może przekraczać 3% miesięcznego przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 58, za jeden dzień posiedzenia. Wynagrodzenie oraz zwrot wydatków wchodzi w skład kosztów postępowania.

2. Postanowienie w sprawie wynagrodzenia i zwrotu wydatków wydaje sędzia-komisarz po wysłuchaniu członka rady wierzycieli i nadzorcy sądowego albo zarządcy.

Art. 143. 1. Członek rady wierzycieli odpowiada za szkodę wynikłą z nienależytego pełnienia obowiązków.

2. Za szkodę wyrządzoną nienależytym wykonaniem obowiązków przez pełnomocnika członek rady odpowiada jak za działanie własne.

Art. 144. 1. Jeżeli rada wierzycieli nie została ustanowiona, czynności zastrzeżone dla rady wierzycieli wykonuje sędzia-komisarz.

2. Sędzia-komisarz wykonuje ponadto czynności zastrzeżone dla rady wierzycieli, jeżeli rada nie wykona ich w terminie wyznaczonym przez sędziego-komisarza.

TYTUŁ V

Układ

Dział I

Przepisy ogólne

Art. 145. 1. Układ obejmuje wierzytelności osobiste powstałe przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

2. Układ obejmuje także wierzytelności zależne od warunku, jeżeli warunek ziścił się w czasie wykonywania układu.

3. Wierzytelności wobec dłużnika wynikające z umowy wzajemnej, która nie została wykonana w całości lub w części przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, są objęte układem tylko, jeżeli świadczenie drugiej strony jest świadczeniem podzielnym i tylko w zakresie, w jakim druga strona spełniła świadczenie przed otwarciem postępowania restrukturyzacyjnego i nie otrzymała świadczenia wzajemnego.

Art. 146. 1. Układ nie obejmuje:

- 1) wierzytelności alimentacyjnych oraz rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę;
- 2) roszczeń o wydanie mienia i zaniechanie naruszania praw;
- 3) wierzytelności, za które dłużnik odpowiada w związku z nabyciem spadku po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, po wejściu spadku do masy;
- 4) wierzytelności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w części finansowanej przez ubezpieczonego, których płatnikiem jest dłużnik.

2. Układ nie obejmuje wierzytelności ze stosunku pracy oraz wierzytelności zabezpieczonej na mieniu dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, w części znajdującej pokrycie w wartości przedmiotu zabezpieczenia, chyba że wierzyciel wyraził zgodę na jej objęcie układem. Zgoda na objęcie

wierzytelności układem powinna być wyrażona w sposób bezwarunkowy i nieodwołalny, najpóźniej przed przystąpieniem do głosowania nad układem. Zgoda może być wyrażona ustnie do protokołu zgromadzenia wierzycieli.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do wierzytelności zabezpieczonych przeniesieniem na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa.

Art. 147. Przepisy dotyczące wierzytelności ze stosunku pracy stosuje się odpowiednio do wierzytelności Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych o zwrot z masy świadczeń wypłaconych przez Fundusz pracownikom dłużnika.

DZIAŁ II

PROPOZYCJE UKŁADOWE

Art. 148. 1. Propozycje układowe składa dłużnik. Propozycje układowe może również złożyć nadzorca sądowy albo zarządca, jeżeli żądają tego wierzyciele i uprawdopodobnione jest przyjęcie tych propozycji przez ogół wierzycieli oraz uprawdopodobnione jest wykonanie proponowanego układu przez dłużnika.

2. Propozycje układowe powinny określać sposób restrukturyzacji zobowiązań dłużnika.

Art. 149. 1. Restrukturyzacja zobowiązań dłużnika może obejmować w szczególności:

- 1) odroczenie wykonania;
- 2) rozłożenie spłaty na raty;
- 3) zmniejszenie wysokości;
- 4) konwersję wierzytelności na udziały lub akcje;
- 5) zmianę, zamianę lub uchylenie prawa zabezpieczającego określoną wierzytelność.

2. Propozycje układowe mogą wskazywać jeden lub więcej sposobów restrukturyzacji.

3. Jeżeli propozycje układowe przewidują konwersję wierzytelności na udziały lub akcje, propozycje układowe muszą zawierać również:

- a) sumę, o jaką kapitał zakładowy ma być podwyższony,
- b) liczbę oraz wartość nominalną nowo ustanowionych udziałów lub akcji lub też wartość, o którą następuje podwyższenie wartości nominalnej udziałów lub akcji już istniejących,
- c) określenie, że objęcie udziałów lub akcji następuje z wyłączeniem prawa pierwszeństwa lub poboru, przy czym wyłączenie prawa pierwszeństwa lub poboru następuje nawet wówczas, jeśli takiej możliwości nie przewiduje umowa spółki lub statut,

- d) oznaczenie, czy akcje nowej emisji są na okaziciela, czy imienne,
- e) cenę emisyjną nowych akcji,
- f) datę, od której nowe akcje mają uczestniczyć w dywidendzie.

4. Do propozycji układowych przewidujących konwersję wierzytelności na akcje w sposób określony w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych nie stosuje się art. 7 ust. 1 tej ustawy oraz art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 94).

Art. 150. Jeżeli propozycje układowe przewidują spłatę wierzytelności z zysku przedsiębiorstwa dłużnika, mogą one określać, jaka część zysku przeznaczona będzie na spłatę wierzytelności.

Art. 151. Jeżeli plan restrukturyzacyjny przewiduje udzielenie kredytu lub pożyczki dłużnikowi lub zmianę treści stosunków prawnych lub praw, ustanowienie zabezpieczenia wierzytelności, należy do propozycji układowych dołączyć w formie prawem przewidzianej oświadczenie osób, które zobowiązały się udzielić kredytu lub pożyczki, wyrazić zgodę na zmianę stosunku prawnego lub prawa bądź ustanowienie lub zmianę zabezpieczenia wierzytelności.

Art. 152 1. Restrukturyzacja zobowiązań z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne w części finansowanej przez dłużnika jako pracodawcę, z tytułu składek na własne ubezpieczenie społeczne dłużnika i innych zobowiązań dłużnika wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych może obejmować wyłącznie rozłożenie na raty lub odroczenie płatności, chyba że Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyrazi zgodę na inny sposób restrukturyzacji. Nie jest dopuszczalna restrukturyzacja, w wyniku której nastąpi zmniejszenie wysokości zobowiązań.

2. Jeżeli układ przewiduje konwersję wierzytelności na udziały lub akcje, przejęcie całości majątku przez osobę trzecią lub wierzyciela, dopłaty lub spłaty pomiędzy wierzycielami, w układzie musi zostać wskazany wierzyciel lub osoba trzecia, które przejmie na siebie obowiązek wykonania zobowiązań wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Przejęcie obowiązku nie zmienia charakteru wierzytelności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i możliwości ich przymusowego dochodzenia z uwzględnieniem uprzywilejowania wynikającego z odrębnych przepisów.

Art. 153 1. Propozycje układowe mogą przewidywać również zaspokojenie wierzycieli poprzez likwidację majątku dłużnika (układ likwidacyjny).

2. Sprzedaż dokonana w wykonaniu układu likwidacyjnego nie ma skutków sprzedaży egzekucyjnej.

3. Jeżeli układ przewiduje likwidację majątku upadłego przez przejęcie majątku przez wierzyciela lub wierzycieli, można określić w układzie wzajemne dopłaty lub spłaty.

Art. 154 1. Propozycje układowe mogą przewidywać podział wierzycieli na grupy obejmujące poszczególne kategorie interesów. Kategorie te mogą obejmować w szczególności:

- 1) wierzycieli, którym przysługują wierzytelności ze stosunków pracy i którzy wyrazili zgodę na ich objęcie układem;
- 2) rolników, którym przysługują wierzytelności z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego;
- 3) wierzycieli, których wierzytelności są zabezpieczone na składnikach majątku dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, a także przez przeniesienie na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa, i którzy wyrazili zgodę na ich objęcie układem;
- 4) wierzycieli będących wspólnikami lub akcjonariuszami dłużnika będącego spółką kapitałową, posiadających udziały lub akcje spółki zapewniające co najmniej 5% głosów na zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu akcjonariuszy, chociażby przysługiwały im wierzytelności wymienione w pkt 1–3;
- 5) pozostałych wierzycieli.

2. Listy przyporządkowujące poszczególnych wierzycieli do grup sporządza nadzorca sądowy albo zarządca po zatwierdzeniu spisu wierzytelności, jeżeli podziału na grupy nie dokonano w spisie albo dokonany podział jest niezgodny z aktualnymi propozycjami układowymi. W postępowaniu o zatwierdzenie układu listy wierzycieli sporządza nadzorca układu.

Art. 155. Warunki restrukturyzacji zobowiązań dłużnika powinny być jednakowe dla wszystkich wierzycieli, a jeżeli głosowanie nad układem odbywa się w grupach wierzycieli, jednakowe dla wierzycieli zaliczonych do tej samej grupy, chyba że wierzyciel wyraźnie zgodzi się na warunki mniej korzystne.

Art. 156. 1. Warunki restrukturyzacji zobowiązań ze stosunku pracy nie mogą pozbawiać pracowników minimalnego wynagrodzenia za pracę.

2. Restrukturyzacja powinna w równym stopniu dotyczyć zobowiązań pieniężnych i niepieniężnych. Jeżeli jednak wierzyciel w terminie jednego tygodnia od dnia otrzymania zawiadomienia o terminie zgromadzenia wierzycieli z odpisem propozycji układowych sprzeciwił się restrukturyzacji swojej wierzytelności jako wierzytelności niepieniężnej, składając oświadczenie nadzorca albo zarządcy albo ze względu na charakter wierzytelności niepieniężnej restrukturyzacja nie jest możliwa, wierzytelność ta zmienia się w wierzytelność pieniężną. Skutek ten powstaje z dniem otwarcia postępowania.

3. Warunki restrukturyzacji wierzytelności, o których mowa w art. 154 ust. 1 pkt 3, mogą być zróżnicowane stosownie do przysługującego im pierwszeństwa.

DZIAŁ III

ZATWIERDZENIE UKŁADU

Art. 157. 1. Układ przyjęty przez zgromadzenie wierzycieli zatwierdza sąd, wskazując w sentencji treść układu.

2. Rozprawa wyznaczona w celu zatwierdzenia układu odbywa się nie wcześniej niż po upływie tygodnia od zgromadzenia wierzycieli, na którym przyjęto układ.

3. Uczestnicy postępowania mogą pisemnie zgłaszać zastrzeżenia przeciwko układowi. Sąd nie bierze pod uwagę zastrzeżeń zgłoszonych po upływie tygodnia od dnia zawarcia układu lub niespełniających wymogów formalnych pisma procesowego; w takim przypadku uczestnik uprawniony jest do zgłoszenia zastrzeżeń wyłącznie ustnie do protokołu rozprawy.

4. O terminie rozprawy wyznaczonej w celu zatwierdzenia układu zawiadamia się przez obwieszczenie, chyba że sędzia-komisarz zawiadomił o tym na zgromadzeniu wierzycieli.

Art. 158 1. Sąd odmawia zatwierdzenia układu, jeżeli narusza on prawo, w szczególności, jeżeli przewiduje udzielenie pomocy publicznej niezgodnie z odrębnymi przepisami, albo jeżeli jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany. Domniemywa się, że jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany, jeżeli dłużnik nie wykonuje zobowiązań powstałych po otwarciu postępowania.

2. Sąd może odmówić zatwierdzenia układu, jeżeli jego warunki są rażąco krzywdzące dla wierzycieli, którzy głosowali przeciwko układowi i zgłosili zastrzeżenia.

3. Sąd odmawia zatwierdzenia układu w postępowaniu o zatwierdzenia układu albo w przyspieszonym postępowaniu układowym, gdy suma spornych wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.

4. Jeżeli w przyspieszonym postępowaniu układowym okoliczność, o której mowa w ust. 3 ujawni się po przyjęciu układu, sąd może zatwierdzić układ o ile zostanie wykazane, że dłużnik nie wiedział o istnieniu wierzytelności spornych, a ich zaspokojenie w wyniku wykonania układu nie będzie mniejsze niż w razie ogłoszenia upadłości dłużnika.

5. Jeżeli odmiennie od postanowienia sędziego-komisarza sąd ustali, że układ nie został zawarty na skutek braku odpowiednich większości, wówczas na rozprawie wyznaczonej w celu zatwierdzenia układu umarza postępowanie restrukturyzacyjne.

6. Na postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia układu przysługuje zażalenie.

DZIAŁ IV

Skutki układu

Art. 159. 1. Układ wiąże wszystkich wierzycieli, których wierzytelności według ustawy objęte są układem, choćby nie zostały umieszczone w spisie wierzytelności.

2. Układ nie wiąże wierzycieli, których dłużnik nie ujawnił i którzy nie byli uczestnikami postępowania.

Art. 160. 1. Układ nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela oraz współdłużnika dłużnika ani praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego i hipoteki morskiej, jeżeli były one ustanowione na mieniu osoby trzeciej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do praw wynikających z przeniesienia na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa w celu zabezpieczenia wierzytelności.

Art. 161. 1. Układ nie narusza praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego, zastawu skarbowego i hipoteki morskiej, jeżeli były ustanowione na mieniu dłużnika, chyba że uprawniony wyraził zgodę na objęcie zabezpieczonej wierzytelności układem.

2. W przypadku wyrażenia zgody na objęcie układem zabezpieczonej wierzytelności, prawa, o których mowa w ust. 1, pozostają w mocy, z tym że zabezpieczają one wierzytelność w wysokości i na warunkach płatności określonych w układzie.

Art. 162. 1. Odpis prawomocnego postanowienia o zatwierdzeniu układu stanowi podstawę wpisu informacji o zatwierdzeniu układu w księgach wieczystych i rejestrach.

2. Jeżeli układ przewiduje ustanowienie zarządu przymusowego na czas wykonania układu, odpis prawomocnego postanowienia zatwierdzającego układ stanowi tytuł wykonawczy do wprowadzenia zarządcy we władanie majątkiem dłużnika.

3. Jeżeli układ przewiduje konwersję wierzytelności na udziały lub akcje, prawomocnie zatwierdzony układ zastępuje określone w ustawie z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1030 oraz z 2014 r., poz. 265) czynności związane z podwyższeniem kapitału zakładowego, przystąpieniem do spółki, objęciem udziałów lub akcji oraz wniesieniem wkładu. Odpis prawomocnego postanowienia o zatwierdzeniu układu stanowi podstawę wpisu podwyższenia kapitału zakładowego spółki do Krajowego Rejestru Sądowego.

Art. 163. 1. Z dniem uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego układ z mocy prawa ulegają umorzeniu postępowania zabezpieczające i egzekucyjne prowadzone przeciwko dłużnikowi w celu zaspokojenia należności objętych układem.

2. Tytuły wykonawcze lub egzekucyjne, obejmujące wierzytelności objęte układem, tracą z mocy prawa wykonalność.

3. Stronom przysługuje prawo wytoczenia powództwa o ustalenie, że tytuły wykonawcze lub egzekucyjne utraciły wykonalność.

Art. 164. 1. Z dniem uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego układ nadzorca albo zarządca obejmują funkcję nadzorcy układu, chyba że układ stanowi inaczej.

2. Do nadzorcy układu pełniącego funkcję w czasie wykonywania układu stosuje się odpowiednio przepisy o nadzorcy układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu, z wyjątkiem przepisów o konieczności zawarcia umowy. Przepisu art. 41 nie stosuje się. Przepisy art. 35 i 36 stosuje się odpowiednio.

3. Nadzorca układu raz na trzy miesiące składa do sądu sprawozdanie dotyczące wykonywania planu restrukturyzacyjnego oraz wykonywania układu. Sprawozdanie to nie podlega zatwierdzeniu.

Art. 165. 1. Po wykonaniu układu lub po wyegzekwowaniu wierzytelności objętych układem sąd na wniosek dłużnika, nadzorcy układu albo innej osoby, która z mocy układu uprawniona jest do wykonania lub nadzorowania wykonania układu, wydaje postanowienie o wykonaniu układu. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

2. Prawomocne postanowienie o wykonaniu układu stanowi podstawę do wykreślenia wpisów dotyczących restrukturyzacji w księgach wieczystych i rejestrach.

3. Po uprawomocnieniu się postanowienia stwierdzającego wykonanie układu, dłużnik odzyskuje prawo swobodnego zarządzania majątkiem i rozporządzania jego składnikami, jeżeli był tego pozbawiony na mocy postanowień układu.

5. Po uprawomocnieniu się postanowienia stwierdzającego wykonanie układu zmiana i uchylenie układu są niedopuszczalne.

DZIAŁ V

Zmiana układu

Art. 166. 1. Jeżeli po zatwierdzeniu układu nastąpił trwały wzrost lub zmniejszenie dochodu z przedsiębiorstwa dłużnika, dłużnik, nadzorca układu oraz każdy z wierzycieli może wystąpić o zmianę układu.

2. W przypadku, gdy na czas wykonywania układu zarząd własny nie został dłużnikowi odebrany, nadzorca układu oraz każdy z wierzycieli może wystąpić o zmianę układu poprzez powierzenie zarządu i wykonywania układu wskazanej osobie, jeżeli:

- 1) dłużnik choćby nieumyślnie naruszył prawo w zakresie sprawowania zarządu, czego skutkiem było pokrzywdzenie wierzycieli lub możliwość takiego pokrzywdzenia w przyszłości;
- 2) oczywistym jest, że sposób sprawowania zarządu nie daje gwarancji wykonania planu restrukturyzacyjnego i wykonania układu;
- 3) dłużnik uniemożliwia nadzorcy układu właściwe sprawowanie funkcji.

3. Na postanowienie sądu o otwarciu postępowania o zmianę układu przysługuje zażalenie dłużnikowi oraz wierzycielom, którzy mieli prawo głosu na zgromadzeniu, na którym doszło do zawarcia układu.

4. Na postanowienie o odmowie otwarcia postępowania w przedmiocie zmiany układu przysługuje zażalenie wyłącznie wnioskodawcy.

Art. 167. 1. Do postanowienia o otwarciu postępowania o zmianę układu stosuje się odpowiednio art. 241 ust. 1 pkt 1 i 2.

2. Do postępowania stosuje się odpowiednio przepisy o nadzorcy sądowym oraz o zawarciu i zatwierdzeniu układu.

Art. 168. 1. W zgromadzeniu wierzycieli uczestniczą wierzyciele, o których mowa w art. 166 ust. 3. Głosują oni z sumą wierzytelności, z jaką głosowali na zgromadzeniu, na którym doszło do zawarcia układu pomniejszoną o kwoty otrzymane w ramach wykonania układu lub pomniejszoną w wyniku zaspokojenia wierzytelności w inny sposób, z zastrzeżeniem, że w wypadku zaspokojenia przez osobę trzecią, która weszła w prawa zaspokojonego wierzyciela, osoba ta głosuje z sumą w jakiej zaspokoila wierzyciela.

2. W zgromadzeniu mogą także uczestniczyć ci wierzyciele, których wierzytelności były sporne, a po zawarciu układu zostały stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub ostateczną decyzją administracyjną.

3. W zgromadzeniu nie mają prawa uczestniczyć wierzyciele, których wierzytelności zostały w całości zaspokojone.

4. Nadzorca sądowy w terminie czternastu dni od dnia otwarcia postępowania sporządza wykaz wierzycieli uprawnionych do uczestniczenia w zgromadzeniu z uwzględnieniem okoliczności o których mowa w ust. 1–3. Do wykazu wierzycieli stosuje się odpowiednio art. 88.

Art. 169. Inne zmiany układu niż określone w art. 166–168 są niedopuszczalne.

DZIAŁ VI

Uchylenie układu

Art. 170. 1. Sąd na wniosek wierzyciela, dłużnika, nadzorcy układu albo innej osoby, która z mocy układu uprawniona jest do wykonania lub nadzorowania wykonania układu, uchyla układ, jeżeli dłużnik nie wykonuje postanowień układu albo jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany. Domniemywa się, że jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany, jeżeli dłużnik nie wykonuje zobowiązań powstałych po zatwierdzeniu układu.

2. Uchylenie układu z innych przyczyn niż określone w ust. 1 jest niedopuszczalne.

3. Na postanowienie sądu o uchyleniu układu przysługuje zażalenie dłużnikowi oraz wierzycielom, którzy mieli prawo głosu na zgromadzeniu, na którym doszło do zawarcia układu.

4. Na postanowienie oddalające wniosek przysługuje zażalenie wyłącznie wnioskodawcy.

Art. 171. 1. Jeżeli przed rozpoznaniem wniosku o zmianę układu wpłynął wniosek o uchylenie układu, sąd rozpoznaje obydwa wnioski łącznie.

2. Jeżeli przed rozpoznaniem wniosku o uchylenie układu wpłynął wniosek o ogłoszenie upadłości, przepisy art. 12 i 13 stosuje się odpowiednio.

3. Dopuszczalne jest złożenie razem z wnioskiem o uchylenie układu wniosku o ogłoszenie upadłości. W takim przypadku właściwym do łącznego rozpoznania obu wniosków jest sąd upadłościowy.

Art. 172. Ogłoszenie upadłości dłużnika w czasie wykonywania układu albo oddalenie w tym czasie wniosku o ogłoszenie jego upadłości na podstawie art. 13 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe skutkuje uchyleniem układu z mocy prawa z chwilą uprawomocnienia się tych postanowień.

Art. 173. 1. W razie uchylenia układu dotychczasowi wierzyciele mogą dochodzić swych roszczeń w pierwotnej wysokości. Wypłacone na podstawie układu sumy zalicza się na poczet dochodzonych wierzytelności.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli wierzytelność została zaspokojona na podstawie układu w inny sposób.

3. Po ogłoszeniu upadłości syndyk z urzędu umieszcza na liście wierzytelności ujęte w spisie wierzytelności przy uwzględnieniu kwot otrzymanych w ramach wykonania układu lub zaspokojenia wierzytelności w inny sposób.

4. Hipoteka, zastaw, zastaw rejestrowy, zastaw skarbowy i hipoteka morska zabezpieczają wierzytelność w takiej wysokości, w jakiej nie została jeszcze zaspokojona.

TYTUŁ VI

Układ częściowy

Art. 174. 1. Dłużnik może złożyć propozycje układowe dotyczące jedynie niektórych zobowiązań, których restrukturyzacja ma zasadniczy wpływ na dalsze funkcjonowanie przedsiębiorstwa dłużnika.

2. Wyodrębnienie wierzycieli objętych układem częściowym winno odbyć się w oparciu o obiektywne, jednoznaczne i uzasadnione ekonomicznie kryteria dotyczące stosunków prawnych wiążących wierzycieli z dłużnikiem, z których wynikają zobowiązania objęte propozycjami układowymi.

3. Niedopuszczalne jest takie sformułowanie kryteriów, o których mowa w ust. 2, które ma na celu pominięcie wierzyciela przeciwnego zawarciu układu.

4. Wierzycielami objętymi układem częściowym mogą być w szczególności
- a) wierzyciele finansujący działalność dłużnika poprzez udzielone kredyty, pożyczki i inne podobne instrumenty,
  - b) wierzyciele będący stronami umów o zasadniczym znaczeniu dla funkcjonowania przedsiębiorstwa dłużnika, w szczególności dostawcy najważniejszych materiałów, leasingodawcy majątku niezbędnego dla działalności prowadzonej przez dłużnika, zleceniodawcy prac, których wykonanie przez dłużnika istotnie wpłynie na dalsze funkcjonowanie przedsiębiorstwa,
  - c) wierzyciele, których wierzytelności zabezpieczone są hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską na przedmiotach i prawach niezbędnych do prowadzenia przedsiębiorstwa dłużnika,
  - d) wierzyciele posiadający największe wierzytelności określone według sumy.

Art. 175. Jeżeli dłużnik przedstawił dla wierzyciela, którego wierzytelności są zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską, propozycje układowe przewidujące pełne zaspokojenie jego wierzytelności na zasadach, które były przewidziane w umowie będącej podstawą ustanowienia zabezpieczenia, nawet jeżeli umowa ta została skutecznie rozwiązana lub wygasła, albo, przewidujące zaspokojenie wierzyciela w stopniu porównywalnym z tym, jakiego mógł się spodziewać w razie dochodzenia należności z przedmiotu zabezpieczenia, do objęcia wierzytelności układem nie jest konieczna zgoda takiego wierzyciela.

Art. 176. 1. Układ częściowy może być przyjęty i zatwierdzony wyłącznie w postępowaniu o zatwierdzenie układu albo w przyspieszonym postępowaniu układowym.

2. W postępowaniu o zatwierdzenie układu sąd odmawia zatwierdzenia układu w razie stwierdzenia niezgodności z prawem określonych we wniosku o zatwierdzenie układu kryteriów wyodrębnienia wierzycieli objętych układem częściowym.

3. Niezwłocznie po złożeniu wniosku o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego sąd stwierdza zgodność z prawem kryteriów wyodrębnienia wierzycieli objętych układem częściowym. Na postanowienie dłużnikowi przysługuje zażalenie. W terminie przewidzianym dla wniesienia zażalenia dłużnik może zaproponować inne kryteria wyodrębnienia wierzycieli. Po uprawomocnieniu się postanowienia stwierdzającego niezgodność kryteriów wyodrębnienia wierzycieli z prawem sąd umarza postępowanie, chyba

że dłużnik we wskazanym wyżej terminie zaproponował inne kryteria. Kolejna zmiana kryteriów jest niedopuszczalna.

Art. 177. 1. Propozycje układowe nie mogą przewidywać dla wierzycieli objętych układem częściowym korzyści, które zmniejszają możliwość zaspokojenia wierzytelności nieobjętych układem.

2. Jeżeli propozycje układowe przewidują zabezpieczenie wierzytelności objętych układem częściowym przez ustanowienie na majątku dłużnika hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego, hipoteki morskiej lub przeniesienie rzeczy, wierzytelności lub innego prawa na zabezpieczenie, wówczas zabezpieczenia te będą bezskuteczne w stosunku do masy upadłości lub wierzycieli dłużnika, jeżeli upadłość dłużnika zostanie ogłoszona w ciągu dwóch lat od dnia wydania postanowienia o zatwierdzeniu układu częściowego albo w tym samym terminie wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika zostanie oddalony na podstawie art. 13 Prawa upadłościowego.

Art. 178. W przypadku samodzielnego zbierania głosów karta do głosowania, oprócz elementów wskazanych w art. 223, musi zawierać wskazanie, że układ ma charakter częściowy oraz określenie kryteriów decydujących o objęciu wierzycieli układem.

Art. 179. 1. W postępowaniu o zatwierdzenie układu dłużnik ani nadzorca układu nie są zobowiązani udzielać informacji o sytuacji majątkowej dłużnika i możliwości wykonania układu wierzycielom nieobjętym układem częściowym.

2. Wierzyciele nieobjęci układem częściowym posiadają prawo zgłaszania zastrzeżeń o których mowa w art. 226 ust. 2 wyłącznie w zakresie niezgodnego z prawem określenia wierzycieli objętych układem częściowym oraz w zakresie zgodności propozycji układowych z art. 177 ust. 1.

Art. 180. Układ częściowy jest przyjęty, jeżeli większość wierzycieli, którzy oddali ważny głos, mających łącznie dwie trzecie sumy wierzytelności przysługującej wierzycielom objętym układem częściowym i uprawnionym do głosowania, głosowała za przyjęciem układu.

Art. 181. 1. Układ obejmuje wierzycieli, którzy spełniają kryteria, o których mowa w art. 174 ust. 2 i zostali ujęci w spisie wierzytelności lub stawili się na zgromadzeniu przedkładając sędziemu-komisarzowi tytuł egzekucyjny lub zostali dopuszczeni do udziału w zgromadzeniu na podstawie art. 107 ust. 3. Art. 159 ust. 1 nie stosuje się.

2. W postanowieniu o zatwierdzeniu układu sąd wskazuje wierzycieli objętych układem.

Art. 182. Zażalenie na postanowienie o zatwierdzeniu układu mogą wnieść również wierzyciele nie objęci układem, przy czym mogą oni zgłaszać wyłącznie zarzuty naruszenia art. 174 oraz art. 177 ust. 1.

Art. 183. Niedopuszczalne jest objęcie układem częściowym wierzytelności objętej wcześniej zawartym układem częściowym, chyba, że układ ten został uchylony.

TYTUŁ VII

Przepisy ogólne dotyczące postępowania

Art. 184. 1. Dzień wydania postanowienia o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego lub postępowania sanacyjnego jest dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego.

2. W postępowaniu o zatwierdzenie układu uznaje się, że skutki otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego powstają z dniem układowym.

Art. 185. 1. W razie otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego wszystkich współników spółki cywilnej sąd łączy do wspólnego rozpoznania sprawy restrukturyzacyjne prowadzone wobec współników tej spółki. Jeżeli otwarto postępowania w różnych sądach właściwy do dalszego prowadzenia połączonych postępowań jest sąd, który pierwszy wydał postanowienie o otwarciu postępowania.

2. W postanowieniu o połączeniu spraw sąd wyznacza jednego sędziego-komisarza. Sąd może również wyznaczyć jednego nadzorcę sądowego albo zarządcę do wszystkich połączonych spraw, powołać jedną radę wierzycieli i wyznaczyć wspólne zgromadzenie wierzycieli.

3. Dla każdego z dłużników sporządza się osobne spisy wierzytelności oraz głosuje się i przyjmuje odrębne układy.

4. Wynagrodzenie nadzorcy sądowego i zarządcy oraz koszty postępowania pokrywa się z masy poszczególnych dłużników w częściach określonych przez sąd przy odpowiednim uwzględnieniu kryteriów przyznawania wynagrodzenia.

5. Przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio w razie otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego osobowej spółki handlowej oraz jej współników ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem, a także jeżeli sąd uzna za uzasadnione połączenie postępowań restrukturyzacyjnych prowadzonych wobec innych dłużników, w szczególności wobec podmiotów powiązanych oraz małżonków.

6. Organy postępowań restrukturyzacyjnych zobowiązane są do współpracy mając na uwadze cele postępowania restrukturyzacyjnego.

Art. 186. 1. Niedopuszczalne jest wszczęcie kolejnego postępowania restrukturyzacyjnego, jeżeli wcześniejsze postępowanie restrukturyzacyjne nie zostało zakończone lub prawomocnie umorzone.

2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania w przypadku postępowań dotyczących układów częściowych, jeżeli objęci są nimi różni wierzyciele. W przypadku postępowania o zatwierdzenie układu dłużnik zobowiązany jest zawrzeć umowę z tym samym nadzorcą układu, a w przyspieszonym postępowaniu układowym, sąd rozpoznający późniejszy wniosek zobowiązany jest powołać do pełnienia funkcji nadzorcy sądowego i sędziego-komisarza te same osoby, które pełnią funkcję we wcześniej wszczętym postępowaniu, chyba że istnieją ku temu przeszkody.

3. W toku postępowania sanacyjnego dopuszczalne jest złożenie wniosku o zatwierdzenie układu częściowego lub wniosku o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego, w którym ma być zawarty układ częściowy pod warunkiem, że wierzyciele objęci układem częściowym są wierzycielami nieobjętymi układem z mocy prawa, ani nie wyrazili zgody w postępowaniu sanacyjnym na objęcie ich układem. Sąd, otwierając przyspieszone postępowanie układowe, nie wyznacza nadzorcy sądowego ani sędziego-komisarza. Prawa i obowiązki sędziego-komisarza i nadzorcy sądowego pełni sędzia-komisarz i zarządca ustanowiony w postępowaniu sanacyjnym. Zatwierdzenie układu częściowego nie ma wpływu na tok postępowania sanacyjnego. Treść układu częściowego może przewidywać, że układ będzie skuteczny po prawomocnym zatwierdzeniu układu zawartego w postępowaniu sanacyjnym.

Art. 187. 1. Sąd i sędzia-komisarz orzeka na posiedzeniu niejawnym, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

2. Sąd albo sędzia-komisarz może przeprowadzić postępowanie dowodowe w całości lub w części na posiedzeniu niejawnym także wówczas, gdy wyznaczono rozprawę.

3. Jeżeli zachodzi potrzeba przeprowadzenia dowodu w postaci przesłuchania dłużnika, nadzorcy sądowego, zarządcy, wierzyciela, członka rady wierzycieli lub innych osób, sąd albo sędzia-komisarz, stosownie do okoliczności, przesłuchuje ich na posiedzeniu i z przesłuchania sporządza protokół, w obecności lub nieobecności innych osób

zainteresowanych, bądź odbiera od osób przesłuchiowanych oświadczenia na piśmie; oświadczenie to stanowi dowód w sprawie.

4. Sąd albo sędzia-komisarz może zarządzić również, by oświadczenie na piśmie, o którym mowa w ust. 3, zawierało podpis notarialnie poświadczony.

5. Nieobecność osoby, o której mowa w ust. 3, wezwanej na posiedzenie lub niezłożenie przez tę osobę oświadczenia na piśmie, nawet z przyczyn usprawiedliwionych, nie tamuje postępowania.

Art. 188. Jeżeli nadzorca sądowy albo zarządca uzna za konieczne ustalenie okoliczności sprawy w drodze postępowania dowodowego, składa sędziemu-komisarzowi wniosek o przeprowadzenie dowodu. W razie uwzględnienia wniosku postępowanie dowodowe prowadzi sędzia-komisarz.

Art. 189. 1. W postępowaniu restrukturyzacyjnym orzeczenia zapadają w formie postanowień.

2. Postanowienia zapadłe w postępowaniu restrukturyzacyjnym podlegają obwieszczeniu.

Art. 190. 1. Postanowienia wydane na posiedzeniu niejawnym doręcza się dłużnikowi, osobom, których postanowienie dotyczy oraz nadzorcy albo zarządcy, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Nie doręcza się poszczególnym wierzycielom postanowień dotyczących ogółu wierzycieli.

2. Nadzorca, zarządca oraz uczestnik postępowania mogą wyrazić zgodę na doręczanie, z pominięciem zasad ogólnych, postanowień i pism w toku postępowania za pośrednictwem Centralnego Rejestru Restrukturyzacji i Upadłości lub na wskazany adres poczty elektronicznej.

Art. 191. 1. Obwieszczenia w przypadkach przewidzianych w ustawie dokonuje się przez zamieszczenie w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości.

2. Na wniosek nadzorcy sądowego albo zarządcy lub z urzędu sędzia-komisarz może zarządzić dokonanie obwieszczenia również w inny sposób.

3. Na wniosek dłużnika lub wierzyciela, na ich koszt, obwieszczenie może być również dokonane w sposób przez nich wskazany.

Art. 192. 1. Na postanowienia sądu i sędziego-komisarza zażalenie przysługuje w przypadkach wskazanych w ustawie. Zażalenia na postanowienia sędziego-komisarza rozpoznaje sąd restrukturyzacyjny jako sąd drugiej instancji.

2. Odpis zażalenia wniesionego przez wierzyciela doręcza się dłużnikowi, nadzorcy albo zarządcy oraz osobom, których postanowienie dotyczy.

3. Odpis zażalenia wniesionego przez dłużnika doręcza się nadzorcy albo zarządcy oraz osobom, których postanowienie dotyczy.

4. Jeżeli ustawa przewiduje, że zażalenie może wnieść osoba nie będąca uczestnikiem postępowania restrukturyzacyjnego, odpis zażalenia doręcza się dłużnikowi, nadzorcy albo zarządcy oraz osobom, których postanowienie dotyczy.

5. Nie doręcza się poszczególnym wierzycielom odpisu zażalenia na postanowienia dotyczące ogółu wierzycieli.

6. Zażalenie rozpoznaje się w terminie miesiąca od dnia przedstawienia akt sądowi drugiej instancji.

Art. 193. 1. Termin do wniesienia środka odwoławczego od postanowień zapadłych na posiedzeniu niejawnym biegnie od dnia obwieszczenia postanowienia w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3. Zażalenie wnosi się w terminie tygodniowym od dnia obwieszczenia.

2. Dla osób, którym ustawa nakazuje doręczyć postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym, termin do wniesienia środka odwoławczego biegnie od dnia doręczenia. Zażalenie wnosi się w terminie tygodniowym od dnia doręczenia.

3. Jeżeli postanowienie zostało ogłoszone na posiedzeniu jawnym osobom zawiadomionym o posiedzeniu w terminie tygodniowym od dnia posiedzenia, zaś osobom, które nie zostały zawiadomione o posiedzeniu jawnym – w terminie tygodniowym od dnia obwieszczenia postanowienia w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości, służy prawo złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie postanowienia wraz z uzasadnieniem. Zażalenie wnosi się w terminie tygodniowym od dnia doręczenia.

Art. 194. Skarga kasacyjna, skarga o wznowienie postępowania oraz skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w postępowaniu restrukturyzacyjnym nie przysługuje.

Art. 195. Jeżeli ustawa przewiduje złożenie przez dłużnika pisemnego oświadczenia, że przedstawione informacje są prawdziwe i zupełne, oświadczenie to powinno zawierać klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie

nieprawdziwego oświadczenia oraz zatajenie informacji mających istotne znaczenie dla postępowania.

Art. 196. 1. Jeżeli propozycje układowe przewidują, że dłużnikowi ma zostać udzielona pomoc publiczna, która nie stanowi pomocy de minimis, organ, który ma udzielić pomocy, zawiadamia o tym dłużnika, nadzorcę albo zarządcę oraz sędziego komisarza w terminie czternastu dni od dnia doręczenia planu restrukturyzacyjnego, składając jednocześnie opinię w sprawie możliwości udzielenia pomocy.

2. W terminie siedmiu dni od dnia zawiadomienia dłużnik ma prawo złożyć zmienione propozycje układowe pod rygorem umorzenia postępowania.

Art. 197. W terminie siedmiu dni od dnia złożenia przez dłużnika zmienionych propozycji układowych nadzorca sądowy albo zarządca składa zmieniony plan restrukturyzacyjny. Przepisy art. 11 oraz art. 196 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio, z tym że kolejna zmiana propozycji układowych jest niedopuszczalna.

Art. 198. Akta sądowe są dostępne w sekretariacie sądu dla uczestników postępowania oraz dla każdego, kto potrzebę ich przejrzania dostatecznie usprawiedliwi. Osoby te mogą sporządzać i otrzymywać z akt odpisy i wyciągi oraz bez żadnych dodatkowych opłat sporządzać we własnym zakresie fotokopie.

Art. 199. W sprawach nieuregulowanych ustawą do postępowania restrukturyzacyjnego stosuje się odpowiednio przepisy księgi pierwszej części pierwszej 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, z wyjątkiem przepisów o zawieszeniu.

TYTUŁ VIII

Zakończenie i umorzenie postępowania restrukturyzacyjnego

Art. 200. Postępowanie restrukturyzacyjne zostaje zakończone z momentem uprawomocnienia się postanowienia o zatwierdzeniu układu albo o odmowie zatwierdzenia układu.

Art. 201. 1. Sąd umorzy postępowanie restrukturyzacyjne, jeżeli:

- 1) prowadzenie postępowania zmierzałoby do pokrzywdzenia wierzycieli;
- 2) dłużnik wniósł o umorzenie postępowania i wyraziła na to zgodę rada wierzycieli;
- 3) układ nie został przyjęty.

2. Sąd może umorzyć postępowanie restrukturyzacyjne, jeżeli z okoliczności sprawy, w szczególności z zachowania dłużnika, wynika, że układ nie będzie wykonany .

3. Sąd może umorzyć postępowanie restrukturyzacyjne, jeżeli dłużnik nie wykonuje poleceń sędziego-komisarza i wyraziła na to zgodę rada wierzycieli.

Art. 202. 1. Sąd umorzy przyspieszone postępowanie układowe w razie stwierdzenia, że suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem, z zastrzeżeniem art. 158 ust. 4.

2. Sąd umorzy postępowanie układowe albo postępowanie sanacyjne, jeżeli dłużnik utracił zdolność do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania i zobowiązań powstałych po jego otwarciu oraz zobowiązań, które nie mogą zostać objęte układem; domniemywa się, że dłużnik utracił zdolność do zaspokajania zobowiązań, jeżeli opóźnienie w ich wykonywaniu przekracza trzydziściodni.

3. Sąd umorzy postępowanie sanacyjne, jeżeli brak jest realnych możliwości przywrócenia dłużnikowi zdolności do wykonywania zobowiązań.

Art. 203. 1. Na postanowienie o umorzeniu postępowania przysługuje zażalenie.

2. Na postanowienie oddalające wniosek o umorzenie postępowania zażalenie służy wyłącznie wnioskodawcy.

3. Zażalenie wnosi się w terminie dwóch tygodni.

Art. 204. 1. Jeżeli podstawą umorzenia przyspieszonego postępowania układowego albo postępowania układowego jest art. 201 ust. 1 pkt 2 albo pkt 3, wraz z wnioskiem o umorzenie postępowania albo w terminie tygodniowym od dnia odbycia zgromadzenia wierzycieli, na którym nie przyjęto układu, albo w terminie do złożenia zażalenia na postanowienie o odmowie zatwierdzenia układu dłużnik może złożyć uproszczony wniosek o otwarcie postępowanie sanacyjnego.

2. Uproszczony wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego musi spełniać wymogi pisma procesowego oraz zawierać żądanie otwarcia postępowania sanacyjnego. Przepisu art. 286 nie stosuje się.

Art. 205. 1. Z chwilą zakończenia postępowania albo uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania dłużnik odzyskuje prawo zarządu majątkiem, jeżeli był go pozbawiony lub było ono ograniczone, chyba że układ stanowi inaczej.

2. W przypadku złożenia uproszczonego wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego albo o ogłoszenie upadłości dłużnik odzyskuje prawo zarządu majątkiem, jeżeli był go pozbawiony lub było ono ograniczone z chwilą prawomocnego oddalenia lub odrzucenia

wniosku albo umorzenia postępowania w przedmiocie otwarcia postępowania sanacyjnego albo ogłoszenia upadłości.

Art. 206. 1. Zarządca, z zastrzeżeniem art. 27 ust. 2, po uprawomocnieniu się postanowienia o umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego albo postanowienia odmawiającego zatwierdzenia układu wyda niezwłocznie dłużnikowi jego majątek, księgi, korespondencję i dokumenty. W razie potrzeby sąd wyda postanowienie nakazujące przymusowe odebranie majątku. Postanowienie to jest podstawą egzekucji bez nadawania mu klauzuli wykonalności.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku uprawomocnienia się postanowienia o zatwierdzeniu układu, chyba że postanowienia układu stanowią inaczej.

Art. 207. 1. Jeżeli dłużnik nie odbiera ksiąg, korespondencji lub dokumentów w terminie wyznaczonym przez zarządcę, zarządca oddaje je na przechowanie na koszt dłużnika. Zarządca może wstrzymać wydanie dłużnikowi majątku potrzebnego na pokrycie kosztów przechowania ksiąg, korespondencji lub dokumentów do czasu ich odebrania przez dłużnika.

2. Zarządca pokrywa koszty przechowania z funduszków masy, gdy posiada płynne środki pozwalające na pokrycie tych kosztów. W przypadku braku płynnych środków zarządca dokonuje za zgodą sądu likwidacji majątku w celu pokrycia kosztów przechowania ksiąg, korespondencji lub dokumentów.

3. W przypadku braku majątku potrzebnego na pokrycie kosztów przechowania ksiąg, korespondencji lub dokumentów sąd zasądza od dłużnika na rzecz przechowawcy koszty przechowania. W przypadku dłużnika będącego osobą prawną oraz osobową spółką handlową sąd określa, czy koszty przechowania ponosi jedna, czy wszystkie osoby upoważnione do reprezentowania osoby prawnej lub osobowej spółki handlowej. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie wyłącznie dłużnikowi oraz przechowawcy.

4. Jeżeli oddanie na przechowanie ksiąg, korespondencji lub dokumentów okaże się niemożliwe, podlegają one złożeniu do właściwego archiwum wraz z aktami postępowania restrukturyzacyjnego na koszt dłużnika, z wyjątkiem dokumentacji osobowej i płacowej, do której zastosowanie ma art. 51u ust. 3 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 123, poz. 698 i Nr 171, poz. 1016). Koszty te ściągają się w trybie przepisów o egzekucji opłat sądowych. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 208. 1. Jeżeli dłużnik nie odbierze swojego majątku w terminie wyznaczonym przez zarządcę, sąd zarządza likwidację majątku i określa sposób likwidacji.

2. Jeżeli likwidacja majątku w sposób określony przez sąd okaże się niemożliwa lub nadmiernie utrudniona, sąd może nakazać likwidację na koszt dłużnika przez przekazanie majątku na cele dobroczynne lub w inny sposób. Art. 207 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

3. Na postanowienie sądu w przedmiocie likwidacji przysługuje zażalenie.

Art. 209. 1. Po umorzeniu postępowania sanacyjnego każdy z wierzycieli w terminie miesiąca od dnia wydania postanowienia o umorzeniu może wstąpić w miejsce zarządcy do postępowań wszczętych przez zarządcę o uznanie za bezskuteczną czynności dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli. Wstąpienie jest skuteczne po warunkiem uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania.

2. W innych postępowaniach cywilnych dłużnik wchodzi do postępowania w miejsce zarządcy.

TYTUŁ IX

Uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości

Art. 210. 1. W terminie przewidzianym do złożenia zażalenia na postanowienie o umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego albo postanowienie o odmowie zatwierdzenia układu, każda osoba uprawniona do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika zgodnie z ustawą z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe może złożyć uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości.

2. Uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości musi spełniać wymogi pisma procesowego oraz zawierać żądanie ogłoszenia upadłości. Przepisów art. 22–25 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe nie stosuje się.

3. O uprawnieniu, o którym mowa w ust. 1, należy pouczyć w obwieszczeniu o umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego albo o odmowie zatwierdzenia układu.

Art. 211. Rozpoznanie uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości wstrzymuje się do czasu rozpoznania zażalenia na postanowienie o umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego albo na postanowienie o odmowie zatwierdzenia układu.

Art. 212. W postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości, mimo sprawowania funkcji przez nadzorcę sądowego albo zarządcę, sąd może zastosować inne sposoby

zabezpieczenia zgodnie z przepisami o zabezpieczeniu określonymi w ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe.

Art. 213. Uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości rozpoznawany jest przez sąd upadłościowy zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe.

TYTUŁ X.

Koszty postępowania

Art. 214. Koszty postępowania restrukturyzacyjnego obejmują opłaty i wydatki.

Art. 215. 1. Koszty postępowania restrukturyzacyjnego ponosi dłużnik. Koszty należne od dłużnika pozbawionego prawa zarządu uiszcza, na wezwanie sądu albo sędziego-komisarza, zarządca pod rygorem egzekucji.

2. Każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

3. Koszty postępowania wywołanego wniesieniem sprzeciwu co do ujęcia wierzytelności innego wierzyciela, zasądza się od dłużnika na rzecz wierzyciela, który wniósł sprzeciw, jeżeli w wyniku sprzeciwu odmówiono ujęcia zaskarżonej wierzytelności.

Art. 216. 1. Wydatki przyspieszonego postępowania układowego w pierwszej kolejności pokrywane są z zaliczki uiszczonej przez dłużnika zgodnie z art. 239.

2. Sąd może zażądać zaliczki na wydatki przyspieszonego postępowania układowego w kwocie przewyższającej sumę określoną w art. 239 pod rygorem umorzenia postępowania. Na postanowienie sądu w przedmiocie zaliczki zażalenie nie przysługuje. Żądanie dodatkowej zaliczki nie wstrzymuje biegu postępowania.

Art. 217. Sąd może żądać od dłużnika zaliczki na wydatki w postępowaniach w przedmiocie otwarcia postępowania układowego albo sanacyjnego pod rygorem pominięcia czynności, z którą związane jest wezwanie do zaliczki, albo, w przypadku wezwania do uiszczenia zaliczki na poczet wynagrodzenia tymczasowego nadzorcy sądowego, pod rygorem umorzenia postępowania.

CZEŚĆ II

PRZEPISY SZCZEGÓLNE O POSTĘPOWANIACH RESTRUKTURYZACYJNYCH I ICH SKUTKACH

TYTUŁ I

Postępowanie o zatwierdzenie układu

Art. 218. Postępowanie o zatwierdzenie układu umożliwia zawarcie układu w wyniku samodzielnego zbierania głosów wierzycieli przez dłużnika bez udziału sądu.

Art. 219. Postępowanie o zatwierdzenie układu może być prowadzone, jeżeli suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem nie przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.

Art. 220. 1. W celu przygotowania propozycji układowych, przeprowadzenia samodzielnego zbierania głosów i złożenia wniosku o zatwierdzenie układu dłużnik zawiera umowę cywilnoprawną o sprawowanie nadzoru nad przebiegiem postępowania z osobą, o której mowa w art. 25 ust. 1 (nadzorca układu).

2. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, nadzorca układu pełni swoją funkcję od dnia zawarcia umowy.

3. Umowa może uzależniać wysokość wynagrodzenia nadzorcy układu, w szczególności od poprawności sprawozdania nadzorcy układu, o którym mowa w art. 230 ust. 2.

Art. 221. 1. Niezwłocznie po rozpoczęciu przez nadzorcę układu pełnienia swojej funkcji dłużnik dokonuje ustalenia dnia układowego. Według stanu z dnia układowego określa się uprawnienie wierzycieli do głosowania nad układem oraz skutki zawartego układu. Wierzytelności powstałe po dniu układowym nie są objęte układem.

2. Dzień układowy musi przypadać nie wcześniej niż trzy miesiące i nie później niż jeden dzień przed dniem złożenia wniosku o zatwierdzenie układu.

Art. 222. Po ustaleniu dnia układowego dłużnik zbiera głosy na piśmie, przedstawiając wierzycielom kartę do głosowania.

Art. 223. 1. Karta do głosowania powinna zawierać:

- 1) imię i nazwisko dłużnika, jego nazwę albo firmę, oraz numer PESEL lub numer KRS dłużnika, a w przypadku ich braku, inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację, miejsce zamieszkania albo siedzibę, a gdy dłużnikiem jest spółka

- osobowa lub osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – reprezentantów, w tym likwidatorów, jeżeli są ustanowieni, a ponadto w przypadku spółki osobowej imiona i nazwiska oraz miejsce zamieszkania wspólników odpowiadających za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;
- 2) imię i nazwisko głosującego wierzyciela, jego nazwę albo firmę, oraz numer PESEL lub numer KRS wierzyciela, a w przypadku ich braku, inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację, miejsce zamieszkania albo siedzibę, a gdy wierzycielem jest spółka osobowa lub osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - reprezentantów, w tym likwidatorów, jeżeli są ustanowieni, a ponadto w przypadku spółki osobowej imiona i nazwiska oraz miejsce zamieszkania wspólników odpowiadających za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;
  - 3) kwotę wierzytelności głosującego wierzyciela;
  - 4) grupę obejmującą kategorię interesów, jeżeli zostały przewidziane, do której został zaliczony głosujący wierzyciel;
  - 5) zgodę wierzyciela na objęcie wierzytelności układem, jeżeli jest ona wymagana zgodnie z art. 146 ust. 2 i 3;
  - 6) sumę wierzytelności objętych układem;
  - 7) wskazanie dnia układowego;
  - 8) pełną treść propozycji układowych z jednoznacznym wskazaniem, które z propozycji dotyczą głosującego wierzyciela;
  - 9) imię i nazwisko albo firmę nadzorcy układu, jego adres do korespondencji, numer telefonu oraz adres poczty elektronicznej;
  - 10) treść głosu oddanego przez wierzyciela za albo przeciwko układowi;
  - 11) datę oddania głosu;
  - 12) podpis wierzyciela lub osób uprawnionych do jego reprezentowania albo podpis jego pełnomocnika – w tym przypadku należy dołączyć pełnomocnictwo - przy czym uprawnienie do podpisania głosu albo do udzielenia pełnomocnictwa powinno być wykazane odpisem z odpowiedniego rejestru; o ile wierzyciel nie dołączył odpowiedniego odpisu, dłużnik może pozyskać odpis lub wydruk z odpowiedniego rejestru.
2. Karta do głosowania nie spełniająca wymogów określonych w ust. 1 jest nieważna.

3. Wzór karty do głosowania może określić w drodze rozporządzenia Minister Sprawiedliwości

Art. 224. Jeżeli propozycje układowe przewidują, że dłużnikowi ma zostać udzielona pomoc publiczna, wierzycielowi, który ma udzielić pomocy, doręcza się, wraz z kartą do głosowania, plan restrukturyzacyjny zawierający informacje, o których mowa w art. 11.

Art. 225. Głos wierzyciela zachowuje ważność, o ile wniosek dłużnika o zatwierdzenie układu wpłynął do sądu przed upływem trzech miesięcy od daty oddania głosu.

Art. 226. 1. Nadzorca układu na żądanie wierzyciela udzieli mu informacji o sytuacji majątkowej dłużnika i możliwości wykonania układu w zakresie, który jest potrzebny do podjęcia racjonalnej ekonomicznie decyzji o głosowaniu za albo przeciwko układowi.

2. Wierzyciel uprawniony jest do złożenia nadzorcy układu pisemnych zastrzeżeń co do zgodności z prawem przebiegu samodzielnego zbierania głosów lub wskazania innych okoliczności, które mogą mieć wpływ na zatwierdzenie układu. Nadzorca układu zobowiązany jest dołączyć zastrzeżenia wierzycieli do sprawozdania składanego do sądu wraz z wnioskiem o zatwierdzenie układu.

Art. 227. 1. Układ uważa się za przyjęty, jeżeli za jego przyjęciem wypowie się większość wierzycieli uprawnionych do głosowania nad układem, mających łącznie co najmniej dwie trzecie sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.

2. Jeżeli głosowanie nad układem odbywa się w grupach wierzycieli, obejmujących poszczególne kategorie interesów, układ jest przyjęty, jeżeli w każdej grupie wypowie się za nim większość uprawnionych do głosowania nad układem wierzycieli z tej grupy, mających łącznie co najmniej dwie trzecie sumy wierzytelności przysługujących uprawnionym do głosowania nad układem wierzycielom z tej grupy.

3. Układ jest przyjęty, chociażby nie uzyskał wymaganej większości w niektórych z grup wierzycieli, jeżeli wierzyciele mający łącznie dwie trzecie ogólnej sumy wierzytelności przypadających uprawnionym do głosowania nad układem wierzycielom głosowali za przyjęciem układu, a wierzyciele z grupy lub grup, które wypowiedziały się przeciwko przyjęciu układu, zostaną zaspokojeni na podstawie układu w stopniu nie mniej korzystnym niż w przypadku przeprowadzenia postępowania upadłościowego.

4. Zawarcie układu w wypadku, o którym mowa w ust. 3, stwierdza nadzorca układu.

Art. 228. 1. Nadzorca układu niezwłocznie po stwierdzeniu, że suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem przekracza 15% sumy wierzytelności

uprawnających do głosowania nad układem, informuje dłużnika na piśmie o niemożności zawarcia układu w trybie przewidzianym w niniejszym tytule.

2. Głosy na piśmie zebrane przez dłużnika, nie dawniej niż trzy miesiące przed dniem złożenia wniosku o otwarcie postępowania układowego lub sanacyjnego, zachowują ważność w głosowaniu na zgromadzeniu wierzycieli w otwartym postępowaniu układowym lub sanacyjnym, jeżeli zostały złożone do akt wraz z wnioskiem o otwarcie postępowania, niezależnie od daty w jakiej odbędzie się zgromadzenie, o ile propozycje układowe w postępowaniu układowym lub sanacyjnym są nie mniej korzystne dla wierzycieli niż przedłożone im w trybie samodzielnego zbierania głosów przez dłużnika. Wierzyciel zawiadamiany o zgromadzeniu wierzycieli w celu głosowania nad układem informowany jest, że w aktach znajduje się oddany przez niego głos, który będzie uznany za ważny, jeżeli wierzyciel nie złoży odmiennego oświadczenia.

Art. 229. Wniosek o zatwierdzenie układu powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko dłużnika, jego nazwę albo firmę, oraz numer PESEL lub numer KRS dłużnika, a w przypadku ich braku, inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację, miejsce zamieszkania albo siedzibę, a gdy dłużnikiem jest spółka osobowa lub osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – reprezentantów, w tym likwidatorów, jeżeli są ustanowieni, a ponadto w przypadku spółki osobowej imiona i nazwiska oraz miejsce zamieszkania wspólników odpowiadających za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;
- 2) propozycje układowe;
- 3) zebrane przez dłużnika karty do głosowania, wraz z odpisami z rejestru i pełnomocnictwami koniecznymi dla wykazania uprawnienia do oddania głosu oraz informacją czy w stosunku do wierzyciela nie zachodzą okoliczności wskazane w art. 121 uszeregowane zgodnie z kolejnością przyjętą w spisie wierzytelności sporządzonym przez nadzorcę układu;
- 4) dowód wysłania co najmniej na trzy tygodnie przed złożeniem wniosku o zatwierdzenie układu kart do głosowania z propozycjami układowymi wierzycielom, którzy nie oddali głos, na adres wskazany w rejestrze, do którego wpisany jest wierzyciel, o ile wierzyciel jest wpisany do rejestru, w przeciwnym wypadku na adres zamieszkania wierzyciela znany dłużnikowi;

- 5) wynik głosowania ze wskazaniem liczby wierzycieli i sumy wierzytelności uprawniającej do głosowania oraz liczby wierzycieli i sumy wierzytelności przypadającej wierzycielom głosującym za układem, a jeżeli propozycje układowe przewidują podział wierzycieli na grupy również liczbę wierzycieli i sumę wierzytelności poszczególnych grup oraz liczbę wierzycieli i sumy wierzytelności przypadających wierzycielom głosującym za układem w każdej grupie.

Art. 230. 1. Do wniosku dłużnik dołącza sprawozdanie nadzorcy układu. Sprawozdanie składa się również w wersji elektronicznej.

2. Sprawozdanie nadzorcy układu zawiera:

- 1) stwierdzenie przyjęcia układu;
- 2) ocenę zgodności z prawem przebiegu samodzielnego zbierania głosów wraz ze wskazaniem innych okoliczności, które mogą mieć wpływ na zatwierdzenie układu;
- 3) zastrzeżenia wierzycieli o których mowa w art. 226 ust. 2;
- 4) ocenę możliwości wykonania układu;
- 5) wskazanie miejsc, w których znajduje się przedsiębiorstwo lub inny majątek dłużnika;
- 6) aktualny wykaz majątku z szacunkową wyceną jego składników;
- 7) bilans sporządzony przez dłużnika dla celów postępowania o zatwierdzenie układu, na dzień nie późniejszy niż trzydzieści dni przed dniem złożenia wniosku;
- 8) spis wierzytelności ze wskazaniem, czy wierzyciel głosował za, czy przeciwko układowi;
- 9) spis wierzytelności spornych;
- 10) wskazanie sumy wierzytelności z wyszczególnieniem jaką część stanowią wierzytelności sporne;
- 11) listę zabezpieczeń dokonanych przez wierzycieli na majątku dłużnika wraz z datami ich ustanowienia;
- 12) spis podmiotów zobowiązanych majątkowo wobec dłużnika wraz z adresami, z określeniem wierzytelności, daty ich powstania i terminów zapłaty;
- 13) wykaz tytułów egzekucyjnych oraz tytułów wykonawczych przeciwko dłużnikowi;
- 14) informację o postępowaniach dotyczących ustanowienia na majątku dłużnika hipotek, zastawów, zastawów rejestrowych i zastawów skarbowych oraz innych obciążeń podlegających wpisowi w księdze wieczystej lub w rejestrach, jak również o prowadzonych innych postępowaniach sądowych lub administracyjnych dotyczących majątku dłużnika;

- 15) dowód zawarcia przez nadzorcę układu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności;
- 16) plan restrukturyzacyjny, informację o której mowa w art. 11 oraz kopię zawiadomienia i opinii organu, o których mowa w art. 196 albo informację, że żaden organ takiego zawiadomienia lub opinii nie złożył.

Art. 231. 1. Do wniosku dłużnika o zatwierdzenie układu nie spełniającego wymogów określonych w art. 229 i art. 230 ust. 1 stosuje się odpowiednio art. 130 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeksu postępowania cywilnego.

2. Jeżeli sprawozdanie nadzorcy układu nie spełnia wymogów określonych w art. 230 ust. 2, przewodniczący wzywa nadzorcę do uzupełnienia braków formalnych sprawozdania oraz do poprawienia lub uzupełnienia sprawozdania w terminie tygodniowym pod rygorem zawiadomienia dłużnika.

3. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, przewodniczący informuje dłużnika, że nadzorca sądowy nie uzupełnił braków formalnych sprawozdania bądź go nie poprawił lub nie uzupełnił. Dłużnik może zawrzeć nową umowę z innym nadzorcą układu, który złoży poprawione lub uzupełnione sprawozdanie w terminie dwóch tygodni od dnia poinformowania dłużnika pod rygorem zwrotu wniosku o zatwierdzenie układu.

Art. 232. W postępowaniu o zatwierdzenie układu zawartego w drodze samodzielnego zbierania głosów nie stosuje się przepisów o zabezpieczeniu.

Art. 233. 1. Sąd wydaje postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia układu w terminie czternastu dni od dnia złożenia wniosku. Na postanowienie służy zażalenie.

2. W postanowieniu o zatwierdzeniu układu sąd wskazuje podstawę jurysdykcji sądów polskich. Jeżeli zastosowanie ma rozporządzenie Rady (WE) Nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz. Urz. WE L 160 z 30.06.2000, str. 1.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 1, str. 191, z późn. zm.) w postanowieniu sąd określa również czy postępowanie ma charakter główny czy uboczny.

3. Dla wierzyciela, którego siedziba lub miejsce zwykłego pobytu w chwili wydania postanowienia znajdowała się za granicą (wierzyciel zagraniczny) termin do wniesienia zażalenia co do podstawy jurysdykcji sądów polskich wynosi jeden miesiąc od dnia obwieszczenia informacji o zatwierdzeniu układu w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości.

Art. 234. 1. Od momentu wydania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu do jego uprawomocnienia nadzorca układu wykonuje uprawnienia nadzorcy sądowego. Przepis art. 43 stosuje się odpowiednio. Przepisów art. 46–53 nie stosuje się.

2. Nieważne są postanowienia umowy zastrzegające na wypadek złożenia wniosku o zatwierdzenie układu lub zatwierdzenia układu zmianę lub rozwiązanie stosunku prawnego, którego stroną jest dłużnik.

TYTUŁ II

Przyspieszone postępowanie układowe

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 235. Przyspieszone postępowanie układowe umożliwia dłużnikowi zawarcie układu po sporządzeniu spisu wierzytelności w uproszczonym trybie.

Art. 236. Przyspieszone postępowanie układowe może być prowadzone, jeżeli suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem nie przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.

DZIAŁ II

Wniosek o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego

Art. 237. 1. Wniosek o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko dłużnika, jego nazwę albo firmę, oraz numer PESEL lub numer KRS dłużnika, a w przypadku ich braku, inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację, miejsce zamieszkania albo siedzibę, a gdy dłużnikiem jest spółka osobowa lub osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – reprezentantów, w tym likwidatorów, jeżeli są ustanowieni, a ponadto w przypadku spółki osobowej imiona i nazwiska oraz miejsce zamieszkania wspólników odpowiadających za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;
- 2) propozycje układowe wraz ze wstępnym planem restrukturyzacyjnym oraz odpisami propozycji układowych w liczbie wystarczającej dla doręczenia wszystkim wierzycielom;

- 3) oznaczenie miejsc, w których znajduje się przedsiębiorstwo lub inny majątek dłużnika;
- 4) aktualny wykaz majątku z szacunkową wyceną jego składników;
- 5) bilans sporządzony dla celów tego postępowania, na dzień nie dalszy niż trzydzieści dni przed dniem złożenia wniosku;
- 6) wykaz wierzycieli z podaniem imienia i nazwiska, nazwy albo firmy oraz miejsca zamieszkania albo siedziby i wysokości wierzytelności każdego z nich, terminów zapłaty, z określeniem, czy wierzytelność objęta jest układem z mocy prawa, czy może być objęta układem po wyrażeniu zgody przez wierzyciela oraz czy wierzyciel posiada prawo do głosowania nad układem, jeśli nie – z jakiego powodu;
- 7) sumę wierzytelności z wyszczególnieniem sumy wierzytelności objętej układem z mocy prawa oraz sumę wierzytelności, która może być objęta układem po wyrażeniu zgody przez wierzyciela; w przypadku wierzytelności zabezpieczonych sumę tą oznacza się według tej części wierzytelności, która prawdopodobnie będzie zaspokojona z przedmiotu zabezpieczenia;
- 8) wykaz wierzytelności spornych z podaniem imienia i nazwiska, nazwy albo firmy wierzycieli, ich adresów i wysokości żądanej przez każdego z nich wierzytelności, terminów zapłaty oraz zwięzłym przedstawieniem podstawy sporu;
- 9) sumę wierzytelności spornych;
- 10) informację, czy dłużnik jest uczestnikiem podlegającego prawu polskiemu lub prawu innego państwa członkowskiego systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. z 2013 r. poz. 246 i 1036) lub niebędącym uczestnikiem podmiotem prowadzącym system interoperacyjny w rozumieniu tej ustawy.

2. Do wniosku należy dołączyć jego odpis i odpis załączników. Odpis wniosku i odpis załączników dołącza się również w wersji elektronicznej.

Art. 238 1. Wraz z wnioskiem o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego dłużnik jest obowiązany złożyć oświadczenie na piśmie, że informacje zawarte we wniosku i załącznikach są prawdziwe i zupełne.

2. Jeżeli oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, nie jest zgodne z prawdą, dłużnik ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną na skutek podania nieprawdziwych informacji.

Art. 239. Dłużnik uiszcza zaliczkę na poczet wydatków w toku przyspieszonego postępowania układowego w wysokości 3000 zł i wraz z wnioskiem przedstawia dowód jej uiszczenia. W razie braku uiszczenia zaliczki przewodniczący wzywa do uiszczenia zaliczki w terminie siedmiu dni pod rygorem zwrotu wniosku.

DZIAŁ III

Postanowienie o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego

Art. 240. 1. Sąd rozpoznaje wniosek o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego na posiedzeniu niejawnym na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku.

2. Wniosek powinien być rozpoznany w terminie siedmiu dni.

Art. 241. 1. Uwzględniając wniosek, sąd wydaje postanowienie o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego, w którym:

- 1) wymienia imię i nazwisko dłużnika, jego nazwę albo firmę, miejsce zamieszkania albo siedzibę, oraz numer PESEL lub numer KRS dłużnika, a w przypadku ich braku, inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację;
- 2) wyznacza sędziego – komisarza oraz nadzorcę sądowego;
- 3) oznacza godzinę wydania postanowienia, jeżeli dłużnik jest uczestnikiem podlegającego prawu polskiemu lub prawu innego państwa członkowskiego systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 237 ust. 1 pkt 10, lub niebędącym uczestnikiem podmiotem prowadzącym system interoperacyjny w rozumieniu tej ustawy.

2. W postanowieniu o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego sąd wskazuje podstawę jurysdykcji sądów polskich. Jeżeli zastosowanie ma rozporządzenie Rady (WE) Nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego, w postanowieniu sąd określa również czy postępowanie ma charakter główny czy uboczny.

Art. 242. 1. Postanowienie o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego jest skuteczne i wykonalne z początkiem dnia jego wydania, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

2. W sytuacji, o której mowa w art. 241 ust. 1 pkt 3 postanowienie jest skuteczne i wykonalne z godziną jego wydania.

Art. 243. Data wydania postanowienia o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego jest datą otwarcia postępowania.

Art. 244. 1. Postanowienie w przedmiocie otwarcia przyspieszonego postępowania układowego doręcza się dłużnikowi, a postanowienie o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego także nadzorcy sądowemu wraz z odpisem wniosku i odpisem załączników, również w wersji elektronicznej.

2. Postanowienie w przedmiocie otwarcia przyspieszonego postępowania układowego wobec przedsiębiorstwa państwowego albo jednoosobowej spółki Skarbu Państwa doręcza się także odpowiednio organowi założycielskiemu albo ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa.

3. O otwarciu postępowania powiadamia się właściwą izbę skarbową i właściwy oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także znane sądowni organy egzekucyjne prowadzące postępowania egzekucyjne przeciwko dłużnikowi.

4. Jeżeli dłużnik jest uczestnikiem podlegającego prawu polskiemu lub prawu innego państwa członkowskiego systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 237 ust. 1 pkt 10, lub niebędącym uczestnikiem podmiotem prowadzącym system interoperacyjny w rozumieniu tej ustawy, postanowienie o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego doręcza się także Prezesowi Narodowego Banku Polskiego, po uprzednim powiadomieniu go o godzinie wydania postanowienia.

5. Jeżeli dłużnik jest spółką publiczną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, postanowienie o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego doręcza się także Komisji Nadzoru Finansowego, po uprzednim powiadomieniu jej o wydaniu postanowienia.

6. Jeżeli dłużnik jest operatorem publicznej sieci telekomunikacyjnej lub dostawcą publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800, z późn. zm.⁴⁾), o otwarciu postępowania powiadamia się Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

---

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1362 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 104, poz. 708 1711, Nr 170, poz. 1217, Nr 220, poz. 1600, Nr 235, poz. 1700 i Nr 249, poz. 1834, z 2007 r. Nr 23, poz. 137, Nr 50, poz. 331 i Nr 82, poz. 556, z 2008 r. Nr 17, poz. 101 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 11, poz. 59, Nr 18, poz. 97 i Nr 85, poz. 716, z 2010 r. Nr 81, poz. 530, Nr 86, poz. 554, Nr 106, poz. 675, Nr 182, poz. 1228, Nr 219, poz. 1443, Nr 229, poz. 1499 i Nr 238, poz. 1578, z 2011 r. Nr 102, poz. 586 i 587, Nr 134, poz. 779, Nr 153, poz. 903, Nr 171,

7. Powiadomień nadzorcy sądowego, organów egzekucyjnych oraz powiadomień, o których mowa w ust. 4-6 dokonuje się w dniu otwarcia postępowania przy zastosowaniu środków bezpośredniego przekazu informacji, takich jak telefon, faks, poczta elektroniczna.

Art. 245. 1. Na postanowienie o odmowie otwarcia przyspieszonego postępowania układowego służy zażalenie wyłącznie dłużnikowi.

2. Sąd drugiej instancji nie może orzec o otwarciu postępowania.

Art. 246. Zażalenie co do podstawy jurysdykcji sądów polskich przysługuje każdemu wierzycielowi w terminie tygodniowym od dnia obwieszczenia informacji o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości, a wierzycielowi, którego siedziba lub miejsce zwykłego pobytu w chwili otwarcia postępowania znajdowała się za granicą (wierzyciel zagraniczny), w terminie jednego miesiąca od dnia obwieszczenia informacji o otwarciu postępowania w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości.

DZIAŁ IV

Skutki otwarcia przyspieszonego postępowania układowego

Art. 247. Po otwarciu przyspieszonego postępowania układowego dłużnik jest obowiązany udzielać sędziemu-komisarzowi i nadzorcy sądowemu wszelkich potrzebnych wyjaśnień oraz udostępnić dokumenty dotyczące jego przedsiębiorstwa i majątku, jak również umożliwić nadzorcy sądowemu zapoznanie się z przedsiębiorstwem dłużnika, a w szczególności z jego księgami rachunkowymi.

Art. 248. 1. Sąd może z urzędu uchylić zarząd własny dłużnika i ustanowić zarządcę, jeżeli:

- 1) dłużnik choćby nieumyślnie naruszył prawo w zakresie sprawowania zarządu, czego skutkiem było pokrzywdzenie wierzycieli lub możliwość takiego pokrzywdzenia w przyszłości;
- 2) oczywistym jest, że sposób sprawowania zarządu nie daje gwarancji wykonania układu lub dla dłużnika ustanowiono kuratora na podstawie art. 70 ust. 1;

3) dłużnik nie wykonuje poleceń sędziego-komisarza lub nadzorcy sądowego, w szczególności jeżeli dłużnik nie złożył w wyznaczonym przez sędziego-komisarza terminie propozycji układowych zgodnych z prawem.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, jest skuteczne i wykonalne z dniem jego wydania. Na postanowienie przysługuje zażalenie wyłącznie dłużnikowi.

3. Zarządca wykonuje również czynności nadzorcy sądowego wskazane w ustawie.

Art. 249. Z dniem otwarcia przyspieszonego postępowania układowego mienie służące prowadzeniu przedsiębiorstwa oraz mienie należące do dłużnika staje się masą układową. Nie sporządza się spisu inwentarza.

Art. 250. 1. W skład masy układowej uczestnika systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, o którym mowa w art. 237 ust. 1 pkt 10, nie wchodzi mienie dłużnika wymienione w art. 252, a także inne aktywa niezbędne do wykonania obowiązków wynikających z uczestnictwa w systemie, które powstały przed otwarciem przyspieszonego postępowania układowego, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. W celu wykonania obowiązków określonych w ust. 1 podmiot prowadzący system jest upoważniony do dysponowania tym mieniem.

3. Mienie, o którym mowa w ust. 1, pozostałe po wykonaniu obowiązków wynikających z uczestnictwa w systemie, wchodzi do masy układowej.

Art. 251. 1. Z zastrzeżeniem przepisów art. 12 ustawy, o której mowa w art. 237 ust. 1 pkt 10, przedmiot zabezpieczenia ustanowionego w związku z uczestnictwem w systemie płatności lub systemie rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 237 ust. 1 pkt 10, na rzecz podmiotu prowadzącego ten system lub na rzecz uczestnika tego systemu, nie wchodzi do masy układowej:

- 1) uczestnika tego systemu lub uczestnika współpracującego z nim systemu interoperacyjnego, który ustanowił to zabezpieczenie,
  - 2) niebędącego uczestnikiem podmiotu prowadzącego system interoperacyjny współpracujący z tym systemem,
  - 3) jakiegokolwiek innego podmiotu, który ustanowił to zabezpieczenie
- w razie otwarcia przyspieszonego postępowania układowego wobec któregośkolwiek z nich.

2. Z zastrzeżeniem przepisów art. 12 ustawy, o której mowa w art. 237 ust. 1 pkt 1, przedmiot zabezpieczenia ustanowionego na rzecz Narodowego Banku Polskiego, banku centralnego innego państwa członkowskiego w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 237

ust. 1 pkt 10, lub Europejskiego Banku Centralnego, przez podmiot dokonujący operacji z tymi bankami lub przez jakikolwiek inny podmiot, nie wchodzi do masy układowej w razie otwarcia przyspieszonego postępowania układowego wobec któregokolwiek z nich.

3. Prawa podmiotu, na rzecz którego zostało ustanowione zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 1 lub 2, do zaspokojenia się z tego zabezpieczenia nie ogranicza otwarcie przyspieszonego postępowania układowego wobec podmiotu, który ustanowił to zabezpieczenie.

Art. 252. 1. Otwarcie przyspieszonego postępowania układowego wobec uczestnika systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 237 ust. 1 pkt 10, nie wstrzymuje możliwości wykorzystania:

- 1) środków pieniężnych i instrumentów finansowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, zgromadzonych i zapisanych na jego rachunku rozliczeniowym, nieobciążonych prawem rzeczowym na rzecz osób trzecich,
- 2) instrumentów finansowych zapisanych na rachunku rozliczeniowym upadłego, jako przedmiot zabezpieczenia kredytu uzyskanego w ramach systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, jeżeli kredyt taki może być udostępniony w ramach istniejącej umowy o kredyt

– w celu wykonania zobowiązań dłużnika wynikających ze zleceń rozrachunku wprowadzonych do systemu najpóźniej w dniu roboczym systemu rozpoczynającym się w dniu, w którym zostało otwarte przyspieszone postępowanie układowe.

2. Za dzień roboczy systemu uznaje się określony przez zasady funkcjonowania systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 237 ust. 1 pkt 10, cykl wykonywania zleceń, w trakcie którego dokonywane są rozliczenia lub rozrachunki oraz występują inne operacje z tym związane; dzień ten może rozpoczynać się i kończyć w następujących po sobie dniach kalendarzowych.

Art. 253. 1. Po otwarciu postępowania nie można obciążyć składników majątku dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w celu zabezpieczenia wierzytelności powstałej przed otwarciem przyspieszonego postępowania układowego, z zastrzeżeniem art. 134 ust. 1 pkt 2.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli wniosek o wpis hipoteki został złożony w sądzie co najmniej na trzy miesiące przed złożeniem wniosku o otwarcie postępowania.

3. Wpis w księdze wieczystej lub rejestrze dokonany z naruszeniem ust. 1–3 podlega wykreśleniu z urzędu. Podstawą wykreślenia jest postanowienie sędziego-komisarza stwierdzające niedopuszczalność wpisu. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie dłużnikowi oraz wierzycielowi.

Art. 254. Nieważne są postanowienia umowy zastrzegające na wypadek złożenia wniosku lub otwarcia przyspieszonego postępowania układowego zmianę lub rozwiązanie stosunku prawnego, którego stroną jest dłużnik.

Art. 255. 1. Postanowienie umowy, której stroną jest dłużnik, uniemożliwiające albo utrudniające osiągnięcie celu przyspieszonego postępowania układowego jest bezskuteczne w stosunku do masy układowej.

2. Do przedmiotów objętych umową przeniesienia własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa zawartą w celu zabezpieczenia wierzytelności oraz zastrzeżeniem własności rzeczy sprzedanej na rzecz sprzedającego oraz do zabezpieczonych w ten sposób wierzytelności stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące zastawu i wierzytelności zabezpieczonych zastawem.

Art. 256. 1. Jeżeli umowa ramowa, której jedną ze stron jest dłużnik, zastrzega, że poszczególne umowy szczegółowe, których przedmiotem są terminowe operacje finansowe, pożyczki instrumentów finansowych lub sprzedaż instrumentów finansowych ze zobowiązaniem do ich odkupu, będą zawierane w wykonaniu umowy ramowej oraz że rozwiązanie umowy ramowej powoduje rozwiązanie wszystkich umów szczegółowych zawartych w wykonaniu tej umowy, wierzytelności z tytułu poszczególnych umów szczegółowych zawartych w jej wykonaniu nie są obejmowane układem.

2. Przez terminowe operacje finansowe, o których mowa w ust. 1, rozumie się operacje, w których ustalono cenę, kurs, stopę procentową lub indeks - a w szczególności nabywanie walut, papierów wartościowych, złota lub innych metali szlachetnych, towarów lub praw, w tym umowy obliczone tylko na różnicę cen, opcje i prawa pochodne - zawarte na umówioną datę lub umówiony termin, w obrocie rynkowym.

3. Przez instrumenty finansowe, o których mowa w ust. 1, rozumie się instrumenty finansowe w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

4. Każda ze stron może wypowiedzieć umowę, o której mowa w ust. 1, z zachowaniem ustalonego w tej umowie sposobu rozliczenia stron na wypadek rozwiązania umowy.

5. Dopuszczalne jest potrącenie wierzytelności wynikającej z rozliczenia stron.

Art. 257. Otwarcie przyspieszonego postępowania układowego nie narusza uprawnień wynikających z zamieszczonej w umowie klauzuli kompensacyjnej, o której mowa w ustawie z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych.

Art. 258. 1. Od dnia otwarcia przyspieszonego postępowania układowego do dnia zakończenia postępowania albo uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania, dłużnik albo zarządca nie mogą spełniać świadczeń wynikających z wierzytelności, które z mocy prawa są objęte układem.

2. Od dnia otwarcia przyspieszonego postępowania układowego zawiesza się naliczanie odsetek należnych od wierzytelności objętych układem. Odsetki te ulegają umorzeniu z mocy prawa z dniem prawomocnego zatwierdzenia układu.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do roszczeń wynikających z umowy, o której mowa w ustawie z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych, jeżeli:

1) obowiązek ustanowienia zabezpieczenia finansowego, w tym zabezpieczenia uzupełniającego, w celu uwzględnienia wahań wartości przedmiotu zabezpieczenia lub wartości zabezpieczonych wierzytelności finansowych, albo

2) uprawnienie do wycofania środków pieniężnych, wierzytelności kredytowych lub instrumentów finansowych jako zabezpieczenia, w zamian za opłatę z tytułu zastąpienia lub zmiany takiego zabezpieczenia

- ustanowione zostały w dniu otwarcia przyspieszonego postępowania układowego i zabezpieczone wierzytelności finansowe powstały przed dniem ustanowienia zabezpieczenia finansowego, w tym zabezpieczenia dodatkowego, uzupełniającego lub zastępczego.

Art. 259. 1. Od dnia otwarcia przyspieszonego postępowania układowego do dnia zakończenia postępowania albo uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania potrącenie wzajemnych wierzytelności między dłużnikiem i wierzycielem nie jest dopuszczalne, jeżeli wierzyciel:

- 1) stał się dłużnikiem dłużnika po otwarciu przyspieszonego postępowania układowego;
- 2) będąc dłużnikiem dłużnika, stał się po otwarciu przyspieszonego postępowania układowego jego wierzycielem przez nabycie w drodze przelewu lub indosu wierzytelności powstałej przed otwarciem postępowania.

2. Potrącenie wzajemnych wierzytelności jest jednak dopuszczalne, jeżeli nabycie wierzytelności nastąpiło wskutek zapłaty długu, za który nabywca odpowiadał osobiście albo pewnymi przedmiotami majątkowymi, i jeżeli odpowiedzialność nabywcy za dług powstała przed dniem złożenia wniosku o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego.

3. Wierzyciel, który chce skorzystać z potrącenia zgodnie z ust. 2, składa o tym oświadczenie dłużnikowi, a gdy dłużnik jest pozbawiony prawa zarządu – zarządcy, nie później niż w terminie miesiąca od dnia otwarcia przyspieszonego postępowania układowego, a jeżeli podstawa potrącenia powstała później, w terminie miesiąca od dnia, w którym powstała podstawa potrącenia. Oświadczenie jest skuteczne również, gdy zostało złożone nadzorcy sądowemu.

Art. 260. W razie otwarcia przyspieszonego postępowania układowego wobec uczestnika systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, o którym mowa w art. 237 ust. 1 pkt 10, skutki prawne zlecenia rozrachunku wynikające z jego wprowadzenia do systemu oraz wyniki kompensowania są niepodważalne i wiążące dla osób trzecich, jeżeli zlecenie to zostało wprowadzone do systemu przed otwarciem przyspieszonego postępowania układowego.

Art. 261. Jeżeli zlecenie rozrachunku, o którym mowa w art. 260, zostało wprowadzone do systemu po otwarciu przyspieszonego postępowania układowego i jest wykonane w dniu roboczym systemu w rozumieniu art. 252 ust. 2, rozpoczynającym się w dniu, w którym zostało otwarte przyspieszone postępowanie układowe, skutki prawne wynikające z jego wprowadzenia do systemu są niepodważalne i wiążące dla osób trzecich jedynie wtedy, gdy podmiot prowadzący system wykaze, że w momencie, w którym zgodnie z zasadami funkcjonowania tego systemu zlecenie to stało się nieodwołalne, nie wiedział ani nie mógł wiedzieć o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego.

Art. 262. 1. Od dnia otwarcia przyspieszonego postępowania układowego do dnia zakończenia postępowania albo uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania wynajmujący lub wdzierżawiający, bez zgody rady wierzycieli, nie może wypowiedzieć umowy najmu lub dzierżawy lokalu lub nieruchomości, w których jest prowadzone przedsiębiorstwo dłużnika.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do umów kredytu, leasingu, ubezpieczeń majątkowych, umów rachunku bankowego, umów poręczeń i gwarancji bankowych oraz akredytyw, jak również umów obejmujących licencje udzielone dłużnikowi.

3. Przepisu ust. 1 i 2 nie stosuje się, gdy podstawą wypowiedzenia umowy jest niewykonywanie przez dłużnika po otwarciu przyspieszonego postępowania układowego zobowiązań nie objętych układem lub inne okoliczności przewidziane w umowie, jeżeli zaistniały po otwarciu postępowania.

Art. 263. Otwarcie przyspieszonego postępowania układowego nie wyłącza możliwości wszczęcia przez wierzyciela postępowań sądowych i administracyjnych w celu dochodzenia wierzytelności podlegających ujęciu w spisie wierzytelności.

Art. 264. Dłużnik niezwłocznie informuje nadzorcę sądowego o wszystkich postępowaniach sądowych i administracyjnych dotyczących masy układowej prowadzonych na rzecz lub przeciwko dłużnikowi. W sprawach tych uznanie roszczenia, zrzeczenie się roszczenia, zawarcie ugody lub przyznanie okoliczności istotnych dla sprawy przez dłużnika bez zgody nadzorcy sądowego nie wywiera skutków prawnych.

Art. 265. 1. Postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem, wszczęte przed otwarciem przyspieszonego postępowania układowego, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania. Na wniosek dłużnika lub nadzorcy sądowego sędzia-komisarz postanowieniem stwierdza zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Postanowienie to doręcza się również organowi egzekucyjnemu.

2. Sędzia-komisarz na wniosek dłużnika lub nadzorcy sądowego może uchylić zajęcia dokonane przed otwarciem przyspieszonego postępowania układowego w postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym dotyczącym wierzytelności objętej z mocy prawa układem, jeżeli jest to konieczne dla dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa. Przepis ust. 1. zd. 3 stosuje się odpowiednio.

3. Po otwarciu postępowania niedopuszczalne jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia lub zarządzenia zabezpieczenia roszczenia wynikającego z wierzytelności objętej z mocy prawa układem.

Art. 266. 1. Wierzyciel posiadający wierzytelność zabezpieczoną na mieniu dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską może w toku przyspieszonego postępowania układowego prowadzić egzekucję wyłącznie z przedmiotu zabezpieczenia.

2. Sędzia-komisarz na wniosek dłużnika lub nadzorcy sądowego może zawiesić postępowania egzekucyjne co do wierzytelności nieobjętych z mocy prawa układem, jeżeli egzekucję skierowano do przedmiotu zabezpieczenia niezbędnego do prowadzenia

przedsiębiorstwa. Łączny czas zawieszenia postępowania egzekucyjnego nie może przekroczyć trzech miesięcy. Zwolnienie zajętego przedmiotu spod zajęcia może nastąpić zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. Postanowienie o zawieszeniu postępowania egzekucyjnego doręcza się również organowi egzekucyjnemu. Na postanowienie to służy zażalenie wyłącznie wierzycielowi prowadzącemu egzekucję. Na postanowienie oddalające wniosek służy zażalenie wyłącznie dłużnikowi.

3. Przepisu ust. 1 i 2 nie stosuje się do egzekucji świadczeń alimentacyjnych oraz rent z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub utratę żywiciela albo rozstrój zdrowia oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

TYTUŁ III

Postępowanie układowe

DZIAŁ I

Postępowanie w przedmiocie otwarcia postępowania układowego

Rozdział I

Przepisy ogólne

Art. 267. Postępowanie układowe umożliwia dłużnikowi zawarcie układu po sporządzeniu i zatwierdzeniu spisu wierzytelności.

Art. 268. Postępowanie układowe może prowadzić dłużnik, który nie może prowadzić przyspieszonego postępowania układowego dlatego, że suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.

Rozdział II

Wniosek o otwarcie postępowania układowego

Art. 269. O ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej, wniosek o otwarcie postępowania układowego powinien odpowiadać wymogom formalnym określonym w art. 237 ust. 1 pkt 1–3 oraz pkt 6–10.

Art. 270. 1. We wniosku dłużnik powinien uprawdopodobnić zdolność do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania i zobowiązań powstałych po otwarciu postępowania układowego.

2. Nie jest konieczne dołączanie do wniosku odpisów propozycji układowych.
3. Przepis art. 238 stosuje się odpowiednio.

Rozdział III

Postępowanie zabezpieczające

Art. 271. 1. W postępowaniu w przedmiocie otwarcia postępowania układowego sąd może zabezpieczyć majątek dłużnika poprzez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego.

2. Sąd może, na wniosek dłużnika lub tymczasowego nadzorcy sądowego, zawiesić postępowania egzekucyjne prowadzone w celu dochodzenia należności objętych z mocy prawa układem oraz uchylić zajęcia rachunków bankowych, jeżeli jest to niezbędne dla osiągnięcia celów postępowania układowego. Uchylając zajęcia rachunku bankowego sąd ustanawia tymczasowego nadzorcę sądowego, jeżeli wcześniej nie został ustanowiony.

3. Dyspozycje dłużnika dotyczące środków na rachunku bankowym, którego zajęcia uchylono, wymagają zgody tymczasowego nadzorcy sądowego.

4. Postanowienie o zawieszeniu postępowania egzekucyjnego oraz uchyleniu zajęcia rachunków bankowych doręcza się wierzycielowi prowadzącemu egzekucję oraz organowi egzekucyjnemu. Na postanowienie to dłużnikowi oraz wierzycielowi prowadzącemu egzekucję przysługuje zażalenie.\

5. Do tymczasowego nadzorcy sądowego stosuje się odpowiednio przepisy o nadzorcy sądowym z wyłączeniem przepisów art. 46–50.

6. Sąd ustala wynagrodzenie tymczasowego nadzorcy sądowego, biorąc pod uwagę nakład pracy, zakres czynności podejmowanych w postępowaniu, stopień ich trudności oraz czas pełnienia funkcji.

7. Wynagrodzenie tymczasowego nadzorcy sądowego ustala się w wysokości od połowy miesięcznego minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314), obowiązującego w dniu złożenia wniosku o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego, do jego trzykrotności.

8. W szczególnie uzasadnionych przypadkach można przyznać wyższe wynagrodzenie w wysokości do dziesięciokrotności miesięcznego minimalnego wynagrodzenia za pracę,

jeżeli uzasadnia to nakład pracy tymczasowego nadzorca sądowego, zakres podjętych czynności, stopień ich trudności oraz czas pełnienia funkcji.

9. O wynagrodzeniu tymczasowego nadzorca sądowego orzeka sąd na jego wniosek złożony w terminie siedmiu dni od dnia powiadomienia o odwołaniu lub od dnia wygaśnięcia funkcji.

Art. 272. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania zabezpieczającego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego o postępowaniu zabezpieczającym.

Rozdział IV

Postanowienie o otwarciu postępowania układowego

Art. 273. 1. Sąd rozpoznaje wniosek o otwarciu postępowania układowego na posiedzeniu niejawnym.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach sąd może wyznaczyć rozprawę.

3. Wniosek o otwarciu postępowania układowego powinien być rozpoznany w terminie 2 tygodni od złożenia wniosku, chyba, że istnieje konieczność wyznaczenia rozprawy – w takim przypadku wniosek winien być rozpoznany w terminie sześciu tygodni.

Art. 274. 1. O ile przepisy niniejszego artykułu nie stanowią inaczej, do postanowienia o otwarciu postępowania układowego stosuje się odpowiednio art. 241–244 .

2. Postanowienie w przedmiocie otwarcia postępowania układowego doręcza się także tymczasowemu nadzorca sądowemu, jeżeli był ustanowiony.

3. Postanowienie o otwarciu postępowania układowego wydane na rozprawie doręcza się podmiotom określonym w art. 244 ust. 1 i 2 oraz tymczasowemu nadzorca sądowemu, jeżeli był ustanowiony, o ile podmioty te nie były o niej zawiadomione.

Art. 275. Do zażalenia na postanowienie w przedmiocie otwarcia postępowania układowego stosuje się odpowiednio przepisy art. 245–246.

DZIAŁ II

Skutki otwarcia postępowania układowego

Rozdział I

Skutki otwarcia postępowania układowego co do osoby, majątku i zobowiązań dłużnika

Art. 276. Po otwarciu postępowania układowego stosuje się odpowiednio art. 247–262.

Art. 277. 1. W terminie jednego miesiąca od dnia otwarcia postępowania nadzorca sądowy ustala skład masy układowej na podstawie wpisów w księgach dłużnika oraz dokumentów bezspornych.

2. Sędzia-komisarz może postanowić, aby ustalenia składu masy dokonał dłużnik pod nadzorem nadzorcy sądowego.

Art. 278. 1. Ustalenie składu masy układowej następuje przez sporządzenie spisu inwentarza.

2. Wraz ze spisem inwentarza dokonuje się oszacowania mienia wchodzącego do masy układowej.

3. Domniemywa się, że rzeczy znajdujące się w posiadaniu dłużnika w dniu otwarcia postępowania układowego należą do masy układowej.

Rozdział II

Wpływ otwarcia postępowania układowego na postępowania sądowe i administracyjne

Art. 279. Otwarcie postępowania układowego nie wyłącza możliwości wszczęcia przez wierzyciela postępowań sądowych i administracyjnych w celu dochodzenia wierzytelności podlegających ujęciu w spisie wierzytelności. Koszty postępowania obciążają wszczynającego postępowanie, jeżeli nie było przeszkód do ujęcia wierzytelności w całości w spisie wierzytelności.

Art. 280. 1. Nadzorca sądowy wstępuje z mocy prawa do postępowań sądowych i administracyjnych dotyczących masy układowej.

2. W sprawach cywilnych nadzorca sądowy ma uprawnienia interwenienta ubocznego, do którego stosuje się odpowiednio przepisy o współuczestnictwie jednolitym.

3. W postępowaniach administracyjnych i sądowno - administracyjnych nadzorca sądowy ma prawa strony.

4. W sprawach, o których mowa w ust. 1, uznanie roszczenia, zrzeczenie się roszczenia, zawarcie ugody lub przyznanie okoliczności istotnych dla sprawy przez dłużnika, bez zgody nadzorcy sądowego, nie wywiera skutków prawnych.

Art. 281. 1. Postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem, wszczęte przed otwarciem postępowania układowego, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania. Na wniosek dłużnika lub nadzorcy sądowego sędzia-

-komisarz postanowieniem stwierdza zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Postanowienie to doręcza się również organowi egzekucyjnemu.

2. Sumy uzyskane w zawieszonym postępowaniu, a jeszcze niewydane, przelewa się do masy układowej niezwłocznie po wydaniu postanowienia o otwarciu postępowania układowego.

3. Art. 265 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 282. W postępowaniu układowym stosuje się odpowiednio art. 266.

TYTUŁ IV

Postępowanie sanacyjne

DZIAŁ I

Postępowanie w przedmiocie otwarcia postępowania sanacyjnego

Rozdział I

Przepisy ogólne

Art. 283. Postępowanie sanacyjne umożliwia dłużnikowi przeprowadzenie działań sanacyjnych oraz zawarcie układu po sporządzeniu i zatwierdzeniu spisu wierzytelności.

Art. 284. Działaniami sanacyjnymi są czynności prawne i faktyczne oraz działania ekonomiczne mające na celu przywrócenie dłużnikowi zdolności do wykonywania zobowiązań, przy jednoczesnej ochronie przed egzekucją.

Rozdział II

Wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego

Art. 285. Wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego w stosunku do osoby prawnej wpisanej do Krajowego Rejestru Sądowego może zgłosić również kurator ustanowiony na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Art. 286. 1. Wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko dłużnika, jego nazwę albo firmę, oraz numer PESEL lub numer KRS dłużnika, a w przypadku ich braku, inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację, miejsce zamieszkania albo siedzibę, a gdy dłużnikiem jest spółka osobowa lub osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną –

- reprezentantów, w tym likwidatorów, jeżeli są ustanowieni, a ponadto w przypadku spółki osobowej imiona i nazwiska oraz miejsce zamieszkania współników odpowiadających za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;
- 2) wskazanie miejsc, w których znajduje się przedsiębiorstwo lub inny majątek dłużnika;
  - 3) wstępny plan restrukturyzacyjny wraz z uzasadnieniem wskazującym, że jego wdrożenie przywróci dłużnikowi zdolność do wykonywania zobowiązań;
  - 4) uprawdopodobnienie zdolności dłużnika do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania i zobowiązań powstałych po otwarciu postępowania sanacyjnego;
  - 5) wykaz wierzycieli z podaniem imienia i nazwiska, nazwy albo firmy oraz miejsca zamieszkania albo siedziby i wysokości wierzytelności każdego z nich, terminów zapłaty, określeniem, czy wierzytelność objęta jest układem z mocy prawa, czy może być objęta układem po wyrażeniu zgody przez wierzyciela oraz czy wierzyciel posiada prawo do głosowania nad układem, jeśli nie – z jakiego powodu;
  - 6) sumę wierzytelności z wyszczególnieniem sumy wierzytelności objętej układem z mocy prawa oraz sumę wierzytelności, która może być objęta układem po wyrażeniu zgody przez wierzyciela; w przypadku wierzytelności zabezpieczonych sumę tę oznacza się według tej części wierzytelności, która prawdopodobnie będzie zaspokojona z przedmiotu zabezpieczenia;
  - 7) wykaz wierzytelności spornych z podaniem imienia i nazwiska, nazwy albo firmy wierzycieli, ich adresów i wysokości żądanej przez każdego z nich wierzytelności, terminów zapłaty oraz zwięzłym przedstawieniem podstawy sporu;
  - 8) informację, czy dłużnik jest uczestnikiem podlegającego prawu polskiemu lub prawu innego państwa członkowskiego systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami lub niebędącym uczestnikiem podmiotem prowadzącym system interoperacyjny w rozumieniu tej ustawy.

2. Przepis art. 238 stosuje się odpowiednio.

Rozdział III

Postępowanie zabezpieczające

Art. 287. 1. W postępowaniu w przedmiocie otwarcia postępowania sanacyjnego sąd może zabezpieczyć majątek dłużnika poprzez ustanowienie tymczasowego nadzorca

sądowego, do którego stosuje się odpowiednio przepisy o nadzorcy sądowym z wyłączeniem przepisów art. 46–50, albo poprzez ustanowienie tymczasowego zarządcy, do którego stosuje się odpowiednio przepisy o zarządcy z wyłączeniem przepisów art. 58–62 oraz art. 64 i 65.

2. Przepis art. 271 ust. 2–9 stosuje się odpowiednio również do zarządcy.

Art. 288. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania zabezpieczającego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego o postępowaniu zabezpieczającym.

Rozdział IV

Postanowienie o otwarciu postępowania sanacyjnego

Art. 289. 1. Do rozpoznania wniosku o otwarciu postępowania sanacyjnego stosuje się art. 273.

2. Uwzględniając wniosek o otwarciu postępowania sanacyjnego sąd wydaje postanowienie o otwarciu postępowania sanacyjnego, do którego stosuje się odpowiednio przepisy art. 241–243, przy czym sąd odbiera zarząd własny dłużnikowi i wyznacza zarządcę.

3. Jeżeli skuteczne przeprowadzenie postępowania sanacyjnego wymaga osobistego udziału dłużnika lub jego reprezentantów, a jednocześnie dają oni gwarancję należytego sprawowania zarządu, sąd może zezwolić dłużnikowi na wykonywanie zarządu nad całością lub częścią przedsiębiorstwa w zakresie nieprzekraczającym zakresu zwykłego zarządu. Sąd cofa zezwolenie w razie zaistnienia przesłanek, o których mowa w art. 248 ust. 1.

Art. 290. 1. Do doręczenia postanowienia w przedmiocie otwarcia postępowania sanacyjnego stosuje się odpowiednio art. 244, o ile przepisy niniejszego artykułu nie stanowią inaczej.

2. Postanowienie w przedmiocie otwarcia postępowania sanacyjnego doręcza się także tymczasowemu nadzorcy sądowemu albo tymczasowemu zarządcy, jeżeli był ustanowiony.

3. Postanowienie o otwarciu postępowania sanacyjnego wydane na rozprawie doręcza się podmiotom określonym w art. 244 ust. 1 i 2 oraz tymczasowemu nadzorcy sądowemu albo tymczasowemu zarządcy, jeżeli był ustanowiony, o ile podmioty te nie były o niej zawiadomione.

Art. 291. Do zażalenia na postanowienie w przedmiocie otwarcia postępowania sanacyjnego stosuje się odpowiednio przepisy art. 245–246.

DZIAŁ II

Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego

Rozdział I

Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego co do osoby dłużnika

Art. 292. 1. Po otwarciu postępowania sanacyjnego dłużnik, któremu nie udzielono zezwolenia, o którym mowa w art. 289 ust. 3, jest obowiązany wskazać i wydać zarządcy cały swój majątek, a także wydać wszystkie dokumenty dotyczące jego działalności, majątku oraz rozliczeń, w szczególności księgi rachunkowe, inne ewidencje prowadzone dla celów podatkowych i korespondencję. Wykonanie tego obowiązku dłużnik potwierdza w formie oświadczenia na piśmie, które składa sędziemu-komisarzowi.

2. Dłużnik jest obowiązany udzielać sędziemu-komisarzowi i zarządcy wszelkich potrzebnych wyjaśnień dotyczących swojego majątku i działalności.

Art. 293. W przypadku zezwolenia dłużnikowi na wykonywanie zarządu w zakresie nieprzekraczającym zakresu zwykłego zarządu, jeżeli sąd nie nałoży na dłużnika dalej idących obowiązków, dłużnik jest obowiązany udzielać sędziemu-komisarzowi i zarządcy wszelkich potrzebnych wyjaśnień oraz udostępnić dokumenty dotyczące jego przedsiębiorstwa i majątku, jak również umożliwić zarządcy zapoznanie się z przedsiębiorstwem dłużnika, w szczególności z jego księgami rachunkowymi.

Art. 294. Otwarcie postępowania sanacyjnego powoduje wygaśnięcie prokury oraz wszystkich innych pełnomocnictw udzielonych przez dłużnika. Zarządca może w toku postępowania sanacyjnego udzielać prokury bądź pełnomocnictw.

Rozdział II

Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego co do majątku dłużnika

Art. 295. Z dniem otwarcia postępowania sanacyjnego mienie służące prowadzeniu przedsiębiorstwa oraz mienie należące do dłużnika staje się masą sanacyjną.

Art. 296. W postępowaniu sanacyjnym stosuje się odpowiednio przepisy art. 250–253.

Art. 297. 1. Skład masy sanacyjnej ustala zarządca.

2. Do ustalenia składu masy sanacyjnej stosuje się odpowiednio przepisy art. 277 ust. 1 i art. 278.

Rozdział III

Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego co do zobowiązań dłużnika

Art. 298. W postępowaniu sanacyjnym odpowiednie zastosowanie mają przepisy art. 254–262.

Art. 299. 1 Jeżeli świadczenie drugiej strony wynikające z umowy wzajemnej, która nie została wykonana w całości lub w części przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego jest świadczeniem niepodzielnym, zarządca może odstąpić od umowy za zgodą sędziego komisarza.

2. Jeżeli świadczenie drugiej strony jest świadczeniem podzielnym, przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w zakresie, w jakim świadczenie drugiej strony miało zostać wykonane po otwarciu postępowania sanacyjnego.

3. Wyrażając zgodę sędzia-komisarz kieruje się celem postępowania sanacyjnego, biorąc pod uwagę także ważny interes drugiej strony umowy.

4. Na postanowienie sędziego-komisarza służy zażalenie dłużnikowi oraz drugiej stronie umowy.

5. Na żądanie drugiej strony złożone w formie pisemnej z datą pewną, zarządca w terminie dwóch tygodni składa do sędziego-komisarza wnioski o zgodę na odstąpienie od umowy, o czym informuje drugą stronę, albo informuje drugą stronę, że nie zamierza takiego wniosku złożyć. Brak informacji ze strony zarządcy albo informacja, że nie zamierza on złożyć wniosku skutkuje utratą prawa do wnioskowania o zgodę sędziego-komisarza na odstąpienie od umowy.

6. Jeżeli zarządca poinformował drugą stronę, że złożył wniosek do sędziego komisarza, druga strona może wstrzymać się ze spełnieniem świadczenia do czasu uprawomocnienia się postanowienia sędziego komisarza oddalającego wniosek zarządcy albo do czasu złożenia przez zarządcę oświadczenia o odstąpieniu od umowy.

7. Jeżeli zarządca odstąpił od umowy, druga strona ma prawo do zwrotu świadczenia spełnionego po otwarciu postępowania sanacyjnego, a przed dotarciem do niej oświadczenia o odstąpieniu od umowy, jeżeli świadczenie to znajduje się w majątku dłużnika. Gdy jest to niemożliwe strona może dochodzić jedynie wierzytelności z tytułu wykonania zobowiązania i poniesionych strat. Wierzytelności te nie są objęte układem.

Art. 300. 1. Uprawnienie zarządcy do odstąpienia, o którym mowa w art. 299, nie dotyczy umowy ramowej, o której mowa w art. 256 ust. 1.

2. Każda ze stron może wypowiedzieć umowę, o której mowa w ust. 1, z zachowaniem ustalonego w tej umowie sposobu rozliczenia stron na wypadek rozwiązania umowy.

3. Do poszczególnych umów szczegółowych mających za przedmiot terminowe operacje finansowe, pożyczki instrumentów finansowych lub sprzedaż instrumentów finansowych ze zobowiązaniem do ich odkupu - nawet jeżeli nie zostały one zawarte w wykonaniu umowy ramowej, o której mowa w ust. 1 - nie stosuje się przepisów art. 299.

Rozdział IV

Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego co do spadków nabytych przez dłużnika

Art. 301. 1. Jeżeli do spadku otwartego po otwarciu postępowania sanacyjnego powołany zostaje dłużnik, spadek wchodzi do masy sanacyjnej. Zarządca nie składa oświadczenia o przyjęciu spadku, a spadek uważa się za przyjęty z dobrodziejstwem inwentarza.

2. Jeżeli otwarcie spadku nastąpiło przed otwarciem postępowania sanacyjnego, a do chwili jego ogłoszenia nie upłynął jeszcze termin do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku i powołany spadkobierca oświadczenia takiego nie złożył, przepis ust.1 stosuje się odpowiednio.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w razie ustanowienia zapisów i zapisów windykacyjnych na rzecz dłużnika objętego postępowaniem sanacyjnym.

Art. 302. Umowa zbycia całości lub części spadku albo całości lub części udziału spadkowego zawarta przez dłużnika po otwarciu postępowania sanacyjnego jest nieważna. Nieważna jest też dokonana przez niego czynność rozporządzająca udziałem w przedmiocie należącym do spadku, jak i jego zgoda na rozporządzenie udziałem w przedmiocie należącym do spadku przez innego spadkobiercę.

Art. 303. Oświadczenie dłużnika o odrzuceniu spadku lub zapisu windykacyjnego jest bezskuteczne w stosunku do masy sanacyjnej, jeżeli zostało złożone po otwarciu postępowania sanacyjnego.

Rozdział V

Bezskuteczność i zaskarżanie czynności dłużnika objętego postępowaniem sanacyjnym

Art. 304. 1. Bezskuteczne w stosunku do masy sanacyjnej są czynności prawne, nieodpłatne albo odpłatne, którymi dłużnik rozporządził swoim majątkiem, jeżeli wartość świadczenia dłużnika przewyższa w istotnym stopniu wartość świadczenia otrzymanego

przez dłużnika lub zastrzeżonego dla dłużnika lub dla osoby trzeciej, dokonane w ciągu roku przed złożeniem wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do ugody sądowej, uznania powództwa i zrzeczenia się roszczenia.

3. Bezskuteczne w stosunku do masy sanacyjnej są zabezpieczenia, które nie zostały ustanowione bezpośrednio w związku z otrzymaniem przez dłużnika świadczenia, dokonane przez dłużnika w terminie roku przed złożeniem wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego. Bezskuteczne są również zabezpieczenia w części przewyższającej więcej niż o połowę zabezpieczone świadczenie otrzymane przez dłużnika wraz z roszczeniami o świadczenia uboczne określonymi w dokumencie stanowiącym podstawę ustanowienia zabezpieczenia na dzień złożenia wniosku o wpis tego zabezpieczenia do właściwego rejestru.

4. Przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio do poręczeń, gwarancji i innych podobnych czynności. 5. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się do zabezpieczeń ustanowionych przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego w związku z terminowymi operacjami finansowymi, pożyczkami instrumentów finansowych lub sprzedażą instrumentów finansowych ze zobowiązaniem do ich odkupu, o których mowa w art. 256 ust. 1.

Art. 305. 1. Jeżeli wynagrodzenie za pracę reprezentanta dłużnika lub pracownika dłużnika wykonującego zadania w zakresie zarządu przedsiębiorstwem lub wynagrodzenie osoby świadczącej usługi związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem dłużnika, określone w umowie o pracę lub umowie o świadczenie usług zawartej przed otwarciem postępowania sanacyjnego albo w uchwale organu podjętej przed otwarciem postępowania sanacyjnego, jest rażąco wyższe od przeciętnego wynagrodzenia za tego rodzaju pracę lub usługi i nie jest uzasadnione nakładem pracy, sędzia-komisarz z urzędu albo na wniosek zarządcy uzna, że określona część wynagrodzenia, przypadająca za okres przed otwarciem postępowania sanacyjnego, nie dłużej jednak niż trzy miesiące przed dniem złożenia wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego, jest bezskuteczna w stosunku do masy sanacyjnej, chociażby wynagrodzenie zostało już wypłacone.

2. Sędzia-komisarz może uznać za bezskuteczne w całości lub części w stosunku do masy sanacyjnej wynagrodzenie reprezentanta dłużnika, przypadające za czas po otwarciu postępowania sanacyjnego, jeżeli ze względu na objęcie zarządu przez zarządcę nie jest ono uzasadnione nakładem pracy.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 i 2, sędzia-komisarz określa podlegające zaspokojeniu z masy sanacyjnej wynagrodzenie w wysokości odpowiedniej do pracy wykonanej przez reprezentanta lub pracownika dłużnika.

4. Sędzia-komisarz wydaje postanowienie po wysłuchaniu zarządcy oraz reprezentanta lub pracownika dłużnika.

5. Przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio do świadczeń przysługujących w związku z rozwiązaniem stosunku pracy albo umowy o usługi związane z zarządem przedsiębiorstwem, z tym że ograniczenie wysokości tych świadczeń następuje do wysokości określonych według zasad powszechnie obowiązujących.

6. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie również reprezentantowi lub pracownikowi dłużnika.

Art. 306. 1. Powództwo może wytoczyć zarządca. Nie ponosi on opłat sądowych w sprawach o ustalenie bezskuteczności oraz w innych sprawach, w których podstawą roszczenia jest bezskuteczność czynności.

2. Nie można żądać uznania czynności za bezskuteczną po upływie roku od dnia otwarcia postępowania sanacyjnego, chyba że na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny uprawnienie to wygasło wcześniej. Termin ten nie ma zastosowania, gdy żądanie uznania czynności za bezskuteczną zgłoszone zostało w drodze zarzutu.

Art. 307. 1. Jeżeli czynność dłużnika jest bezskuteczna z mocy prawa lub została uznana za bezskuteczną, to, co wskutek tej czynności ubyło z majątku dłużnika lub do niego nie weszło, podlega przekazaniu do masy sanacyjnej, a gdy przekazanie w naturze jest niemożliwe, do masy sanacyjnej powinna być wpłacona równowartość w pieniądzu.

2. Druga strona czynności może zwolnić się z obowiązku przekazania do majątku dłużnika tego, co wskutek tej czynności z majątku dłużnika ubyło, poprzez zapłatę różnicy między wartością świadczoną a wartością rynkową z dnia zawarcia umowy.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, świadczenie wzajemne osoby trzeciej zwraca się tej osobie, jeżeli znajduje się w masie sanacyjnej oddzielnie od innego majątku lub o ile masa sanacyjna jest nim wzbogacona. Jeżeli świadczenie nie podlega zwrotowi, osoba trzecia może dochodzić wierzytelności. Wierzytelność ta jest objęta układem.

Art. 308. W sprawach nieuregulowanych przepisami art. 304–307 do zaskarżenia czynności prawnych dłużnika, dokonanych z pokrzywdzeniem wierzycieli, stosuje się

odpowiednio przepisy art. 307 i 308 oraz przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny o ochronie wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika.

Art. 309. Przepisów umożliwiających zaskarżanie czynności prawnych lub określających bezskuteczność czynności prawnych dokonanych przez dłużnika nie stosuje się do kompensowania dokonanego zgodnie z art. 260 lub 261 i jego wyników.

Rozdział VI

Wpływ postępowania sanacyjnego na postępowania sądowe i administracyjne

Art. 310. Otwarcie postępowania sanacyjnego nie wyłącza możliwości wszczęcia przez wierzyciela postępowań sądowych i administracyjnych w celu dochodzenia wierzytelności podlegających ujęciu w spisie wierzytelności. Koszty postępowania obciążają wszczynającego postępowanie, jeżeli nie było przeszkód do ujęcia wierzytelności w całości w spisie wierzytelności.

Art. 311. 1. Postępowania sądowe i administracyjne dotyczące masy sanacyjnej mogą być wszczęte i prowadzone wyłącznie przez zarządcę albo przeciwko niemu. Postępowania te zarządca prowadzi na rzecz dłużnika, lecz w imieniu własnym.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do postępowań w sprawach o należne od dłużnika alimenty oraz odszkodowania i renty z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia albo utratę żywiciela oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

Art. 312. 1. Postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej wszczęte przed otwarciem postępowania sanacyjnego, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania. Na wniosek dłużnika lub zarządcy sędzia-komisarz postanowieniem stwierdza zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Postanowienie to doręcza się również organowi egzekucyjnemu.

2. Sędzia-komisarz na wniosek dłużnika lub zarządcy może uchylić zajęcia dokonane przed otwarciem postępowania sanacyjnego w postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym skierowanym do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej jeżeli jest to konieczne dla dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa. Przepis ust. 1. zd. 3 stosuje się odpowiednio.

3. Sumy uzyskane w zawieszonym postępowaniu egzekucyjnym, a jeszcze niewydane przelewa się do masy sanacyjnej niezwłocznie po wydaniu postanowienia o otwarciu postępowania.

4. Po otwarciu postępowania niedopuszczalne jest skierowanie egzekucji do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia lub zarządzenia zabezpieczenia roszczenia na tym majątku .

5. Przepisu ust. 1–4 nie stosuje się do egzekucji świadczeń alimentacyjnych oraz rent z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub utratę żywiciela albo rozstrój zdrowia oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

DZIAŁ III

Ogólne przepisy o postępowaniu sanacyjnym

Art. 313. 1. Za zgodą sędziego–komisarza, który określi warunki zbycia, składniki majątkowe należące do dłużnika i wchodzące w skład masy sanacyjnej mogą zostać zbyte przez zarządcę, z zastrzeżeniem art. 74.

2. Sprzedaż w trybie określonym w ust. 1 ma skutki sprzedaży dokonanej przez syndyka w postępowaniu upadłościowym.

3. Zarządca sporządza odrębny plan podziału sum uzyskanych ze sprzedaży rzeczy, wierzytelności i praw obciążonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe.

4. Przepisy ust. 1–3 nie mają zastosowania, gdy zbycie składników majątkowych odbywa się w ramach prowadzonej działalności gospodarczej i nie przekracza zakresu zwykłego zarządu.

Art. 314. 1. Otwarcie postępowania sanacyjnego ma wpływ na stosunki pracy i wywołuje w zakresie praw i obowiązków pracowniczych takie same skutki jak ogłoszenie upadłości, przy czym uprawnienia syndyka wykonuje zarządca.

2. W postępowaniu sanacyjnym nie stosuje się przepisów art. 2–6 i art. 10 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników w zakresie procedury grupowego zwalniania.

DZIAŁ IV

Przygotowanie i realizacja planu restrukturyzacyjnego

Art. 315. Jeżeli w postępowaniu sanacyjnym przewiduje się redukcję zatrudnienia z wykorzystaniem uprawnień zarządcy, o którym mowa w art. 314, oraz podjęcie działań określonych w art. 299 i art. 313 w planie restrukturyzacyjnym dodatkowo wskazać należy zasady zwalniania pracowników, mienie, podlegające zbyciu oraz umowy, od których zarządca zamierza odstąpić.

Art. 316. 1. Sędzia-komisarz zatwierdza plan restrukturyzacyjny po uzyskaniu opinii rady wierzycieli.

2. Sędzia-komisarz może nakazać realizację, określonych działań bądź też wydać zakaz wdrażania niektórych działań przewidzianych w planie kierując się celami postępowania sanacyjnego i ochroną słusznym praw wierzycieli oraz osób trzecich nie będących uczestnikami postępowania.

Art. 317. Zarządca realizuje plan restrukturyzacyjny po zatwierdzeniu przez sędziego-komisarza.

Art. 318. Przed zatwierdzeniem planu restrukturyzacyjnego zarządca może podjąć działania mające na celu przywrócenie dłużnikowi zdolności wykonywania zobowiązań, jeżeli brak ich niezwłocznego podjęcia istotnie utrudniłby możliwość osiągnięcia celu postępowania sanacyjnego. O zamiarze podjęcia działań zarządca informuje sędziego-komisarza, który może w terminie trzech dni zakazać podjęcia wskazanych działań.

Art. 319. W toku realizacji, stosownie do zmiany okoliczności sprawy, plan restrukturyzacyjny może być zmieniany. Do zmiany planu restrukturyzacyjnego stosuje się odpowiednio przepisy art. 315 i 316.

Art. 320. Jeżeli plan restrukturyzacyjny zakłada udzielenie pomocy publicznej, do udzielenia której konieczna jest zgoda właściwego organu, zarządca niezwłocznie po zatwierdzeniu planu restrukturyzacyjnego wszczyna postępowanie w celu uzyskania takiej zgody.

CZĘŚĆ III

PRZEPISY Z ZAKRESU MIĘDZYNARODOWEGO POSTĘPOWANIA RESTRUKTURYZACYJNEGO

TYTUŁ I

Przepisy ogólne

Art.321. Przepisów niniejszej części nie stosuje się, jeżeli umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, albo prawo organizacji międzynarodowej, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem, stanowi inaczej.

Art. 322. Każdy wierzyciel, którego miejsce zwykłego pobytu, miejsce zamieszkania lub siedziba znajdują się za granicą, może pisemnie zgłosić swoje wierzytelności w postępowaniu restrukturyzacyjnym i korzysta w postępowaniu restrukturyzacyjnym z praw, które przysługują wierzycielowi krajowemu.

Art. 323. 1. Wierzyciel, który nie ma miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu albo siedziby w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, jeżeli nie ustanowił w Rzeczypospolitej Polskiej pełnomocnika do prowadzenia sprawy, jest obowiązany wskazać pełnomocnika do doręczeń w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W razie niewskazania pełnomocnika do doręczeń, przeznaczone dla tego wierzyciela pisma sądowe pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia. Wierzyciela należy o tym pouczyć przy pierwszym doręczeniu. Wierzyciel powinien być również pouczony o tym, kto może być ustanowiony pełnomocnikiem.

Art. 324. W sprawach nieuregulowanych przepisami niniejszej części stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego dotyczące międzynarodowego postępowania cywilnego.

TYTUŁ II

Jurysdykcja krajowa

Art. 325. 1. Do wyłącznej jurysdykcji sądów polskich należą sprawy restrukturyzacyjne, jeżeli w Rzeczypospolitej Polskiej znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika (postępowanie główne).

2. Sądom polskim przysługuje również jurysdykcja, jeżeli dłużnik prowadzi w Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą albo ma miejsce zamieszkania lub siedzibę albo majątek (postępowanie uboczne).

Art. 326. W sprawach restrukturyzacyjnych nie stosuje się przepisów dotyczących umów o jurysdykcję.

Art. 327. Ustanowienie przez sąd zagraniczny zarządcy zagranicznego do podejmowania czynności w Rzeczypospolitej Polskiej nie wyłącza jurysdykcji krajowej sądów polskich.

TYTUŁ III

Współpraca z sądami zagranicznymi i zarządcami zagranicznymi

Art. 328. Sąd i sędzia-komisarz mogą porozumieć się bezpośrednio z sądem zagranicznym i zarządcą zagranicznym, w tym również przez telefon, faks lub pocztę elektroniczną.

Art. 329. Nadzorca sądowy lub zarządca ustanowieni w postępowaniu restrukturyzacyjnym porozumiewają się z sądem zagranicznym oraz z zarządcą zagranicznym bezpośrednio lub za pośrednictwem sędziego-komisarza.

Art. 330. Sąd i sędzia-komisarz współpracują z sądem zagranicznym i zarządcą zagranicznym w sprawach dotyczących tego samego dłużnika.

Art. 331. W ramach współpracy z sądem zagranicznym i zarządcą zagranicznym sąd i sędzia-komisarz mogą podejmować działania, które zapewniają sprawne prowadzenie postępowań restrukturyzacyjnych, a w szczególności przekazywać oraz zwracać się o informacje:

- 1) dotyczące majątku dłużnika i miejsca jego położenia, jak również informacje dotyczące spraw sądowych i administracyjnych dotyczących dłużnika;
- 2) o sposobie zabezpieczenia i restrukturyzacji zobowiązań;
- 3) o zaspokojeniu poszczególnych wierzycieli.

CZĘŚĆ IV

ODRĘBNE POSTĘPOWANIA RESTRUKTURYZACYJNE

TYTUŁ I.

Postępowanie restrukturyzacyjne wobec deweloperów

Art. 332. Przepisy niniejszego tytułu stosuje się w razie wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego wobec dewelopera w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (Dz. U. Nr 232, poz. 1377), zwanej dalej „ustawą o ochronie nabywcy”.

Art. 333. Wobec dewelopera nie prowadzi się postępowania o zatwierdzenie układu.

Art. 334. Postępowanie określone w niniejszym tytule prowadzi się tak, aby o ile racjonalne względy na to pozwolą, doprowadzić do zaspokojenia nabywców w drodze przeniesienia na nich własności lokali.

Art. 335. Ilekroć w przepisach niniejszego tytułu jest mowa o:

- 1) „nabywcy” – oznacza to osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wobec której deweloper zobowiązał się do przeniesienia prawa, o którym mowa w art. 1 ustawy o ochronie nabywcy i która zobowiązała się do spełnienia świadczenia pieniężnego na rzecz dewelopera na poczet ceny nabycia tego prawa;
- 2) „przedsięwzięciu deweloperskim” – oznacza to przedsięwzięcie deweloperskie w rozumieniu art. 3 pkt 6 ustawy o ochronie nabywcy;
- 3) „przeniesieniu własności lokalu” – oznacza to przeniesienie własności lokalu mieszkalnego, a także przeniesienie własności nieruchomości gruntowej zabudowanej domem jednorodzinnym lub użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej i własności domu jednorodzinnego na niej posadowionego stanowiącego odrębną nieruchomość;
- 4) „umowie deweloperskiej” – oznacza to umowę między dłużnikiem a nabywcą, której przedmiotem jest przeniesienie prawa, o którym mowa w art. 1 ustawy o ochronie nabywcy.

Art. 336. W terminie jednego miesiąca od otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, propozycje układowe mogą zgłosić również nabywcy stanowiący co najmniej 20% nabywców w ramach przedsięwzięcia deweloperskiego prowadzonego przez dłużnika.

Art. 337. 1. Propozycje układowe mogą także obejmować:

- 1) wniesienie dopłat przez wszystkich albo niektórych nabywców i zaspokojenie ich przez przeniesienie własności lokali, przy czym propozycje układowe mogą przewidywać późniejszy zwrot dopłat z przychodów z realizacji przedsięwzięcia deweloperskiego;
- 2) sprzedaż nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie, z zachowaniem ciążących na niej ograniczonych praw rzeczowych, na rzecz przedsiębiorcy, który przejmowałby zobowiązania wobec nabywców i zobowiązałby się do kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego, przy czym propozycje układowe mogą przewidywać zmianę treści umów deweloperskich;
- 3) określenie innych warunków kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego i sposobów jego finansowania;
- 4) zamianę lokali pomiędzy wierzycielami lub zamianę lokalu na lokal niebędący przedmiotem umowy deweloperskiej. Art. 155 stosuje się odpowiednio.

2. Art. 155 stosuje się odpowiednio.

Art. 338. 1. Propozycje układowe mogą w różny sposób traktować nabywców w zależności od tego, czy wniosą dopłaty, o których mowa w art. 337 ust. 1 pkt 1.

2. Do propozycji układowych przewidujących sposób restrukturyzacji, o którym mowa w art. 337 ust. 1 pkt 2 załącza się sporządzone w formie aktu notarialnego nieodwołalne oświadczenie woli przedsiębiorcy o nabyciu nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie wraz z ciążącymi na niej obciążeniami i o przejęciu zobowiązań dłużnika w stosunku do nabywców. W razie prawomocnego zatwierdzenia układu przewidującego sprzedaż nieruchomości na zasadach określonych w oświadczeniu woli przedsiębiorcy, o którym mowa w niniejszym ustępie, oświadczenie to zastępuje jego oświadczenie woli konieczne do zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie, a umowę uznaje się za zawartą.

3. Odpis prawomocnego postanowienia o zatwierdzeniu układu wraz z oświadczeniem, o którym mowa w ust. 2, stanowi podstawę ujawnienia prawa własności w księdze wieczystej.

Art. 339. 1. Głosowanie nad układem odbywa się w grupach wierzycieli.

2. Nabywcy stanowią odrębną kategorię interesów, dla której sporządza się odrębną listę uprawnionych do głosowania wierzycieli. Dopuszczalny jest dodatkowy podział nabywców

na większą liczbę kategorii interesów, w szczególności z uwagi na stopień wykonania umowy z deweloperem.

Art. 340. Oddany w przyspieszonym postępowaniu układowym, postępowaniu układowym lub postępowaniu sanacyjnym, w którym dłużnikowi udzielono zezwolenia, o którym mowa w art. 289 ust. 3, głos nabywcy w formie pisemnej zawierający zobowiązanie do wpłacenia dopłaty zgodnie z propozycjami układowymi, łącznie z wypisem prawomocnego postanowienia zatwierdzającego układ, jest tytułem egzekucyjnym przeciwko nabywcy, który oddał głos za zawarciem układu.

Art. 341. 1. Jeżeli propozycje układowe przewidujące sposób restrukturyzacji, o którym mowa art. 337 ust. 1 pkt 1, zostaną zgłoszone w postępowaniu sanacyjnym, w którym dłużnikowi nie udzielono zezwolenia, o którym mowa w art. 289 ust. 3, a zarząd masą sanacyjną sprawuje zarządca, sędzia-komisarz niezwłocznie przeprowadza wstępne głosowanie nabywców nad propozycjami układowymi w zakresie ich dotyczącym.

2. Uprawnieni do głosowania są wierzyciele, o których mowa w art. 339 ust. 2.

3. Niezatwierdzenie spisu wierzycieli nie stoi na przeszkodzie zwołaniu wstępnego głosowania nabywców. O dopuszczeniu nabywcy do głosowania rozstrzyga sędzia-komisarz.

4. Uchwała nabywców zostaje przyjęta, jeżeli wypowiedzą się za nią nabywcy deklarujący łącznie dopłaty wystarczające zgodnie z treścią propozycji układowych do sfinansowania dokończenia przedsięwzięcia deweloperskiego .

Art. 342. 1. W razie przyjęcia uchwały nabywców, o której mowa w art. 341 nabywcy zobowiązani do wniesienia dopłat wpłacają je do masy sanacyjnej lub zabezpieczają ich wpłatę w zakresie przewidzianym uchwałą w terminie dwóch miesięcy od podjęcia uchwały. W szczególnie uzasadnionych wypadkach termin może zostać przedłużony postanowieniem sędziego-komisarza.

2. Jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 1, nie zostaną wpłacone lub zabezpieczone wszystkie dopłaty w pełnej wysokości przewidzianej uchwałą, nabywcy mogą uzupełnić brakujące dopłaty wpłacając je do masy sanacyjnej lub zabezpieczając ich wpłatę w terminie jednego miesiąca od bezskutecznego upływu terminu, o którym mowa w ust. 1. W tym samym terminie dłużnik lub zarządca mogą przedstawić dowód istnienia innych źródeł finansowania przedsięwzięcia deweloperskiego.

3. Wniesienie lub zabezpieczenie dopłat lub innych środków w wysokości wystarczającej na sfinansowanie przedsięwzięcia deweloperskiego stwierdza postanowieniem

sędzia-komisarz, jednocześnie wyznaczając termin zgromadzenia wierzycieli celem głosowania nad układem. Treść uchwały nabywców, o której mowa w art. 341, włącza się do układu, a zgromadzenie wierzycieli nie może przyjąć układu o treści odbiegającej od uchwały nabywców w zakresie nią uregulowanym. Sędzia-komisarz zwraca uwagę wierzycieli uczestniczących w zgromadzeniu na niezgodność propozycji układowych z uchwałą nabywców. Sąd odmawia zatwierdzenia układu o treści odbiegającej od uchwały nabywców w zakresie nią uregulowanym.

4. Zarządca przechowuje środki pieniężne uzyskane z dopłat, o których mowa w ust. 1 i 2, na odrębnym rachunku bankowym.

5. W razie bezskutecznego upływu terminów, o których mowa w ust. 1 i 2, osoby uprawnione mogą złożyć nowe propozycje układowe w terminie miesiąca. Nowe propozycje układowe nie mogą przewidywać wniesienia dopłat przez nabywców.

Art. 343. 1. Zarządca zwraca nabywcom dopłaty, o których mowa w art. 342 ust. 1 i 2 powiększone o odsetki należne zgodnie z umową rachunku bankowego w razie prawomocnego umorzenia postępowania sanacyjnego lub prawomocnej odmowy zatwierdzenia układu.

2. Jeżeli w terminie określonym w art. 210 zostanie złożony uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości, dopłat nie zwraca się do momentu rozpoznania tego wniosku. W przypadku ogłoszenia upadłości zarządca przekazuje dopłaty syndykowi.

3. Środki pieniężne uzyskane z dopłat przechowywane przez zarządcę zgodnie z ust. 2 po umorzeniu postępowania sanacyjnego są wyłączone od egzekucji sądowej i administracyjnej prowadzonej przeciwko dłużnikowi.

Art. 344. Jeżeli nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie obciążona jest hipoteką, której przysługuje pierwszeństwo przed roszczeniami chociażby jednego nabywcy, a wierzyciel zabezpieczony hipoteką wyraził zgodę na bezobciążeniowe wyodrębnienie lokalu mieszkalnego, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 17 ustawy o ochronie nabywcy, zgodnie z art. 76 ust. 4 zd. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2013 r., poz. 707, 830, 941 i 1289), zgoda taka pozostaje w mocy na warunkach w niej określonych, przy czym warunek wykonania zobowiązania nabywcy względem dłużnika uznaje się za spełniony w razie wykonania zobowiązania do rąk zarządcy.

TYTUŁ II

Postępowanie restrukturyzacyjne wobec emitentów obligacji

Art. 345. 1. Przepisy niniejszego tytułu stosuje się w razie otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego wobec podmiotu emitującego obligacje.

2. Przepisów niniejszego tytułu nie stosuje się w razie otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego wobec emitenta obligacji przychodowych, jeżeli emitent w treści obligacji ograniczył swoją odpowiedzialność do kwoty przychodów lub wartości majątku przedsięwzięcia. Środki przeznaczone na zaspokojenie praw obligatariuszy z takich obligacji nie wchodzi do masy układowej lub sanacyjnej, a roszczenia obligatariuszy nie są objęte układem.

3. Wobec emitenta obligacji nie prowadzi się postępowania o zatwierdzenie układu, z wyjątkiem układu częściowego, jeżeli układem częściowym nie są objęte wierzytelności z tytułu emisji obligacji.

Art. 346. 1. Dla reprezentowania praw obligatariuszy sąd ustanawia kuratora. Kuratorem może być także bank, z którym dłużnik zawarł umowę o reprezentowanie obligatariuszy wobec emitenta. Obligatariusze mogą działać w postępowaniu również osobiście lub przez pełnomocnika, jeżeli zostali dopuszczeni do udziału w postępowaniu przez sędziego-komisarza. Sędzia-komisarz dopuszcza obligatariuszy do udziału w postępowaniu po wykazaniu, że przysługują im prawa z obligacji.

2. Jeżeli dla zabezpieczenia praw z obligacji ustanowiono hipotekę na majątku emitenta, prawa i obowiązki obligatariuszy zabezpieczonych hipoteką w postępowaniu restrukturyzacyjnym wykonuje administrator hipoteki, o którym mowa w art. 7 ust. 1a ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o obligacjach (Dz. U. z 2001 r., Nr 120, poz. 1300, z późn. zm.⁵⁾).

Art. 347. Do kuratora, o którym mowa w niniejszym tytule, stosuje się odpowiednio przepisy art. 70 ust. 3 –4, art. 71, art. 72 oraz przepisy o sprawozdaniach nadzorcy sądowego.

Art. 348. Dłużnik, nadzorca sądowy albo zarządca udzielają kuratorowi wszelkich potrzebnych mu informacji. Kurator ma prawo przeglądać księgi i dokumenty dłużnika Na

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 216, poz. 1824, z 2003 r. Nr 217, poz. 2124, z 2005 r. Nr 157, poz. 1316, Nr 183, poz. 1538, Nr 184, poz. 1539 i Nr 249, poz. 2104, z 2008 r. Nr 231, poz. 1547, z 2009 r. Nr 131, poz. 1075, Nr 157, poz. 1241 i Nr 165, poz. 1316, z 2011 r. Nr 129, poz. 731 oraz z 2013 r. poz. 433.

zgromadzeniu wierzycieli kurator ma prawo głosu tylko w sprawach, które mogą mieć wpływ na prawa obligatariuszy.

Art. 349. 1. W spisie wierzytelności nadzorca sądowy albo zarządca ujmuje łącznie obligatariuszy wskazując:

- 1) sumę nominalną nieumorzonych do dnia otwarcia postępowania obligacji, których termin płatności przypada przed tym dniem, oraz sumę niezapłaconych odsetek od tych obligacji;
- 2) sumę obligacji oraz odsetek płatnych po dniu otwarcia postępowania.

2. W spisie należy wymienić składniki majątku emitenta, na których ustanowiono zabezpieczenie rzeczowe praw obligatariuszy i wskazać w jakiej prawdopodobnie wysokości obligatariusze nie będą zaspokojeni z przedmiotu zabezpieczenia.

Art. 350. 1. Przy zawieraniu układu kurator głosuje sumą wierzytelności obligatariuszy objętych układem, przy czym przysługuje mu jeden głos od każdej sumy, która wynika z podziału sumy wszystkich innych wierzytelności uprawniających do głosowania przez liczbę wierzycieli, którzy reprezentują te wierzytelności.

2. W przypadku gdy, obligatariusze głosują na zgromadzeniu wierzycieli osobiście lub przez pełnomocnika, siłę głosów kuratora pomniejsza się o wartość wierzytelności głosujących obligatariuszy, zaś liczbę przysługujących kuratorowi głosów - o liczbę głosujących obligatariuszy.

TYTUŁ III

Postępowanie restrukturyzacyjne wobec banków

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 351. 1. Restrukturyzacja banku uregulowana ustawą przeprowadzana jest wyłącznie w postępowaniu układowym.

2. Wniosek o otwarcie postępowania układowego wobec banku może zgłosić tylko Komisja Nadzoru Finansowego.

3. W postępowaniu układowym wobec banku nie stosuje się przepisów art. 271–272.

Art. 352. 1. Przed otwarciem postępowania układowego wobec banku, sąd wysłuchuje co do podstaw otwarcia postępowania oraz co do osoby nadzorcy sądowego: przedstawiciela Komisji Nadzoru Finansowego, prezesa oraz innych członków ostatniego zarządu albo

zarządu komisarycznego, względnie likwidatora banku, którego dotyczy wnioszek. W przypadku postępowania dotyczącego postępowania układowego wobec banku państwowego lub banku będącego podmiotem zależnym od Skarbu Państwa, sąd wysłuchuje także przedstawiciela ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.

2. Sąd może odstąpić od wysłuchania prezesa oraz innych członków zarządu banku, jeżeli ich wysłuchanie spowodowałoby zwłokę w rozpoznaniu sprawy.

3. Nadzorcą sądowym albo zarządcą może być także inny bank.

Art. 353. W postanowieniu o otwarciu postępowania układowego sąd ustanawia kuratora do reprezentowania banku w postępowaniu układowym. Do kuratora stosuje się przepisy art. 70 ust. 4, art. 71 i art. 72.

Art. 354. Sprawozdania, o których mowa w art. 31–34, nadzorca sądowy albo zarządca przekazuje do wiadomości Komisji Nadzoru Finansowego.

Art. 355. Z dniem otwarcia postępowania układowego:

- 1) organy zarządzające i nadzorcze banku ulegają rozwiązaniu;
- 2) wygasają zarząd komisaryczny, powołanie likwidatora oraz uprawnienia kuratora ustanowionego na podstawie art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, 1385 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 1036, 1289 i 1567);
- 3) wygasają wszelkie uprawnienia osób wchodzących w skład organów banku do odpraw pieniężnych, jak też do wynagrodzenia za okres po otwarciu postępowania układowego.

Art. 356. Z dniem otwarcia postępowania układowego ulegają rozwiązaniu:

- 1) umowy rachunku bankowego; oprocentowanie rachunków bankowych jest naliczane do dnia otwarcia postępowania układowego;
- 2) umowy kredytu i pożyczki, jeżeli do dnia otwarcia postępowania układowego nie nastąpiło oddanie środków pieniężnych do dyspozycji kredytobiorcy (pożyczkobiorcy);
- 3) umowy poręczenia, gwarancji bankowych i akredytyw, jeżeli do dnia otwarcia postępowania układowego bank nie otrzymał prowizji z tytułu tych czynności;
- 4) umowy o udostępnienie skrytek sejfowych oraz umowy przechowania, z tym że wydanie przedmiotów i papierów wartościowych powinno nastąpić w terminie uzgodnionym z oddającym na przechowanie.

Art. 357. 1. Propozycje układowe mogą złożyć także akcjonariusze (członkowie) reprezentujący dwie trzecie kapitału zakładowego banku w formie spółki akcyjnej lub

funduszu udziałowego banku spółdzielczego, jak również bank zrzeszający, którego bank spółdzielczy jest akcjonariuszem.

2. Przed zatwierdzeniem układu sąd zasięga opinii Komisji Nadzoru Finansowego.

Art. 358. 1. Wniosek o otwarcie postępowania układowego wobec spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej może zgłosić wyłącznie Komisja Nadzoru Finansowego.

2. W postępowaniu układowym wobec spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej nadzorcą sądowym lub zarządcą może być także inna spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa.

3. Propozycje układowe mogą złożyć także członkowie spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej reprezentujący dwie trzecie funduszu udziałowego kasy.

4. W pozostałym zakresie przepisy art. 351–357 stosuje się odpowiednio.

DZIAŁ II

Postępowanie restrukturyzacyjne wobec banków hipotecznych

Art. 359. 1. Dla reprezentowania praw posiadaczy listów zastawnych sąd ustanawia kuratora. Przed ustanowieniem kuratora sąd zasięga opinii Komisji Nadzoru Finansowego co do osoby kuratora.

2. Posiadacze listów zastawnych mogą działać w postępowaniu również osobiście lub przez pełnomocnika jeżeli zostali dopuszczeni do udziału w postępowaniu przez sędziego-komisarza. Sędzia-komisarz dopuszcza posiadaczy listów zastawnych do udziału w postępowaniu po wykazaniu, że przysługują im prawa z listów zastawnych.

Art. 360. Do kuratora, o którym mowa w niniejszym tytule, stosuje się odpowiednio przepisy art. 70 ust. 3–4, art. 71, art. 72 oraz przepisy o sprawozdaniach nadzorcy sądowego.

Art. 361. Dłużnik, nadzorca sądowy albo zarządca udzielają kuratorowi wszelkich potrzebnych mu informacji. Kurator ma prawo przeglądać księgi i dokumenty dłużnika. Na zgromadzeniu wierzycieli kurator ma prawo głosu tylko w sprawach, które mogą mieć wpływ na prawa posiadaczy listów zastawnych.

Art. 362. W spisie wierzytelności nadzorca sądowy albo zarządca ujmuje łącznie posiadaczy listów zastawnych wskazując:

- 1) sumę nominalną nieumorzonych do dnia otwarcia postępowania listów zastawnych, których termin płatności przypada przed tym dniem, oraz sumę niezapłaconych odsetek;

- 2) sumę listów zastawnych oraz odsetek płatnych po dniu otwarcia postępowania oraz premii przewidzianej w planie.

Art. 363. 1. Przy zawieraniu układu kurator głosuje sumą wierzytelności listów zastawnych objętych układem, przy czym przysługuje mu jeden głos od każdej sumy, która wynika z podziału sumy wszystkich innych wierzytelności uprawniających do głosowania przez liczbę wierzycieli, którzy reprezentują te wierzytelności.

2. W przypadku gdy, posiadacze listów zastawnych głosują na zgromadzeniu wierzycieli osobiście lub przez pełnomocnika, siłę głosów kuratora pomniejsza się o wartość wierzytelności głosujących posiadaczy listów zastawnych, zaś liczbę przysługujących kuratorowi głosów - o liczbę głosujących posiadaczy listów zastawnych.

DZIAŁ III

Postępowanie restrukturyzacyjne wobec instytucji kredytowych, banków zagranicznych oraz banków krajowych prowadzących działalność za granicą

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 364. Przepisy niniejszego działu stosuje się w przypadku:

- 1) otwarcia postępowania układowego wobec banku krajowego, jeżeli prowadzi on działalność także za granicą Rzeczypospolitej Polskiej w co najmniej jednym innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 2) otwarcia w Rzeczypospolitej Polskiej postępowania układowego wobec banku zagranicznego, jeżeli bank zagraniczny prowadzi działalność w Rzeczypospolitej Polskiej oraz w co najmniej jednym innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Art. 365. Ilekroć w ustawie jest mowa o „banku krajowym”, „banku zagranicznym”, „instytucji kredytowej”, „oddziale banku krajowego za granicą” i „oddziale banku zagranicznego” - rozumie się przez to instytucje określone w przepisach prawa bankowego.

Art. 366. Sądom polskim nie przysługuje jurysdykcja w sprawach restrukturyzacyjnych dotyczących instytucji kredytowych mających siedzibę w innym państwie członkowskim

Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym prowadzących działalność gospodarczą albo mających majątek w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 367. W skład masy układowej banku krajowego wchodzi także mienie dłużnika znajdujące się na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Rozdział 2

Postępowanie

Art. 368. 1. Sąd, który otworzył postępowanie układowe wobec banku krajowego lub banku zagranicznego, powiadamia o tym niezwłocznie właściwe organy państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym znajduje się oddział banku krajowego za granicą albo inny oddział banku zagranicznego, informując o skutkach otwarcia postępowania układowego.

2. Jeżeli wszczęcie postępowania, o którym mowa w ust. 1, może wpływać na prawa osób trzecich w państwie będącym członkiem Unii Europejskiej lub członkiem Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym albo gdy takim osobom przysługuje zażalenie na postanowienie o otwarciu postępowania układowego, postanowienie to podlega obwieszczeniu w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich oraz w dwóch czasopismach o zasięgu ogólnokrajowym w każdym państwie, w którym znajduje się oddział banku. Termin do wniesienia zażalenia liczy się od dnia obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.

3. Obwieszczenie, o którym mowa w ust. 2, jest dokonywane w języku lub jednym z języków urzędowych państwa, w którym jest zamieszczane. W obwieszczeniu należy określić cel i podstawy prawne otwarcia postępowania układowego, termin wniesienia zażalenia oraz adres sądu właściwego do jego rozpoznania wraz z adresem sądu, za pośrednictwem którego wnosi się zażalenie.

Art. 369. 1. Wezwanie do zgłaszania wierzytelności przez wierzycieli zamieszkałych lub mających siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym powinno zawierać nagłówek o treści: „Wezwanie do

zgłaszania wierzytelności. Termin zgłoszenia”, sporządzony we wszystkich językach urzędowych Unii Europejskiej oraz norweskim i islandzkim. Wezwanie powinno wskazywać termin zgłoszenia wierzytelności, skutki jego uchybienia, zawierać informację, czy wierzyciele posiadający wierzytelności uprzywilejowane lub zabezpieczone rzeczowo muszą dokonać zgłoszenia wierzytelności, a także określać obowiązek załączenia dowodów stwierdzających istnienie wierzytelności.

2. Wierzyciel zamieszkały lub mający siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym może zgłosić wierzytelność w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych państwa, w którym ma miejsce zamieszkania albo siedzibę, jednakże co najmniej nagłówek „Zgłoszenie wierzytelności” powinien być wyrażony w języku polskim. Sąd może zażądać uwierzytelnionego tłumaczenia zgłoszenia na język polski.

Art. 370. Wierzyciele banku krajowego lub banku zagranicznego, mający miejsce zamieszkania albo siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, mają w postępowaniu takie same prawa jak wierzyciele krajowi.

Art. 371. Nadzorca sądowy albo zarządca obowiązany jest regularnie, nie rzadziej niż co sześć miesięcy, informować wierzycieli, których miejsce zwykłego pobytu, miejsce zamieszkania lub siedziba znajdują się w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej lub w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym o czynnościach podjętych w postępowaniu układowym w okresie objętym informacją.

Rozdział 3

Prawo właściwe oraz skutki otwarcia postępowania układowego

Art. 372. W postępowaniu układowym wszczętym w Rzeczypospolitej Polskiej stosuje się prawo polskie, o ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

Art. 373. 1. Stosunki pracy pracowników zatrudnionych na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia

o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym podlegają prawu właściwemu dla umowy o pracę.

2. Uznanie danej rzeczy za nieruchomość ocenia się według prawa miejsca położenia rzeczy.

3. Do umów mających za przedmiot korzystanie albo nabycie nieruchomości położonej na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym stosuje się prawo państwa, w którym nieruchomość jest położona.

4. Prawa dotyczące nieruchomości położonej na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz statku morskiego lub powietrznego, wpisanych do rejestru, podlegają prawu państwa, w którym prowadzony jest rejestr.

Art. 374. 1. Otwarcie postępowania układowego nie narusza praw wierzycieli i osób trzecich ciężających na rzeczy i innym mieniu dłużnika położonym na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, nie wyłączając zorganizowanych części tego mienia, a w szczególności prawa do rozporządzania mieniem w celu zaspokojenia należności lub prawa do zaspokojenia należności z pożytków, które mienie przynosi, prawa zastawu i hipoteki, prawa do żądania wydania mienia od osób, we władaniu których się ono znajduje wbrew woli uprawnionego, prawa do powierniczego korzystania z mienia.

2. Przepis ust. 1 stosuje się do praw i roszczeń osobistych, wpisanych do ksiąg wieczystych i innych rejestrów publicznych, których realizacja prowadzi do powstania praw wymienionych w ust. 1.

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie wyłączają możliwości żądania w drodze powództwa stwierdzenia nieważności czynności prawnej lub uznania za bezskuteczną czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Art. 375. 1. Zastrzeżenie w umowie sprzedaży prawa własności na rzecz sprzedawcy nie wygasa wskutek otwarcia postępowania układowego wobec banku krajowego będącego nabywcą przedmiotu umowy, jeżeli w chwili otwarcia postępowania układowego przedmiot

umowy znajdował się na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

2. Otwarcie postępowania układowego wobec banku krajowego będącego zbywcą składnika mienia nie może być podstawą do odstąpienia od umowy sprzedaży, jeżeli wydanie przedmiotu sprzedaży nastąpiło przed otwarciem postępowania układowego, a w chwili otwarcia postępowania układowego przedmiot sprzedaży znajdował się za granicą.

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie wyłączają możliwości żądania w drodze powództwa stwierdzenia nieważności czynności prawnej lub uznania za bezskuteczną czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Art. 376. Wykonywanie praw, których powstanie, istnienie lub zbycie wymaga dokonania wpisu do ksiąg lub rejestrów, ujawnienia na rachunku albo złożenia do centralnego depozytu, podlega prawu państwa, w którym księgi lub rejestry, rachunki albo depozyty są prowadzone.

Art. 377. Z zastrzeżeniem art. 376, prawo odkupu podlega prawu właściwemu dla zobowiązań umownych, mającemu zastosowanie do umowy, z której prawo to wynika.

Art. 378. Z zastrzeżeniem art. 376, do umów zawieranych w ramach transakcji na rynku regulowanym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi stosuje się prawo właściwe dla zobowiązań umownych, mające zastosowanie do transakcji zawieranych na tym rynku.

Art. 379. Czynność kompensowania podlega prawu właściwemu dla zobowiązań umownych, mającemu zastosowanie do umowy o kompensowanie.

Art. 380. Otwarcie postępowania układowego nie narusza prawa wierzyciela do potrącenia swej wierzytelności z wierzytelnością dłużnika, jeżeli takie potrącenie jest dopuszczalne według prawa właściwego dla wierzytelności dłużnika.

Art. 381. Skuteczność i ważność czynności prawnej rozporządzającej w stosunku do nieruchomości, statku morskiego lub powietrznego, podlegającego wpisowi do rejestru, albo w stosunku do praw, których powstanie, istnienie lub zbycie wymaga dokonania wpisu do ksiąg lub rejestrów, ujawnienia na rachunku albo złożenia do centralnego depozytu, dokonanej przez dłużnika po otwarciu postępowania układowego podlega prawu państwa,

w którym nieruchomości jest położona lub w którym prowadzone są księgi, rejestry, rachunki albo depozyty.

Art. 382. Przepisów o nieważności i bezskuteczności czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli nie stosuje się, gdy prawo właściwe dla tej czynności nie przewiduje bezskuteczności czynności dokonanych z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Art. 383. Wpływ otwarcia postępowania układowego na postępowanie sądowe toczące się przed sądem państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym ocenia się według prawa państwa, w którym postępowanie się toczy.

CZĘŚĆ VI

PRZEPISY KARNE

Art. 384. Kto będąc dłużnikiem lub osobą uprawnioną do reprezentacji dłużnika dostarcza nadzorcy, zarządcy lub sędziemu-komisarzowi nieprawdziwych informacji w celu ich wykorzystania w postępowaniu restrukturyzacyjnym lub zataja przed nimi informacje mające istotne znaczenie dla przeprowadzenia postępowania restrukturyzacyjnego podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

CZĘŚĆ VII

ZMIANY W PRZEPISACH OBOWIĄZUJĄCYCH, PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I PRZEPISY KOŃCOWE

DZIAŁ I

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 385. W ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:

„Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe”;

2) w art. 1:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zasady wspólnego dochodzenia roszczeń wierzycieli od niewypłacalnych dłużników będących przedsiębiorcami;”

b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) zasady dochodzenia roszczeń wierzycieli od niewypłacalnych dłużników będących osobami fizycznymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej;”;

c) uchyla się pkt 3,

d) w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) zasady oddłużania osób fizycznych.”.

3) w art. 2 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Postępowanie uregulowane ustawą prowadzone wobec osób fizycznych należy również prowadzić tak, aby rzetelny dłużnik uzyskał możliwość oddłużenia na zasadach określonych w ustawie.”;

4) w art. 6:

a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) osób fizycznych prowadzących gospodarstwo rolne, które nie prowadzą innej działalności gospodarczej lub zawodowej;”;

b) w pkt 6 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) funduszy inwestycyjnych.”;

5) dodaje się art. 9a w brzmieniu:

„Art. 9a. Nie można ogłosić upadłości przedsiębiorcy w okresie od otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego do jego zakończenia lub prawomocnego umorzenia.”;

6) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. 1. Dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych.

2. Domniemywa się, że dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań pieniężnych przekracza trzy miesiące.

3. Dłużnik będący osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, jest niewypłacalny także wtedy, gdy jego zobowiązania pieniężne przekroczą wartość jego majątku, a stan ten utrzymuje się przez okres przekraczający dwadzieścia cztery miesiące.

4. Do majątku, o którym mowa w ust. 3, nie wlicza się sum zgromadzonych na zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oraz innych funduszach tworzonych na podstawie odrębnych przepisów.

5. Do zobowiązań pieniężnych, o których mowa w ust. 2, nie wlicza się zobowiązań przyszłych, zobowiązań warunkowych oraz zobowiązań wobec wspólnika albo akcjonariusza z tytułu pożyczki lub innej czynności prawnej o podobnych skutkach, do których stosuje się art. 342 ust. 1 pkt 4.

6. Domniemywa się, że dłużnik jest niewypłacalny, jeśli zgodnie z bilansem jego zobowiązania, z wyłączeniem: rezerw na zobowiązania, zobowiązań długoterminowych wobec jednostek powiązanych oraz zobowiązań krótkoterminowych wobec jednostek powiązanych z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności powyżej dwunastu miesięcy, jak również innych zobowiązań krótkoterminowych wobec jednostek powiązanych, przekroczą wartość jego aktywów, a stan ten utrzymuje się przez okres przekraczający dwadzieścia cztery miesiące.

7. Sąd może oddalić wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli nie ma zagrożenia utraty przez dłużnika zdolności do wykonywania jego wymagalnych zobowiązań pieniężnych w niedługim czasie.

8. Przepisy ust. 3–7 nie mają zastosowania do spółek osobowych określonych w ustawie z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych, w których co najmniej jednym wspólnikiem odpowiadającym za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem jest osoba fizyczna.”;

7) uchyla się art. 12;

8) po art. 12 dodaje się art. 12a w brzmieniu:

„Art. 12a. Sąd oddali wniosek o ogłoszenie upadłości złożony przez wierzyciela, jeżeli dłużnik wykaże, że wierzytelność, na której wnioskodawca opera swoją legitymację ma charakter sporny w całej swojej kwocie a spór ma charakter rzeczywisty i zaistniał między stronami przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości.”;

9) w art. 13:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sąd oddali wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania lub wystarcza jedynie na zaspokojenie tych kosztów.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, gdy zostanie uprawdopodobnione, że obciążenia majątku dłużnika są bezskuteczne według przepisów ustawy albo gdy dokonane zostały w celu pokrzywdzenia wierzycieli, jak również gdy zostanie

uprawdopodobnione, że dłużnik dokonał innych czynności prawnych bezskutecznych według przepisów ustawy, którymi wyzbył się majątku wystarczającego na zaspokojenie kosztów postępowania, a okoliczności sprawy wskazują, że zastosowanie przepisów o bezskuteczności i zaskarżaniu czynności upadłego doprowadzi do uzyskania majątku o wartości przekraczającej prognozowaną wysokość kosztów.”;

10) uchyla się art. 14–17;

11) art. 19 otrzymuje brzmienie:

„Art. 19. 1. Sprawy o ogłoszenie upadłości rozpoznaje sąd właściwy dla głównego ośrodka podstawowej działalności dłużnika.

2. Głównym ośrodkiem podstawowej działalności jest miejsce, w którym dłużnik regularnie zarządza swoją działalnością gospodarczą lub zawodową, które jako takie jest rozpoznawalne dla osób trzecich.

3. W przypadku osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, domniemywa się, że głównym ośrodkiem ich podstawowej działalności jest miejsce siedziby.

4. W przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą lub zawodową domniemywa się, że głównym ośrodkiem podstawowej działalności jest główne miejsce wykonywania działalności tej osoby fizycznej; w przypadku każdej innej osoby fizycznej domniemywa się, że głównym ośrodkiem podstawowej działalności jest miejsce zwykłego pobytu tej osoby.

5. Jeżeli dłużnik nie ma w Rzeczypospolitej Polskiej głównego ośrodka podstawowej działalności, właściwy jest sąd miejsca zwykłego pobytu albo siedziby dłużnika, a gdy dłużnik nie ma w Rzeczypospolitej Polskiej miejsca zwykłego pobytu albo siedziby, właściwy jest sąd, w którego obszarze znajduje się majątek dłużnika.”;

12) w art. 20:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wniosek o ogłoszenie upadłości może zgłosić dłużnik lub każdy z jego wierzycieli osobistych.”,

b) w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w stosunku do osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – każdy, kto na podstawie ustawy, umowy spółki lub statutu ma prawo do

prowadzenia spraw dłużnika i do jego reprezentacji, samodzielnie lub łącznie z innymi osobami;”;

c) w ust. 2 dodaje się pkt 8:

„8) w stosunku do dłużnika wobec którego prowadzona jest egzekucja zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa w całości, na podstawie ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego - zarządca ustanowiony w tym postępowaniu.”;

13) w art. 21:

a) ust. 1–3 otrzymują brzmienie:

„1. Dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie jednego miesiąca od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości.

2. Jeżeli dłużnikiem jest osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa na każdym, kto, na podstawie ustawy, umowy spółki lub statutu ma prawo do prowadzenia spraw dłużnika i do jego reprezentacji, samodzielnie lub łącznie z innymi osobami.

3. Osoby, o których mowa w ust. 1 i 2, ponoszą odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną wskutek niezłożenia wniosku w terminie określonym w ust. 1, chyba że nie ponoszą winy. Osoby te mogą uwolnić się od odpowiedzialności w szczególności, jeżeli wykażą, że w terminie określonym w ust. 1 otwarto postępowanie restrukturyzacyjne bądź zatwierdzono układ w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu.”;

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W przypadku dochodzenia odszkodowania przez wierzyciela niewypłacalnego dłużnika, domniemywa się, że szkoda, o której mowa w ust. 3, obejmuje wysokość niezaspokojonej wierzytelności tego wierzyciela wobec dłużnika.”;

c) uchyla się ust. 4,

d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Osoby, o których mowa w ust. 1 i 2, nie ponoszą odpowiedzialności za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w czasie, gdy prowadzona jest egzekucja przez zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa w

całości, na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, jeżeli obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości powstał w czasie prowadzenia egzekucji.”;

14) w art. 22 w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1) imię i nazwisko dłużnika, jego nazwę albo firmę, oraz numer PESEL lub numer KRS dłużnika, albo w przypadku ich braku, inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację, miejsce zamieszkania albo siedzibę, a gdy dłużnikiem jest spółka osobowa lub osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – reprezentantów i likwidatorów, jeżeli są ustanowieni, a ponadto w przypadku spółki imiona i nazwiska oraz miejsce zamieszkania współników odpowiadających za zobowiązania spółki bez ograniczenia;
- 2) wskazanie miejsca, w którym znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika;”;

15) po art. 22 dodaje się art. 22a w brzmieniu:

„Art. 22a. Wnioskodawca uiszcza zaliczkę na poczet wydatków w toku postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości w wysokości 3000 zł i wraz z wnioskiem przedstawia dowód jej uiszczenia. W razie braku uiszczenia zaliczki przewodniczący wzywa do uiszczenia zaliczki w terminie siedmiu dni pod rygorem zwrotu wniosku.”;

16) w art. 23 uchyla się ust. 2;

17) art. 24 otrzymuje brzmienie:

„Art. 24. Jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości zgłasza wierzyciel, powinien we wniosku uprawdopodobnić swoją wierzytelność.”;

18) po art. 29 dodaje się art. 29a w brzmieniu:

„Art. 29a. 1. Sąd może uznać cofnięcie wniosku o ogłoszenie upadłości za niedopuszczalne, jeżeli prowadziło to do pokrzywdzenia wierzycieli.

2. Wykonanie przez dłużnika zobowiązań wobec wnioskodawcy po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości nie ma wpływu na dalszy bieg postępowania.”;

19) uchyla się art. 31,

20) w art. 32:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Kosztami sądowymi obciąża się dłużnika w razie oddalenia wniosku na podstawie art. 13.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Od wnioskodawcy sąd może zażądać zaliczki na wydatki postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości w kwocie przewyższającej sumę określoną w art. 22a pod rygorem odrzucenia wniosku. Na postanowienie sądu w przedmiocie zaliczki zażalenie nie przysługuje. Żądanie dodatkowej zaliczki nie wstrzymuje rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości.”,

c) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Wydatki pokrywane są w pierwszej kolejności z zaliczki wpłaconej przez wnioskodawcę.”;

21) art. 35 otrzymuje brzmienie:

„W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości stosuje się odpowiednio przepisy księgi pierwszej części pierwszej ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, z wyjątkiem przepisów o dowodzie z opinii biegłego, zawieszeniu i wznowieniu postępowania.”;

22) art. 36 otrzymuje brzmienie:

„Art. 36. Po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości, sąd na wniosek albo z urzędu może dokonać zabezpieczenia majątku dłużnika. W przedmiocie zabezpieczenia sąd orzeka niezwłocznie.”;

23) w art. 38:

a)ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sąd może zabezpieczyć majątek dłużnika przez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego. Do tymczasowego nadzorcy sądowego stosuje się odpowiednio przepisy art. 157, 157a, 159–161, art. 167 ust. 2, 167a, art. 167b, 170–172.”,

b) dodaje się ust. 1a–1c w brzmieniu:

„1a. Sąd ustala wynagrodzenie tymczasowego nadzorcy sądowego, biorąc pod uwagę nakład pracy, zakres czynności podejmowanych w postępowaniu, stopień ich trudności oraz czas pełnienia funkcji.

1b. Wynagrodzenie tymczasowego nadzorcy sądowego ustala się w wysokości od połowy miesięcznego minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym

wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314), obowiązującego w dniu złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, do jego trzykrotności.

1c. W szczególnie uzasadnionych przypadkach można przyznać wyższe wynagrodzenie w wysokości do dziesięciokrotności miesięcznego minimalnego wynagrodzenia za pracę, jeżeli uzasadnia to nakład pracy tymczasowego nadzorcy sądowego, zakres podjętych czynności, stopień ich trudności oraz czas pełnienia funkcji.”,

c) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Sąd może zobowiązać tymczasowego nadzorcę sądowego do złożenia w wyznaczonym terminie sprawozdania obejmującego w szczególności informacje na temat stanu finansowego dłużnika, rodzaju i wartości jego majątku oraz przewidywanych kosztów postępowania upadłościowego.”;

24) po art. 38 dodaje się art. 38a w brzmieniu:

„Art. 38a. Dłużnik po ustanowieniu tymczasowego nadzorcy sądowego jest uprawniony do dokonywania czynności zwykłego zarządu. Na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu jest wymagana zgoda tymczasowego nadzorcy sądowego pod rygorem nieważności. Zgoda może być udzielona również po dokonaniu czynności w terminie miesiąca od jej dokonania.”;

25) art. 39 otrzymuje brzmienie:

„Art. 39. 1. Sąd może, na wniosek dłużnika lub tymczasowego nadzorcy sądowego, zawiesić postępowania egzekucyjne oraz uchylić zajęcia rachunków bankowych, jeżeli jest to niezbędne dla osiągnięcia celów postępowania upadłościowego. Uchylając zajęcia rachunku bankowego sąd ustanawia tymczasowego nadzorcę sądowego, jeżeli wcześniej nie został ustanowiony.

2. Dyspozycje dłużnika dotyczące środków na rachunku bankowym, którego zajęcie uchylono, wymagają zgody tymczasowego nadzorcy sądowego.

3. Postanowienie o zawieszeniu postępowania egzekucyjnego oraz uchyleniu zajęcia rachunków bankowych doręcza się wierzycielowi prowadzącemu egzekucję oraz organowi egzekucyjnemu. Na postanowienie to dłużnikowi oraz wierzycielowi prowadzącemu egzekucję przysługuje zażalenie.”;

26) w art. 40 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do zarządcy przymusowego stosuje się odpowiednio przepis art. 38 ust. 1a-3 oraz przepisy ustawy dotyczące syndyka.”;

27) art. 43 otrzymuje brzmienie:

„Art. 43. Po ogłoszeniu upadłości zabezpieczenia w postaci ustanowienia tymczasowego nadzorca sądowego albo zarządu przymusowego upadają z chwilą objęcia majątku upadłego dłużnika w zarząd przez syndyka. Inne zabezpieczenia zastosowane przez sąd po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości upadają z dniem ogłoszenia upadłości.”;

28) w dziale V uchyla się rozdział 1 i 2;

29) w art. 51:

a) w ust. 1:

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wymienia imię i nazwisko oraz PESEL osoby fizycznej, nazwę albo firmę oraz numer KRS, miejsce zamieszkania albo siedzibę dłużnika (upadłego), a w przypadku gdy upadły nie posiada numeru PESEL ani numeru KRS, odpowiadające im dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację;”;

- uchyla się pkt 2 i 3,

- pkt 4–6 otrzymują brzmienie:

„4) wzywa wierzycieli upadłego do zgłoszenia wierzytelności w terminie miesiąca od dnia obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości;

5) wzywa osoby, którym przysługują prawa oraz prawa i roszczenia osobiste ciążące na nieruchomości należącej do upadłego, jeżeli nie zostały ujawnione przez wpis w księdze wieczystej, do ich zgłoszenia w terminie miesiąca od dnia obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości, pod rygorem utraty prawa powoływania się na nie w postępowaniu upadłościowym;

6) wyznacza sędziego-komisarza i zastępcę sędziego-komisarza oraz syndyka;”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W postanowieniu o ogłoszeniu upadłości sąd wskazuje podstawę jurysdykcji sądów polskich. Jeżeli zastosowanie ma rozporządzenie Rady (WE) Nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz. Urz. WE L 160 z 30.06.2000, str. 1.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 1, str. 191, z późn. zm.), w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości sąd określa również, czy postępowanie upadłościowe ma charakter główny czy uboczny.”;

30) w art. 53:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1. Postanowienie o ogłoszeniu upadłości podaje się niezwłocznie do publicznej wiadomości przez zamieszczenie w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości.
2. Postanowienie w przedmiocie ogłoszenia upadłości doręcza się syndykowi po uprzednim powiadomieniu go o ogłoszeniu upadłości, upadłemu albo jego spadkobiercy oraz wierzycielowi, który żądał ogłoszenia upadłości. Postanowienie w przedmiocie upadłości przedsiębiorstwa państwowego albo jednoosobowej spółki Skarbu Państwa doręcza się także odpowiednio organowi założycielskiemu albo ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa. Powiadomienie syndyka następuje w dniu ogłoszenia upadłości i dokonuje się go przy zastosowaniu środków bezpośredniego przekazu informacji, takich jak telefon, faks, poczta elektroniczna.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

- „5. O ogłoszeniu upadłości powiadamia się Komisję Nadzoru Finansowego, właściwą izbę skarbową i właściwy oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a także znane sądowni organy egzekucyjne prowadzące postępowania egzekucyjne przeciwko upadłemu. Powiadomienie Komisji Nadzoru Finansowego oraz organów egzekucyjnych następuje w dniu ogłoszenia upadłości i dokonuje się go przy zastosowaniu środków bezpośredniego przekazu informacji, takich jak telefon, faks, poczta elektroniczna.”;

31) w art. 54 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

- „3. W razie uchylecia postanowienia o ogłoszeniu upadłości i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania syndyk, zachowuje swoje uprawnienia, a czynności przez niego dokonane pozostają w mocy.
4. Jeżeli po uchyleciu postanowienia o ogłoszeniu upadłości i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania zostanie wydane postanowienie o zatwierdzeniu układu albo postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości umarza się.”;

32) po art. 54 dodaje się art. 54a w brzmieniu:

- „Art. 54a. 1. Zażalenie co do podstawy jurysdykcji sądów polskich przysługuje każdemu wierzycielowi w terminie tygodniowym od dnia zamieszczenia

postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości, a wierzycielowi, którego siedziba lub miejsce zwykłego pobytu w chwili otwarcia postępowania znajdowała się za granicą (wierzyciel zagraniczny), w terminie jednego miesiąca od dnia zamieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości.

2. O wniesieniu zażalenia obwieszcza się w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości.”;

33) uchyla się art. 55 i 56;

34) w części pierwszej w tytule II po dziale VI dodaje się dział VIa w brzmieniu:

„DZIAŁ VIA

Przygotowana likwidacja

Art. 56a. 1. Do wniosku o ogłoszenie upadłości może być dołączony wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży przedsiębiorstwa dłużnika lub jego zorganizowanej części lub składników majątkowych stanowiących znaczną część przedsiębiorstwa.

2. Niedopuszczalne jest złożenie wniosku, o którym mowa w ust. 1, w odniesieniu do składników majątkowych objętych zastawem rejestrowym, jeżeli umowa o ustanowienie zastawu rejestrowego przewiduje przejęcie przedmiotu zastawu albo jego zbycie w trybie określonym w art. 24 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów. Przepis art. 330 stosuje się odpowiednio.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się opis i oszacowanie składnika objętego wnioskiem sporządzone przez osobę wpisaną na listę biegłych sądowych oraz dowód zawarcia przez nią umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej, gdzie suma gwarancyjna jest nie mniejsza niż różnica między sumą zobowiązań dłużnika a sumą wynikającą z oszacowania.

4. Wniosek winien zawierać warunki sprzedaży poprzez wskazanie co najmniej ceny oraz nabywcy. Warunki sprzedaży mogą być określone poprzez złożenie projektu umowy, która ma być zawarta przez syndyka.

5. Wniosek może przewidywać wydanie przedsiębiorstwa nabywcy z dniem ogłoszenia upadłości dłużnika. W takim wypadku do wniosku musi być dołączony dowód wpłacenia pełnej ceny nabycia na rachunek depozytowy sądu.

Art. 56b. 1. Sprzedaż w trybie niniejszego rozdziału na rzecz podmiotów wskazanych w art. 128 dopuszczalna jest wyłącznie po przeprowadzeniu przez sąd dowodu z opinii biegłego. Cena sprzedaży nie może być niższa niż cena oszacowania określona w opinii.

2. Wnioskodawca i potencjalny nabywca składają oświadczenie, czy zachodzi między nimi relacja, o której mowa w art. 128.

Art. 56c. 1. Sąd uwzględnia wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży, jeżeli cena jest wyższa niż kwota możliwa do uzyskania w postępowaniu upadłościowym przy likwidacji na zasadach ogólnych pomniejszona o koszty postępowania, które należałoby ponieść w związku z likwidacją w takim trybie.

2. Sąd może uwzględnić wniosek, jeżeli cena jest zbliżona do kwoty możliwej do uzyskania w postępowaniu upadłościowym przy likwidacji na zasadach ogólnych pomniejszonej o koszty postępowania, które należałoby ponieść w związku z likwidacją w takim trybie, jeżeli przemawia za tym ważny interes społeczny lub możliwość zachowania przedsiębiorstwa dłużnika.

Art. 56d. 1. Uwzględniając wniosek sąd w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości zatwierdza warunki sprzedaży określając co najmniej cenę oraz nabywcę mienia będącego przedmiotem sprzedaży w trybie określonym w niniejszym dziale. W postanowieniu sąd może także odwołać się do warunków sprzedaży określonych w projekcie umowy.

2. Na postanowienie oddalające wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży zażalenie służy wnioskodawcy, a na postanowienie uwzględniające wniosek – każdemu wierzycielowi. Zażalenie można wnieść w terminie jednego tygodnia od obwieszczenia w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości.

Art. 56e. 1. Syndyk zawiera umowę sprzedaży na warunkach określonych w postanowieniu sądu nie później niż w terminie miesiąca, chyba, że zaakceptowane przez sąd warunki umowy przewidywały inny termin lub zostało wniesione zażalenie na postanowienie sądu zatwierdzające warunki sprzedaży.

2. Zawarcie umowy sprzedaży może nastąpić wyłącznie po wpłaceniu przez nabywcę całej ceny do masy upadłości lub po wydaniu syndykowi ceny złożonej wcześniej do depozytu.

3. Do skutków sprzedaży w trybie niniejszego rozdziału stosuje się art. 313–314 i art. 317.

Art. 56f. 1. Jeżeli do wniosku o zatwierdzenie warunków nabycia był dołączony dowód wpłacenia ceny na rachunek depozytowy sądu wydanie przedsiębiorstwa nabywcy następuje niezwłocznie po wydaniu postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

2. Wydanie przedsiębiorstwa nabywcy następuje bezpośrednio do rąk nabywcy, przy udziale syndyka. Przepis art. 174 stosuje się odpowiednio.

3. Do czasu uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego warunki sprzedaży i zawarcia umowy sprzedaży nabywca zarządza nabytym majątkiem w granicach zwykłego zarządu na własne ryzyko i odpowiedzialność.

4. Jeżeli na skutek prawomocnego uchylecia postanowienia zatwierdzającego warunki sprzedaży nabywca zobowiązany jest zwrócić przedsiębiorstwo do rąk syndyka lub dłużnika, w razie zmniejszenia wartości przedsiębiorstwa, za które odpowiada nabywca, zwrot wpłaconej ceny następuje po potrąceniu kwoty odpowiadającej zmniejszeniu wartości.

Art. 56g. 1. Po uprawomocnieniu się postanowienia zatwierdzającego warunki sprzedaży sąd z urzędu lub na wniosek syndyka postanowi o wydaniu syndykowi ceny złożonej do depozytu.

2. W innych przypadkach niż określony w ust. 1 o wydaniu z depozytu orzeka na wniosek nabywcy sąd w terminie jednego miesiąca od wydania przedsiębiorstwa syndykowi lub upadłemu. Syndyk lub upadły może złożyć wniosek o zatrzymanie ceny w depozycie na kolejne 2 tygodnie potrzebne do złożenia wniosku o zabezpieczenie powództwa o odszkodowanie według przepisów ogólnych. Po upływie tego terminu sąd niezwłocznie postanowi o wydaniu ceny z depozytu, chyba że został złożony wniosek o zabezpieczenie.

3. W przedmiocie postanowienia o wydaniu ceny z depozytu w sytuacjach wskazanych w ust. 1 i 2 orzeka sąd upadłościowy w składzie jednoosobowym.

Art. 56h. W terminie przewidzianym na zawarcie umowy sprzedaży syndyk może złożyć wniosek do sądu o uchylenie lub zmianę postanowienia zatwierdzającego warunki sprzedaży, jeżeli po wydaniu postanowienia zmieniły się lub zostały ujawnione okoliczności sprawy mające istotny wpływ na wartość składnika majątkowego będącego przedmiotem sprzedaży. Na postanowienie uwzględniające wniosek służy zażalenie. Art. 56e stosuje się odpowiednio.”;

35) w art. 57 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Upadły jest obowiązany wskazać i wydać syndykowi cały swój majątek, a także wydać wszystkie dokumenty dotyczące jego działalności, majątku oraz rozliczeń, w szczególności księgi rachunkowe, inne ewidencje prowadzone dla celów podatkowych i korespondencję. Wykonanie tego obowiązku upadły potwierdza w formie oświadczenia na piśmie, które składa sędziemu-komisarzowi.”;

36) uchyla się art. 59 i 60;

37) art. 60¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 60¹. Po ogłoszeniu upadłości przedsiębiorca występuje w obrocie pod dotychczasową firmą z dodaniem oznaczenia „w upadłości”.”;

38) uchyla się art. 65;

39) w art. 65a ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Syndyk przekazuje funduszowi sekurytyzacyjnemu świadczenia otrzymane od dłużników z tytułu wierzytelności, o których mowa w ust. 1, oraz dłużników z tytułu zabezpieczeń tych wierzytelności.”;

40) uchyla się art. 68;

41) w art. 69:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ustalenie składu masy upadłości następuje przez sporządzenie spisu inwentarza oraz spisu należności. W spisie inwentarza syndyk ujmuje prawa, objęte ruchomości, nieruchomości oraz środki pieniężne zgromadzone w kasie i na rachunkach bankowych. Spis należności sporządza się na podstawie ksiąg upadłego oraz dokumentów bezspornych.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Jeżeli syndyk na podstawie ksiąg upadłego oraz dokumentów bezspornych ustali, że w skład masy powinny wchodzić ruchomości, nieruchomości oraz środki pieniężne, których syndyk nie objął, sporządza ich spis. W miarę ich obejmowania albo uzyskiwania ich równowartości, syndyk składa uzupełnienie spisu inwentarza.

2a. Przepis ust. 1a stosuje się odpowiednio do składników majątkowych, których syndyk nie objął na skutek czynności bezskutecznych.”;

42) art. 72 otrzymuje brzmienie:

„Art. 72. Osoba, której przysługuje prawo do mienia podlegającego wyłączeniu, może żądać jego wydania lub świadczenia wzajemnego za jednoczesnym zwrotem wydatków na

utrzymanie tego mienia lub na uzyskanie świadczenia wzajemnego, poniesionych przez upadłego lub z masy upadłości.”;

43) w art. 75:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Z dniem ogłoszenia upadłości upadły traci prawo zarządu oraz możliwość korzystania i rozporządzania mieniem wchodzącym do masy upadłości.”,

b) uchyla się ust. 3;

44) uchyla się art. 76;

45) w art. 77:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Czynności prawne upadłego dotyczące mienia wchodzącego do masy upadłości są nieważne.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zwrot świadczenia, o którym mowa w ust. 2, można nakazać, jeżeli czynność prawna została podjęta po ogłoszeniu upadłości i przed obwieszczeniem w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości postanowienia o ogłoszeniu upadłości, a osoba trzecia przy zachowaniu należytej staranności nie mogła wiedzieć o ogłoszeniu upadłości. Na postanowienie sędziego-komisarza osobie tej przysługuje zażalenie.”;

46) art. 78 otrzymuje brzmienie:

„Art. 78. Spełnienie świadczenia do rąk upadłego dokonane po obwieszczeniu o ogłoszeniu upadłości w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości nie zwalnia z obowiązku spełnienia świadczenia do masy upadłości, chyba że równowartość świadczenia została przekazana przez upadłego do masy upadłości.”;

47) w art. 81 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Po ogłoszeniu upadłości nie można ustanowić hipoteki przymusowej ani zastawu skarbowego, także dla zabezpieczenia wierzytelności powstałej po ogłoszeniu upadłości”;

48) w części pierwszej w tytule III w dziale II rozdziału 2 uchyla się oznaczenie i tytuły oddziałów;

49) art. 83 otrzymuje brzmienie:

„Art. 83. Nieważne są postanowienia umowy zastrzegające na wypadek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub ogłoszenia upadłości zmianę lub rozwiązanie stosunku prawnego, którego stroną jest upadły.”;

50) w art. 85 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wierzytelności z tytułu poszczególnych umów szczegółowych zawartych w jej wykonaniu nie są obejmowane układem zawartym w postępowaniu upadłościowym;”;

51) uchyla się art. 87–90;

52) w art. 98:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości zobowiązania z umowy wzajemnej nie zostały wykonane w całości lub w części, syndyk może, za zgodą sędziego-komisarza, wykonać zobowiązanie upadłego i zażądać od drugiej strony spełnienia świadczenia wzajemnego lub od umowy odstąpić ze skutkiem na dzień ogłoszenia upadłości.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1c w brzmieniu:

„1a. Wydając zgodę, o której mowa w ust. 1, sędzia-komisarz kieruje się celem postępowania upadłościowego, biorąc także pod uwagę ważny interes drugiej strony umowy.

1b. Na postanowienie sędziego – komisarza służy zażalenie dłużnikowi oraz drugiej stronie umowy.

1c. Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości upadły był stroną umowy innej niż umowa wzajemna, syndyk może od umowy odstąpić, chyba że ustawa przewiduje inny skutek. Przepisy ust. 1i1b stosuje się odpowiednio.”;

53) w art. 109 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przepisy ust. 1–2 stosuje się odpowiednio do najmu lub dzierżawy przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części.”;

54) w art. 110:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli przedmiot najmu lub dzierżawy w dniu ogłoszenia upadłości był już wydany upadłemu, syndyk może wypowiedzieć umowę najmu lub dzierżawy, także wtedy, gdy wypowiedzenie tej umowy przez upadłego nie było dopuszczalne. Jeżeli umowa dotyczy nieruchomości, w której prowadzone było przedsiębiorstwo upadłego, wypowiedzenie następuje z zachowaniem trzymiesięcznego terminu wypowiedzenia, w innych zaś przypadkach – z zachowaniem terminu ustawowego, chyba że terminy wypowiedzenia przewidziane w umowie są krótsze.”;

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Wynajmujący lub wydzierżawiający może dochodzić w postępowaniu upadłościowym odszkodowania z powodu rozwiązania najmu lub dzierżawy przed

terminem przewidzianym w umowie, jednak za czas nie dłuższy niż dwa lata, pomniejszonego, o rozliczenie nakładów upadłego podnoszących wartość przedmiotu najmu lub dzierżawy.”,

c) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Przepisy ust. 1–5 stosuje się odpowiednio do najmu lub dzierżawy przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części.”;

55) po art.110 dodaje się art. 110a w brzmieniu:

„110a. Syndyk może odstąpić z dniem ogłoszenia upadłości od umowy o zakaz konkurencji o której mowa w art. 101² ustawy z dnia z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn.zm.⁶⁾) bez prawa do odszkodowania.

2. W przypadku sprzedaży przedsiębiorstwa upadłego w całości, odpowiedzialność za zobowiązania upadłego z umowy o zakaz konkurencji, o której mowa w ust. 1, przechodzi na nabywcę przedsiębiorstwa, chyba że syndyk wcześniej odstąpił od umowy.”;

56) w art. 114 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W razie ogłoszenia upadłości korzystającego z rzeczy na podstawie umowy leasingu syndyk może, za zgodą sędziego-komisarza, odstąpić z dniem ogłoszenia upadłości od leasingu. Art. 98 ust. 2 i art. 99 stosuje się odpowiednio.”;

57) uchyla się art. 117 i 118;

58) art. 127 otrzymuje brzmienie:

„Art. 127. 1. Bezskuteczne w stosunku do masy upadłości są czynności prawne, nieodpłatne albo odpłatne, którymi upadły rozporządził swoim majątkiem, jeżeli wartość świadczenia upadłego przewyższa w istotnym stopniu wartość świadczenia

---

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 176, poz. 1239, Nr 181, poz. 1288 i Nr 225, poz. 1672, z 2008 r. Nr 93, poz. 586, Nr 116, poz. 740, Nr 223, poz. 1460 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 56, poz. 458, Nr 58, poz. 485, Nr 98, poz. 817, Nr 99, poz. 825, Nr 115, poz. 958, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1704, z 2010 r. Nr 105, poz. 655, Nr 135, poz. 912, Nr 182, poz. 1228, Nr 224, poz. 1459, Nr 249, poz. 1655 i Nr 254, poz. 1700, z 2011 r. Nr 36, poz. 181, Nr 63, poz. 322, Nr 80, poz. 432, Nr 144, poz. 855, Nr 149, poz. 887 i Nr 232, poz. 1378, z 2012 r. poz. 908 i 1110, z 2013 r. poz. 2, 675, 896 i 1028 oraz z 2014 r. poz. 208.

otrzymanego przez upadłego lub zastrzeżonego dla upadłego lub dla osoby trzeciej, dokonane w ciągu roku przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do ugody sądowej, uznania powództwa i zrzeczenia się roszczenia.

3. Bezskuteczne w stosunku do masy upadłości są zabezpieczenia, które nie zostały ustanowione bezpośrednio w związku z otrzymaniem przez upadłego świadczenia, dokonane przez upadłego w terminie roku przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości. Bezskuteczne są również zabezpieczenia w części przewyższającej więcej niż o połowę zabezpieczone świadczenie otrzymane przez upadłego wraz z roszczeniami o świadczenia uboczne określonymi w dokumencie stanowiącym podstawę ustanowienia zabezpieczenia na dzień złożenia wniosku o wpis tego zabezpieczenia do właściwego rejestru.

4 Przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio do poręczeń, gwarancji i innych podobnych czynności.

5. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się do zabezpieczeń ustanowionych przed dniem ogłoszenia upadłości w związku z terminowymi operacjami finansowymi, pożyczkami instrumentów finansowych lub sprzedażą instrumentów finansowych ze zobowiązaniem do ich odkupu, o których mowa w art. 85 ust. 1.”;

59) w art. 128:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sędzia-komisarz z urzędu albo na wniosek syndyka uzna za bezskuteczna w stosunku do masy upadłości odpłatną czynność prawną dokonaną przez upadłego w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości z małżonkiem, krewnym lub powinowatym w linii prostej, krewnym lub powinowatym w linii bocznej do drugiego stopnia włącznie, z osobą pozostającą z upadłym w faktycznym związku, osobą wspólnie z nim prowadzącą gospodarstwo domowe albo z przysposobionym lub przysposabiającym, chyba że druga strona czynności wykaże, że nie doszło do pokrzywdzenia wierzycieli. Na postanowienie sędziego-komisarza służy zażalenie.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do czynności upadłego, dokonanych ze spółką, w której upadły jest członkiem zarządu, jedynym wspólnikiem lub

akcjonariuszem oraz ze spółkami, w których osoby wymienione w ust. 1 są członkami zarządu lub jedynymi wspólnikami lub akcjonariuszami.”;

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przepis ust. 1 stosuje się także do czynności upadłego będącego spółką, których dokonał z inną spółką, jeżeli jedna z nich była spółką dominującą, a także gdy ta sama spółka jest spółką dominującą w stosunku do upadłego i drugiej strony czynności.”;

60) po art. 128 dodaje się art. 128a w brzmieniu:

„Art. 128a. 1. Bezskuteczny w stosunku do masy upadłości jest przelew wierzytelności przyszłej, jeżeli wierzytelność ta powstanie po ogłoszeniu upadłości.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w sytuacji, gdy umowa przelewu wierzytelności została zawarta nie później niż sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w formie pisemnej z datą pewną.”;

61) w art. 129 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Jeżeli wynagrodzenie za pracę reprezentanta upadłego lub wynagrodzenie osoby wykonującej czynności związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego określone w umowie o pracę, umowie o świadczenie usług lub uchwale organu upadłego zawartej lub podjętej przed ogłoszeniem upadłości, jest rażąco wyższe od przeciętnego wynagrodzenia za tego rodzaju pracę lub usługi i nie jest uzasadnione nakładem pracy, sędzia-komisarz z urzędu albo na wniosek syndyka uzna, że określona część wynagrodzenia, przypadająca za okres przed ogłoszeniem upadłości, nie dłużej jednak niż sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jest bezskuteczna w stosunku do masy upadłości, chociażby wynagrodzenie zostało już wypłacone. Sędzia-komisarz może uznać za bezskuteczne w całości lub części w stosunku do masy upadłości wynagrodzenie reprezentanta upadłego lub osoby wykonującej czynności związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego, przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości, jeżeli ze względu na objęcie zarządu przez syndyka nie jest ono uzasadnione nakładem pracy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, sędzia-komisarz określa podlegające zaspokojeniu z masy upadłości wynagrodzenie w wysokości odpowiedniej do pracy wykonanej przez reprezentanta upadłego lub osobę wykonującą czynności związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego. Sędzia-

komisarz wydaje postanowienie po wysłuchaniu syndyka oraz reprezentanta upadłego lub osoby wykonującej czynności związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego.”;

62) w art. 130 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Bez względu na wysokość świadczenia otrzymanego przez upadłego sędzia-komisarz uzna za bezskuteczne obciążenia, o których mowa w ust. 1 i 2, jeżeli obciążenia te zabezpieczają długi osób, o których mowa w art. 128, chyba że druga strona wykaże, że nie doszło do pokrzywdzenia wierzycieli.”;

63) po art. 130 dodaje się art. 130a w brzmieniu:

„Art. 130a. Sędzia-komisarz na wniosek syndyka uzna za bezskuteczne w stosunku do masy upadłości kary umowne zastrzeżone na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane przez upadłego lub gdy kara umowna jest rażąco wygórowana. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.”;

64) art. 131 otrzymuje brzmienie:

„Art. 131. W sprawach nieuregulowanych przepisami art. 127–130a do zaskarżenia czynności prawnych upadłego, dokonanych z pokrzywdzeniem wierzycieli, stosuje się odpowiednio przepisy art. 132–134 oraz przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny o ochronie wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika.”;

65) w art. 134:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli czynność upadłego jest bezskuteczna z mocy prawa lub została uznana za bezskuteczną, to co wskutek tej czynności ubyło z majątku upadłego lub do niego nie weszło, podlega przekazaniu do masy upadłości, a gdy przekazanie w naturze jest niemożliwe, do masy upadłości powinna być wpłacona równowartość w pieniądzu. Za zgodą sędziego-komisarza druga strona czynności może zwolnić się z obowiązku przekazania do masy upadłości tego, co w skutek tej czynności z majątku dłużnika ubyło poprzez zapłatę różnicy między wartością świadczoną a wartością rynkową z dnia zawarcia umowy.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Jeżeli osoba zobowiązana do przekazania składników majątkowych do masy upadłości nie wykona swojego obowiązku na wezwanie syndyka, sędzia-

komisarz wskaże taką osobę lub osoby i określi zakres obowiązku każdej z nich. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie. Prawomocne postanowienie stanowi tytuł egzekucyjny bez konieczności nadawania mu klauzuli wykonalności.”;

66) uchyla się art. 137¹–143;

67) w części pierwszej w tytule III w dziale V uchyla się oznaczenie i tytuły rozdziałów;

68) w art. 144 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Po ogłoszeniu upadłości postępowania sądowe i administracyjne dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i dalej prowadzone jedynie przez syndyka lub przeciwko niemu.”;

69) w art. 145 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Postępowanie sądowe lub administracyjne w sprawie wszczętej przeciwko upadłemu przed dniem ogłoszenia upadłości o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości, może być podjęte przeciwko syndykowi tylko w przypadku, gdy w postępowaniu upadłościowym wierzytelność ta po wyczerpaniu trybu określonego ustawą nie zostanie umieszczona na liście wierzytelności.”;

70) w art. 146:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku wchodzącego w skład masy upadłości, wszczęte przed ogłoszeniem upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Postępowanie to umarza się z mocy prawa po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego nie stoi na przeszkodzie przysądzeniu własności nieruchomości, jeżeli przybicia prawomocnie udzielono przed ogłoszeniem upadłości, a nabywca egzekucyjny wpłaci w terminie cenę nabycia.”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Sumy uzyskane ze sprzedaży w postępowaniu egzekucyjnym składników majątkowych obciążonych rzeczowo traktuje się w postępowaniu upadłościowym, jak sumy uzyskane z likwidacji obciążonych rzeczowo składników masy upadłości.”;

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Po ogłoszeniu upadłości niedopuszczalne jest skierowanie egzekucji do majątku wchodzącego w skład masy upadłości oraz wykonanie postanowienia o

zabezpieczeniu lub zarządzenia zabezpieczenia na majątku upadłego, z wyjątkiem zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych oraz roszczeń o rentę z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia albo utratę żywiciela oraz o zamianę uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.”,

d) uchyla się ust. 4;

71) art. 147 otrzymuje brzmienie:

„Art. 147. Do postępowań przed sądami polubownymi stosuje się odpowiednio art. 144 i 145 oraz art. 174 § 1 pkt 4 i art. 180 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.”;

72) w art. 150 ust. 2–4 otrzymują brzmienie:

„2. W przedmiocie wynagrodzenia syndyka i zwrotu wydatków syndyka oraz rozpoznając zażalenie na postanowienie sędziego-komisarza sąd upadłościowy orzeka w składzie trzech sędziów zawodowych.

3. Jeżeli sąd rozpoznaje zażalenie na postanowienie sędziego-komisarza, w skład sądu nie może wchodzić sędzia-komisarz i zastępca sędziego-komisarza.

4. W razie uchycenia postanowienia sędziego-komisarza albo zastępcy sędziego-komisarza i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania odpowiednio sędzia-komisarz albo zastępca sędziego-komisarza, który wydał uchylone postanowienie, jest wyłączony od ponownego rozpoznawania sprawy. Wyłączenie to obowiązuje również w razie uchycenia postanowienia wydanego w wyniku ponownego rozpoznania sprawy. W takim przypadku sprawę rozpoznaje wyznaczony sędzia.”;

73) w części pierwszej w tytule IV w dziale I rozdział 2 otrzymuje brzmienie:

„Sędzia-komisarz i zastępca sędziego-komisarza”;

74) w art. 151 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust 2 i 3 w brzmieniu:

„2. Do zastępcy sędziego-komisarza stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące sędziego-komisarza. Zastępca sędziego-komisarza wykonuje czynności sędziego-komisarza w czasie przemijającej przeszkody do wykonywania tych czynności przez sędziego-komisarza lub gdy wymaga tego dobro postępowania, w szczególności sprawność postępowania.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach sąd może ustanowić więcej niż jednego zastępcę sędziego-komisarza.”;

75) w art. 155 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Po obwieszczeniu postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości, banki, w których upadły ma rachunki bankowe, sejfy lub skrytki, zobowiązane są zawiadomić o tym sędziego-komisarza.”;

76) w części pierwszej w tytule IV:

a) dział II otrzymuje brzmienie:

„Syndyk i zastępca syndyka ”,

b) w dziale II uchyla się oznaczenie i tytuły rozdziałów;

77) w art. 156:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W razie ogłoszenia upadłości powołuje się syndyka.”,

b) uchyla się ust. 2, 3 i 5,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Syndyk zobowiązany jest niezwłocznie, nie później niż wraz z pierwszą czynnością przed sądem lub sędzią-komisarzem, złożyć do akt postępowania dowód zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialnością cywilnej. Koszty ubezpieczenia nie stanowią kosztów postępowania upadłościowego i nie podlegają zwrotowi z masy upadłości”;

78) art. 156¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 156¹. Postanowienie o wyznaczeniu syndyka podlega obwieszczeniu w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości.”;

79) w art. 157:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Syndykiem może być osoba fizyczna posiadająca licencję doradcy restrukturyzacyjnego.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Jeżeli do pełnienia funkcji syndyka zostanie powołana osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą lub zawodową wykonywanie tej funkcji traktowane jest jako wykonywane w ramach tej działalności.”;

80) w art. 157a:

a) w ust. 1 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) pełniła funkcję nadzorcy lub zarządcy w prowadzonym wcześniej wobec upadłego postępowaniu restrukturyzacyjnym.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

”2a. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do innych umów zawieranych przez syndyka w toku postępowania, chyba że sędzia-komisarz postanowi inaczej.”,

c) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Syndyk zobowiązany jest niezwłocznie, nie później niż wraz z pierwszą czynnością przed sądem lub sędzią-komisarzem, złożyć do akt postępowania oświadczenie, że nie zachodzą przeszkody wskazane w ust. 1.”;

81) uchyla się art. 158;

82) w art. 160 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W sprawach dotyczących masy upadłości syndyk dokonuje czynności na rachunek upadłego, lecz w imieniu własnym.”;

83) art. 161 otrzymuje brzmienie:

„1. Syndyk może udzielać pełnomocnictw do dokonywania czynności prawnych. Może też udzielać pełnomocnictw procesowych w postępowaniach sądowych i administracyjnych.

2. Za szkodę wyrządzoną przez pełnomocników syndyk odpowiada jak za działanie własne.”;

84) art. 162 otrzymuje brzmienie:

„Art. 162. Wynagrodzenie syndyka sąd ustala jako sumę pięciu części składowych, w granicach od dwukrotności do dwustusześćdziesięciokrotności podstawy wynagrodzenia. Przez podstawę wynagrodzenia rozumie się przeciętne wynagrodzenie za pracę w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku za ostatni kwartał, poprzedzający ustalenie wynagrodzenia, o którym ogłosił w komunikacie wydawanym na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich Prezes Głównego Urzędu Statystycznego. Części składowe wynagrodzenia ustala się według następujących zasad:

1) część wynagrodzenia zależna od sumy wypłaconej wierzycielom w drodze planów podziału powiększonej o koszty rozwiązania stosunków pracy z pracownikami pozostającymi w zatrudnieniu w dniu ogłoszenia upadłości:

a) 1 podstawa wynagrodzenia - dla sumy do 100 000,00 zł,

b) 4 podstawy wynagrodzenia - dla sumy od 100 000,01 zł do 1 000 000,00 zł,

c) 10 podstaw wynagrodzenia - dla sumy od 1 000 000,01 zł do 10 000 000,00 zł,

- d) 30 podstaw wynagrodzenia - dla sumy od 10 000 000,01 zł do 100 000 000,00 zł,
  - e) 80 podstaw wynagrodzenia - dla sumy przekraczającej 100 000 000,01 zł;
- 2) część wynagrodzenia zależna od liczby pracowników zatrudnionych w dniu ogłoszenia upadłości:
- a) 0,5 podstawy wynagrodzenia - od 1 do 10 pracowników,
  - b) 3 podstawy wynagrodzenia - od 11 do 50 pracowników,
  - c) 10 podstaw wynagrodzenia - od 51 do 200 pracowników,
  - d) 20 podstaw wynagrodzenia - od 201 do 400 pracowników,
  - e) 30 podstaw wynagrodzenia - powyżej 401 pracowników;
- 3) część wynagrodzenia zależna od liczby wierzycieli biorących udział w postępowaniu:
- a) 0,5 podstawy wynagrodzenia - do 10 wierzycieli,
  - b) 2 podstawy wynagrodzenia - od 11 do 100 wierzycieli,
  - c) 4 podstawy wynagrodzenia - od 101 do 500 wierzycieli,
  - d) 20 podstaw wynagrodzenia - od 501 do 1 000 wierzycieli,
  - e) 40 podstaw wynagrodzenia - powyżej 1 001 wierzycieli;
- 4) część wynagrodzenia zależna od czasu trwania postępowania upadłościowego od dnia ogłoszenia upadłości do dnia wykonania ostatecznego planu podziału:
- a) dla postępowań, w których suma podstaw wynagrodzenia z punktów 1–3 nie przekracza ośmiokrotności:
    - 4 podstawy wynagrodzenia, jeżeli postępowanie trwało do 6 miesięcy,
    - 2 podstawy wynagrodzenia, jeżeli postępowanie trwało powyżej 6 miesięcy, ale nie dłużej niż 12 miesięcy,
    - jeżeli postępowanie trwało dłużej niż 12 miesięcy, wynagrodzenia nie podwyższa się o ten składnik;
  - b) dla postępowań w których suma podstaw wynagrodzenia z punktów 1–3 przekracza ośmiokrotność i nie jest większa niż czterdziestokrotność:
    - 8 podstaw wynagrodzenia, jeżeli postępowanie trwało do 12 miesięcy,

- 4 podstaw wynagrodzenia, jeżeli postępowanie trwało powyżej 12 miesięcy, ale nie dłużej niż 24 miesiące,
  - jeżeli postępowanie trwało powyżej 24 miesięcy, wynagrodzenia nie podwyższa się o ten składnik;
- c) dla postępowań, w których suma podstaw wynagrodzenia z punktów 1–3 przekracza czterdziestokrotność:
- 40 podstaw wynagrodzenia, jeżeli postępowanie trwało do 18 miesięcy,
  - 20 podstaw wynagrodzenia, jeżeli postępowanie trwało powyżej 18 miesięcy, ale nie dłużej niż 36 miesięcy,
  - jeżeli postępowanie trwało powyżej 36 miesięcy, wynagrodzenia nie podwyższa się o ten składnik;

5) część wynagrodzenia ustalana przez sąd w granicach od 0 do 70 podstaw wynagrodzenia, w zależności od stopnia trudności prowadzenia postępowania i jego efektywności, a w szczególności: od skomplikowania sytuacji prawnej i faktycznej masy upadłości, rozproszenia majątku oraz optymalizacji kosztów postępowania.”;

85) art. 163 otrzymuje brzmienie:

„Art. 163. 1. Sąd ustala wynagrodzenie wstępne syndyka na wniosek syndyka złożony wraz z planem likwidacji, w terminie miesiąca od złożenia wniosku.

2. We wniosku należy podać aktualne według stanu na dzień złożenia wniosku informacje o:

- a) przewidywanej sumie zaspokojenia wierzycieli w poszczególnych kategoriach zaspokojenia,
- b) liczbie zatrudnionych pracowników,
- c) liczbie wierzycieli,
- d) przewidywanym, zgodnie z planem likwidacyjnym, czasie trwania postępowania,
- e) stopniu skomplikowania sytuacji prawnej i faktycznej masy upadłości, rozproszeniu i stanie majątku oraz innych okolicznościach mających znaczenie dla nakładu pracy syndyka.

3. Ustalając wynagrodzenie wstępne sąd stosuje kryteria określone w art. 162, biorąc pod uwagę wskaźniki i okoliczności podane we wniosku oraz prawdopodobieństwo realizacji planu likwidacyjnego zgodnie z jego założeniami.

4. Na postanowienie sądu w przedmiocie wynagrodzenia wstępnego służy zażalenie. Sąd odwoławczy rozpoznaje zażalenie w terminie jednego miesiąca od przedłożenia mu akt sprawy.”;

86) art. 164 otrzymuje brzmienie:

„Art. 164. Po ustaleniu wstępnego wynagrodzenia syndyk pobiera z masy upadłości zaliczki w wysokości do 75% wynagrodzenia wstępnego, w czterech ratach:

- 1) 10% po uprawomocnieniu się postanowienia o wynagrodzeniu wstępnym,
- 2) 25% po złożeniu listy wierzytelności,
- 3) 25% po przeprowadzeniu pełnej likwidacji masy upadłości,
- 4) 15% po złożeniu pierwszego planu podziału.”;

87) art. 165 otrzymuje brzmienie:

„Art. 165. 1. Wynagrodzenie ostateczne sąd przyznaje na wniosek syndyka złożony wraz z ostatecznym planem podziału albo w terminie tygodniowym od doręczenia mu postanowienia o odwołaniu z pełnienia funkcji lub zmianie syndyka. Złożenie wniosku z uchybieniem terminu skutkuje przyznaniem wynagrodzenia ostatecznego w wysokości dotychczas pobranych zaliczek, chyba, że sąd postanowi o przyznaniu mniejszego wynagrodzenia i zwrocie części zaliczek. Do chwili wydania postanowienia o przyznaniu ostatecznego wynagrodzenia syndyk może złożyć wniosek o przywrócenie terminu wykazując, że uchybienie terminu nastąpiło bez jego winy.

2. We wniosku należy podać aktualne według stanu na dzień złożenia wniosku informacje o:

- a) sumie wypłaconej wierzycielom w drodze planów podziału oraz o poniesionych z masy upadłości kosztach rozwiązania stosunków pracy z pracownikami pozostającymi w zatrudnieniu na dzień ogłoszenia upadłości,
- b) liczbie pracowników zatrudnionych w dniu ogłoszenia upadłości,
- c) liczbie wierzycieli którzy zgłosili swoje wierzytelności oraz o liczbie wierzycieli ujętych na liście wierzytelności z urzędu,
- d) czasie trwania postępowania,
- e) trudności prowadzenia postępowania i jego efektywności.”;

88) Art. 166 otrzymuje brzmienie:

„Art. 166. 1. Sąd niezwłocznie doręcza odpis wniosku syndyka upadłemu i członkom rady wierzycieli lub informuje ich, że syndyk nie złożył wniosku o przyznanie ostatecznego wynagrodzenia w terminie. Upadły i członkowie rady wierzycieli mogą w terminie 7 dni zająć stanowisko, o czym należy ich pouczyć.

2. Sąd ustala wynagrodzenie ostateczne niezwłocznie po uzyskaniu stanowisk, o których mowa w ust. 1, lub bezskutecznym upływie terminu na ich złożenie.

3. Syndyk uprawniony jest do pobrania wynagrodzenia, w wysokości ustalonej w prawomocnym postanowieniu o ustaleniu wynagrodzenia ostatecznego, niezwłocznie po uprawomocnieniu się postanowienia o zatwierdzeniu ostatecznego planu podziału.

4. Jeżeli syndyk obowiązany jest wydać dłużnikowi jego majątek na skutek uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu lub ukończeniu postępowania, a postanowienie o przyznaniu wynagrodzenia ostatecznego nie jest jeszcze prawomocne, kwota wynagrodzenia podlega złożeniu do depozytu sądowego, w wysokości różnicy między wynagrodzeniem wnioskowanym a sumą pobranych zaliczek, chyba że sąd mając na względzie ważny interes dłużnika postanowi o ograniczeniu wysokości zabezpieczenia do kwoty ustalonej w nieprawomocnym postanowieniu o przyznaniu wynagrodzenia ostatecznego. Sąd w składzie jednoosobowym postanowi o wydaniu syndykowi kwoty złożonej do depozytu sądowego na wniosek syndyka w oparciu o prawomocne postanowienie o ustaleniu wynagrodzenia ostatecznego.

5. Jeżeli wynagrodzenie ostateczne ustalono w wysokości niższej niż 75% wynagrodzenia wstępnego, syndyk obowiązany jest zwrócić do masy upadłości różnicę między sumą pobranych zaliczek, a wynagrodzeniem ostatecznym. W postanowieniu sąd określi kwotę podlegającą zwrotowi. Postanowienie podlega wykonaniu bez potrzeby nadawania klauzuli wykonalności.

6. Na postanowienie sądu w przedmiocie ustalenia wynagrodzenia ostatecznego służy zażalenie. Sąd odwoławczy rozpoznaje zażalenie w terminie 1 miesiąca od przedłożenia mu akt sprawy.”;

89) Art. 167 otrzymuje brzmienie:

„Art. 167. 1. Jeżeli syndyk został odwołany z pełnienia funkcji lub w przypadku zmiany syndyka przed złożeniem sprawozdania ostatecznego, syndyk zachowuje prawo do zaliczek pobranych zgodnie z art. 164 do czasu ustalenia wynagrodzenia ostatecznego.

2. Ustalając wynagrodzenie ostateczne w postępowaniu upadłościowym, w którym funkcję pełniło kolejno kilku syndyków, sąd rozdziela wynagrodzenie pomiędzy nich proporcjonalnie do czasu pełnienia funkcji w postępowaniu, przy czym sąd może zdecydować o odstąpieniu od proporcjonalnego podziału, w szczególności jeżeli jest to uzasadnione zróżnicowanym wpływem poszczególnych syndyków na zaistnienie okoliczności o których mowa w art. 162.

3. W przypadku umorzenia postępowania upadłościowego albo jego uchylenia sąd przyznaje syndykowi wynagrodzenie ostateczne, mając na uwadze okoliczności, o których mowa w art. 162, nakład pracy syndyka i czas trwania postępowania.

4. Jeżeli przyznana syndykowi część wynagrodzenia ostatecznego przekracza wartość pobranych zaliczek, art. 166 ust. 4 stosuje się odpowiednio.”;

90) po art. 167 dodaje się art. 167a i art. 167b w brzmieniu:

„Art. 167a. Wynagrodzenie oraz zaliczki na wynagrodzenie syndyka obowiązującego do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług określoną zgodnie z obowiązującą stawką tego podatku.

Art. 167b. 1. W razie śmierci syndyka roszczenie o należne mu wynagrodzenie należy do spadku po nim.

2. O wynagrodzeniu syndyka w przypadku, o którym mowa w ust. 1, orzeka sąd z urzędu”;

91) w art. 168:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Syndyk składa sędziemu-komisarzowi w terminach przez niego wyznaczonych, przynajmniej co trzy miesiące, sprawozdanie ze swoich czynności oraz sprawozdanie rachunkowe z uzasadnieniem.

2. Zastępca syndyka, jeżeli jest ustanowiony, składa sprawozdania, o których mowa w ust. 1, w terminach wyznaczonych przez syndyka. Syndyk składa te sprawozdania wraz ze swoim sprawozdaniem sędziemu-komisarzowi.”;

b) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Po wykonaniu ostatecznego planu podziału funduszków masy upadłości syndyk i jego zastępcy składają sprawozdanie ostateczne obejmujące sprawozdanie ze swoich czynności oraz sprawozdanie rachunkowe. Sprawozdanie ostateczne obejmuje w szczególności: wskazanie miejsca zarchiwizowania dokumentów upadłego, wskazanie łącznej wysokości kosztów postępowania i należności, o

których mowa w art. 230 ust. 3, wskazanie łącznej wysokości funduszy masy upadłości oraz funduszy uzyskanych ze zbycia rzeczy i praw obciążonych rzeczowo oraz wskazanie ogólnego stopnia zaspokojenia wierzycieli.

5. Sędzia-komisarz zatwierdza sprawozdanie rachunkowe, odmawia uznania określonego wydatku lub dokonuje odpowiedniego sprostowania oraz orzeka o zwrocie do masy upadłości kwoty niezatwierdzonej. Sędzia-komisarz może odmówić zatwierdzenia sprawozdania ostatecznego w całości lub w części, gdy syndyk dokonał czynności niezgodnych z prawem lub skutkujących pokrzywdzeniem wierzycieli lub upadłego, albo mimo wezwania nie wykonał w określonym terminie wszystkich obowiązków. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.”,

c) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

8. Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia może określić szczegółowo wzór sprawozdania z czynności, sprawozdania rachunkowego i sprawozdania ostatecznego syndyka, mając na względzie zakres informacji, których umieszczenie w sprawozdaniach jest niezbędne dla oceny stanu masy upadłości oraz nakładu pracy syndyka, czytelność oraz kompletność sprawozdań.”;

92) w art. 169:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Syndyk wykonuje obowiązki sprawozdawcze, jakie ciążyłyby na upadłym.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Obowiązek przekazywania informacji, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej oraz warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1382), ciąży na syndyku. Syndyk nie odpowiada za opóźnienia w realizacji tych obowiązków spowodowane nieprzekazaniem mu dokumentacji lub przekazaniem dokumentacji nierzetelnej lub niekompletnej

1b. Upadły jest obowiązany do natychmiastowego udostępniania syndykowi posiadanych przez siebie danych i dokumentów pozwalających na przekazanie informacji, o których mowa w ust. 1a. Jeżeli dla upadłego został ustanowiony kurator w postępowaniu upadłościowym, obowiązek ten ciąży na kuratorze.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

- „2. Syndyk prowadzący przedsiębiorstwo upadłego może prowadzić działalność wymagającą koncesji albo zezwolenia, chyba że co innego wynika z odrębnych ustaw.”;
- 93) art. 169a otrzymuje brzmienie:
- „Art. 169a. Sędzia-komisarz upomina syndyka oraz jego zastępców, zaniedbujących swoje obowiązki. W przypadku nieusunięcia zaniedbania sędzia-komisarz nakłada grzywnę w wysokości do 30 000 zł.”;
- 94) w art. 170:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Sąd odwołuje syndyka, jeżeli nie pełni należycie swoich obowiązków lub nie wykonał obowiązku, o którym mowa w art. 156 ust. 4, lub art. 157a ust. 4, mimo wezwania do jego spełnienia w terminie tygodniowym.”,
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
- „1a. Sąd zmienia syndyka, jeżeli z powodu przeszkody syndyk nie może pełnić swojej funkcji lub jeżeli z innych przyczyn dalsze pełnienie przez niego funkcji nie jest możliwe.”,
- c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Sąd zmienia syndyka na jego wniosek albo na podstawie uchwały rady wierzycieli podjętej w trybie określonym w art. 207¹.”,
- d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. W przypadku cofnięcia praw wynikających z licencji doradcy restrukturyzacyjnego przez Ministra Sprawiedliwości, sąd zmienia syndyka.”,
- e) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:
- „4a. W przypadku zawieszenia praw wynikających z licencji doradcy restrukturyzacyjnego przez Ministra Sprawiedliwości, sąd może zmienić syndyka.”,
- f) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
- „5. Odpis prawomocnego postanowienia o odwołaniu syndyka z powodu nienależytego pełnienia obowiązków lub braku wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 156 ust. 4 lub art. 157a ust. 4, przekazuje się Ministrowi Sprawiedliwości.”;
- 95) w art. 171 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Sędzia-komisarz odwołuje zastępcę syndyka, jeżeli nie pełni należycie swoich obowiązków lub nie wykonał obowiązku, o którym mowa w art. 156 ust. 4 lub art. 157a

ust. 4, mimo wezwania do jego spełnienia w terminie tygodniowym, albo gdy jego dalszy udział w postępowaniu nie jest potrzebny, albo w przypadku cofnięcia lub zawieszenia praw wynikających z licencji doradcy restrukturyzacyjnego przez Ministra Sprawiedliwości.”;

96) art. 172 otrzymuje brzmienie:

„Art. 172.1. Na postanowienie sądu w przedmiocie odwołania syndyka oraz na postanowienie sędziego-komisarza w przedmiocie upomnienia lub nałożenia grzywny na syndyka albo jego zastępców i odwołania zastępców syndyka, przysługuje zażalenie. Sąd rozpoznaje zażalenie na rozprawie. Przepisu art. 222 ust. 1 zdanie drugie nie stosuje się.

2. Do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia w przedmiocie odwołania syndyka sąd ustanawia syndyka tymczasowego, do którego stosuje się odpowiednio przepisy o syndyku.”,

97) w art. 174:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Jeżeli syndyk napotyka przeszkody ze strony upadłego przy obejmowaniu majątku upadłego, wprowadzenia syndyka w posiadanie majątku upadłego dokonuje komornik sądowy. Podstawę wprowadzenia stanowi postanowienie sądu o ogłoszeniu upadłości lub postanowienie o powołaniu syndyka bez potrzeby nadawania mu klauzuli wykonalności.

2. Koszty wprowadzenia pokrywa tymczasowo Skarb Państwa. Koszty te stanowią koszt postępowania upadłościowego, a gdy upadły nie jest osobą fizyczną, koszty te obciążają osoby uprawnione do reprezentowania upadłego, które przeszkadzały w objęciu majątku. W razie niemożności ściągnięcia kosztów od osób zobowiązanych do ich zwrotu, podlegają one zaspokojeniu z masy upadłości. Jeżeli działania utrudniające objęcie majątku przez syndyka podejmowało kilka osób uprawnionych do reprezentowania upadłego, koszty wprowadzenia obciążają te osoby solidarnie.”,

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Koszty, o których mowa w ust. 2, ściągają się od osób zobowiązanych do ich zwrotu w trybie egzekucji opłat sądowych.”;

98) uchyla się art. 180 i 184;

99) w art. 187 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wynagrodzenie kuratora ustanowionego na podstawie przepisu ust. 1 ustala sędzia-komisarz w wysokości stosownej do nakładu pracy kuratora stosując odpowiednio przepisy o wynagrodzeniu kuratora ustanowionego na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym. Wynagrodzenie kuratora obowiązującego do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie z obowiązującą stawką tego podatku. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.”;

100) w art. 192 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W razie odroczenia zgromadzenia wierzycieli, sędzia-komisarz podaje obecnym do wiadomości nowy termin i miejsce zgromadzenia; w takich przypadkach nie dokonuje się ponownego obwieszczenia. Oddany poprzednio głos wierzyciela, który nie stawiał się na odroczonym zgromadzeniu wierzycieli, zachowuje moc przy obliczaniu wyników głosowania, jeżeli na tym zgromadzeniu głosowane są te same uchwały lub uchwały korzystniejsze dla wierzycieli.”;

101) w art. 197 uchyla się ust. 2–4;

102) w art. 198 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Głosowanie na zgromadzeniu wierzycieli odbywa się ustnie lub pisemnie, a przebieg i wynik głosowania wpisuje się do protokołu. W protokole podaje się imię i nazwisko albo firmę głosującego, czy głosuje za, czy przeciw uchwale, oraz sumę wierzytelności, z jaką głosuje. Jeżeli oddano głos w cudzym imieniu, wskazuje się reprezentowanego oraz imię i nazwisko głosującego. Wierzyciela, który wstrzymał się od głosu uważa się za nieuczestniczącego w głosowaniu.”;

103) w art. 201:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Radę wierzycieli ustanawia oraz powołuje i odwołuje jej członków sędzia-komisarz, o ile uzna to za potrzebne.

2. Sędzia-komisarz jest obowiązany ustanowić radę wierzycieli na wniosek upadłego, co najmniej trzech wierzycieli, lub wierzyciela bądź wierzycieli mających łącznie przynajmniej piątą część ogólnej sumy wierzytelności.”;

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Do czasu zatwierdzenia listy wierzycieli legitymację wierzycieli w sprawach dotyczących rady wierzycieli ustala się w oparciu o kwoty wierzytelności wskazane przez dłużnika w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości lub w oparciu o spis wierzycieli

sporządzony w postępowaniu restrukturyzacyjnym albo w oparciu o spis bezspornych wierzytelności przedstawiony na żądanie sędziego-komisarza przez syndyka, sporządzony w oparciu o księgi rachunkowe i inne dokumenty upadłego.”;

104) w art. 202:

a) ust.1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rada wierzycieli składa się z pięciu członków oraz dwóch zastępców powoływanych spośród wierzycieli dłużnika będących uczestnikami postępowania. Jeżeli liczba wierzycieli dłużnika będących uczestnikami postępowania jest mniejsza niż 7, rada wierzycieli może składać się z trzech członków. Sędzia-komisarz może odwołać członków rady wierzycieli oraz zastępców, którzy nie pełnią należycie obowiązków, i powołać innych. Na postanowienie przysługuje zażalenie. Odwołany prawomocnie członek rady wierzycieli nie może być ponownie powołany.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Sędzia-komisarz odwołuje członka rady wierzycieli na jego wniosek.”;

c) uchyla się ust. 2,

d) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Do zastępcy członka rady wierzycieli stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące członka. Zastępca członka rady wierzycieli ma prawo uczestniczyć we wszystkich posiedzeniach rady. Głosuje on nad uchwałą w razie nieobecności któregośkolwiek z członków rady wierzycieli. Zamiast nieobecnego członka rady wierzycieli w pierwszej kolejności głosuje zastępca wymieniony na pierwszym miejscu w sentencji postanowienia sędziego-komisarza o powołaniu, jeżeli jest obecny na posiedzeniu.”;

105) po art. 202 dodaje się art. 202a w brzmieniu:

„Art. 202a. 1. Na wniosek wierzyciela lub wierzycieli mających przynajmniej piątą część ogólnej sumy wierzytelności przysługujących wierzycielom będącym uczestnikami postępowania, sędzia-komisarz jest obowiązany powołać na członka rady wierzycieli wierzyciela wskazanego przez wnioskodawcę, chyba że zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że wskazany wierzyciel nie będzie należycie pełnił obowiązków członka rady wierzycieli. Na postanowienie oddalające wniosek przysługuje zażalenie.

2. W przypadku, gdy wierzyciel lub wierzyciele wnioskujący o powołanie członka rady wierzycieli posiadają przynajmniej dwie piąte ogólnej sumy wierzytelności przysługujących wierzycielom będącym uczestnikami postępowania, mogą oni wskazać

po jednym kandydacie na członka rady wierzycieli na każdą piątą część posiadanych wierzytelności.

3. W przypadku uwzględnienia wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 2 ci sami wierzyciele nie mogą wnioskować o powołanie kolejnych członków rady wierzycieli, chyba że członek powołany poprzednio na ich wniosek został odwołany.”;

106) w art. 203:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Na wniosek wierzyciela lub wierzycieli mających przynajmniej piątą część ogólnej sumy wierzytelności przysługujących wierzycielom będącym uczestnikami postępowania, sędzia-komisarz jest obowiązany zmienić skład rady wierzycieli, powołując na członka rady wierzycieli wierzyciela wskazanego przez wnioskodawcę, chyba że zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że wskazany wierzyciel nie będzie należycie pełnił obowiązków członka rady. Na postanowienie oddalające wniosek przysługuje zażalenie.

2. Przepis art. 202a ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.”,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Sędzia-komisarz zmieniając skład rady wierzycieli nie może odwołać członka rady wierzycieli powołanego w trybie ust. 1 lub art. 202a, chyba, że żądają tego wierzyciele, na wniosek których członek został powołany.”;

107) art. 204 otrzymuje brzmienie:

„Art. 204. 1. Członkowie rady wierzycieli pełnią swoje obowiązki osobiście albo przez swe pełnomocników.

2. Pełnomocnictwo składane jest przewodniczącemu rady, który składa je do akt postępowania wraz z protokołem posiedzenia rady wierzycieli.”;

108) w art. 205 ust. 1–3 otrzymują brzmienie:

„1. Rada wierzycieli służy pomocą syndykowi, kontroluje jego czynności, bada stan funduszków masy upadłości, udziela zezwolenia na czynności, które mogą być dokonane tylko za zezwoleniem rady wierzycieli, oraz wyraża opinię w innych sprawach, jeżeli tego zażąda sędzia-komisarz lub syndyk. Przy wykonywaniu obowiązków rada wierzycieli kieruje się interesem ogółu wierzycieli.

2. Każdy z członków rady wierzycieli, jak również cała rada, ma prawo przedstawiać sędziemu-komisarzowi swoje uwagi o działalności syndyka, a także zwrócić się do sędziego-komisarza o odwołanie lub zmianę syndyka.

3. Rada wierzycieli może żądać od upadłego oraz syndyka wyjaśnień oraz może badać księgi i dokumenty dotyczące upadłości w zakresie, w jakim nie narusza to tajemnicy przedsiębiorstwa. Sędzia-komisarz rozstrzyga wątpliwości co do zakresu uprawnienia członków rady do badania ksiąg i dokumentów upadłego.”;

109) w art. 206:

a) w ust. 1:

- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Zezwolenia rady wierzycieli wymagają następujące czynności:”;

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) sprzedaż w trybie z wolnej ręki ruchomości, praw i wierzytelności;”;

- uchyla się pkt 5,

b) uchyla się ust. 1¹,

c) dodaje się ust. 3, 4 i 5 w brzmieniu:

„3. Zgoda rady wierzycieli na sprzedaż ruchomości nie jest wymagana, jeżeli wartość wszystkich ruchomości wchodzących w skład masy nie przekracza równowartości 10.000 euro.

4. Przepis ust. 3 ma odpowiednie zastosowanie do zgody na sprzedaż wierzytelności oraz innych praw.

5. Wpis obciążenia majątku upadłego ograniczonym prawem rzeczowym w księdze wieczystej lub rejestrze dokonany bez zgody wymaganej zgodnie z ust. 1 podlega wykreśleniu z urzędu. Podstawą wykreślenia jest postanowienie sędziego-komisarza stwierdzające niedopuszczalność wpisu. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.”;

110) w art. 207:

a) ust.1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rada wierzycieli wykonuje czynności przez podejmowanie uchwał na posiedzeniach rady, chyba że regulamin rady stanowi inaczej.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Jeżeli uchwała nie jest podejmowana na posiedzeniu, dla jej podjęcia konieczne jest oddanie głosów przez wszystkich członków rady wierzycieli. W takim przypadku głosu nie może oddać zastępca członka rady wierzycieli.

1b. Uchwały rady wierzycieli zapadają większością głosów, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Kontrolę czynności syndyka oraz badanie stanu funduszków masy upadłości rada może sprawować przez członka lub członków wskazanych w uchwale.”,

c) dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Uchwałę rady wierzycieli o zbadaniu ksiąg i dokumentów przedsiębiorstwa upadłego wykonują wskazani w uchwale członkowie rady wierzycieli lub, jeżeli wymagane są wiadomości specjalne, inne osoby. Koszty badania nie stanowią kosztów postępowania i nie obciążają masy upadłości.

4. Z kontroli działalności upadłego albo syndyka i badania ksiąg i dokumentów rada wierzycieli składa sprawozdania sędziemu-komisarzowi. Z innych czynności rada wierzycieli składa sprawozdanie na żądanie sędziego-komisarza.”;

111) po art. 207 dodaje się art. 207a w brzmieniu:

„Art. 207a. 1. Na skutek uchwały rady wierzycieli podjętej w pełnym składzie za którą głosowało co najmniej czterech członków albo na skutek uchwały rady wierzycieli podjętej zgodnie z wnioskiem upadłego sąd zmienia syndyka i powołuje do pełnienia funkcji osobę, o której mowa w art. 157 ust. 1 i 2, wskazaną przez radę, chyba że byłoby to niezgodne z prawem, rażąco naruszałoby interes wierzycieli lub zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że wskazana osoba nie będzie należycie pełniła obowiązków.”

2. Jeżeli rada wierzycieli składa się z trzech członków uchwała, o której mowa w ust. 1 musi być podjęta jednomyślnie;

112) w art. 208:

a) ust 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pierwsze posiedzenie rady zwołuje syndyk niezwłocznie po powołaniu rady wierzycieli. Rada wierzycieli na pierwszym posiedzeniu przyjmuje regulamin działania, który określa w szczególności tryb posiedzeń, sposób zbierania głosów i zasady współpracy rady z syndykiem. Rada wierzycieli na pierwszym posiedzeniu wybiera spośród swoich członków przewodniczącego rady. Posiedzeniu rady wierzycieli przewodniczy przewodniczący, chyba że regulamin stanowi inaczej.”,

b) uchyla się ust. 2;

113) w art. 209:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Z posiedzenia rady wierzycieli spisuje się protokół, chyba że regulamin stanowi inaczej. Protokół podpisują obecni, a odmowę złożenia podpisu zaznacza się w protokole.

2. Przewodniczący niezwłocznie po posiedzeniu przesyła odpis protokołu sędziemu-komisarzowi, a także syndykowi, jeżeli nie był obecny na posiedzeniu. Do odpisu protokołu załącza się odpisy podjętych na posiedzeniu uchwał.”,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Po podjęciu uchwały podjętej bez zwoływania posiedzenia rady wierzycieli przewodniczący rady niezwłocznie przekazuje odpis uchwały sędziemu-komisarzowi.”;

114) art. 210 otrzymuje brzmienie:

„Art. 210. 1. Sędzia-komisarz obwieszcza treść uchwał rady wierzycieli.

2. W terminie siedmiu dni od dnia obwieszczenia każdy z uczestników postępowania oraz syndyk może zgłosić zarzuty przeciwko uchwale. Zarzuty wniesione po upływie terminu lub nieodpowiadające wymaganiom formalnym pisma procesowego pozostawia się bez rozpoznania.

3. Sędzia-komisarz rozpoznaje zarzuty w terminie trzech dni od dnia przedłożenia mu zarzutów.

4. Sędzia-komisarz w wyniku rozpoznania zarzutów lub z urzędu w terminie czternastu dni od obwieszczenia może uchylić uchwałę rady wierzycieli, jeżeli uchwała jest sprzeczna z prawem albo narusza interes wierzycieli. Na postanowienie sędziego-komisarza służy zażalenie wyłącznie skarżącemu, upadłemu oraz członkom rady wierzycieli.

5. Wykonanie uchwały nie może nastąpić wcześniej niż po upływie czternastu dni od dnia obwieszczenia. Sędzia-komisarz może wstrzymać wykonanie uchwały do czasu rozpoznania zarzutów.”;

115) w art. 213 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Sędzia-komisarz wykonuje ponadto czynności zastrzeżone dla rady wierzycieli, jeżeli rada nie wykona ich w terminie wyznaczonym przez sędziego-komisarza lub w terminie określonym w art. 308 ust. 2.”;

116) w art. 215:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W postanowieniu o połączeniu spraw sąd wyznacza jednego sędziego-komisarza do wszystkich połączonych spraw. Sąd może również wyznaczyć jednego syndyka do wszystkich połączonych spraw, powołać jedną radę wierzycieli i wyznaczyć wspólne zgromadzenie wierzycieli.”

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio w razie ogłoszenia upadłości osobowej spółki handlowej oraz jej wspólników ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem, a także jeżeli sąd uzna za uzasadnione połączenie spraw upadłościowych prowadzonych wobec innych upadłych, w szczególności wobec podmiotów powiązanych oraz małżonków.”

c) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Organy postępowań upadłościowych zobowiązane są do współpracy z uwzględnieniem celów postępowania upadłościowego.”

117) po art. 218 dodaje się art. 218a w brzmieniu:

„Art. 218a. Sąd lub sędzia-komisarz wyznaczając rozprawę poucza uczestnika występującego w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa o treści art. 162, art. 206 § 3, art. 207, art. 217, art. 229 i art. 230 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego w zakresie, który jest uzasadniony przedmiotem sprawy, która ma być rozpoznana na rozprawie.”

118) w art. 219 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Postanowienia zapadłe w postępowaniu upadłościowym podlegają obwieszczeniu.”

119) w art. 220:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Postanowienia wydane na posiedzeniu niejawnym doręcza się dłużnikowi, osobom, których postanowienie dotyczy oraz syndykowi, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Nie doręcza się poszczególnym wierzycielom postanowień dotyczących ogółu wierzycieli.”

b) uchyla się ust. 2,

c) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Syndyk oraz uczestnik postępowania mogą wyrazić zgodę na doręczanie, z pominięciem zasad ogólnych, postanowień i pism w toku postępowania za

pośrednictwem Centralnego Rejestru Restrukturyzacji i Upadłości lub na wskazany adres poczty elektronicznej.”;

120) po art. 220 dodaje się art. 220a w brzmieniu:

„Art. 220a. Sędzia–komisarz, w celu przyspieszenia postępowania, może dokonywać wezwań, zawiadomień i doręczeń w sposób, który uzna, w okolicznościach konkretnej sprawy, za najbardziej celowy, nawet z pominięciem przepisów ogólnych, jeżeli sposób wezwania, zawiadomienia lub doręczenia umożliwia adresatowi zapoznanie się z treścią otrzymanej informacji.”;

121) w art. 221 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Obwieszczenia, w przypadkach przewidzianych w ustawie, dokonuje się przez zamieszczenie w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości.

2. Na wniosek syndyka lub z urzędu sędzia-komisarz może zarządzić dokonanie obwieszczenia także w inny sposób.”;

122) w art. 222:

a) ust. 2–4 otrzymują brzmienie:

„2. Zażalenie wniesione przez wierzyciela doręcza się upadłemu, syndykowi oraz osobom, których dotyczy zaskarżone postanowienie.

3. Zażalenie wniesione przez upadłego doręcza się syndykowi oraz osobom, których dotyczy zaskarżone postanowienie.

4. Nie doręcza się poszczególnym wierzycielom zażaleń na postanowienia dotyczące ogółu wierzycieli.”;

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Zażalenie rozpoznaje się w terminie miesiąca od dnia przedstawienia akt sądowi drugiej instancji. ”;

123) art. 224 otrzymuje brzmienie:

„Art.224. 1. Termin do wniesienia środka odwoławczego od postanowień zapadłych na posiedzeniu niejawnym biegnie od dnia obwieszczenia postanowienia w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3. Zażalenie wnosi się w terminie tygodniowym od dnia obwieszczenia.

2. Dla osób, którym ustawa nakazuje doręczyć postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym, a także w przypadku złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia i doręczenia postanowienia wraz z uzasadnieniem, termin do wniesienia

środka odwoławczego biegnie od dnia doręczenia. Zażalenie wnosi się w terminie tygodniowym od dnia doręczenia.

3. Jeżeli postanowienie zostało ogłoszone na posiedzeniu jawnym osobom zawiadomionym o posiedzeniu w terminie tygodniowym od dnia posiedzenia, zaś osobom, które nie zostały zawiadomione o posiedzeniu jawnym – w terminie tygodniowym od dnia obwieszczenia postanowienia w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości, służy prawo złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie postanowienia wraz z uzasadnieniem. Zażalenie wnosi się w terminie tygodniowym od dnia doręczenia.”;

124) w art. 226 uchyla się ust. 3;

125) art. 228 otrzymuje brzmienie:

„Art. 228. Akta sądowe są dostępne w sekretariacie sądu dla uczestników postępowania oraz dla każdego, kto potrzebę ich przejrzania dostatecznie usprawiedliwi. Osoby te mogą sporządzać i otrzymywać z akt odpisy i wyciągi oraz bez żadnych dodatkowych opłat sporządzać we własnym zakresie fotokopie.”;

126) w art. 230:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Z masy upadłości zaspakaja się w pierwszej kolejności koszty postępowania, a jeżeli fundusze masy upadłości na to pozwalają, również inne zobowiązania powstałe po ogłoszeniu upadłości.

2. Do kosztów postępowania zalicza się wydatki bezpośrednio związane z likwidacją masy upadłości, w szczególności wynagrodzenie i wydatki syndyka oraz jego zastępcy, wynagrodzenia osób zatrudnionych przez syndyka oraz należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne od wynagrodzeń tych osób, wynagrodzenie i wydatki członków rady wierzycieli, wydatki związane ze zgrupowaniem wierzycieli, koszty archiwizacji dokumentów upadłego, korespondencji, obwieszczeń i ogłoszeń, podatki i inne daniny publiczne związane z likwidacją masy upadłości.”,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Do innych zobowiązań, o których mowa w ust. 1, zalicza się wszystkie niewymienione w ust. 2 zobowiązania powstałe po ogłoszeniu upadłości, w szczególności należności ze stosunku pracy przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości, z wyjątkiem roszczeń z tytułu wynagrodzenia reprezentanta upadłego lub wynagrodzenia osoby wykonującej czynności związane z zarządaniem lub nadzorem nad

przedsiębiorstwem upadłego, zobowiązania z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia masy upadłości, zobowiązania z zawartych przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości umów, których wykonania zażądał syndyk, oraz inne zobowiązania powstałe z czynności syndyka.”;

127) po art. 230 dodaje się art. 230a w brzmieniu:

„Art.230a. 1. Syndyk zaspokaja zobowiązania, o których mowa w art. 230 ust. 3, w miarę wpływu do masy upadłości stosownych sum; jeżeli zobowiązania te nie zostaną zaspokojone w ten sposób, zaspokaja się je w drodze podziału funduszu masy upadłości.

2. Zobowiązania alimentacyjne ciążyące na upadłym, przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości, syndyk zaspokaja zgodnie z ust. 1 w terminach ich płatności, do dnia sporządzenia ostatecznego planu podziału, każdorazowo dla każdego uprawnionego w kwocie nie wyższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę. Pozostała część tych należności nie podlega zaspokojeniu z masy upadłości.”;

128) w art. 231:

a) uchyla się ust. 1,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Niezaspokojone z masy upadłości zobowiązania, o których w mowa w art. 230, po zakończeniu postępowania upadłościowego ponosi upadły. W razie uchylenia postępowania upadłościowego sędzia-komisarz może zwolnić upadłego od ponoszenia kosztów sądowych.”;

129) art. 232 otrzymuje brzmienie:

„Art. 232. 1. W razie potrzeby, w szczególności w przypadku braku płynnych funduszu masy upadłości, sędzia-komisarz zwołuje zgromadzenie wierzycieli w przedmiocie podjęcia uchwały co do wpłacenia przez wierzycieli zaliczki na pokrycie kosztów postępowania, albo zobowiąże wierzycieli mających największe wierzytelności, których łączna wysokość wynosi co najmniej 30 % ogólnej sumy wierzytelności przypadających wierzycielom uprawnionym do uczestniczenia w zgromadzeniu, do złożenia zaliczki na koszty postępowania.

2. W przypadku, gdy lista wierzytelności nie została sporządzona, wysokość wierzytelności przysługujących wierzycielom ustala się na podstawie spisu wierzycieli złożonego w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości lub w oparciu o spis wierzycieli sporządzony w postępowaniu restrukturyzacyjnym albo w oparciu o spis

bezsportnych wierzytelności przedstawiony na żądanie sędziego-komisarza przez syndyka sporządzony na podstawie ksiąg rachunkowych upadłego.”;

130) art. 239 otrzymuje brzmienie:

„Art. 239. 1. Zgłoszenia wierzytelności dokonuje się na piśmie w dwóch egzemplarzach.

2. Wierzyciel może dokonać zgłoszenia wierzytelności w formie elektronicznej za pośrednictwem Centralnego Rejestru Restrukturyzacji i Upadłości.

3. W zgłoszeniu wierzytelności wierzyciel wskazuje dowody uzasadniające zgłoszenie.

4. Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia określi wzór zgłoszenia wierzytelności, mając na względzie określone w ustawie wymogi formalne zgłoszenia, jego przejrzystość i kompletność”;

131) w art. 240:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) imię i nazwisko bądź nazwę albo firmę wierzyciela i odpowiednio jego miejsce zamieszkania albo siedzibę oraz numer PESEL lub numer KRS wierzyciela, a w przypadku, gdy ich brak, inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację”;

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) dowody stwierdzające istnienie wierzytelności; jeżeli wierzytelność została uznana w spisie wierzytelności sporządzonym w postępowaniu restrukturyzacyjnym, wystarczające jest powołanie się na tę okoliczność”;

c) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) zabezpieczenia związane z wierzytelnością”;

132) art. 241 otrzymuje brzmienie:

„Art. 241. Jeżeli zgłoszenie wierzytelności odpowiada wymaganiom określonym w art. 239 i 240, sędzia-komisarz niezwłocznie przekazuje odpis zgłoszenia syndykowi, nie później jednak niż w terminie dwóch tygodni.”;

133) art. 242 otrzymuje brzmienie:

„Art. 242. Jeżeli zgłoszenia wierzytelności dokonuje wierzyciel reprezentowany przez pełnomocnika procesowego, którym jest adwokat lub radca prawny, zgłoszenie wierzytelności nieodpowiadające wymaganiom określonym w art. 239 i 240 lub

zawierające inne braki uniemożliwiające nadanie zgłoszeniu biegu podlega zwrotowi bez wzywania do jego uzupełnienia.”;

134) w art. 243 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. W przypadku, gdy zgłoszona wierzytelność nie znajduje potwierdzenia w księgach rachunkowych lub innych dokumentach upadłego albo we wpisach w księdze wieczystej lub rejestrach, syndyk wzywa wierzyciela do złożenia w terminie siedmiu dni dokumentów wskazanych w zgłoszeniu wierzytelności pod rygorem odmowy uznania wierzytelności. Termin ten nie podlega przedłużeniu ani przywróceniu. Syndyk może jednak uwzględnić dokumenty złożone po upływie terminu, jeżeli nie spowoduje to opóźnienia w przekazaniu listy sędziemu-komisarzowi.

4. Wezwanie wierzyciela przez syndyka do złożenia dokumentów musi zawierać pouczenie o skutkach uchybienia terminowi.”;

135) art. 244 otrzymuje brzmienie:

„Art. 244. Po upływie terminu do zgłoszenia wierzytelności i sprawdzeniu zgłoszonych wierzytelności syndyk niezwłocznie sporządza listę wierzytelności, nie później niż w terminie dwóch miesięcy od upływu okresu przewidzianego na zgłaszanie wierzytelności.”;

136) w art. 245 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia określi wzór listy wierzytelności, mając na względzie zakres informacji ujmowanych w liście wierzytelności, czytelność oraz kompletność listy.”;

137) po art. 245 dodaje się art. 245a w brzmieniu:

„Art. 245a. 1. Wierzytelność za okres rozliczeniowy, w trakcie którego została ogłoszona upadłość, wynikająca z ciążącego na upadłym zobowiązania do świadczeń okresowych, w szczególności z tytułu czynszu najmu lub dzierżawy, podatków, składek na ubezpieczenie społeczne, ulega z mocy prawa proporcjonalnemu podziałowi na część traktowaną jak wierzytelność powstała przed dniem ogłoszenia upadłości oraz część traktowaną jak wierzytelność powstająca po ogłoszeniu upadłości.

2. Przepis ust. 1 ma zastosowanie do umowy leasingu, jeżeli przedmiot leasingu nie stanowi u korzystającego upadłego środka trwałego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r., poz.

361, z późn. zm.⁷⁾) oraz ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym osób prawnych (Dz. U. z 2011 r., Nr 74, poz. 397, z późn. zm.⁸⁾).

3. Jeżeli odrębne przepisy wymagają sporządzenia deklaracji lub innego tego typu dokumentu obejmującego rozliczenie, obie części wierzytelności, o której mowa w ust. 1, ujmowane są w odrębnych deklaracjach.”;

138) w art. 248 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:

„2. Współdłużnik, poręczyciel upadłego może dokonać zgłoszenia wierzytelności przed zaspokojeniem wierzyciela. Na liście wierzytelności umieszcza się wierzytelność współdłużnika lub poręczyciela z tytułu zwrotnego roszczenia jako wierzytelności warunkowe bez prawa głosu na zgromadzeniu wierzycieli.

3. Gwarant może dokonać zgłoszenia przed zaspokojeniem wierzyciela. Na liście wierzytelności umieszcza się wierzytelność gwaranta jako wierzytelność warunkową bez prawa głosu na zgromadzeniu wierzycieli.”;

139) art. 250 otrzymuje brzmienie:

„Art. 250. Wierzytelność zabezpieczona hipoteką lub wpisem w rejestrze na majątku upadłego położonym za granicą umieszcza się na liście, jeżeli złożony zostanie dowód wykreślenia wpisu o zabezpieczeniu. Złożenie dowodu wykreślenia wpisu o zabezpieczeniu nie jest wymagane, jeśli postępowanie upadłościowe zostało uznane w kraju, w którym znajduje się przedmiot zabezpieczenia.”;

140) art. 251 otrzymuje brzmienie:

„Art. 251. Wierzytelność w walucie obcej bez względu na termin jej wymagalności umieszcza się na liście po przeliczeniu na pieniądze polskie według średniego kursu walut obcych w Narodowym Banku Polskim z dnia ogłoszenia upadłości, a gdy takiego kursu nie było – według średniej ceny rynkowej z tej daty. Umieszczenie w spisie wierzytelności w przeliczeniu na złote polskie nie powoduje przekształcenia zobowiązania wyrażonego w walucie obcej na zobowiązanie w pieniądzech polskich, w szczególności wykonanie zobowiązania w ramach wykonania

---

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 21, 888, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717 oraz z 2014 r. poz. 223.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 102, poz. 585, Nr 106, poz. 622, Nr 134, poz. 781, Nr 178, poz. 1059, Nr 205, poz. 1202, Nr 234, poz. 1389 i 1391, z 2012 r. poz. 362, 596, 769, 1010, 1342, 1448 i 1540 oraz z 2013 r. poz. 21, 613, 888, 1012, 1036, 1287 i 1387 oraz z 2014 r. poz. 40.

układu następuje w walucie obcej. Zaspokojenie wierzytelności w wykonaniu planu podziału następuje w złotych polskich.”;

141) w art. 252:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Jeżeli wierzytelność została zgłoszona przez wierzyciela po upływie terminu wyznaczonego do zgłaszania wierzytelności, bez względu na przyczynę opóźnienia, czynności już dokonane w postępowaniu upadłościowym są skuteczne wobec tego wierzyciela, zgłoszenie nie ma wpływu na złożone już plany podziału a jego uznaną wierzytelność uwzględnia się tylko w planach podziału funduszków masy upadłości sporządzonych po jej uznaniu.

2. Jeżeli postanowienie dotyczące wierzytelności zgłoszonej po upływie terminu wyznaczonego do zgłaszania wierzytelności nie zostało wydane albo nie stało się prawomocne do dnia ukończenia lub umorzenia postępowania upadłościowego, postępowanie w tym zakresie podlega umorzeniu. Jeżeli jednak wierzytelność zgłoszono po zatwierdzeniu ostatecznego planu podziału funduszków masy upadłości, pozostawia się ją bez rozpoznania.”,

b) uchyla się ust. 3;

142) w art. 255 ust.1 otrzymuje brzmienie:

„1. Syndyk przekazuje listę wierzytelności sędziemu-komisarzowi, który ją obwieszcza w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości.”;

143) w art. 256 ust.1 otrzymuje brzmienie:

„1. W terminie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia każdy wierzyciel umieszczony na liście może złożyć do sędziego-komisarza sprzeciw co do uznania wierzytelności, a co do odmowy uznania – ten, któremu odmówiono uznania zgłoszonej wierzytelności.”;

144) w art. 257 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Sprzeciw powinien odpowiadać wymaganiom formalnym pisma procesowego, a ponadto wskazywać zaskarżoną wierzytelność oraz zawierać wniosek co do uznania albo odmowy uznania wierzytelności wraz z uzasadnieniem i wskazaniem dowodów na jego poparcie. Sędzia-komisarz odrzuci sprzeciw nieodpowiadający tym wymaganiom albo spóźniony.

2. W terminie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia o odrzuceniu sprzeciwu można wnieść go ponownie, chyba że przyczyną odrzucenia było wniesienie sprzeciwu

po terminie. Jeżeli sprzeciw nie zawiera braków, wywołuje skutki od dnia wniesienia odrzuconego sprzeciwu.”;

145) art. 258 otrzymuje brzmienie:

„1. Sprzeciw może być oparty wyłącznie na twierdzeniach i zarzutach wskazanych w zgłoszeniu wierzytelności. Inne twierdzenia i zarzuty mogą być zgłoszone tylko wtedy, gdy wierzyciel wykaże, że ich wcześniejsze zgłoszenie było niemożliwe albo że potrzeba ich wskazania wynikła później.

2. Jeżeli wierzytelność jest stwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu, sprzeciw może być oparty tylko na zdarzeniach powstałych po zamknięciu rozprawy w sprawie, w której orzeczenie zostało wydane. Zdarzenia te powinny być stwierdzone dowodem na piśmie.”;

146) po art. 258 dodaje się art. 258a w brzmieniu:

„Art. 258a. 1. Sędzia-komisarz doręcza odpis sprzeciwu syndykowi oraz odpowiednio upadłemu i wierzycielowi, którego sprzeciw dotyczy, zakreślając tygodniowy termin na złożenie odpowiedzi na sprzeciw nie krótszy niż tydzień.

2. Odpowiedź na sprzeciw złożona z naruszeniem terminu o którym mowa w ust. 1 podlega zwrotowi.

3. Sędzia-komisarz pomija twierdzenia i dowody nie zgłoszone w sprzeciwie i odpowiedzi na sprzeciw, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w sprzeciwie albo odpowiedzi na sprzeciw bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności.”;

147) art. 259 otrzymuje brzmienie:

„Art. 259.1. Sprzeciw rozpoznaje sędzia-komisarz na posiedzeniu niejawnym w terminie dwóch miesięcy od jego wniesienia. Sędzia-komisarz może wyznaczyć rozprawę, jeżeli uzna to za potrzebne. Na rozprawę wzywa syndyka, upadłego oraz wierzyciela, który złożył sprzeciw, i wierzyciela, którego wierzytelności sprzeciw dotyczy. Niestawiennictwo tych osób nie wstrzymuje wydania postanowienia. W toku postępowania wywołanego wniesieniem sprzeciwu syndyk ma prawa i obowiązki uczestnika postępowania.

1a. Sędzia-komisarz może odstąpić od przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka lub opinii biegłego, jeżeli świadek złożył zeznania albo biegły sporządził opinię w

innym postępowaniu toczącym się przed sądem. W takim przypadku dowodem są dokumenty znajdujące się w aktach innego postępowania.

2. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie upadłemu, syndykowi oraz wszystkim wierzycielom.

3. Uchylenie postanowienia sędziego-komisarza i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania możliwe jest tylko w razie konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości albo gdy przy rozpoznawaniu sprzeciwu doszło do nieważności postępowania, której skutków nie dało się usunąć w postępowaniu zażaleniowym.

4. W przypadku uchylenia przez sąd upadłościowy postanowienia sędziego-komisarza w przedmiocie sprzeciwu i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, sprzeciw rozpoznaje zastępca sędziego-komisarza, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach wyznaczony sędzia.”;

148) w art. 260 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Po upływie terminu do złożenia sprzeciwu sędzia-komisarz może zatwierdzić częściowo listę wierzytelności w zakresie nieobjętym sprzeciwami.”;

149) art. 263 otrzymuje brzmienie:

„Art. 263. Odmowa uznania wierzytelności według przepisów niniejszego działu nie stanowi przeszkody do jej dochodzenia we właściwym trybie. Dochodzenie wierzytelności, której odmówiono uznania, jest możliwe dopiero po umorzeniu lub zakończeniu postępowania upadłościowego.”;

150) po art. 266 dodaje się art. 266a–266f w brzmieniu:

„Art. 266a. 1. W postępowaniu upadłościowym dopuszczalne jest zawarcie układu.

2. Propozycje układowe w postępowaniu upadłościowym mogą zgłosić upadły, każdy z wierzycieli oraz syndyk.

Art. 266b. 1. Podmioty uprawnione do złożenia propozycji układowych mogą wraz z propozycjami złożyć wnioski o całkowite lub częściowe wstrzymanie likwidacji majątku upadłego do czasu zatwierdzenia układu.

2. Niedopuszczalne jest wstrzymanie likwidacji, jeżeli propozycje układowe nie przewidują zaspokojenia wierzytelności nie objętych układem niezwłocznie po zatwierdzeniu układu i prawomocnym umorzeniu postępowania na tej podstawie.

3. Niedopuszczalne jest wstrzymanie likwidacji w zakresie przedmiotu obciążonego hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub

hipoteką morską, jeżeli sprzeciwi się temu wierzyciel, którego wierzytelność jest w ten sposób zabezpieczona. Jeżeli sprzeciw wierzyciela wpłynął do sędziego-komisarza po wydaniu postanowienia o wstrzymaniu likwidacji, sędzia-komisarz uchyla swoje postanowienie w tym zakresie.

4. Sędzia-komisarz może wstrzymać likwidację, jeżeli zostały spełnione przesłanki do zwołania zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem, o których mowa w art. 266c ust. 1.

5. Sędzia-komisarz wstrzymuje likwidację, jeżeli zostały spełnione przesłanki do zwołania zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem, o których mowa w 266c ust. 2.

6. Sędzia-komisarz wstrzymuje likwidację wyłącznie w zakresie, jaki jest niezbędny do wykonania układu.

Art. 266c. 1. Sędzia-komisarz może zwołać zgromadzenie wierzycieli w celu głosowania nad układem, jeżeli zostało uprawdopodobnione, że układ zostanie przyjęty przez wierzycieli i wykonany.

2. Sędzia-komisarz zwołuje zgromadzenie wierzycieli, jeżeli wniosek jest popierany przez wierzycieli posiadających łącznie co najmniej 50% sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom.

3. Zgromadzenie wierzycieli zwołuje się po zatwierdzeniu listy wierzytelności. Jeżeli sędzia-komisarz zatwierdził częściowo listę wierzytelności w zakresie nieobjętym sprzeciwami, zgromadzenie wierzycieli zwołuje się, jeżeli suma wierzytelności objętych sprzeciwami nie przekracza 15% ogólnej sumy wierzytelności objętych układem.

Art. 266d. Po prawomocnym zatwierdzeniu układu sąd wydaje postanowienie o zakończeniu postępowania. Art. 362–367 stosuje się odpowiednio.

Art. 266e. Sąd przyznając ostateczne wynagrodzenie syndykowi po zatwierdzeniu układu może je przyznać w oparciu o przepisy dotyczące wynagrodzenia ostatecznego zarządcy w postępowaniu sanacyjnym, jeżeli będzie to korzystne dla syndyka i jest uzasadnione jego zaangażowaniem w skuteczne zawarcie układu.

Art. 266f. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym tytule do zawarcia układu i jego skutków stosuje się odpowiednio przepisy Prawa restrukturyzacyjnego, przy czym czynności zastrzeżone dla nadzorcy sądowego lub zarządcy wykonuje syndyk.”;

151) uchyla się art. 267–305;

152) w art. 308 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2

w brzmieniu:

„2. Syndyk zobowiązany jest do podejmowania działań umożliwiających zakończenie likwidacji w ciągu sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości. Sędziakomisarz i rada wierzycieli rozpoznają wniosek o wyrażenie zgody na określony sposób likwidacji nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia przedstawienia im wniosku przez syndyka.”;

153) w art. 310 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przed rozpoczęciem likwidacji masy upadłości syndyk może sprzedać z wolnej ręki bez zgody rady wierzycieli ruchomości, jeżeli jest to potrzebne na zaspokojenie kosztów postępowania. Ponadto syndyk może sprzedać ruchomości, które ulegają szybkiemu zepsuciu lub wskutek opóźnienia sprzedaży straciłyby znacznie na wartości albo których przechowanie pociąga za sobą koszty zbyt wysokie w stosunku do ich wartości.”;

154) w art. 311 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Likwidacji masy upadłości dokonuje się przez sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego w całości lub jego zorganizowanych części, sprzedaż nieruchomości i ruchomości, przez zbycie albo ściągnięcie wierzytelności od dłużników upadłego i wykonanie innych jego praw majątkowych wchodzących w skład masy upadłości albo ich zbycie.”;

155) w art. 312 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Do czasu zwrotu pomocy publicznej udzielonej niezgodnie z prawem syndyk nie może prowadzić dalej przedsiębiorstwa upadłego. Rada wierzycieli może wyrazić zgodę na zwrot pomocy publicznej udzielonej niezgodnie z prawem i dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa upadłego, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że mimo zwrotu pomocy publicznej udzielonej niezgodnie z prawem pozostali wierzyciele zostaną zaspokojeni w większym stopniu ze względu na sprzedaż prowadzonego przedsiębiorstwa za większą kwotę lub w wyniku zawarcia i wykonania układu.”;

156) w art. 313 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Do sprzedaży ułamkowej części nieruchomości odpowiednie zastosowanie mają przepisy art. 1004, 1005, 1007, 1009, 1012, 1013 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.”;

157) w art. 315 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Jeżeli w skład masy upadłości wchodzi nieruchomości lub jej ułamkowa część, której nie można zbyć z zachowaniem przepisów ustawy, a dalsze pozostawienie nieruchomości w masie upadłości będzie niekorzystne dla wierzycieli z uwagi na obciążenie masy związanymi z tym kosztami, sędzia-komisarz może zezwolić syndykowi na zawarcie umowy przekazania nieruchomości gminie albo Skarbowi Państwa.”;

158) w art. 316 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego może być, po wyrażeniu zgody przez sędziego-komisarza, poprzedzona umową dzierżawy na czas określony z prawem pierwokupu, jeżeli przemawiają za tym względy ekonomiczne.”;

159) w art. 317:

a) ust.1 otrzymuje brzmienie:

„1. Na nabywcę przedsiębiorstwa upadłego przechodzą wszelkie koncesje, zezwolenia, licencje i ulgi, które zostały udzielone upadłemu, chyba że ustawa stanowi inaczej.”,

b) dodaje się ust 3 w brzmieniu:

„3. Nabywca przedsiębiorstwa upadłego wstępuje z mocy prawa w miejsce upadłego lub syndyka do postępowań cywilnych i administracyjnych. Przepisu art. 196 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego nie stosuje się.”;

160) w art. 319:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli planowana jest sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego w całości przy sporządzaniu spisu inwentarza i oszacowania masy upadłości, albo odrębnie, jeżeli możliwość takiej sprzedaży ujawniła się na późniejszym etapie, biegły wybrany przez syndyka sporządza opis i oszacowanie przedsiębiorstwa upadłego.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Zarzuty na opis i oszacowanie wnosi się w terminie tygodnia od dnia obwieszczenia o ich przekazaniu sędziemu-komisarzowi. Zarzuty rozpoznaje sędzia-komisarz. W razie wątpliwości co do rzetelności lub poprawności opisu i oszacowania, sędzia-komisarz wskazuje biegłego do sporządzenia nowego opisu i oszacowania.”;

161) w art. 320 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sprzedaż mienia uregulowana przepisami działu niniejszego następuje w drodze przetargu lub aukcji, do których stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, z tym że:

- 1) warunki przetargu lub aukcji zatwierdza sędzia-komisarz;
- 2) o przetargu lub aukcji należy zawiadomić przez obwieszczenie co najmniej na dwa tygodnie, a jeżeli przetarg albo aukcja dotyczy przedsiębiorstwa spółki publicznej – co najmniej na sześć tygodni przed terminem posiedzenia wyznaczonego w celu ich przeprowadzenia;
- 3) przetarg lub aukcję przeprowadza się na posiedzeniu jawnym;
- 4) przetarg lub aukcję prowadzi syndyk pod nadzorem sędziego-komisarza;
- 5) wyboru oferenta dokonuje syndyk; wybór wymaga zatwierdzenia przez sędziego-komisarza;
- 6) postanowienie zatwierdzające wybór oferenta sędzia-komisarz może wydać na posiedzeniu niejawnym;
- 7) sędzia-komisarz może odroczyć zatwierdzenie wyboru oferenta o tydzień; w tym przypadku postanowienie o zatwierdzeniu wyboru oferenta podlega obwieszczeniu.”;

162) art. 322 otrzymuje brzmienie:

„Art. 322. Jeżeli przetarg albo aukcja nie doszły do skutku albo sędzia-komisarz nie zatwierdził wyboru oferenta, sędzia-komisarz wydaje postanowienie o wyznaczeniu nowego przetargu lub aukcji albo zezwala na sprzedaż z wolnej ręki we wskazanym terminie, określając minimalną cenę oraz warunki sprzedaży.”;

163) w art. 326 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rada wierzycieli może wyrazić zgodę na sprzedaż z wolnej ręki ruchomości z jednoczesnym określeniem warunków zbycia.”;

164) po art. 330 dodaje art. 330a w brzmieniu:

„Art. 330a. 1. Jeżeli w skład masy upadłości wchodziły rzeczy ruchome, których nie można zbyć z zachowaniem przepisów ustawy, każdy z wierzycieli może przejąć na własność ruchomości wystawione na sprzedaż albo niektóre z nich w cenie nie niższej od połowy ceny oszacowania.

2. Pierwszeństwo przejęcia ruchomości na własność przysługuje wierzycielowi, którego wierzytelność zabezpieczona jest zastawem, zastawem

rejestrwym, zastawem skarbowym na tej ruchomości, a w dalszej kolejności, temu wierzycielowi, który ofiarował najwyższą cenę.

3. Oświadczenie o przejęciu będzie uwzględnione tylko wtedy, gdy wierzyciel jednocześnie z wnioskiem złoży całą cenę. Własność ruchomości przechodzi na wierzyciela z chwilą zawiadomienia go przez syndyka o przyznaniu mu przejętej rzeczy.

4. Jeżeli cena nabycia wystarcza na zaspokojenie wszystkich wierzycieli z wyższej kategorii zaspokojenia i należności, o których mowa w art. 230, nabywca może zaliczyć swoją wierzytelność na cenę nabycia.”;

165) art. 331 otrzymuje brzmienie:

„Art. 331. 1. Likwidacja wierzytelności upadłego następuje przez ich zbycie albo ściągnięcie.

2. Wybór sposobu likwidacji powinien być poprzedzony oceną, który z nich umożliwia zaspokojenie wierzycieli w jak największym stopniu przy uwzględnieniu kosztów i ryzyka niepowodzenia ściągnięcia wierzytelności upadłego oraz konieczności pokrycia należności, o których mowa w art. 230, związanych z przedłużeniem postępowania upadłościowego.”;

166) w art. 336 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sumy uzyskane z likwidacji rzeczy, wierzytelności i praw obciążonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrwym, zastawem skarbowym i hipoteką morską, a także prawami oraz prawami i roszczeniami osobistymi ujawnionymi przez wpis do księgi wieczystej lub nieujawnionymi w ten sposób, lecz zgłoszonymi sędziemu-komisarzowi w terminie określonym w art. 51 ust. 1 pkt 5, przeznacza się na zaspokojenie wierzycieli, których wierzytelności były zabezpieczone na tych rzeczach lub prawach z zachowaniem przepisów ustawy. Kwoty pozostałe po zaspokojeniu tych wierzytelności wchodzi do funduszy masy upadłości.”;

167) w art. 337:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podziału funduszy dokonuje się jednorazowo albo kilkakrotnie w miarę likwidacji masy upadłości po zatwierdzeniu przez sędziego-komisarza listy wierzytelności w całości lub w części.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku częściowego zatwierdzenia listy wierzytelności, w planie podziału uwzględnia się kwoty objęte nierozpoznanymi sprzeciwami zabezpieczając w

masie upadłości środki na ich ewentualną wypłatę po prawomocnym rozpoznaniu sprzeciwu.”;

168) w art. 342:

a) w ust. 1:

- pkt 14 otrzymują brzmienie:

1) kategoria pierwsza – przypadające za czas przed ogłoszeniem upadłości należności ze stosunku pracy, z wyjątkiem roszczeń z tytułu wynagrodzenia reprezentanta upadłego lub wynagrodzenia osoby wykonującej czynności związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego, należności rolników z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego, należności alimentacyjne oraz renty za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, przypadające za trzy ostatnie lata przed ogłoszeniem upadłości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne oraz należności powstałe w postępowaniu restrukturyzacyjnym z czynności zarządcy albo należności powstałe z czynności dłużnika dokonanych po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego niewymagających zgody rady wierzycieli albo nadzorcy sądowego lub dokonanych za ich zgodą, jeżeli upadłość ogłoszono w wyniku rozpoznania uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości;

2) kategoria druga – inne należności, jeżeli nie podlegają zaspokojeniu w innych kategoriach, w tym podatki i inne daniny publiczne oraz pozostałe należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, oraz należności z tytułu korekty podatku od towarów i usług w związku z nieuregulowaniem należności;

3) kategoria trzecia – odsetki od należności ujętych w wyższych kategoriach, w kolejności jakiej podlega zaspokojeniu kapitał, a także sądowe i administracyjne kary grzywny oraz należności z tytułu darowizn i zapisów;

4) kategoria czwarta – należności wspólników albo akcjonariuszy z tytułu pożyczki lub innej czynności prawnej o podobnych skutkach, w szczególności dostawy towaru z odroczonym terminem płatności, dokonanej na rzecz upadłego będącego spółką kapitałową w okresie pięciu lat przed ogłoszeniem upadłości, wraz z odsetkami.”;

- uchyla się pkt 5,

b) uchyla się ust. 2,

c) dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. Przepis ust. 1 pkt 4 nie stosuje się do:

- 1) należności z tytułu pożyczek oraz innych czynności prawnych o podobnych skutkach dokonanych w toku postępowania restrukturyzacyjnego, jak również na skutek zawartego układu;
- 2) należności z tytułu pożyczek oraz innych czynności prawnych o podobnych skutkach dokonanych przez wspólników albo akcjonariuszy dysponujących mniej niż 10% głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu spółki, chyba że są oni członkami organów spółki lub faktycznie prowadzą jej sprawy;
- 3) należności wspólnika albo akcjonariusza, który stał się nim w wyniku konwersji wierzytelności na udziały lub akcje, dokonanej w ramach zawartego układu, z tytułu pożyczek oraz innych czynności prawnych o podobnych skutkach dokonanych przed taką konwersją.

6. Przepisy ust. 1 pkt 4 i ust. 5 stosuje się odpowiednio do pożyczek lub innych czynności prawnych o podobnych skutkach dokonanych przez podmiot, który dysponuje bezpośrednio większością głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu w spółce kapitałowej, lub dysponuje bezpośrednio większością głosów w spółce osobowej, będącej wspólnikiem albo akcjonariuszem upadłej spółki, która otrzymała pożyczkę lub była beneficjentem czynności prawnej o podobnych skutkach.”;

169) uchyla się art. 343;

170) w art. 345 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wierzytelności i prawa, o których mowa w ust. 1, są zaspokajane w kolejności przysługującego im pierwszeństwa. Jeżeli z sumy uzyskanej z likwidacji obciążonego przedmiotu zaspokojeniu podlegają zarówno wierzytelności zabezpieczone hipoteką oraz wygasające według przepisów ustawy prawa lub skutki ujawnienia praw lub roszczeń osobistych ciężących na nieruchomości, użytkowaniu wieczystym lub spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu, o pierwszeństwie rozstrzyga chwila, od której liczy się skutki wpisu hipoteki, prawa lub roszczenia do księgi wieczystej.”;

171) w art. 347 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) wskazuje, które sumy mają być wypłacone, a które i z jakich przyczyn mają być pozostawione w depozycie sądowym lub pozostawione w masie upadłości na zaspokojenie wierzytelności objętych nierozpoznanymi sprzeciwami;”;

172) art. 349 otrzymuje brzmienie:

„1. Sędzia-komisarz zawiadamia upadłego i członków rady wierzycieli oraz ogłasza przez obwieszczenie, że plan podziału można przeglądać w sekretariacie sądu i w terminie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia wносить zarzuty przeciwko planowi podziału.

2. Sędzia-komisarz dokonuje czynności, o których mowa w ust. 1, po uprawomocnieniu się postanowienia o przyznaniu syndykowi wynagrodzenia ostatecznego.”;

173) art. 359 otrzymuje brzmienie:

„Art. 359. 1. W sprawach o złożenie do depozytu sądowego orzeka sędzia-komisarz. Postanowienie o zezwoleniu na złożenie do depozytu podlega obwieszczeniu. Przepis art. 693³ § 1 i 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego nie stosuje się.

2. W sprawach o wydanie kwot złożonych do depozytu sądowego orzeka sędzia-komisarz, a po prawomocnym zakończeniu lub umorzeniu postępowania upadłościowego - sąd.”;

174) art. 360 otrzymuje brzmienie:

„Art. 360. 1. W postępowaniu o wydanie kwoty z depozytu badaniu podlega jedynie legitymacja czynna wnioskodawcy. Kwoty z depozytu wydaje się osobie, na którą przeszło uprawnienie wierzyciela do wypłaty z depozytu, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

2. Termin do odbioru depozytu wynosi 3 lata od daty uprawomocnienia się postanowienia o zakończeniu albo umorzeniu postępowania upadłościowego, ale nie mniej niż trzy lata od daty ziszczenia się warunku. Do likwidacji niepodjętego depozytu zastosowanie mają przepisy art. 693¹⁸-693²² ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.”;

175) art. 362 otrzymuje brzmienie:

„Art. 362. Postanowienie o umorzeniu postępowania upadłościowego ogłasza się przez obwieszczenie w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości i doręcza się upadłemu, syndykowi oraz członkom rady wierzycieli. Na postanowienie służy zażalenie.”;

176) art. 365 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli upadły nie odbiera ksiąg, korespondencji lub dokumentów w terminie wyznaczonym przez syndyka, syndyk oddaje je na przechowanie na koszt upadłego. Syndyk może wstrzymać wydanie upadłemu majątku potrzebnego na pokrycie kosztów przechowania ksiąg, korespondencji lub dokumentów do czasu ich odebrania przez upadłego.

2. Syndyk pokrywa koszty przechowania, gdy posiada płynne środki pozwalające na pokrycie tych kosztów. W przypadku braku płynnych środków syndyk dokonuje za zgodą sądu likwidacji majątku w celu pokrycia kosztów przechowania ksiąg, korespondencji lub dokumentów.

3. W przypadku braku majątku potrzebnego na pokrycie kosztów przechowania ksiąg, korespondencji lub dokumentów sąd zasądza od upadłego na rzecz przechowawcy koszty przechowania. W przypadku upadłego będącego osobą prawną oraz osobową spółką handlową sąd określa, czy koszty przechowania ponosi jedna, czy wszystkie osoby upoważnione do reprezentowania osoby prawnej lub osobowej spółki handlowej. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

4. Jeżeli oddanie na przechowanie ksiąg, korespondencji lub dokumentów okaże się niemożliwe, podlegają one złożeniu do właściwego archiwum wraz z aktami postępowania upadłościowego na koszt upadłego, z wyjątkiem dokumentacji osobowej i placowej, do której zastosowanie ma art. 51u ust. 3 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 123 poz. 698 i Nr 171 poz. 1016). Koszty te ściąga się w trybie przepisów o egzekucji należności sądowych. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.”;

177) art. 366 otrzymuje brzmienie:

„Art. 366. 1. Jeżeli upadły nie odbierze swojego majątku w terminie wyznaczonym przez syndyka, sąd zarządza likwidację majątku i określa sposób likwidacji.

2. Jeżeli likwidacja majątku w sposób określony przez sąd okaże się niemożliwa lub nadmiernie utrudniona, sąd może nakazać likwidację na koszt upadłego przez przekazanie majątku na cele dobroczynne lub w inny sposób.

3. Na postanowienie sądu w przedmiocie kosztów likwidacji przysługuje zażalenie.”;

178) w art. 368 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sąd po wykonaniu ostatecznego planu podziału stwierdzi zakończenie postępowania upadłościowego.”;

179) art. 369 otrzymuje brzmienie:

„Art. 369. 1. W terminie miesiąca od obwieszczenia postanowienia o zakończeniu postępowania upadłościowego upadły będący osobą fizyczną może złożyć wniosek o ustalenie planu spłaty wierzycieli i umorzenie pozostałej części zobowiązań, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym.

2. Sąd oddala wniosek, o którym mowa w ust. 1, jeżeli upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

3. Sąd oddala wniosek, o którym mowa w ust. 1, jeżeli:

1) materiał zebrany w sprawie daje podstawę do stwierdzenia, że zachodzą okoliczności stanowiące podstawę do pozbawienia upadłego prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek lub w ramach spółki cywilnej oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, członka komisji rewizyjnej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu, lub

2) upadły nie wykonywał rzetelnie obowiązków nałożonych na niego w postępowaniu upadłościowym, lub

3) w okresie dziesięciu lat przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości w stosunku do upadłego prowadzono postępowanie upadłościowe, w którym umorzono całość lub część jego zobowiązań, chyba że do niewypłacalności upadłego lub zwiększenia jej stopnia doszło pomimo dochowania przez upadłego należytej staranności, lub

4) ustalony dla upadłego plan spłaty wierzycieli został uchylony na podstawie art. 370d, lub

5) czynność prawna dłużnika została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli,

- chyba, że zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające umorzenie pozostałej części zobowiązań upadłego.”;

180) w art. 370:

a) ust. 1-3 otrzymują brzmienie:

„1. W postanowieniu o ustaleniu planu spłaty wierzycieli sąd określa, w jakim zakresie i w jakim czasie, nie dłuższym niż trzydzieści sześć miesięcy, upadły jest obowiązany spłacać zobowiązania uznane na liście wierzytelności niezaspokojone w toku postępowania upadłościowego na podstawie planów podziału oraz jaka część zobowiązań upadłego powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości zostanie umorzona po wykonaniu planu spłaty wierzycieli.

2. Sąd nie jest związany stanowiskiem upadłego co do treści planu spłaty wierzycieli. Ustalając plan spłaty wierzycieli, sąd bierze pod uwagę możliwości zarobkowe upadłego, konieczność utrzymania upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu, w tym ich potrzeby mieszkaniowe, wysokość niezaspokojonych wierzytelności i realność ich zaspokojenia w przyszłości.

3. Postanowienie o ustaleniu planu spłaty wierzycieli podlega obwieszczeniu. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.”,

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Ustalenie planu spłaty wierzycieli nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela upadłego oraz współdłużnika upadłego ani praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego oraz hipoteki morskiej, jeśli były one ustanowione na mieniu osoby trzeciej.”;

181) po art. 370 dodaje się art. 370a–370e w brzmieniu:

„Art. 370a. 1. Na postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli przysługuje skarga kasacyjna.

2. W przypadku wniesienia skargi kasacyjnej, na wniosek skarżącego sąd upadłościowy może wstrzymać wydanie postanowienia o umorzeniu zobowiązań upadłego, o którym mowa w art. 370e.

3. Jeżeli w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej postanowienie w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli zostanie uchylone, sąd upadłościowy uchyla postanowienie o umorzeniu zobowiązań upadłego, o którym mowa w art. 370e.

Art. 370b. 1. W okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli niedopuszczalne jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego dotyczącego wierzytelności powstałych przed ogłoszeniem upadłości, z wyjątkiem wierzytelności, o których mowa w art. 370e ust. 2 oraz wierzytelności, których upadły nie ujawnił jeżeli wierzyciel nie brał udziału w postępowaniu.

2. W okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli upadły nie może dokonywać czynności prawnych, które mogłyby istotnie pogorszyć jego zdolność do wykonania planu spłaty wierzycieli.

3. W szczególnych wypadkach sąd, na wniosek upadłego, może wyrazić zgodę na dokonanie albo zatwierdzić dokonanie czynności prawnej, o której mowa w ust. 2.

4. Upadły jest obowiązany składać sądowi corocznie, do końca kwietnia, sprawozdanie z wykonania planu spłaty wierzycieli za poprzedni rok kalendarzowy, w którym wykazuje osiągnięte przychody, spłacone kwoty oraz nabyte składniki majątkowe o wartości przekraczającej dwukrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego w odrębnych przepisach. Do sprawozdania upadły dołącza kopię rocznego zeznania podatkowego.

Art. 370c. 1. Jeżeli upadły nie może wywiązać się z obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli, sąd na jego wniosek, po wysłuchaniu wierzycieli, może zmienić plan spłaty wierzycieli. Sąd może przedłużyć termin spłaty wierzytelności na dalszy okres nie przekraczający osiemnastu miesięcy. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie, a na postanowienie sądu drugiej instancji przysługuje skarga kasacyjna.

2. W razie istotnej poprawy sytuacji majątkowej upadłego w okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli, wynikającej z innych przyczyn niż zwiększenie się wynagrodzenia za pracę lub dochodów uzyskiwanych z osobiście wykonywanej przez upadłego działalności zarobkowej, każdy z wierzycieli oraz upadły może wystąpić z wnioskiem o zmianę planu spłaty wierzycieli. O zmianie planu spłaty wierzycieli sąd orzeka po wysłuchaniu upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do wierzycieli, których wierzytelności powstałe przed zakończeniem postępowania upadłościowego zostały po jego ustaleniu stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub ostateczną decyzją administracyjną.

Art. 370d. 1. W razie niewykonywania przez upadłego obowiązków ustalonych w planie spłaty wierzycieli sąd z urzędu lub na wniosek wierzyciela uchyla plan spłaty wierzycieli, po wysłuchaniu upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty, chyba że uchybienie upadłego jest nieznaczne, bądź zachodzą szczególne okoliczności

uzasadniająca dalsze wykonywanie planu spłaty. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy:

1) upadły nie złożył w terminie sprawozdania z wykonania planu spłaty wierzycieli zgodnie z art. 370b ust. 4 lub

2) w sprawozdaniu z wykonania planu spłaty wierzycieli upadły zataił swoje przychody lub nabycie składników majątkowych, lub

3) upadły naruszył przepis art. 370b ust. 2, lub

4) upadły ukrywał majątek bądź czynność prawna upadłego została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli.

3. W razie uchylecia planu spłaty zgodnie z ust. 1 lub ust. 2 zobowiązania upadłego nie podlegają umorzeniu.

Art. 370e. 1. Po wykonaniu przez upadłego obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli sąd wydaje postanowienie o stwierdzeniu wykonania planu spłaty i umorzeniu zobowiązań upadłego powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości i niezaspokojonych w wyniku wykonania planu spłaty wierzycieli.

2. Nie podlegają umorzeniu należności alimentacyjne, renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci, wierzytelności z tytułu orzeczonych przez sąd kar grzywny, a także z tytułu obowiązku naprawienia szkody, zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, nawiązki lub świadczenia pieniężnego orzeczonych przez sąd jako środek karny lub środek związany z poddaniem sprawcy próbie, jak również roszczenia o naprawienie szkody wynikającej z przestępstwa lub wykroczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu.

3. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

4. Po wydaniu postanowienia, o którym mowa w ust. 1 niedopuszczalne jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego dotyczącego wierzytelności powstałej przed ogłoszeniem upadłości z wyjątkiem wierzytelności, o których mowa w ust. 2 oraz wierzytelności, których upadły nie ujawnił jeżeli wierzyciel nie brał udziału w postępowaniu.”;

182) w art. 371 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Przepis ust. 1 ma odpowiednie zastosowanie w przypadku umorzenia postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości na podstawie art. 54 ust. 4.”;

183) w art. 373:

a) w ust. 1:

- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Sąd może orzec pozbawienie na okres od jednego do dziesięciu lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek lub w ramach spółki cywilnej oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, członka komisji rewizyjnej, reprezentanta lub pełnomocnika osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą w związku z tą działalnością, spółki handlowej, przedsiębiorstwa państwowego, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia osoby, która ze swej winy:”;

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) będąc do tego zobowiązana z mocy ustawy, nie złożyła w ustawowym terminie wniosku o ogłoszenie upadłości, albo”;

- po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) pełniąc faktycznie czynności zarządzania przedsiębiorstwem dłużnika istotnie przyczyniła się do braku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w ustawowym terminie, albo”;

- pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2) po ogłoszeniu upadłości nie wydała lub nie wskazała majątku, ksiąg handlowych, korespondencji lub innych dokumentów upadłego, w tym danych w postaci elektronicznej, do których wydania lub wskazania była zobowiązana z mocy ustawy, albo

3) jako upadły po ogłoszeniu upadłości ukrywała, niszczyła lub obciążała majątek wchodzący w skład masy upadłości, albo”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Mimo zaistnienia przesłanki, o której mowa w ust. 1 pkt 1, sąd może oddalić wniosek o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli został złożony wniosek o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego lub postępowania sanacyjnego, a rozmiar pokrzywdzenia wierzycieli jest nieznacznym.”;

c) w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„3. Sąd może orzec pozbawienie na okres od jednego do dziesięciu lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej,

przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu osoby, wobec której.”;

184) w art. 374 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepis ust. 1 stosuje się do osób uprawnionych do reprezentowania przedsiębiorcy będącego osobą prawną lub spółką handlową niemającą osobowości prawnej oraz osób pełniących faktycznie czynności zarządzania przedsiębiorstwem dłużnika, jeżeli niewypłacalność przedsiębiorcy lub pogorszenie jego sytuacji finansowej jest następstwem celowego działania lub rażącego niedbalstwa tych osób.”;

185) w art. 376 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Postępowanie w sprawach, o których mowa w art. 373 i 374, wszczyna się wyłącznie na wniosek wierzyciela, tymczasowego nadzorcy sądowego, zarządcy przymusowego, syndyka, prokuratora, a także Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego. Wygaśnięcie w toku postępowania funkcji tymczasowego nadzorcy, zarządcy przymusowego, syndyka nie ma wpływu na dalszy bieg postępowania wszczętego na jego wniosek. W sprawach tych stosuje się przepisy o postępowaniu nieprocesowym.”;

186) art. 377 otrzymuje brzmienie:

„Art. 377. Nie orzeka się zakazu, o którym mowa w art. 373, jeżeli postępowanie w tej sprawie nie zostało wszczęte w terminie roku od dnia umorzenia lub zakończenia postępowania upadłościowego albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 13, a gdy wniosek o ogłoszenie upadłości nie był złożony, w terminie trzech lat od dnia ustania stanu niewypłacalności albo wygaśnięcia obowiązku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości przez daną osobę.”;

187) w art. 379:

a) pkt 1–6 otrzymują brzmienie:

„1) „zagranicznym postępowaniu upadłościowym” - oznacza to wszelkie postępowania sądowe lub administracyjne lub inne postępowania poddane nadzorowi sądu zagranicznego, których przedmiotem jest wspólne dochodzenie roszczeń, przeciwko dłużnikowi niewypłacalnemu lub zagrożonemu niewypłacalnością, prowadzone za granicą, w których mienie i sprawy dłużnika są poddane kontroli lub zarządowi zagranicznego sądu lub zagranicznego zarządcy w celu ich restrukturyzacji lub likwidacji;

- 2) „głównym zagranicznym postępowaniu upadłościowym” – oznacza to postępowanie, o którym mowa w pkt 1, jeżeli prowadzone jest w państwie, w którym znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika;
  - 3) „ubocznym zagranicznym postępowaniu upadłościowym” – oznacza to postępowanie, o którym mowa w pkt 1, jeżeli nie ma charakteru głównego i jeżeli prowadzone jest w państwie miejsca prowadzenia działalności dłużnika albo jego miejsca zamieszkania lub siedziby albo w państwie, w którym znajduje się majątek dłużnika;
  - 4) „zarządcy zagranicznym” – oznacza to osobę lub podmiot wyznaczony w zagranicznym postępowaniu upadłościowym do zarządzania, reorganizowania lub likwidacji majątku dłużnika, jak również do nadzoru nad zarządzaniem majątkiem dłużnika lub jego reorganizacją;
  - 5) „sądzie zagranicznym” – oznacza to sąd lub inny organ władzy publicznej uprawniony do prowadzenia lub nadzorowania zagranicznego postępowania upadłościowego;
  - 6) „miejscu prowadzenia działalności” – oznacza to miejsce, w którym dłużnik podejmuje czynności w zakresie działalności o charakterze ekonomicznym, jeżeli nie mają charakteru jednorazowego lub krótkotrwałego;”
- b) w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 i 8 w brzmieniu:
- „7) „główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika” – oznacza miejsce, w którym dłużnik regularnie zarządza swoją działalnością o charakterze ekonomicznym, które jako takie jest rozpoznawalne dla osób trzecich. W przypadku osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, domniemywa się, że głównym ośrodkiem ich podstawowej działalności jest miejsce siedziby. W przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą lub zawodową domniemywa się, że głównym ośrodkiem podstawowej działalności jest główne miejsce wykonywania działalności tej osoby fizycznej; w przypadku każdej innej osoby fizycznej domniemywa się, że głównym ośrodkiem podstawowej działalności jest miejsce zwykłego pobytu tej osoby;
  - 8) „uznane zagraniczne postępowanie upadłościowe” – oznacza zagraniczne postępowanie upadłościowe, co do którego zostało wydane przez polski sąd

prawomocne postanowienie o uznaniu orzeczenia o wszczęciu postępowania.”;

188) art. 380 otrzymuje brzmienie:

„Art. 380. 1. Każdy wierzyciel, którego miejsce zwykłego pobytu, miejsce zamieszkania lub siedziba znajdują się za granicą, może pisemnie zgłosić swoje wierzytelności w postępowaniu upadłościowym i korzysta w postępowaniu upadłościowym z praw, które przysługują wierzycielowi krajowemu.

2. Wierzyciel, który nie ma miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu albo siedziby w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, jeżeli nie ustanowił w Rzeczypospolitej Polskiej pełnomocnika do prowadzenia sprawy, jest obowiązany wskazać pełnomocnika do doręczeń w Rzeczypospolitej Polskiej.

3. W razie niewskazania pełnomocnika do doręczeń, przeznaczone dla tego wierzyciela pisma sądowe pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia. Wierzyciela należy o tym pouczyć przy pierwszym doręczeniu. Wierzyciel powinien być również pouczony o tym, kto może być ustanowiony pełnomocnikiem.

4. Zagraniczne wierzytelności publicznoprawne, w szczególności należności podatkowe oraz z tytułu ubezpieczenia społecznego, mogą być zgłoszone w postępowaniu upadłościowym, o ile ich dochodzenie w Polsce jest dopuszczalne na podstawie odrębnych przepisów. W takim przypadku wierzytelności te podlegają zaspokojeniu w kategorii drugiej.”;

189) art. 381 otrzymuje brzmienie:

„Art. 381. "W sprawach nieuregulowanych przepisami niniejszej części stosuje się odpowiednio przepisy części pierwszej ustawy oraz przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące międzynarodowego postępowania cywilnego.”;

190) art. 382 otrzymuje brzmienie:

„Ar. 382. 1. Do wyłącznej jurysdykcji sądów polskich należą sprawy upadłościowe, jeżeli w Rzeczypospolitej Polskiej znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika (postępowanie główne).

2. Sądowi polskiemu przysługuje również jurysdykcja, jeżeli dłużnik prowadzi w Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą albo ma miejsce zamieszkania lub siedzibę albo majątek (postępowanie uboczne).”;

191) uchyla się art. 385;

192) w art. 386;

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Postępowanie w przedmiocie uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego wszczyna się na wniosek zarządcy zagranicznego albo dłużnika, któremu pozostawiono zarząd własny majątkiem.”,

193) w art. 386:

a) w ust. 2 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) spis wierzycieli, których miejsce zamieszkania, siedziba lub główny ośrodek podstawowej działalności znajdują się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, wierzycieli których wierzytelności wynikają z działalności ekonomicznej dłużnika prowadzonej w Rzeczypospolitej Polskiej oraz wierzycieli, którym przysługują wobec dłużnika wierzytelności zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, hipoteką morską, cesją lub przewłaszczeniem na zabezpieczenie na majątku dłużnika położonym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do wniosku należy ponadto dołączyć oświadczenie zarządcy zagranicznego o innych postępowaniach zagranicznych prowadzonych wobec upadłego, które są znane zarządcy zagranicznemu. oraz oświadczenie, zawierające informacje o terminie zgłaszania wierzytelności, adresie, pod którym wierzytelności należy zgłaszać, jak również innych niezbędnych danych, które należy podać w zgłoszeniu oraz języku zgłoszenia.”,

c) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Wnioskodawca uiszcza zaliczkę na poczet wydatków w toku postępowania w przedmiocie uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego w wysokości 3000 złotych i wraz z wnioskiem przedstawia dowód jej uiszczenia. W razie braku uiszczenia zaliczki przewodniczący wzywa do uiszczenia zaliczki w terminie siedmiu dni pod rygorem zwrotu wniosku.”;

194) art. 387 otrzymuje brzmienie:

„Art. 387. Uczestnikami postępowania w przedmiocie uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego są upadły i zarządca zagraniczny.”;

195) art. 389 otrzymuje brzmienie:

„Art. 389. Po wniesieniu wniosku o uznanie orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego, zarządca zagraniczny jest obowiązany niezwłocznie informować sąd:

1) o każdej zmianie uznawanego orzeczenia o wszczęciu postępowania zagranicznego oraz o zmianie zarządcy;

2) o wszelkich innych zagranicznych postępowaniach upadłościowych dotyczących upadłego oraz innych postępowaniach sądowych lub administracyjnych dotyczących majątku upadłego, które są znane zarządcy zagranicznemu.”;

196) w art. 390 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Z dniem wniesienia wniosku o uznanie orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego sąd na wniosek zarządcy zagranicznego może:

1) wydać postanowienie o zabezpieczeniu;

2) zabezpieczyć dowody potrzebne do dochodzenia roszczeń przeciw upadłemu.”;

197) uchyla się art. 391;

198) w art. 392 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Orzeczenie o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego podlega uznaniu, jeżeli:”;

199) w art. 393:

a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W postanowieniu o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego określa się:”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W postanowieniu o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego wzywa się wierzycieli upadłego do zgłoszenia wierzytelności, wskazując termin zgłaszania wierzytelności oraz adres, pod którym wierzytelności należy zgłosić, jak również niezbędne dane, które należy podać w zgłoszeniu, i język zgłoszenia.”;

c) dodaje się ust. 3–5 w brzmieniu:

„3. Postanowienie o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego podlega obwieszczeniu.

4. Odpis postanowienia o uznaniu doręcza się wierzycielom wskazanym przez wnioskodawcę w spisie, o którym mowa w art. 386 ust. 2 pkt 3 oraz innym wierzycielom wskazanym w tym przepisie jeżeli są znani sądowi, nawet jeżeli nie zostali wskazani w spisie przedłożonym przez wnioskodawcę. Wierzycieli poucza się o skutkach uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego oraz o możliwości złożenia wniosku o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego i skutkach niezłożenia wniosku w terminie jednego miesiąca od dnia obwieszczenia.

5. Na postanowienie przysługuje zażalenie wnioskodawcy oraz wierzycielom, o których mowa w art. 386 ust. 2 pkt 3.”;

200) po art. 393 dodaje się art. 393a w brzmieniu:

„Art. 393a. 1. Niezwłocznie po uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego sąd zabezpiecza majątek dłużnika znajdujący się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej poprzez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego.

2. Czynności zagranicznego zarządcy albo dłużnika sprawującego zarząd własny majątkiem przekraczające zakres zwykłego zarządu wymagają zgody tymczasowego nadzorcy sądowego pod rygorem nieważności, chyba że wymagają zgody sądu. Zgody tymczasowego nadzorcy sądowego wymaga również wywiezienie składników majątku dłużnika poza teren Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Zabezpieczenie poprzez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego upada z mocy prawa z chwilą wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego, prawomocnego oddalenia lub odrzucenia wniosku o wszczęcie wtórnego postępowania lub umorzenia postępowania w przedmiocie wniosku albo niezłożenia wniosku o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego w terminie 1 miesiąca od dnia obwieszczenia postanowienia o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego.

4. Z dniem uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego, zarówno głównego jak i ubocznego, sąd na wniosek zarządcy zagranicznego może zabezpieczyć dowody.”;

201) w art. 394 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej, uznanie orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego obejmuje uznanie wydanych w jego toku orzeczeń dotyczących powołania, odwołania oraz zmiany zarządcy zagranicznego, a także orzeczeń dotyczących toku zagranicznego postępowania upadłościowego, jego zawieszenia i zakończenia.

2. Egzekucja przeciwko upadłemu na podstawie zagranicznych tytułów egzekucyjnych wykonalnych w państwie, w którym zostały wydane w uznanym zagranicznym postępowaniu upadłościowym, w tym na podstawie listy wierzytelności lub innych podobnych dokumentów, jak również egzekucja na podstawie postanowień układu zawartego w uznanym zagranicznym postępowaniu upadłościowym, a także egzekucja na podstawie wyciągów, odpisów i innych podobnych dokumentów wystawionych na podstawie układu zawartego w uznanym postępowaniu upadłościowym może być prowadzona po stwierdzeniu ich wykonalności przez sąd uznający orzeczenie o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego.”;

202) w art. 395:

a) ust.1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Postanowienie o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego może być w każdym czasie zmienione lub uchylone w razie późniejszego wykrycia, że nie było podstaw do jego uznania albo podstawy te przestały istnieć.

2. Sąd uchyla postanowienie o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego, jeżeli w zagranicznym postępowaniu został przyjęty układ, którego treść jest rażąco sprzeczna z polskim prawem.”,

b) dotychczasowy ust. 2 oznacza się jako ust. 3;

c) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Art. 393 ust. 3–5 stosuje się odpowiednio.”;

203) art. 396 otrzymuje brzmienie:

„1. W postanowieniu o zmianie orzeczenia o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego sąd określa zakres zmian, a w szczególności zakres uprawnień zarządcy zagranicznego.

2. W razie pozbawienia zarządcy zagranicznego prawa do prowadzenia postępowań cywilnych, wszczęte przez niego postępowania podlegają umorzeniu, chyba że sąd postanowi, że do postępowań tych może wstąpić inny zarządca zagraniczny albo

syndyk ustanowiony w postępowaniu upadłościowym. Przepis ten stosuje się odpowiednio do interwencji ubocznych zgłoszonych przez zarządcę zagranicznego.”;

204) w art. 397 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Z dniem uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego do skutków wszczęcia zagranicznego postępowania dla prowadzonych w Polsce postępowań sądowych i egzekucyjnych stosuje się odpowiednio przepisy prawa polskiego z uwzględnieniem czy uznane zagraniczne postępowania ma charakter likwidacyjny czy układowy, czy dłużnik został pozbawiony prawa zarządu majątkiem oraz czy wierzytelność jest objęta układem.”;

205) uchyla się art. 399 i 400;

206) po art. 400 dodaje się art. 400a w brzmieniu:

„Art. 400a. Po uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego dalsze postępowanie toczy się w sądzie, który uznał orzeczenie.”;

207) w art. 401:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. 1. Po uznaniu orzeczenia o wszczęciu głównego zagranicznego postępowania upadłościowego zarządca zagraniczny sporządza spis inwentarza i oszacowanie, które obejmuje wchodzący do masy upadłości majątek upadłego znajdujący się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Spis inwentarza wraz z oszacowaniem zarządca zagraniczny składa sądowi uznającemu orzeczenie o wszczęciu zagranicznego postępowania w terminie czterech miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia o uznaniu. O dokonanym spisie i oszacowaniu należy dokonać obwieszczenia. Wnioski o wyłączenie z masy upadłości rozpoznaje sąd uznający. Termin do wniesienia takich wniosków wynosi jeden miesiąc od dnia obwieszczenia.

2. Po sporządzeniu spisu inwentarza i oszacowania zarządca zagraniczny składa sądowi uznającemu plan likwidacji majątku położonego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ogólną informację o przewidywanym sposobie zaspokojenia wierzycieli, w tym również mających miejsce zamieszkania albo siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej. Na tej podstawie sąd postanowieniem wyda zarządcy zagranicznemu zezwolenie na likwidację majątku upadłego znajdującego się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Postanowienie to sąd wydaje nie wcześniej niż

po upływie terminu, w którym można żądać wyłączenia z masy upadłości. Na postanowienie o odmowie wydania zezwolenia przysługuje zażalenie.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do ustalenia składu masy upadłości, spisu inwentarza i oszacowania, wyłączeń z masy upadłości, zarządu masą mienia znajdującego się w Rzeczypospolitej Polskiej oraz likwidacji masy upadłości stosuje się przepisy niniejszej ustawy. Sąd uznający orzeczenie o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego może zezwolić na likwidację masy upadłości w inny sposób, jeżeli nie narusza to podstawowych zasad porządku prawnego w Rzeczypospolitej Polskiej.”,

c) dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. Po zakończeniu likwidacji majątku znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej sąd wydaje postanowienie o zakończeniu postępowania.

6. Sąd wydaje również postanowienie o zakończeniu postępowania w razie wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego oraz w razie uprawomocnienia się postanowienia o uchyleniu postanowienia o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego.”;

208) art. 402 otrzymuje brzmienie:

„Art. 402. Po uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego zarządca zagraniczny jest uprawniony do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz do udziału w postępowaniu upadłościowym prowadzonym przez sądy polskie, tak jak wierzyciel.”;

209) w art. 403 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W razie uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego, skutki ogłoszenia upadłości co do majątku upadłego położonego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz zobowiązań, które powstały lub mają być wykonywane w Rzeczypospolitej Polskiej, ocenia się według prawa polskiego.”;

210) art. 404 otrzymuje brzmienie:

„Art. 404. Zaspokojenie wierzytelności zabezpieczonych ograniczonymi prawami rzeczowymi na rzeczach znajdujących się w Rzeczypospolitej Polskiej albo wpisanymi do ksiąg wieczystych i rejestrów w Rzeczypospolitej Polskiej następuje według prawa polskiego. Art. 313 ust. 2 zd. 5 nie stosuje się. Hipoteka wygasa z chwilą zawarcia umowy sprzedaży pod warunkiem, że środki wpłyną na rachunek depozytowy sądu.

Podstawą wykreślenia hipoteki będzie zaświadczenie sędziego komisarza. Wypłata z depozytu następuje bezpośrednio na rzecz wierzycieli po zatwierdzeniu planu podziału sporządzonego przez zagranicznego zarządcę albo postanowienia sądu gdy nie sporządzono planu podziału.”;

211) w art. 405:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Uznanie orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego nie stanowi przeszkody do wszczęcia przez sąd polski postępowania upadłościowego. Jeżeli jednak uznane zostało orzeczenie o wszczęciu głównego zagranicznego postępowania upadłościowego, postępowanie upadłościowe wszczęte w Rzeczypospolitej Polskiej jest wtórnym postępowaniem upadłościowym.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli uznane zostało orzeczenie o wszczęciu ubocznego zagranicznego postępowania upadłościowego, postępowanie upadłościowe w Rzeczypospolitej Polskiej toczy się na zasadach ogólnych.”;

212) w art. 406 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przepisy o wtórnym postępowaniu upadłościowym stosuje się również do postępowań upadłościowych wszczętych przed uznaniem orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego, jeżeli sąd polski uzna zagraniczne postępowanie upadłościowe za główne.”;

213) art. 407 otrzymuje brzmienie:

„Art. 407. Sąd wszczyna wtórne postępowanie upadłościowe, jeżeli wnosi o to wierzyciel mający miejsce zamieszkania, siedzibę lub główny ośrodek podstawowej działalności w Rzeczypospolitej Polskiej, wierzyciel którego wierzytelności wynikają z działalności ekonomicznej dłużnika prowadzonej w Rzeczypospolitej Polskiej lub wierzyciel, któremu przysługują wobec dłużnika wierzytelności zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem skarbowym, zastawem rejestrowym, hipoteką morską, cesją lub przewłaszczeniem na zabezpieczenie na majątku dłużnika położonym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.”;

214) art. 408 otrzymuje brzmienie:

„Art. 408. W razie uznania orzeczenia o wszczęciu głównego zagranicznego postępowania upadłościowego domniemywa się, że dłużnik jest niewypłacalny.”;

215) w art. 410 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Po wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego.”;

216) po art. 410 dodaje się art. 410a i 410b w brzmieniu:

„Art. 410a. 1. Jeżeli w uznanym głównym zagranicznym postępowaniu upadłościowym został zawarty układ, którego treść nie jest rażąco sprzeczna z polskim prawem, sąd wyznacza termin zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad uznaniem skuteczności zagranicznego układu .

2. W zgromadzeniu biorą udział z prawem głosu wierzyciele, których miejsce zamieszkania, siedziba lub główny ośrodek podstawowej działalności znajdują się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, wierzyciele których wierzytelności wynikają z działalności ekonomicznej dłużnika prowadzonej w Rzeczypospolitej Polskiej oraz wierzyciele, którym przysługują wobec dłużnika wierzytelności zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem skarbowym, zastawem rejestrowym, hipoteką morską, cesją lub przewłaszczeniem na zabezpieczenie na majątku dłużnika położonym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Do zgromadzenia wierzycieli i głosowania stosuje się odpowiednio przepisy o zgromadzeniu i głosowaniu nad układem w postępowaniu upadłościowym.

Art. 410b. 1. Jeżeli na zgromadzeniu wierzyciele nie podjęli uchwały o uznaniu skuteczności zagranicznego układu sąd umarza wtórne postępowanie upadłościowe i uchyla postanowienie o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego.

2. Art. 393 ust. 3–5 stosuje się odpowiednio.”;

217) art. 411 otrzymuje brzmienie:

„Art. 411. Jeżeli we wtórnym postępowaniu upadłościowym ma zostać zawarty układ, a w zagranicznym głównym postępowaniu upadłościowym ma nastąpić likwidacja majątku upadłego, układ może mieć wyłącznie charakter likwidacyjny.”;

218) art. 413 otrzymuje brzmienie:

„Art. 413. W sprawach uregulowanych przepisami niniejszej części sąd i sędzia-komisarz mogą porozumieć się bezpośrednio z sądem zagranicznym i zarządcą zagranicznym , w tym również przez telefon, faks lub pocztę elektroniczną.”;

219) art. 414 otrzymuje brzmienie:

„Art. 414. Syndyk, nadzorca sądowy lub zarządca ustanowieni w postępowaniu upadłościowym porozumiewają się z sądem zagranicznym oraz z zarządcą zagranicznym bezpośrednio lub za pośrednictwem sędziego-komisarza.”;

220) w części trzeciej tytuł Ia otrzymuje brzmienie:

„TYTUŁ IA

Postępowanie upadłościowe wobec deweloperów

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 425a. Przepisy niniejszego tytułu stosuje się w razie ogłoszenia upadłości dewelopera w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (Dz. U. Nr 232, poz. 1377), zwanej dalej „ustawą o ochronie nabywcy”.

Art. 425b. Postępowanie określone w niniejszym tytule prowadzi się w celach, o których mowa w art. 2, a także, jeżeli racjonalne względy na to pozwolą, aby doprowadzić do zaspokojenia nabywców w drodze przeniesienia na nich własności lokali.

Art. 425c. Ilekroć w przepisach niniejszego tytułu mowa jest o:

1) „nabywcy” – oznacza to osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wobec której deweloper zobowiązał się do przeniesienia prawa, o którym mowa w art. 1 ustawy o ochronie nabywcy i która zobowiązała się do spełnienia świadczenia pieniężnego na rzecz dewelopera na poczet ceny nabycia tego prawa;

2) „przedsięwzięciu deweloperskim” – oznacza to przedsięwzięcie deweloperskie w rozumieniu art. 3 pkt 6 ustawy o ochronie nabywcy;

3) „przeniesieniu własności lokalu” – oznacza to przeniesienie własności lokalu mieszkalnego, a także przeniesienie własności nieruchomości gruntowej zabudowanej domem jednorodzinnym lub użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej i własności domu jednorodzinnego na niej posadowionego stanowiącego odrębną nieruchomość;

4) „umowie deweloperskiej” – oznacza to umowę między upadłym a nabywcą, której przedmiotem jest przeniesienie prawa, o którym mowa w art. 1 ustawy o ochronie nabywcy.

DZIAŁ II

Dalsze prowadzenie przedsięwzięcia deweloperskiego

Art. 425d. 1. W postępowaniu upadłościowym syndyk może dalej prowadzić przedsięwzięcie deweloperskie upadłego za zgodą sędziego-komisarza. Sędzia-komisarz udziela zgody, jeżeli racjonalne względy wskazują, że dalsze prowadzenie przedsięwzięcia deweloperskiego jest ekonomicznie uzasadnione i istnieją szanse na jego ukończenie.

2. Syndyk prowadzi dalej przedsięwzięcie deweloperskie upadłego, w odniesieniu do którego we wcześniejszym postępowaniu sanacyjnym wobec upadłego nabywcy podjęli uchwałę, o której mowa w art. 341 ustawy z dnia ..... – Prawo restrukturyzacyjne oraz wnieśli lub zabezpieczyli dopłaty w terminach, o których mowa w art. 342 ust. 1 i 2 tej ustawy, ale układ nie doszedł do skutku, chyba że na odstąpieniu od dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego wyraził zgodę sędzia-komisarz.

3. Syndyk przechowuje środki pieniężne uzyskane z dopłat wpłaconych we wcześniejszym postępowaniu sanacyjnym, przekazane mu przez zarządcę ustanowionego w tym postępowaniu, na odrębnym rachunku bankowym. W razie odstąpienia od dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego syndyk zwraca dopłaty nabywcom, a zabezpieczenia wniesienia dopłat wygasają z mocy prawa.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio w razie prawomocnego oddalenia lub odrzucenia wniosku ogłoszenie upadłości lub umorzenia postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości. Do zwrotu dopłat obowiązany jest zarządca ustanowiony we wcześniejszym postępowaniu sanacyjnym.

Art. 425e. 1. W przypadku dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego zgodnie z art. 425d do umowy deweloperskiej nie stosuje się art. 98 w zakresie, w jakim przewiduje uprawnienie syndyka do odstąpienia od umowy, a do roszczenia nabywcy wynikającego z umowy deweloperskiej nie stosuje się art. 91. Roszczenie nabywcy zaspokajane jest przez przeniesienie własności lokalu.

2. Przeniesienie własności lokalu nie wywołuje skutków sprzedaży likwidacyjnej. Art. 313 ust. 2 nie stosuje się.

Art. 425f. Jeżeli nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie, obciążona jest hipoteką, której przysługuje pierwszeństwo przed roszczeniami chociażby jednego nabywcy, a wierzyciel zabezpieczony hipoteką wyraził zgodę na bezobciążeniowe wyodrębnienie lokalu mieszkalnego, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 17 ustawy o ochronie nabywcy, zgodnie z art. 76 ust. 4 zd. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2013 r., poz. 707, 830, 941 i 1289.), zgoda taka pozostaje w mocy na warunkach w niej określonych, przy czym warunek wykonania zobowiązania nabywcy względem upadłego uznaje się za spełniony w razie wykonania zobowiązania do rąk syndyka lub zarządcy ustanowionego we wcześniejszym postępowaniu sanacyjnym.

Art. 425g. 1. Jeżeli w toku postępowania upadłościowego ujawni się podstawa do przyjęcia, że dalsze prowadzenie przedsięwzięcia deweloperskiego nie jest uzasadnione racjonalnymi względami, sędzia-komisarz na wniosek syndyka udziela zgody na zaprzestanie dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

2. Uprawnoczenie się postanowienia sędziego-komisarza o wyrażeniu zgody na zaprzestanie dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego wywołuje z mocy prawa skutek odstąpienia przez syndyka od umów deweloperskich w trybie art. 98, a do roszczeń nabywców wynikających z tych umów stosuje się odpowiednio art. 91.

3. Do dopłat w części niewykorzystanej stosuje się art. 425d ust. 3 zd. 2.

DZIAŁ III

Likwidacja nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie

Art. 425h. 1. Sumy uzyskane z likwidacji nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie, podlegają podziałowi na zasadach ogólnych, z tym że w przypadku wyrażenia przez wierzyciela zabezpieczonego hipoteką zgody na bezobciążeniowe wyodrębnienie lokalu mieszkalnego, o której mowa w art.

425f, uznaje się, że roszczeniu nabywcy lokalu, którego ta zgoda dotyczy, przysługuje pierwszeństwo przed hipoteką, w zakresie w jakim dokonał wpłat na poczet umowy.

2. Roszczenia nabywcy wynikające z odstąpienia od umowy deweloperskiej podlegają zaspokojeniu z sum uzyskanych z likwidacji nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie, na takich samych zasadach, jak roszczenie z umowy deweloperskiej. Nabywcy przysługuje pierwszeństwo wynikające z ujawnienia w księdze wieczystej przysługującego mu roszczenia z umowy deweloperskiej także w przypadku, gdy wpis o ujawnieniu tego roszczenia został wykreślony.

3. Roszczenie pieniężne nabywcy powstałe wskutek przekształcenia roszczenia z umowy deweloperskiej w toku postępowania restrukturyzacyjnego lub upadłościowego podlega zaspokojeniu w sposób określony w ust. 2.

DZIAŁ IV

Kontynuacja przedsięwzięcia deweloperskiego przez innego przedsiębiorcę

Art. 425i. 1. Na wniosek syndyka sędzia-komisarz może wyrazić zgodę na sprzedaż nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie, przedsiębiorcy, który zobowiąże się do kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego.

2. Przedsiębiorca nabywający nieruchomość w trybie określonym w ust. 1 odpowiada solidarnie z upadłym za jego zobowiązania z umów deweloperskich zawartych w związku z przedsięwzięciem deweloperskim realizowanym na nieruchomości, jak również za zobowiązania wobec nabywców wynikające z przekształcenia roszczeń z takich umów w toku postępowania restrukturyzacyjnego lub upadłościowego lub z odstąpienia od takich umów. Zobowiązania, o których mowa w zdaniu poprzednim, nie podlegają zaspokojeniu w postępowaniu upadłościowym prowadzonym wobec upadłego.

3. Wraz z własnością nieruchomości przedsiębiorca nabywający nieruchomość w trybie określonym w ust. 1 nabywa przysługujące upadłemu prawa wynikające z umów deweloperskich zawartych w związku z przedsięwzięciem deweloperskim realizowanym na nieruchomości.

4. Sprzedaż nieruchomości w trybie określonym w ust. 1 nie wywołuje skutków sprzedaży likwidacyjnej. Przepisu art. 313 nie stosuje się.

5. Wyrażając zgodę na sprzedaż nieruchomości w trybie określonym ust. 1 sędziego-komisarza uwzględnia interes nabywców oraz prawdopodobieństwo dokończenia przedsięwzięcia deweloperskiego przez przedsiębiorcę nabywającego nieruchomość.

6. Do umowy deweloperskiej zawartej w ramach przedsięwzięcia deweloperskiego prowadzonego na nieruchomości podlegającej sprzedaży w trybie określonym w ust. 1 nie stosuje się art. 98 i art. 99, a do roszczenia nabywcy wynikającego z umowy deweloperskiej nie stosuje się art. 91.

7. W przypadku sprzedaży nieruchomości w trybie określonym w ust. 1 nie stosuje się art. 336, art. 345 i art. 346.

DZIAŁ V

Kontynuacja przedsięwzięcia deweloperskiego w układzie

Art. 425j. W terminie jednego miesiąca od ogłoszenia upadłości propozycje układowe mogą zgłosić również nabywcy stanowiący co najmniej 20% nabywców w ramach przedsięwzięcia deweloperskiego prowadzonego przez upadłego.

Art. 425k. 1. Propozycje układowe mogą także obejmować:

1) wniesienie dopłat przez wszystkich albo niektórych nabywców i zaspokojenie ich przez przeniesienie własności lokali, przy czym propozycje układowe mogą przewidywać późniejszy zwrot dopłat z przychodów z realizacji przedsięwzięcia deweloperskiego;

2) sprzedaż nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie, z zachowaniem ciążących na niej ograniczonych praw rzeczowych, na rzecz przedsiębiorcy, który przejmowałby zobowiązania wobec nabywców i zobowiązałby się do kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego, przy czym propozycje układowe mogą przewidywać zmianę treści umów deweloperskich;

3) określenie innych warunków kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego i sposobów jego finansowania;

4) zamianę lokali pomiędzy wierzycielami lub zamianę lokalu na lokal niebędący przedmiotem umowy deweloperskiej. Art. 155 ustawy z dnia ..... - Prawo restrukturyzacyjne stosuje się odpowiednio.

2. Art. 155 ustawy z dnia ... - Prawo restrukturyzacyjne stosuje się odpowiednio.

Art. 425l. 1. Propozycje układowe mogą w różny sposób traktować nabywców w zależności od tego, czy wniosą dopłaty, o których mowa w art. 425k ust. 1 pkt 1.

2. Do propozycji układowych przewidujących sposób restrukturyzacji, o którym mowa w art. 425k ust. 1 pkt 2, załącza się sporządzone w formie aktu notarialnego nieodwołalne oświadczenie woli przedsiębiorcy o nabyciu nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie wraz z ciążącymi na niej obciążeniami i o przejęciu zobowiązań upadłego w stosunku do nabywców. W razie prawomocnego zatwierdzenia układu przewidującego sprzedaż nieruchomości na zasadach określonych w oświadczeniu woli przedsiębiorcy, o którym mowa w niniejszym ustępie, oświadczenie to zastępuje jego oświadczenie woli konieczne do zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie, a umowę uznaje się za zawartą.

3. Odpis prawomocnego postanowienia o zatwierdzeniu układu wraz z oświadczeniem, o którym mowa w ust. 2, stanowi podstawę ujawnienia prawa własności w księdze wieczystej.

Art. 425m. 1. Głosowanie nad układem odbywa się w grupach wierzycieli.

2. Nabywcy stanowią odrębną kategorię interesów, dla której sporządzają się odrębną listę uprawnionych do głosowania wierzycieli. Dopuszczalny jest dodatkowy podział nabywców na większą liczbę kategorii interesów, w szczególności z uwagi na stopień wykonania umowy z deweloperem.

Art. 425n. 1. W przypadku zgłoszenia propozycji układowych przewidujących sposób restrukturyzacji, o którym mowa art. 425k pkt 1, sędzia-komisarz niezwłocznie przeprowadza wstępne głosowanie nabywców nad propozycjami układowymi w zakresie dotyczącym ich wiarygodności.

2. Sędzia-komisarz określa listę nabywców uprawnionych do głosowania na podstawie listy przedłożonej przez syndyka.

3. Uchwała nabywców zostaje przyjęta, jeżeli wypowiedzą się za nią nabywcy deklarujący łącznie dopłaty wystarczające zgodnie z treścią propozycji układowych do sfinansowania dokończenia przedsięwzięcia deweloperskiego.

4. Przyjęcie uchwały stwierdza sędzia-komisarz postanowieniem.

Art. 425o.1. W razie przyjęcia uchwały nabywców, o której mowa w art. 425n, nabywcy zobowiązani do wniesienia dopłat wpłacają je do masy upadłości lub

zabezpieczają ich wpłatę w zakresie przewidzianym uchwałą w terminie dwóch miesięcy od podjęcia uchwały. W szczególnie uzasadnionych wypadkach termin może zostać przedłużony postanowieniem sędziego-komisarza.

2. Jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 1 nie zostaną wpłacone lub zabezpieczone wszystkie dopłaty w pełnej wysokości przewidzianej uchwałą, nabywcy mogą uzupełnić brakujące dopłaty wpłacając je lub zabezpieczając ich wpłatę w terminie jednego miesiąca od bezskutecznego upływu terminu, o którym mowa w ust. 1. W tym samym terminie upadły lub syndyk mogą przedstawić dowód istnienia innych źródeł finansowania przedsięwzięcia deweloperskiego.

3. Wniesienie lub zabezpieczenie dopłat lub innych środków w wysokości wystarczającej na sfinansowanie przedsięwzięcia deweloperskiego stwierdza postanowieniem sędzia-komisarz, jednocześnie wyznaczając termin zgromadzenia wierzycieli celem głosowania nad układem. Treść uchwały nabywców, o której mowa w art. 425n, włącza się do układu, a zgromadzenie wierzycieli nie może przyjąć układu o treści odbiegającej od uchwały nabywców w zakresie nią uregulowanym. Sędzia-komisarz zwraca uwagę wierzycieli uczestniczących w zgromadzeniu na niezgodność propozycji układowych z uchwałą nabywców. Sąd odmawia zatwierdzenia układu o treści odbiegającej od uchwały nabywców w zakresie nią uregulowanym.

4. Jeżeli w terminach, o których mowa w ust. 1 i 2, zostaną wniesione lub zabezpieczone dopłaty w pełnej łącznej wysokości przewidzianej uchwałą nabywców, o której mowa w art. 425n, przedsięwzięcie deweloperskie może być dalej prowadzone.

5. W razie niedojścia układu do skutku pomimo podjęcia uchwały nabywców, o której mowa w art. 425n, oraz wniesienia lub zabezpieczenia w terminach, o których mowa w ust. 1 i 2 dopłat lub innych środków w wysokości wystarczającej na sfinansowanie przedsięwzięcia deweloperskiego, w dalszym toku postępowania upadłościowego odstąpienie przez syndyka od kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego wymaga zgody sędziego-komisarza.

6. Syndyk przechowuje środki pieniężne uzyskane z dopłat na odrębnym rachunku bankowym. W razie odstąpienia od dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego syndyk zwraca dopłaty nabywcom, a zabezpieczenia wniesienia dopłat wygasają z mocy prawa.

DZIAŁ VI

Upadłość dewelopera będącego emitentem obligacji

Art. 425p. W przypadku, gdy upadły jest emitentem obligacji, a dla zabezpieczenia praw z obligacji ustanowiono zabezpieczenie na nieruchomości, na której realizowane jest przedsięwzięcie deweloperskie, nie stosuje się art. 488-490.”;

221) w art. 427 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przed ogłoszeniem upadłości banku, sąd wysłuchuje co do podstaw ogłoszenia upadłości oraz co do osoby syndyka, przedstawiciela Komisji Nadzoru Finansowego, prezesa oraz innych członków ostatniego zarządu albo zarządu komisarycznego, względnie likwidatora banku, którego dotyczy wnioski. W przypadku postępowania dotyczącego upadłości banku państwowego lub banku będącego podmiotem zależnym od Skarbu Państwa, sąd wysłuchuje także przedstawiciela ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.”;

222) w art. 429 uchyla się ust. 1 i 2;

223) art. 432 otrzymuje brzmienie:

„Art. 432. Sprawozdania, o których mowa w art. 168, syndyk, przekazuje do wiadomości Komisji Nadzoru Finansowego.”;

224) w art. 433 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„O ile skutki te nie nastąpiły wcześniej wskutek otwarcia postępowania układowego z dniem ogłoszenia upadłości.”;

225) w art. 434 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„O ile skutki te nie nastąpiły wcześniej wskutek otwarcia postępowania układowego z dniem ogłoszenia upadłości ulegają rozwiązaniu.”;

226) w art. 437 uchyla się ust. 1;

227) w art. 440 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Należności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z tytułu wypłaty środków gwarantowanych, z tytułu pomocy, o której mowa w art. 20c ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 2009 r. Nr 84,

poz. 711, z późn. zm.⁹⁾) oraz wsparcia, o którym mowa w art. 20g ust. 2 tej ustawy, ulegają zaspokojeniu w kategorii pierwszej.”;

228) w art. 443 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Posiadacze listów zastawnych mogą działać w postępowaniu również osobiście lub przez pełnomocnika jeżeli zostali dopuszczeni do udziału w postępowaniu przez sędziego-komisarza. Sędzia-komisarz dopuszcza posiadaczy listów zastawnych do udziału w postępowaniu po wykazaniu, że przysługują im prawa z listów zastawnych.”;

229) art. 449 otrzymuje brzmienie:

„Art. 449. Jeżeli osobna masa upadłości nie wystarcza na pełne zaspokojenie posiadaczy listów zastawnych, pozostała suma podlega zaspokojeniu w podziale funduszków masy upadłości.”;

230) w art. 458 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zagraniczne należności publicznoprawne zaspokajają się w kategorii trzeciej”;

231) art. 454 otrzymuje brzmienie:

„Art. 454. Orzeczenie o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego, postępowania układowego lub innego podobnego postępowania prowadzonego wobec instytucji kredytowych podlega uznaniu z mocy prawa, jeżeli postępowanie wszczął właściwy sąd zagraniczny w państwie Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym instytucja kredytowa ma siedzibę.”;

232) w art. 462 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ogłoszenie upadłości nie narusza praw wierzycieli i osób trzecich ciężających na rzeczy i innym mieniu upadłego położonym na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, nie wyłączając zorganizowanych części tego mienia, a w szczególności prawa do rozporządzania mieniem w celu zaspokojenia należności lub prawa do zaspokojenia należności z pożytków, które mienie przynosi, prawa zastawu i hipoteki,

---

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 144, poz. 1176, z 2010 r. Nr 140, poz. 943 i Nr 257, poz. 1724, z 2011 r. Nr 134, poz. 781, z 2012 r. poz. 596 i 1166 oraz z 2013 r. poz. 613 i 1012.

prawa do żądania wydania mienia od osób, we władaniu których się ono znajduje wbrew woli uprawnionego, prawa do powierniczego korzystania z mienia.”;

233) art. 467 otrzymuje brzmienie:

„Art. 467. Czynność kompensowania podlega prawu właściwemu dla zobowiązań umownych, mającemu zastosowanie do umowy o kompensowanie.”;

234) art. 484 otrzymuje brzmienie:

„Art. 484. 1. Dla reprezentowania praw obligatariuszy sąd ustanawia kuratora. Kuratorem może być także bank, z którym upadły zawarł umowę o reprezentowanie obligatariuszy wobec emitenta. Obligatariusze mogą działać w postępowaniu również osobiście lub przez pełnomocnika, jeżeli zostali dopuszczeni do udziału w postępowaniu przez sędziego-komisarza. Sędzia-komisarz dopuszcza obligatariuszy do udziału w postępowaniu po wykazaniu, że przysługują im prawa z obligacji.

2. Nie ustanawia się kuratora, o którym mowa w ust. 1, w przypadku, gdy dla zabezpieczenia praw z obligacji ustanowiono hipotekę na majątku emitenta. W takiej sytuacji prawa i obowiązki obligatariuszy w postępowaniu upadłościowym wykonuje administrator hipoteki, o którym mowa w art. 7 ust. 1a ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. – Prawo o obligacjach (Dz. U. z 2001r., nr 121, poz. 1300, z późn.zm.¹⁰).”;

235) w art. 486 uchyla się ust. 2;

236) w części trzeciej tytuł V otrzymuje brzmienie:

„TYTUŁ V

Postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej

Art. 491a. Przepisy niniejszego tytułu stosuje się wobec osób fizycznych, których upadłości nie można ogłosić zgodnie z przepisami działu II tytułu I części pierwszej.

Art. 491b. 1. W sprawach objętych przepisami niniejszego tytułu postępowanie upadłościowe prowadzi się według stosowanych odpowiednio przepisów o postępowaniu upadłościowym, z tym że nie stosuje się przepisów art. 13, art. 20-25,

---

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 216, poz. 1824, z 2003 r. Nr 217, poz. 2124, z 2005 r. Nr 157, poz. 1316, Nr 183, poz. 1538, Nr 184, poz. 1539 i Nr 249, poz. 2104, z 2008 r. Nr 231, poz. 1547, z 2009 r. Nr 131, poz. 1075, Nr 157, poz. 1241 i Nr 165, poz. 1316, z 2011 r. Nr 129, poz. 731 oraz z 2013 r. poz. 433.

art. 40, art. 44-50, art. 51 ust. 1, art. 53, art. 55-56, art. 73 ust. 5, art. 74, art. 162 ust. 2 – 2a i ust. 5, art. 163, art. 165 ust. 1, art. 166-167, art. 307 ust. 1, art. 361 i art. 369-370.

2. Postępowanie upadłościowe w sprawach objętych przepisami niniejszego tytułu prowadzi się także wtedy, gdy upadły ma tylko jednego wierzyciela.

3. Wniosek o ogłoszenie upadłości może zgłosić tylko dłużnik. Uczestnikiem postępowania jest również małżonek dłużnika.

4. Wniosek o ogłoszenie upadłości powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko dłużnika, numer PESEL dłużnika, a jeśli dłużnik nie posiada numeru PESEL, dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację;
- 2) wskazanie miejsc, w których znajduje się majątek dłużnika;
- 3) wskazanie okoliczności uzasadniających wniosek i ich uprawdopodobnienie;
- 4) aktualny i zupełny wykaz majątku z szacunkową wyceną jego składników;
- 5) spis wierzycieli z podaniem ich adresów i wysokości wierzytelności każdego z nich oraz terminów zapłaty;
- 6) spis wierzytelności spornych z zaznaczeniem zakresu w jakim dłużnik kwestionuje istnienie wierzytelności. Wskazanie wierzytelności w spisie wierzytelności spornych nie stanowi jej uznania;
- 7) listę zabezpieczeń ustanowionych na majątku dłużnika wraz z datami ich ustanowienia, w szczególności hipotek, zastawów i zastawów rejestrowych;
- 8) oświadczenie dłużnika na piśmie, czy zachodzą okoliczności wskazane w art. 491d ust. 2 i 3.
- 9) wskazanie imienia, nazwiska oraz adresu małżonka dłużnika.

Art. 491c. Sprawy w przedmiocie ogłoszenia upadłości osób fizycznych objęte przepisami niniejszego tytułu rozpoznaje sąd upadłościowy w składzie jednego sędziego zawodowego.

Art. 491d. 1. Sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli dłużnik doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

2. Sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli w okresie dziesięciu lat przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości:

- 1) w stosunku do dłużnika prowadzono postępowanie upadłościowe według przepisów tytułu niniejszego, jeżeli postępowanie to zostało umorzone z innych przyczyn niż na wniosek samego dłużnika, lub

- 2) ustalony dla dłużnika plan spłaty wierzycieli uchylono na podstawie art. 491t, lub
  - 3) dłużnik, mając taki obowiązek, wbrew przepisom prawa nie złożył w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości, lub
  - 4) czynność prawna dłużnika została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli,
- chyba że zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające przeprowadzenie postępowania.

3. Sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli w okresie dziesięciu lat przed złożeniem wniosku w stosunku do dłużnika prowadzono postępowanie upadłościowe, w którym umorzono całość lub część jego zobowiązań, chyba że do niewypłacalności dłużnika lub zwiększenia jej stopnia doszło pomimo dochowania przez dłużnika należytej staranności lub zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające przeprowadzenie postępowania.

4. Sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli dane podane przez dłużnika we wniosku lub załącznikach są niezgodne z prawdą lub niepełne, chyba że niezgodność lub niepełność nie są istotne lub zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające przeprowadzenie postępowania.

Art. 491e. Uwzględniając wniosek o ogłoszenie upadłości, sąd wydaje postanowienie o ogłoszeniu upadłości, w którym:

- 1) wymienia imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz numer PESEL dłużnika (upadłego), a jeżeli upadły nie posiada numeru PESEL, dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację;
- 2) określa, że upadły jest osobą nie prowadzącą działalności gospodarczej;
- 3) wzywa wierzycieli upadłego do zgłaszania wierzytelności w terminie miesiąca od dnia obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości;
- 4) wzywa osoby, którym przysługują prawa oraz prawa i roszczenia osobiste ciężące na nieruchomości należącej do upadłego, jeżeli nie zostały ujawnione w księdze wieczystej, do ich zgłaszania w terminie miesiąca od dnia obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości, pod rygorem utraty prawa powoływania się na nie w postępowaniu upadłościowym;
- 5) wyznacza sędziego-komisarza oraz syndyka.

Art. 491f. Postanowienie w przedmiocie ogłoszenia upadłości doręcza się syndykowi oraz upadłemu, a także tymczasowemu nadzorcy sądowemu, jeżeli był ustanowiony oraz małżonkowi dłużnika.

Art. 491g. 1. W przypadku, gdy majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na pokrycie kosztów postępowania albo w masie upadłości brak jest płynnych środków na ich pokrycie, koszty te pokrywa tymczasowo Skarb Państwa.

2. Sędzia-komisarz określa postanowieniem wysokość kosztów oraz zarządza ich niezwłoczną wypłatę tymczasowo ze środków Skarbu Państwa. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach sędzia-komisarz przyznaje syndykowi zaliczkę na pokrycie kosztów oraz zarządza jej niezwłoczną wypłatę tymczasowo ze środków Skarbu Państwa.

4. Syndyk zwraca Skarbowi Państwa wypłacone kwoty niezwłocznie po wpływie do masy upadłości sum wystarczających na pokrycie kosztów postępowania.

Art. 491h. 1. Po ogłoszeniu upadłości syndyk zwraca się do naczelnika urzędu skarbowego właściwego dla upadłego z wnioskiem o udzielenie informacji dotyczących upadłego, mających wpływ na ocenę jego sytuacji majątkowej, w szczególności dotyczących okoliczności powodujących powstanie po stronie upadłego obowiązku podatkowego w okresie ostatnich pięciu lat przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości, oraz zasięga informacji w Krajowym Rejestrze Sądowym, czy upadły jest współnikiem spółek handlowych, jak również czy w ciągu ostatnich dziesięciu lat sprawował funkcję członka organu spółek handlowych i czy w stosunku do tych spółek ogłoszono upadłość.

2. Syndyk informuje sędziego-komisarza o niezgodności informacji uzyskanych w sposób, o którym mowa w ust. 1, z danymi podanymi przez upadłego we wniosku o ogłoszenie upadłości i załącznikach.

Art. 491i. 1. Sąd ustala wynagrodzenie syndyka w postępowaniu prowadzonym według przepisów niniejszego tytułu biorąc pod uwagę wysokość funduszy masy upadłości, stopień zaspokojenia wierzycieli, nakład pracy, zakres czynności podejmowanych w postępowaniu, stopień ich trudności oraz czas trwania postępowania.

2. Wynagrodzenie syndyka ustala się w wysokości od połowy miesięcznego minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200,

poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314), obowiązującego w dniu ogłoszenia upadłości, do jego trzykrotności.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach można przyznać wyższe wynagrodzenie w wysokości do dziesięciokrotności miesięcznego minimalnego wynagrodzenia za pracę, jeżeli uzasadniają to uzyskane fundusze masy upadłości, nakład pracy syndyka, stopień zaspokojenia wierzycieli, zakres czynności podjętych przez syndyka, stopień ich trudności oraz czas trwania postępowania.

4. W przedmiocie wynagrodzenia syndyka oraz zwrotu jego wydatków orzeka sąd w składzie jednego sędziego zawodowego.

Art. 491j. 1. Jeżeli upadły nie wskaże lub nie wyda syndykowi całego majątku, niezbędnych dokumentów lub w inny sposób nie wykonuje ciężących na nim obowiązków, sąd, z urzędu, na wniosek syndyka lub wierzyciela, po wysłuchaniu upadłego, syndyka, a w razie potrzeby także wierzycieli, umarza postępowanie, chyba że uchybienie przez upadłego ciężącym na nim obowiązkom nie jest istotne lub zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające dalsze prowadzenie postępowania.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy podstawa do oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości ujawni się dopiero w toku postępowania.

3. Sąd umarza postępowanie na wniosek upadłego.

4. Na postanowienie w przedmiocie umorzenia postępowania przysługuje zażalenie.

Art. 491k. 1. Wątpliwości co do tego, które z przedmiotów wchodzi w skład masy upadłości, rozstrzyga sędzia-komisarz na wniosek syndyka, upadłego lub jego małżonka.

2. Postanowienie sędziego-komisarza rozstrzygające, czy określony przedmiot wchodzi w skład masy upadłości oraz postanowienie w przedmiocie wyłączenia z masy upadłości, wydane w trybie określonym w art. 70–73, doręcza się wierzycielom.

3. Na postanowienia, o których mowa w ust. 2 przysługuje zażalenie.

Art. 491l. Syndyk może pisemnie upoważnić upadłego do sprzedaży ruchomości należących do masy upadłości. Do upoważnienia stosuje się odpowiednio przepisy o pełnomocnictwie.

Art. 491m. 1. Jeżeli w skład masy upadłości wchodzi lokal mieszkalny albo dom jednorodzinny, w którym zamieszkuje upadły, a konieczne jest zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu, z sumy uzyskanej z

jego sprzedaży wydziela się upadłemu kwotę odpowiadającą przeciętnemu czynszowi najmu lokalu mieszkalnego w tej samej lub pobliskiej miejscowości za okres od dwunastu do dwudziestu czterech miesięcy.

2. Kwotę, o której mowa w ust. 1, na wniosek upadłego, określa sędzia-komisarz, biorąc pod uwagę potrzeby mieszkaniowe upadłego, w tym liczbę osób pozostających na jego utrzymaniu, zdolności zarobkowe upadłego, sumę uzyskaną ze sprzedaży lokalu albo domu jednorodzinnego oraz opinię syndyka. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

3. Jeżeli fundusze masy upadłości na to pozwalają, a opuszczony przez upadłego lokal mieszkalny albo dom jednorodzinny nie został jeszcze zbyty, sędzia-komisarz może przyznać upadłemu zaliczkę na poczet kwoty, o której mowa w ust. 1.

Art. 491n. 1. Po wykonaniu ostatecznego planu podziału, a gdy z uwagi na brak majątku plan podziału nie zostanie sporządzony, po zatwierdzeniu listy wierzytelności, i po wysłuchaniu upadłego, syndyka i wierzycieli, sąd ustala plan spłaty wierzycieli, albo w sytuacji, o której mowa w art. 491o, umarza zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli.

2. Postanowienie o ustaleniu planu spłaty albo o umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty doręcza się wierzycielom. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie. Uprawomocnienie się postanowienia o ustaleniu planu spłaty wierzycieli albo o umorzeniu zobowiązań oznacza zakończenie postępowania.

3. W postanowieniu o ustaleniu planu spłaty wierzycieli sąd określa, w jakim zakresie i w jakim czasie, nie dłuższym niż trzydzieści sześć miesięcy, upadły jest obowiązany spłacać zobowiązania uznane na liście wierzytelności niezaspokojone w toku postępowania upadłościowego na podstawie planów podziału oraz jaka część zobowiązań upadłego powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości zostanie umorzona po wykonaniu planu spłaty wierzycieli.

4. Zobowiązania powstałe po ogłoszeniu upadłości i niezaspokojone w toku postępowania uwzględnia się w planie spłaty wierzycieli w pełnej wysokości, przy czym ich spłata może być rozłożona na raty na czas nie dłuższy niż przewidziany dla wykonania planu spłaty wierzycieli.

5. Tymczasowo pokrytymi przez Skarb Państwa kosztami postępowania upadłościowego sąd obciąża upadłego. Koszty te uwzględnia się w planie spłaty

wierzycieli w pełnej wysokości, przy czym ich spłata może być rozłożona na raty na czas nie dłuższy niż przewidziany dla wykonania planu spłaty wierzycieli.

6. Sąd nie jest związany stanowiskiem upadłego co do treści planu spłaty wierzycieli. Ustalając plan spłaty wierzycieli, sąd bierze pod uwagę możliwości zarobkowe upadłego, konieczność utrzymania upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu, w tym ich potrzeby mieszkaniowe, wysokość niezaspokojonych wierzytelności i realność ich zaspokojenia w przyszłości.

7. Ustalenie planu spłaty wierzycieli nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela upadłego oraz współdłużnika upadłego ani praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego oraz hipoteki morskiej, jeśli były one ustanowione na mieniu osoby trzeciej.

8. W okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli niedopuszczalne jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego dotyczącego wierzytelności powstałych przed ustaleniem planu spłaty, z wyjątkiem wierzytelności, o których mowa w art. 491u ust. 2.

Art. 491o. 1. Sąd umarza zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, jeśli osobista sytuacja upadłego w oczywisty sposób wskazuje, że nie byłby on zdolny do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty.

2. Umarzając zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli sąd obciąża Skarb Państwa tymczasowo pokrytymi kosztami postępowania upadłościowego.

3. Przepis art. 491u ust. 2–4 stosuje się.

Art. 491p. 1. Na postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty przysługuje skarga kasacyjna.

2. W przypadku wniesienia skargi kasacyjnej, na wniosek skarżącego sąd upadłościowy może wstrzymać wydanie postanowienia o umorzeniu zobowiązań upadłego, o którym mowa w art. 491u.

3. Jeżeli w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej postanowienie w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli zostanie uchylone, sąd upadłościowy uchyla postanowienie o umorzeniu zobowiązań upadłego, o którym mowa w art. 491u.

Art. 491r. 1. W okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli upadły nie może dokonywać czynności prawnych, które mogłyby istotnie pogorszyć jego zdolność do wykonania planu spłaty wierzycieli.

2. W szczególnych wypadkach sąd, na wniosek upadłego, może wyrazić zgodę na dokonanie albo zatwierdzić dokonanie czynności prawnej, o której mowa w ust. 1.

3. Upadły jest obowiązany składać sądowi corocznie, do końca kwietnia, sprawozdanie z wykonania planu spłaty wierzycieli za poprzedni rok kalendarzowy, w którym wykazuje osiągnięte przychody, spłacone kwoty oraz nabyte składniki majątkowe o wartości przekraczającej dwukrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego w odrębnych przepisach. Do sprawozdania upadły dołącza kopię rocznego zeznania podatkowego.

Art. 491s. 1. Jeżeli upadły nie może wywiązać się z obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli, sąd na jego wniosek, po wysłuchaniu wierzycieli, może zmienić plan spłaty wierzycieli. Sąd może przedłużyć termin spłaty wierzytelności na dalszy okres nie przekraczający 18 miesięcy. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie, a na postanowienie sądu drugiej instancji przysługuje skarga kasacyjna.

2. Jeżeli brak możliwości wywiązania się z obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli ma charakter trwały i wynika z okoliczności niezależnych od upadłego, sąd na wniosek upadłego, po wysłuchaniu wierzycieli, może uchylić plan spłaty wierzycieli i umorzyć niezaspokojone zobowiązania upadłego, o których mowa w art. 491n ust. 3, 4 i 5. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie, a na postanowienie sądu drugiej instancji przysługuje skarga kasacyjna.

3. W razie istotnej poprawy sytuacji majątkowej upadłego w okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli, wynikającej z innych przyczyn niż zwiększenie się wynagrodzenia za pracę lub dochodów uzyskiwanych z osobiście wykonywanej przez upadłego działalności zarobkowej, każdy z wierzycieli oraz upadły może wystąpić z wnioskiem o zmianę planu spłaty wierzycieli. O zmianie planu spłaty wierzycieli sąd orzeka po wysłuchaniu upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do wierzycieli, których wierzytelności powstałe przed ustaleniem planu spłaty zostały po jego ustaleniu stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub ostateczną decyzją administracyjną.

Art. 491t. 1. W razie niewykonywania przez upadłego obowiązków ustalonych w planie spłaty wierzycieli sąd z urzędu lub na wniosek wierzyciela uchyła plan spłaty wierzycieli, po wysłuchaniu upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty, chyba że uchybienie upadłego jest nieznaczne, bądź zachodzą szczególne okoliczności

uzasadniające dalsze wykonywanie planu spłaty. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy:

- 1) upadły nie złożył w terminie sprawozdania z wykonania planu spłaty wierzycieli zgodnie z art. 491r ust. 3, lub
  - 2) w sprawozdaniu z wykonania planu spłaty wierzycieli upadły zataił swoje przychody lub nabycie składników majątkowych, lub
  - 3) upadły naruszył przepis art. 491r ust. 1, lub
  - 4) upadły ukrywał majątek bądź czynność prawna upadłego została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli.
3. W razie uchylecia planu spłaty zgodnie z ust. 1 lub ust. 2 zobowiązania upadłego nie podlegają umorzeniu.

Art. 491u. 1. Po wykonaniu przez upadłego obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli sąd wydaje postanowienie o stwierdzeniu wykonania planu spłaty i umorzeniu zobowiązań upadłego powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości i niezaspokojonych w wyniku wykonania planu spłaty wierzycieli.

2. Nie podlegają umorzeniu należności alimentacyjne, renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci, wierzytelności z tytułu orzeczonych przez sąd kar grzywny, a także z tytułu obowiązku naprawienia szkody, zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, nawiązki lub świadczenia pieniężnego orzeczonych przez sąd jako środek karny lub środek związany z poddaniem sprawcy próbie, jak również roszczenia o naprawienie szkody wynikającej z przestępstwa lub wykroczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu oraz wierzytelności, których upadły umyślnie nie ujawnił, jeżeli wierzyciel nie brał udziału w postępowaniu.

3. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

4. Po wydaniu postanowienia, o którym mowa w ust. 1 niedopuszczalne jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego dotyczącego wierzytelności powstałej przed ustaleniem planu spłaty z wyjątkiem wierzytelności, o których mowa w ust. 2.

Art. 491w. 1. Jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że w drodze układu zostaną osiągnięte cele postępowania, sędzia-komisarz, na wniosek upadłego, postanowieniem zwołuje zgromadzenie wierzycieli w celu zawarcia układu. Na postanowienie o odmowie zwołania zgromadzenia wierzycieli przysługuje zażalenie.

2. Zwołując zgromadzenie wierzycieli sędzia-komisarz może wstrzymać likwidację majątku upadłego, w szczególności lokalu mieszkalnego albo domu jednorodzinnego, w którym zamieszkuje upadły. Na postanowienie w przedmiocie wstrzymania likwidacji przysługuje zażalenie.

3. Wniosek o zwołanie zgromadzenia wierzycieli złożony po zakończeniu likwidacji masy upadłości pozostawia się bez rozpoznania.

4. Układ może zostać przyjęty wyłącznie za zgodą upadłego.

Art. 491y. Do zawarcia układu w postępowaniu prowadzonym na podstawie przepisów niniejszego tytułu, do skutków zawartego układu, zmiany oraz uchylecia układu stosuje się odpowiednio przepisy o układzie w postępowaniu upadłościowym prowadzonym wobec przedsiębiorców, z tym że nie stosuje się przepisów art. 192 ust. 1 i 2 oraz art. 280.”;

237) uchyla się część czwartą.

Art. 386. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 87 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Pełnomocnikiem może być adwokat lub radca prawny, w sprawach własności przemysłowej także rzecznik patentowy, a w sprawach restrukturyzacji i upadłości także osoba posiadająca licencję doradcy restrukturyzacyjnego, a ponadto osoba sprawująca zarząd majątkiem lub interesami strony oraz osoba pozostająca ze stroną w stałym stosunku zlecenia, jeżeli przedmiot sprawy wchodzi w zakres tego zlecenia, współuczestnik sporu, jak również rodzice, małżonek, rodzeństwo lub zstępni strony oraz osoby pozostające ze stroną w stosunku przysposobienia.”;

2) w art. 174:

a) w § 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) jeżeli postępowanie dotyczy masy upadłości i ogłoszono upadłość lub wszczęto wtórne postępowania upadłościowe albo ustanowiono zarządcę przymusowego w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości lub w postępowaniu w przedmiocie otwarcia postępowania sanacyjnego albo postępowanie dotyczy masy układowej lub sanacyjnej i ustanowiono zarządcę w postępowaniu restrukturyzacyjnym.”,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§3. W wypadku, o którym mowa w § 1 pkt 4, sąd wezwie syndyka, zarządcę przymusowego albo zarządcę do udziału w sprawie.”;

3) w art. 180:

a) w § 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) w razie ogłoszenia upadłości strony lub wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego, z zastrzeżeniem art. 145 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe – z chwilą ustalenia osoby pełniącej funkcję syndyka, zarządcy przymusowego w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości lub w postępowaniu w przedmiocie otwarcia postępowania sanacyjnego, zarządcy w postępowaniu restrukturyzacyjnym.”,

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„1¹. W wypadku wymienionym w § 1 pkt 5 podjęcie postępowania ma skutek od chwili zawiadomienia syndyka, zarządcy przymusowego w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości lub w postępowaniu w przedmiocie otwarcia postępowania sanacyjnego, zarządcy w postępowaniu restrukturyzacyjnym o toczącym się postępowaniu.”;

4) w art. 1025 dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§5. Roszczenia nabywcy wynikające z odstąpienia od umowy deweloperskiej, o której mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (Dz. U. Nr 232, poz. 1377) lub z przekształcenia roszczenia z umowy deweloperskiej w toku postępowania restrukturyzacyjnego lub upadłościowego, podlegają zaspokojeniu z kwoty uzyskanej z egzekucji z nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie, na takich samych zasadach, jak roszczenie z umowy deweloperskiej, z pierwszeństwem wynikającym z ujawnienia w księdze wieczystej przysługującego nabywcy roszczenia z umowy deweloperskiej także w przypadku, gdy wpis o ujawnieniu tego roszczenia został wykreślony.”;

5) w art. 1026 po §1 dodaje się §1¹ w brzmieniu:

„§1¹. Jeżeli z kwoty uzyskanej z egzekucji zaspokojeniu podlegają zarówno wierzytelności zabezpieczone hipoteką oraz prawa lub roszczenia ciężące na nieruchomości, o pierwszeństwie pomiędzy hipoteką a tymi prawami lub roszczeniami rozstrzyga chwila, od której liczy się skutki wpisu hipoteki, prawa lub roszczenia do księgi wieczystej.”.

Art. 387. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2013, poz. 707, 830, 941 i 1289) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 18 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. W razie podziału nieruchomości obciążonej hipoteką, hipoteka łączna nie obciąża tych nieruchomości utworzonych przez podział, które wydzielono w wyniku zadośćuczynienia roszczeniu ujawnionemu w księdze wieczystej przed powstaniem hipoteki.”;

2) w art. 19:

a) w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Roszczenie o przeniesienie własności lub użytkowania wieczystego albo o ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego na nieruchomości może być wykreślone na jednostronne żądanie właściciela lub wieczystego użytkownika po upływie roku od dnia, w którym stało się wymagalne, jeżeli w tym terminie nie złożono wniosku o wpis prawa, którego dotyczy roszczenie.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli uprawniony wykaże przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, że wystąpił do sądu o przeniesienie lub ustanowienie prawa określonego w ust. 1, bieg terminu do wykreślenia roszczenia liczy się od dnia zakończenia postępowania, jednakże w razie nieuwzględnienia żądania roszczenie może być wykreślone z chwilą zakończenia postępowania.”,

c) uchyla się ust. 3.

Art. 388. W ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 164) w art. 92 dodaje się § 7 i 8 w brzmieniu:

„§ 7. Jeżeli akt notarialny dotyczy umowy deweloperskiej w rozumieniu art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (Dz. U. Nr 232, poz. 1377), notariusz sporządzający akt notarialny jest obowiązany zamieścić w tym akcie wniosek o dokonanie wpisu w księdze wieczystej roszczenia nabywcy, o którym mowa w art. 23 ust. 2 tej ustawy, zawierający wszystkie dane wymagane przepisami ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. Zdanie drugie § 4 stosuje się.

§ 8. Jeżeli przed przeniesieniem własności nieruchomości, na której prowadzone albo planowane jest przedsięwzięcie deweloperskie w rozumieniu art. 3 pkt 6 ustawy, o której mowa w § 7, deweloper zawierał dotyczące tego przedsięwzięcia

deweloperskiego umowy deweloperskie, o których mowa w art. 3 pkt 5 tej ustawy, zawierając umowę przenoszącą własność nieruchomości deweloper obowiązany jest przekazać notariuszowi odpisy wszystkich tych umów, chyba że wynikające z nich zobowiązania wygasły. W akcie notarialnym obejmującym przeniesienie własności nieruchomości notariusz jest obowiązany zamieścić wniosek o dokonanie w księdze wieczystej wpisu roszczeń nabywców lokali mieszkalnych lub domów jednorodzinnych wynikających z umów deweloperskich, o których mowa w zdaniu poprzednim. Zdanie drugie § 4 stosuje się.”.

Art. 389. W ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1203) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 w ust. 4b:

a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Centralna Informacja udostępnia bezpłatnie, w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych, listę podmiotów, wobec których w dziale 6 rejestru przedsiębiorców wpisano informację o ogłoszeniu upadłości albo o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego. Lista zawiera następujące dane:”.

b) pkt 5–7 otrzymują brzmienie:

„5) datę wydania orzeczenia o ogłoszeniu upadłości albo o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego;

6) sygnaturę sprawy i określenie sądu, który ogłosił upadłość albo wydał postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego;

7) datę oraz sposób zakończenia postępowania upadłościowego albo postępowania restrukturyzacyjnego.”;

2) w art. 41 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) informacje o zabezpieczeniu majątku dłużnika w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości albo w postępowaniu restrukturyzacyjnym poprzez ustanowienie tymczasowego nadzorca sądowego lub zarządcy przymusowego i jego zmianach lub o nadzorca sądowym lub zarządcy ustanowionym w postępowaniu restrukturyzacyjnym, który pełni funkcję po prawomocnym umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego w związku ze złożeniem uproszczonego wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego albo uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości, zawieszeniu prowadzonych przeciwko dłużnikowi egzekucji, a także o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości z uwagi na fakt, że

majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania;”;

3) w art. 44 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) informacje o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, o ogłoszeniu upadłości, o ukończeniu tych postępowań lub o uchyleniu układu, o osobie zarządcy przymusowego, syndyka, nadzorca sądowego, zarządcy, zarządcy zagranicznego oraz o osobach powołanych w toku postępowania restrukturyzacyjnego albo upadłościowego do reprezentowania dłużnika albo upadłego (reprezentant dłużnika albo upadłego lub przedstawiciel dłużnika albo upadłego);”;

4) w art. 45 ust. 1 i 1a otrzymują brzmienie:

„1. Wpisów w dziale 1 rejestru przedsiębiorców, o których mowa w art. 38 pkt 1 lit. a, dotyczących dodania do firmy oznaczenia „w upadłości” oraz wpisów w dziale 5 i w dziale 6 tego rejestru, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 5, dokonuje się z urzędu.

1a. Po ogłoszeniu upadłości, albo otwarciu postępowania sanacyjnego, w dziale 2 rejestru przedsiębiorców z urzędu wykreśla się wpisy, o których mowa w art. 39 pkt 3.”;

5) w art. 55 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej, jeżeli ogłoszono ich upadłość;”;

6) w art. 59 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Sąd rejestrowy z urzędu dokonuje wykreślenia wpisu dotyczącego osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej, której upadłość ogłoszono, jeżeli zobowiązania tej osoby zostały umorzone prawomocnym orzeczeniem sądu.”.

Art. 390. W ustawie z dnia z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1030 oraz z 2014 r., poz. 265) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 14 uchyla się § 3;

2) w art. 289 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Spółka nie ulega rozwiązaniu w przypadku, gdy postępowanie upadłościowe zostało zakończone w wyniku zaspokojenia wszystkich wierzycieli w całości lub zatwierdzenia układu, albo gdy postępowanie upadłościowe zostało uchylone lub umorzone.”;

3) w art. 299 dodaje się § 4

„§ 4. Osoby, o których mowa w §1, nie ponoszą odpowiedzialności za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w czasie, gdy prowadzona jest egzekucja przez zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa w całości, na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, jeżeli obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości powstał w czasie prowadzenia egzekucji.”,

4) po art. 299 dodaje się art. 299¹ w brzmieniu:

„Art. 299¹. Przepis art. 299 stosuje się do likwidatorów.”;

5) w art. 477 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Spółka nie ulega rozwiązaniu w przypadku, gdy postępowanie upadłościowe zostało zakończone w wyniku zaspokojenia wszystkich wierzycieli w całości lub zatwierdzenia układu, albo gdy postępowanie upadłościowe zostało uchylone lub umorzone.”.

Art. 391. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594¹¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) Tytuł Działu 7 otrzymuje brzmienie:

„Wysokość opłat w postępowaniu upadłościowym i restrukturyzacyjnym”;

2) w art. 74 dodaje się punkt 3 w brzmieniu:

„3) wniosku o zatwierdzenie układu po samodzielnym zbieraniu głosów albo otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego.”;

3) w art. 75:

a) uchyla się pkt 1, 4 i 5,

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) zażalenia na postanowienia wydane w postępowaniu upadłościowym i restrukturyzacyjnym”,

c) uchyla się pkt 4 i 5,

d) dodaje się pkt 6 i 7 w brzmieniu:

„6) uproszczonego wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego;

7) uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości.”;

4) w art. 76:

---

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 7, poz. 44, Nr 152, poz. 1016, Nr 197, poz. 1307, Dz. U. z 2011 r., Nr 92, poz. 531, Nr 106, poz. 622, Nr 149, poz. 887, Nr 163, poz. 981, Nr 240, poz. 1431, Dz. U. z 2012 r., poz. 1101, Dz. U. z 2013 r., poz. 429 oraz Dz. U. z 2014 r., poz. 40 i 24.

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zarzutów przeciwko planowi podziału;”;

b) dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) wniosku upadłego przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną o ustalenie planu spłaty i umorzenie pozostałej części zobowiązań, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym.”;

5) po art. 76 dodaje się art.76¹– 76³ w brzmieniu:

„Art. 76¹. Opłatę stałą w kwocie 30 zł pobiera się od wniosku o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej.

Art. 76². Piątą część opłaty stosunkowej pobiera się od sprzeciwu oraz od zażalenia na postanowienie sędziego-komisarza wydane w wyniku rozpoznania sprzeciwu.

Art. 76³. W postępowaniu upadłościowym i postępowaniu restrukturyzacyjnym nie pobiera się innych opłat niż określone w niniejszym dziale.”.

Art. 392. W ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2014 r., poz. 272) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. 1. Niewypłacalność pracodawcy, o której mowa w art. 2 ust. 1, zachodzi, gdy sąd upadłościowy lub restrukturyzacyjny, na podstawie przepisów Prawa upadłościowego lub Prawa restrukturyzacyjnego, wyda postanowienie o:

- 1) ogłoszeniu upadłości pracodawcy;
- 2) otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego;
- 3) oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy, jeżeli jego majątek nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania;
- 4) oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości w razie stwierdzenia, że majątek dłużnika jest obciążony hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w takim stopniu, że pozostały jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania.

2. Datą niewypłacalności jest data wydania postanowienia sądu upadłościowego o ogłoszeniu upadłości pracodawcy, data wydania postanowienia sądu restrukturyzacyjnego o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego pracodawcy, data postanowienia sądu upadłościowego o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5, data uprawomocnienia

się postanowienia o zmianie sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 3.”;

2) w art. 5 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Niewypłacalność pracodawcy, o którym mowa w art. 2 ust. 1, zachodzi również w przypadku wydania, zgodnie z przepisami Prawa upadłościowego dotyczącymi międzynarodowego postępowania upadłościowego, przez sąd upadłościowy postanowienia o uznaniu głównego zagranicznego postępowania upadłościowego wszczętego wobec przedsiębiorcy zagranicznego z Danii lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.”;

3) w art. 8 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. — Prawo upadłościowe sąd upadłościowy wyda postanowienie o umorzeniu postępowania upadłościowego, jeżeli:

- a) majątek pozostały po wyłączeniu z niego przedmiotów majątkowych dłużnika obciążonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania,
- b) wierzyciele zobowiązani uchwałą zgromadzenia wierzycieli albo postanowieniem sędziego-komisarza nie złożyli w wyznaczonym terminie zaliczki na koszty postępowania, a brak jest płynnych funduszy na te koszty;”;

4) w art. 14 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku gdy sędzia-komisarz wyda, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. — Prawo upadłościowe, postanowienie, że określona część wynagrodzenia za pracę pracownika wykonującego zadania w zakresie zarządu przedsiębiorstwem lub wynagrodzenie osoby świadczącej usługi związane z zarządem przedsiębiorstwem upadłego, określone w umowie o pracę lub umowie o świadczenie usług zawartej przed ogłoszeniem upadłości, lub określona część świadczeń przysługujących w związku z rozwiązaniem stosunku pracy albo umowy o usługi związane z zarządem przedsiębiorstwem jest bezskuteczna w stosunku do masy upadłości, a wysokości części w stosunku do niej skutecznych są niższe niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2 - wysokość wypłacanych świadczeń nie może odpowiednio przekraczać wysokości roszczenia skutecznego do masy upadłości.”;

5) w art. 14a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W okresie od dnia złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy spełniającego wymogi wskazane w art. 22–25 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe do dnia wydania przez sąd postanowienia w sprawie ogłoszenia upadłości, pracodawca może złożyć do marszałka województwa wnioski o wypłatę zaliczek przeznaczonych na zaspokojenie niezaspokojonych świadczeń pracowniczych, o których mowa w art. 12 ust. 2, w kwocie niezaspokojonych świadczeń należnych uprawnionemu pracownikowi, nie wyższej jednak niż wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów, obowiązującego w dniu wypłaty zaliczki.”;

6) w art. 17 w ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 - wydania, zgodnie z przepisami Prawa upadłościowego dotyczącymi międzynarodowego postępowania upadłościowego, przez sąd upadłościowy postanowienia o uznaniu głównego zagranicznego postępowania upadłościowego wszczętego wobec przedsiębiorcy zagranicznego z Danii lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym albo”.

Art. 393. W ustawie z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji syndyka (Dz. U. Nr 123, poz. 650, z późn. zm.¹²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:

„Ustawa z dnia 15 czerwca 2007 r. – o licencji doradcy restrukturyzacyjnego”;

2) użyte w art. 1, art. 3 ust. 1, art. 1 ust. 1 pkt 6, tytule Rozdziału 2, art. 4 ust. 1, art. 6 ust. 1, art. 6 ust. 3–5, art. 9 pkt 1, tytule Rozdziału 3, art. 10 ust. 1, art. 11–14, art. 15 ust. 1, art. 16 ust. 1–3, art. 17 ust. 1–3a, art. 18 ust. 1–4, art. 19, art. 20 ust. 1–3, w różnej liczbie i przypadku, wyrazy: „licencja syndyka” zastępuje się, użytymi w odpowiedniej liczbie i przypadku, wyrazami „licencja doradcy restrukturyzacyjnego”;

3) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. 1. Licencja doradcy restrukturyzacyjnego uprawnia do:

1) wykonywania czynności syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy na podstawie ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2012 r., poz. 1112

---

¹²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 223, poz. 1777, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 239, poz. 1590, z 2011 r. nr 106, poz. 622 oraz z 2013 r., poz. 829.

- i 1529 oraz z 2013 r., poz. 355 i 613) oraz ustawy z dnia ... Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. ...);
- 2) wykonywania czynności zarządcy w postępowaniu egzekucyjnym przez zarząd przymusowy na podstawie ustawy z dnia z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 poz. 101 i poz. 293).
  2. Osoba posiadająca licencję doradcy restrukturyzacyjnego może ponadto wykonywać czynności doradztwa restrukturyzacyjnego.
  3. Czynności doradztwa restrukturyzacyjnego obejmują udzielanie porad, opinii i wyjaśnień oraz świadczenie innych usług z zakresu restrukturyzacji i upadłości.
  4. Osoba fizyczna posiadająca licencję doradcy restrukturyzacyjnego jest osobą prowadzącą pozarolniczą działalność w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych oraz świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych.
  5. Osoba fizyczna posiadająca licencję doradcy restrukturyzacyjnego jest obowiązana do kształcenia ustawicznego w celu podnoszenia kwalifikacji i umiejętności zawodowych”;
- 4) w art. 3 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) zna język polski w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności syndyka albo nadzorcy lub zarządcy;”;
- 5) w art. 8 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Egzamin obejmuje zagadnienia z zakresu prawa, ekonomii i finansów oraz zarządzania, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki postępowania upadłościowego i postępowania restrukturyzacyjnego”;
- 6) w art. 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 15. 1. Osoba, której przyznano licencję doradcy restrukturyzacyjnego, składa wobec Ministra Sprawiedliwości, przed wpisem na listę osób posiadających licencję doradcy restrukturyzacyjnego, o której mowa w art. 17 ust. 1, ślubowanie według następującej roty: „Mając świadomość znaczenia moich słów i odpowiedzialności przed prawem, ślubuję uroczyście, że powierzone mi obowiązki w postępowaniu upadłościowym lub restrukturyzacyjnym będę wypełniać sumiennie i bezstronnie, dochowując tajemnic prawnie chronionych oraz kierując się w swym postępowaniu zasadami godności, uczciwości i etyki.”;
- 7) po art. 17 dodaje się art. 17a w brzmieniu:

„Art. 17a. 1. Osoba wykonująca działalność doradcy restrukturyzacyjnego, w tym powołana do pełnienia funkcji nadzorcy, zarządcy i syndyka podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi w drodze rozporządzenia zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1, oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc pod uwagę specyfikę czynności wykonywanych przez doradcę restrukturyzacyjnego.”;

8) w art. 18 w ust. 1 uchyla się pkt 3;

9) po art. 18 dodaje się art. 18a w brzmieniu:

„Art. 18a. 1. W przypadku stwierdzenia, że osoba posiadająca licencję doradcy restrukturyzacyjnego mogła dopuścić się rażącego naruszenia obowiązków nadzorcy, zarządcy albo syndyka, a zostało to ujawnione po zakończeniu pełnienia przez nią funkcji w danym postępowaniu, Minister Sprawiedliwości składa do sądu upadłościowego, przed którym toczyło się postępowanie upadłościowe lub restrukturyzacyjne, wniosek o stwierdzenie przez sąd rażącego naruszenia obowiązków.

2. Do ustalenia przez sąd rażącego naruszenia obowiązków stosuje się odpowiednio przepisy o odwołaniu nadzorcy sądowego, zarządcy albo syndyka z powodu nienależytego pełnienia obowiązków.

3. Minister Sprawiedliwości cofa licencję doradcy restrukturyzacyjnego w przypadku prawomocnego ustalenia przez sąd rażącego naruszenia obowiązków syndyka, nadzorcy lub zarządcy.

4. Osoba, której cofnięto licencję doradcy restrukturyzacyjnego z przyczyn wskazanych w ust. 3, nie może ponownie ubiegać się o przyznanie licencji doradcy restrukturyzacyjnego przez okres dziesięciu lat.”.

Art. 394. W ustawie z dnia 16 września 2011 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (Dz. U. z 2011 r., Nr 232, poz. 1377) w art. 23 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Do wpisu roszczenia, o którym mowa w ust. 2 nie stosuje się art. 19 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2013 r., poz. 707, 830, 941 i 1289).”.

Art. 395. W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 672, 983, 1036, 1238 i 1304) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 25 w ust. 1 pkt 14 i 15 otrzymują brzmienie:

„14) informacja o ogłoszeniu upadłości i zakończeniu tego postępowania;

15) informacja o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego i jego ukończeniu albo uprawomocnieniu się postanowienia o zatwierdzeniu układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu;”;

2) w art. 31 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Informacje, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 14 i 15, nadzorca, zarządca lub syndyk zgłasza niezwłocznie do CEIDG za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie internetowej CEIDG, nie później niż w terminie 7 dni roboczych od dnia uprawomocnienia się postanowienia wydanego w postępowaniu upadłościowym i w postępowaniu restrukturyzacyjnym.”.

Art. 396. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1442, poz. 827, 983 i 1717) w art. 28 w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) sąd oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika lub umorzył postępowanie upadłościowe z przyczyn, o których mowa w art. 13 i art. 361 pkt 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2012 r., poz. 1112 i 1529 oraz z 2013 r., poz. 355 i 613) ;”.

Art. 397. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r., poz. 1015¹³⁾) w art. 115 po § 5 dodaje się § 5¹ i 5² w brzmieniu:

„§ 5¹. Jeżeli z kwoty uzyskanej z egzekucji zaspokojeniu podlegają zarówno wierzytelności zabezpieczone hipoteką oraz prawa lub roszczenia ciężące na nieruchomości, o pierwszeństwie pomiędzy hipoteką, a tymi prawami lub roszczeniami rozstrzyga chwila, od której liczy się skutki wpisu hipoteki, prawa lub roszczenia do księgi wieczystej.

§ 5². Roszczenia nabywcy wynikające z odstąpienia od umowy deweloperskiej, o której mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o ochronie praw nabywcy

---

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r., poz. 855, 1342, 1529 oraz w Dz. U. z 2013 r., poz. 1289).

lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (Dz. U. Nr 232, poz. 1377), lub z przekształcenia roszczenia z umowy deweloperskiej w toku postępowania restrukturyzacyjnego lub upadłościowego, podlegają zaspokojeniu z kwoty uzyskanej z egzekucji z nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie, na takich samych zasadach, jak roszczenie z umowy deweloperskiej, z pierwszeństwem wynikającym z ujawnienia w księdze wieczystej przysługującego nabywcy roszczenia z umowy deweloperskiej także w przypadku, gdy wpis o ujawnieniu tego roszczenia został wykreślony.”.

Art. 398. W ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2011 r., Nr 43, poz. 226, z późn. zm.¹⁴⁾) w art. 38 w ust. 2 uchyla się pkt 2.

Art. 399. W ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnej (Dz. U. z 2011 r., Nr 174, poz. 1039, z późn. zm.¹⁵⁾) w art. 76 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) likwidacji organizatora kształcenia;”.

Art. 400. W ustawie z dnia 11 maja 2001 r. Prawo o miarach (Dz. U. z 2013 r., poz. 1069) w art. 16f w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) podjęto decyzję o likwidacji przedsiębiorcy;”.

Art. 401. W ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2013 r., poz. 1414) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) połączenia, podziału lub przekształcenia, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1030) albo sprzedaży przedsiębiorstwa zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2012 r., poz. 1112 i 1529 oraz z 2013 r., poz. 355 i 613) przedsiębiorcy posiadającego zezwolenie na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego lub licencję;”

2) w art. 16:

a) w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) likwidacji, chyba że zachodzą okoliczności określone w art. 13 ust. 2;”

---

¹⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r., Nr 85, poz. 459, Nr 112, poz. 654, Nr 153, poz. 903, Nr 160, poz. 963 oraz z 2012 r., poz. 1209 i 1315.

¹⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r., Nr 291, poz. 1707 z 2012 r., poz. 1456 oraz z 2013 r., poz. 1287, 1245 i 1645.

b) w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) likwidacji przedsiębiorcy, któremu została udzielona, chyba że zachodzą okoliczności określone w art. 13 ust. 2;”;

Art. 402. W ustawie z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2013 r., poz. 1393) w art. 175 w ust. 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) otwarto likwidację przedsiębiorcy;”;

Art. 403. W ustawie z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2011 r., Nr 108, poz. 626, z późn. zm.¹⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 48 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) nie posiada zaległości z tytułu cła i podatków stanowiących dochód budżetu państwa, składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz nie jest wobec niego prowadzone postępowanie egzekucyjne, likwidacyjne;”;

2) w art. 56 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) nie posiada zaległości z tytułu cła i podatków stanowiących dochód budżetu państwa, składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz nie jest wobec niego prowadzone postępowanie egzekucyjne, likwidacyjne;”;

3) w art. 64 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) nie posiada zaległości z tytułu cła i podatków stanowiących dochód budżetu państwa, składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz nie jest wobec niego prowadzone postępowanie egzekucyjne, likwidacyjne;”;

4) w art. 127 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wobec którego jest prowadzone postępowanie egzekucyjne, upadłościowe lub likwidacyjne, z wyjątkiem likwidacji przedsiębiorstwa państwowego w celu jego prywatyzacji;”;

Art. 404. W ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 157) w art. 28 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wpłaty, o których mowa w ust. 1, 2 i 2a, nie mogą być przedmiotem egzekucji kierowanej przeciwko towarzystwu i nie wchodzi do masy upadłości towarzystwa.”.

---

¹⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r., Nr 100, poz. 690, Nr 171, poz. 1016, Nr 232, poz. 1378, Nr 205, poz. 1208, Nr 232, poz. 1378, Nr 291, poz. 1707, z 2012 r., poz. 1456, 1342 oraz z 2013 r., poz. 939, 1231 i 1645

Art. 405. W ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2005 r., Nr 145, poz. 1221, z późn. zm.¹⁷⁾) w art. 17a pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) gdy w stosunku do przedsiębiorcy otwarto likwidację albo ogłoszono upadłość.”.

Art. 406. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r., poz. 1059 i 2013 r., poz. 984 i 1238) w art. 33 w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) który znajduje się w likwidacji;”.

Art. 407. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 i 613) w art. 3 w ust. 6 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) kierownika jednostki - rozumie się przez to członka zarządu lub innego organu zarządzającego, a jeżeli organ jest wieloosobowy - członków tego organu, z wyłączeniem pełnomocników ustanowionych przez jednostkę. W przypadku spółki jawnej i spółki cywilnej za kierownika jednostki uważa się - wspólników prowadzących sprawę spółki, w przypadku spółki partnerskiej - wspólników prowadzących sprawę spółki albo zarząd, a w odniesieniu do spółki komandytowej i spółki komandytowo-akcyjnej - komplementariuszy prowadzących sprawę spółki. W przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą za kierownika jednostki uważa się tę osobę; przepis ten stosuje się odpowiednio do osób wykonujących wolne zawody. Za kierownika jednostki uważa się również likwidatora, a także syndyka lub zarządcę ustanowionego w postępowaniu restrukturyzacyjnym;”.

Art. 408. W ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2011 r., Nr 123, poz. 698 oraz Nr 171, poz. 1016) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 51p uchyla się ust. 6;

2) w art. 51u:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku postawienia pracodawcy w stan likwidacji lub ogłoszenia jego upadłości, likwidator lub syndyk wskazuje podmiot prowadzący działalność w

---

¹⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r., Nr 90, poz. 757, z 2006 r., Nr 104, poz. 708, z 2008 r., Nr 180, poz. 1112, z 2009 r., Nr 98, poz. 817, 2010 r., Nr 47, poz. 278, Nr 182, poz. 1228, Nr 229, poz. 1496, z 2011 r., Nr 170, poz. 1015, Nr 171, poz. 1016, z 2012 r., poz. 908 oraz z 2013 r., poz. 628 i 829.

dziejnie przechowywania dokumentacji, któremu zostanie ona przekazana do dalszego przechowywania, zapewniając na ten cel środki finansowe na czas, jaki pozostał do końca 50-letniego okresu przechowywania dokumentacji liczonego:

- 1) od dnia zakończenia pracy u danego pracodawcy - dla dokumentacji osobowej;
- 2) od dnia wytworzenia - dla dokumentacji płacowej.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku stwierdzenia przez sąd rejestrowy, na wniosek likwidatora lub syndyka podlegającego wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego lub do ewidencji działalności gospodarczej, niemożności zapewnienia środków na koszty dalszego przechowywania, dokumentację przejmuje archiwum państwowe, utworzone w tym celu przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.”,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Przepisy art. 51p ust. 7-9 stosuje się odpowiednio.”,

d) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Dokumentacja przekazywana przez likwidatora lub syndyka do dalszego przechowywania powinna być przed przekazaniem uporządkowana, jeżeli likwidator lub syndyk dysponuje wystarczającymi środkami; do porządkowania dokumentacji stosuje się odpowiednio przepisy wydane na podstawie art. 5 ust. 2, z wyłączeniem obowiązku opatrywania poszczególnych stron dokumentacji kolejnym numerem.”.

Art. 409. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunków w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. z 2013 r., poz. 246 i 1036) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 w ust. 1 pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) ogłoszenie upadłości:

- a) podmiotu mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będącego uczestnikiem systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, w tym także podlegających prawu innego państwa członkowskiego - zgodnie z ustawą z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2012 r., poz. 1112 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 355 i 613), wydanie przez sąd właściwy w sprawach upadłości postanowienia o ogłoszeniu upadłości, jak również zgodnie z

- ustawą z dnia ..... Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z .....), wydanie przez sąd właściwy w sprawach restrukturyzacji postanowienia o otwarciu postępowania sanacyjnego, układowego albo przyspieszonego postępowania układowego,
- b) podmiotu mającego siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będącego uczestnikiem systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, wydanie przez zagraniczny sąd lub zagraniczny organ orzeczenia, postanowienia lub decyzji, którymi pozbawiono lub ograniczono uczestnika prawa zarządu jego majątkiem lub poddano majątek uczestnika kontroli celem jego reorganizacji lub likwidacji uczestnika, w postępowaniu, o którym mowa w pkt 13.”;

2) art. 6a otrzymuje brzmienie:

„Art. 6a. Jeżeli w wyniku rozliczenia zleceń rozrachunku w jednym systemie przeprowadzany jest rozrachunek w drugim systemie, skutki, o których mowa w art. 136 i art. 137 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe albo w art. 260 i art. 261 ustawy - Prawo restrukturyzacyjne, wynikające z wprowadzenia zlecenia rozrachunku do pierwszego systemu, mają zastosowanie odpowiednio do wynikających z tego rozliczenia zleceń rozrachunku realizowanych w drugim systemie.”;

3) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. 1. W zakresie uregulowanym w ustawie oraz w art. 66, art. 67, art. 80 i art. 135-137 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe albo w art. 250–252, 260–261 i art. 309 ustawy - Prawo restrukturyzacyjne skutki ogłoszenia upadłości uczestnika systemu powstają z chwilą otrzymania przez NBP powiadomienia o ogłoszeniu upadłości, otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, wydaniu orzeczenia albo decyzji o likwidacji, zawieszeniu lub ograniczeniu prowadzenia działalności uczestnika, lub informacji o podjęciu innych środków prawnych względem uczestnika skutkujących zawieszeniem lub ograniczeniem realizacji zleceń rozrachunku w systemie dotyczącym tego uczestnika.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku ogłoszenia upadłości albo otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego wobec niebędącego uczestnikiem podmiotu prowadzącego system interoperacyjny.”.

4) w art. 15 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Przepisy art. 4–7 i art. 11-14 ustawy oraz art. 22 ust. 1 pkt 4, art. 66 i art. 67, art. 80 i art. 135–137 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe oraz art. 237 ust. 1 pkt 10, art. 250– 252, art. 260 - 261 i art. 309 ustawy - Prawo restrukturyzacyjne stosuje się do systemów rozrachunku papierów wartościowych prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, do innych systemów rozrachunku papierów wartościowych prowadzonych przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. lub przez spółkę, której Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 6 lub ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, oraz do systemów prowadzonych przez NBP.

2. Przepisy art. 4–7 i art. 11–14 ustawy oraz art. 22 ust. 1 pkt 4, art. 66 i art. 67, art. 80 i art. 135–137 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe oraz art. 237 ust. 1 pkt 10, art. 250–252, art. 260–261 i art. 309 ustawy - Prawo restrukturyzacyjne, stosuje się także do systemów innych niż systemy wskazane w ust. 1, wskazanych przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, w drodze rozporządzenia, wydanego po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz KNF.”.

Art. 410. W ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 2009 r., Nr 84, poz. 711, z późn. zm.¹⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) w pkt 4:

- lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) w przypadku banku krajowego - wydanie przez Komisję Nadzoru Finansowego decyzji o zawieszeniu działalności banku i ustanowieniu zarządu komisarycznego, o ile nie został on ustanowiony wcześniej, oraz wystąpienie do właściwego sądu z wnioskiem o ogłoszenie upadłości lub z wnioskiem o otwarcie postępowania układowego,”

- lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) w przypadku oddziału banku zagranicznego, wystąpienie jednego z poniższych zdarzeń:

---

¹⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r., Nr 144, poz. 1176, Dz. U. z 2010 r., Nr 140, poz. 943 i Nr 257, poz. 1724, Dz. U. z 2011 r., Nr 134, poz. 781, Dz. U. z 2012 r., poz. 855 i 596 oraz Dz. U. z 2013 r., poz. 613 i 1012.

- wydanie przez sąd postanowienia o uznaniu zagranicznego postępowania upadłościowego, o którym mowa w art. 379 pkt 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361 i Nr 191, poz. 1484 oraz z 2010 r. Nr 155, poz. 1037 i Nr 230, poz. 1509), wszczętego wobec banku zagranicznego, który prowadzi działalność w Rzeczypospolitej Polskiej w formie oddziału,
- wszczęcie postępowania upadłościowego obejmującego majątek banku zagranicznego położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- otwarcie postępowania układowego obejmującego majątek banku zagranicznego położony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;”;

b) w pkt 4a:

- lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) w przypadku banku krajowego - dzień wskazany w decyzji Komisji Nadzoru Finansowego jako dzień zawieszenia działalności banku i ustanowienia zarządu komisarycznego, o ile nie został on ustanowiony wcześniej, oraz wystąpienia do właściwego sądu z wnioskiem o ogłoszenie upadłości lub z wnioskiem o otwarcie postępowania układowego,”

- lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) w przypadku oddziału banku zagranicznego, dzień wystąpienia jednego z poniższych zdarzeń:

- wydania przez sąd postanowienia o uznaniu zagranicznego postępowania upadłościowego, o którym mowa w art. 379 pkt 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze, wszczętego wobec banku zagranicznego, który prowadzi działalność w Rzeczypospolitej Polskiej w formie oddziału,
- wszczęcia postępowania upadłościowego obejmującego majątek banku zagranicznego położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;”;

2) w art. 16a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku gdy wielkość zobowiązań z tytułu środków gwarantowanych przewyższa sumę środków, o których mowa w ust. 1, Fundusz dokonuje wypłat środków gwarantowanych ze środków funduszu własnego Funduszu przeznaczonego do ewidencjonowania środków odzyskanych z mas upadłości i mas układowych banków.”;

3) w art. 26d ust.1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 26d. 1. Z tytułu wypłat środków gwarantowanych Funduszowi przysługuje roszczenie do podmiotu objętego obowiązkowym systemem gwarantowania, co do którego nastąpiło spełnienie warunku gwarancji o zapłatę kwot odpowiadających wartości sumy środków gwarantowanych, z wyłączeniem środków, o których mowa w art. 16a ust. 1 pkt 1. Funduszowi przysługuje roszczenie także po ogłoszeniu upadłości podmiotu albo otwarciu wobec niego postępowania układowego.”;

4) art. 26e otrzymuje brzmienie:

„Art. 26e. Aktywa, które stanowiły fundusz ochrony środków gwarantowanych podmiotu objętego systemem gwarantowania, wobec którego nastąpiło spełnienie warunku gwarancji, nie wchodzi do masy upadłości ani masy układowej podmiotu objętego systemem gwarantowania.”;

5) art. 26k otrzymuje brzmienie:

„Art. 26k. W przypadku ogłoszenia upadłości albo otwarcia postępowania układowego w trakcie dokonywania przez zarząd komisaryczny wypłat, o których mowa w art. 26j ust. 1, obowiązki związane z kontynuacją wypłat realizuje zarządca, nadzorca sądowy albo syndyk.”;

6) art. 26m otrzymuje brzmienie:

„Art. 26m. Środki na wypłatę środków gwarantowanych, przekazane podmiotowi, o którym mowa w art. 26l ust. 1 pkt 1, na podstawie uchwały Zarządu Funduszu, nie mogą być wykorzystane na żaden inny cel niż wypłata środków gwarantowanych. Środki te nie wchodzi do masy upadłości ani masy układowej oraz nie podlegają egzekucji sądowej ani administracyjnej.”;

7) art. 26o otrzymuje brzmienie:

„Art. 26o. Po zakończeniu wypłat podmiot, o którym mowa w art. 26l ust. 1 pkt 1, lub zarządca, nadzorca sądowy albo syndyk, w terminie 5 dni roboczych od ostatniego dnia wypłat, dokonuje rozliczenia przeprowadzonych wypłat, przekazując Funduszowi w szczególności:

- 1) listę wypłat wraz z oznaczeniem świadczeń wypłaconych i niewypłaconych;
- 2) dokumentację potwierdzającą dokonanie wypłat;
- 3) niewypłacone kwoty.”;

8) w art. 26p:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Roszczenia deponentów z tytułu gwarancji, nieujawnione w ramach listy deponentów, Fundusz zaspokaja w terminie 20 dni roboczych od dnia otrzymania uzupełnionej listy deponentów przez zarządcę, nadzorcę sądowego albo syndyka lub po ustaleniu listy wierzytelności lub po stwierdzeniu prawomocnym orzeczeniem sądu wierzytelności wobec podmiotu objętego obowiązkowym systemem gwarantowania, w stosunku do którego nastąpiło spełnienie warunku gwarancji.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku dokonania wypłat środków gwarantowanych, o których mowa w ust. 1, po ogłoszeniu upadłości banku albo po otwarciu wobec niego postępowania układowego, Fundusz zgłasza sędziemu-komisarzowi wierzytelność z tego tytułu.”;

9) w art. 38c ust 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Informacje otrzymane przez Fundusz w ramach współpracy od podmiotów, o których mowa w ust. 1, nie mogą być udostępniane innym osobom, z wyjątkiem syndyka masy upadłości podmiotu objętego systemem gwarantowania lub nadzorcy sądowego lub zarządcy w prowadzonym wobec niego postępowaniu układowym. Ograniczenie to nie dotyczy przypadków, w których informacje nie są objęte ochroną prawną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub na terytorium państwa, w którym funkcjonuje system gwarantowania przekazujący informacje.”;

10) w art. 38l:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) spełnienie warunku gwarancji - wydanie przez Komisję Nadzoru Finansowego decyzji o zawieszeniu działalności kasy, ustanowieniu zarządcy komisarycznego, o ile nie został on ustanowiony wcześniej, oraz wystąpienie do właściwego sądu z wnioskiem o ogłoszenie upadłości kasy lub z wnioskiem o otwarcie wobec niej postępowania układowego;”;

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) dzień spełnienia warunku gwarancji - dzień wskazany w decyzji Komisji Nadzoru Finansowego jako dzień zawieszenia działalności kasy i ustanowienia zarządcy komisarycznego, o ile nie został on ustanowiony wcześniej, oraz wystąpienia do właściwego sądu z wnioskiem o ogłoszenie upadłości kasy lub z wnioskiem o otwarcie wobec niej postępowania układowego;”;

11) w art. 38s ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Z tytułu wypłaty środków gwarantowanych Funduszowi przysługuje roszczenie do kasy, w przypadku której nastąpiło spełnienie warunku gwarancji, o zapłatę kwot odpowiadających wysokości sumy środków gwarantowanych. Funduszowi przysługuje roszczenie także po ogłoszeniu upadłości kasy lub otwarciu wobec niej postępowania układowego.”;

12) w art. 38t:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Na Fundusz przechodzą wierzytelności przysługujące deponentowi w stosunku do masy upadłości albo w stosunku do kasy, wobec której prowadzone jest postępowanie układowe, w wysokości środków gwarantowanych.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Kwoty uzyskane przez Fundusz z masy upadłości lub masy układowej kasy zasilają fundusz kas.”;

13) art. 38y otrzymuje brzmienie:

„Art. 38y. W przypadku ogłoszenia upadłości w trakcie dokonywania przez zarządcę komisarycznego wypłat, o których mowa w art. 38x ust. 1, obowiązki związane z kontynuacją wypłat realizuje zarządca, nadzorca sądowy lub syndyk.”;

14) art. 38za otrzymuje brzmienie:

„Art. 38za. Środki na wypłatę środków gwarantowanych, przekazane podmiotowi, o którym mowa w art. 38z ust. 1 pkt 1, na podstawie uchwały Zarządu Funduszu, nie mogą być wykorzystane na żaden inny cel niż wypłata środków gwarantowanych. Środki te nie wchodzi do masy upadłości ani masy układowej oraz nie podlegają egzekucji sądowej ani administracyjnej.”;

15) art. 38zc otrzymuje brzmienie:

„Art. 38zc. Po zakończeniu wypłat podmiot, o którym mowa w art. 38z ust. 1 pkt 1, lub zarządca, nadzorca sądowy albo syndyk, w terminie pięciu dni roboczych od ostatniego dnia wypłat, dokonuje rozliczenia przeprowadzonych wypłat, przekazując Funduszowi w szczególności:

- 1) listę wypłat wraz z oznaczeniem świadczeń wypłaconych i niewypłaconych;
- 2) dokumentację potwierdzającą dokonanie wypłat;
- 3) niewypłacone kwoty.”;

16) art. 38 zd otrzymuje brzmienie:

„Art. 38zd. 1. Roszczenia deponentów z tytułu gwarancji, nieujawnione w ramach listy deponentów, Fundusz zaspokaja w terminie 20 dni roboczych od dnia otrzymania listy deponentów uzupełnionej przez zarządcę, nadzorcę sądowego albo syndyka lub po ustaleniu listy wierzytelności lub po stwierdzeniu prawomocnym orzeczeniem sądu wierzytelności wobec kasy, w przypadku której nastąpiło spełnienie warunku gwarancji.

2. W przypadku dokonania wypłaty środków gwarantowanych, o których mowa w ust. 1, po ogłoszeniu upadłości kasy albo po otwarciu wobec niej postępowania układowego Zarząd Funduszu zgłasza sędziemu-komisarzowi wierzytelność z tego tytułu.”

Art. 411. W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2011 r., Nr 163, poz. 981 oraz D.U. z 2013 r., poz. 21 i 1238) w art. 28 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. W razie ogłoszenia upadłości przedsiębiorcy organ koncesyjny w drodze decyzji może cofnąć koncesję bez odszkodowania.”

Art. 412. W ustawie z dnia z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.¹⁹⁾) w art. 116 w § 1 pkt 1 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 116 w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne bądź zatwierdzono układ w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub wniosku o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego bądź niezatwierdzenie układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu nastąpiło bez jego winy;”;

2) w art. 166 dodaje się ust 4 w brzmieniu:

„4. Osoby, o których mowa w ust. 1–3, nie ponoszą odpowiedzialności za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w czasie, gdy prowadzona jest egzekucja przez zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa w całości, na podstawie przepisów

---

¹⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. poz. 1101, 1342 i 1529, z 2013 r. poz. 35, 985, 1027, 1036, 1145, 1149 i 1289 oraz z 2014 r. poz. 183.

Kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości powstał w czasie prowadzenia egzekucji”.

DZIAŁ II

Przepisy przejściowe

Art. 413. W sprawach, w których ogłoszono upadłość przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 414. 1. W sprawach, w których przed dniem wejścia w życie ustawy wpłynął wniosek o ogłoszenie upadłości, lecz jeszcze nie wydano postanowienia o ogłoszeniu upadłości, postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości prowadzi się według przepisów ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W sprawach, w których przed dniem wejścia w życie ustawy dłużnik złożył wniosek o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu, ma on prawo zmienić żądanie i wnieść o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego. W przypadku braku zmiany żądania, wniosek traktuje się jak wniosek o ogłoszenie upadłości.

Art. 415. W sprawach, w których przed dniem wejścia w życie ustawy wpłynął wniosek o zmianę układu i uchylenie układu, lecz jeszcze nie wydano postanowienia w tym przedmiocie, postępowanie prowadzi się według przepisów dotychczasowych.

Art. 416. W sprawach, w których przedsiębiorca złożył oświadczenie o otwarciu postępowania naprawczego przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 417. 1. W sprawach, w których przed dniem wejścia w życie ustawy wpłynął wniosek o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. W sprawach, w których wniosek o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej wpłynął po wejściu w życie ustawy działania lub zaniechania, o których mowa w art. 373 i 374 ocenia się według przepisów ustawy obowiązującej w dniu ich wystąpienia.

3. Jeżeli działania lub zaniechania, o których mowa w art. 373 i 374, które stanowią podstawę orzeczenia zakazu prowadzenia działalności gospodarczej miały miejsce zarówno

przed dniem wejścia w życie ustawy jak i po jej wejściu w życie do oceny ich skutków stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 418. Wniosek o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej nie podlega oddaleniu z powodu umorzenia postępowania upadłościowego prowadzonego w stosunku do dłużnika przed wejściem w życie ustawy na podstawie art. 361 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe.

Art. 419. 1. Ilekroć w przepisach odrębnych obowiązujących w dniu wejścia w życie ustawy jest mowa o „postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu” lub „upadłości układowej” albo o „postępowaniu naprawczym” rozumie się przez to także postępowanie restrukturyzacyjne.

2. Ilekroć w przepisach odrębnych obowiązujących w dniu wejścia w życie ustawy jest mowa o „upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego” lub „upadłości likwidacyjnej”, rozumie się przez to postępowanie upadłościowe.

3. Ilekroć w przepisach odrębnych obowiązujących w dniu wejścia w życie ustawy jest mowa o „ogłoszeniu upadłości”, „postępowaniu upadłościowym” i „masie upadłości”, rozumie się przez to także otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego, postępowanie restrukturyzacyjne i masę układową oraz sanacyjną.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do przepisów określających przyczyny rozwiązania osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym odrębne ustawy przyznają zdolność prawną. Jeżeli przepisy takie przewidują rozwiązanie osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej wskutek ogłoszenia upadłości, rozumie się przez to wyłącznie ogłoszenie upadłości zgodnie z ustawą – Prawo upadłościowe.

Art. 420. Osoby posiadające licencję syndyka z dniem wejścia w życie ustawy traktowane są jako osoby posiadające licencję doradcy restrukturyzacyjnego.

DZIAŁ III

Przepisy końcowe

Art. 421. 1. W przypadku braku możliwości zamieszczenia obwieszczeń w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości, obwieszczeń dokonuje się w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, oraz w budynku sądu.

2. W sytuacji, o której mowa w ust. 1, termin do wniesienia środka zaskarżenia, liczony według ustawy od dnia obwieszczenia w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości, liczony jest od dnia ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

Art. 422. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2015 r.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy - Prawo restrukturyzacyjne</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości we współpracy z Ministerstwem Gospodarki</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Michał Królikowski, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości we współpracy z Mariuszem Haładym, Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Gospodarki</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Jolanta Henczel - sędzia, Naczelnik Wydziału Prawa Gospodarczego, Departamentu Prawa Cywilnego MS, tel.: 22 52 12 430, e-mail: henczel@ms.gov.pl; Maciej Geromin - ekspert w Wydziale Prawa Gospodarczego, Departamentu Prawa Cywilnego MS, tel.: 783 913 069, e-mail: maciej.geromin@ms.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 19 III 2014</p> <p>Źródło: Expose Premiera</p> <p>Nr w wykazie prac UA41</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Badania Międzynarodowe (Doing Business) i statystyki krajowe wskazują, na wzrost liczby składanych wniosków o ogłoszenie upadłość obejmujących likwidację majątku upadłego, niesatysfakcjonującą liczbę wniosków o otwarcie postępowania układowego i postępowania naprawczego, a także znikomą liczbę postępowań zwanych „upadłością konsumencką”. Ponadto badania aktowe wskazują na dalece niezadawalające współczynniki zaspokojenia wierzycieli z masy upadłości oraz wysoki współczynnik oddalenia wniosków o ogłoszenie upadłości z uwagi na ubóstwo masy. Uwidacznia to słabość instytucji upadłości w prawie polskim, przekładającą się na spadek konkurencyjności gospodarki a więc potrzebę gruntownej rekonstrukcji tej instytucji.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Przyjęcie, obok dotychczasowych regulacji, ustawy – Prawo restrukturyzacyjne regulującej szczegółowo zagadnienia „ratowania” przedsiębiorstw zagrożonych (w obecnym stanie prawnym) likwidacją, oraz kompleksowa nowelizacja Prawa upadłościowego i naprawczego. W szczególności przewiduje się:

- wprowadzenie w ustawie „Prawo restrukturyzacyjne” czterech rodzajów postępowań restrukturyzacyjnych (Postępowanie w przedmiocie zatwierdzenia układu, Przyspieszone postępowanie układowe, Postępowanie układowe, Postępowanie sanacyjne); Oczekuje się efektu w postaci wzrostu odsetka przedsiębiorstw objętych postępowaniami restrukturyzacyjnymi do ok. 15 proc. w horyzoncie pięcioletnim.
- zdefiniowanie w ustawie „Prawo upadłościowe” definicji stanu niewypłacalności, przy uwzględnieniu podstawy związanej z płynnością finansową dłużnika, jak również z nadmiernym zadłużeniem, redukcję formalizmu postępowań upadłościowych, utworzenie centralnej platformy internetowej - Centralny Rejestr Upadłości (CRU) racjonalizującej zasady dokonywania obwieszczeń i doręczeń, rezygnację z górnego limitu wynagrodzenia syndyka a także likwidację uprzywilejowania wierzycieli publicznoprawnych oraz usprawnienie instytucji tzw. „upadłości konsumenckiej”.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Co do zasady można wyróżnić modele postępowań upadłościowych nastawione na ochronę interesów wierzycieli (a więc stawiające sobie za cel możliwie szybką likwidację majątku upadłego i maksymalne zaspokojenie wierzycieli - np. model niemiecki, na którym wzorowano wiele rozwiązań przewidzianych w aktualnie obowiązującej ustawie Prawo upadłościowe i naprawcze) oraz nastawione na ochronę przedsiębiorstw, oznaczającą pozostawienie go w obrocie gospodarczym lub wdrożenie tzw. polityki drugiej szansy (system amerykański, w prawodawstwie kontynentalnym ewoluujące w tym kierunku rozwiązania francuskie). Proponowane zmiany stanowią reorientację polskiego systemu w kierunku modelu nastawionego na ochronę –wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa.

W zakresie rozwiązań szczegółowych proponowane odformalizowane postępowania w przedmiocie zawarcia układu koresponduje ze zmianami wprowadzonymi w 2005 r. do prawodawstwa francuskiego. Proponowanemu postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu (zawarcie "ugody" z szeroką grupą, wierzycieli przed sądem) wydaje się pod wieloma względami odpowiadać tzw. *procédure de sauvegarde*.

Zmianom towarzyszyło także odformalizowanie postępowań układowych a także likwidacyjnych. Analogiczne reformy przeprowadzono także w ostatnich latach we Włoszech i Hiszpanii.

Także proponowana w projekcie likwidacja uprzywilejowania wierzytelności publicznoprawnych oparta jest na analogicznych, światowych, dobrych praktykach w tym zakresie. Rozwiązania takie wprowadzono w Niemczech, Danii, Austrii, Estonii czy Finlandii. W bardziej ograniczonym zakresie (utrzymano preferencję wybranych wierzytelności publicznoprawnych, np. składek na ubezpieczenie społeczne) przyjęto je także w Anglii, Szkocji, Australii, Kanadzie czy USA. Należy jednak zwrócić uwagę, że istnieją również, np. w Belgii czy Niderlandach, skomplikowane systemy wyróżniające liczne kategorie uprzywilejowane - w tym wierzytelności publicznoprawne. Rozwiązanie takie występuje też np. w Grecji, Ghanie czy

Mozambiku.

W kwestii „upadłości konsumenckiej” za prekursora należy uznać liberalne prawodawstwo amerykańskie (znowelizowane w 2005 r.

w celu ograniczenia jego nadużyć), które wkrótce stało się światową dobrą praktyką. „Upadłość konsumencka” została wprowadzona

na grunt wielu systemów prawa cywilnego, w tym niemieckiego (w 1999 r.), funkcjonuje także w systemie francuskim. Należy ponadto wskazać, że szczegółową analizę komparatystyczną wybranych modeli postępowań upadłościowych (w tym niemieckiego i francuskiego) zawiera opracowanie pod redakcją dr S. Morawskiej (2011) „Modele postępowań upadłościowych w Polsce i wybranych krajach UE”.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Przedsiębiorstwa objęte postępowaniem restrukturyzacyjnym lub upadłościowym	Aktualnie ok. 4 500 spraw o ogłoszenie upadłości rocznie (4 000 likwidacyjnej i 500 układowej, z czego ok. 1 150 oddalonych w związku z ubóstwem masy). Ok. 950 ogłoszonych upadłości. 29 wniosków z zakresu postępowania naprawczego.	Statystyki MS za 2013 r., Centralny Ośrodek Informacji Gospodarczej	Zmniejszenie odsetka przedsiębiorstw, które zaprzestają działalności a nie są poddane likwidacji, implementacja polityki "drugiej szansy" dla przedsiębiorców, ograniczenie zjawiska stygmatyzacji, eliminacja kosztów związanych z drukiem ogłoszeń prasowych w toku postępowania
<p>Wykres liniowy przedstawia zmiany w upadłości układowej i likwidacyjnej w latach 2004-2013. Oś pionowa przedstawia liczbę spraw (0-1000). Oś pozioma przedstawia lata (2004-2013). Legenda: upadłość układowa (ciemnoniebieska linia ciągła), średnia 10 lat (ciemnoniebieska linia przerywana), Średnia 5 lat (ciemnoniebieska linia kropka-kropka), upadłość likwidacyjna (czerwona linia ciągła), średnia 10 lat (czerwona linia przerywana), Średnia 5 lat (czerwona linia kropka-kropka).</p>			
Źródło: Sprawozdania MS-S20UN			
Przedsiębiorstwa - wierzyciele			Ograniczenie skali zatorów płatniczych, zwiększenie współczynnika zaspokojenia niezabezpieczonych wierzytelności prywatnoprawnych (z kilku do kilkunastu procent)
Zatrudnieni w przedsiębiorstwach objętych postępowaniem układowym	Średnio ok. 80 pracowników na likwidowane przedsiębiorstwo	Szacunek ekspercki - na podstawie danych przedstawionych w raporcie PARP	Zachowanie miejsc pracy w przedsiębiorstwach przeżywających trudności

budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania	<p>Szacunki w zakresie budowy i wdrożenia systemu CRU - za Departamentem Informatyzacji i Rejestrów Sądowych MS. 2014 r.: 790.300 zł na pokrycie kosztów budowy i wdrożenia CRU w podstawowej wersji (pełniące funkcje czysto informacyjne) - finansowane z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet V Dobre Rządzenie PWP Edukacja w dziedzinie zarządzania czasem i kosztami postępowań sądowych - case management realizowanego przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury oraz 1.000.000 zł z części 15 budżetu państwa (kwota ta została ujęta w projekcie budżetu państwa na rok 2014), w tym 400.000 zł na utrzymanie systemu, 100.000 zł na zakup sprzętu i 500.000 zł na rozwój systemu i szkolenia. Lata 2015-2016; kwoty po 1.500.000 zł na rok z części 15 budżetu państwa, w tym po 750.000 zł na utrzymanie systemu (w tym usługa nadzoru autorskiego, wsparcia technicznego i serwisu) oraz po 750.000 zł na rozwój CRU, w tym prace analityczne modyfikacje systemu (dodanie nowych funkcjonalności) i szkolenia. Nie planuje się dodatkowych wydatków osobowych - obsługa CRU będzie odbywać się w ramach obsługi Portalu Informacyjnych Sądów Powszechnych przez Centrum Kompetencji i Informatyzacji Sądownictwa. Ewentualny dalszy rozwój CRU po 2016 r. jest uzależniony od decyzji Kierownictwa MS. Wydatki na rozbudowę systemu w kolejnych latach zostaną zabezpieczone w ramach dotychczasowych środków budżetu części 15 Sądy powszechne i nie będą stanowiły podstawy do zwiększenia środków w tej części.</p>												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>W zakresie szacunku konsekwencji likwidacji uprzywilejowania wierzytelności publicznoprawnych, przeprowadzono symulację zastosowania nowych przepisów na danych uzyskanych w toku badań aktowych postępowań upadłościowych z lat 2004 – 2010, opublikowanych przez Babiarską-Mikulską, Czapracką i Morawską (2012). Należy zwrócić uwagę, że (a) nie jest możliwe oszacowanie wartości bezwzględnych kosztów, z uwagi na brak informacji o wysokości odzyskiwanych wierzytelności publicznoprawnych, (b) badania dotyczyły wyłącznie upadłości spółek handlowych, (c) przyjmuje się założenie, że przyszłe postępowania będą przypominały te przeanalizowane. Wydaje się jednak, że przeprowadzona symulacja odzwierciedla skalę efektu wywołanego przez proponowane zmiany. Dodatkowo, z uwagi na upływ czasu przeprowadzono badanie walidacyjne na losowo wybranej próbce 40 akt postępowań z lat 2010 – 2013 z SR w Warszawie i Wrocławiu. Co do zasady potwierdziły one jakościowe i ilościowe wyniki cytowanych badań (co było zgodne z oczekiwaniami, zważywszy na brak daleko idących zmian stanu prawnego bądź utrwalonej praktyki orzeczniczej w tym okresie).</p> <p>W zakresie szacunku efektu zmian zasad funkcjonowania postępowań w przedmiocie zawarcia układu rozważano:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Scenariusz pesymistyczny (rozpatrywany także jako wariant "bez reformy" – proponowane rozwiązanie nie funkcjonuje – liczba postępowań utrzymuje się na obecnym, typowym poziomie (średnia 5 i 10 letnia - ok. 150 rocznie), - Scenariusz optymistyczny – szacunek ekspercki poparty case study reform francuskich z 2005 r - patrz opis w pkt. 14. (zakładany jest (i) wzrost liczby postępowań ogółem o ok. 25 proc w ciągu 5 lat na skutek wprowadzenia mechanizmów wczesnego ostrzegania oraz odformalizowania instytucji upadłości oraz (ii) wzrost udziału postępowań układowych z obecnych ok. 10 procent do 30 procent), - Scenariusz realistyczny – szacunek ekspercki ograniczający skalę wskazanych powyżej mechanizmów (wzrost liczby postępowań ogółem o 20 proc, wzrost udziału postępowań układowych do ok. 20 proc). <p>Na podstawie raportu PARP Obraz upadłości w Polsce (Badanie realizowane na zlecenie PARP przez konsorcjum: Instytut Badawczy ProPublicum i TNS Pentor, 2011) oszacowano średnią liczbę pracowników likwidowanej w drodze upadłości firmy równą 80 pracowników. Mnożąc ją przez szacowaną w 3 scenariuszach liczbę „uratowanych” (poprzez zawarcie układu) przedsiębiorstw otrzymujemy liczbę „uratowanych” miejsc pracy. Korzyścią dla budżetu będą transfery składek i podatku dochodowego oraz brak konieczności wypłaty zasiłku dla bezrobotnych, poniesienia kosztów znalezienia przez nich pracy oraz zapewnienia opieki zdrowotnej. Wysokość wszelkich składek i podatku dochodowego określana jest mianem klina podatkowego. Mnożąc wartość klina podatkowego, obliczonego poprzez odjęcie składek i podatku od wartości średniego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (założono, że podobnie jak w ostatnich latach wzrasta ono w tempie 3% rocznie), przez liczbę pracowników otrzymujemy miesięczną wartość korzyści budżetu państwa z powodu wpływów ze składek i podatków (utraconych, w przypadku likwidacji miejsc pracy).</p> <p>Drugą część kosztów dla budżetu stanowią wydatki z funduszu pracy na zasiłki, ubezpieczenie społeczne i chorobowe, aktywizację itp. Z najnowszego raportu MPiPS Polska 2011 Raport o rynku pracy oraz zabezpieczeniu społecznym wynika, że te koszty na 1 bezrobotnego wynoszą ok. 610 zł/ mies. Mnożąc tę wartość przez liczbę zwolnionych pracowników otrzymujemy miesięczną wartość strat budżetu państwa z powodu wypłat z funduszu pracy. Na podstawie badań rynku pracy wiemy, że przeciętny czas znalezienia pracy wynosi 10,7 miesięcy.</p> <p>Na podstawie statystyk MS-S20UN oszacowano typową liczbę sprzeciwów rozpoznawanych przez sędziów komisarzy na ok. 1 500. Za raportem PARP przyjęto, że 12% upadłości to podmioty duże, a następnie założono, że proporcja ta dotyczy także sprzeciwów. Obecnie opłata od sprzeciwu jest stała i wynosi w</p>												

	<p>każdym przypadku 200 zł.</p> <p>Projekt przewiduje wprowadzenie opłaty stosunkowej – 1% wartości postępowania, ale nie mniej niż 30 zł. Trzeba mieć jednak na uwadze, że postępowania sprzeciwowe dotyczą z reguły wierzytelności o znacznej wartości. Z szacunków eksperckich wynika, że w wypadku upadłości MSP są to wierzytelności średnio w kwocie 60.000 zł, a w wypadku upadłości dużych przedsiębiorstw - w kwotach między 100.000-1.000.000 zł. Do szacunków przyjęto zatem kwotę 60 000 zł dla 88% postępowań, oraz 100 000 i 500 000 zł dla dużych upadłości – odpowiednio wariant pesymistyczny i optymistyczny.</p> <p>Szacunki dotyczące kosztów związanych z usprawnieniem instytucji „upadłości konsumenckiej” oparto na trzech scenariuszach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Scenariusz pesymistyczny (rozpatrywany także jako wariant "bez reformy" – proponowane rozwiązanie nie funkcjonuje – liczba wniosków utrzymuje się na obecnym, typowym poziomie (średnia 5 i 10 letnia - ok. 300 rocznie), - Scenariusz optymistyczny – zainteresowanie upadłością konsumencką rozwija się analogicznie do sytuacji w Niemczech na początku lat 2000, kiedy to z sukcesem wprowadzono tę instytucję do (zbliżonego) systemu prawnego. Zakłada się zatem, że liczba wniosków o upadłość na 1 000 mieszkańców w kolejnych latach obowiązywania ustawy będzie analogiczna do niemieckiej, - Scenariusz realistyczny – szacunek ekspercki zakładający, że z uwagi na odrębności instytucjonalno-kulturowe zainteresowanie upadłością konsumencką będzie o połowę mniejsze niż w scenariuszu optymistycznym. <p>Założono ponadto, w oparciu o opinie eksperckie (członkowie Zespołu Ministra Sprawiedliwości ds. Nowelizacji Prawa Upadłościowego i Naprawczego), że w 20 proc. złożonych wniosków zostanie ogłoszona upadłość. Dalej, jedynie w połowie przypadków zaistnieje konieczność tymczasowego pokrycia kosztów postępowania przez Skarb Państwa (w kwocie 1.000-3.000 zł – za Rekomendacjami...), zaś 90 proc. wyłożonych kosztów zostanie następnie odzyskane w wyniku likwidacji majątku dłużnika (jako że koszty postępowania stanowią pierwszą kategorię zaspokojenia). Przedstawiony szacunek netto obejmuje 1. Koszty, wynikające z niemożności odzyskania części kosztów postępowań, tymczasowo pokrytych przez Skarb Państwa oraz 2. obniżenia kosztów wpisu z 200 zł do 30 zł.</p>
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	Przedsiębiorstwa objęte postępowaniem restrukturyzacyjnym lub upadłościowym							
	Oszczędności z tytułu publikowania w CRU ogłoszeń i obwieszczeń, które dotychczas następowało odpłatnie w MSiG		2	2	2	2	2	20
	Eliminacja kosztów związanych z drukiem ogłoszeń prasowych		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	5
W ujęciu niepieniężnym	Przedsiębiorstwa objęte postępowaniem restrukturyzacyjnym lub upadłościowym	implementacja polityki "drugiej szansy" poprzez stworzenie czterech rodzajów postępowań restrukturyzacyjnych (Postępowanie w przedmiocie zatwierdzenia układu, Przyspieszone postępowanie układowe, Postępowanie układowe, Postępowanie sanacyjne), ograniczenie zjawiska stygmatyzacji, odformalizowanie i przyspieszenie postępowań sądowych.						
	Ogół podmiotów w obrocie gospodarczym	Ograniczenie skali zatorów płatniczych, zwiększenie współczynnika zaspokojenia niezabezpieczonych wierzytelności prywatnoprawnych – dotychczasowa kategoria IV (z kilku do kilkunastu procent), Zwiększenie bezpieczeństwa obrotu poprzez zmniejszenie odsetka przedsiębiorstw, które zaprzestają działalności a nie są poddane likwidacji (np. z powodu ubóstwa masy) – czasem określanymi jako „firmy zombie”						
	Osoby objęte „upadłością konsumencką”	Proponowane rozwiązanie legislacyjne ma pozwolić na zakreślenie szerokiego kręgu konsumentów, którzy będą mogli skorzystać z tej procedury. Należy bowiem podkreślić, że osoby zadłużone, niespłacające swoich zobowiązań, na skutek zajęć komorniczych, uciekają w tzw. szara strefę. Wydaje się więc, że możliwość skorzystania z postępowań upadłościowych przez szerszy krąg konsumentów może stanowić w istocie alternatywę dla pomocy społecznej						

		państwa. W efekcie przeprowadzenia postępowania upadłościowego wobec konsument, uczciwy konsument, będzie miał zapewnione warunki do nowego startu – legalnej pracy, zaś budżet państwa odniesie korzyści w postaci odprowadzonych z tego tytułu podatków i innych zobowiązań publicznoprawnych.
	(dodaj/usuń)	
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
	(dodaj/usuń)	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Oszczędności z tytułu publikowania w CRU ogłoszeń i obwieszczeń – szacunki DIRS Ministerstwo Sprawiedliwości.</p> <p>Eliminacja kosztów związanych z drukiem ogłoszeń prasowych – ok. 800 przedsiębiorstw objętych postępowaniem upadłościowym (średnie 5 letnie) x ok. 600 zł za jedno ogłoszenie.</p>	

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz: proponowane zmiany doprowadzą do zmniejszenia formalizmu i rygoryzmu postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych, zmniejszy się ilość obowiązków formalnych nakładanych na przedsiębiorców, procedury zostaną uproszczone

9. Wpływ na rynek pracy

Należy oczekiwać, że projektowane zmiany będą miały pozytywny, pośredni, wpływ na rynek pracy – poprzez zmniejszenie liczby likwidowanych przedsiębiorstw, a więc zachowanie części miejsc pracy. Nie jest jednak możliwe dokonanie wiarygodnego ilościowego oszacowania skali tych korzyści -przyjmując (szacunek ekspercki), na podstawie danych przedstawionych w raporcie PARP **średnia liczbę pracowników likwidowanej firmy na 80 osób**, można oczekiwać zachowania (na skutek popularyzacji postępowań układowych) ok. 4 tysięcy zachowanych miejsc pracy w pierwszym roku funkcjonowania ustawy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Projekt przewiduje informatyzację postępowań upadłościowych poprzez wdrożenie CRU

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planowane pełne wykonanie aktu prawnego będzie wymagało, oprócz przyjęcia projektowanych ustaw, pełnego wdrożenia i uruchomienia systemu teleinformatycznego CRU.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektu-jednym ze sposobów ceny skuteczności reformy będzie dokonywana corocznie analiza subrankingu raportu *Doing Business*.

Dodatkowo zakłada się przeprowadzenie szczegółowej ewaluacji po roku (wstępnej) dwóch i pięciu latach od wejścia w życie proponowanych zmian. Objęłaby ona analizę dynamiki i struktury wpływu i załatwienia wniosków o ogłoszenie upadłości przedsiębiorstw oraz konsumenckiej, wskaźnika czasu trwania postępowań oraz ocenę efektywności wprowadzonych rozwiązań pod kątem zwiększenia zaspokojenia wierzycieli oraz wpływu wprowadzonych rozwiązań na efektywność pracy sądów (metodologia ekspercka). Planuje się uzupełnienie tych analiz badaniem aktowym przeprowadzonym przez Instytut

Wymiaru Sprawiedliwości, najwcześniej po 3 tatach od wejścia w życie proponowanych rozwiązań (ze względu na średni czas trwania postępowań upadłościowych). Należy także zwrócić uwagę na fakt, że pełnie zdrożenie CRU pozwoli na generowania w czasie rzeczywistym informacji statystycznej opisującej nie tylko liczbę i terminowość postępowań, a także stopy zaspokojenia wierzycieli.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

1. Materiały z prac Zespołu Ministra Sprawiedliwości ds. Nowelizacji Prawa Upadłościowego i Naprawczego (w tym rekomendacje): <http://ms.gov.pl/pl/novelizacja-prawa-upadlosciowego-i-naprawczego/>
2. Polityka Nowej Szansy - Ekspertyza dotycząca przeciwdziałania upadłości przedsiębiorstw oraz polityki drugiej szansy: www.mg.gov.pl/Wspieranie+przedsiębiorczosci/Polityki+przedsiębiorczosci+i+innowacyjności/Polityka+nowej+szansy
3. Babiarczyk-Mikulska K., Czapracka A., Morawska S., (2012) Ocena efektywności procedur upadłościowych wobec przedsiębiorców. Aspekty prawne, ekonomiczne i organizacyjne; Difin
4. Morawska S. red. (2011) Modele postępowań upadłościowych w Polsce i wybranych krajach UE
5. Obraz upadłości w Polsce, Badanie realizowane na zlecenie PARP przez konsorcjum: Instytut Badawczy ProPublicum i TNS Pentor, 2011: <http://badania.parp.gov.pl/files/74/75/76/479/12516.pdf>
6. BIG InfoMonitor (2014) InfoDług Ogólnopolski Raport o Zaległym Zadłużeniu i Klientach Podwyższonego Ryzyka: http://www.big.pl/download/infodlug_kwiecien_2014.pdf

Uzasadnienie
do projektu ustawy Prawo restrukturyzacyjne

Spis treści:

I. Uwagi ogólne	6
I.1 Potrzeba regulacji	6
I.2. Założenia projektu	6
II. Prawo restrukturyzacyjne	9
II.1 Przedmiot nowej regulacji	9
II.2 Cel (funkcja) Prawa restrukturyzacyjnego	9
II.3 Naczelne zasady prawa restrukturyzacyjnego	10
II.4 Naczelne zasady postępowania restrukturyzacyjnego	11
II.5 Nazwa ustawy i inne zagadnienia terminologiczne	11
II.6 Konstrukcja ustawy	11
II.7 Zagadnienia wspólne dla postępowań restrukturyzacyjnych	12
II.7.1 Pomoc publiczna	12
II.7.2 Nowe finansowanie	14
II.7.3 Zbieg postępowań	14
II.8 Rozwiązania szczegółowe według systematyki ustawy – Prawo restrukturyzacyjne	15
Część I	15
Przepisy ogólne o postępowaniach restrukturyzacyjnych i ich skutkach	15
Tytuł I. Przepisy ogólne	15
Dział I. Przepisy wstępne	16
Dział II. Podstawy otwarcia postępowania	16
Dział III. Plan restrukturyzacyjny	16
Tytuł II. Sąd i sędzia-komisarz	17
Dział I. Sąd	17
Właściwość miejscowa i rzeczowa	17
Skład sądu	18
Dział II. Sędzia-komisarz	19
Tytuł III	19
Nadzorca, zarządca i ich zastępcy	19
Dział I. Przepisy ogólne	19
Organy pozasądowe postępowania restrukturyzacyjnego	19
Sprawozdania	20
Odpowiedzialność dyscyplinarna nadzorcy i zarządcy	21
Zmiana nadzorcy sądowego albo zarządcy	21
Dział II. Nadzorca układu	21
Dział III. Nadzorca sądowy	22
Rozdział I. Przepisy ogólne	22
Powołanie nadzorcy sądowego	22
Obowiązki nadzorcy sądowego	22
Rozdział II. Wynagrodzenie nadzorcy sądowego	22
Uwagi ogólne	22
Wynagrodzenie nadzorcy sądowego w postępowaniu układowym	23

Dział IV. Zarządca	24
Rozdział I. Przepisy ogólne.....	24
Powołanie zarządcy	24
Obowiązki zarządcy	24
Rozdział II. Wynagrodzenie zarządcy	25
Tytuł IV. Uczestnicy postępowania.....	25
Dział I. Przepisy ogólne.....	25
Dłużnik	25
Wierzyciele	26
Dział II. Spis wierzytelności.....	27
Ujęcie wierzytelności w spisie	27
Sporządzenie spisu wierzytelności	28
Zaskarżanie spisu wierzytelności	28
Zatwierdzenie spisu wierzytelności.....	29
Dział III. Zgromadzenie wierzycieli.....	29
Rozdział I. Przepisy ogólne.....	30
Rozdział II. Zgromadzenie wierzycieli w celu głosowania nad układem	30
Wyznaczenie terminu zgromadzenia.....	30
Głosowanie nad układem.....	31
Przyjęcie układu	31
Dział IV Rada wierzycieli	31
Tytuł V.....	33
Układ	33
Dział I. Przepisy ogólne.....	33
Wierzytelności objęte układem	33
Dział II. Propozycje układowe	33
Uprawnienie do złożenia propozycji układowych	33
Treść propozycji układowych.....	34
Treść propozycji układowych wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	34
Dział III. Zatwierdzenie układu	34
Dział IV. Skutki układu	35
Dział V. Zmiana układu.....	35
Dział VI. Uchylenie układu.....	36
Tytuł VI.....	36
Układ częściowy	36
Uwagi ogólne.....	36
Wyodrębnienie wierzycieli objętych układem częściowym i propozycje układowe.....	37
Badanie przez sąd zgodności z prawem kryteriów wyodrębnienia wierzycieli objętych układem częściowym	38
Głosowanie nad układem i skutki układu	38
Ochrona wierzycieli nieobjętych układem częściowym	38
Tytuł VII.....	39
Przepisy ogólne dotyczące postępowania	39
Dzień otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego	39
Posiedzenia	39
Orzeczenia (doręczanie, obwieszczenie).....	39

Zażalenia	40
Tytuł VIII.....	40
Zakończenie i umorzenie postępowania restrukturyzacyjnego	40
Sposoby ukończenia postępowania restrukturyzacyjnego	40
Uproszczony wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego.....	41
Postępowanie z majątkiem i dokumentami dłużnika po zakończeniu lub umorzeniu postępowania.....	41
Tytuł IX.....	42
Uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości.....	42
Tytuł X.....	43
Koszty postępowania.....	43
Część II. Przepisy szczególne o postępowaniach restrukturyzacyjnych i ich skutkach.....	43
Tytuł I. Postępowanie o zatwierdzenie układu	43
Uwagi ogólne.....	43
Przebieg postępowania.....	44
Tytuł II. Przyspieszone postępowanie układowe	47
Dział I. Przepisy ogólne.....	47
Dział II. Wniosek o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego	47
Dział III. Postanowienie o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego.....	48
Dział IV. Skutki otwarcia przyspieszonego postępowania układowego	48
Uwagi ogólne o dalszym przebiegu postępowania	50
Tytuł III. Postępowanie układowe	51
Dział I. Postępowanie w przedmiocie otwarcia postępowania układowego	51
Rozdział I. Przepisy ogólne.....	51
Rozdział II. Wniosek o otwarcie postępowania układowego.....	51
Rozdział III. Postępowanie zabezpieczające	51
Rozdział IV. Postanowienie o otwarciu postępowania układowego.....	52
Dział II. Skutki otwarcia postępowania układowego	52
Rozdział I. Skutki otwarcia postępowania układowego co do osoby, majątku i zobowiązań dłużnika	52
Rozdział II. Wpływ otwarcia postępowania układowego na postępowania sądowe i administracyjne	52
Uwagi ogólne o dalszym przebiegu postępowania układowego.....	53
Tytuł IV. Postępowanie sanacyjne	53
Dział I. Postępowanie w przedmiocie otwarcia postępowania sanacyjnego.....	53
Rozdział I. Przepisy ogólne.....	53
Rozdział II. Wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego	55
Rozdział III. Postępowanie zabezpieczające	55
Rozdział IV. Postanowienie o otwarciu postępowania sanacyjnego	55
Dział II. Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego.....	55
Rozdział I. Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego co do osoby dłużnika.....	55
Rozdział II. Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego co do majątku dłużnika.....	55
Rozdział III. Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego co do zobowiązań dłużnika.....	55
Rozdział IV. Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego co do spadków nabytych przez dłużnika	

Rozdział V. Bezskuteczność i zaskarżanie czynności dłużnika objętego postępowaniem sanacyjnym	56
Rozdział VI. Wpływ postępowania sanacyjnego na postępowania sądowe i administracyjne.....	56
Dział III. Ogólne przepisy o postępowaniu sanacyjnym	57
Dział IV. Przygotowanie i realizacja planu restrukturyzacyjnego	58
Część V	59
Przepisy z zakresu międzynarodowego postępowania restrukturyzacyjnego	59
Tytuł I	59
Przepisy ogólne	59
Tytuł II	60
Jurysdykcja krajowa.....	60
Tytuł III.....	60
Współpraca z sądami zagranicznymi i zarządcami zagranicznymi.....	60
III. Zmiany w p.u.n.	60
Zakres zastosowania ustawy.....	61
Cele postępowania	62
Podstawy ogłoszenia upadłości.....	62
Niewypłacalność.....	62
Ubóstwo masy	63
Właściwość sądu	64
Wniosek o ogłoszenie upadłości.....	64
Postępowanie zabezpieczające.....	66
Orzeczenie o ogłoszeniu upadłości	66
Przygotowana likwidacja.....	67
Skutki ogłoszenia upadłości co do majątku upadłego	69
Bezskuteczność i zaskarżanie czynności upadłego	70
Wpływ ogłoszenia upadłości na postępowania sądowe i administracyjne	71
Sąd i sędzia-komisarz	72
Syndyk.....	72
Rada wierzycieli.....	75
Przepisy ogólne dotyczące postępowania po ogłoszeniu upadłości	75
Koszty postępowania	76
Lista wierzytelności	77
Układ w upadłości	81
Likwidacja masy upadłości.....	82
Podział funduszy masy upadłości.....	83
Zakaz prowadzenia działalności gospodarczej	86
Międzynarodowe postępowanie upadłościowe.....	87
Upadłość konsumencka.....	92
Pozostałe zmiany o charakterze dostosowującym Prawo upadłościowe do Prawa restrukturyzacyjnego	101
Postępowania restrukturyzacyjne i postępowanie upadłościowe prowadzone w stosunku do dewelopera.	101
Upadłość i restrukturyzacja banków oraz banków hipotecznych	105
Postępowanie upadłościowe i restrukturyzacyjne wobec instytucji kredytowych, banków zagranicznych oraz banków krajowych prowadzących działalność za granicą	106

Przepisy implementujące dyrektywę 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie ostateczności rozrachunku w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych (Dz.U. L 166 z 11.6.1998, s. 45) i dyrektywę 2002/47/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie uzgodnień dotyczących zabezpieczeń finansowych.....	106
Postępowanie restrukturyzacyjne i upadłościowe wobec emitentów obligacji	107
III. Zmiany w innych ustawach	108
III.1 W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.....	108
III.2 W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece.....	109
III.3 W ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie.....	109
III.4 W ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym	110
III.5 W ustawie z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych.....	110
III.6 W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych	110
III.7 W ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy	111
III.8 W ustawie z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji syndyka	111
III.9 W ustawie z dnia 16 września 2011 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego.....	112
III.11 W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.....	112
III.12 W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.....	112
III.13 W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości	112
III.14 W ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach ...	112
III.15 W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (.....)	113
III.16 W ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym.....	113
III.17 W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa	113
III.18 Zmiany w ustawach regulujących pozbawienie upadłego licencji, koncesji i zezwoleń.	113
IV. Przepisy przejściowe i końcowe	113
V. Uwagi końcowe	114

I. Uwagi ogólne

I.1 Potrzeba regulacji

Dziesięcioletni okres stosowania ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze¹ (zwanej dalej „p.u.n.”), umożliwiła krytyczną weryfikację realizacji stawianych jej celów w ewoluujących warunkach gospodarczych. Część rozwiązań wprowadzonych w 2003 r. i przejętych z obowiązujących wcześniej rozporządzeń z 1934 r.² sprawdziła się w praktyce i zasługuje na zachowanie. Dotychczasowe doświadczenia pozwalają jednak na identyfikację szeregu dysfunkcji i uzasadniają konieczność przeprowadzenia reformy.

Polska sytuuje się na 37 miejscu w subrankingu Banku Światowego *Doing Business*³ obejmującym analizę postępowań upadłościowych. Wskazuje się w nim na stosunkowo długi czas postępowania, wysokie koszty i średnie zaspokojenie wierzycieli.

- a) Analiza statystyk pozwala na wskazanie, że w Polsce zwiększa się liczba wniosków o ogłoszenie upadłości, przy czym dominują postępowania obejmujące likwidację przedsiębiorstwa⁴. Przeprowadzane badania aktowe wskazują na niezadawalające współczynniki zaspokojenia wierzycieli z masy upadłości oraz wysoki współczynnik oddalenia wniosków o ogłoszenie upadłości z uwagi na ubóstwo masy⁵. Pierwsza z wymienionych okoliczności prowadzi do tzw. efektu domina, związanego z popadaniem w niewypłacalność przez kolejnych, niezaspokajanych wierzycieli upadłego.
- b) Analiza światowych zjawisk gospodarczych, a także tendencji makroekonomicznych w Polsce, wskazuje na rosnącą liczbę podmiotów, które realnie lub potencjalnie są zainteresowane skuteczną restrukturyzacją z uwagi na zjawisko światowej recesji. Znajomość instytucji Prawa upadłościowego i naprawczego wśród podmiotów gospodarczych i konsumentów w Polsce jest jednak zdecydowanie zbyt niska⁶.

Porównanie statystyk upadłości w Polsce z innymi państwami członkowskimi UE wskazuje też wyraźnie, że postępowanie upadłościowe w Polsce jest wykorzystywane stosunkowo rzadko, a niewypłacalni przedsiębiorcy w większości przypadków usuwani są z obrotu w drodze nieformalnej likwidacji. Stan ten jest niekorzystny dla wierzycieli oraz dla bezpieczeństwa obrotu, gdyż w takich przypadkach nie dochodzi do zastosowania chroniących ich mechanizmów prawa upadłościowego⁷.

I.2. Założenia projektu

¹ (Dz. U. 2012 r., poz. 1112 – t.j. ze zm.).

² Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Prawo o postępowaniu układowym (Dz.U. z 1934 r., nr 93, poz. 836), Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Prawo upadłościowe (Dz.U. z 1934 r., nr 93, poz. 834).

³ *Doing Business* 2014, <http://www.doingbusiness.org/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB14-Full-Report.pdf>.

⁴ Statystyki związane z postępowaniami upadłościowymi wskazują na wzrost liczby składanych wniosków o ogłoszenie upadłości obejmujących likwidację majątku upadłego oraz znikomą liczbę postępowań upadłościowych w stosunku do osób nieprowadzących działalności gospodarczej, tzw. „upadłości konsumenckich”. W 2012 r. na 4.299 wniosków o ogłoszenie upadłości przedsiębiorców, ogłoszono 730 upadłości obejmujących likwidację majątku, 162 upadłości z możliwością zawarcia układu, 24 upadłości konsumenckie, dla porównania w 2011 r. na 3.268 wniosków o ogłoszenie upadłości przedsiębiorców, ogłoszono 642 upadłości obejmujących likwidację majątku, 101 upadłości z możliwością zawarcia układu, 14 upadłości konsumenckie, zaś w 2010 r. na 3.159 wniosków o ogłoszenie upadłości przedsiębiorców, ogłoszono 547 upadłości obejmujących likwidację majątku, 125 upadłości z możliwością zawarcia układu i 12 upadłości konsumenckich - dane własne Ministerstwa Sprawiedliwości.

⁵ Por. *Modele postępowań upadłościowych w Polsce i wybranych krajach UE*, S. Morawska (red.), 2011 r.

⁶ Por. np.: *Prawo sprzyjające realizacji Polityki II szansy w Polsce*, B. Groele (red.) i inni, zrealizowane dla PARP, Warszawa 2011, badania.parp.gov.pl/files/74/75/76/479/12616.pdf.

⁷ *Analiza 10/2012 Upadłość jest w Polsce rzadko wykorzystywanym narzędziem*, K. Kartus, <http://www.for.org.pl/pl/a/2233,Analiza-102012-Upadlosc-w-Polsce-jest-rzadko-wykorzystywanym-narzedziem>.

Głównym założeniem projektu jest wprowadzenie skutecznych instrumentów pozwalających na przeprowadzenie restrukturyzacji przedsiębiorstwa dłużnika i zapobieżenie jego likwidacji. Zachowanie przedsiębiorstwa dłużnika w wielu przypadkach jest znacznie korzystniejsze dla wierzycieli niż jego likwidacja. Zachowanie przedsiębiorstwa dłużnika oznacza również zachowanie miejsc pracy oraz, co do zasady, możliwość nieprzerwanego realizowania kontraktów, a więc ma pozytywne znaczenie społeczne i gospodarcze.

Dla możliwości przeprowadzenia skutecznej restrukturyzacji przedsiębiorstwa istotne znaczenie ma społeczny odbiór określonej regulacji prawnej i postępowania, w którym restrukturyzacja ma nastąpić. Praktyka pokazuje, że wielokrotnie sam fakt ogłoszenia upadłości dłużnika wyklucza wszelką możliwość skutecznej restrukturyzacji, niezależnie od tego czy jest to upadłość z możliwością zawarcia układu czy likwidacyjna. Skojarzenia upadłości z końcem działalności, bankructwem i brakiem możliwości odzyskania swoich wierzytelności są tak silne, że w wielu przypadkach, po ogłoszeniu upadłości, wierzyciele nie chcą podejmować żadnych rozmów z dłużnikiem. Z tych względów projekt zakłada oddzielenie postępowań restrukturyzacyjnych od stygmatyzujących postępowań upadłościowych. Dla jasnego i klarownego podziału zdecydowano się uregulować postępowania restrukturyzacyjne w osobnej ustawie – Prawo restrukturyzacyjne (dalej „p.r.”).

Zakłada się wprowadzenie czterech postępowań restrukturyzacyjnych:

- a) postępowania o zatwierdzenie układu;
- b) przyspieszonego postępowania układowego;
- c) postępowania układowego;
- d) postępowania sanacyjnego.

Wspólną cechą tych postępowań będzie dokonywana, w ich ramach, restrukturyzacja przedsiębiorstwa dłużnika – w pierwszej kolejności jego zobowiązań, a ponadto, w różnym stopniu, jego majątku, sposobu zarządzania przedsiębiorstwem oraz zatrudnienia. Przewidziane postępowania mają zapewnić możliwość wyboru formy restrukturyzacji dostosowanej do potrzeb konkretnego przedsiębiorstwa, w konkretnej sytuacji finansowej. Do wszystkich postępowań restrukturyzacyjnych będą miały zastosowanie te same regulacje dotyczące zakresu wierzytelności objętych układem, propozycji układowych, zawarcia i zatwierdzenia układu i jego skutków, a także zasady zmian i uchylenia układu.

Dwa pierwsze postępowania będą mogły być prowadzone wyłącznie wówczas, gdy suma spornych wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem nie będzie przekraczała 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem. Określenie granicznego poziomu sporności w wysokości 15% wynika z konieczności zapewnienia, by w każdej sytuacji decyzję co do zawarcia układu podjęła większość wierzycieli. W sytuacji, gdy do zawarcia układu konieczne jest uzyskanie akceptacji wierzycieli posiadających co najmniej 2/3 sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom (art. 124 ust. 1 p.r.), to nawet pominięcie wszystkich wierzycieli posiadających wierzytelności sporne głosujących za układem (maksymalnie 15%) powoduje, że decyzja została podjęta przez wierzycieli posiadających co najmniej ponad 51% sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom.

W tych postępowaniach przewiduje się uproszczoną procedurę tworzenia spisu wierzytelności. Postępowanie o zatwierdzenie układu będzie przy tym postępowaniem prowadzonym samodzielnie przez dłużnika przy udziale nadzorca układu. Rola sądu zostanie ograniczona jedynie do wydania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu przyjętego przez wierzycieli w drodze samodzielnego zbierania głosów przez dłużnika. Postępowanie układowe będzie dopuszczalne jeżeli suma spornych wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem będzie przekraczała 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem. Postępowanie sanacyjne zakłada

natomiast, oprócz zawarcia układu, także dalej idące działania mające na celu restrukturyzację przedsiębiorstwa dłużnika przez częściową lub całkowitą realizację planu sanacyjnego w trakcie postępowania z możliwością wykorzystania instrumentów do redukcji zatrudnienia czy odstępowania od umów wzajemnych.

Projekt zakłada wprowadzenie instytucji zwiększających wpływ wierzycieli na przebieg postępowania przy jednoczesnym ograniczeniu roli sądu i sędziego-komisarza. Wierzyciele będą mogli skutecznie domagać się powołania rady wierzycieli a ich wniosek będzie obligował sędziego-komisarza do jej powołania. Dodatkowo, sędzia-komisarz będzie zobowiązany powołać na członka rady wierzycieli wierzyciela wskazanego przez wierzycieli posiadających określoną część wierzytelności. W takim samym zakresie, sędzia-komisarz będzie zobowiązany do zmiany składu rady wierzycieli. Wierzyciele posiadający 30% wierzytelności będą mogli wspólnie z dłużnikiem złożyć wniosek o wyznaczenie do pełnienia funkcji nadzorcy sądowego albo zarządcy konkretnej osoby. Sędzia-komisarz będzie mógł odmówić powołania wskazanej osoby jedynie w wyjątkowych wypadkach.

Rada wierzycieli będzie mogła m.in. doprowadzić do zmiany osoby nadzorcy sądowego lub zarządcy lub zezwolić dłużnikowi na wykonywanie zarządu w zakresie nieprzekraczającym zakresu zwykłego zarządu. Projekt przewiduje również szereg regulacji, które mają zapobiegać przedłużaniu postępowania, w szczególności zostaną wprowadzone terminy instrukcyjne dla nadzorcy sądowego lub zarządcy, sędziego-komisarza oraz sądu.

Projekt wprowadza również rozwiązania, które mają zapobiec możliwości wykorzystywania postępowania restrukturyzacyjnego w celu pokrzywdzenia wierzycieli. Sąd odmówi otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, jeżeli mogłoby to prowadzić do pokrzywdzenia wierzycieli, gdy działania dłużnika, jego sposób zarządzania przedsiębiorstwem i prowadzenia negocjacji z wierzycielami wskazuje, że jedynym jego celem jest uniemożliwienie wierzycielom prowadzenia skutecznej egzekucji (poprzez pozbywanie się majątku lub pozornie nieudolne prowadzenie przedsiębiorstwa) lub przegłosowanie układu przez wierzycieli, wobec których zaciągnięte zostały fikcyjne zobowiązania (na rzecz podmiotów powiązanych faktycznie, ale nie formalnie). Z tego samego powodu sąd umorzy postępowanie restrukturyzacyjne. Umorzenie postępowania otworzy wierzycielom drogę do złożenia uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości. Do momentu rozpoznania uproszczonego wniosku, majątek dłużnika będzie zabezpieczony przez nadzorcę sądowego lub zarządcę. W przypadku kolizji wniosków – o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego i o ogłoszenie upadłości, wniosek o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego będzie miał pierwszeństwo przed wnioskiem o ogłoszenie upadłości, ale nie będzie to pierwszeństwo o charakterze bezwzględny. W celu zabezpieczenia interesu wierzycieli, wprowadza się zasadę umożliwiającą sądowi rozpoznanie wniosku o ogłoszenie upadłości w pierwszej kolejności, przed wnioskami o postępowania restrukturyzacyjne, jeżeli wnioski o wszczęcie tych postępowań składane są w celu pokrzywdzenia wierzycieli.

W odniesieniu do planowanych zmian w p.u.n., projekt nie narusza podstawowych założeń i zasad, na których opiera się obecna struktura postępowania upadłościowego. Niezmienione pozostaną cele postępowania upadłościowego, główne instytucje oraz zasadnicze elementy procedury.

Zmiany w p.u.n. będą miały dwojaki charakter. Po pierwsze, są to zmiany, wynikające z konieczności zapewnienia spójności pomiędzy postępowaniami restrukturyzacyjnymi i postępowaniem upadłościowym. Po drugie, część zmian zmierza do poprawy działania instytucji p.u.n., których funkcjonowanie w praktyce okazało się niezadowolające. Zmiany mają nadto charakter porządkujący, precyzujący i zmierzają do usunięcia istotnych wątpliwości interpretacyjnych, które pojawiły się w

praktyce stosowania p.u.n. Liczba zmian w p.u.n. będzie zbliżona do liczby zmian wprowadzonych w poprzedniej „dużej” nowelizacji, która weszła w życie w maju 2009 r.

II. Prawo restrukturyzacyjne

II.1 Przedmiot nowej regulacji

Przedmiotem p.r. będzie regulacja:

- 1) zasad zawierania przez dłużnika niewypłacalnego lub zagrożonego niewypłacalnością układu z wierzycielami, jak również skutków zawartego układu, oraz
- 2) zasad przeprowadzania działań sanacyjnych, zmierzających do przywrócenia dłużnikowi niewypłacalnemu lub zagrożonemu niewypłacalnością zdolności do wykonywania zobowiązań.

Zdolność restrukturyzacyjną będą posiadali wszyscy przedsiębiorcy. Zdolności tej nie będzie posiadał Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego oraz zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji, a także fundusze inwestycyjne⁸.

Wszystkie postępowania restrukturyzacyjne będą skierowane zarówno do przedsiębiorców niewypłacalnych, jak i tych zagrożonych niewypłacalnością. Z możliwości wszczęcia tych postępowań wykluczeni zostaną jedynie ci przedsiębiorcy, którzy mają zdolność regulowania swoich zobowiązań i nie istnieje żadne zagrożenie jej utraty, a mimo to chcieliby bezpodstawnie uzyskać korzyści wynikające z poddania się procedurom restrukturyzacyjnym. Objęcie postępowaniami restrukturyzacyjnymi również dłużników niewypłacalnych jest uzasadnione głównie interesem wierzycieli, dla których korzystniejsze może być uzyskanie zaspokojenia w wyniku realizacji układu niż w drodze likwidacji majątku dłużnika w postępowaniu upadłościowym.

W p.r. znajdą się również regulacje dotyczące międzynarodowego postępowania restrukturyzacyjnego oraz regulacje odnoszące się do odrębnych postępowań restrukturyzacyjnych, zachowujące odrębności tych postępowań wynikające z zasad p.u.n.⁹.

II.2 Cel (funkcja) Prawa restrukturyzacyjnego

Doświadczenia międzynarodowe wskazują, że poprawienie warunków skutecznej restrukturyzacji i szybkiej likwidacji przedsiębiorstw stanowi istotny element dla wzrostu i potencjału gospodarczego państwa¹⁰. Reforma oparta jest na założeniu ochrony wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa i poszanowaniu praw wierzycieli, co realizują następujące cele regulacji:

- a) Zapewnienie przedsiębiorcom i ich kontrahentom skutecznych instrumentów do restrukturyzacji przy jednoczesnej maksymalizacji ochrony praw wierzycieli;

---

⁸ Wyłączenie zdolności restrukturyzacyjnej funduszy inwestycyjnych wynika z faktu, że w ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546 ze zm.) znajdują się autonomiczne regulacje dotyczące prowadzenia działalności przez fundusze inwestycyjne oraz zakończenia funkcjonowania takich funduszy, które są nie do pogodzenia z projektowanymi przepisami dotyczącymi postępowania restrukturyzacyjnego.

⁹ Przy czym regulacja dotycząca odrębnego postępowania restrukturyzacyjnego wobec banków ograniczy się do przeniesienia do p.r. i niezbędnego dostosowania części obecnie obowiązujących przepisów zawartych w p.u.n. związanego z podziałem materii regulowanej tą ustawą na dwa odrębne akty. Dodatkowo, mając na względzie trwające prace w Ministerstwie Finansów nad kompleksowymi rozwiązaniami w zakresie tzw. „uporządkowanej likwidacji banków”, zakłada się, że regulacje postępowań restrukturyzacyjnych i upadłościowych dotyczących banków docelowo znajdą się w ustawie *Prawo bankowe*, jak i w nowej *ustawie o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym*. Z uwagi jednak na różne harmonogramy prac nad projektami, aby uniknąć ewentualnej luki regulacyjnej, na obecnym etapie konieczne jest zaplanowanie niezbędnych regulacji zarówno w projekcie ustawy – *Prawo restrukturyzacyjne*, jak i w nowelizowanym *Prawie upadłościowym*

¹⁰ Por. np.: *Prawo sprzyjające realizacji Polityki II szansy w Polsce*, B. Groele (red.) i inni, zrealizowane dla PARP, Warszawa 2011, badania.parp.gov.pl/files/74/75/76/479/12616.pdf.

- b) Zapewnienie instytucjonalnej autonomii postępowań restrukturyzacyjnych w oderwaniu od stygmatyzujących postępowań upadłościowych;
- c) Wprowadzenie zasady subsydiarności postępowania upadłościowego jako *ultima ratio* wobec ekonomicznego fiaska restrukturyzacji;
- d) Zwiększenie uprawnień aktywnych wierzycieli;
- e) Maksymalizacja szybkości i efektywności restrukturyzacji i upadłości;
- f) Realizacja polityki „nowej szansy” – zapewnienie możliwości „nowego startu” przedsiębiorcom, których fiasko przedsięwzięcia gospodarczego wynika z niekorzystnej zmiany warunków ekonomicznych.

Zakłada się, że nowa regulacja będzie spełniała następujące funkcje:

- a) funkcję sanacyjną;
- b) funkcję windykacyjną;
- c) funkcję profilaktyczną;
- d) funkcję wychowawczą.

Ochrona ekonomicznej wartości przedsiębiorstwa w kryzysie ma istotne znaczenie dla gospodarki kraju. Funkcja sanacyjna będzie wyrażała się w umożliwieniu dłużnikowi skutecznej restrukturyzacji przedsiębiorstwa.

Postępowania restrukturyzacyjne nie mogą jednak prowadzić do pozbawienia ochrony prawnej wierzycieli dłużnika. Stąd też obok funkcji sanacyjnej, przepisy p.r. realizują funkcję windykacyjną. Postępowania restrukturyzacyjne mają doprowadzić do zaspokojenia wierzycieli w drodze wykonania zawartego i zatwierdzonego przez sąd układu. Prawo restrukturyzacyjne ma zapewnić warunki, o ile to możliwe, do wynegocjowania warunków realizacji układów, które zapewnią maksymalne zaspokojenie wierzycieli, przy maksymalnej ochronie wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa.

Prawo restrukturyzacyjne ma również zapobiegać powstawaniu zatorów płatniczych, które mogą doprowadzić do zaburzenia płynności, a w skrajnych wypadkach, do niewypłacalności wierzycieli upadłego (funkcja profilaktyczna).

Prawo restrukturyzacyjne ma na celu kształtowanie dobrych praktyk gospodarczych poprzez przekonywanie przedsiębiorców, że jedną z możliwości rozwiązania sytuacji kryzysowych jest złożenie wniosku o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego, które będzie odrębną procedurą odstygmatyzujących postępowań upadłościowych (funkcja wychowawcza).

II.3 Naczelné zasady prawa restrukturyzacyjnego

Przedstawiony wyżej przedmiot nowej regulacji, jej cel oraz funkcje determinują również charakter naczelných zasad prawa restrukturyzacyjnego:

- 1) zasady ochrony słusznych praw dłużnika;
- 2) zasady dominacji grupowego (zbiorowego) interesu wierzycieli.

Postępowanie restrukturyzacyjne będzie prowadzone w interesie dłużnika – celem postępowania jest restrukturyzacja przedsiębiorstwa dłużnika i zapobieżenie jego likwidacji. Z tego powodu p.r. przewiduje możliwość udzielenia dłużnikowi ochrony przed wierzycielami przez regulacje dotyczące zawieszania postępowań egzekucyjnych i możliwość uchylecia zajęć.

Postępowanie restrukturyzacyjne jest postępowaniem wspólnym (zbiorowym). Uczestnikami tego postępowania są wszyscy wierzyciele osobiści dłużnika, których interesy ekonomiczne mogą być jednak różne. Co do zasady założeniem postępowania wspólnego jest priorytet wspólnego interesu wierzycieli nad interesem poszczególnego wierzyciela lub grupy wierzycieli. Inny interes mają wierzyciele zabezpieczeni na majątku dłużnika w sposób, który gwarantuje im 100% zaspokojenia w przypadku likwidacji tego majątku, a inni pracownicy, którzy przede wszystkim są zainteresowani

utrzymaniem miejsc pracy. Prawo restrukturyzacyjne przewiduje instrumenty pozwalające na wyważanie i w miarę możliwości wspólne realizowanie tych interesów.

II.4 Naczelne zasady postępowania restrukturyzacyjnego

Postępowanie restrukturyzacyjne będzie rządziło się następującymi zasadami:

- a) zasada szybkości postępowania. Postępowanie restrukturyzacyjne z założenia powinno przebiegać szybko. Realne szanse na zachowanie przedsiębiorstwa dłużnika mogą bowiem zostać utracone poprzez długotrwałą i skomplikowaną procedurę. Prawo restrukturyzacyjne wprowadza szereg rozwiązań, które mają na celu zagwarantowanie szybkości i sprawności postępowania, np. terminy instrukcyjne dla sądu, sędziego-komisarza, nadzorca sądowego i zarządcy, ustalanie spisu wierzytelności na podstawie dokumentów dłużnika tj. bez zgłoszeń wierzytelności, obowiązek zatwierdzania spisu wierzytelności i wyznaczenia terminu zgromadzenia wierzycieli mimo nierozpoznania wszystkich sprzeciwów, ograniczenia dowodowe w postępowaniu wywołanym sprzeciwem.
- b) zasada równości uczestników postępowania. Każdy z uczestników postępowania tj. zarówno dłużnik jak i wierzyciele będą posiadali możliwość korzystania z jednakowych środków prowadzących do obrony swoich interesów w postępowaniu.
- c) zasada jawności. Rozpoznawanie spraw przed sądami restrukturyzacyjnymi będzie odbywało się jawnie. Jawność postępowania w sposób szczególny będzie gwarantowana przez obowiązek obwieszczenia wszystkich postanowień w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości.

II.5 Nazwa ustawy i inne zagadnienia terminologiczne

Nazwa „Prawo restrukturyzacyjne” w sposób odpowiedni opisuje przedmiot ustawy, którym jest restrukturyzacja przedsiębiorstwa dłużnika i zawarcie układu z wierzycielami, obejmując przy tym swoim zakresem wszystkie cztery przewidziane nią postępowania. Przyjęta nazwa nie była wykorzystywana wcześniej dla opisu przedmiotu regulacji i przez to nie będzie wprowadzała w błąd ani nie będzie kojarzona z innymi, wcześniejszymi instytucjami prawa.

II.6 Konstrukcja ustawy

Przy konstrukcji ustawy p.r. wykorzystano systematykę z p.u.n. przez co wyodrębniono przepisy ogólne, które będą zawierały regulacje wspólne lub analogiczne w poszczególnych rodzajach postępowań restrukturyzacyjnych. Zasadne było wyodrębnienie w części ogólnej kwestii organów postępowania (nadzorca, zarządcy, sądu, sędziego-komisarza), uczestników postępowania (dłużnika, wierzycieli – w tym zgromadzenia wierzycieli, rady wierzycieli) oraz układu (proponycji układowych, skutków, zmiany i uchYLENIA układu).

W konsekwencji, ustawa składa się z następujących części:

- a) Część I. Przepisy ogólne o postępowaniach restrukturyzacyjnych i ich skutkach;
- b) Część II. Przepisy szczególne o postępowaniach restrukturyzacyjnych i ich skutkach;
- c) Część III. Przepisy z zakresu międzynarodowego postępowania restrukturyzacyjnego;
- d) Część IV. Odrębne postępowania restrukturyzacyjne;
- e) Część V. Przepisy karne;
- f) Część VI. Zmiany w przepisach obowiązujących. Przepisy przejściowe i przepisy końcowe.

II.7 Zagadnienia wspólne dla postępowań restrukturyzacyjnych

II.7.1 Pomoc publiczna

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej¹¹ w art. 107 ustanawia zakaz udzielania pomocy przyznanej przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie (dalej: „pomoc publiczna”) z uwagi na fakt, że taka pomoc zaburza działanie wolnego rynku.

Pomoc publiczna może mieć różnorodny charakter i formę, może być udzielana przez różnego rodzaju organy i podmioty. Dla oceny charakteru tej pomocy i zgodności z prawem konieczne jest zarówno całościowe uwzględnianie wszelkiej udzielonej pomocy dłużnikowi w określonym czasie, jak i też ocena konkretnego wsparcia udzielanego przez dany podmiot.

Zauważyć należy, że nie każde wsparcie udzielone przez podmioty publicznoprawne lub przy użyciu zasobów państwowych stanowi pomoc publiczną. O tym, czy dane wsparcie finansowe stanowi pomoc publiczną decyduje tzw. test prywatnego wierzyciela albo test prywatnego inwestora, który odpowiada na pytanie, czy dane wsparcie przyznawane jest na warunkach rynkowych, czyli czy na identycznych zasadach mogłoby ono być udzielone przez podmiot prywatny kierujący się wyłącznie swoim interesem ekonomicznym. W przypadku pozytywnej odpowiedzi, wsparcie nie jest traktowane jako pomoc publiczna.

Przepisy prawa unijnego dopuszczają udzielenie pomocy publicznej, jeżeli jest ona na poziomie, który z założenia nie może zaburzyć funkcjonowania wolnego rynku (pomoc *de minimis*).

Ustalenie powyższych okoliczności w postępowaniu restrukturyzacyjnych ma podstawowe znaczenie, albowiem sąd nie powinien zatwierdzać układu, który przewiduje udzielenie pomocy publicznej niezgodnie z prawem.

Na potrzeby postępowań restrukturyzacyjnych, w pierwszej kolejności plan restrukturyzacyjny musi zawierać ocenę dokonaną na podstawie testu prywatnego wierzyciela lub testu prywatnego inwestora, czy wsparcie udzielone w postępowaniu restrukturyzacyjnym i w trakcie wykonywania układu będzie stanowiło pomoc publiczną. Taką ocenę należy dokonać odrębnie dla każdego podmiotu publicznoprawnego.

Po drugie, aby daną pomoc publiczną uznać za dopuszczalną, należy zweryfikować, czy udzielone w toku postępowania restrukturyzacyjnego wsparcie będzie stanowiło pomoc *de minimis*.

Z uwagi na brak w polskim systemie prawnym jasnych i jednoznacznych kryteriów udzielania takiej pomocy konieczne jest określenie w drodze rozporządzenia szczegółowych zasad sporządzenia testu prywatnego wierzyciela lub testu prywatnego inwestora w postępowaniu restrukturyzacyjnym. Ze względu na to, że pomoc publiczna udzielana jest przez organy w różnych działach administracji publicznej, zasadne jest, by rozporządzenie to było wydane przez Radę Ministrów.

Podobne uwagi dotyczą warunków udzielania pomocy publicznej wynikające z odrębnych przepisów (program pomocowy).

Plan restrukturyzacyjny wraz z informacją dotyczącą pomocy publicznej zostanie doręczony wierzycielowi, który ma udzielić pomocy – albo razem z kartą do głosowania przy samodzielnym zbieraniu głosów (art. 224 p.r.), albo jeszcze przed wyznaczeniem zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem (art. 116 p.r.).

Dalsze postępowanie zależeć będzie od tego:

1. czy w postępowaniu będzie w ogóle udzielana pomoc publiczna (czy zawieszane będą jakiegokolwiek egzekucje, czy w ogóle będą istnieć wierzytelności publicznoprawne wobec dłużnika, które będą objęte układem);

---

¹¹ (Dz. U. 2012, C 326).

2. jeżeli tak, to czy wsparcie spełniać będzie test prywatnego wierzyciela albo test prywatnego inwestora;
3. jeżeli tak, to czy konieczna będzie zgoda na jej udzielenie (czy pomoc będzie przekraczać limit dla pomocy *de minimis*).

Obowiązek oceny tych okoliczności spoczywać będzie na nadzorcy lub zarządcy w planie restrukturyzacyjnym. Ostateczną decyzję będzie podejmował organ mający tej pomocy udzielić.

Jeżeli w postępowaniu nie będzie przewidywane udzielenie pomocy publicznej lub pomoc publiczna mieścić się będzie w ramach *de minimis*, dany organ będzie głosował nad propozycjami układowymi kierując się możliwościami wykonania układu i powodzenia samej restrukturyzacji.

Jeżeli jednak w postępowaniu planowane będzie udzielenie pomocy publicznej, na udzielenie której potrzeba zgody właściwego organu (ponad próg *de minimis*), wówczas organ mający udzielić pomocy publicznej poinformuje o tym dłużnika, nadzorcę lub zarządcę oraz sędziego-komisarza składając opinię o możliwości udzielania takiej pomocy (art. 196 ust. 1 p.r.). W postępowaniu sanacyjnym, możliwe będzie wszczęcie procedury, w wyniku której przed głosowaniem nad propozycjami układowymi zostanie uzyskana zgoda właściwego organu. W pozostałych postępowaniach, z uwagi na ich krótki, zakładany czas trwania postępowań, wykluczona będzie możliwość przeprowadzenia procedury uzyskiwania zgody właściwego organu na udzielenie pomocy przekraczającej próg *de minimis*. Z tego względu, po oświadczeniu przez organ mający udzielić takiej pomocy, iż taka zgoda jest potrzebna, dłużnik będzie miał prawo zgłosić nowe (zmienione) propozycje układowe (art. 196 ust. 2 p.r.), które będą zmierzały do tego, aby:

1. przyjęcie układu nie stanowiło pomocy publicznej, czyli zostanie uzyskany pozytywny wynik testu prywatnego wierzyciela (np. zostanie zmniejszony poziom redukcji zobowiązań publicznoprawnych, które sprawi, że kwota, która ma otrzymać dany organ na mocy wykonania układu będzie większa niż możliwa do uzyskania w upadłości),
albo
2. łączna pomoc publiczna nie przekroczy limitu przewidzianego dla pomocy *de minimis*.

Jeżeli dłużnik nie będzie w stanie złożyć nowych propozycji układowych zgodnie z powyższymi zasadami, wówczas postępowanie zostanie umorzone albo dłużnik złoży uproszczony wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego, w trakcie którego będzie mógł ubiegać się o taką zgodę (art. 196 ust. 2 p.r.).

Po złożeniu nowych (zmienionych) propozycji układowych konieczne będzie powtórzenie procedury analizowania dopuszczalności pomocy publicznej, co w szczególności oznacza, że nadzorca sądowy lub zarządca będzie składał zmieniony plan restrukturyzacyjny (art. 197 zdanie pierwsze p.r.). Plan ten będzie doręczany organowi mającemu udzielić pomocy, który ponownie oceni, czy dłużnikowi udało się tak zmienić propozycje układowe, że nie będzie konieczna zgoda właściwego organu. Jeśli oceną będzie pozytywna, nastąpi przejście do procedury głosowania nad układem. Jeżeli zdaniem organu udzielającego pomocy nadal potrzebna będzie zgoda właściwego organu, wówczas postępowanie będzie umarzone albo dłużnik będzie mógł złożyć wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego (art. 197 zdanie drugie p.r.), przy czym dłużnik nie będzie miał już kolejnej szansy na złożenie nowych (poprawionych) propozycji układowych.

W każdej sytuacji, jeżeli układ przewiduje, że dłużnikowi ma zostać udzielona pomoc publiczna, głosowanie nad układem będzie mogło się odbyć tylko wtedy, gdy na zgromadzeniu wierzycieli zostanie przedłożona zgoda właściwego organu na udzielenie pomocy, albo zostanie wykazane, że zgoda taka nie jest wymagana (art. 123 ust. 4 p.r.).

W zwykłym toku postępowania wykazanie, że zgoda właściwego organu na udzielenie pomocy nie jest konieczna, będzie wynikało z planu restrukturyzacyjnego i oświadczeń organów mających udzielić pomocy publicznej. Jedynie w sytuacji, gdy dłużnik zmieni propozycje układowe w ostatniej chwili (np. na zgromadzeniu wierzycieli), wówczas dostępnymi dowodami będzie musiał wykazać, iż nie ma przeszkód prawnych do poddania pod głosowanie zmienionych propozycji.

W każdym postępowaniu podstawą odmowy zatwierdzenia układu przez sąd będzie ustalenie, że zatwierdzając układ doszłoby do udzielenia pomocy publicznej niezgodnie z przepisami, ze względu na brak wymaganej zgody, ewentualnie innego rodzaju naruszenia prawa w tym zakresie (art. 158 ust. 1 p.r.).

II.7.2 Nowe finansowanie

Powszechnym problemem przedsiębiorców w kryzysie jest problem braku płynności finansowej zarówno w toku postępowania sądowego (przed zawarciem układu), jak i też w okresie realizacji przyjętego układu. Dodatkowe finansowanie przedsiębiorstwa w kryzysie obarczone jest zawsze większym ryzykiem, a jednocześnie często jest to jedyną drogą do ochrony przedsiębiorstwa przed upadłością. Z tych względów proponuje się, aby pożyczki i kredyty udzielane w toku postępowania restrukturyzacyjnego miały uprzywilejowaną pozycję.

Przede wszystkim, w przypadku nieudanej restrukturyzacji i ogłoszenia upadłości, wierzytelności z tytułu kredytów i pożyczek jako należności powstałe po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego będą uprzywilejowane i zaspokajane w pierwszej kategorii - art. 342 ust. 1 pkt 1 p.u.n. w nowym brzmieniu.

Uprzywilejowanie to będzie dotyczyło wszystkich podmiotów udzielających kredytów i pożyczek. Warunkiem skorzystania z tego uprzywilejowania będzie ogłoszenie upadłości bezpośrednio po zakończeniu lub umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego (tj. na skutek uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości), tak by dłużnik nie miał żadnej możliwości pozbywania się majątku ze szkodą dla wierzycieli. Uproszczony Wniosek o ogłoszenie upadłości będzie mógł złożyć również wierzyciel. Ustanowione na rzecz tych kredytów i pożyczek zabezpieczenie, nie będzie mogło być uznane za bezskuteczne w stosunku do masy upadłości.

Złożenie planu restrukturyzacyjnego umożliwi potencjalnemu podmiotowi mającemu udzielić wsparcia (np. preferencyjnego kredytu) uzyskanie informacji o celu, na jaki ma być wykorzystane wsparcie finansowe oraz o możliwości naprawy przedsiębiorstwa, a w efekcie, o szansach odzyskania udzielonego wsparcia. Na zaciągnięcie kredytu, pożyczki i ustanowienie zabezpieczenia konieczna będzie zgoda rady wierzycieli.

Po uzyskaniu zgody rady wierzycieli będzie można zawrzeć umowę z dłużnikiem, a gdy będzie odebrany zarząd – z zarządcą, ustanowić zabezpieczenia i wypłacić środki z kredytu. Powyższa procedura będzie miała na celu zapewnienie płynności i rozpoczęcie restrukturyzacji zanim jeszcze wierzyciele podejmą decyzję co do przyjęcia układu.

II.7.3 Zbieg postępowań

Wniosek restrukturyzacyjny będzie mógł złożyć wyłącznie dłużnik (z wyjątkami przewidzianymi w ustawie).

Zasadą będzie, że w przypadku zgłoszenia wniosku restrukturyzacyjnego i wniosku o ogłoszenie upadłości sąd w pierwszej kolejności rozpozna wniosek restrukturyzacyjny (art. 12 p.r.). Taka regulacja wynika z tego, że zwykle ogłoszenie upadłości wyklucza albo utrudnia przeprowadzenie restrukturyzacji i zachowanie przedsiębiorstwa dłużnika.

Sąd restrukturyzacyjny niezwłocznie po uzyskaniu wiedzy o wniosku o ogłoszenie upadłości będzie zawiadamiał sąd upadłościowy o złożeniu wniosku restrukturyzacyjnego (art. 12 zdanie drugie p.r.). Sąd upadłościowy będzie wstrzymywał się z rozpoznaniem wniosku o ogłoszenie upadłości do czasu prawomocnego rozpoznania wniosku restrukturyzacyjnego, chyba, że sprzeciwić się temu będzie interes ogółu wierzycieli (art. 13 ust. 1 i 2 p.r.).

W sytuacji, gdy sąd upadłościowy uzna, że interes ogółu wierzycieli wyklucza wstrzymanie się z rozpoznaniem wniosku o ogłoszenie upadłości, wówczas wyda postanowienie o przejęciu sprawy restrukturyzacyjnej do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia (art. 13 ust. 2 zdanie drugie p.r.). Po przejęciu sprawy restrukturyzacyjnej sąd upadłościowy będzie mógł ocenić zarówno realność układu i prognozowany stopień zaspokojenia wierzycieli w postępowaniu restrukturyzacyjnym i porównać go z tym, który możliwy jest do uzyskania w postępowaniu upadłościowym. Ponadto, np. w sytuacji gdy dłużnik celowo będzie zwlekać ze złożeniem wniosku restrukturyzacyjnego iłoży go w trakcie rozpoznawania przez sąd upadłościowy wniosku o ogłoszenie upadłości co mogłoby doprowadzić do znacznego opóźnienia wydania orzeczenia w przedmiocie ogłoszenia upadłości, sąd upadłościowy będzie mógł wydać orzeczenie w przedmiocie ogłoszenia upadłości bez konieczności wydawania postanowienia o przejęciu sprawy restrukturyzacyjnej do wspólnego rozpoznania pod warunkiem, że podstawy restrukturyzacji przedstawione przez dłużnika we wniosku restrukturyzacyjnym będą znane sądowi upadłościowemu.

Jeżeli już zostanie ogłoszona upadłość dłużnika, sąd wstrzyma wydanie postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu albo postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego do czasu uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości (art. 14 p.r.). Jeżeli postanowienie o ogłoszeniu uprawomocni się, postępowania restrukturyzacyjne będą podlegały umorzeniu. W sytuacji gdy, na skutek uchylecia postanowienia o ogłoszeniu upadłości przez sąd drugiej instancji, dojdzie do przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, możliwe będzie ponownie rozpoznanie w pierwszej kolejności wniosku restrukturyzacyjnego, o ile nie będą zachodziły szczególne okoliczności, o których mowa była powyżej.

Mimo, że co do zasady niedopuszczalne jest wszczęcie kolejnego postępowania restrukturyzacyjnego, jeżeli wcześniejsze postępowanie restrukturyzacyjne nie zostało zakończone lub prawomocnie umorzone (art. 186 p.r.) to wszczęcie kolejnego postępowania restrukturyzacyjnego będzie możliwe w przypadku postępowań dotyczących układów częściowych, jeżeli objęci będą nimi różni wierzyciele. Z kolei w toku postępowania sanacyjnego dopuszczalne będzie złożenie wniosku o zatwierdzenie układu częściowego lub wniosku o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego, w którym ma być zawarty układ częściowy pod warunkiem, że wierzyciele objęci układem częściowym są wierzycielami nieobjętymi układem z mocy prawa, ani nie wyrazili zgody w postępowaniu sanacyjnym na objęcie ich układem.

Powyższe wyjątki umożliwią elastyczne porozumienie się ze wszystkimi wierzycielami i pełniejsze osiągnięcie celów postępowania restrukturyzacyjnego.

Nie będzie można ogłosić upadłości przedsiębiorcy w okresie od otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego do jego zakończenia lub prawomocnego umorzenia (art. 9¹ p.u.n. w nowym brzmieniu).

II.8 Rozwiązania szczegółowe według systematyki ustawy – Prawo restrukturyzacyjne

Część I.

Przepisy ogólne o postępowaniach restrukturyzacyjnych i ich skutkach

Tytuł I. Przepisy ogólne

Dział I. Przepisy wstępne

Projekt przewiduje, że p.r. będzie regulowało zasady zawierania przez dłużnika niewypłacalnego lub zagrożonego niewypłacalnością układu z wierzycielami, jak również skutki zawartego układu, oraz zasady przeprowadzania działań sanacyjnych zmierzających do przywrócenia dłużnikowi niewypłacalnemu lub zagrożonemu niewypłacalnością zdolności do wykonywania zobowiązań (art. 1 p.r.).

Z uwagi na fakt, że postępowania restrukturyzacyjne wymagają aktywności ze strony dłużnika oraz jego zaangażowania projekt przewiduje, że zasadniczo będą one mogły być wszczęte tylko na wniosek dłużnika (art. 4 p.r.).

Dział II. Podstawy otwarcia postępowania

Projekt przewiduje, że postępowania restrukturyzacyjne będą mogły być prowadzone wobec dłużników zagrożonych niewypłacalnością oraz wobec dłużników niewypłacalnych. Nie przewiduje się przy tym przesłanek negatywnych odnoszących się wyłącznie do zachowania dłużnika. Jednocześnie każdorazowo sąd będzie mógł odmówić otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego jeżeli jego otwarcie zmierzałoby do pokrzywdzenia wierzycieli (art. 7 ust. 1 p.r.). Jest to jednocześnie jedyna podstawa odmowy otwarcia postępowania wspólna dla wszystkich rodzajów postępowań restrukturyzacyjnych.

Sąd odmówi otwarcia postępowania układowego lub sanacyjnego, gdy nie została uprawdopodobniona zdolność dłużnika do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania i zobowiązań powstałych po jego otwarciu (art. 7 ust. 2 p.r.). Wynika to z założenia, że dłużnik nie może prowadzić postępowania zmierzającego do zawarcia układu kosztem „nowych” wierzycieli. Jest on zobowiązany do bieżącego ponoszenia kosztów postępowania oraz zaspokajania zobowiązań powstałych po jego otwarciu. Podstawa ta nie występuje w przyspieszonym postępowaniu układowym gdyż tam dłużnik wraz z wnioskiem o otwarcie postępowania składa zaliczkę na koszty postępowania.

Sąd odmówi otwarcia przyspieszonego postępowania układowego, gdy suma spornych wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem (art. 7 ust. 3 p.r.).

Sąd odmówi otwarcia postępowania układowego, gdy nie ma przeszkód do otwarcia przyspieszonego postępowania układowego (art. 7 ust. 4 p.r.).

Dział III. Plan restrukturyzacyjny

Powodzenie restrukturyzacji w dużym stopniu zależy od właściwego zaplanowania działań naprawczych. Szczególnie małe i średnie przedsiębiorstwa niejednokrotnie nie przygotowują żadnych planów restrukturyzacji i działają wyłącznie doraźnie, co wyklucza racjonalizowanie poszczególnych czynności oraz monitorowanie efektów.

Znaczenie planów restrukturyzacyjnych widoczne jest zarówno przy ubieganiu się o udzielenie pomocy publicznej, ale również przy pozyskiwaniu dodatkowego finansowania zarówno w postaci kredytów i pożyczek, jak i też przy pozyskiwaniu strategicznych inwestorów. Również postawa wierzycieli i ich gotowość do akceptacji propozycji układowych w dużej mierze zależy od umiejscowienia układu w szerokim tle różnorodnej i zaplanowanej restrukturyzacji. Zgoda na odroczenie płatności na pewien okres będzie naturalna, gdy wierzyciel w planie restrukturyzacyjnym zobaczy planowane działania dłużnika i sposób wykorzystania czasu udzielonego mu przez wierzycieli. Z tego względu plan restrukturyzacyjny będzie stanowił naturalne uzasadnienie propozycji układowych (projekt odchodzi od obowiązku odrębnego uzasadniania propozycji układowych). W końcu też plan restrukturyzacyjny umożliwia późniejszą kontrolę jego wykonania, i

dzięki temu monitorowanie możliwości wykonania układu. Projekt przewiduje bowiem, że w okresie wykonywania układu nadzorca układu w swoich sprawozdaniach będzie opisywał postępy w realizacji tego planu.

W postępowaniu o zatwierdzenie układu dłużnik składać będzie wraz z wnioskiem plan restrukturyzacyjny sporządzony przez nadzorcę układu (art. 8 ust. 1 p.r.), choć sam plan będzie musiał być przygotowany wcześniej w celu ustalenia charakteru wsparcia udzielanego przez podmioty publicznoprawne, co z kolei może spowodować konieczność doręczenia planu restrukturyzacyjnego wraz z propozycjami układowymi podmiotom, które takiej pomocy mają udzielić.

Nadzorca sądowy w przyspieszonym postępowaniu układowym w terminie 2 tygodni od dnia otwarcia postępowania, a w postępowaniu układowym w terminie 1 miesiąca od dnia otwarcia postępowania będzie sporządzał i składał sędziemu-komisarzowi plan restrukturyzacyjny uwzględniający propozycje restrukturyzacji przedstawione przez dłużnika (art. 8 ust. 3 p.r.).

Okresy te będą wyjątkowo krótkie, lecz uzasadnione są one naczelną zasadą postępowań restrukturyzacyjnych, tj. szybkością postępowania.

Ułatwieniem dla nadzorca będzie obowiązek sporządzenia przez dłużnika i złożenia wraz z wnioskiem o otwarcie postępowania wstępnego planu restrukturyzacyjnego (art. 9 p.r.). Wstępny plan będzie zawierał elementy najistotniejsze z punktu widzenia zawarcia układu i jego wykonania (art. 10 ust. 3 p.r.).

W postępowaniu sanacyjnym termin na złożenie planu będzie wynosił 1 miesiąc od dnia otwarcia postępowania, przy czym w uzasadnionych przypadkach termin ten będzie mógł być przedłużony przez sędziego-komisarza do 3 miesięcy (art. 8 ust. 3 i 4 p.r.).

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, za zgodą sędziego-komisarza, nadzorca sądowy albo zarządca będą mogli zlecić sporządzenie planu restrukturyzacyjnego osobom trzecim (art. 8 ust. 5 p.r.). Plan restrukturyzacyjny powinien być sporządzony w oparciu o wiarygodne informacje i realne założenia co do możliwości jego wykonania (art. 10 ust. 1 p.r.).

Zasadne jest określenie minimalnej zawartości planu restrukturyzacyjnego, który kompleksowo będzie opisywał przedsiębiorstwo dłużnika (zarówno w aspekcie historycznym, jak i przyszłym) i otoczenia, w jakim ono działa (art. 10 ust. 1 p.r.). Nadzorca sądowy albo zarządca będą mogli ograniczyć treść planu restrukturyzacyjnego, jeżeli z uwagi na wielkość i charakter przedsiębiorstwa ustalenie wszystkich danych nie będzie niezbędne dla dokonania oceny możliwości wykonania układu (art. 10 ust. 2 p.r.).

Plan restrukturyzacyjny będzie podlegał obwieszczeniu (art. 8 ust. 6 p.r.) i w ten sposób będzie on dostępny dla wszystkich wierzycieli. Dzięki temu będzie mógł być elementem, na podstawie którego wierzyciel będzie podejmował decyzję o akceptacji propozycji układowych (plan zastąpi odrębne uzasadnianie propozycji układowych) oraz wierzyciele będą mogli weryfikować postępy w jego realizacji w trakcie wykonywania układu.

Tytuł II. Sąd i sędzia-komisarz

Dział I. Sąd

Właściwość miejscowa i rzeczowa

W odniesieniu do właściwości rzeczowej sądu w sprawach restrukturyzacyjnych, przyjmuje się takie samo rozwiązanie, jakie obecnie funkcjonuje w odniesieniu do spraw upadłościowych tj. powierza się rozpoznawanie tych spraw sądom rejonowym – sądom gospodarczym (art. 15 ust. 1 p.r.).

W odniesieniu do właściwości miejscowej przyjmuje się jako podstawowy łącznik tożsamy z przyjętym w ustawie łącznikiem jurysdykcyjnym tj. miejsce położenia głównego ośrodka podstawowej działalności dłużnika (art. 16 ust. 1 p.r.). Jednocześnie wprowadza się definicję tego

pojęcia, zgodną z definicją przyjętą w Rozporządzeniu Rady (WE) nr 1346/2000 w sprawie postępowania upadłościowego (art. 16 ust. 2-4 p.r.). Jeżeli dłużnik nie ma w Rzeczypospolitej Polskiej głównego ośrodka podstawowej działalności, właściwy do rozpoznania sprawy restrukturyzacyjnej będzie sąd miejsca zwykłego pobytu albo siedziby dłużnika, a gdy dłużnik nie ma w Rzeczypospolitej Polskiej miejsca zwykłego pobytu albo siedziby, właściwy będzie sąd, w którego obszarze znajduje się majątek dłużnika (art. 16 ust. 5 p.r.).

Przekazanie sprawy restrukturyzacyjnej wniesionej do niewłaściwego sądu do jej rozpoznania sądowi właściwemu zgodnie z art. 16 będzie możliwe tylko do chwili otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego (art. 17 ust. 2 p.r.). Regulacja ta ma na celu zagwarantowanie efektywności postępowania restrukturyzacyjnego, które ma toczyć się szybko i sprawnie. Dopuszczalność przekazania sprawy restrukturyzacyjnej po otwarciu postępowania innemu sądowi byłaby sprzeczna z tym założeniem.

Skład sądu

Sąd restrukturyzacyjny będzie orzekał w składzie jednego sędziego zawodowego. Z uwagi na przekazanie szeregu kompetencji radzie wierzycieli nie jest konieczne, dla zapewnienia właściwego prowadzenia postępowania restrukturyzacyjnego, utrzymywanie składu trzyosobowego, tak jak w postępowaniu upadłościowym. Na zasadzie wyjątku, skład trzyosobowy został przewidziany do rozpoznawania zażaleń na postanowienie sędziego-komisarza oraz w przedmiocie wynagrodzenia zarządcy w postępowaniu układowym i sanacyjnym (art. 15 ust. 2 p.r.).

Projekt zakłada wyraźne oddzielenie zakresu kompetencji sądu i sędziego-komisarza. Właściwe prowadzenie postępowania restrukturyzacyjnego wymaga przy tym, aby po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego w skład sądu nie wchodził sędzia-komisarz ani jego zastępca (art. 15 ust. 3 p.r.).

Projekt jednoznacznie rozstrzyga sporną w praktyce kwestię dopuszczalności ponownego rozpoznawania sprawy przez sędziego-komisarza w razie uchylecia wydanego przez niego postanowienia do ponownego rozpoznania. Konstytucyjny standard zaskarżalności orzeczeń wymaga aby regulacje procesowe gwarantowały rozpoznanie środka zaskarżenia przez inny skład niż ten, który wydał zaskarżone orzeczenie. Jest to rozstrzygnięte przez ustawodawcę w regulacjach dotyczących wyłączenia sędziego. Szczególny przypadek ustawowego wyłączenia jest unormowany w art. 386 § 5 k.p.c., zgodnie z którym w wypadku uchylecia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sąd rozpoznaje ją w innym składzie. W postępowaniu restrukturyzacyjnym problem ten jest szczególnie istotny w odniesieniu do postanowień rozpoznających sprzeciw od spisu wierzytelności, które mają charakter podobny do wyroku wydanego w procesie. Uznanie wierzytelności w spisie wierzytelności w wyniku uwzględnienia sprzeciwu wierzyciela powoduje, że wierzyciel ten może potencjalnie zostać zaspokojony w wyniku wykonania układu, a po zakończeniu lub umorzeniu postępowania może uzyskać tytuł egzekucyjny w postaci wyciągu ze spisu wierzytelności. Ponadto, postępowanie w przedmiocie rozpoznania sprzeciwu ma charakter rozpoznawczy, nierzadko z rozbudowanym postępowaniem dowodowym, a orzeczenie sędziego-komisarza jest wypadkową oceny wyników postępowania dowodowego i analizy stanu prawnego rozpoznawanej sprawy¹².

---

¹² W takiej sytuacji rozpoznawanie ponownie przez sędziego komisarza sprzeciwu wierzyciela od spisu wierzytelności nie byłoby zgodne z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (podobnie sprawa Gajewski przeciwko Polsce, skarga nr 27225/05, wyrok Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu z dnia 21 grudnia 2010 r.). Z uwagi na powyższe, projekt przewiduje, że w razie uchylecia postanowienia sędziego-komisarza i przekazania

Dział II. Sędzia-komisarz

Projekt zasadniczo przyjmuje rozwiązania dotyczące kompetencji i sposobu działania sędziego-komisarza obowiązujące obecnie w p.u.n. Dodatkowo, projekt przewiduje, że:

- a) Jeżeli do wykonania określonej czynności właściwy jest sędzia-komisarz, a czynność ta ma być wykonana po zakończeniu lub prawomocnym umorzeniu postępowania, właściwy do jej wykonania jest sąd (art. 19 ust. 4 p.r.). Regulacja ta rozwiązuje istniejące w praktyce wątpliwości kto powinien dokonać po zakończeniu postępowania czynności, dla których ustawa przewiduje właściwość sędziego-komisarza.
- b) Sędzia-komisarz i nadzorca sądowy albo zarządca będą mogli porozumiewać się w sprawach dotyczących postępowania bezpośrednio oraz z użyciem środków bezpośredniego przekazu informacji, w szczególności przez telefon, faks lub pocztę elektroniczną (art. 20 ust. 3 p.r.). Rozwiązanie takie ma na celu jednoznaczne uregulowanie możliwości bezpośredniego kontaktu sędziego-komisarza z nadzorcą sądowym lub zarządcą. Bezpośredni i niezwłoczny kontakt jest niezbędny dla zapewnienia szybkości, efektywności i prawidłowości postępowania.

Projekt przewiduje również możliwość ustanowienia, po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, zastępcy sędziego-komisarza (art. 22 ust. 1 p.r.), który będzie wykonywał czynności sędziego-komisarza w czasie przemijającej przeszkody do wykonywania tych czynności przez sędziego-komisarza lub gdy wymaga tego dobro postępowania, w szczególności sprawność postępowania (art. 22 ust. 2 p.r.). Ta nowa instytucja ma zapewnić prawidłowy bieg postępowania restrukturyzacyjnego, pomimo tego że sędzia-komisarz z przemijających powodów (urlop, choroba) nie może w określonym czasie sprawować swojej funkcji. Ma to istotne znaczenie gdy przeszkoda w wykonywaniu funkcji przez sędziego-komisarza zaistnieje bezpośrednio przed wyznaczonym terminem zgromadzenia wierzycieli. W takiej sytuacji brak możliwości wyznaczenia zastępcy sędziego-komisarza musiałby skutkować albo odwołaniem zgromadzenia albo zmianą sędziego-komisarza. Żadne z tych rozwiązań nie byłoby jednak korzystne dla sprawności postępowania restrukturyzacyjnego.

Tytuł III

Nadzorca, zarządca i ich zastępcy

Dział I. Przepisy ogólne

Organy pozasądowe postępowania restrukturyzacyjnego

Organami pozasądowymi postępowania restrukturyzacyjnego będą:

- a) nadzorca (nadzorca układu albo nadzorca sądowy);
- b) zarządca.

Nadzorca układu pełni nadzór nad czynnościami dłużnika w postępowaniu o zatwierdzenie układu. Nadzorca układu nie ogranicza dłużnika w zarządzie jego majątkiem (art. 38 ust. 1 p.r.), a jego rolą jest raczej pomoc dłużnikowi w przeprowadzeniu restrukturyzacji, przygotowaniu propozycji układowych i przeprowadzeniu głosowania nad układem.

---

sprawy do ponownego rozpoznania, sędzia-komisarz jest wyłączony od ponownego rozpoznawania tej sprawy. Wyłączenie to obowiązuje również w razie uchylenia postanowienia wydanego w wyniku ponownego rozpoznania sprawy (art. 15 ust. 4).

Nadzorca sądowy pełni nadzór w przyspieszonym postępowaniu układowym oraz w postępowaniu układowym. Jego rola odpowiada kompetencjom nadzorca sądowego w dotychczasowej upadłości z możliwością zawarcia układu, w szczególności, że uprawnienia dłużnika w tych postępowaniach ograniczone są do dokonywania czynności zwykłego zarządu. Na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu wymagana jest, pod rygorem nieważności, zgoda nadzorca sądowego, chyba że ustawa przewiduje zgodę rady wierzycieli. Zgoda może być udzielona również po dokonaniu czynności w terminie miesiąca od jej dokonania (art. 43 ust. 1 p.r.).

Zarządca sprawuje zarząd majątkiem dłużnika w postępowaniu sanacyjnym (art. 24 ust. 5 p.r.).

Funkcję nadzorca albo zarządcy, podobnie jak w postępowaniu upadłościowym funkcję syndyka, może sprawować wyłącznie osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych, która posiada licencję doradcy restrukturyzacyjnego albo spółka handlowa, której wspólnicy ponoszący odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem albo członkowie zarządu reprezentujący spółkę posiadają taką licencję (art. 25 ust. 1 p.r.).

Projekt przewiduje takie same wyłączenia możliwości pełnienia funkcji nadzorca albo zarządcy jakie są przewidziane p.u.n. (art. 26 ust. 1 p.r.). Projekt zakłada, że osoba, która pełniła funkcję nadzorca, nie może być powołana do pełnienia funkcji zarządcy w postępowaniu dotyczącym tego samego dłużnika (art. 26 ust. 2 p.r.). Regulacja taka ma mobilizować nadzorców do takiego prowadzenia postępowania, które skutecznie doprowadzi do zawarcia układu w przyspieszonym postępowaniu układowym lub w postępowaniu układowym.

Zasadniczo nadzorca sądowy albo zarządca pełni swoją funkcję do dnia zakończenia postępowania albo uprawomocnienia się postanowienia sądu o umorzeniu postępowania (art. 27 ust. 1 p.r.). Inaczej jest wówczas, gdy został złożony uproszczony wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego lub uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości. W takiej sytuacji nadzorca sądowy albo zarządca pełni swoją funkcję do dnia otwarcia postępowania sanacyjnego albo ogłoszenia upadłości, bądź do dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu o oddaleniu uproszczonego wniosku, jego odrzuceniu albo o umorzeniu postępowania (art. 27 ust. 2 p.r.). Celem tej regulacji jest zabezpieczenie majątku dłużnika do momentu otwarcia postępowania sanacyjnego lub upadłościowego i objęcia tego majątku w zarząd przez zarządcę lub syndyka.

Sprawozdania

Nadzorca i zarządca składają sędziemu-komisarzowi lub sądowi sprawozdania. Nadzorca układu sporządza jedno sprawozdanie, które stanowi załącznik do wniosku dłużnika o zatwierdzenie układu (art. 230 ust. 1 p.r.). Nadzorca sądowy i zarządca składają za każdy miesiąc pełnienia funkcji sprawozdania z czynności (art. 31 ust. 1 p.r.) a zarządca dodatkowo również sprawozdanie rachunkowe (art. 32 ust. 1 p.r.).

Sprawozdania z czynności nie będą podlegały zatwierdzeniu. Ich analiza może jednak skutkować odpowiedzialnością dyscyplinarną nadzorca sądowego albo zarządcy jeżeli sędzia-komisarz, na podstawie sprawozdania, uzna, że dopuścili się naruszenia swoich obowiązków. Sprawozdanie rachunkowe zarządcy będzie podlegało zatwierdzeniu przez sędziego-komisarza, który będzie mógł odmówić uznania określonego wydatku lub dokonać odpowiedniego sprostowania sprawozdania rachunkowego oraz orzec o zwrocie do masy sanacyjnej kwoty niezatwierdzonej (art. 32 ust. 2 p.r.). Zarządca po wykonaniu wszystkich obowiązków, będzie miał obowiązek złożyć końcowe sprawozdanie, które powinno obejmować wskazanie, w jakim stopniu został zrealizowany plan restrukturyzacyjny oraz czy zarządca wydał dłużnikowi cały majątek i dokumenty (art. 33 ust. 1 p.r.).

Końcowe sprawozdanie będzie zatwierdzał sąd, który odmówi zatwierdzenia, jeżeli zarządca pomimo wezwania, nie wykonał w określonym terminie wszystkich obowiązków (art. 33 ust. 2 p.r.).

Odpowiedzialność dyscyplinarna nadzorcy i zarządcy

Środkami odpowiedzialności dyscyplinarnej będą, stopniowalne, w zależności od wagi uchybienia, upomnienie, grzywna w wysokości od 100 zł do 30.000 zł oraz odwołanie z pełnionej funkcji (art. 35 p.r.). Przed odwołaniem nadzorcy sądowego lub zarządcy sąd zobowiązany będzie do ich wysłuchania

Zmiana nadzorcy sądowego albo zarządcy

Wprowadza się wyraźne i odrębne uregulowanie przesłanek zmiany nadzorcy sądowego albo zarządcy. Zmiana jest instytucją niezależną i niemającą charakteru dyscyplinarnego, w przeciwieństwie do odrębnie uregulowanego odwołania z pełnionej funkcji.

Projekt przewiduje (art. 36 ust. 1 p.r.), że sąd zmienia nadzorcę sądowego albo zarządcę:

- 1) na ich wniosek;
- 2) w przypadku cofnięcia licencji doradcy restrukturyzacyjnego przez Ministra Sprawiedliwości;
- 3) na podstawie uchwały rady wierzycieli podjętej w trybie określonym w art. 138 ust. 2 p.r. ;
- 4) na wniosek dłużnika, do którego dołączona zostanie pisemna zgoda wierzycieli mających łącznie więcej niż 30% sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 109 ust. 1 i art. 121 p.r., z tym że nie będzie można zmienić na wniosek dłużnika nadzorcy sądowego albo zarządcy powołanego na podstawie uchwały rady wierzycieli podjętej w trybie określonym w art. 138 ust. 2 p.r.

Możliwość zmiany nadzorcy sądowego albo zarządcy na skutek uchwały rady wierzycieli oraz na wniosek dłużnika poparty przez odpowiednią większość wierzycieli jest wyrazem realizacji nowej filozofii postępowania restrukturyzacyjnego, która zakłada przyznanie większych uprawnień wierzycielom, jako głównym beneficjentom postępowania oraz dłużnikowi jako gospodarzowi tego postępowania. Umiejętności, wiedza i kompetencje nadzorcy sądowego albo zarządcy mają zasadnicze znaczenie dla skuteczności postępowania restrukturyzacyjnego, nie sposób więc odmówić wierzycielom i dłużnikowi wpływu na wybór konkretnej osoby, która ma w postępowaniu pełnić funkcję nadzorcy sądowego albo zarządcy.

Dział II. Nadzorca układu

Nadzorca układu będzie pełnił funkcję w postępowaniu o zatwierdzenie układu. Będzie on samodzielnie wybierany przez dłużnika, a podstawą pełnienia funkcji będzie umowa zawarta z dłużnikiem (art. 37 ust. 1 p.r.). Zawarcie umowy z nadzorcą układu nie ograniczy dłużnika w zarządzie jego majątkiem (art. 38 ust. 1 p.r.), aż do momentu wydania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu. Z tą chwilą nadzorca układu nabędzie uprawnienia nadzorcy sądowego (art. 234 p.r.). Uregulowanie takie ma dwojakie uzasadnienie. Po pierwsze, ma zabezpieczyć majątek dłużnika na wypadek odmowy zatwierdzenia układu i złożenia uproszczonego wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego lub o ogłoszenie upadłości. Po drugie, w razie zawarcia układu ma zapewnić stabilizację sytuacji dłużnika do momentu uprawomocnienia się postanowienia o zatwierdzeniu układu. Z tą chwilą nadzorca z powrotem obejmie funkcję nadzorcy układu, która będzie sprowadzała się do nadzoru nad wykonywaniem przez dłużnika planu restrukturyzacyjnego oraz wykonywaniem układu (art. 164 p.r.). Umowa pomiędzy dłużnikiem, a nadzorcą układu będzie określała również wysokość wynagrodzenia nadzorcy układu (art. 41 p.r.).

Do obowiązków nadzorcy układu będzie należało (art. 39 ust. 1 i 2 p.r.):

- a) kontrolowanie czynności dłużnika, a także przedsiębiorstwa dłużnika oraz sprawdzanie, czy mienie dłużnika, które nie jest częścią przedsiębiorstwa, jest dostatecznie zabezpieczone przed zniszczeniem lub utratą;
- b) sporządzenie planu restrukturyzacyjnego;
- c) przygotowanie wspólnie z dłużnikiem propozycji układowych;
- d) sporządzenie spisu wierzytelności oraz spisu wierzytelności spornych;
- e) współpraca z dłużnikiem w zakresie sprawnego i zgodnego z prawem zbierania głosów przy zachowaniu praw wierzycieli;
- f) złożenie sprawozdania o możliwości wykonania układu.

Dział III. Nadzorca sądowy

Rozdział I. Przepisy ogólne

Powołanie nadzorcy sądowego

Nadzorca sądowy zawsze musi być powołany przez sąd w postanowieniu o otwarciu postępowania układowego (art. 42 ust. 1 p.r.). Wyboru osoby posiadającej licencję doradcy restrukturyzacyjnego, którą powoła do pełnienia tej funkcji sąd dokona co do zasady samodzielnie, będzie jednak związany wnioskiem dłużnika popartym przez wierzycieli mających łącznie więcej niż 30% ogólnej sumy wierzytelności. Sąd będzie przy tym mógł odmówić powołania wskazanej osoby, jeżeli będą zachodziły uzasadnione przyczyny, w szczególności jeżeli będzie oczywiste, że wskazana osoba nie da rękojmi należytego wykonywania obowiązków. Powyższe uregulowanie stanowi realizację założenia, że w postępowaniu restrukturyzacyjnym zasadniczy wpływ na przebieg postępowania, w tym również na wybór osoby nadzorcy sądowego, powinni mieć wierzyciele i dłużnik. W wielu przypadkach sprawne i skuteczne przeprowadzenie postępowania wymaga, aby funkcję nadzorcy sądowego pełniła osoba, posiadająca szczególne kompetencje i doświadczenie np. w zakresie branży działalności gospodarczej, w której działa dłużnik. Nie bez znaczenia dla skutecznego prowadzenia postępowania jest również zaufanie dłużnika i wierzycieli do konkretnej osoby, która będzie pełniła funkcję nadzorcy sądowego.

Obowiązki nadzorcy sądowego

Do obowiązków nadzorcy sądowego będzie należało w szczególności (art. 43 i 44 p.r.):

- a) wyrażanie zgody na dokonanie przez dłużnika czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu, chyba że ustawa przewiduje zgodę rady wierzycieli;
- b) sporządzenie planu restrukturyzacyjnego;
- c) sporządzenie spisu wierzytelności;
- d) w przyspieszonym postępowaniu układowym sporządzenie spisu wierzytelności spornych;
- e) ocena propozycji układowych, w tym, w razie potrzeby, doradztwo w zakresie ich zmiany w celu zapewnienia zgodności z prawem i możliwości ich wykonania;
- f) podejmowanie działań w celu złożenia przez wierzycieli możliwie największej liczby ważnych głosów;
- g) udział w zgromadzeniu wierzycieli;
- h) złożenie opinii o możliwości wykonania układu.

Rozdział II. Wynagrodzenie nadzorcy sądowego

Uwagi ogólne

Dotychczasowy system wynagradzania osób pełniących funkcje w postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu nie jest zupełnie przystosowany do specyfiki tego typu postępowań, a określanie limitu wynagrodzenia wyłącznie w oparciu o wartość funduszy masy nie ma racjonalnego uzasadnienia. Z kolei określanie limitu wynagrodzenia w oparciu o przeciętne miesięczne wynagrodzenie często okazuje się demotywujące, mając na uwadze postulat sprawności postępowania – nadzorca i zarządca kierując się własnym interesem mogą dążyć do jego przedłużenia.

Obecny system skupia się na określeniu górnych limitów wynagrodzenia, podczas gdy z punktu widzenia osób, które mają w toku postępowania pełnić poszczególne funkcje niezmiernie istotny jest również element pewności i przewidywalności poziomu wynagrodzenia. Osoby, które mają zawodowo zajmować się restrukturyzacją nie mogą racjonalnie planować swojej działalności, mającej przecież charakter gospodarczy, w oparciu o uznaniowość sądu.

Zasadne jest wprowadzenie takich regulacji, które pozwolą, w oparciu o obiektywne kryteria (np. liczbę wierzycieli), określić pracochłonność pełnienia funkcji, a przez to określić podstawową część wynagrodzenia. Drugim istotnym elementem jest uzależnienie wysokości wynagrodzenia od powodzenia postępowania, co w postępowaniu restrukturyzacyjnym wiąże się z zawarciem układu i z wykonaniem układu.

Z drugiej strony, określanie wynagrodzenia w oparciu o ustalone kryteria mogłoby z kolei demotywować do wykonywania obowiązków. Zasadne jest więc wprowadzenie regulacji, która zakłada, że część wynagrodzenia będzie przyznawana przez sąd w oparciu o kryteria innego rodzaju niż zawarcie układu. Jest to szczególnie istotne w postępowaniu sanacyjnym, gdzie prowadzenie danego przedsiębiorstwa będzie wymykało się prostym kryteriom oceny. System wynagradzania zarządców i nadzorców ma zachęcać do pełnienia tych funkcji osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie. Profesjonalizm zarządców zwiększa szanse aby postępowania sanacyjne kończyły się sukcesem.

Należy wreszcie wskazać, iż limity wynagrodzenia nie będą miały zastosowania, gdy wynagrodzenie zarządcy będzie przyznawane mocą uchwały wierzycieli przy aprobacie dłużnika. Regulacja ta wychodzi z założenia, że jeśli wszystkie podmioty zainteresowane są zgodne co do potrzeby i konieczności przyznania odpowiednio wysokiego wynagrodzenia, to brak jest racjonalnych powodów, aby nie uwzględnić ich woli.

Wynagrodzenie nadzorca sądowego w postępowaniu układowym.

Wynagrodzenie nadzorca w postępowaniu układowym ma charakter motywacyjny – uzależniony od stopnia skomplikowania ora efektów postępowania. Podstawą do ustalenia wysokości wynagrodzenia jest przeciętne wynagrodzenie za pracę w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku za poprzedzający kwartał. Wielkość wynagrodzenia zależna jest od czterech składników: liczby wierzycieli będących uczestnikami postępowania oraz od sumy wierzytelności objętych układem, a dodatkowo wielokrotność wskaźników może zostać podwyższona przez sąd uznaniowo, zależnie od rodzaju postępowania układowego, zakresu czynności nadzorca oraz trudu włożonego w osiągnięcie celu postępowania a także w wypadku gdy z przyczyn niezależnych od nadzorca postępowanie układowe będzie trwało dłużej niż 12 miesięcy. Do każdej z czterech składowych wynagrodzenia przypisano odpowiednią wielokrotność podstaw wynagrodzenia.

Zmierzając do uproszczenia procedur zrezygnowano z ustalania wstępnego wynagrodzenia. Dla potrzeb uzyskania zaliczki nadzorca będzie wystawiał kwartalnie dłużnikowi rachunek, bez potrzeby uzyskiwania jakichkolwiek decyzji sądu, obejmujący 10% wynagrodzenia wyliczonego w oparciu o wskaźnik liczby wierzycieli i sumy wierzytelności objętych układem. W razie sporu o wysokość zaliczki będzie decydował sędzia-komisarz.

W wypadku niepowodzenia postępowania restrukturyzacyjnego, czyli w każdym wypadku, gdy postępowanie zakończy się inaczej niż uprawomocnieniem się postanowienia o zatwierdzeniu układu, ostateczne wynagrodzenie nadzorcy ograniczone zostanie do wysokości 40% wielokrotności podstawy wynagrodzenia ustalonej zgodnie z art. 46 (art. 50 ust. 1).

Pozostała część wynagrodzenia będzie należała się nadzorcy wyłącznie w wypadku osiągnięcia sukcesu – w dwóch kolejnych transzach: kolejne 50% po uprawomocnieniu się postanowienia o zatwierdzeniu układu oraz ostatnie 10 % po uprawomocnieniu się postanowienia o stwierdzeniu wykonania układu (art. 50 ust. 3).

Dział IV. Zarządca

Rozdział I. Przepisy ogólne

Powołanie zarządcy

Zarządca zawsze musi zostać powołany przez sąd w postanowieniu o otwarciu postępowania sanacyjnego (art. 54 ust. 1 p.r.). Podobnie jak w przypadku nadzorcy sądowego, sąd, co do zasady, samodzielnie dokonuje wyboru osoby posiadającej licencję doradcy restrukturyzacyjnego, którą powoła do pełnienia funkcji zarządcy Sąd będzie jednak związany wnioskiem dłużnika popartym przez wierzycieli mających łącznie więcej niż 30% ogólnej sumy wierzytelności. Sąd będzie mógł odmówić powołania wskazanej osoby, jeżeli będą zachodziły uzasadnione przyczyny, w szczególności jeżeli będzie oczywiste, że wskazana osoba nie da rękojmi należytego wykonywania obowiązków. Uzasadnienie powyższego jest takie samo, jak w przypadku nadzorcy sądowego.

Obowiązki zarządcy

Do obowiązków zarządcy będzie należeć w szczególności (art. 55 p.r. oraz stosowany odpowiednio art. 44 i 45 p.r.):

- a) niezwłoczne objęcie zarządu masą sanacyjną;
- b) zarządzanie masą sanacyjną;
- c) sporządzenie spisu inwentarza;
- d) sporządzenie i realizacja planu restrukturyzacyjnego;
- e) sporządzenie spisu wierzytelności;
- f) ocena propozycji układowych, w tym, w razie potrzeby, doradztwo w zakresie ich zmiany w celu zapewnienia zgodności z prawem i możliwości ich wykonania;
- g) podejmowanie działań w celu złożenia przez wierzycieli możliwie największej liczby ważnych głosów;
- h) udział w zgromadzeniu wierzycieli;
- i) złożenie opinii o możliwości wykonania układu.

W odniesieniu do czynności zarządcy przyjęto taką samą regulację, jaka obowiązuje w stosunku do syndyka. Projekt zakłada, że w sprawach dotyczących masy sanacyjnej zarządca będzie dokonywał czynności na rachunek dłużnika, lecz w imieniu własnym i nie będzie odpowiadał za zobowiązania zaciągnięte w sprawach dotyczących masy sanacyjnej (art. 56 p.r.).

W postępowaniu restrukturyzacyjnym, w którym dłużnik pozbawiony został prawa zarządu swoim majątkiem, to zarządca posiada informacje o bieżącej działalności dłużnika. Aby zarządca miał możliwości prawidłowej i terminowej realizacji obowiązków informacyjnych, konieczne jest zobowiązanie dłużnika do natychmiastowego przekazywania zarządcy informacji, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej oraz warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1382) oraz aktach wykonawczych do tej ustawy.

Rozdział II. Wynagrodzenie zarządcy

Wynagrodzenie zarządcy w postępowaniu sanacyjnym ma charakter motywacyjny, uzależniony od efektów postępowania a także od jego stopnia skomplikowania. Bazą do ustalenia wysokości wynagrodzenia jest przeciętne wynagrodzenie za pracę w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku za kwartał poprzedzający ustalenie wysokości wynagrodzenia. Wielkość wynagrodzenia zależy od pięciu składników: 1) liczby wierzycieli będących uczestnikami postępowania (objętych układem jak i pozaukładowych), 2) sumy wierzytelności, 3) miesięcznych obrotów osiągniętych w całym postępowaniu sanacyjnym. Dodatkowo wielokrotność wskaźników może zostać podwyższona przez sąd uznaniowo zależnie od 4) stopnia poprawy kondycji przedsiębiorstwa, a także w wypadku gdy 5) z przyczyn niezależnych od zarządcy postępowanie będzie trwało dłużej niż 12 miesięcy. Do każdej z pięciu składowych wynagrodzenia przypisano odpowiednią wielokrotność podstawy wynagrodzenia, stosownie do wpływu określonej okoliczności na zakres czynności koniecznych przy prowadzeniu postępowania (art. 58 p.r.).

Ustawa pozostaje przy tradycyjnym systemie trój etapowego ustalania wynagrodzenia zarządcy: wynagrodzenie wstępne, zaliczki i wynagrodzenie ostateczne. Wniosek o ustalenie wstępnego wynagrodzenia zarządca składa wraz z planem restrukturyzacyjnym, dzięki czemu sąd będzie dysponował pełną wiedzą na temat planowanego i koniecznego nakładu pracy zarządcy (art. 59 p.r.).

Zaliczki zarządca pobiera z masy sanacyjnej samodzielnie, bez potrzeby uzyskiwania jakichkolwiek postanowień, w wysokości 7% wynagrodzenia wstępnego za każdy kwartał pełnienia funkcji – do łącznej kwoty 28% wstępnie ustalonego wynagrodzenia czyli za 12 miesięcy pracy (art. 60 p.r.).

W wypadku niepowodzenia postępowania sanacyjnego, czyli w każdym wypadku gdy postępowanie zakończyło się inaczej niż uprawomocnieniem się postanowienia o zatwierdzeniu układu, ostateczne wynagrodzenie zarządcy ograniczone jest do wysokości 30% wielokrotności podstawy wynagrodzenia ustalonej zgodnie z art. 58 p.r..

Pozostała kwota należy się zarządcy wyłącznie w wypadku osiągnięcia sukcesu – w dwóch kolejnych transzach: do 85% po uprawomocnieniu się postanowienia o zatwierdzeniu układu oraz ostatnie 15% po uprawomocnieniu się postanowienia o zatwierdzeniu układu (art. 62 ust. 4 p.r.).

Wyrazem przesunięcia kompetencji decyzyjnych w zakresie wynagrodzenia na wierzycieli jest możliwość ustalenia wynagrodzenia zarządcy uchwałą zgromadzenia wierzycieli, podejmowaną wraz z głosowaniem nad układem i z tymi samymi wymogami co do większości i kworum. Wierzyciele będą mogli w ten sposób „docenić” nadzwyczajny nakład pracy zarządcy i efekty postępowania sanacyjnego.

Tytuł IV. Uczestnicy postępowania

Dział I. Przepisy ogólne

Dłużnik

Dłużnik zawsze jest uczestnikiem postępowania restrukturyzacyjnego (art. 67 ust. 1 p.r.). Zasadniczym skutkiem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego jest ograniczenie dłużnika w zarządzie jego majątkiem zgodnie z art. 24 p.r. (art. 69 ust. 2 p.r.). Ograniczenie to jest tym większe im większe uprawnienia i ochronę przed wierzycielami uzyskuje dłużnik, prowadząc określone postępowanie. Dlatego też w postępowaniu sanacyjnym dłużnik zostaje pozbawiony prawa zarządu majątkiem, w przyspieszonym postępowaniu układowym i postępowaniu układowym prawo zarządu zostaje jedynie ograniczone, a na etapie samodzielnego zbierania głosów w postępowaniu o

zatwierdzenie układu prawo dłużnika zarządu majątkiem nie zostaje w ogóle ograniczone. Konsekwencją pozbawienia dłużnika prawa zarządu majątkiem jest regulacja art. 69 ust. 2 i 3 p.r., zgodnie z którą czynności prawne dłużnika dotyczące mienia, wobec którego dłużnik utracił prawo zarządu są nieważne, a spełnienie świadczenia do rąk dłużnika pozbawionego prawa zarządu dokonane po obwieszczeniu o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego nie zwalnia z obowiązku spełnienia świadczenia do rąk zarządcy, chyba że równowartość świadczenia wpłynęła do masy układowej albo sanacyjnej.

Podobnie jak obecnie p.u.n. tak p.r. będzie również regulowało sytuację gdy dłużnik, po złożeniu wniosku restrukturyzacyjnego, utraci zdolność procesową i nie będzie działał za niego przedstawiciel ustawowy, a także gdy w składzie organów dłużnika będącego osobą prawną lub inną jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, zajdą braki uniemożliwiające ich działanie. Wówczas sędzia-komisarz, a przed otwarciem postępowania sąd, ustanowi kuratora, który będzie działał za dłużnika w postępowaniu restrukturyzacyjnym (art. 70 ust. 1 p.r.). W razie śmierci dłużnika jego spadkobierca stanie się uczestnikiem postępowania restrukturyzacyjnego (art. 73 ust. 1 p.r.).

Projekt reguluje również zagadnienie wpływu otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego na stosunki majątkowe małżeńskie. Projekt odstępuje od przyjętej w p.u.n. zasady, zgodnie z którą ogłoszenie upadłości powoduje powstanie między małżonkami rozdzielności majątkowej. Taki skutek nie wydaje się konieczny w świetle tego, że postępowanie restrukturyzacyjne nie zakłada likwidacji majątku dłużnika. Ponadto, w świetle regulacji, że postępowanie restrukturyzacyjne może być umorzone na wniosek dłużnika, powstanie z mocy ustawy rozdzielności majątkowej wskutek otwarcia postępowania mogłoby powodować nadużycia i wykorzystywanie postępowania restrukturyzacyjnego w celu uzyskania rozdzielności majątkowej z ominięciem trybu określonego w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. Projekt przewiduje jednakże, że majątek wspólny małżonków z dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego wchodzi do masy układowej lub sanacyjnej (art. 74 ust. 1 p.r.). W konsekwencji nadzór albo zarząd nad tym majątkiem będzie sprawował nadzorca sądowy albo zarządca. W celu zabezpieczenia praw małżonka dłużnika art. 74 wyraźnie stanowi, że przepisy art. 34¹, art. 36-39 ustawy z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy¹³ stosuje się odpowiednio.

Wierzyciele

Uczestnikami postępowania restrukturyzacyjnego będą również wierzyciele osobiści dłużnika. Uczestnikami postępowania nie będą wierzyciele wyłącznie rzeczowi, ponieważ w postępowaniu restrukturyzacyjnym nie przewiduje się likwidacji majątku dłużnika i postępowanie w żaden sposób nie naruszy ich praw wynikających z zabezpieczenia rzeczowego na majątku dłużnika.

Projekt ustawy wprowadza definicję pojęcia „wierzyciel”, wskazując w art. 67 ust. 2 p.r., że wierzycielem, w rozumieniu ustawy jest każdy, kto może żądać od dłużnika świadczenia pieniężnego lub niepieniężnego. Przez świadczenie rozumie się także świadczenie składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych danin publicznych.

Uczestnikami postępowania będą:

- a) wierzyciele osobiści, którym przysługują wierzytelności bezsporne tj. tacy, którzy zostali wskazani przez dłużnika w spisie wierzycieli załączonym do wniosku

---

¹³ (Dz. U. z 2012 r., poz. 788 ze zm.).

- restrukturyzacyjnego lub których wierzytelności stwierdzone będą tytułami egzekucyjnymi lub którzy zostali ujęci w spisie wierzytelności (art. 67 ust. 1 i 3 p.r.);
- b) do czasu prawomocnego sporządzenia spisu wierzytelności uczestnikami postępowania będą również wierzyciele osobiści, którym przysługują wierzytelności sporne (tj. wierzytelności skonkretyzowane co do zakresu świadczenia dłużnika i podstawy faktycznej oraz co do których dłużnik został wezwany do spełnienia świadczenia, w szczególności wierzytelności, co do których zezwano dłużnika do próby ugodowej, wytoczono powództwo przeciwko dłużnikowi albo podniesiono zarzut potrącenia w sprawie wszczętej przez dłużnika – art. 67 ust. 5 p.r.) i którzy uprawdopodobnili swoją wierzytelność oraz zostali dopuszczeni do udziału w sprawie przez sędziego-komisarza (art. 67 ust. 4 p.r.).

Podobnie jak obecnie p.u.n., p.r. będzie również regulowało sytuację gdy wierzyciel nie ma zdolności procesowej i nie będzie działał za niego przedstawiciel ustawowy, a także gdy w składzie organów wierzyciela będącego osobą prawną lub inną jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, zajdą braki uniemożliwiające ich działanie. Wówczas sędzia-komisarz będzie mógł, gdy przyczyni się to do usprawnienia postępowania, ustanowić dla kuratora, który będzie działał za wierzyciela w postępowaniu restrukturyzacyjnym (art. 76 p.r.).

Dział II. Spis wierzytelności

Projekt przewiduje, że w postępowaniu restrukturyzacyjnym nadzorca lub zarządca będzie sporządzał spis wierzytelności. Jednocześnie projekt rezygnuje z instytucji zgłaszania wierzytelności uznając, że prowadziłoby to do niepotrzebnego przedłużenia postępowania. W konsekwencji, spis wierzytelności będzie sporządzany na podstawie ksiąg rachunkowych, innych dokumentów dłużnika, wpisów w księgach wieczystych oraz rejestrach (art. 85 ust. 1 p.r.). W przyspieszonym postępowaniu układowym nadzorca sądowy będzie sporządzał również spis wierzytelności spornych.

Ujęcie wierzytelności w spisie

Zasadniczym celem ujęcia wierzytelności w spisie jest określenie sumy, z którą wierzyciel będzie uczestniczył w postępowaniu restrukturyzacyjnym (art. 77 ust. 2 p.r.). Po zakończeniu postępowania lub po jego prawomocnym umorzeniu wyciąg z zatwierdzonego spisu wierzytelności będzie jednak dodatkowo dawał wierzycielowi tytuł egzekucyjny przeciwko dłużnikowi (art. 102 ust. 1 i 2 p.r.).

Projekt jednoznacznie rozwiązuje problem wierzytelności za okres rozliczeniowy, w trakcie którego zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne, wynikających z ciążącego na dłużniku zobowiązania do świadczeń okresowych, w szczególności z tytułu czynszu najmu lub dzierżawy, podatków, składek na ubezpieczenie społeczne przyjmując, że wierzytelności te będą ulegały z mocy prawa proporcjonalnemu podziałowi na część traktowaną jak wierzytelność powstała przed dniem otwarcia postępowania (ta część będzie ujmowana w spisie wierzytelności) oraz część traktowaną jak wierzytelność powstająca po otwarciu postępowania (art. 78 ust. 1 p.r.).

W odniesieniu do ujęcia w spisie wierzytelności niepieniężnej, niewymagalnej wierzytelności bez zastrzeżenia odsetek, wierzytelności współdłużnika lub poręczyciela dłużnika z tytułu zwrotnego roszczenia, wierzytelności zabezpieczonej hipoteką lub wpisem w rejestrze na majątku dłużnika położonym za granicą, wierzytelności w walucie obcej, projekt przewiduje (z niewielkimi zmianami) rozwiązania analogiczne do przyjętych obecnie w p.u.n.

Sporządzenie spisu wierzytelności

Dążąc do skrócenia czasu trwania postępowania projekt przewiduje następujące terminy do złożenia spisu wierzytelności:

- a) w postępowaniu o zatwierdzenie układu spis wierzytelności będzie składany wraz z wnioskiem o zatwierdzenie układu;
- b) w przyspieszonym postępowaniu układowym spis wierzytelności będzie składany w terminie dwóch tygodni od dnia otwarcia postępowania;
- c) w postępowaniu układowym i postępowaniu sanacyjnym spis wierzytelności będzie składany w terminie jednego miesiąca od dnia otwarcia postępowania.

Projekt szczegółowo określa jakie elementy powinien zawierać spis wierzytelności (art. 88 p.r.). Projekt przewiduje, że zarówno spis wierzytelności, jak i sporządzany w przyspieszonym postępowaniu układowym spis wierzytelności spornych będzie składany również w formie elektronicznej. Oba spisy będą podlegały obwieszczeniu w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości (art. 89 p.r.). Rozwiązanie to ma umożliwić wierzycielom szybkie i łatwe zapoznanie się ze spisem wierzytelności oraz spisem wierzytelności spornych.

Zaskarżanie spisu wierzytelności

Zaskarżanie spisu wierzytelności zależy od tego, w jakim postępowaniu został on sporządzony.

Projekt przewiduje, że w postępowaniu o zatwierdzenie układu nie będzie żadnej możliwości zaskarżania ani kwestionowania spisu wierzytelności. Po pierwsze, wynika to z okoliczności, że postępowanie o zatwierdzenie układu może być prowadzone wyłącznie wówczas gdy suma spornych wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem nie przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem. Przyjęte dla wszystkich postępowań restrukturyzacyjnych założenie jest przy tym takie, że może dojść do głosowania nad układem wówczas gdy suma spornych wierzytelności jest mniejsza niż 15 % sumy wierzytelności. Po drugie, w postępowaniu o zatwierdzenie układu spis wierzytelności jest sporządzany przez nadzorcę układu jeszcze przed skierowaniem wniosku o zatwierdzenie układu do sądu. Dłużnik, który nie zgadza się ze spisem wierzytelności sporządzonym przez nadzorcę, może w takiej sytuacji nie kierować wniosku o zatwierdzenie układu do sądu, ale złożyć wniosek o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego. Prawa wierzycieli są zabezpieczone przez przyznanie im możliwości zaskarżenia układu.

W przyspieszonym postępowaniu układowym przewiduje się, że dłużnik będzie mógł zgłosić zastrzeżenie co do ujęcia wierzytelności w spisie (art. 90 ust. 1 p.r.). Skutkiem zgłoszenia zastrzeżenia będzie uznanie wierzytelności za wierzytelność sporną, wykreślenie jej ze spisu wierzytelności i ujęcie w spisie wierzytelności spornych (art. 90 ust. 2 p.r.). Uzasadnieniem takiej regulacji jest dążenie do skrócenia postępowania układowego. Nie narusza to praw wierzycieli gdyż przyspieszone postępowanie układowe może być prowadzone jedynie wówczas gdy suma spornych wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem nie przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem. Jednocześnie wierzyciel, który jest ujęty w spisie wierzytelności spornych będzie mógł zostać dopuszczony do udziału w zgromadzeniu przez sędziego-komisarza jeżeli uprawdopodobni swoją wierzytelność.

W postępowaniu układowym i sanacyjnym spis wierzytelności może zostać zaskarżony przez wniesienie sprzeciwu. Sprzeciw będą mogli wnieść wierzyciele oraz dłużnik, z tym że dłużnik tylko wówczas gdy spis nie będzie zgodny z jego oświadczeniem (art. 91 ust. 1 p.r.). Sprzeciw będzie mógł być wniesiony zarówno co do ujęcia wierzytelności w spisie jak i co do jej pominięcia. Projekt

przewiduje, że termin do wniesienia sprzeciwu będzie wynosił 2 tygodnie od dnia obwieszczenia (art. 91 ust. 1 p.r.). Projekt szczegółowo reguluje wymogi formalne sprzeciwu (art. 92 p.r.).

Postępowanie w przedmiocie rozpoznania sprzeciwu będzie przebiegało w sposób następujący:

- a) doręczenie odpisu sprzeciwu zainteresowanym uczestnikom postępowania oraz nadzorcy sądowemu albo zarządcy (art. 94 ust. 1-3 p.r.);
- b) wniesienie odpowiedzi na sprzeciw (art. 94 ust. 4 p.r.);
- c) rozpoznanie sprzeciwu na posiedzeniu niejawnym (art. 95 ust. 1 p.r.); projekt przewiduje wprowadzenie terminu instrukcyjnego na rozpoznanie sprzeciwu – 2 miesiące od jego wniesienia;
- d) ewentualne zażalenie.

Projekt jednoznacznie rozwiązuje wątpliwości co do statusu nadzorcy sądowego albo zarządcy w postępowaniu wywołanym wniesieniem sprzeciwu. Obecna regulacja nie pozwala bowiem na rozstrzygnięcie, czy nadzorca sądowy albo zarządca może zgłaszać wnioski dowodowe w toku tego postępowania. Brak przyznania nadzorcy sądowemu lub zarządcy inicjatywy dowodowej i możliwości zaskarżania postanowienia sędziego-komisarza stoi w sprzeczności z interesem wierzycieli. Stąd też projekt przewiduje, że w toku postępowania wywołanego wniesieniem sprzeciwu nadzorca sądowy albo zarządca będzie miał prawa i obowiązki uczestnika postępowania.

Zatwierdzenie spisu wierzytelności

Moment zatwierdzenia spisu wierzytelności będzie zależał od rodzaju postępowania restrukturyzacyjnego.

W przyspieszonym postępowaniu układowym sędzia-komisarz zatwierdzi spis wierzytelności na zgromadzeniu wierzycieli (art. 97 p.r.).

W postępowaniu układowym oraz sanacyjnym sędzia-komisarz zatwierdzi spis wierzytelności po upływie terminu do wniesienia sprzeciwu, a w razie jego wniesienia po uprawomocnieniu się postanowienia w przedmiocie sprzeciwu (art. 98 ust. 1 p.r.). W postępowaniach tych będzie też dopuszczalne zatwierdzenie spisu wierzytelności w zakresie nieobjętym nierozpoznanymi prawomocnie sprzeciwami, jeżeli suma wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem, których dotyczą sprzeciwu prawomocnie nierozpoznane, nie przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem (art. 98 ust. 2 p.r.). Jest to realizacja założenia, że głosowanie nad układem może się odbyć wówczas gdy suma spornych wierzytelności nie przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem, przy czym wierzyciele, których sprzeciwu nie zostały prawomocnie rozpoznane mogą zostać dopuszczeni do udziału w zgromadzeniu przez sędziego-komisarza w trybie określonym w art. 107 ust. 3 p.r..

Dział III. Zgromadzenie wierzycieli

Zasadniczo w postępowaniu restrukturyzacyjnym zgromadzenie wierzycieli będzie zwoływane w celu głosowania nad układem. Niewykluczone jednak, że uchwałę o zwołaniu zgromadzenia wierzycieli podejmie rada wierzycieli, albo że sędzia komisarz uzna to z innych względów za potrzebne. Z uwagi na to, że przebieg zgromadzenia wierzycieli zwołanego w celu głosowania nad układem charakteryzuje się pewnymi szczególnymi cechami regulacja dotycząca tego zgromadzenia została ujęta w odrębnym rozdziale (art. 113-125 p.r.). W konsekwencji zgromadzenie zwołane w innym celu jest uregulowane wyłącznie w przepisach ogólnych tj. art. 104-112 p.r., a zgromadzenie zwołane w celu głosowania nad układem również w przepisach art. 113-125 p.r..

Rozdział I. Przepisy ogólne

Przepisy ogólne dotyczące zwoływania zgromadzenia wierzycieli są zbieżne z regulacją dotyczącą zgromadzenia wierzycieli obowiązującą obecnie w p.u.n. Różnice mają na celu usprawnienie przebiegu zgromadzenia i ułatwienie głosowania zwłaszcza w postępowaniach, w których udział bierze wielu wierzycieli. Z tych powodów projekt przewiduje, że

- a) obecność wierzycieli będzie sprawdzał nadzorca sądowy albo zarządca pod nadzorem sędziego-komisarza. Spis obecności obejmujący również wierzycieli, którzy oddali głosy na piśmie, będzie stanowił załącznik do protokołu. Jeżeli spis obecności został sporządzony w formie elektronicznej i warunki techniczne to umożliwiają, będzie on składany również w formie elektronicznej (art. 106 ust. 3 p.r.);
- b) głosowanie będzie przeprowadzał nadzorca sądowy albo zarządca pod nadzorem sędziego-komisarza. Spis głosów złożonych na piśmie oraz głosów oddanych ustnie na zgromadzeniu, do którego będzie się stosować odpowiednio art. 88 ust. 2 p.r., będzie stanowił załącznik do protokołu;
- c) jeżeli będą istniały możliwości techniczne, głosowanie na zgromadzeniu wierzycieli będzie mogło odbyć się z wykorzystaniem elektronicznych środków komunikacji;
- d) w przypadku, gdy z uwagi na znaczną liczbę wierzycieli przeprowadzenie zgromadzenia wierzycieli będzie utrudnione, sędzia-komisarz będzie mógł postanowić o przeprowadzeniu głosowania w innym trybie, w tym również z pominięciem zwoływania zgromadzenia wierzycieli.

Zasadnicza zmiana dotyczy większości wymaganej do przyjęcia uchwały. Projekt zakłada, że wpływ na podejmowane uchwały będą mieli wyłącznie wierzyciele głosujący. Obecnie, wielokrotnie trudno jest zawrzeć układ z uwagi na bierność wierzycieli, albo z uwagi na braki formalne, a w konsekwencji nieważność głosów pisemnych oddanych za uchwałą. Projekt nie przewiduje żadnych szczególnych wymogów co do formy głosów oddawanych na piśmie, w szczególności nie przewiduje się wymogu notarialnego poświadczenia podpisu. Taka regulacja ma ułatwić wierzycielom oddawanie głosów, co jest konieczne w świetle przyjęcia założenia, że bierni wierzyciele nie będą mieli wpływu na podjęcie uchwały. W konsekwencji, zgodnie z art. 111 p.r., jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, uchwała zgromadzenia wierzycieli zostanie przyjęta, jeżeli wypowie się za nią większość głosujących wierzycieli, którzy oddali ważny głos, mających łącznie co najmniej połowę sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom.

Rozdział II. Zgromadzenie wierzycieli w celu głosowania nad układem

Wyznaczenie terminu zgromadzenia

Projekt wprowadza regulacje określające kiedy ma zostać wyznaczony termin zgromadzenia wierzycieli w poszczególnych postępowaniach restrukturyzacyjnych. Ma to na celu przyspieszenie oraz usprawnienie postępowania. Realizuje to jedno z głównych założeń, a mianowicie dążenie do skrócenia czasu trwania postępowania zmierzającego do zawarcia układu.

W przyspieszonym postępowaniu układowym sędzia-komisarz niezwłocznie po złożeniu spisu wierzytelności, spisu wierzytelności spornych oraz planu restrukturyzacyjnego, z zastrzeżeniem art. 116 p.r., zobowiązany będzie wyznaczyć termin zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem (art. 113 ust. 1 p.r.). W przyspieszonym postępowaniu układowym nadzorca sądowy składa sędziemu komisarzowi spis wierzytelności oraz spis wierzytelności spornych w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie od dnia otwarcia postępowania (art. 86 ust. 2 i 3 p.r.). W tym samym terminie nadzorca sądowy składa plan restrukturyzacyjny (art. 8 ust. 2 p.r.). Oznacza to, że po upływie dwóch tygodni od dnia otwarcia postępowania sędzia komisarz powinien wyznaczyć zgromadzenie wierzycieli.

W postępowaniu układowym zgromadzenie wierzycieli może być wyznaczone dopiero po zatwierdzeniu spisu wierzytelności, gdyż dopiero wówczas znany jest krąg wierzycieli uprawnionych do głosowania nad układem. Wobec powyższego projekt przewiduje, że w postępowaniu układowym sędzia-komisarz wyznaczy termin zgromadzenia wierzycieli niezwłocznie po złożeniu planu restrukturyzacyjnego oraz zatwierdzeniu spisu wierzytelności (art. 114 p.r.).

W postępowaniu sanacyjnym zgromadzenie wierzycieli wyznaczone w celu głosowania nad układem może się odbyć dopiero wówczas, gdy zarządca zrealizuje całość lub część planu restrukturyzacyjnego. Konieczne jest bowiem wdrożenie określonych działań sanacyjnych i uzyskanie określonych rezultatów, które będzie można przedstawić na zgromadzeniu wierzycielom (art. 119 ust. 2 p.r.) i które będą miały dla nich znaczenie przy podejmowaniu decyzji przy głosowaniu nad układem. Stąd też projekt przewiduje, że w postępowaniu sanacyjnym zgromadzenie wierzycieli zostanie zwołane niezwłocznie po zrealizowaniu całości lub części planu restrukturyzacyjnego przewidzianej do wykonania w toku postępowania sanacyjnego, nie później jednak niż przed upływem 12 miesięcy od daty otwarcia postępowania.

Głosowanie nad układem

Przebieg głosowania nad układem, wyłączenie określonych kategorii wierzycieli od głosowania oraz kolejność głosowania poszczególnych propozycji układowych uregulowane zostały analogicznie jak w p.u.n.

Przyjęcie układu

Podobnie jak w przypadku przyjęcia innych uchwał w toku postępowania restrukturyzacyjnego projekt zakłada, że na przyjęcie układu nie będą mieli wpływu wierzyciele bierni. Wszyscy wierzyciele zostaną powiadomieni o zgromadzeniu wierzycieli, wszystkim zostaną doręczone propozycje układowe oraz pouczenie o skutkach niebrania udziału w głosowaniu (art. 117 ust 1 w zw. z art. 124 p.r.). W takiej sytuacji nieoddanie głosu będzie świadomą decyzją wierzyciela i nie będzie mogło skutkować negatywnymi konsekwencjami dla dłużnika. Z uwagi na powyższe projekt zakłada, że uchwała zgromadzenia wierzycieli o przyjęciu układu zapadnie, jeżeli wypowie się za nią większość głosujących wierzycieli, którzy oddali ważny głos, mających łącznie co najmniej dwie trzecie sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom. Jeżeli głosowanie nad układem będzie odbywało się w grupach wierzycieli, obejmujących poszczególne kategorie interesów, układ zostanie przyjęty, jeżeli w każdej grupie wypowie się za nim większość głosujących wierzycieli z tej grupy, mających łącznie co najmniej dwie trzecie sumy wierzytelności, przysługujących głosującym wierzycielom z tej grupy (art. 124 ust. 1 i 2 p.r.). Podobnie jak w p.u.n., projekt przewiduje przy tym tzw. zakaz obstrukcji, umożliwiający pominięcie sprzeciwu niektórych grup wierzycieli w razie uzyskania odpowiedniej większości liczonej od wszystkich głosujących wierzycieli i zaspokojenia sprzeciwiających się wierzycieli co najmniej na takim samym poziomie, jak w hipotetycznym postępowaniu upadłościowym (art. 124 ust. 3).

Dodatkowy elementem zabezpieczającym prawa wierzycieli w toku głosowania nad układem jest wprowadzenie kworum. Projekt przewiduje, że na zgromadzeniu wierzycieli będzie można zawrzeć układ, jeżeli będzie w nim uczestniczyć co najmniej 1/5 wierzycieli uprawnionych do głosowania nad układem (art. 118 p.r.). Regulacja ta ma spowodować, że układ nie zostanie przyjęty głosami pojedynczych wierzycieli, ale będzie reprezentatywny dla określonej większości.

Dział IV Rada wierzycieli

Głównym założeniem projektu ustawy Prawo restrukturyzacyjne jest wzmocnienie pozycji wierzycieli w toku postępowania i zapewnienie im rzeczywistego wpływu na jego przebieg. Organem reprezentującym interesy wierzycieli w toku postępowania jest rada wierzycieli. Od jej uprawnień i realnych możliwości ich wykonywania zależy więc realizacja głównego założenia projektu. Z tych względów projekt przewiduje istotne wzmocnienie pozycji rady wierzycieli w porównaniu z obecną regulacją dotyczącą rady wierzycieli w postępowaniu upadłościowym. Ponadto, projekt zawiera regulacje, które pozwolą na usprawnienie działania rady wierzycieli.

Wzmocnienie pozycji rady wierzycieli w postępowaniu jest realizowane poprzez przyjęcie następujących regulacji:

- a) wprowadzenie obowiązku ustanowienia rady wierzycieli przez sędziego-komisarza na wniosek dłużnika, co najmniej trzech wierzycieli, lub wierzyciela bądź wierzycieli mających łącznie przynajmniej piątą część ogólnej sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 109 ust. 1 i art. 121 p.r. (art. 126 ust. 2 p.r.).
- b) wprowadzenie obowiązku, przy ustanawianiu rady wierzycieli, powołania na członka rady wierzycieli wierzyciela wskazanego przez wierzyciela lub wierzycieli mających przynajmniej piątą część ogólnej sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 109 ust. 1 i art. 121 p.r. (art. 128 ust. 1 p.r.). Sędzia-komisarz będzie jednak mógł odmówić powołania na członka rady wierzycieli wskazanego wierzyciela, jeżeli będzie zachodziło uzasadnione przypuszczenie, że wskazany wierzyciel nie będzie należycie pełnił obowiązków członka rady wierzycieli.
- c) Wprowadzenie obowiązku zmiany składu rady wierzycieli na wniosek wierzyciela lub wierzycieli mających przynajmniej piątą część ogólnej sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 109 ust. 1 i art. 121 p.r. i powołanie na członka rady wierzycieli wierzyciela wskazanego przez wnioskodawcę (art. 131 ust. 1 p.r.). Sędzia-komisarz będzie jednak mógł odmówić zmiany składu rady wierzycieli wskazanego wierzyciela, jeżeli będzie zachodziło uzasadnione podejrzenie, że wskazany wierzyciel nie będzie należycie pełnił obowiązków członka rady wierzycieli.
- d) wprowadzenie obowiązku zezwolenia przez sąd na wykonywanie zarządu przez dłużnika w zakresie nieprzekraczającym zakresu zwykłego zarządu na skutek uchwały rady wierzycieli podjętej w pełnym składzie, za którą głosowało co najmniej czterech członków (art. 138 ust 1 p.r.).
- e) wprowadzenie obowiązku zmiany nadzorca albo zarządcy na skutek uchwały rady wierzycieli podjętej w pełnym składzie, za którą głosowało co najmniej czterech członków albo na skutek uchwały rady wierzycieli podjętej zgodnie z wnioskiem dłużnika i powołania do pełnienia tych funkcji osobę, o której mowa w art. 25 ust. 1 p.r., wskazaną przez radę (art. 138 ust. 2 p.r.). Sędzia-komisarz będzie jednak mógł odmówić powołania wskazanej osoby jeżeli byłoby to niezgodne z prawem, rażąco naruszałoby interes wierzycieli lub będzie zachodziło uzasadnione przypuszczenie, że wskazana osoba nie będzie należycie pełniła obowiązków.

Usprawnienie działania rady wierzycieli jest realizowane poprzez przyjęcie następujących regulacji:

- a) uregulowanie, kiedy i w jaki sposób może głosować nad uchwałą zastępca członka rady wierzycieli poprzez wskazanie, że zamiast nieobecnego członka rady wierzycieli w pierwszej kolejności głosuje zastępca wymieniony na pierwszym miejscu w

sentencji postanowienia sędziego-komisarza o powołaniu, jeżeli jest obecny na posiedzeniu (art. 127 ust. 4 p.r.);

- b) wprowadzenie obowiązku przyjęcia przez radę na pierwszym posiedzeniu regulaminu działania, który będzie określał w szczególności tryb posiedzeń, sposób zbierania głosów i zasady współpracy rady z nadzorcą sądowym albo zarządcą oraz dłużnikiem, w tym sposób składania wniosków do rady (art. 135 ust. 1 p.r.);
- c) wprowadzenie możliwości podejmowania uchwał również poza posiedzeniami rady. W takim przypadku dla podjęcia uchwały konieczne jest oddanie głosów przez wszystkich członków rady wierzycieli, a głosu nie może oddać zastępca członka rady wierzycieli (art. 136 ust. 2 p.r.)

W toku postępowania restrukturyzacyjnego zezwolenia rady wierzycieli będą wymagały czynności, które spowodują umniejszenie lub obciążenie majątku dłużnika (art. 134 p.r.).

Rada wierzycieli reprezentuje w postępowaniu interesy wierzycieli, ale może się zdarzyć, że poszczególni wierzyciele nie będą zgadzać się ze stanowiskiem rady wyrażonym w podjętej przez nią uchwale. W związku z powyższym projekt przewiduje wprowadzenie możliwości zaskarżania uchwał rady wierzycieli poprzez wniesienie w terminie 7 dni od dnia obwieszczenia treści uchwały w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości zarzutów przeciwko uchwale. Zarzuty będzie mógł wnieść również dłużnik oraz zarządca albo nadzorca sądowy (art. 141 ust. 2 p.r.).

Tytuł V

Układ

Dział I. Przepisy ogólne

Wierzytelności objęte układem

Projekt utrzymuje obowiązującą obecnie w postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu zasadę, zgodnie z którą układ obejmuje wierzytelności powstałe przed dniem otwarcia postępowania (art. 145 ust. 1 p.r.). Nowym rozwiązaniem jest regulacja, zgodnie z którą wierzytelności wobec dłużnika wynikające z umowy wzajemnej, która nie została wykonana w całości lub w części w dniu otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego są objęte układem tylko jeżeli świadczenie drugiej strony jest świadczeniem podzielnym i tylko w zakresie, w jakim druga strona świadczyła przed otwarciem postępowania sanacyjnego i nie otrzymała świadczenia wzajemnego (art. 145 ust. 3 p.r.). Regulacja ta jednoznacznie rozwiązuje pojawiające się w praktyce wątpliwości co do objęcia układem wierzytelności wynikających z umowy wzajemnej w sytuacji, gdy świadczenie było częściowo spełnione przed otwarciem postępowania restrukturyzacyjnego.

Określone w projekcie kategorie wierzytelności wyłączonych z układu są tożsame z wierzytelnościami wyłączonymi z układu w dotychczasowym postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu. Różnica dotyczy jedynie wyłączenia składek na ubezpieczenie społeczne. Projekt przewiduje ograniczenie tego wyłączenia do wierzytelności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w części finansowanej przez ubezpieczonego, których płatnikiem jest dłużnik. Jedynie ta część powinna bowiem podlegać szczególnej ochronie, a więc w żaden sposób nie powinna podlegać restrukturyzacji w drodze układu.

Dział II. Propozycje układowe

Uprawnienie do złożenia propozycji układowych

Projekt zakłada, że propozycje układowe będzie składał dłużnik. Uprawnienia do złożenia propozycji układowych nie będą posiadali wierzyciele. Nie wydaje się bowiem słuszne narzucanie dłużnikowi sposobu restrukturyzacji jego zobowiązań. Jeżeli propozycje układowe złożone przez

dłużnika nie spotkają się z akceptacją wierzycieli to jedyną konsekwencją będzie nieprzyjęcie układu, a ostatecznie umorzenie postępowania restrukturyzacyjnego. Propozycje układowe będzie mógł również złożyć nadzorca sądowy albo zarządca, jeżeli żądają tego wierzyciele i uprawdopodobnione będzie przyjęcie tych propozycji przez ogół wierzycieli oraz uprawdopodobnione będzie wykonanie proponowanego układu przez dłużnika (art. 148 ust. 1 p.r.).

Treść propozycji układowych

Propozycje układowe są skierowaną przez dłużnika do wierzycieli propozycją restrukturyzacji zobowiązań. Stąd też powinny one precyzyjnie określać sposób restrukturyzacji (art. 148 ust. 2 p.r.). Projekt wskazuje przykładowe sposoby restrukturyzacji (art. 149 ust. 1 p.r.) nie tworząc jednak katalogu zamkniętego.

Warunki restrukturyzacji zobowiązań powinny być jednakowe dla wszystkich wierzycieli a jeżeli głosowanie nad układem odbywa się w grupach wierzycieli, jednakowe dla wierzycieli zaliczonych do tej samej grupy, chyba że wierzyciel wyraźnie zgodzi się na warunki mniej korzystne (art. 155 p.r.).

Nowym rozwiązaniem jest umożliwienie wierzycielowi, któremu przysługuje wierzytelność niepieniężna, wyrażenia sprzeciwu co do restrukturyzacji jego wierzytelności jako wierzytelności niepieniężnej. Restrukturyzacja wierzytelności niepieniężnej może bowiem spowodować, że utraci ona znaczenie dla wierzyciela. W takiej sytuacji, jak również wówczas, gdy ze względu na charakter wierzytelności niepieniężnej restrukturyzacja nie będzie możliwa, wierzytelność ta zmieni się w wierzytelność pieniężną. Skutek ten powstanie z dniem otwarcia postępowania (art. 156 ust. 2).

Treść propozycji układowych wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Szczególny charakter zobowiązań dłużnika wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie pozwala na traktowanie tych zobowiązań tak samo, jak innych zobowiązań dłużnika. Z uwagi na powyższe projekt przewiduje, że restrukturyzacja zobowiązań z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne finansowane przez płatnika składek i innych zobowiązań dłużnika wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych może obejmować wyłącznie rozłożenie na raty lub odroczenie płatności, chyba że Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyrazi zgodę na inny sposób restrukturyzacji. Nie jest przy tym dopuszczalna restrukturyzacja, w wyniku której nastąpi zmniejszenie wysokości zobowiązań (art. 152 ust. 1 p.r.). Ponadto, jeżeli układ przewiduje konwersję wierzytelności na udziały lub akcje, przejęcie całości majątku przez osobę trzecią lub wierzyciela, dopłaty lub spłaty pomiędzy wierzycielami, w układzie musi zostać wskazany wierzyciel lub osoba trzecia, które przejmie na siebie obowiązek wykonania zobowiązań wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Przejęcie obowiązku nie zmieni charakteru wierzytelności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i możliwości ich przymusowego dochodzenia z uwzględnieniem uprzywilejowania wynikającego z odrębnych przepisów (art. 152 ust. 2 p.r.).

Dział III. Zatwierdzenie układu

Układ przyjęty przez zgromadzenie wierzycieli zatwierdza sąd wskazując w sentencji treść układu (art. 157 ust. 1 p.r.).

Projekt wprowadza możliwość zgłaszania przez uczestników postępowania (dłużnika i wierzycieli) zastrzeżeń przeciwko układowi (art. 157 ust. 3 p.r.). Zastrzeżenia nie są środkiem zaskarżenia, a jedynie wyrazem negatywnej oceny zawartego układu. Prawidłowo wniesione zastrzeżenia są brane pod uwagę przez sąd przy podejmowaniu decyzji w przedmiocie zatwierdzenia

układu. Stąd też w uzasadnieniu postanowienia sądu (o ile zostanie sporządzone) powinno się znaleźć odniesienie do wniesionych zastrzeżeń.

Projekt przewiduje obligatoryjne i fakultatywne podstawy odmowy zatwierdzenia układu.

Obligatoryjną podstawą odmowy zatwierdzenia układu jest (art. 158 ust. 1 p.r.):

- a) ustalenie, że układ narusza prawo, w szczególności jeżeli przewiduje udzielenie pomocy publicznej niezgodnie z odrębnymi przepisami;
- b) ustalenie, że jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany, przy czym domniemywa się, że układ nie będzie wykonany, jeżeli dłużnik nie będzie wykonywał zobowiązań powstałych po otwarciu postępowania;
- c) w postępowaniu o zatwierdzenie układu oraz w przyspieszonym postępowaniu układowym ustalenie, że suma spornych wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.

Fakultatywną podstawą odmowy zatwierdzenia układu jest (art. 158 ust. 2 p.r.) ustalenie, że warunki układu są rażąco krzywdzące dla wierzycieli, którzy głosowali przeciwko układowi i zgłosili zastrzeżenia.

Dział IV. Skutki układu

W zasadniczej części projekt reguluje skutki układu analogicznie do obecnej regulacji dotyczącej skutków układu zawieranego w postępowaniu upadłościowym.

Nową regulacją jest instytucja nadzorcy układu, który po uprawomocnieniu się postanowienia o zatwierdzeniu układu będzie nadzorował wykonywanie przez dłużnika planu restrukturyzacyjnego oraz wykonywanie układu (art. 164 p.r.). Regulacja ta ma zagwarantować wierzycielom możliwość uzyskiwania okresowych informacji na temat stanu wykonywania planu restrukturyzacyjnego oraz wykonywania układu. Informacje te mają z kolei zasadnicze znaczenie dla możliwości realizowania przez wierzycieli uprawnień do złożenia wniosku o zmianę układu (art. 166 p.r.) lub o jego uchylenie (art. 170 p.r.).

Dział V. Zmiana układu

Zmiana układu może nastąpić poprzez:

- a) zmianę treści układu w odniesieniu do sposobu restrukturyzacji zobowiązań;
- b) powierzenie zarządu majątkiem i wykonywania układu wskazanej osobie.

Zmiana treści układu może nastąpić jeżeli po zatwierdzeniu układu nastąpił trwały wzrost lub zmniejszenie dochodu z przedsiębiorstwa dłużnika (art. 166 ust. 1 p.r.).

Powierzenie zarządu i wykonywania układu innej osobie może nastąpić jeżeli (art. 166 ust. 2 p.r.):

- 1) dłużnik choćby nieumyślnie naruszył prawo w zakresie sprawowania zarządu, czego skutkiem było pokrzywdzenie wierzycieli lub możliwość takiego pokrzywdzenia w przyszłości;
- 2) oczywistym jest, że sposób sprawowania zarządu nie daje gwarancji wykonania planu restrukturyzacyjnego i wykonania układu;
- 3) dłużnik uniemożliwia nadzorcy układu właściwe sprawowanie funkcji.

W postanowieniu o otwarciu postępowania o zmianę układu wyznaczany jest sędzia – komisarz i nadzorca sądowy. W toku postępowania o zmianę układu nie sporządza się nowego spisu wierzytelności. Postępowanie to sprowadza się wyłącznie do wyznaczenia zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad zmianą układu. W zgromadzeniu wierzycieli będą uczestniczyć wierzyciele, o

których mowa w art. 166 ust. 3 p.r. Będą oni głosować z sumą wierzytelności, z jaką głosowali na zgromadzeniu, na którym doszło do zawarcia układu pomniejszoną o kwoty otrzymane w ramach wykonania układu lub w wyniku zaspokojenia wierzytelności w inny sposób, z zastrzeżeniem, że w wypadku zaspokojenia przez osobę trzecią, która weszła w prawa zaspokojonego wierzyciela, osoba ta głosuje z sumą w jakiej zaspokoiła wierzyciela. W zgromadzeniu będą mogli także uczestniczyć ci wierzyciele, których wierzytelności były sporne, a po zawarciu układu zostały stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub ostateczną decyzją administracyjną (art. 168 ust. 1 i 2 p.r.).

Dział VI. Uchylenie układu

Projekt przewiduje dwie podstawy uchylenia układu:

- a) niewykonywanie postanowień układu przez dłużnika;
- b) ustalenie, że jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany, przy czym przyjmuje się takie domniemanie, jeżeli dłużnik nie wykonuje zobowiązań powstałych po zatwierdzeniu układu. Wprowadzenie tego domniemania ma na celu zapobieżenie sytuacji, w której dłużnik będzie wykonywał układ kosztem zobowiązań powstałych po zatwierdzeniu układu. Jest to realizacja spójnej koncepcji, która zakłada, że postępowanie restrukturyzacyjne może prowadzić wyłącznie dłużnik, które reguluje na bieżąco koszty postępowania, zobowiązania powstałe po jego otwarciu oraz zobowiązania powstałe po uprawomocnieniu się postanowienia o zatwierdzeniu układu.

Uchylenie układu powoduje, że dotychczasowi wierzyciele będą dochodzić swych roszczeń w pierwotnej wysokości. Wyłacone na podstawie układu sumy zaliczy się na poczet dochodzonych wierzytelności (art. 173 ust. 1).

Projekt rozwiązuje również sporną w praktyce kwestię umieszczania na liście wierzytelności sporządzanej w postępowaniu upadłościowym wszczętym po uchyleniu układu wierzytelności, które uprzednio były umieszczone w spisie wierzytelności, przyjmując, że po ogłoszeniu upadłości syndyk z urzędu umieszcza na liście wierzytelności ujęte w spisie wierzytelności przy uwzględnieniu kwot otrzymanych w ramach wykonania układu lub zaspokojenia wierzytelności w inny sposób (art. 173 ust. 2).

Tytuł VI

Układ częściowy

Uwagi ogólne

Projekt przewiduje wprowadzenie nowej instytucji – układu częściowego. Nie zawsze dla skutecznej restrukturyzacji przedsiębiorstwa konieczne jest zawarcie układu ze wszystkimi wierzycielami. Dotyczy to zwłaszcza dużych i bardzo dużych przedsiębiorstw, które posiadają wielu wierzycieli, ale dla których istotne jest wyłącznie porozumienie z największymi wierzycielami, którymi często są podmioty finansujące działalność dłużnika lub główni dostawcy. W takiej sytuacji nie ma potrzeby angażowania w postępowanie wszystkich wierzycieli skoro dłużnik przewiduje, że w wyniku zawarcia układu tylko z niektórymi grupami wierzycieli będzie mógł zaspokoić pozostałych w 100%.

Projekt przewiduje, że układ częściowy będzie mógł być przyjęty i zatwierdzony wyłącznie w postępowaniu o zatwierdzenie układu albo w przyspieszonym postępowaniu układowym (art. 176 ust. 1 p.r.). W postępowaniu układowym oraz w postępowaniu sanacyjnym, z uwagi na większy zakres ochrony dłużnika przed wierzycielami i to również wierzycielami nie objętymi układem z mocy prawa

(np. zawieszenie wszystkich postępowań egzekucyjnych wskutek otwarcia postępowania sanacyjnego), zawarcie układu częściowego jest niedopuszczalne.

Głównymi etapami postępowania, którego przedmiotem będzie zawarcie układu częściowego, odróżniającymi to postępowanie od postępowania zmierzającego do zawarcia układu ze wszystkimi wierzycielami, będą:

- a) wyodrębnienie wierzycieli objętych układem częściowym;
- b) badanie przez sąd zgodności z prawem kryteriów wyodrębnienia wierzycieli objętych układem częściowym;
- c) głosowanie nad układem wyłącznie przez wierzycieli objętych układem częściowym.

Wyodrębnienie wierzycieli objętych układem częściowym i propozycje układowe

Wyodrębnienie wierzycieli objętych układem częściowym winno odbyć się w oparciu o obiektywne, jednoznaczne i uzasadnione ekonomicznie kryteria (art. 174 ust. 1 p.r.). Celem takiej regulacji jest zapewnienie, aby wierzyciele objęci układem częściowym stanowili jednorodną grupę, a nie zbiór podmiotów wybranych według przypadkowych kryteriów. Projekt wskazuje, że w szczególności wierzycielami objętymi układem częściowym mogą być:

- a) wierzyciele finansujący działalność dłużnika poprzez udzielone kredyty, pożyczki i innego rodzaju podobne instrumenty finansowe;
- b) wierzyciele będący stronami umów o zasadniczym znaczeniu dla funkcjonowania przedsiębiorstwa dłużnika, w szczególności dostawcy zasadniczych materiałów, leasingodawcy majątku niezbędnego dla działalności prowadzonej przez dłużnika, zleceniodawcy prac, których wykonanie przez dłużnika istotnie wpłynie na dalsze funkcjonowanie przedsiębiorstwa;
- c) wierzyciele, których wierzytelności zabezpieczone są hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską na przedmiotach i prawach niezbędnych do prowadzenia przedsiębiorstwa dłużnika;
- d) wierzyciele posiadający największe wierzytelności według określonej sumy.

Propozycje układowe mogą obejmować takie same sposoby restrukturyzacji zobowiązań dłużnika jak w przypadku układu zawieranego ze wszystkimi wierzycielami z dwoma zastrzeżeniami.

Po pierwsze, propozycje układowe nie mogą przewidywać, dla wierzycieli objętych układem częściowym, korzyści, które zmniejszają możliwość zaspokojenia wierzytelności nieobjętych układem (art. 177 ust. 1 p.r.).

Po drugie, projekt przewiduje również odmienne uregulowanie pozycji prawnej objętych układem częściowym wierzycieli, których wierzytelności są zabezpieczone zabezpieczeniami rzeczowymi. Jeżeli skierowane do takiego wierzyciela propozycje układowe będą przewidywały pełne zaspokojenie jego wierzytelności na zasadach, które były przewidziane w umowie będącej podstawą ustanowienia zabezpieczenia, nawet jeżeli umowa ta została skutecznie rozwiązana lub wygasła, albo będą przewidywały zaspokojenie wierzyciela w stopniu porównywalnym z tym, jakiego mógł się spodziewać w razie dochodzenia należności z przedmiotu zabezpieczenia, do objęcia wierzytelności układem nie będzie konieczna zgoda takiego wierzyciela (art. 175 p.r.). Zauważyć należy, że istota zabezpieczeń rzeczowych i ich wyjątkowy charakter powoduje w praktyce, że ten rodzaj zabezpieczeń przysługuje charakterystycznym podmiotom, którym przysługują zwykle największe wierzytelności (np. banki). Z tego względu zawarcie układu z takimi wierzycielami powoduje zwykle, że nie ma potrzeby zawierania układu z pozostałymi wierzycielami. Ponadto znalezienie porozumienia między wierzycielami posiadającymi zabezpieczenia rzeczowe a dłużnikiem wymaga specyficznych propozycji układowych, które pozostają zwykle w niewielkim związku z propozycjami układowymi

skierowanymi do pozostałych wierzycieli. Z tych wszystkich względów szczególny tryb zawierania układu obejmującego wierzycieli zabezpieczonych rzeczowo przewidziany w art. 175 p.r. powinien być ograniczony wyłącznie do układu częściowego. Z poszukiwaniem porozumienia między wierzycielami posiadającymi zabezpieczenia rzeczowe a dłużnikiem nie wiązałoby się w takim przypadku ograniczenie praw wierzycieli nie posiadających zabezpieczeń rzeczowych, gdyż ich wola zawarcia układu i tak nie ma decydującego znaczenia dla uratowania przedsiębiorstwa. Ograniczenie zakresu układu częściowego do wierzycieli zabezpieczonych rzeczowo umożliwia pełne uwzględnienie zbiorowego interesu tej kategorii wierzycieli przy zawieraniu układu. Zastrzeżenie, że do objęcia układem wbrew woli wierzyciela potrzebne będą propozycje układowe przewidujące co najmniej takie zaspokojenie, jakiego wierzyciel mógłby się spodziewać poza postępowaniem restrukturyzacyjnym, zabezpiecza przy tym indywidualny interes poszczególnych wierzycieli w stopniu wystarczającym na objęcie ich układem nawet bez ich zgody.

Badanie przez sąd zgodności z prawem kryteriów wyodrębnienia wierzycieli objętych układem częściowym

W postępowaniu o zatwierdzenie układu badanie zgodności kryteriów wyodrębnienia wierzycieli objętych układem częściowym przeprowadzane jest na etapie zatwierdzania układu, a stwierdzenie niezgodności skutkuje odmową jego zatwierdzenia (art. 176 ust. 2 p.r.).

W przyspieszonym postępowaniu układowym niezwłocznie po złożeniu wniosku o otwarcie postępowania, sąd będzie stwierdzał zgodność z prawem kryteriów wyodrębnienia wierzycieli objętych układem częściowym. Na postanowienie dłużnikowi będzie przysługiwało zażalenie. W terminie przewidzianym dla wniesienia zażalenia dłużnik będzie mógł zaproponować inne kryteria wyodrębnienia wierzycieli. Po uprawomocnieniu się postanowienia stwierdzającego niezgodność kryteriów wyodrębnienia wierzycieli z prawem sąd umorzy postępowanie, chyba że dłużnik we wskazanym wyżej terminie zaproponuje inne kryteria. Kolejna zmiana kryteriów będzie niedopuszczalna (art. 176 ust 3 p.r.).

Głosowanie nad układem i skutki układu

Uprawnieni do głosowania nad układem będą wyłącznie wierzyciele objęci układem częściowym. Większość kapitałowa potrzebna do przyjęcia układu (2/3) będzie liczona od sumy wierzytelności przysługującej wierzycielom objętym układem częściowym i uprawnionym do głosowania (art. 180 p.r.).

Projekt przewiduje, że z uwagi na charakter układu częściowego oraz odmienny przebieg postępowania, układ częściowy będzie obejmował wyłącznie wierzycieli, którzy spełniają przyjęte w postępowaniu kryteria wyodrębnienia i zostali ujęci w spisie wierzytelności lub stawili się na zgromadzeniu przedkładając sędziemu-komisarzowi tytuł egzekucyjny lub zostali dopuszczeni do udziału w zgromadzeniu przez sędziego-komisarza (art. 181 ust. 1 p.r.). W celu usunięcia mogących się ewentualnie pojawiać wątpliwości co do zakresu związania układem projekt przewiduje, że w postanowieniu o zatwierdzeniu układu sąd będzie wskazywał wierzycieli objętych układem (art. 181 ust. 2 p.r.).

Ochrona wierzycieli nieobjętych układem częściowym

Umożliwienie dłużnikowi zawarcia układu tylko z niektórymi wierzycielami nie może w żadnym wypadku odbyć się z pokrzywdzeniem pozostałych wierzycieli. Stąd też projekt przewiduje określone instrumenty, które mają zabezpieczać prawa wierzycieli nie objętych układem częściowym:

- a) propozycje układowe nie mogą przewidywać dla wierzycieli objętych układem częściowym korzyści, które zmniejszają możliwość zaspokojenia wierzytelności nieobjętych układem (art. 177 ust. 1 p.r.);
- b) w postępowaniu o zatwierdzenie układu wierzyciele nieobjęci układem częściowym posiadają prawo zgłaszania zastrzeżeń co do zgodności z prawem przebiegu samodzielnego zbierania głosów w zakresie niezgodnego z prawem określenia wierzycieli objętych układem częściowym oraz w zakresie zgodności propozycji układowych z art. 177 p.r..
- c) wierzyciele nieobjęci układem częściowym mogą wnieść zażalenie na postanowienie o zatwierdzeniu układu (art. 182 p.r.).

Tytuł VII

Przepisy ogólne dotyczące postępowania

Dzień otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego

Projekt przewiduje, że układ będzie obejmował wierzytelności osobiste powstałe przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego (art. 145 ust. 1 p.r.) czego konsekwencją jest regulacja, zgodnie z którą spis wierzytelności będzie obejmował tylko wierzytelności powstałe przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego (art. 77 ust. 1 p.r.). Z uwagi na powyższe regulacje projekt jednoznacznie wskazuje dzień, który będzie dniem otwarcia postępowania. W przyspieszonym postępowaniu układowym, postępowaniu układowym oraz postępowaniu sanacyjnym będzie to dzień wydania postanowienia o otwarciu postępowania (art. 184 ust. 1 p.r.). W postępowaniu o zatwierdzenie układu skutki otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego powstaną z dniem układowym ustalonym przez dłużnika na zasadach określonych ustawą (art. 184 ust. 2 p.r. oraz art. 221 p.r.).

Posiedzenia

Projekt przewiduje, że zarówno sąd jak i sędzia-komisarz zasadniczo będą orzekać na posiedzeniu niejawnym (art. 187 ust. 1 p.r.), na którym będą mogli również przeprowadzić całość lub część postępowania dowodowego (art. 187 ust. 2 p.r.).

Orzeczenia (doręczanie, obwieszczenie)

Projekt przewiduje, że orzeczenia w postępowaniu restrukturyzacyjnym będą zapadały w formie postanowień (art. 189 ust. 1 p.r.) i jednocześnie wprowadza regulację, zgodnie z którą wszystkie postanowienia będą podlegały obwieszczeniu. Obwieszczenia będą dokonywane poprzez zamieszczenie w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości (art. 191 ust. 1 p.r.). Ma to na celu umożliwienie wierzycielom szybkie uzyskiwanie pełnych informacji na temat przebiegu postępowania upadłościowego. Dostęp do informacji jest bowiem gwarantem zabezpieczenia praw wierzycieli w toku postępowania. Pełna informacja pozwoli również wierzycielom na aktywny udział w postępowaniu.

Niezależnie od obowiązku obwieszczenia postanowienia projekt przewiduje, że postanowienia wydane na posiedzeniu niejawnym będą doręczane dłużnikowi, osobom, których postanowienie dotyczy oraz nadzorcy albo zarządcy (art. 190 ust. 1 p.r.). Przy czym uczestnik postępowania będzie mógł wyrazić zgodę na doręczanie mu, z pominięciem zasad ogólnych, postanowień i pism w toku postępowania za pośrednictwem Centralnego Rejestru Restrukturyzacji i Upadłości lub na wskazany adres poczty elektronicznej (art. 190 ust. 2 p.r.).

Zażalenia

Projekt przyjmuje założenie, że na postanowienia sądu i sędziego-komisarza zażalenie przysługuje w przypadkach wskazanych w ustawie. Zażalenie przysługuje m.in. na następujące postanowienia sądu i sędziego-komisarza:

- a) postanowienie o odmowie otwarcia postępowania;
- b) postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia sprawozdania rachunkowego zarządcy oraz końcowego sprawozdania zarządy (art. 32 i 33 p.r.);
- c) postanowienie w przedmiocie odwołania nadzorcy albo zarządcy (art. 35 p.r.)
- d) postanowienie w przedmiocie wynagrodzenia nadzorcy sądowego (art. 49), wstępnego wynagrodzenia zarządcy (art. 59 p.r.) oraz ostatecznego wynagrodzenia zarządcy (art. 62 ust. 8 p.r.)
- e) postanowienie w przedmiocie rozstrzygnięcia sprzeciwu (art. 95 p.r.);
- f) postanowienie w przedmiocie wykreślenia wierzyciela ze spisu wierzycieli (art. 99 p.r.)
- g) postanowienie o odmowie powołania wskazanej osoby na członka rady wierzycieli (128 p.r.), postanowienie o odwołaniu członka rady (130 p.r.);
- h) postanowienie o uchyleniu uchwały rady wierzycieli (art. 141 p.r.)
- i) postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia układu (art. 157 p.r.), stwierdzenia wykonania układu (art. 165 p.r.), otwarcia postępowania o zmianę układu (art. 166 p.r.), uchylenia układu (art. 170 p.r.),
- j) postanowienie o umorzeniu postępowania (art. 203 p.r.).

Projekt precyzyjnie reguluje kwestię początku biegu terminu do wniesienia środka odwoławczego i jednoznacznie rozwiązuje pojawiający się w praktyce problem ustalania początku biegu terminu w sytuacji gdy postanowienie zostało ogłoszone na posiedzeniu jawnym (art. 193 ust. 3 p.r.).

Projekt utrzymuje obowiązującą obecnie w Prawie upadłościowym i naprawczym zasadę wyłączenia możliwości wnoszenia skargi kasacyjnej jak również skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 194 p.r.).

Tytuł VIII

Zakończenie i umorzenie postępowania restrukturyzacyjnego

Sposoby ukończenia postępowania restrukturyzacyjnego

Zgodnie z projektem postępowanie restrukturyzacyjne będzie mogło zostać ukończone wskutek:

- a) zakończenia postępowania,
- b) umorzenia postępowania.

Postępowanie restrukturyzacyjne zostanie zakończone (art. 200 p.r.):

- a) z momentem uprawomocnienia się postanowienia o zatwierdzeniu układu,
- b) z momentem uprawomocnienia się postanowienia o odmowie zatwierdzenia układu.

Projekt przewiduje obligatoryjne oraz fakultatywne podstawy umorzenia postępowania restrukturyzacyjnego.

Obligatoryjnymi podstawami umorzenia postępowania są:

- a) ustalenie, że prowadzenie postępowania zmierzałoby do pokrzywdzenia wierzycieli (art. 210 ust. 1 pkt 1 p.r.);
- b) wniosek dłużnika o umorzenie postępowania złożony za zgodą rady wierzycieli (art. 210 ust. 1 pkt 2 p.r.);

- c) okoliczność, że układ nie został przyjęty (art. 210 ust. 1 pkt 3 p.r.);
  - d) w przyspieszonym postępowaniu układowym – stwierdzenie, że suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem (art. 202 ust. 1 p.r.);
  - e) w postępowaniu układowym albo postępowaniu sanacyjnym – ustalenie, że dłużnik utracił zdolność do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania i zobowiązań powstałych po jego otwarciu oraz zobowiązań, które nie mogą zostać objęte układem; przy czym zostanie wprowadzone domniemanie, że dłużnik utracił zdolność do zaspokajania zobowiązań, jeżeli opóźnienie w ich wykonywaniu przekracza 30 dni (art. 202 ust. 2 p.r.);
  - f) w postępowaniu sanacyjnym – ustalenie, że brak jest realnych możliwości przywrócenia dłużnikowi zdolności do wykonywania zobowiązań (art. 202 ust. 3 p.r.).
- Fakultatywnymi podstawami umorzenia postępowania restrukturyzacyjnego są:
- a) stwierdzenie na podstawie okoliczności sprawy, w szczególności na podstawie zachowania dłużnika, że układ nie będzie wykonany (art. 201 ust. 2 p.r.);
  - b) stwierdzenie, że dłużnik nie wykonuje poleceń sędziego-komisarza i uzyskanie zgody rady wierzycieli na umorzenie postępowania (art. 201 ust. 3 p.r.).

Uproszczony wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego

Projekt przewiduje możliwość przejścia z przyspieszonego postępowania układowego lub z postępowania układowego do postępowania sanacyjnego. Taka zmiana rodzaju prowadzonego względem dłużnika postępowania restrukturyzacyjnego może być uzasadniona sytuacją ekonomiczną dłużnika. W toku przyspieszonego postępowania układowego lub postępowania układowego może się bowiem okazać, że dla skutecznej restrukturyzacji przedsiębiorstwa dłużnika konieczne jest podjęcie takich działań, które są możliwe wyłącznie w postępowaniu sanacyjnym. W szczególności, chodzi tu o możliwość redukcji zatrudnienia oraz odstąpienie od umów wzajemnych. Może się również okazać, że na zgromadzeniu wierzyciele nie przyjmą układu uznając, że oddanie głosów za układem będzie uzasadnione dopiero wówczas gdy w toku postępowania restrukturyzacyjnego dłużnik zrealizuje część lub całość planu restrukturyzacyjnego, dokona restrukturyzacji zatrudnienia i kontraktów oraz podejmie inne działania sanacyjne.

Przejście z przyspieszonego postępowania układowego lub z postępowania układowego do postępowania sanacyjnego będzie się odbywało w drodze umorzenia przyspieszonego postępowania układowego albo postępowania układowego i złożenia tzw. uproszczonego wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego. Wniosek taki będzie mógł być złożony wraz z wnioskiem o umorzenie postępowania albo w terminie tygodniowym od dnia odbycia zgromadzenia wierzycieli, na którym nie przyjęto układu, albo w terminie do złożenia zażalenia na postanowienie o odmowie zatwierdzenia układu (art. 204 ust. 1 p.r.). Uproszczony wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego będzie musiał jedynie spełniać wymogi pisma procesowego oraz zawierać żądanie otwarcia postępowania sanacyjnego (art. 204 ust. 2 p.r.). W przypadku złożenia uproszczonego wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego (podobnie jak w przypadku złożonego wniosku o ogłoszenie upadłości) dłużnik odzyska prawo zarządu majątkiem dopiero z chwilą prawomocnego oddalenia lub odrzucenia wniosku albo umorzenia postępowania w przedmiocie otwarcia postępowania sanacyjnego (art.205 ust. 2 p.r.).

Postępowanie z majątkiem i dokumentami dłużnika po zakończeniu lub umorzeniu postępowania

Projekt precyzyjnie reguluje postępowania z majątkiem i dokumentami dłużnika po zakończeniu lub umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego. Postępowanie to zostało uregulowane w następujący sposób:

- a) po zakończeniu postępowania (za wyjątkiem sytuacji gdy postanowienia układu stanowią inaczej) oraz po uprawomocnieniu się postanowienia o umorzeniu postępowania zarządca będzie zobowiązany niezwłocznie wydać dłużnikowi jego majątek, księgi, korespondencję i dokumenty (art. 206 ust. 1 p.r.);
- b) jeżeli dłużnik nie odbierze ksiąg, korespondencji lub dokumentów w terminie wyznaczonym przez zarządcę, zarządca odda je na przechowanie na koszt dłużnika (art. 207 ust. 1 p.r.);
- c) zarządca pokryje koszty przechowania, gdy będzie posiadał płynne środki pozwalające na pokrycie tych kosztów (art. 207 ust. 2 p.r.);
- d) w przypadku braku płynnych środków zarządca dokona za zgodą sądu likwidacji majątku w celu pokrycia kosztów przechowania ksiąg, korespondencji lub dokumentów (art. 207 ust. 2 p.r.). W tym celu zarządca może wstrzymać wydanie dłużnikowi majątku potrzebnego na pokrycie kosztów przechowania (art. 207 ust. 1 p.r.);
- e) w przypadku braku majątku potrzebnego na pokrycie kosztów przechowania sąd zasądzi od dłużnika na rzecz przechowawcy koszty przechowania. W przypadku dłużnika będącego osobą prawną oraz osobową spółką handlową sąd określi, czy koszty przechowania poniesie jedna, czy wszystkie osoby upoważnione do reprezentowania osoby prawnej lub osobowej spółki handlowej (art. 207 ust. 3 p.r.);
- f) jeżeli oddanie na przechowanie ksiąg, korespondencji lub dokumentów okaże się niemożliwe, będą one podlegały złożeniu do właściwego archiwum wraz z aktami postępowania restrukturyzacyjnego na koszt dłużnika, z wyjątkiem dokumentacji osobowej i płacowej, do której zastosowanie ma art. 51u ust. 3 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym¹⁴ – art. 207 ust. 4 p.r.
- g) jeżeli dłużnik nie odbierze swojego majątku w terminie wyznaczonym przez zarządcę, sąd zarządzi likwidację majątku i określi sposób likwidacji (art. 208 p.r.).

Tytuł IX

Uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości

Projekt wprowadza nową instytucję w postaci uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości. Uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości ma przede wszystkim zabezpieczać interesy wierzycieli w przypadku umorzenia postępowania restrukturyzacyjnego lub odmowy zatwierdzenia układu. Jego głównym celem jest umożliwienie wierzycielom szybkiego, sprawnego i prostego złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika w trybie, który umożliwia nieprzerwane zabezpieczenie majątku dłużnika w okresie od umorzenia postępowania restrukturyzacyjnego lub odmowy zatwierdzenia układu do czasu prawomocnego rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości.

Uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości będzie mogła złożyć każda osoba uprawniona do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika. Wniosek ten będzie mógł być złożony w terminie przewidzianym do złożenia zażalenia na postanowienie w przedmiocie umorzenia

---

¹⁴ (Dz.U. z 1983 r., nr 38, poz. 173 z późn. zm.).

postępowania restrukturyzacyjnego albo postanowienie o odmowie zatwierdzenia układu (art. 210 ust. 1 p.r.).

Tytuł X.

Koszty postępowania

Projekt przyjmuje zasadę, zgodnie z którą koszty postępowania, obejmujące opłaty i wydatki ponosi dłużnik (art. 215 ust. 1 p.r.).

Jednocześnie projekt rozstrzyga kwestię kosztów postępowania wywołanego sprzeciwem wierzyciela co do ujęcia wierzytelności innego wierzyciela stanowiąc, że koszty te zasądza się od dłużnika na rzecz wierzyciela, który wniósł sprzeciw, jeżeli w wyniku sprzeciwu odmówiono ujęcia zaskarżonej wierzytelności (art. 215 ust. 3 p.r.).

W toku postępowania o otwarcie postępowania układowego lub sanacyjnego sąd może żądać od dłużnika zaliczki na pokrycie kosztów postępowania o otwarcie (art. 217 p.r.). W tym postępowaniach sąd nie będzie mógł żądać od dłużnika zaliczki na pokrycie wydatków po otwarciu postępowania ponieważ zarówno w postępowaniu układowym jak i sanacyjnym koszty postępowania muszą być ponoszone na bieżąco przez dłużnika, a sąd odmówi otwarcia postępowania układowego lub sanacyjnego, gdy nie zostanie uprawdopodobniona zdolność dłużnika do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania i zobowiązań powstałych po jego otwarciu (art. 7 ust. 2 p.r.).

Inaczej będzie w przyspieszonym postępowaniu układowym, które z założenia ma być bardzo krótkie (spis wierzytelności i plan restrukturyzacyjny mają zostać złożone sędziemu-komisarzowi w terminie dwóch tygodni od dnia otwarcia postępowania, nie przysługują sprzeciwy, termin zgromadzenia ma zostać wyznaczony niezwłocznie po złożeniu spisu i planu restrukturyzacyjnego). Projekt przewiduje, że w przyspieszonym postępowaniu układowym dłużnik będzie miał obowiązek uiścić zaliczkę na poczet wydatków w toku przyspieszonego postępowania układowego w wysokości 3.000 złotych i wraz z wnioskiem przedstawić dowód jej uiszczenia. W razie braku uiszczenia zaliczki przewodniczący wezwie dłużnika do uiszczenia zaliczki w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu wniosku (art. 239 p.r.). Jednocześnie sąd nie będzie mógł żądać od dłużnika zaliczki na poczet kosztów postępowania w przedmiocie otwarcia przyspieszonego postępowania układowego. Ma to na celu zagwarantowanie szybkości i sprawności postępowania w przedmiocie otwarcia przyspieszonego postępowania układowego. Wniosek o otwarcie postępowania powinien być bowiem rozpoznany w terminie 7 dni, a możliwość żądania zaliczki na koszty niewątpliwie by to uniemożliwiła.

Część II. Przepisy szczególne o postępowaniach restrukturyzacyjnych i ich skutkach

Tytuł I. Postępowanie o zatwierdzenie układu

Uwagi ogólne

Potrzeby przedsiębiorców a także doświadczenia innych krajów wskazują jednoznacznie, że konieczne jest wprowadzenie w polskiej procedurze możliwości zawarcia układu z wierzycielami z minimalnym udziałem sądu. Dzięki temu umawiające się strony uzyskają większą elastyczność w dochodzeniu do porozumienia i jednocześnie nie są uzależnione od decyzji sądu, które w praktyce są nierzadko podejmowane ze zbędnym opóźnieniem narażającym w szczególności dłużnika na przedłużającą się niepewność co do dalszego losu jego przedsiębiorstwa.

Postępowanie o zatwierdzenie układu przeznaczone jest dla dłużników, którzy są w stanie uzyskać porozumienie z większością swoich wierzycieli bez udziału sądu.

Konieczne było stworzenie takiego postępowania, które zabezpieczy interesy nie tylko wierzycieli gotowych poprzeć propozycje układowe, ale również wierzycieli sprzeciwiających się im.

Jednocześnie konieczne było stworzenie mechanizmu, który by zapobiegał niezgodnemu z prawem pomijaniu wierzycieli i doprowadzaniu do sytuacji, w której nie mieliby oni szansy na oddanie głosu.

Elementami, które mają zabezpieczać interes ogółu wierzycieli będą przede wszystkim konieczność udziału w postępowaniu osoby posiadającej licencję doradcy restrukturyzacyjnego (a zatem również posiadającej umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej), szczegółowe uregulowanie treści pisemnego głosu warunkującej jego ważność, możliwość uzyskiwania przez wierzycieli informacji o sytuacji ekonomicznej dłużnika, możliwość zgłaszania przez wierzycieli zastrzeżeń co do przebiegu procedury zbierania głosów (obok możliwości zaskarżenia samego zatwierdzenia układu), a także ustanowienie szczególnego wymogu uzyskania odpowiedniej większości.

Przebieg postępowania

Procedura samodzielnego zbierania głosów będzie musiała rozpocząć się od zawarcia umowy z osobą posiadającą licencję doradcy restrukturyzacyjnego, objętą ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej. Osoba ta będzie pełniła funkcję nadzorca układu. Treść umowy będzie kształtowana przez strony dowolnie, w tym również w zakresie wynagrodzenia należnego nadzorca układu od dłużnika (art. 220 p.r., art. 41 p.r.)

Dowolny wybór osoby, która ma sprawować funkcję nadzorca układu, dokonany przez dłużnika spośród osób posiadających licencję doradcy restrukturyzacyjnego, jest jednym z elementów systemu, który ma doprowadzić do wyselekcjonowania przez samych przedsiębiorców osób należycie sprawujących swoją funkcję i dających najlepszą gwarancję prawidłowego realizowania obowiązków.

Po wyborze nadzorca układu konieczne będzie ustalenie dnia układowego (art. 221 ust. 1 p.r.). Postępowanie o zatwierdzenie układu będzie jedynym postępowaniem, które nie będzie wymagało wydania przez sąd orzeczenia o otwarciu postępowania. W pozostałych rodzajach postępowań restrukturyzacyjnych w oparciu o datę wydania tego orzeczenia określany jest krąg wierzytelności objętych układem, tzn. układem objęte są te wierzytelności, które powstały przed otwarciem postępowania. W postępowaniu o zatwierdzenie układu zawartego w drodze samodzielnego zbierania głosów konieczne było wprowadzenie innego rodzaju rozgraniczenia wierzytelności objętych układem od wierzytelności nim nie objętych. Temu celowi służyć będzie właśnie dzień układowy, który będzie pełnił w tym postępowaniu analogiczną funkcję, jak dzień otwarcia postępowania w innych postępowaniach restrukturyzacyjnych (art. 184 ust. 2 p.r.). Dzień układowy będzie musiał przypadać nie wcześniej niż 3 miesiące i nie później niż jeden dzień przed dniem złożenia wniosku o zatwierdzenie układu (art. 221 ust. 2 p.r.).

Po ustaleniu dnia układowego dłużnik będzie zbierał głosy na piśmie przedstawiając wierzycielom kartę do głosowania. Zawartość karty do głosowania określona będzie w ustawie precyzyjnie i poza określeniem osoby dłużnika i wierzyciela, zawierać będzie inne elementy, z których wynikać będą propozycje układowe, nie tylko w odniesieniu do danego wierzyciela, ale również co do innych wierzycieli (art. 223 ust.1 p.r.). Karta do głosowania nie spełniająca wymogów określonych w ustawie będzie nieważna (art. 223 ust.2 p.r.). W celu ułatwienia przedsiębiorcom i doradcom restrukturyzacyjnym przeprowadzania głosowania zasadne jest, by wzór karty do głosowania został określony w drodze rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości (art. 223 ust. 3 p.r.).

Choć plan restrukturyzacyjny będzie musiał być przedstawiony sądowi wraz z wnioskiem o zatwierdzenie układu, to w sytuacji, gdy propozycje układowe będą przewidywać, że dłużnikowi ma zostać udzielona pomoc publiczna, będzie on musiał być sporządzony wcześniej. Wierzycielowi, który ma udzielić pomocy, będzie się bowiem doręczać, wraz z kartą do głosowania, plan restrukturyzacyjny zawierający informacje dotyczące pomocy publicznej udzielonej łącznie

dłużnikowi oraz obejmujący sporządzony przez nadzorcę układu test prywatnego wierzyciela lub inwestora.

Sposób doręczania karty do głosowania, ewentualne wykorzystanie możliwości wcześniejszych negocjacji dłużnika z wierzycielami, pozostawiony będzie wyłącznej inicjatywie stron. Szczegółowy tryb postępowania będzie zatem zależał tylko od strategii przyjętej przez dłużnika.

Z kolei wierzyciele po otrzymaniu karty do głosowania, jeżeli uznają, że zawarte w niej informacje będą niewystarczające do podjęcia decyzji, będą mieli prawo otrzymania od nadzorcy układu informacji o sytuacji majątkowej dłużnika i możliwości wykonania układu (art. 226 ust 1 p.r.). Dla ułatwienia otrzymywania takich informacji karta do głosowania będzie musiała zawierać dane kontaktowe nadzorcy układu.

Jeżeli z jakichkolwiek powodów wierzyciel uzna, że procedura samodzielnego zbierania głosów odbywa się nieprawidłowo (np. propozycje układowe są niezgodne z prawem), będzie miał prawo zgłosić na ręce nadzorcy układu zastrzeżenia, które zostaną złożone do sądu wraz z wnioskiem o zatwierdzenie układu (art. 226 ust.2).

Z kolei wierzyciel, który ma udzielić pomocy publicznej, będzie mógł na podstawie otrzymanego planu restrukturyzacyjnego i własnej oceny dojść do przekonania, że propozycje układowe przewidują udzielenie dłużnikowi pomocy publicznej, która nie stanowi pomocy *de minimis*, co oznacza konieczność uzyskania zgody właściwego organu. Wówczas w terminie 14 dni taki wierzyciel zobowiązany będzie zawiadomić dłużnika i nadzorcę składając jednocześnie opinię w sprawie możliwości udzielenia pomocy.

W przypadku zgłoszenia trafnych zastrzeżeń co do prawidłowości procedury (np. zgłoszenia propozycji układowych niezgodnych z prawem bądź propozycji układowych przewidujących udzielenie pomocy publicznej wymagającej zgody właściwego organu) dłużnik będzie musiał zmienić propozycje układowe na zgodne z prawem np. przewidujące udzielenie pomocy publicznej w zakresie, który nie wymaga zgody właściwego organu. Ze zmianą propozycji układowych wiązać się będzie konieczność powtórzenia całej procedury głosowania. W przeciwnym razie, mimo uzyskania wymaganej większości, sąd nie zatwierdzi układu z uwagi na sprzeczność układu z prawem.

Głos wierzyciela zachowa ważność, o ile wniosek dłużnika o zatwierdzenie układu wpłynie do sądu przed upływem 3 miesięcy od daty oddania głosu (art. 225 p.r.). Termin ten wyznaczy okres, w którym dłużnik musi zebrać większość wymaganą do zawarcia układu.

W postępowaniu o zatwierdzenie układu zawartego w drodze samodzielnego zbierania głosów przewidziany będzie wyjątkowy wymóg większości niezbędnej do zawarcia układu. Układ będzie zawarty, jeżeli za jego przyjęciem wypowie się większość wierzycieli uprawnionych do głosowania nad układem, mających łącznie co najmniej dwie trzecie sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem (art. 227 ust. 1 p.r.). Zasadnicza różnica polegać na tym, że w pozostałych postępowaniach restrukturyzacyjnych wymagana większość będzie liczona od sumy wierzycieli głosujących, a nie uprawnionych do głosowania. Różnica w tym zakresie wynika z konieczności wyeliminowania działań dłużnika, które zmierzałyby do braku rzeczywistego powiadomienia wierzycieli (braku doręczenia im propozycji układowych) i przedstawienia ich przed sądem jako wierzycieli biernych, którzy nie będą brani pod uwagę przy ustalaniu niezbędnych większości. W pozostałych bowiem postępowaniach to sąd dokonuje odpowiednich zawiadomień wierzycieli, a zatem wyeliminowane będzie ryzyko tendencyjnie niewłaściwego doręczania propozycji układowych.

W postępowaniu tym będzie również przewidziana możliwość głosowania w grupach wierzycieli i możliwość przyjęcia układu mimo braku odpowiednich większości w niektórych grupach.

Same zasady objęcia układem danych wierzytelności, czy też wyłączenia prawa głosu wynikać będą z przepisów o zgromadzeniu wierzycieli.

Po uzyskaniu odpowiedniej większości głosów za układem i powiadomieniu pozostałych wierzycieli dłużnik będzie składał do sądu wniosek o zatwierdzenie układu, który będzie zawierał zebrane karty z głosami wierzycieli (art. 229 p.r.)

Z uwagi na fakt, że w postępowaniu będzie już funkcjonował profesjonalny podmiot tj. doradca restrukturyzacyjny pełniący funkcję nadzorcy układu, zasadne będzie nałożenie na niego obowiązku złożenia szeregu dokumentów, który na gruncie dotychczasowych przepisów (przy składaniu wniosku o ogłoszenie upadłości) obciąża dłużnika (art. 230 ust. 1 i 2 p.r.). Zdjęcie tego obowiązku z dłużnika będzie niezmiernie istotne, gdy wniosek będzie składał mały przedsiębiorca, dla którego sporządzenie prawidłowego wniosku nastroczałoby w praktyce ogromne trudności. Złożenie sprawozdania przez nadzorcę będzie miało również ten dodatkowy walor, że wiarygodność takich dokumentów będzie większa. Zauważyć bowiem należy, że sąd zatwierdzając układ będzie bazował wyłącznie na złożonych dokumentach. Jeżeli więc znajdą się w nich nieprawdziwe dokumenty, to nadzorca układu będzie odpowiadał przed wierzycielami z tytułu niezachowania należytej staranności przy pełnieniu swojej funkcji. Odpowiedzialność nadzorcy układu wobec wierzycieli będzie przy tym miała realny wymiar z uwagi na konieczność posiadania przez doradcę restrukturyzacyjnego umowy odpowiedzialności cywilnej.

Powyższe założenia legły u podstaw szczególnego uregulowania sposobu usuwania braków formalnych zawartych w sprawozdaniu nadzorcy układu, uwzględniającego fakt, że sam wniosek w całości pozostanie wnioskiem dłużnika (art. 231 ust. 2 i 3 p.r.).

Wymogi formalne wniosku i sprawozdania nadzorcy układu mają na celu maksymalne ułatwienie sądowi kontroli samego aktu głosowania oraz kontroli, czy zostały uzyskane odpowiednie większości. Jednocześnie sąd będzie miał dostateczny materiał dowodowy by móc ocenić zawarty układ pod kątem zgodności z prawem i braku naruszenia praw wierzycieli, którzy głosowali przeciwko układowi.

Z tych względów przewiduje się, że sąd winien wydać swoje orzeczenie w terminie dwóch tygodni od wpłynięcia wniosku nie posiadającego braków formalnych. Zażalenie będzie przysługiwało wszystkim uczestnikom postępowania (art. 233 ust. 1 p.r.).

Z chwilą wydania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu nadzorca układu będzie nabywał uprawnienia nadzorcy sądowego (art. 234 p.r.). Regulacja ta, poza celem zabezpieczającym, umożliwiać będzie również uznawanie tego postępowanie na gruncie Rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 w sprawie postępowania upadłościowego.

Jak wskazano wcześniej, przesłanką negatywną dla tego postępowania będzie okoliczność, iż suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem przekraczać będzie 15 % sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem. Okoliczność ta może ujawnić się w toku samodzielnego zbierania głosów. Wówczas nadzorca układu niezwłocznie poinformuje dłużnika na piśmie o niemożności zawarcia układu w tym trybie. Może ona jednak zostać ujawniona dopiero w momencie zagłosowania przez niemal wszystkich wierzycieli. W takiej sytuacji zasadne jest wprowadzenie rozwiązania, które choćby częściowo wykorzysta uzyskane efekty w postaci oddanych ważnie głosów. Z tych względów głosy na piśmie zebrane przez dłużnika, nie dawniej niż 3 miesiące przed dniem złożenia wniosku o otwarcie postępowania układowego lub sanacyjnego, zachowają ważność w głosowaniu na zgromadzeniu wierzycieli w otwartym postępowaniu, jeżeli zostaną złożone do akt wraz z wnioskiem o otwarcie postępowania, niezależnie od daty w jakiej odbędzie się zgromadzenie, o ile propozycje układowe nie będą mniej korzystne dla wierzycieli niż przedłożone im w trybie samodzielnego zbierania głosów przez dłużnika. Wierzyciel zawiadamiany o zgromadzeniu

wierzycieli w celu głosowania nad układem będzie informowany, że w aktach znajduje się oddany przez niego głos, który będzie uznany za ważny, jeżeli wierzyciel nie złoży odmiennego oświadczenia (art. 228 ust. 2 p.r.).

Tytuł II. Przyspieszone postępowanie układowe

Dział I. Przepisy ogólne

Mimo, że podstawowa przesłanka umożliwiająca skorzystanie z procedury samodzielnego zbierania głosów i zatwierdzenia układu, tj. suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem nie większa niż 15 % sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem, występuje w praktyce bardzo często, to w wielu sytuacjach skorzystanie z tej procedury będzie niemożliwe lub nadmiernie utrudnione.

Przed wszystkim wierzyciele mogą nie mieć dostatecznego zaufania do nadzorca układu wychodząc z założenia, że osoba, której wynagrodzenie będzie ustalane przez dłużnika, nie będzie udzielała rzetelnych informacji wierzycielowi. Z tego względu wierzyciele będą gotowi zagłosować za układem pod warunkiem, że plan restrukturyzacyjny i ocenę realności propozycji układowych sporządzi nadzorca wyznaczony przez sąd.

Możliwe też będą sytuacje, w których dłużnik będzie chciał uzyskać natychmiastową ochronę sądową przed egzekucjami prowadzonymi przez część wierzycieli sprzeciwiających się propozycjom układowym. Sytuacja przedsiębiorstwa dłużnika może być na tyle trudna, że dalsze prowadzenie egzekucji zniweczy możliwość zawarcia jakiegokolwiek układu. W przyspieszonym postępowaniu układowym, po jego otwarciu, postępowania egzekucyjne będą zawieszane z mocy prawa, a dokonane zajęcia rachunku bankowego będą mogły być uchylone na mocy postanowienia sędziego-komisarza. Takich możliwości nie będzie w postępowaniu o zatwierdzenie układu.

Podstawowe regulacje w przyspieszonym postępowaniu układowym będą analogiczne, jak w obecnie obowiązującej procedurze wstępnego zgromadzenia wierzycieli. Zasadnicze różnice będą wynikały przede wszystkim z wyeliminowania jakichkolwiek związków z upadłością. Jednocześnie dłużnik nie będzie miał możliwości wyboru między przyspieszonym postępowaniem układowym a „zwykłym” postępowaniem układowym (decydujące będzie kryterium poziomu wierzytelności spornych – art. 236 p.r.). W efekcie zasadnym jest ustanowienie takich regulacji prawnych, które maksymalnie zbliżą do siebie oba postępowania tak, aby dłużnik mający mniejszy poziom wierzytelności spornych nie był w gorszej sytuacji niż dłużnik mający ponad 15% takich wierzytelności.

Dział II. Wniosek o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego

Przyspieszone postępowanie układowe wszczynane będzie na wniosek dłużnika. Wymogi formalne wniosku zbliżone będą do obecnych wymogów wniosku o ogłoszenie upadłości, z tym że konieczne będzie złożenie odpisów propozycji układowych dla wszystkich wierzycieli tak by umożliwić jak najszybsze wyznaczenie zgromadzenia i powiadomienie wierzycieli doręczając im odpisy propozycji układowych (art. 237 ust. 1 pkt 2 p.r.).

Wniosek będzie musiał również zawierać wykaz wierzytelności spornych, gdyż z tego wykazu będzie wynikała podstawowa przesłanka warunkująca możliwość skorzystania z tej procedury tj. ustalenie, czy suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem nie przekracza 15 % sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem (art. 237 ust. 1 pkt 8 i 9 p.r.).

Z uwagi na fakt, że negatywna przesłanka warunkująca otwarcie postępowania układowego i sanacyjnego, tj. uprawdopodobnienie zdolności dłużnika do bieżącego zaspokajania kosztów

postępowania i zobowiązań powstałych po ich otwarciu, nie ma zastosowania do przyspieszonego postępowania układowego, niezbędne jest zapewnienie na minimalnym poziomie pokrycia kosztów tego postępowania. Z tego względu wraz z wnioskiem konieczne będzie uiszczenie zaliczki na poczet wydatków w toku przyspieszonego postępowania układowego w wysokości 3.000 złotych i przedstawienie dowodu jej uiszczenia (art. 239 p.r.).

Wydatki przyspieszonego postępowania układowego w pierwszej kolejności będą pokrywane z zaliczki uiszczonej przez dłużnika. Sąd będzie mógł zażądać zaliczki na wydatki przyspieszonego postępowania układowego w kwocie przewyższającej kwotę 3.000 zł pod rygorem umorzenia postępowania. Żądanie dodatkowej zaliczki nie wstrzyma biegu postępowania (art. 216 p.r.).

Dział III. Postanowienie o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego

Sąd rozpozna wniosek o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego na posiedzeniu niejawnym na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku, z których wynikać będą okoliczności potrzebne do jego rozpoznania. W szczególności, sąd na podstawie dokumentów ustali, czy suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem nie przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem. Z uwagi na ograniczony zakres przesłanek warunkujących otwarcie postępowania sąd winien rozpoznać taki wniosek w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku nie posiadającego braków formalnych (art. 240 p.r.).

Uwzględniając wniosek sąd wyda postanowienie o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego, w którym określi dłużnika oraz wyznaczy sędziego – komisarza oraz nadzorcę sądowego. Na postanowienie o odmowie otwarcia przyspieszonego postępowania układowego służyć będzie zażalenie wyłącznie dłużnikowi. Dla wierzycieli postanowienie o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego będzie zaskarżalne jedynie w zakresie jurysdykcji krajowej (art. 241, art. 245 ust.1, art. 236 p.r.).

Dział IV. Skutki otwarcia przyspieszonego postępowania układowego

Skutki otwarcia przyspieszonego postępowania układowego zbliżone będą do obecnych skutków otwarcia postępowania upadłościowego z możliwością zawarcia układu i wiązać się będą przede wszystkim z obowiązkiem dłużnika udzielania wyjaśnień, powstaniem masy układowej i zakazem jej obciążania (art. 249, art. 253 p.r.) Nieważne będą postanowienia umowy zastrzegające na wypadek złożenia wniosku lub otwarcia przyspieszonego postępowania układowego zmianę lub rozwiązanie stosunku prawnego, którego stroną jest dłużnik. Postanowienia umowy, której stroną jest dłużnik, uniemożliwiające albo utrudniające osiągnięcie celu przyspieszonego postępowania układowego będą bezskuteczne w stosunku do masy układowej (art. 254 p.r.).

W skład masy wchodzi również przedmioty nienależące do dłużnika, ale służące do prowadzenia jego przedsiębiorstwa (art. 249 p.r.). Wejście tych przedmiotów w skład masy w żaden sposób nie narusza praw osób trzecich, które mogą na ogólnych zasadach dochodzić np. wydania rzeczy, z uwzględnieniem ograniczeń dla postępowań cywilnych wynikających z otwarcia postępowania układowego. Wprowadzenie w postępowaniach restrukturyzacyjnych pojęcia masy układowej albo sanacyjnej uzasadnione jest koniecznością określenia uprawnień nadzorczy sądowego albo zarządcy, jak również – w postępowaniu sanacyjnym – przyjęcia konstrukcji bezskuteczności wobec masy. Z uwagi jednak na okoliczność, że wejście w skład masy nie będzie w żaden sposób równoznaczne z uznaniem, że dany przedmiot należy do majątku dłużnika, w postępowaniach restrukturyzacyjnych nie będzie potrzeby stosowania procedury wyłączenia z masy podobnej do przewidzianej w postępowaniu upadłościowym.

Skutki otwarcia postępowania dla uczestnika systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, czy strony umowy ramowej dotyczącej terminowych operacji finansowych, pożyczki instrumentów finansowych lub sprzedaży instrumentów finansowych będą analogiczne jak w obecnych rozwiązaniach prawnych.

Zachowane zostaną również obecne regulacje dotyczące zakazu spełniania świadczeń wynikających z wierzytelności, które z mocy prawa są objęte układem, czy też zakazu potrącania (art. 258, art. 259 p.r.).

Otwarcie przyspieszonego postępowania układowego będzie miało na celu również swoiste spetryfikowanie sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstwa dłużnika do czasu podjęcia decyzji przez ogół wierzycieli, co do dalszego losu dłużnika i ewentualnego przyjęcia układu. Celowi temu służy wykluczenie możliwości wypowiedzenia umowy najmu lub dzierżawy, a także umów kredytu, leasingu, ubezpieczeń majątkowych, umów rachunku bankowego, umów poręczeń i gwarancji bankowych oraz akredytyw, jak również umów obejmujących licencje udzielone dłużnikowi. Ochrona dłużnika nie powinna jednak sięgać aż do wykluczenia prawa do wypowiedzenia umowy nawet w sytuacji, gdyby dłużnik w dalszym ciągu po otwarciu postępowania nie regulował swoich wynikających z tych umów zobowiązań nieobjętych układem. Stanowiłoby to ewidentne, nieuzasadnione zaburzenie uprawnień obu stron umowy niezgodne z konstytucyjnymi zasadami. Okoliczności zaistniałe po otwarciu postępowania mogą zatem być podstawą wypowiedzenia umowy (art. 262 ust. 3 p.r.).

Otwarcie przyspieszonego postępowania układowego nie wyłączy możliwości wszczęcia przez wierzyciela postępowań sądowych i administracyjnych w celu dochodzenia wierzytelności podlegających ujęciu w spisie wierzytelności. Zauważyć należy, że przyspieszone postępowanie układowe z założenia będzie krótkim postępowaniem trwającym 2-3 miesiące. Wprowadzanie jakichkolwiek regulacji wpływających na tok postępowań sądowych między dłużnikiem a poszczególnymi wierzycielami skutkowałby wyłącznie zakłóceniem toku tych postępowań i ich przedłużeniem. Dla zapewnienia ochrony praw ogółu wierzycieli wystarczające będzie nałożenie na dłużnika obowiązku niezwłocznego informowania nadzorca sądowego o wszystkich postępowaniach sądowych i administracyjnych dotyczących masy układowej prowadzonych na rzecz lub przeciwko dłużnikowi. W sprawach tych uznanie roszczenia, zrzeczenie się roszczenia, zawarcie ugody lub przyznanie okoliczności istotnych dla sprawy przez dłużnika bez zgody nadzorca sądowego nie będzie wywierało skutków prawnych (art. 263, art. 264 p.r.).

Z kolei postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem, wszczęte przed otwarciem przyspieszonego postępowania układowego, ulegać będzie zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania. Co istotne z punktu widzenia organów i stron postępowania, nie będzie konieczności wydawania w tym zakresie odrębnego postanowienia. Organy egzekucyjne wyłącznie na podstawie samego postanowienia o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego winny powstrzymać się od kontynuowania egzekucji. Jednakże, jak wskazuje praktyka, organy egzekucyjne nie zawsze tak robią w sytuacji, gdy nie posiadają orzeczenia dotyczącego ich konkretnego postępowania egzekucyjnego. Mimo że taka praktyka organów egzekucyjnych jest nieprawidłowa, zasadne jest wprowadzenie regulacji, że na wniosek dłużnika lub nadzorca sądowego sędzia-komisarz postanowieniem stwierdzi zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Postanowienie to będzie podlegało doręczeniu również organowi egzekucyjnemu (art. 265 ust. 1 p.r.).

Sędzia-komisarz na wniosek dłużnika lub nadzorca sądowego będzie mógł uchylić zajęcia dokonane przed otwarciem przyspieszonego postępowania układowego w postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym dotyczącym wierzytelności objętej z mocy prawa układem, jeżeli

będzie to konieczne dla dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa. Podkreślić należy, że decyzja w tym zakresie nie powinna być automatyczna, lecz będzie wynikała z określonych okoliczności (art. 265 ust. 2 p.r.).

Wierzyciel posiadający wierzytelność zabezpieczoną na mieniu dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską będzie mógł w toku przyspieszonego postępowania układowego prowadzić egzekucję wyłącznie z przedmiotu zabezpieczenia. Będzie to istotna zmiana w porównaniu z obecnym stanem prawnym, w którym wierzyciel posiadający na przykład zabezpieczenie w postaci hipoteki nie kierował egzekucji do nieruchomości, lecz do środków zgromadzonych na rachunku bankowym (nie objętych żadnym zabezpieczeniem). W efekcie postawa wierzyciela posiadającego zabezpieczenie rzeczowego w istocie warunkowała dalsze prowadzenia przedsiębiorstwa przez dłużnika. W ten sposób wierzyciel rzeczowy uzyskiwał nadmiernie uprzywilejowaną pozycję w porównaniu do posiadanego zabezpieczenia. Istota zabezpieczeń rzeczowych i ich zasadne uprzywilejowanie w systemie prawnym nie powinny być podstawą do nadmiernego rozszerzania uprawnień kosztem pozostałych uczestników postępowania – w tym wypadku kosztem nie tylko dłużnika, ale również pozostałych wierzycieli, dla których z możliwością dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa dłużnika bezpośrednio związana jest szansa na uzyskanie większego zaspokojenia (art. 266 p.r.).

Sędzia-komisarz na wniosek dłużnika lub nadzorcy sądowego będzie mógł zawiesić postępowanie egzekucyjne co do wierzytelności nieobjętych z mocy prawa układem, jeżeli egzekucję skierowano do przedmiotu zabezpieczenia niezbędnego do prowadzenia przedsiębiorstwa.

Zasadą będzie, że otwierając przyspieszone postępowanie układowe dłużnik zachowa zarząd własny. Jednakże w szczególnych okolicznościach zarząd ten może mu zostać odebrany, gdy na skutek naruszenia prawa w zakresie sprawowania zarządu dojdzie do pokrzywdzenia wierzycieli lub pojawią się inne okoliczności uzasadniające wątpliwości co do rzetelności dłużnika. W porównaniu z obecnym stanem prawnym podstawy odebrania zarządu własnego zostaną istotnie zawężone, ograniczając sytuacje, w których możliwa będzie taka decyzja sądu. Ponadto na takie postanowienie będzie zgodnie z art. 248 p.r. przysługiwać zażalenie dłużnikowi.

Uwagi ogólne o dalszym przebiegu postępowania

Po ustanowieniu nadzorcy sądowego będzie on zobowiązany w terminie 2 tygodni przygotować i złożyć sędziemu-komisarzowi spis wierzytelności (art. 86 ust. 2 p.r.), spis wierzytelności spornych (art. 86 ust. 3 p.r.) oraz plan restrukturyzacyjny (art. 8 ust. 2 p.r.). Na zgromadzeniu wierzycieli nadzorca sądowy składać będzie aktualny spis wierzytelności i spis wierzytelności spornych, jeżeli od dnia sporządzenia spisów zaszły zmiany (art. 86 ust. 4 p.r.). W przyspieszonym postępowaniu układowym, z uwagi na niski poziom wierzytelności spornych, wykluczone będzie wnoszenie sprzeciwów. Dłużnik będzie miał prawo zgłosić zastrzeżenia co do ujęcia wierzytelności w spisie i wówczas sędzia-komisarz dokona odpowiednich zmian w spisie wierzytelności oraz w spisie wierzytelności spornych (art. 90 p.r.). Z kolei wierzyciele, którzy nie zostali ujęci w spisie wierzytelności, a jedynie w spisie wierzytelności spornych, będą mieli prawo wnosić o dopuszczenie ich do udziału w zgromadzeniu (art. 107 ust. 3 p.r.). Jeżeli wierzytelność zostanie uprawdopodobniona sędzia-komisarz, uwzględni wniosek i określi sumę, z jaką wierzyciel będzie głosował. Na zgromadzeniu wierzycieli sędzia-komisarz zatwierdzi spis wierzytelności będący podstawą głosowania. Nadzorca sądowy na zgromadzeniu przedstawi główne założenia planu restrukturyzacyjnego oraz złoży opinię o możliwości wykonania układu (art. 119-120 p.r.). Głosowanie nad układem odbywać się będzie na zasadach ogólnych, podobnie jak zatwierdzanie układu. Sąd będzie odmawiał zatwierdzenia układu, gdy suma spornych wierzytelności

uprawnających do głosowania nad układem będzie przekraczała 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem. Jeżeli okoliczność ta ujawni się po przyjęciu układu, sąd będzie mógł zatwierdzić układ, o ile zostanie wykazane, że dłużnik nie wiedział o istnieniu wierzytelności spornych, a ich zaspokojenie w wyniku wykonania układu nie będzie mniejsze niż w razie ogłoszenia upadłości dłużnika (art. 158 ust. 3 i 4 p.r.).

Należy przewidywać, że przyspieszone postępowanie układowe będzie trwało ok. 2 miesiące, a w przypadku, gdy przewidywane będzie wsparcie organu publicznoprawnego – ten okres może wydłużyć się o 1-2 miesiące.

Tytuł III. Postępowanie układowe

Dział I. Postępowanie w przedmiocie otwarcia postępowania układowego

Rozdział I. Przepisy ogólne

Postępowanie układowe będzie przeznaczone dla przedsiębiorców, którzy nie będą mogli skorzystać ani z postępowania o zatwierdzenie układu zawartego w drodze samodzielnego zbierania głosów, ani z przyspieszonego postępowania układowego, dlatego, że suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem (art. 268 p.r.).

Z tego względu konieczne będzie sporządzenie spisu wierzytelności wraz z możliwością wnoszenia sprzeciwów, które zostaną rozpoznane przez sędziego-komisarza, a następnie będzie istniała możliwość wniesienia zażalenia, które będzie podlegało rozpoznaniu przez sąd w składzie trzyosobowym (art. 267 p.r.). Dopiero tego rodzaju tok postępowania zapewni właściwe ustalenie kręgu podmiotów uprawnionych do głosowania nad układem nawet w sytuacji sporu między uczestnikami postępowania co do istnienia wierzytelności.

Podkreślić należy, że postępowanie układowe nie będzie dostępne dla dłużników, których suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem nie przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem, gdyż wówczas nieuczciwi dłużnicy mogliby wykorzystywać dłuższe postępowanie układowe wyłącznie w celu pokrzywdzenia wierzycieli poprzez uniemożliwienie im prowadzenia egzekucji. Uczciwemu dłużnikowi w każdej sytuacji powinno zależeć na tym, aby postępowanie zmierzające do zawarcia układu z wierzycielami trwało jak najkrócej. Jeżeli więc nie będzie przeszkód prawnych do otwarcia przyspieszonego postępowania układowego, wykluczona będzie możliwość korzystania z postępowania układowego, które z założenia trwa dłużej.

Rozdział II. Wniosek o otwarcie postępowania układowego

Dłużnik we wniosku o otwarcie postępowania układowego, poza elementami, które zawierać musi wniosek o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego (art. 269 p.r.), będzie zobowiązany uprawdopodobnić zdolność do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania i zobowiązań powstałych po otwarciu postępowania układowego (art. 270 ust.1 p.r.). Ten wymóg formalny związany będzie bezpośrednio z negatywną przesłanką otwarcia postępowania określoną w art. 7 ust. 2 p.r. Badanie tej podstawowej negatywnej przesłanki do otwarcia postępowania układowego może być bardziej skomplikowane niż choćby badanie wysokości wierzytelności spornych. Z tego względu należy założyć, że postępowanie w przedmiocie otwarcia postępowania układowego będzie trwało dłużej, a wydanie orzeczenia może być w wielu sytuacjach niemożliwe na posiedzeniu niejawnym i konieczne będzie wyznaczenie rozprawy.

Rozdział III. Postępowanie zabezpieczające

Postępowanie w przedmiocie otwarcia postępowania układowego może z kolei rodzić potrzebę zabezpieczenia majątku dłużnika do czasu wydania postanowienia. Z tego względu przewiduje się możliwość ustanowienia zabezpieczenia poprzez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego, do którego stosować się będzie odpowiednio przepisy o nadzorcy sądowym, a także możliwość zawieszenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego w celu dochodzenia należności objętych z mocy prawa układem oraz uchylenia zajęcia rachunków bankowych, jeżeli będzie to niezbędne dla osiągnięcia celów postępowania układowego (art. 271 p.r.).

Uchylenie zajęć rachunków bankowych może rodzić ryzyko pokrzywdzenia wierzycieli. Z tego względu zasadne jest wprowadzenie regulacji, że wszystkie dyspozycje dłużnika (nie tylko przekraczające zwykły zarząd) dotyczące środków na rachunku bankowym, którego zajęcie uchylono, będą wymagały zgody tymczasowego nadzorcy sądowego (art. 271 ust. 3 p.r.).

Rozdział IV. Postanowienie o otwarciu postępowania układowego

Treść postanowienia, doręczenia i zawiadomienia oraz zażalenie na postanowienie o otwarciu postępowania układowego jest uregulowana analogicznie jak w przypadku przyspieszonego postępowania układowego.

Dział II. Skutki otwarcia postępowania układowego

Rozdział I. Skutki otwarcia postępowania układowego co do osoby, majątku i zobowiązań dłużnika

Skutki otwarcia postępowania układowego będą analogiczne jak skutki otwarcia przyspieszonego postępowania układowego, z tym że w terminie 1 miesiąca od dnia otwarcia postępowania nadzorca sądowy będzie ustalał skład masy układowej na podstawie wpisów w księgach dłużnika oraz dokumentów bezspornych (art. 277 p.r.). Różnica ta wynika z faktu, że ustalenie składu masy układowej w przyspieszonym postępowaniu układowym w wielu sytuacjach, z uwagi na krótki czas trwania tego postępowania oraz konieczność podjęcia w tym czasie innych niezbędnych czynności (przygotowanie spisu wierzytelności i planu restrukturyzacyjnego), doprowadziłoby tylko do zbędnego przedłużenia postępowania. Należy przy tym pamiętać, że pojęcie masy układowej różni się od pojęcia masy upadłości i nie należy jej utożsamiać z majątkiem dłużnika.

Rozdział II. Wpływ otwarcia postępowania układowego na postępowania sądowe i administracyjne

Z założenia dłuższy czas trwania postępowania układowego uzasadnia nie tylko wprowadzenie innych regulacji w zakresie ustalania składu masy układowej, ale również wprowadzenie odmiennych regulacji dotyczących wpływu otwarcia postępowania układowego na postępowania sądowe i administracyjne.

W postępowaniu układowym nadzorca sądowy będzie wstępował z mocy prawa do postępowań sądowych i administracyjnych dotyczących masy układowej. W sprawach cywilnych będzie miał on uprawnienia interwenienta ubocznego, do którego stosować się będzie odpowiednio przepisy o współuczestnictwie jednolitym, zaś w postępowaniach administracyjnych i sądownoadministracyjnych – prawa strony (art. 280 p.r.). Rozwiązanie to będzie analogiczne jak w przypadku obecnie obowiązujących przepisów dotyczących nadzorcy sądowego w postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu.

W odróżnieniu od przyspieszonego postępowania układowego, sumy uzyskane w zawieszonym z mocy prawa w momencie otwarcia postępowania układowego postępowaniu egzekucyjnym, a jeszcze niewydane, przelewa się będzie do masy układowej niezwłocznie po

wydaniu postanowienia o otwarciu postępowania układowego. Nie będzie w tym zakresie konieczne wydawanie postanowienia przez sędziego-komisarza (art. 281 p.r.).

Uwagi ogólne o dalszym przebiegu postępowania układowego

W terminie miesiąca od otwarcia postępowania układowego nadzorca sądowy będzie zobowiązany do złożenia spisu wierzytelności oraz planu restrukturyzacyjnego.

Spis wierzytelności będzie obwieszczany i będzie istniała możliwość wnoszenia sprzeciwu zarówno co do uznania danej wierzytelności, jak i co do pominięcia wierzytelności w spisie.

Sędzia-komisarz będzie zobowiązany zatwierdzić spis wierzytelności i wyznaczyć zgromadzenie wierzycieli, jeżeli suma wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem, których dotyczą sprzeciwu prawomocnie nierozpoznane, nie będzie przekraczała 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem. Postępowania w przedmiocie tych sprzeciwów będą podlegały umorzeniu przez sąd albo sędziego-komisarza, jeżeli nie zostaną prawomocnie rozpoznane do czasu głosowania na zgromadzeniu wierzycieli. Regulacja ta ma na celu maksymalne przyspieszenie postępowania układowego i wykluczenie możliwości wstrzymywania się z wyznaczeniem zgromadzenia wierzycieli w sytuacji, gdy nierozpoznane sprzeciwu dotyczą niewielkich kwotowo wierzytelności, które nie będą mogły mieć zasadniczego wpływu na zawarcie układu.

Plan restrukturyzacyjny po jego złożeniu, w sytuacji, gdy propozycje układowe przewidywać będą wsparcie pomiotów publicznoprawnych, niezwłocznie będzie doręczany organowi, który ma takiej pomocy udzielić w celu uruchomienia procedury analogicznej jak w przyspieszonym postępowaniu układowym zmierzającej do ustalenia, czy nie jest konieczne uzyskanie zgody właściwego organu na udzielenie pomocy publicznej, co wykluczałoby możliwość głosowania nad propozycjami układowymi przed uzyskaniem takiej zgody.

Po zatwierdzeniu spisu wierzytelności i braku konieczności uzyskiwania zgody na udzielenie pomocy publicznej sędzia-komisarz niezwłocznie wyznaczy termin zgromadzenia wierzycieli zarządzając doręczenie propozycji układowych wszystkim wierzycielom. Wierzycieli, których sprzeciwu nie zostały prawomocnie rozpoznane, sędzia-komisarz pouczy o możliwości dopuszczenia do udziału w zgromadzeniu, jeżeli uprawdopodobnią swoją wierzytelność (analogicznie jak wierzycieli posiadających wierzytelności sporne w przyspieszonym postępowaniu układowym).

Głosowanie nad układem oraz zatwierdzenie układu odbywać się będzie według zasad ogólnych. Należy przewidywać, że postępowanie układowe, w zależności od ilości wniesionych sprzeciwów i stopnia ich skomplikowania, będzie trwało od 6 do 10 miesięcy.

Tytuł IV. Postępowanie sanacyjne

Dział I. Postępowanie w przedmiocie otwarcia postępowania sanacyjnego

Rozdział I. Przepisy ogólne

Postępowanie sanacyjne będzie przeznaczone dla przedsiębiorców, którzy z różnych powodów nie będą mogli zawrzeć układu z wierzycielami w ramach wcześniej opisanych postępowań.

Przed wszystkim wierzyciele będą mogli uznać, że dłużnik nie jest w stanie wykonać zaproponowanego układu lub zaproponowane propozycje układowe nie będą dla nich satysfakcjonujące. Postępowanie sanacyjne poprzez możliwość zastosowania wyjątkowych instrumentów prawnych (możliwość odstąpienia od niekorzystnych dla dłużnika umów, możliwość dostosowania poziomu zatrudnienia do potrzeb z wykorzystaniem uprawnień przysługujących dotychczas wyłączenie syndykowi oraz możliwość sprzedaży zbędnych składników majątkowych ze skutkiem sprzedaży egzekucyjnej) umożliwi istotną poprawę sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstwa

na tyle, że będzie możliwe wykonanie zaproponowanego układu lub możliwe będzie zaproponowanie wierzycielom bardziej korzystnych propozycji układowych (art. 283 p.r.).

Czas trwania przyspieszonego postępowania układowego, ale także postępowania układowego może być też zbyt krótki, aby uzyskać i wdrożyć inne, zewnętrzne formy naprawy przedsiębiorstwa. Zwykle pozyskanie inwestora i zawarcie z nim odpowiednich umów wymaga wielu miesięcy negocjacji, po zakończeniu których dopiero można odpowiedzialnie formułować propozycje układowe. Również uzyskanie akceptacji Komisji Europejskiej na pomoc publiczną wymaga przeprowadzenia procedury, która w najlepszym razie trwa wiele miesięcy.

W okresach tych zasadne jest udzielenie przedsiębiorstwu dłużnika ochrony przed prowadzeniem egzekucje przez wierzycieli zainteresowanych wyłącznie odzyskaniem swoich należności. Ponadto postępowanie układowe tylko w nieznacznym stopniu chroni przedsiębiorstwo dłużnika przed egzekucją ze strony wierzycieli nieobjętych układem. Rzeczywistość gospodarcza jednoznacznie wskazuje, że największe wierzytelności przysługują bankom, które posiadają zabezpieczenia rzeczowe wykluczające ich z układu. Możliwość zawieszenia egzekucji prowadzonych przez takie podmioty jedynie na okres 3 miesięcy i to po uzyskaniu akceptacji sędziego-komisarza, jest w wielu sytuacjach zupełnie niewystarczająca i uniemożliwia uratowanie przedsiębiorstwa.

Praktyka wskazuje, że restrukturyzacja przedsiębiorstwa nie zawsze wymaga szczególnych działań, a jedynie czasu, w trakcie którego możliwe jest dokonanie podstawowych zmian bez presji egzekucji.

Korzyści płynące z postępowania sanacyjnego będą jednakże tak atrakcyjne dla dłużnika, że prawdopodobne mogłoby stać się nadużywanie tej procedury przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli. Zasadne jest więc wprowadzenie jako zasady konieczności odbierania dłużnikowi zarządu własnego i ustanawianie zarządcy. Taka decyzja będzie logiczna w odniesieniu do podmiotu, który doprowadził do tak trudnej sytuacji swojego przedsiębiorstwa, że jedynym ratunkiem pozostaje skorzystanie z najdalej idących instrumentów jego naprawy.

Podkreślić należy, że osoba zarządcy oraz konieczność uzyskiwania akceptacji sędziego-komisarza na działania zaplanowane w planie restrukturyzacyjnym będzie gwarancją, że interes dłużnika nie będzie chroniony za wszelką cenę, lecz zostaną uwzględnione słuszne prawa nie tylko wierzycieli, ale również pracowników i kontrahentów dłużnika.

Objęcie zarządu przez zarządcę, którym może być jedynie doradca restrukturyzacyjny, służy nie tylko ochronie interesu wierzycieli i osób trzecich, ale ma też w założeniu stworzyć możliwość przeprowadzenia działań sanacyjnych przez profesjonalistę specjalizującego się w restrukturyzacji przedsiębiorstw. W wielu przypadkach przyczyną trudności dłużnika jest bowiem niewłaściwe zarządzanie jego przedsiębiorstwem, a udana restrukturyzacja wymaga przeprowadzenia zasadniczych zmian w tym zakresie.

Postępowanie sanacyjne różnić się będzie od innych postępowań restrukturyzacyjnych także tym, że działania restrukturyzacyjne będą podjęte w całości lub części przed głosowaniem nad układem. Wierzyciele będą mieli więc większą wiedzę co do realności propozycji układowych i możliwości regulowania zobowiązań przez dłużnika.

W zależności od sytuacji przedsiębiorstwa dłużnika plan restrukturyzacyjny może przewidywać podjęcie całości działań przed zgromadzeniem wierzycieli. Sytuacja może wyglądać inaczej w przypadku bardzo dużych przedsiębiorstw w branżach, w których restrukturyzacja musi być rozłożona na wiele lat (np. stocznie, kopalnie). Wówczas w trakcie trwania postępowania sanacyjnego zostaną podjęte jedynie pierwsze działania, które jednakże umożliwią wierzycielom lepszą ocenę możliwości dokończenia restrukturyzacji.

Rozdział II. Wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego

Projekt szczegółowo reguluje treść wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego w art. 286 p.r. Warunkiem otwarcia postępowania sanacyjnego, podobnie jak postępowania układowego, będzie uprawdopodobnienie zdolności dłużnika do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania i zobowiązań powstałych po jego otwarciu (art. 286 ust.1 pkt 4 p.r.).

Rozdział III. Postępowanie zabezpieczające

Z uwagi na charakter postępowania sanacyjnego już na etapie postępowania w przedmiocie otwarcia postępowania sanacyjnego będzie możliwe zabezpieczenie majątku dłużnika poprzez ustanowienie zarządcy tymczasowego (art. 287 ust. 1 p.r.).

Rozdział IV. Postanowienie o otwarciu postępowania sanacyjnego

Otwierając postępowanie sanacyjne sąd będzie odbierał zarząd własny dłużnikowi i wyznaczał zarządcę. W wyjątkowych przypadkach, gdy skuteczne przeprowadzenie postępowania sanacyjnego wymagać będzie osobistego udziału dłużnika lub jego reprezentantów, a jednocześnie dadzą oni gwarancję należytego sprawowania zarządu, sąd będzie mógł zezwolić dłużnikowi na wykonywanie zarządu w zakresie nieprzekraczającym zakresu zwykłego zarządu nad całością lub częścią przedsiębiorstwa.

Dział II. Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego

Rozdział I. Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego co do osoby dłużnika

W postępowaniu sanacyjnym stosować się będzie odpowiednio przepisy o skutkach otwarcia postępowania układowego z poniższymi zmianami, które uzasadnione są charakterem postępowania sanacyjnego. Otwarcie postępowania sanacyjnego spowoduje wygaśnięcie prokury oraz wszystkich innych pełnomocnictw udzielonych przez dłużnika. Zarządca będzie mógł w toku postępowania sanacyjnego udzielać prokury bądź pełnomocnictw (art. 294 p.r.). Konieczność takiej regulacji wynika z jednej strony, z konieczności zapewnienia zarządcy możliwości faktycznego przejęcia władztwa nad przedsiębiorstwem z wyłączeniem osób umocowanych przez samego dłużnika i z drugiej strony, z konieczności umożliwienia zarządcy dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa w sytuacji, gdy konieczne jest posługiwanie się pełnomocnikami i prokurentami. Jednakże to zarządca udzielając pełnomocnictw i ustanawiając prokurę będzie brał na siebie odpowiedzialność za działania tych osób.

Rozdział II. Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego co do majątku dłużnika

Z dniem otwarcia postępowania sanacyjnego mienie służące prowadzeniu przedsiębiorstwa oraz mienie należące do dłużnika będzie stawało się masą sanacyjną (art. 295 p.r.). Taka regulacja nie zmienia niczego w stosunkach właścicielskich (podobnie jak w przypadku masy układowej), a jedynie poddaje cały majątek zarówno należący do dłużnika jak i posiadany przez niego na podstawie innych stosunków prawnych zarządowi sprawowanemu przez zarządcę. Zarządca nie będzie miał uprawnień sprzedaży składników majątku nie należących do dłużnika (art. 313 ust. 1 p.r.).

Rozdział III. Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego co do zobowiązań dłużnika

W postępowaniu sanacyjnym możliwe będzie odstępowanie od umów wzajemnych na zasadach, jakie obecnie obowiązują w postępowaniu upadłościowym (art. 299 p.u.n.).

Rozdział IV. Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego co do spadków nabytych przez dłużnika

W postępowaniu sanacyjnym przepisy dotyczące skutków otwarcia postępowania co do spadków nabytych przez dłużnika będą analogiczne jak przepisy dotyczące skutków ogłoszenia upadłości co do spadków nabytych przez upadłego (art. 301-303 p.r.).

Rozdział V. Bezskuteczność i zaskarżanie czynności dłużnika objętego postępowaniem sanacyjnym

Zasadne jest wprowadzenie w postępowaniu sanacyjnym przepisów dotyczących bezskuteczności czynności prawnych dłużnika. Przepisy te w postępowaniu upadłościowym pełnią między innymi funkcję ochronną w stosunku do majątku, który powinien być przeznaczony na zaspokojenie wierzycieli. Podobnie w postępowaniu sanacyjnym bezskuteczność czynności dłużnika może umożliwić nie tylko włączenie danego składnika majątkowego do masy sanacyjnej i przez to zwiększyć stopień zaspokojenia wierzycieli, ale również może skutkować to odzyskaniem przez dłużnika zdolności regulowania swoich zobowiązań.

Jak wskazuje praktyka, uznaniem danej czynności za bezskuteczną nierzadko jest zainteresowany sam dłużnik, szczególnie w sytuacji, gdy dane czynności zostały dokonane przez poprzednich członków zarządu ze szkodą dla dłużnika będącego spółką. O ile podstawa bezskuteczności związana z czynnościami nieodpłatnymi lub czynnościami, w których wartość świadczenia dłużnika przewyższała w istotnym stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez dłużnika lub zastrzeżonego dla dłużnika oraz podstawa związana z bezskutecznością wynagrodzeń reprezentantów dłużnika pozostanie analogiczna jak w Prawie upadłościowym (art. 304 i art. 305 p.r.), o tyle brak jest podstaw do uznawania w postępowaniu sanacyjnym za bezskuteczne z mocy prawa czynności dokonywanych przez dłużnika ze spółkami powiązanymi, jeżeli wzajemne świadczenia odpowiadały swojej wartości.

Zasadne jest wprowadzenie regulacji, która umożliwi wyrównanie ubytku ekonomicznego związanego z czynnością bezskuteczną z mocy prawa lub uznaną za bezskuteczną, nie tylko poprzez przekazanie do masy sanacyjnej tego, co ubyło z majątku dłużnika lub do niego nie weszło, ale również dopuszczenie możliwości zwolnienia się przez drugą stronę z tego obowiązki poprzez zapłatę różnicy między wartością świadczoną a wartością rynkową (art. 307 ust. 2 p.r.).

Rozdział VI. Wpływ postępowania sanacyjnego na postępowania sądowe i administracyjne.

Postępowania sądowe i administracyjne dotyczące masy sanacyjnej będą mogły być wszczęte i prowadzone wyłącznie przez zarządcę albo przeciwko niemu. Postępowania te zarządca będzie prowadził na rzecz dłużnika, lecz w imieniu własnym (art. 311 ust. 1 p.r.). Regulacja ta odpowiada przepisom mającym obecnie zastosowanie zarówno do syndyka, jak i zarządcy w postępowaniu upadłościowym.

W postępowaniu sanacyjnym wszystkie postępowania egzekucyjne skierowane do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej, wszczęte przed otwarciem postępowania sanacyjnego, będą ulegały zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania (art. 312 ust. 1 p.r.).

Niezasadne jest w postępowaniu sanacyjnym wprowadzenie dalej idącego skutku w postaci umorzenia egzekucji, gdyż pamiętać należy, że postępowanie sanacyjne, w przeciwieństwie do postępowania upadłościowego, nie będzie formą egzekucji generalnej. Ponadto podstawy umorzenia postępowania sanacyjnego powodują, że taka możliwość istnieć będzie realnie w toku całego postępowania. Umorzenie postępowania egzekucyjnego stanowiłoby więc nadmierną dolegliwość dla wierzyciela prowadzącego egzekucję. Podkreślić należy, że po otwarciu postępowania sanacyjnego niedopuszczalne będzie prowadzenie egzekucji ani wierzytelności wyłączonych z układu, ani też

wierzytelności powstałych po otwarciu postępowania. Tego typu regulacja nie ogranicza obowiązku spełnienia przez zarządcę świadczenia stwierdzonego tytułem egzekucyjnym. W przypadku zaniechania w tym względzie, sędzia-komisarz będzie mógł nakazać zarządcy określone zachowanie, a w ostateczności zasadne będzie skorzystanie ze środków dyscyplinujących. Dopuszczalne będzie natomiast prowadzenie egzekucji świadczeń alimentacyjnych oraz rent z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub utratę żywiciela albo rozstrój zdrowia oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę (art. 213 ust. 4 i 5 p.r.).

Dział III. Ogólne przepisy o postępowaniu sanacyjnym

W postępowaniu sanacyjnym możliwe będzie, za zgodą sędziego-komisarza, który określi warunki zbycia, zbycie składników majątkowych należących do dłużnika i wchodzących w skład masy sanacyjnej, przy czym sprzedaż w tym trybie będzie miała skutki sprzedaży dokonanej przez syndyka w postępowaniu upadłościowym (art. 313 ust. 1 i 2). Możliwość ta obejmie tylko składniki majątkowe należące do dłużnika, nie będzie natomiast dotyczyła wchodzących w skład masy sanacyjnej przedmiotów należących do osób trzecich. Potrzeba takiej regulacji wynika z tego, że restrukturyzacja w wielu sytuacjach musi polegać na sprzedaży składników majątkowych, które nie są niezbędne do dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa, w szczególności, gdy restrukturyzacja będzie polegała na ograniczaniu działalności w zakresie nierentownym. Dłużnik nierzadko posiada też składniki majątkowe, które nie są i nigdy wcześniej nie były, w ogóle związane z prowadzoną działalnością i ich sprzedaż umożliwia uzyskanie płynnych środków bądź też ograniczenie kosztów związanych z utrzymaniem tego składnika. W postępowaniu sanacyjnym, w celu uzyskania jak największych korzyści z tego typu restrukturyzacji, zasadne jest wprowadzenie regulacji, iż sprzedaż w tym trybie wywoła skutki sprzedaży dokonanej przez syndyka w postępowaniu upadłościowym. Tylko dzięki takim skutkom w wielu przypadkach w ogóle będzie możliwa sprzedaż, tak jak to ma miejsce obecnie, gdy wartość wierzytelności zabezpieczonej hipoteką przewyższa wartość nieruchomości. Jeżeli jest to składnik zbędny przy dalszym prowadzeniu przedsiębiorstwa dłużnika, to zaniechanie jego sprzedaży generować będzie tylko dodatkowe koszty. Jednocześnie prawa wierzyciela zabezpieczonego rzeczowo będą w pełni zachowane, gdyż zarządca zobowiązany będzie w takim przypadku sporządzić odrębny plan podziału sum uzyskanych ze sprzedaży rzeczy, wierzytelności i praw obciążonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską zgodnie z ustawą Prawo upadłościowe (art. 313 ust. 3 p.r.).

Udana restrukturyzacja nie jest w wielu przypadkach możliwa bez głębokiej restrukturyzacji zatrudnienia w przedsiębiorstwie. Jak wskazuje praktyka uprawnienia syndyka w zakresie praw i obowiązków pracowniczych mogą być skutecznym instrumentem poprawy funkcjonowania przedsiębiorstwa i w efekcie uratowania choćby części miejsc pracy. Skoro ustawodawca dopuszcza ograniczenie praw pracowniczych w celu jak największego zaspokojenia wierzycieli w postępowaniu upadłościowym, to tym bardziej zasadne jest wykorzystanie tego typu instrumentu w celu ratowania przedsiębiorstwa i części miejsc pracy. Z tych względów otwarcie postępowania sanacyjnego wywoływać będzie w zakresie praw i obowiązków pracowniczych takie same skutki jak ogłoszenie upadłości, przy czym uprawnienia syndyka wykonywać będzie zarządca oraz w tym postępowaniu nie będzie stosować się przepisów art. 2-6 i art. 10 ustawy z 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników¹⁵ w zakresie procedury grupowego zwalniania (art. 314 p.r.). Na złożenie wniosku o otwarcie postępowania

¹⁵ (Dz.U. z 2003 r., nr 90, poz. 844 z późn. zm.).

sanacyjnego zdecyduje się tylko dłużnik znajdujący się w tak złej sytuacji ekonomicznej, że bez otwarcia tego postępowania nie będzie jakiegokolwiek możliwości kontynuowania działalności. Należy więc przyjąć, że obecnie wobec takiego podmiotu zostałaby ogłoszona upadłość likwidacyjna, w której syndyk, jak wskazuje praktyka, zwykle zwalnia wszystkich pracowników, którzy nie mają żadnego instrumentu ochrony swoich praw w postępowaniu upadłościowym. W postępowaniu sanacyjnym plan restrukturyzacyjny, który będzie obligatoryjnie zawierał informacje o zasadach zwalniania pracowników, będzie podlegał zatwierdzeniu przez sędziego-komisarza, który będzie miał prawo dokonywać zmian tych zasad i zakazać zarządcy zwalniania określonej kategorii pracowników lub ograniczyć skalę redukcji zatrudnienia. Sędzia-komisarz będzie mógł więc uwzględnić słuszny interes pracowników. Obecnie w postępowaniu upadłościowym brak jest takich bezpośrednich środków prawnych przysługujących sędziemu-komisarzowi, które by mogły być wykorzystane do ochrony praw pracowników. Podkreślić też należy, że celem postępowania sanacyjnego jest uratowanie przedsiębiorstwa dłużnika choćby w ograniczonym zakresie. Zatem każda redukcja zatrudnienia będzie miała na celu nie tylko uratowanie samego przedsiębiorstwa, ale również ochronę pozostałych zatrudnionych. Każde zatem udane postępowanie sanacyjne obejmujące przedsiębiorstwo, w którym zatrudnieni są pracownicy, będzie prowadziło do ograniczenia skali zwolnień.

Dział IV. Przygotowanie i realizacja planu restrukturyzacyjnego

Działania sanacyjne będą odbywały się w oparciu o plan restrukturyzacyjny. Jednakże mając na uwadze, że w postępowaniu sanacyjnym, jak wskazano wyżej, instrumenty restrukturyzacji będą mogły istotnie naruszyć interes innych podmiotów, zasadne jest wprowadzenie w tym postępowaniu odmiennych zasad.

W postępowaniu sanacyjnym w terminie 1 miesiąca od dnia otwarcia postępowania zarządca w porozumieniu z dłużnikiem składać będzie sędziemu-komisarzowi plan restrukturyzacyjny. Mając na uwadze, że postępowanie sanacyjne może dotyczyć przedsiębiorstw o wielkich rozmiarach, w uzasadnionych przypadkach termin na złożenie planu restrukturyzacyjnego będzie mógł być przedłużony przez sędziego-komisarza do 3 miesięcy, a nawet, za zgodą sędziego-komisarza, zarządca będzie mógł zlecić sporządzenie planu restrukturyzacyjnego osobom trzecim (na przykład specjalistycznej firmie specjalizującej się w restrukturyzacji tego typu przedsiębiorstw).

Jeżeli zarządca nie zdoła porozumieć się z dłużnikiem co do treści planu, składać będzie plan samodzielnie, dołączając zastrzeżenia dłużnika i własne uzasadnienie przyczyn dla których tych zastrzeżeń nie uwzględnił. Przy uwzględnieniu faktu, że plan restrukturyzacyjny będzie podlegał obwieszczeniu (co umożliwi wszystkim zainteresowanym zgłaszanie swoich zastrzeżeń), a sędzia-komisarz będzie miał obowiązek uzyskania również opinii rady wierzycieli, sędzia-komisarz będzie miał pełny i całościowy obraz proponowanych form restrukturyzacji. Na tej podstawie i w oparciu o swoje doświadczenie i posiadaną wiedzę ekonomiczną sędzia-komisarz, wyważając interesy wszystkich uczestników, będzie miał prawo zmienić treść planu i nakazać realizację, określonych działań bądź też wydać zakaz wdrażania niektórych działań przewidzianych w planie (art. 316 p.r.).

Zarządca, co do zasady, będzie realizował plan sanacyjny dopiero po zatwierdzeniu przez sędziego-komisarza. Do tego czasu zarządca będzie mógł podjąć działania mające na celu przywrócenie dłużnikowi zdolności wykonywania zobowiązań, jeżeli brak ich niezwłocznego podjęcia istotnie utrudniłby możliwość osiągnięcia celu postępowania sanacyjnego. O zamiarze podjęcia działań zarządca poinformuje sędziego-komisarza, który będzie mógł w terminie trzech dni zakazać podjęcia wskazanych działań (art. 318 p.r.).

W toku realizacji, stosownie do zmiany okoliczności sprawy, plan restrukturyzacyjny będzie mógł być zmieniany. Do zmiany planu restrukturyzacyjnego będzie stosować się odpowiednio procedurę jak przy zatwierdzaniu planu (art. 319 p.r.).

Część V

Przepisy z zakresu międzynarodowego postępowania restrukturyzacyjnego

Tytuł I

Przepisy ogólne

Regulacja międzynarodowego postępowania restrukturyzacyjnego przyjęta w projekcie została ograniczona jedynie do zagadnień dotyczących:

- a) jurysdykcji krajowej;
- b) uprawnień zagranicznego wierzyciela w postępowaniu restrukturyzacyjnym;
- c) międzynarodowej współpracy sędziów-komisarzy, nadzorców sądowych i zarządców.

Projekt nie reguluje uznawania orzeczeń zagranicznych sądów ani wtórnego postępowania restrukturyzacyjnego. Zagadnienia te zostały wyczerpująco uregulowane w prawie upadłościowym. Wynika to z faktu, że w odniesieniu do zagranicznego postępowania może być niekiedy trudno jednoznacznie rozstrzygnąć czy ma ono charakter upadłościowy czy restrukturyzacyjny. Stąd też odrębne uregulowanie uznawania zagranicznych orzeczeń o wszczęciu postępowania upadłościowego i uznawania orzeczeń o wszczęciu postępowania restrukturyzacyjnego nie wydawało się właściwe. Zagraniczne postępowania restrukturyzacyjne są zatem w dalszym ciągu objęte zakresem definicji „zagranicznego postępowania upadłościowego” z art. 379 pkt 1 Prawa upadłościowego. Zrezygnowano również z odrębnej regulacji dotyczącej wtórnych postępowań restrukturyzacyjnych wychodząc z założenia, że nie jest pożądane zawieranie w Polsce układu odmiennego od układu zawartego w zagranicznym postępowaniu upadłościowym. Postępowanie dotyczące uznania skuteczności układu zawartego za granicą zostało uregulowane w Prawie upadłościowym.

Projekt zakłada, że przepisów z zakresu międzynarodowego postępowania restrukturyzacyjnego nie stosuje się, jeżeli umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, albo prawo organizacji międzynarodowej, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem, stanowi inaczej (art. 321 p.r.). Chodzi tu przede wszystkim o Rozporządzenie Rady (WE) nr 1346/2000 w sprawie postępowania upadłościowego, które, w odniesieniu o spraw o charakterze unijnym reguluje kwestie jurysdykcji krajowej, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, współpracy organów i praw zagranicznych wierzycieli.

Projekt utrzymuje funkcjonującą obecnie w p.u.n. zasadę, zgodnie z którą każdy wierzyciel, którego miejsce zwykłego pobytu, miejsce zamieszkania lub siedziba znajdują się za granicą, może pisemnie zgłosić swoje wierzytelności w postępowaniu upadłościowym i korzysta w postępowaniu restrukturyzacyjnym z praw, które przysługują wierzycielowi krajowemu. Dotyczy to również należności podatkowych i innych ciężarów publicznych oraz należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne. W przeciwieństwie do postępowania upadłościowego nie byłoby uzasadnione uzależnienie udziału tych wierzytelności w postępowaniu od możliwości ich dochodzenia w Polsce na podstawie odrębnych przepisów. Postępowanie restrukturyzacyjne w przeciwieństwie do postępowania upadłościowego nie powoduje bowiem egzekucyjnego zaspokojenia wierzyciela, ale prowadzi do restrukturyzacji jego wierzytelności i zaspokojenia jej dobrowolnie przez dłużnika w drodze wykonania układu (art. 322 p.r.).

Regulacja dotycząca zasad doręczeń w przypadku wierzyciela zagranicznego (art. 323 p.r.) uwzględnia stanowisko Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyrażone w wyroku z dnia 19 grudnia 2012 r. w sprawie C-325/11 *Alder v. Orłowska*.

Tytuł II

Jurysdykcja krajowa

W odniesieniu do podstawowego łącznika jurysdykcyjnego projekt przewiduje ujednoczenie z przepisami unijnymi. W konsekwencji, do wyłącznej jurysdykcji sądów polskich będą należały sprawy restrukturyzacyjne, jeżeli w Rzeczypospolitej Polskiej będzie znajdował się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika (postępowanie główne). Sądom polskim będzie przysługiwała również jurysdykcja, jeżeli dłużnik będzie prowadził w Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą albo miał miejsce zamieszkania lub siedzibę albo majątek (postępowanie uboczne).

Tytuł III

Współpraca z sądami zagranicznymi i zarządcami zagranicznymi

Dopuszczenie fakultatywnej jurysdykcji sądów polskich w sprawach restrukturyzacyjnych zakłada możliwość prowadzenia przeciwko temu samemu dłużnikowi, w jednym czasie, kilku postępowań restrukturyzacyjnych. Skoro tak, to w praktyce sądów upadłościowych mogą pojawić się problemy związane z zaistnieniem potrzeby lub nawet konieczności nawiązania współpracy z zagranicznym zarządcą lub zagranicznym sądem, prowadzącym postępowanie restrukturyzacyjne dotyczące tego samego dłużnika. W przypadku prowadzenia równoległych postępowań restrukturyzacyjnych dotyczących tego samego dłużnika międzynarodowa współpraca organów tych postępowań jest niezbędna dla zapewnienia sprawnego i efektywnego przeprowadzenia restrukturyzacji oraz dla uniknięcia podwójnego zaspokojenia wierzycieli. Oznacza to, że sąd restrukturyzacyjny, a zwłaszcza sędzia-komisarz kierujący postępowaniem po ogłoszeniu upadłości, mają obowiązek współpracy z sądem i zarządcą zagranicznym. Nie oznacza to jednak, że zawsze ta współpraca musi mieć charakter bezpośredni. Wybierając określone metody i formy współpracy transgranicznej sąd restrukturyzacyjny i sędzia komisarz powinni mieć na względzie postulat efektywności stosowania prawa. Zgodnie z tym postulatem sądowe organy postępowania restrukturyzacyjnego powinny korzystać z takich metod współpracy, które wywołają skutki pozwalające osiągnąć zamierzony stan rzeczy co oznacza, że zakres i formy współpracy mogą być zróżnicowane w zależności od potrzeb konkretnego postępowania.

Pierwszym i zasadniczym elementem gwarantującym efektywną współpracę jest możliwość bezpośredniej komunikacji. Stąd też projekt przewiduje, że sąd i sędzia-komisarz będą mogli porozumieć się bezpośrednio z sądem zagranicznym i zarządcą zagranicznym, w tym również przez telefon, faks lub pocztę elektroniczną (art. 328 p.r.), a nadzorca sądowy lub zarządca ustanowieni w postępowaniu restrukturyzacyjnym będą mogli porozumiewać się z sądem zagranicznym oraz z zarządcą zagranicznym bezpośrednio lub za pośrednictwem sędziego-komisarza (art. 329 p.r.).

Projekt przewiduje również, że w sprawach uregulowanych przepisami niniejszej części sąd i sędzia-komisarz współpracują z sądem zagranicznym i zarządcą zagranicznym (art. 330 p.r.). Należy podkreślić, że przepis ten nie tylko będzie źródłem kompetencji sądu i sędziego komisarza w zakresie podejmowania współpracy ale również będzie nakładał na te organy obowiązek podjęcia przewidzianych w nim działań w sytuacji gdy jest to niezbędne dla zapewnienia prawidłowego toku postępowania restrukturyzacyjnego. Z tego względu w art. 330 p.r. użyto pojęcia „współpracują”, a nie „mogą współpracować” co ma wskazywać, że międzynarodowa współpraca została ukształtowana jako obowiązek sądowych organów postępowania upadłościowego, a nie wyłącznie jako ich uprawnienie, którego realizacja jest pozostawiona dyskrecjonalnej władzy sądu.

III. Zmiany w p.u.n.

Uchylenie przepisów p.u.n. o postępowaniu naprawczym, rodzi potrzebę zmiany tytułu ustawy na Prawo upadłościowe¹⁶. Mimo zmiany nazwy, dla zachowania odwołań do przepisów obowiązujących, w dalszej części nadal używa się skrótu – p.u.n.

Pozostałe zmiany w p.u.n. mają trzy zasadnicze cele. Po pierwsze, są to zmiany, które wynikają z projektowanej ustawy p.r. i albo wynikają z uchylenia p.u.n. przepisów o wstępnym zgromadzeniu wierzycieli, upadłości z możliwością zawarcia układu oraz postępowaniu naprawczym albo z konieczności zapewnienia spójności pomiędzy postępowaniami restrukturyzacyjnymi i postępowaniem upadłościowym. Po drugie, część zmian zmierza do poprawy działania tych instytucji p.u.n., których funkcjonowanie w praktyce okazało się niezadowolające. Wreszcie, w wielu miejscach projektowane zmiany mają charakter porządkujący, precyzujący i zmierzając do usunięcia istotnych wątpliwości, które pojawiają się w praktyce stosowania p.u.n.

Zakres zastosowania ustawy

Projekt nie przewiduje dużych zmian dotyczących przedmiotowego i podmiotowego zakresu zastosowania p.u.n.

Zmiany w art. 1 ust. 1 p.u.n. wynikają z faktu, że postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej będzie prowadzone także wtedy, gdy dłużnik ma tylko jednego wierzyciela (art. 491² ust. 2 p.u.n.), jak również z uznania, że oddłużenie upadłego będącego osobą fizyczną – zarówno prowadzącą, jak i nieprowadzącą działalności gospodarczej – będzie uznane za jeden z celów postępowania w art. 2 ust. 2 p.u.n.

Wprowadzone w art. 6 p.u.n. drobne zmiany o charakterze doprecyzującym uzasadnione są potrzebą wyjaśnienia wątpliwości pojawiających się w doktrynie i praktyce, nie zmieniają one jednak stanu prawnego. Wyłączenie zdolności upadłościowej osób fizycznych prowadzących gospodarstwo rolne (art. 6 pkt 5 p.u.n.) zostaje doprecyzowane dla wyjaśnienia, że dotyczy ono tylko tych rolników, którzy nie prowadzą innej działalności gospodarczej i zawodowej. Doprecyzowanie tego przepisu wiąże się także z zakresem zastosowania przepisów tytułu V części trzeciej p.u.n. – Postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, który obejmuje wszystkie osoby fizyczne, których upadłości nie można ogłosić zgodnie z przepisami działu II tytułu I części pierwszej (art. 491¹ p.u.n.), a zatem także osoby fizyczne prowadzące gospodarstwo rolne, o których mowa w art. 6 pkt 5 p.u.n.

Projekt przewiduje również wykluczenie zdolności upadłościowej funduszy inwestycyjnych z takim samym uzasadnieniem jak w przypadku wykluczenia ich zdolności restrukturyzacyjnej.

Z uwagi na odrębną regulację postępowania upadłościowego i postępowań restrukturyzacyjnych konieczne jest także uregulowanie kwestii kolizji tych postępowań, przez wyłączenie w art. 9a p.u.n. możliwości ogłoszenia upadłości przedsiębiorcy w czasie prowadzonego wobec niego postępowania restrukturyzacyjnego.

---

¹⁶Pozostawienie obecnego tytułu ustawy w sytuacji, w której regulować ona będzie samo postępowanie upadłościowe, skoncentrowane na celu likwidacyjnym, byłoby rozwiązaniem wadliwym zarówno z punktu widzenia techniki legislacyjnej, jak również – co ważniejsze – jasności i pewności prawa. Taki tytuł byłby w oczywisty sposób nieadekwatny do treści ustawy (por. § 16 pkt 3 i § 18 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej). Zmiana tytułu ustawy nowelizowanej dokonana ustawą nowelizującą jest dopuszczalna na gruncie obowiązujących Zasad techniki prawodawczej (choć nie zawierają one przepisu wprost dotyczącego tej kwestii) i stosunkowo często stosowaną w praktyce. W ten sposób zmieniono np. tytuł ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (ustawą z dnia 5 grudnia 2002 r.), ustawy z dnia 16 lipca 1987 r. o państwowych instytucjach filmowych (ustawą z dnia 30 czerwca 2005 r.) oraz ustawy dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (ustawą z dnia 25 czerwca 2009 r.).

Cele postępowania

Projekt nie wprowadza zmian co do celów postępowania upadłościowego. W dalszym ciągu najważniejszym celem postępowania pozostaje zaspokojenie roszczeń wierzycieli w jak najwyższym stopniu, któremu podporządkowany jest cel polegający na zachowaniu dotychczasowego przedsiębiorstwa dłużnika (art. 2 ust. 1 p.u.n.). Należy przy tym podkreślić, że projekt przenosi w dużej mierze realizację tego drugiego celu na nowo wprowadzane postępowania restrukturyzacyjne. Realizacja celu zachowania przedsiębiorstwa dłużnika pozostaje jednak możliwa także w postępowaniu upadłościowym, przez zawarcie układu w upadłości, jak również przez likwidację masy w drodze sprzedaży przedsiębiorstwa upadłego w całości.

W odniesieniu do osób fizycznych uwzględnienia w art. 2 p.u.n. wymaga okoliczność, że autonomicznym celem prowadzonych w stosunku do nich postępowań upadłościowych jest także stworzenie dla nich możliwości oddłużenia, jeżeli spełnią określone ustawą kryteria związane z ich rzetelnością. Oddłużenie to realizowane jest zarówno w ramach postępowania określonego w przepisach tytułu V części trzeciej (postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej), jak i w postępowaniu wobec osób fizycznych będących przedsiębiorcami na zasadach określonych w art. 369 i 370 p.u.n.

Podstawy ogłoszenia upadłości

Niewypłacalność

Nowy sposób zdefiniowania stanu niewypłacalności uwzględnia przesłanki ekonomiczne określenia stanu finansów przedsiębiorcy, słuszne postulaty doktryny oraz orzecznictwa. Zmiany dotyczą zarówno podstawy związanej z płynnością finansową dłużnika (art. 11 ust. 1 p.u.n.), jak również z nadmiernym zadłużeniem (art. 11 ust. 2 p.u.n.).

W zakresie przesłanki płynnościowej określono, że dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych. Podkreślić przy tym trzeba, że utrata płynności rzutująca na niewypłacalność przedsiębiorcy jest zawsze związana z finansowym aspektem oceny kondycji dłużnika. Oznacza to, że niewypłacalnym nie będzie taki podmiot, który utracił zdolność płatniczą ze względów faktycznych i pozafinansowych (np. z powodu urazu powypadkowego osoba fizyczna zapomniała kodów dostępu do rachunku bankowego).

W celu ułatwienia wierzycielom oceny sytuacji, zdecydowano się na przyjęcie domniemania prawnego wzruszalnego. Zgodnie z nim dłużnik jest niewypłacalny, jeśli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań pieniężnych przekracza trzy miesiące.

W kontekście niewypłacalności stan faktycznego zaprzestania wykonywania zobowiązań pieniężnych jest istotny o tyle, o ile świadczy o niemożności zapłaty. Sam fakt braku zapłaty nie świadczy bowiem jeszcze o tym, że dłużnik jest niewypłacalny, a w konsekwencji, że powinno być wobec niego wszczęte postępowanie upadłościowe. Konieczny jest zły stan finansów, uniemożliwiający uregulowanie zobowiązań pieniężnych. Z punktu widzenia wierzycieli istotne jest nie to, czy dłużnik rzeczywiście nie zapłacił w terminie, lecz raczej to, że nie jest on zdolny do dokonania zapłaty. W razie więc złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości przez wierzyciela, wnioskodawca musiałby udowodnić, że dłużnik utracił zdolność spłaty zobowiązań. Stan taki zakłada pewną trwałość. Utrata zdolności płatniczej jest sama przez się stanem nieprzejściowym. Niewypłacalnym nie będzie więc ten, kto chwilowo i przejściowo nie jest w stanie regulować swoich długów. Z tej przyczyny ciężar dowodu przeniesiony zostaje na dłużnika w przypadku, gdy opóźnienie trwa dłużej niż 3 miesiące. Przyjmuje się, że trzymiesięczne opóźnienie w zapłacie pozwala uznać, że sytuacja dłużnika jest na tyle zła, że w braku dowodu przeciwnego powinno dojść do ogłoszenia upadłości. Dłużnik może bronić się twierdząc, że pomimo braku spłaty, jest on w stanie uregulować istniejące wymagalne zobowiązania. Może to

uczynić przez faktyczną spłatę (niekoniecznie od razu, ani w całości) albo przez wykazanie, że spłata ta jest możliwa.

Jednocześnie utrzymano ustawową przesłankę zadłużeniową jako dodatkowe kryterium niewypłacalności dłużnika. Przesłanka ta ma znaczenie pomocnicze wobec przesłanki płynnościowej. Co do zasady, nie jest korzystne dla podmiotu oraz jego otoczenia gospodarczego długotrwałe utrzymywanie się stanu, w którym suma zobowiązań przewyższa łączną wartość zbywczą majątku dłużnika. Uznano przy tym, że okres dwudziestoczwemiesięczny jest okresem adekwatnym. Jeśli w czasie 2 pełnych lat majątek dłużnika ma mniejszą wartość niż jego zobowiązania, to oznacza to, że powinien on być poddany rygorom ustawy upadłościowej.

Trzeba przy tym pamiętać, że wartość majątku nie powinna być oceniana na podstawie wartości bilansowej, lecz na podstawie wartości rzeczywistej (zbywczej) przy założeniu kontynuacji prowadzenia działalności. Dla wierzycieli istotne jest to, że ewentualne zbycie składników majątkowych wystarczy na zaspokojenie wszystkich zobowiązań dłużnika. Konieczne jest przy tym wprowadzenie okoliczności, które łagodzą nadmierny rygoryzm oceny niewypłacalności dłużnika zgodnie z kryterium zadłużeniowym.

Również w zakresie przesłanki zadłużeniowej ułatwiono wierzycielom ocenę sytuacji poprzez odwołanie się do dokumentacji finansowej dłużnika. Trzeba bowiem zauważyć, że część przedsiębiorców ma ustawowy obowiązek składania sprawozdań finansowych do jawnego rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Krajowy Rejestr Sądowy. Ponieważ bilans zgodnie z ustawą o rachunkowości stanowi część składową sprawozdania finansowego, to wierzyciele będą mieli możliwość weryfikacji, czy zachodzi domniemanie istnienia przesłanki zadłużeniowej dłużnika. Domniemanie bilansowe zostało przy tym dostosowane w maksymalnie możliwym stopniu do treści rzeczywistej przesłanki. Pełne dostosowanie nie jest przy tym możliwe, wobec aktualnego brzmienia ustawy o rachunkowości.

Należało także wprowadzić ogólną klauzulę pozwalającą sądowi na oddalenie wniosku o ogłoszenie upadłości. Przesłanka zadłużeniowa ma charakter subsydiarny wobec przesłanki płynnościowej. Nadmierne zadłużenie stanowi istotny problem dla sytuacji rynkowej dopiero wtedy, gdy prowadzi do zaburzenia zdolności płatniczej przedsiębiorcy. Dlatego też sąd upadłościowy powinien być uprawniony do oddalenia wniosku, gdy na podstawie zebranego materiału dowodowego dojdzie do wniosku, że zachodzą szczególne okoliczności, które polegają na braku zagrożenia, iż dłużnik utraci zdolność do regulowania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych w niedługim czasie.

Nadto wprowadzono rozwiązanie, że przesłanka nadmiernego zadłużenia może być przedmiotem oceny przy określaniu stanu niewypłacalności jedynie w przypadku jednostek organizacyjnych, za których zobowiązania nie odpowiada subsydiarnie i całym swoim majątkiem osoba fizyczna. Wiąże się to z faktem, że w przypadku osób fizycznych w ślad za likwidacją majątku nie dochodzi do zakończenia bytu prawnego. Interes wierzycieli nie będzie naruszony, ponieważ osoby fizyczne zachowują zdolność do dalszej pracy zarobkowej oraz do spłaty swoich zobowiązań na dalszych etapach życia.

Ubóstwo masy

Projekt utrzymuje dotychczasową zasadę, że postępowania upadłościowego nie prowadzi się, gdy majątek niewypłacalnego dłużnika nie pozwala na zaspokojenie kosztów postępowania (art. 13 p.u.n.). Negatywną przesłankę ogłoszenia upadłości przewidzianą w tym przepisie rozszerza się jednak o przypadek, w którym majątek niewypłacalnego dłużnika wystarcza tylko na zaspokojenie kosztów postępowania, nie pozwalając przy tym na zaspokojenie wierzycieli chociażby w

minimalnym stopniu (art. 13 ust. 1 p.u.n.). Prowadzenie postępowania upadłościowego w takiej sytuacji byłoby ekonomicznie nieopłacalne i niespójne z celem postępowania przewidzianym w art. 2 ust. 1 p.u.n. Oddalenie wniosku o ogłoszenie upadłości w takim przypadku da przynajmniej niektórym wierzycielom chociażby minimalną szansę uzyskania częściowego zaspokojenia z istniejącego majątku dłużnika, który w razie ogłoszenia upadłości musiałby zostać przeznaczony na pokrycie kosztów postępowania. Projekt doprecyzowuje także art. 13 ust. 3 p.u.n. – ogłoszenie upadłości powinno mieć miejsce tylko wtedy, gdy można się spodziewać rzeczywistego uzyskania majątku wystarczającego do pokrycia kosztów postępowania. Sąd rozpoznający wniosek o ogłoszenie upadłości będzie zatem musiał ocenić nie tylko występowanie podstaw do stwierdzenia bezskuteczności lub zaskarżenia czynności dłużnika, ale także szanse na rzeczywiste odzyskanie w ten sposób składników majątkowych dla masy upadłości.

Właściwość sądu

Zmiany w zakresie właściwości miejscowej sądu wynikają z potrzeby dostosowania łącznika właściwości miejscowej do przyjętego w ustawie łącznika jurysdykcyjnego oraz łącznika jurysdykcyjnego przyjętego w Rozporządzeniu Rady (WE) nr 1346/2000 w sprawie postępowania upadłościowego. Zasadne jest, aby do rozpoznania sprawy właściwy był ten sąd, w obszarze właściwości którego znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika, co jednocześnie uzasadnia jurysdykcję krajową sądów polskich.

Wniosek o ogłoszenie upadłości

Projekt przewiduje zmianę art. 20 ust. 1 p.u.n. poprzez jednoznaczne określenie, że wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika może zgłosić wyłącznie wierzyciel osobisty. Obecnie, w praktyce istnieje wątpliwość czy legitymację do zgłoszenia wniosku posiada wierzyciel wyłącznie rzeczowy. Wychodząc z założenia, że wierzyciel rzeczowy nie może domagać się od dłużnika spełnienia świadczenia proponuje się wyraźnie wyłączyć jego legitymację.

Dodatkowo, projekt rozwiązuje sporny w praktyce problem wykazywania przez wierzyciela legitymacji do złożenia wniosku. W samym wniosku o ogłoszenie upadłości wierzyciel będzie zobowiązany uprawdopodobnić istnienie swojej wierzytelności (art. 24 p.u.n.). Będzie to jednak wyłącznie wymóg formalny. W konsekwencji, brak uprawdopodobnienia spowoduje zwrot wniosku, ale jednocześnie uprawdopodobnienie nie będzie wystarczające do wykazania, że wierzycielowi przysługuje legitymacja do złożenia wniosku. Tę okoliczność, na ogólnych zasadach, wierzyciel będzie musiał udowodnić w dalszym toku postępowania o ogłoszenie upadłości. Praktyka większości sądów upadłościowych jest obecnie taka, że w sytuacji, gdy dłużnik zakwestionuje istnienie wierzytelności wnioskodawcy, sądy oddalają wniosek o ogłoszenie upadłości z uzasadnieniem, że postępowanie o ogłoszenie upadłości nie jest postępowaniem, którego celem jest rozstrzygnięcie sporu pomiędzy stronami co do istnienia wierzytelności. Taka praktyka utrudnia wierzycielom skuteczne składanie wniosków o ogłoszenie upadłości. Projekt przewiduje jednoznaczne rozwiązanie tej kwestii przez wskazanie, że sąd oddali wniosek o ogłoszenie upadłości złożony przez wierzyciela, jeżeli dłużnik wykaze, że wierzytelność, na której wnioskodawca opiera swoją legitymację ma charakter sporny w całej swojej kwocie a spór ma charakter rzeczywisty i zaistniał między stronami przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości (art. 12a). Zmiana art. 20 ust. 2 pkt 2) p.u.n. ma na celu jednoznaczne wyeliminowanie wątpliwości co do uprawnienia do składania wniosku przez prokurentów. Co prawda, zgodnie z dominującym w literaturze poglądem prokurent nie jest legitymowany do złożenia wniosku, aczkolwiek problem ten nie jest postrzegany jednolicie. Pewność

prawa wymaga, aby eliminować z ustawy przepisy niejednoznaczne i budzące wątpliwości. Odpowiednia zmiana została wprowadzona w art. 21 ust. 2 p.u.n.

Wydłużenie terminu do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości (art. 21 ust. 1 p.u.n.) z dwóch tygodni do jednego miesiąca ma na celu urealnienie obowiązku dłużnika złożenia wniosku. Obecny termin dwóch tygodni jest zdecydowanie za krótki i to tak bardzo, że w praktyce w ogóle nie zdarzają się wnioski złożone w terminie. W średniej wielkości przedsiębiorstwie, z rozbudowanymi służbami księgowymi, nie jest możliwe ustalenie, praktycznie z dnia na dzień, że zachodzi stan niewypłacalności określony w art. 11 p.u.n. Dodatkowo, wskutek wprowadzenia ustawy p.r. przedsiębiorca niewypłacalny będzie mógł wnioskować o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego. Na podjęcie decyzji – restrukturyzacja czy upadłość – i na przygotowanie wniosku musi mieć odpowiedni czas.

Skutkiem niezłożenia przez dłużnika wniosku o ogłoszenie upadłości w ustawowym terminie jest m.in. odpowiedzialność odszkodowawcza dłużnika lub osób, które na podstawie ustawy, umowy spółki lub statutu mają prawo do prowadzenia spraw dłużnika i do jego reprezentacji, samodzielnie lub łącznie z innymi osobami. W tym zakresie projekt przewiduje zmianę art. 21 ust. 3 p.u.n. przez wyraźne wskazanie, że osoby te ponoszą odpowiedzialność, chyba że nie ponoszą winy. Takie sformułowanie spowoduje, że ciężar braku winy będzie spoczywał na pozwanej osobie, która nie złożyła w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości. W związku z wprowadzeniem nowych postępowań restrukturyzacyjnych przewiduje się również, że osoba ta będzie mogła się uwolnić od odpowiedzialności jeżeli wykaże, że w terminie określonym w art. 21 ust. 1 p.u.n. otwarto postępowanie restrukturyzacyjne bądź zatwierdzono układ w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu. Zmiana art. 21 p.u.n. przewiduje również dodanie ust. 3a, zgodnie z którym w przypadku dochodzenia odszkodowania przez wierzyciela niewypłacalnego dłużnika, domniemywa się, że szkoda, o której mowa w ust. 3, obejmuje wysokość niezaspokojonej wierzytelności tego wierzyciela wobec dłużnika. Wynika to z faktu, że wierzycielowi trudno jest udowodnić wysokość rzeczywistej szkody, która w istocie jest różnicą pomiędzy wartością niezaspokojonej wierzytelności, a kwotą którą wierzyciel otrzymałby w postępowaniu upadłościowym gdyby wniosek o ogłoszenie upadłości był złożony w terminie. Ustalenie wysokości szkody wymaga więc przeprowadzenia symulacji postępowania upadłościowego, co trudno byłoby zrobić wierzycielowi, który nie ma pełnych informacji na temat majątku dłużnika. Stąd też, dla ochrony praw wierzyciela zostało wprowadzone omawiane domniemanie, które jest domniemaniem wzruszalnym i nie ogranicza prawa dłużnika do wykazania, że szkoda wierzyciela jest w istocie mniejsza. Uchylenie ust. 4 art. 21 p.u.n. jest wynikiem uchylecia przepisów o postępowaniu naprawczym. Dodanie ust. 4a wyłączającego odpowiedzialność za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w trakcie egzekucji przez zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa wynika z faktu, że ten sposób egzekucji ogranicza dłużnika w bieżącym zarządzaniu przedsiębiorstwem i ogranicza mu możliwości pozyskiwania informacji na temat sytuacji finansowej przedsiębiorstwa.

Zmiany dotyczące elementów składowych wniosku o ogłoszenie upadłości mają charakter precyzujący (art. 21 ust. 1 pkt 1 p.u.n.) oraz dostosowujący wniosek do projektowanych zmian w innych przepisach (art. 21 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 19 p.u.n.). Wskazanie we wniosku miejsca, w którym znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika jest niezbędne dla ustalenia czy sądom polskim przysługuje jurysdykcja do rozpoznania sprawy oraz czy sąd, do którego złożono wniosek jest właściwy miejscowo do jego rozpoznania. Jednocześnie nie jest konieczne w każdej sprawie wskazywanie miejsca, w którym znajduje się majątek dłużnika gdyż w razie potrzeby sąd w każdej sprawie może z urzędu ustanowić tymczasowego nadzorcę sądowego, który dokona odpowiednich ustaleń. Jednocześnie zniesienie obowiązku wskazywania we wniosku miejsca

położenia majątku lub przedsiębiorstwa dłużnika ułatwi składanie wniosku wierzycielom, którzy często nie posiadają takich informacji (np. gdy już zaprzestali współpracy z dłużnikiem, który jednocześnie zmienił miejsce prowadzenia działalności). Jedynie w sytuacji, w której dłużnik nie ma w Polsce głównego ośrodka swojej podstawowej działalności wskazanie miejsca, w którym znajduje się majątek dłużnika jest konieczne dla ustalenia, czy sądom polskim przysługuje jurysdykcja do rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości oraz czy sąd, do którego skierowano wniosek, jest właściwy miejscowo do jego rozpoznania.

W art. 22¹ p.u.n. wprowadzono obowiązek uiszczenia przez wnioskodawcę (zarówno dłużnika jak i wierzyciela) zaliczki na poczet wydatków w toku postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości. Niewątpliwie zwiększy to koszty, które będzie musiał ponieść w związku z wnioskiem dłużnik lub wierzyciel. Z drugiej jednak strony znacznie przyspieszy to rozpoznanie wniosku, zwłaszcza w sprawie, w której sąd zdecyduje się ustanowić tymczasowego nadzorcy sądowego. Sąd będzie mógł również zażądać od dłużnika dodatkowej zaliczki (art. 32 ust. 5 p.u.n.) pod rygorem odrzucenia wniosku. Jednocześnie, dążąc do przyspieszenia rozpoznania wniosku, zastrzeżono, że żądanie dodatkowej zaliczki nie wstrzymuje rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości.

Projekt przewiduje dodanie art. 29a p.u.n., zgodnie z którym sąd może uznać cofnięcie wniosku o ogłoszenie upadłości za niedopuszczalne, jeżeli prowadziło to do pokrzywdzenia wierzycieli, a wykonanie przez dłużnika zobowiązań wobec wnioskodawcy po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości nie będzie miało wpływu na dalszy bieg postępowania. Zmiana ta rozwiązuje doniosły problem składania przez wierzycieli wniosków o charakterze wyłącznie windykacyjnym, mających na celu przymuszenie dłużnika do spełnienia zobowiązania, które na dodatek czasami jest sporne. Po uzyskaniu zaspokojenia wierzyciel z reguły cofa wniosek, a nawet jeżeli tego nie robi, to sąd wniosek oddala z uwagi na brak legitymacji wnioskodawcy do dalszego popierania wniosku. Taka praktyka krzywdzi pozostałych wierzycieli. Projektowana zmiana ma na celu całkowite wyeliminowanie tego zjawiska.

Postępowanie zabezpieczające

Główna zmiana w zakresie postępowania zabezpieczającego wiąże się z przyznaniem sądowi uprawnienia do zabezpieczenia majątku dłużnika z urzędu w każdej sprawie (z wniosku dłużnika lub z wniosku wierzyciela). Zmiana ta jest również wynikiem projektowanego przepisu dotyczącego obowiązku złożenia zaliczki na koszty postępowania (art. 22a p.u.n.), z której w pierwszej kolejności będą pokrywane koszty zabezpieczenia (art. 32 ust. 6 p.u.n.). Jest to szczególnie istotne dla spraw z wniosku wierzyciela. To właśnie wtedy dłużnik zaskoczony złożonym wnioskiem, najczęściej próbuje usunąć lub ukryć swój majątek. Dopuszczenie do tego jest niekorzystne nie tylko dla wnioskodawcy, ale również dla pozostałych wierzycieli dłużnika. W istocie rzeczy, w niektórych sytuacjach brak zabezpieczenia majątku w sprawie z wniosku wierzyciela może być mniej korzystny dla ogółu wierzycieli niż gdyby wniosek o ogłoszenie upadłości w ogóle nie został złożony. Wniosek wierzyciela może aktywizować dłużnika do podejmowania różnych działań ze szkodą dla wszystkich wierzycieli. Stąd też możliwość zabezpieczenia majątku z urzędu w każdej sprawie jest konieczna.

Dodanie art. 38a p.u.n. jest wynikiem uchylecia (wskutek uchylecia przepisów o postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu) art. 76 ust. 3, który miał odpowiednie zastosowanie do tymczasowego nadzorcy sądowego.

Orzeczenie o ogłoszeniu upadłości

Projekt wprowadza następujące zmiany w art. 51 p.u.n. regulującym treść postanowienia o ogłoszeniu upadłości:

- a) w ust. 1 pkt 1) wskazuje się, że w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości konieczne jest podanie danych umożliwiających jednoznaczną identyfikację dłużnika;
- b) w ust. 4 i 5 wprowadza się zmiany związane z przyjęciem jako zasady zamieszczania wszystkich postanowień w tym również postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości (art. 53 ust. 1 p.u.n.),
- c) w ust. 6 wprowadza się zmianę wynikającą z powołania nowej instytucji zastępcy sędziego-komisarza;
- d) dodaje się ust. 2a, zgodnie z którym w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości sąd wskazuje podstawę jurysdykcji sądów polskich. Jeżeli zastosowanie ma rozporządzenie Rady (WE) Nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego¹⁷, w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości sąd określa również, czy postępowanie upadłościowe ma charakter główny czy uboczny. Celem projektowanej zmiany jest ułatwienie dokonania oceny, czy do wszczętego postępowania upadłościowego ma zastosowanie rozporządzenie Rady (WE) nr 1346/2000 w sprawie postępowania upadłościowego oraz jednoznaczne ustalenie, jaki charakter ma postępowanie wszczęte przez polski sąd.

Zmiana art. 53 ust. 1 p.u.n. wiąże się z przyjęciem jako zasady zamieszczania wszystkich postanowień, w tym również postanowienia o ogłoszeniu upadłości, w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości.

Projekt przewiduje zmianę art. 53 ust. 2 p.u.n. poprzez wprowadzenie obowiązku zawiadomiania o ogłoszeniu upadłości w dniu jej ogłoszenia syndyka. Zgodnie z art. 173 p.u.n. syndyk niezwłocznie obejmuje majątek upadłego. Realizacja tego obowiązku powinna nastąpić już w dniu ogłoszenia upadłości, lub w dniu kolejnym, co nie jest możliwe jeżeli syndyk otrzyma postanowienie o ogłoszeniu upadłości po kilku lub nawet kilkunastu dniach.

Projekt przewiduje również zmianę art. 53 ust. 5 p.u.n. poprzez wprowadzenie obowiązku zawiadomiania o ogłoszeniu upadłości w dniu jej ogłoszenia znanych sądowi organów egzekucyjnych prowadzących postępowania egzekucyjne przeciwko dłużnikowi. Ma to na celu umożliwienie organom egzekucyjnym stosowania się do dyspozycji art. 146 p.u.n. i nie podejmowania dalszych czynności egzekucyjnych w postępowaniach egzekucyjnych, które ulegają zawieszeniu z mocy prawa w dniu ogłoszenia upadłości.

Projekt przewiduje dodanie art. 54a p.u.n., zgodnie z którym wierzycielom będzie przysługiwało zażalenie co do jurysdykcji sądów polskich. Regulacja ta jest spójna z projektowanymi zmianami Rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000, które przewidują wprowadzenie zaskarżalności przez wierzycieli orzeczenia o ogłoszeniu upadłości w zakresie dotyczącym jurysdykcji krajowej sądu, który ogłosił upadłość. Biorąc pod uwagę, że orzeczenie o ogłoszeniu upadłości wydane przez sąd państwa członkowskiego Unii Europejskiej jest automatycznie uznawane we wszystkich innych państwach członkowskich Unii, a wierzyciele nie mogą podnosić zarzutu braku jurysdykcji przed innymi sądami niż sąd państwa wszczęcia postępowania upadłościowego, brak możliwości kwestionowania jurysdykcji w drodze zażalenia stanowił istotne ograniczenie praw wierzycieli.

Przygotowana likwidacja

W tytule II projekt przewiduje dodanie Działu VIa, regulującego postępowanie dotyczące przygotowanej likwidacji majątku upadłego. Przygotowana likwidacja polega na sprzedaży

---

¹⁷ (Dz.U. L 160 z 30.6.2000, s. 1. ze zm.).

przedsiębiorstwa upadłego lub jego zorganizowanej części lub składników majątkowych stanowiących znaczną część przedsiębiorstwa na warunkach określonych we wniosku dołączonym do wniosku o ogłoszenie upadłości (art. 56a ust. 1 p.u.n.). Celem przygotowanej likwidacji jest szybsze i pełniejsze zaspokojenie wierzycieli oraz znaczne skróceniu czasu trwania postępowania upadłościowego.

Wniosek powinien zawierać warunki sprzedaży przez wskazanie co najmniej ceny oraz nabywcy (art. 56a ust. 4 p.u.n.). Wniosek taki może złożyć każdy, kto może złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości. Do wniosku należy dołączyć opis i oszacowanie składnika objętego wnioskiem sporządzone przez osobę wpisaną na listę biegłych sądowych oraz dowód zawarcia przez nią umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej, gdzie suma gwarancyjna jest nie mniejsza niż różnica między sumą zobowiązań dłużnika a sumą wynikającą z oszacowania (art. 56a ust. 3 p.u.n.). Uregulowanie to ma celu umożliwienie sądowi dokonania analizy, czy proponowana cena jest wyższa niż kwota możliwa do uzyskania w postępowaniu upadłościowym pomniejszona o koszty postępowania, które należałoby ponieść w związku z likwidacją w takim trybie (art. 56c ust. 1 p.u.n.). Uwzględnienie wniosku jest bowiem możliwe tylko wówczas, gdy wynik tej analizy pozwoli na przyjęcie założenia, że w wyniku przygotowanej sprzedaży dojdzie do zaspokojenia wierzycieli w większym stopniu niż wskutek likwidacji składników majątku na zasadach ogólnych w toku postępowania upadłościowego. Może się przy tym okazać, że nawet mniejsza cena nabycia doprowadzi do pełniejszego zaspokojenia wierzycieli, gdyż jednocześnie z uzyskanej ceny nie trzeba będzie pokrywać kosztów często długotrwałego postępowania upadłościowego. Projektowany sposób sprzedaży ma szczególne znaczenie przy sprzedaży przedsiębiorstwa jako całości. Sprzedaż przedsiębiorstwa krótko po ogłoszeniu upadłości pozwala zachować ciągłość działania, co niewątpliwie wpływa na cenę, którą można uzyskać wskutek sprzedaży. Wyjątkowo, sąd może uwzględnić wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży jeżeli cena nie jest wyższa, a jedynie zbliżona do kwoty możliwej do uzyskania w postępowaniu upadłościowym pomniejszonej o koszty postępowania, które należałoby ponieść w związku z likwidacją w takim trybie, jeżeli przemawia za tym ważny interes społeczny lub możliwość zachowania przedsiębiorstwa dłużnika (art. 56c ust. 2 p.u.n.). Regulacja ta jest wynikiem wyważenia interesów wierzycieli i dłużnika. Prawo upadłościowe chroni integralność przedsiębiorstwa dłużnika jedynie w ograniczonym zakresie, przyznając prymat interesom wierzycieli. Jednak w szczególnych sytuacjach, kiedy zmniejszenie stopnia zaspokojenia wierzycieli będzie nieznaczne, a jednocześnie otrzymają oni dodatkową korzyść w postaci szybszego zaspokojenia ich wierzytelności, dopuszczalne jest uwzględnienie przy podejmowaniu decyzji o zatwierdzeniu warunków sprzedaży ważnego interesu społecznego (np. zachowanie miejsc pracy) lub możliwości zachowania przedsiębiorstwa dłużnika.

Szczególna sytuacja zachodzi jeżeli wskazany we wniosku nabywca jest jedną z osób wskazanych w art. 128 p.u.n. Nie wydaje się zasadne automatyczne wykluczanie osób powiązanych z dłużnikiem od możliwości nabycia w tym trybie składników masy upadłości, ale niewątpliwie, z uwagi na istniejące powiązanie celowe jest wprowadzenie szczególnych zabezpieczeń praw wierzycieli. Z uwagi na powyższe art. 56b p.u.n. przewiduje, że w takiej sytuacji sprzedaż w omawianym trybie jest możliwa tylko po przeprowadzeniu przez sąd dowodu z opinii biegłego.

Wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży musi być rozpoznany jednocześnie z wnioskiem o ogłoszenie upadłości (56d ust. 1 p.u.n.). Na postanowienie uwzględniające wniosek służy zażalenie każdemu wierzycielowi (art. 56d ust. 2 p.u.n.). W razie uwzględnienia wniosku syndyk zawiera umowę sprzedaży w terminie jednego miesiąca pod warunkiem wpłacenia przez nabywcę całej ceny (art. 56e ust. 1 i 2 p.u.n.). W szczególnej sytuacji, jeżeli proponowana cena była przed ogłoszeniem upadłości w całości wpłacona na rachunek depozytowy sądu (art. 56a ust. 5 p.u.n.), wydanie przedsiębiorstwa nabywcy następuje niezwłocznie po wydaniu postanowienia o ogłoszeniu

upadłości (art. 56f ust. 1 p.u.n.). Regulacja taka ma na celu zapewnienie ciągłości działalności przedsiębiorstwa, co może mieć zasadnicze znaczenie zarówno dla nabywcy jak i dla pracowników lub kontrahentów przedsiębiorcy.

Skutki ogłoszenia upadłości co do majątku upadłego

Projekt przewiduje uchylenie art. 65 p.u.n. Pozostawienie syndykowi oceny co do wstąpienia do postępowania sądowego lub administracyjnego nie wydaje się zasadne w świetle założenia, że syndyk obejmuje cały majątek upadłego wchodzący w skład masy upadłości i nim zarządza. Syndyk nie powinien zatem samodzielnie podejmować decyzji skutkujących wyłączeniem składników majątkowych z masy. Należą one do kompetencji rady wierzycieli albo sędziego-komisarza na zasadach określonych w art. 63 ust. 2 i art. 315 p.u.n. Nie bez znaczenia jest przy tym fakt, że w praktyce stosowanie art. 65 p.u.n. budziło wiele wątpliwości, zwłaszcza w świetle przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, nakładających na sąd zawieszający postępowanie z udziałem upadłego, obowiązek wyznaczenia syndykowi terminu do wstąpienia do postępowania w sytuacji, gdy syndyk mógł odmówić tego wstąpienia.

Projekt przewiduje zmiany w zakresie ustalania składu masy upadłości. Projekt zakłada, że spis inwentarza będzie obejmował jedynie składniki majątku objęte przez syndyka (prawa, objęte ruchomości, nieruchomości oraz środki pieniężne zgromadzone w kasie i na rachunkach bankowych). Oprócz tego syndyk będzie sporządzał spis należności. Taka regulacja jednoznacznie wskaże, że obowiązkiem syndyka, który powinien być realizowany niezwłocznie po ogłoszeniu upadłości, jest również ustalenie stanu należności przysługujących dłużnikowi, a w dalszym etapie przystąpienie do ich likwidacji przez ściągnięcie lub zbycie. Dodatkowo, syndyk będzie zobowiązany sporządzić spis ruchomości, nieruchomości oraz środków pieniężnych, których nie objął, ale co do których ustalił, że powinny wchodzić w skład masy upadłości. W miarę ich obejmowania albo uzyskiwania ich równowartości, syndyk będzie składał uzupełnienie spisu inwentarza. Regulacja ta pozwoli również jednoznacznie rozstrzygnąć problemy, które pojawiały się w praktyce w toku postępowania o wyłączenie z masy upadłości, co do przedmiotów, których syndyk, z różnych względów, nie objął.

Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego

Projekt przewiduje wprowadzenie następujących zmian w zakresie regulacji skutków ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego:

- a) Projekt przewiduje zmianę art. 83 p.u.n. w taki sposób, aby nieważne były postanowienia umowy zastrzegające zmianę lub rozwiązanie stosunku prawnego, którego stroną jest upadły, również na wypadek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Wielokrotnie strony umowy próbują bowiem uniknąć sankcji nieważności określonej w art. 83 p.u.n. w ten sposób, że zawierają w umowie postanowienia, zgodnie z którymi stosunek prawny ulegnie zmianie lub rozwiązaniu nie wskutek ogłoszenia upadłości, ale wskutek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Niezależnie od tego, że takie postanowienie umowy może zostać uznane za nieważne na podstawie art. 58 k.c., celowe jest wyraźne uregulowanie tej kwestii w ustawie w celu wyeliminowania wszelkich wątpliwości.
- b) Projekt przewiduje również zmianę art. 98 p.u.n. poprzez wprowadzenie rozwiązania umożliwiającego syndykowi odstąpienie od umów niebędących umowami wzajemnymi, których stroną jest upadły, oraz zabezpieczenie kontrahentów upadłego poprzez możliwość dochodzenia odszkodowania za skutki wywołane tym odstąpieniem. Rozwiązanie to będzie miało istotny wpływ na roszczenia wynikające z kaucji

gwarancyjnych poprzez wprowadzenie zasady zwrotu środków z kaucji gwarancyjnych do masy i zaspokajania potencjalnych roszczeń gwarancyjnych w drodze zgłoszenia wierzytelności do masy. Proponowana zmiana rozstrzyga sporną w orzecznictwie kwestię uprzywilejowania potencjalnych roszczeń gwarancyjnych wierzycieli upadłego zabezpieczonych kaucją gwarancyjną w stosunku do pozostałych wierzycieli. Jednocześnie w celu zabezpieczenia słuszných praw kontrahenta upadłego wprowadza się zasadę, że odstąpienie od każdej umowy wymaga zgody sędziego-komisarza, który wydając zgodę kieruje się celem postępowania upadłościowego, biorąc także pod uwagę ważny interes drugiej strony umowy. Druga strona umowy będzie również miała prawo zaskarżenia postanowienia sędziego-komisarza.

- c) Projekt przewiduje dodanie w art. 109 ust. 3 p.u.n., a w art. 110 ust. 6 p.u.n. w celu umożliwienia syndykowi, za zgodą sędziego-komisarza, rozwiązania umowy najmu lub dzierżawy przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części także wtedy, gdy nie jest dopuszczalne rozwiązanie takiej umowy przez upadłego. Obecnie taka możliwość istnieje jedynie w odniesieniu do nieruchomości upadłego;
- d) Projekt przewiduje skrócenie do trzech miesięcy terminu na wypowiedzenie przez syndyka umowy najmu lub dzierżawy nieruchomości, w której prowadzone jest przedsiębiorstwo upadłego (obecny termin sześciu miesięcy prowadzi do przedłużania się postępowania i generuje wysokie koszty), oraz wprowadzenie regulacji, która przy dochodzeniu przez wynajmującego lub wdzierżawiającego odszkodowania z powodu wcześniejszego niż przewidziano w umowie rozwiązania umowy najmu lub dzierżawy zobliguje go do pomniejszenia roszczenia o rozliczenie nakładów upadłego podnoszących wartość przedmiotu najmu lub dzierżawy (110 ust. 5 i 6 p.u.n.);
- e) Projekt przewiduje dodanie art. 110a p.u.n. rozstrzygającego sporną w doktrynie i orzecznictwie możliwość odstąpienia przez syndyka od umów o zakazie konkurencji, o których mowa w art. 101² k.p.;
- f) Projekt przewiduje wprowadzenie możliwości wypowiedzenia przez syndyka umowy leasingu w każdym czasie (aktualnie w okresie dwóch miesięcy od ogłoszenia upadłości – art. 114 p.u.n.). Rozwiązanie to jest odpowiedzią na praktyczne problemy związane z sytuacjami, w których upadły nie ujawnia faktu zawarcia umowy leasingu, powodując tym samym brak możliwości wypowiedzenia umowy leasingu przez syndyka po upływie ww. okresu 2 miesięcy. Wymóg uzyskania zgody sędziego-komisarza zostanie utrzymany.

Bezskuteczność i zaskarżanie czynności upadłego

Projekt przewiduje szereg zmian w zakresie bezskuteczności i zaskarżania czynności upadłego. Praktyka wskazuje bowiem, że funkcjonujące rozwiązania nie zabezpieczają dostatecznie masy upadłości i nie regulują bezpośrednio wpływu upadłości na szereg zdarzeń prawnych, które powodują uszczuplenie majątku dłużnika, a w konsekwencji masy upadłości.

- a) W art. 127 ust. 3 p.u.n. projekt przewiduje, że bezskuteczne w stosunku do masy upadłości będą zabezpieczenia, które nie zostały ustanowione bezpośrednio w związku z otrzymaniem przez upadłego świadczenia, dokonane przez upadłego w terminie roku przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości. Bezskuteczne będą również zabezpieczenia w części przewyższającej więcej niż o połowę zabezpieczone świadczenie otrzymane przez upadłego wraz z roszczeniami o świadczenia uboczne

- określonymi w dokumencie stanowiącym postawę ustanowienia zabezpieczenia na dzień złożenia wniosku o wpis tego zabezpieczenia do właściwego rejestru.
- b) Uznane za bezskuteczne w stosunku do masy będą cesje wierzytelności przyszłych, jeżeli wierzytelność ta powstanie po ogłoszeniu upadłości, chyba że umowa przelewu wierzytelności została zawarta w terminie sześciu miesięcy przed ogłoszeniem upadłości w formie pisemnej z datą pewną.
  - c) Rozszerzony zostanie krąg osób, co do których z mocy prawa uznaje się za bezskuteczną odpłatną czynność prawną z upadłym, o osoby pozostające z upadłym w faktycznym związku (m.in. konkubentów) i osoby wspólnie z upadłym gospodarujące. W sprawach tych orzekał będzie sędzia-komisarz. Jednocześnie przewidziana w art. 128 p.u.n. bezskuteczność czynności odpłatnych dokonanych z tymi osobami zostanie wyłączona, jeżeli druga strona danej czynności wykaże, że nie doszło do pokrzywdzenia wierzycieli. Uzasadnieniem dla bezskuteczności czynności odpłatnych jest bowiem istniejące w przypadku tych osób podwyższone ryzyko pokrzywdzenia wierzycieli. W razie braku takiego pokrzywdzenia nie ma powodów do automatycznego podważania wszystkich czynności prawnych między upadłym, a danym podmiotem, które zwłaszcza w przypadku struktur koncernowych może doprowadzić do znacznych zakłóceń, utrudniających też realizację celu postępowania upadłościowego.
  - d) Wprowadzona zostanie możliwość obniżenia, w drodze decyzji sędziego-komisarza, wynagrodzenia pracowników upadłego lub wynagrodzenia osób świadczących usługi związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego, nie tylko będących reprezentantami upadłego – jak przewidują dotychczasowe przepisy, ale także osobami, które faktycznie wykonują zadania w zakresie zarządu lub nadzoru nad przedsiębiorstwem (tzw. *shadow directors*).
  - e) Wprowadzone zostaną zasady umożliwiające szybsze i bardziej efektywne odzyskiwanie do masy tych składników, które na podstawie uznanych za bezskuteczne czynności prawnych upadłego zostały z niej wyprowadzone, w tym ustanowienie jako reguły braku konieczności występowania z kolejnym powództwem o wydanie przez syndyka, który wystąpił z powództwem o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną.

Wpływ ogłoszenia upadłości na postępowania sądowe i administracyjne

Projekt przewiduje również zmiany regulacji dotyczących wpływu ogłoszenia upadłości na postępowania sądowe i administracyjne. W art. 145 p.u.n. skreśla się słowa „o ile odrębna ustawa nie stanowi inaczej”. Sformułowanie to rodziło w praktyce zasadnicze wątpliwości w związku z regulacją art. 180 § 1 pkt 5 k.p.c. W niektórych przypadkach postępowania dotyczące wierzytelności, które podlegają zgłoszeniu do masy upadłości były podejmowane dopiero wówczas gdy w postępowaniu upadłościowym wierzytelność po wyczerpaniu trybu określonego ustawą nie została umieszczona na liście wierzytelności. W innych przypadkach sądy uznawały, że użycie w art. 145 p.u.n. zwrotu o ile odrębna ustawa nie stanowi inaczej stanowiło odwołanie do powołanego wyżej przepisu Kodeksu postępowania cywilnego i podejmowały postępowanie z chwilą zgłoszenia się lub wskazanie syndyka. Niekiedy również w takich sytuacjach sądy przyjmowały możliwość odmowy wstąpienia do postępowania syndyka i podejmowały postępowanie z udziałem upadłego. Ta ostatnia praktyka zostanie wyeliminowana przez odpowiednio zmianę art. 180 k.p.c. oraz uchylenie art. 65 p.u.n.

W art. 146 p.u.n. wprowadza się następujące zmiany:

- a) Wyraźne wskazanie, że zawieszeniu z mocy prawa podlegają postępowania egzekucyjne skierowane do majątku wchodzącego w skład masy upadłości, wszczęte

przed ogłoszeniem upadłości. Zmiana ta ma na celu wyeliminowanie możliwości kontynuowania jakichkolwiek postępowania egzekucyjnych w toku postępowania upadłościowego. Oczywiście jest przy tym, że jeżeli postępowanie nie dotyczy wierzytelności podlegającej zgłoszeniu do masy upadłości to syndyk jest zobowiązany do spełnienia obowiązku wynikającego z tytułu wykonawczego, którym dysponuje wierzyciel.

- b) Dodaje się art. 2a, który jednoznacznie będzie regulował postępowanie z sumami uzyskanymi ze sprzedaży w postępowaniu egzekucyjnym składników majątkowych obciążonych rzeczowo. Oczywiście, że mając na względzie utrzymanie realnego znaczenia zabezpieczeń rzeczowych sumy te należy w postępowaniu upadłościowym traktować tak samo, jak sumy uzyskane z likwidacji obciążonych rzeczowo składników masy upadłości.

Projekt przewiduje zasadniczą zmianę w zakresie regulacji wpływu ogłoszenia upadłości na postępowania polubowne. Obecna regulacja, zgodnie z którą wskutek ogłoszenia upadłości likwidacyjnej postępowania polubowne podlegały umorzeniu, a zapis na sąd polubowny tracił moc była mocno krytykowana. W szczególności, wątpliwości budziła utrata mocy zapisu na sąd polubowny, zwłaszcza w świetle regulacji art. 372 ust. 1 p.u.n. Proponuje się więc złagodzenie restrykcyjnego traktowania postępowań polubownych i zrównanie ich z postępowaniami sądowymi poprzez wprowadzenie regulacji, że do postępowań polubownych stosuje się odpowiednio przepisy art. 144 i 145 oraz art. 174 § 1 pkt 4 i art. 180 § 1 pkt 5 Kodeksu postępowania cywilnego.

Sąd i sędzia-komisarz

Wprowadza się wyraźną regulację wyłączenia sędziego komisarza od ponownego orzekania w tej samej sprawie po uchyleniu jego postanowienia do ponownego rozpoznania (art. 150 ust. 4 p.u.n.). Wprowadza się nadto instytucję zastępcy sędziego-komisarza (art. 151 ust. 2 i 3 p.u.n.) z takim samym uzasadnieniem co w p.r.

Syndyk

Zmiana art. 156 ust. 4 p.u.n. wynika z przyjęcia założenia, że osoba posiadająca licencję doradcy restrukturyzacyjnego jest zobowiązana do zawarcia jednej umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmującej całość jej działalności (odpowiednia zmiana w tym zakresie została wprowadzona w ustawie o licencji syndyka). Stąd też w p.u.n. wystarczające jest wprowadzenie regulacji nakładającej na syndyka obowiązek niezwłocznego złożenia do akt postępowania dowodu zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i wskazującej, że koszty ubezpieczenia nie stanowią kosztów postępowania upadłościowego. Powszechna jest bowiem praktyka, która uznaje koszty ubezpieczenia syndyka za koszty postępowania upadłościowego co, z oczywistych względów, zmniejsza stopień zaspokojenia wierzycieli (art. 156 ust. 4 p.u.n.).

W związku z proponowaną zmianą ustawy o licencji syndyka projekt przewiduje, że do pełnienia funkcji syndyka będzie mogła zostać powołana osoba, posiadająca licencję doradcy restrukturyzacyjnego (art. 157 ust. 1 p.u.n.). Zmiany w zakresie wynagrodzenia syndyka są konieczne, aby z jednej strony odejść od dotychczasowej całkowitej uznaniowości w przyznawaniu tego wynagrodzenia, a z drugiej strony powiązać wysokość wynagrodzenia z efektywnością postępowania. Nowe zasady mają zmotywować syndyków do możliwie efektywnego i szybkiego prowadzenia postępowania upadłościowego a także będą pozwalały na oszacowanie granic wysokości wynagrodzenia ostatecznego już na początku postępowania, co jest istotne zarówno z punktu widzenia syndyka jak i wierzycieli.

W miejsce bezpośredniego powiązania wysokości wynagrodzenia wyłącznie z wielkością masy upadłości ustawa uzależnia wysokość wynagrodzenia 1) od efektu postępowania, którego wyrazem jest suma wypłacona wierzycielom w jego toku, 2) od liczby pracowników zatrudnionych w chwili ogłoszenia upadłości, 3) od liczby wierzycieli oraz 4) od czasu trwania postępowania (przy czym wzorcowy czas postępowania uprawniający do zwiększenia wynagrodzenia z tego tytułu zależy od skali postępowania). Ponieważ wskaźniki czysto matematyczne nie zawsze są wystarczające dla prawidłowego ustalenia wysokości wynagrodzenia, część wynagrodzenia pozostawiono do swobodnego uznania sądu.

Wynagrodzenie syndyka wyniesie od 2 do 260 krotności przeciętnego wynagrodzenia za pracę w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku za ostatni kwartał, poprzedzający ustalenie wynagrodzenia. Na wielokrotność tę składa się pięć części składowych. Pierwsza zależna od sumy wypłaconej wierzycielom w całym postępowaniu: w granicach od 1 podstawy przy zaspokojeniu wierzycieli poniżej 100 tysięcy złotych do 80 podstaw przy wypłacie na rzecz wierzycieli przekraczającej 100 milionów złotych. Temu składnikowi przyznano stosunkowo największy wpływ na wysokość wynagrodzenia w związku z faktem, iż to wynagrodzenie za efekt w postaci wypłat na rzecz wierzycieli ma motywować do efektywnej sprzedaży majątku a nadto jest wprost wyrazem realizacji celu postępowania upadłościowego. Druga część wynagrodzenia zależna jest od liczby pracowników zatrudnionych w dniu ogłoszenia upadłości i wynosi od 0,5 do 30 podstaw. Ten składnik wynagrodzenia ma odzwierciedlać nakład pracy związany zarówno z zarządzaniem pracownikami upadłego jak i przeprowadzeniem procedury rozwiązania z nimi stosunków pracy, wypłaty odpraw czy pozyskania środków z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Trzecia część wynagrodzenia zależna od liczby wierzycieli biorących udział w postępowaniu. Czwarta część zależy od czasu trwania postępowania upadłościowego od dnia ogłoszenia upadłości do dnia wykonania ostatecznego planu podziału i jest zróżnicowana zależnie od skali postępowania (uprawniający do wyższej premii czas postępowania jest najkrótszy (6 miesięcy) dla małych mas upadłości i odpowiednio większy (18 miesięcy) dla dużych mas upadłości. Ostatnią, piątą część wynagrodzenia ustala uznaniowo sąd w granicach od 0 do 70 podstaw wynagrodzenia, w zależności od stopnia trudności prowadzenia postępowania i jego efektywności.

Ustalone przez sąd wynagrodzenie wstępne (w oparciu o przewidywany czas trwania i efekty postępowania) jest podstawą do wypłaty w toku postępowania zaliczek na jego poczet. Projekt rezygnuje z przyznawania zaliczek na poczet wynagrodzenia w sposób uznaniowy i wiąże je z zakończeniem konkretnych istotnych etapów postępowania (ustalenie wynagrodzenia wstępnego, likwidacja majątku, pierwszy plan podziału, zakończenie likwidacji majątku). Odciaży to sędziów-komisarzy od wydawania postanowień w tym zakresie a także zmotywuje syndyków do sprawnej realizacji kolejnych etapów postępowania.

Ustalając wynagrodzenie ostateczne w postępowaniu upadłościowym, w którym funkcję pełniło kolejno kilku syndyków, sąd rozdziela wynagrodzenie pomiędzy nich proporcjonalnie do czasu pełnienia funkcji w postępowaniu, przy czym sąd może zdecydować o odstąpieniu od proporcjonalnego podziału, w szczególności jeżeli jest to uzasadnione zróżnicowanym wpływem poszczególnych syndyków na osiągnięcie celu postępowania.

Projekt przewiduje również zmiany w zakresie sprawozdań składanych przez syndyka:

- a) Projekt przewiduje, że sprawozdanie ostateczne syndyka będzie składane nie po wykonaniu wszystkich obowiązków, które syndyk wykonuje jeszcze po zakończeniu postępowania upadłościowego, ale po wykonaniu ostatecznego planu podziału funduszy masy upadłości

- b) Projekt precyzuje również treść sprawozdania ostatecznego, wskazując, że obejmuje ono w szczególności: wskazanie miejsca zarchiwizowania dokumentów upadłego, wskazanie łącznej wysokości kosztów postępowania i należności, o których mowa w art. 230 ust. 3 p.u.n., wskazanie łącznej wysokości funduszy masy upadłości oraz funduszy uzyskanych ze zbycia rzeczy i praw obciążonych rzeczowo oraz wskazanie ogólnego stopnia zaspokojenia wierzycieli. Regulacja ta ma na celu monitorowanie efektywności postępowań upadłościowych, umożliwienie porównania skuteczności osób wykonujących funkcje syndyka, umożliwienie wierzycielom kontroli działalności syndyka oraz ułatwienie pracownikom uzyskiwania informacji o miejscu zarchiwizowania dokumentów upadłego (art. 168 ust. 4 p.u.n.). Dane te mają także ułatwić automatyczne tworzenie statystyk dotyczących postępowań upadłościowych na użytek oceny funkcjonowania nowych regulacji w praktyce oraz badań naukowych.
- c) Z uwagi na potrzebę ujednoczenia dokumentów odzwierciedlających przebieg postępowania upadłościowego, projekt przewiduje delegację dla Ministra Sprawiedliwości do wydania rozporządzenia, które szczegółowo określi formę oraz zakres sprawozdania z czynności, sprawozdania rachunkowego i sprawozdania ostatecznego syndyka.

Zmiana przepisu dotyczącego obowiązków informacyjnych w spółkach publicznych spowodowana jest koniecznością zapewnienia realnej możliwości wypełnienia ustawowych wymogów. W postępowaniu upadłościowym podmiotem, który posiada informacje o bieżącej działalności upadłego jest syndyk. Upadły reprezentowany przez zarząd nie jest w stanie efektywnie informować rynku publicznego o zajściu określonych zdarzeń. Aby syndyk miał możliwości prawidłowej i terminowej realizacji obowiązków informacyjnych, konieczne jest zobowiązanie upadłego do natychmiastowego przekazywania syndykowi informacji, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej oraz warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych¹⁸ oraz aktach wykonawczych do tej ustawy.

Wychodząc z założenia, że najefektywniejszym sposobem likwidacji masy upadłości bardzo często jest sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego jako całości, projekt przewiduje zmianę art. 169 ust. 2 p.u.n. przez przyjęcie regulacji, zgodnie z którą syndyk prowadzący przedsiębiorstwo upadłego będzie mógł prowadzić działalność wymagającą koncesji albo zezwolenia, chyba że co innego będzie wynikało z odrębnych ustaw. Regulacja ta ma na celu umożliwienie nieprzerwanego prowadzenia przedsiębiorstwa dłużnika do czasu jego sprzedaży. Oczywiście jest, że sprzedając przedsiębiorstwo „w ruchu” można uzyskać znaczenie korzystniejszą cenę, niż w przypadku, gdy w toku postępowania upadłościowego przedsiębiorstwo przez jakiś okres nie działało.

Projekt przewiduje zmiany przepisów regulujących odwołanie i zmianę syndyka w ten sposób, że wyraźnie zostanie odróżnione odwołanie syndyka, które będzie instytucją zarezerwowaną wyłącznie dla sytuacji, gdy syndyk nie pełni należycie swoich obowiązków, od zmiany syndyka. Zmiana syndyka będzie możliwa po zaistnieniu przesłanek określonych w ustawie, które nie będą w sobie zawierały elementu negatywnej oceny pracy syndyka (art. 170 i 171 p.u.n.).

Projekt przewiduje również zmianę w art. 174 p.u.n. Zmiana ta polega na wyraźnym wskazaniu, że tryb postępowania określony w tym przepisie (wprowadzenie syndyka w posiadanie majątku upadłego przez komornika) jest możliwy tylko wówczas, gdy syndyk napotyka przeszkody w

---

¹⁸ (Dz. U. z 2013 r., poz. 1382 – t.j.).

objęciu majątku upadłego ze strony upadłego. Zmiana ta ma na celu wyeliminowanie niedopuszczalnej, ale spotykanej praktyki przymusowego odbierania od osób trzecich składników majątkowych, co do których syndyk wskazał, że należą one do masy upadłości. Taka praktyka narusza prawa osób trzecich i stanowi niedopuszczalne prowadzenie egzekucji przeciwko osobie trzeciej bez tytułu wykonawczego. Proponowana zmiana rozstrzyga również wątpliwości związane z rozstrzygnięciem o kosztach przymusowego wprowadzenia.

Rada wierzycieli

Projekt przewiduje zmiany przepisów dotyczących rady wierzycieli w taki sposób, że regulacja dotycząca rady wierzycieli w postępowaniu upadłościowym będzie analogiczna (z zachowaniem niezbędnych odrębności wynikających z istoty postępowania upadłościowego) do regulacji dotyczącej rady wierzycieli w postępowaniu restrukturyzacyjnym. Uzasadnienie proponowanych zmian jest również analogiczne.

Przepisy ogólne dotyczące postępowania po ogłoszeniu upadłości

W przepisach ogólnych dotyczących postępowania po ogłoszeniu upadłości wprowadza się następujące zmiany:

- a) W art. 215 ust. 2 p.u.n. wskazuje, że w przypadku połączenia spraw do wspólnego rozpoznania sąd może również powołać jedną radę wierzycieli i wyznaczyć wspólne zgromadzenie wierzycieli.
- b) W art. 215 ust. 5 p.u.n. wprowadza się regulację umożliwiającą połączenie do wspólnego rozpoznania spraw prowadzonych wobec podmiotów powiązanych oraz małżonków. Wspólne prowadzenie takich spraw jest uzasadnione tym, że pomiędzy tymi podmiotami zachodzą często silne powiązania majątkowe, które uzasadniają łączną likwidację mas upadłości.
- c) W art. 215 ust. 6 p.u.n. dodaje się przepis nakładający na organy postępowań upadłościowych obowiązek współpracy. Regulacja ta ma szczególne znaczenie w sytuacji gdy dla połączonych do wspólnego rozpoznania spraw sąd z określonych względów nie wyznaczy jednego syndyka. Również w innych postępowaniach, tj. postępowaniach nie połączonych do wspólnego rozpoznania, współpraca organów jest często niezbędna dla zapewnienia prawidłowego i efektywnego przebiegu postępowania.
- d) Dodaje się art. 218a p.u.n., który stanowi ograniczenie regulacji zawartej w art. 210 §2¹ p.u.n. w ten sposób, że obowiązek pouczenia ograniczony zostaje wyłącznie do zakresu, który jest uzasadniony przedmiotem sprawy, która ma być rozpoznana na rozprawie.
- e) W art. 219 p.u.n. dodaje się ust. 1a, zgodnie z którym wszystkie postanowienia zapadłe w postępowaniu upadłościowym będą podlegały obwieszczeniu. Jednocześnie w art. 221 ust. 1 p.u.n. wskazuje się, że wszystkie obwieszczenia w przypadkach przewidzianych w ustawie będą dokonywane poprzez zamieszczenie w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości. Wprowadzenie obowiązku zamieszczania wszystkich postanowień na platformie internetowej CRRiU oznacza umożliwienie wierzycielom bieżącego dostępu do informacji o przebiegu postępowania upadłościowego. Regulacja taka znacznie wzmacnia pozycję wierzycieli w postępowaniu upadłościowym poprzez umożliwienie im skutecznego dochodzenia swoich praw w tym postępowaniu. Nie ulega wątpliwości, że warunkiem skutecznego

dochodzenia praw jest przede wszystkim pełny i bieżący dostęp do informacji. Warunku tego nie spełniają obecne regulacje przewidujące publikację niektórych tylko postanowień w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

- f) Projekt przewiduje również zmiany w zakresie doręczeń. W szczególności, w art. 220 ust. 1 p.u.n. wyraźnie wskazuje się, że wszystkie postanowienia wydane na posiedzeniu niejawnym doręczenia się również syndykowi. Ponadto dodaje się ust. 3 umożliwiający doręczenie, za zgodą uczestnika postępowania postanowień i pism w sposób elektroniczny (za pośrednictwem Centralnego Rejestru Restrukturyzacji i Upadłości lub na wskazany adres poczty elektronicznej). W szczególności umożliwienie doręczania w ten sposób postanowień syndykowi znacznie ułatwi i przyspieszy postępowanie upadłościowe.
- g) Realizując dążenie do skrócenia czasu trwania postępowań upadłościowych dodaje się art. 220a p.u.n. przewidujący, że sędzia-komisarz może dokonywać wezwań, zawiadomień i doręczeń w sposób, który uzna, w okolicznościach konkretnej sprawy, za najbardziej celowy, nawet z pominięciem przepisów ogólnych, jeżeli sposób wezwania, zawiadomienia lub doręczenia umożliwia adresatowi zapoznanie się z nim. Regulacja ta umożliwi sędziemu-komisarzowi np. niezwłoczne reagowanie na informacje o nieprawidłowościach w wykonywaniu czynności przez syndyka oraz szybsze rozpoznawanie spraw, które wymagają wyznaczenia posiedzenia.
- h) W art. 224 ust. 3 p.u.n. jednoznacznie rozstrzyga się sporną w praktyce kwestię biegu terminu do zaskarżenia orzeczenia ogłoszonego na posiedzeniu jawnym, wskazując, że osobom zawiadomionym o posiedzeniu w terminie tygodniowym od dnia posiedzenia, zaś osobom, które nie zostały zawiadomione o posiedzeniu jawnym – w terminie tygodniowym od dnia obwieszczenia postanowienia w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości, służy prawo złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie postanowienia wraz z uzasadnieniem. Zażalenie wnosi się w terminie tygodniowym od dnia doręczenia.

Koszty postępowania

Projekt przewiduje zasadniczą zmianę w zakresie regulacji dotyczących kosztów postępowania upadłościowego (art. 230 p.u.n.) opartą na założeniu, że pojęcie „koszty postępowania” powinno być ograniczone wyłącznie do wydatków bezpośrednio związanych z prowadzeniem postępowania, a nie powinno obejmować zobowiązań, które powstają po ogłoszeniu upadłości, ale nie są związane bezpośrednio z likwidacją masy upadłości i dążeniem do osiągnięcia głównego celu postępowania upadłościowego, jakim jest zaspokojenie wierzycieli. Obecna definicja kosztów postępowania przyjęta w art. 230 p.u.n. jest bardzo szeroka. W szczególności, obecnie art. 230 ust. 2 p.u.n. wskazuje, że do kosztów postępowania zalicza się również przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości należności ze stosunku pracy oraz należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne. Taka regulacja bardzo często jest podstawą oddalania przez sądy wniosków o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 13 p.u.n. Jeżeli dłużnik zatrudnia wielu pracowników, to koszty związane z koniecznością zwolnienia pracowników po ogłoszeniu upadłości (odprawy i odszkodowania) bardzo często są tak wysokie, że uzasadniają oddalenie wniosku o ogłoszenie upadłości z uwagi na fakt, że majątek dłużnika nie wystarczy na pokrycie kosztów postępowania. Taka praktyka jest w rezultacie niekorzystna dla pracowników, gdyż uniemożliwia ich zaspokojenie chociażby w części. Dodatkowo, szeroka definicja kosztów postępowania wywołuje wrażenie, że polskie postępowania upadłościowe są niezwykle kosztowne, a przynajmniej bardziej kosztowne niż analogiczne postępowania w innych

krajach. Tymczasem koszty związane bezpośrednio z prowadzeniem postępowania z reguły nie są wygórowane. Stąd też uznano, że pojęcie kosztów w prawie upadłościowym powinno obejmować jedynie te wydatki, które rzeczywiście są kosztem postępowania, a nie stanowią zaspokojenia wierzycieli (pracowników). Zmiana art. 230 p.u.n. nie naruszy przy tym praw pracowników zwalnianych przez syndyka po ogłoszeniu upadłości gdyż w dalszym ciągu, jeżeli fundusze masy upadłości na to pozwolą, odprawy i odszkodowania będą wypłacane przez syndyka na bieżąco, bez planu podziału. Jeżeli fundusze masy upadłości nie pozwolą na stuprocentowe zaspokojenie tych należności będą one zaspokojone w drodze sporządzenia i wykonania planu podziału (art. 230a p.u.n.).

Z powyższą zmianą i jej wpływem na zakres zastosowania art. 13 p.u.n. wiąże się też założenie, że koszty postępowania zaspokajane będą w pierwszej kolejności, a inne zobowiązania powstałe po ogłoszeniu upadłości wtedy, gdy pozwalają na to fundusze masy upadłości (art. 230 ust. 1 p.u.n.). Przyznanie absolutnego pierwszeństwa pokryciu kosztów postępowania pozwoli na powrót do dosłownej wykładni art. 13 i 361 p.u.n., tj. oddalanie wniosków o ogłoszenie upadłości albo umarzanie postępowań wyłącznie wtedy, gdy majątek upadłego nie wystarczy na pokrycie samych kosztów postępowania, a nie również innych należności zrównanych z nimi dotychczas co do kolejności zaspokojenia. To pozwoli z kolei na ograniczenie liczby przypadków, w których pomimo niewypłacalności dłużnika nie dojdzie do zastosowania instrumentów prawa upadłościowego z powodu ubóstwa masy.

Projekt przewiduje również zmianę art. 232 p.u.n. w sposób, który będzie umożliwił zobowiązanie wierzycieli do złożenia zaliczki na koszty postępowania upadłościowego również przed ustaleniem listy wierzytelności, co przy obecnym brzmieniu tego przepisu jest niemożliwe.

Lista wierzytelności

W tytule V przewiduje się wprowadzenie zmian, które z jednej strony ułatwią wierzycielom dochodzenie swoich wierzytelności w postępowaniu upadłościowym, z drugiej zaś strony przyspieszą tok postępowania w przedmiocie ustalania listy wierzytelności.

Elementem, który już na wstępnym etapie ma przyspieszyć tok postępowania jest ograniczenie terminu na zgłaszanie wierzytelności do jednego miesiąca (a nie jak obecnie – trzech). Nie będzie to stanowiło ograniczenia praw wierzycieli, gdyż równocześnie zostaną wprowadzone ułatwienia przy zgłaszaniu wierzytelności.

Najistotniejszym ułatwieniem dochodzenia wierzytelności w postępowaniu upadłościowym będzie możliwość dokonywania zgłoszenia wierzytelności z formie elektronicznej za pośrednictwem Centralnego Rejestru Restrukturyzacji i Upadłości (art. 239 ust. 2 p.u.n.). Taka forma umożliwi wyeliminowanie braków formalnych zgłoszeń i jednocześnie ułatwi zarówno samo składanie zgłoszenia wierzycielowi, ale także przekazywanie go syndykowi. Zmiana ta stanowi krok w stronę rezygnacji z papierowych form pism procesowych na rzecz ich elektronicznych wersji.

Podkreślić należy, że forma elektroniczna będzie funkcjonowała równolegle obok dotychczasowej formy papierowej, albowiem od wielu wierzycieli (w tym osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej) nie sposób wymagać formy elektronicznej.

Kolejnym istotnym ułatwieniem na rzecz wierzycieli będzie rezygnacja z konieczności składania wraz ze zgłoszeniem wierzytelności dowodów uzasadniających zgłoszenie. W zgłoszeniu wierzyciel będzie miał jedynie obowiązek wskazać te dowody (art. 239 ust. 3 p.u.n.). Jak wynika z praktyki, ogromną większość wierzytelności stanowią wierzytelności bezsporne, które znajdują potwierdzenie w księgach upadłego. W takiej sytuacji wymaganie od wierzycieli składania tych dowodów i to w dodatku w tak szczególnej formie (oryginały lub kopie poświadczone notarialnie) wykraczającej istotnie poza zasady ogólne, nie było dostatecznie uzasadnione.

W pozostałych sytuacjach, gdy zgłoszona wierzytelność nie będzie znajdowała potwierdzenia w księgach rachunkowych lub innych dokumentach upadłego albo we wpisach w księdze wieczystej lub rejestrach, syndyk będzie wzywał wierzyciela do złożenia w terminie 7 dni dokumentów wskazanych w zgłoszeniu wierzytelności pod rygorem odmowy uznania wierzytelności (art. 243 ust. 3 p.u.n.). Termin ten nie będzie podlegał przedłużeniu ani przywróceniu. Syndyk będzie mógł jednak uwzględnić dokumenty złożone po upływie terminu, jeżeli nie spowoduje to opóźnienia w przekazaniu listy sędziemu-komisarzowi. Dla ochrony praw wierzycieli zasadne jest, aby wezwanie wierzyciela przez syndyka do złożenia dokumentów zawierało pouczenie o skutkach uchybienia terminowi (art. 243 ust. 4 p.u.n.).

Mając na uwadze fakt, że zgłoszenia wierzytelności bardzo często obarczone są brakami formalnymi, co skutkuje koniecznością wzywania do uzupełnienia lub zwrotu takiego zgłoszenia, przy znacznym nakładzie pracy sędziów i pracowników sekretariatu, zasadne jest, aby Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia określił wzór zgłoszenia wierzytelności, co powinno w sposób istotny przyczynić się do ograniczenia składania zgłoszeń posiadających braki formalne.

Projekt przewiduje doprecyzowanie treści zgłoszenia wierzytelności i dostosowanie do zmian związanych z wprowadzeniem prawa restrukturyzacyjnego (art. 240 pkt 1 i 3 p.u.n.).

Mając na uwadze, że w praktyce przekazanie syndykowi zgłoszenia wierzytelności, które odpowiada wymaganiom formalnym nierzadko odbywa się ze znacznym opóźnieniem, zasadne jest jednoznacznie określenie, że przekazanie powinno odbyć się niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 2 tygodni (art. 241 p.u.n.).

Mając na uwadze, że w postępowaniu upadłościowym wierzycielami są bardzo często osoby fizyczne prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą, należy uznać, że stosowanie do nich jako przedsiębiorców rygoru przewidzianego dla profesjonalnych pełnomocników, tj. zwrotu zgłoszenia wierzytelności bez wzywania do uzupełnienia braków formalnych, jest zdecydowanie niewłaściwe i z tych względów należało w projekcie zaproponować zmianę art. 242 p.u.n.

Przygotowanie listy wierzytelności jest jednym z podstawowych obowiązków syndyka, który istotnie wpływa na długość postępowania upadłościowego. Z tego względu zasadne jest określenie, że lista wierzytelności powinna być sporządzona niezwłocznie po sprawdzeniu zgłoszonych wierzytelności co należy rozumieć w typowych sytuacjach jako sporządzenie listy wierzytelności nie później niż w terminie dwóch miesięcy od upływu okresu przewidzianego na zgłaszanie wierzytelności. Praktyka wskazuje, że w tym terminie absolutnie możliwe jest przygotowanie listy wierzytelności obejmującej co do zasady wierzytelności bezsporne. Termin ten będzie miał charakter instrukcyjny.

Lista wierzytelności stanowi podstawowy dokument sporządzany w postępowaniu upadłościowym i z tego względu zasadne jest stworzenie jednolitego wzoru określonego przez Ministra Sprawiedliwości, co zasadniczo ułatwi jej sporządzanie.

W praktyce ogromne wątpliwości budzą wierzytelności wynikające z zobowiązań do świadczeń okresowych, gdy w trakcie danego okresu została ogłoszona upadłość, gdyż na bazie obecnych przepisów nie sposób jednoznacznie określić, jak należy taką wierzytelność traktować. Z tego względu proponuje się, aby wierzytelność za okres rozliczeniowy, w trakcie którego została ogłoszona upadłość, wynikająca z ciążącego na upadłym zobowiązania do świadczeń okresowych, w szczególności z tytułu czynszu najmu lub dzierżawy, podatków, składek na ubezpieczenie społeczne, a także umowy leasingu, jeżeli przedmiot leasingu nie stanowi u korzystającego upadłego środka trwałego w rozumieniu przepisów ustawy o podatku dochodowym osób fizycznych, ulegała z mocy prawa proporcjonalnemu podziałowi na część traktowaną jak wierzytelność powstała przed dniem ogłoszenia upadłości oraz część traktowaną jak wierzytelność powstająca po ogłoszeniu upadłości. Z

uwagi na fakt, że tą normą prawną objęte będą także wierzytelności publicznoprawne, konieczne jest wprowadzenie regulacji, iż w przypadku, gdy odrębne przepisy wymagają sporządzenia deklaracji lub innego tego typu dokumentu obejmującego rozliczenie, obie części wierzytelności, muszą być ujmowane w odrębnych deklaracjach (art. 245a p.u.n.).

Sytuacja współdłużnika, poręczyciela oraz gwaranta upadłego jest o tyle wyjątkowa, że w obecnym stanie prawnym muszą oni oczekiwać z dokonaniem zgłoszenia wierzytelności do momentu zaspokojenia wierzyciela. W wielu sytuacjach odbywa się to już na końcowym etapie postępowania upadłościowego, co w połączeniu z procedurą składania uzupełniającej listy wierzytelności powoduje, że tacy wierzyciele nie mają szansy na uzyskanie zaspokojenia w postępowaniu upadłościowym. W celu ułatwienia im dochodzenia wierzytelności należało zaproponować rozwiązanie, zgodnie z którym współdłużnik, orazporęczyciel upadłego będzie mógł dokonać zgłoszenia wierzytelności przed zaspokojeniem wierzyciela. Na liście wierzytelności umieszcza się będzie wierzytelność współdłużnika lub poręczyciela z tytułu zwrotnego roszczenia jako wierzytelności warunkowe bez prawa głosu na zgromadzeniu wierzycieli. Analogicznie gwarant będzie mógł dokonać zgłoszenia przed zaspokojeniem wierzyciela (art. 248 ust. 2 i 3 p.u.n.).

Wobec niejasności sformułowania w dotychczasowym brzmieniu należało jednoznacznie przesądzić brak możliwości wnoszenia sprzeciwu, gdy podstawą jego odrzucenia było wniesienie sprzeciwu po terminie (art. 257 ust. 2 p.u.n.).

Postępowanie w przedmiocie sprzeciwu, mimo, że odbywa się w ramach postępowania upadłościowego, dotychczas nie korzystało z jakichkolwiek ułatwień, uproszczeń, czy innych instrumentów prawnych mających na celu szybkie i sprawne wydanie orzeczenia w tym względzie. Przede wszystkim dotychczas w postępowaniu w wyniku wniesienia sprzeciwu nie była stosowana żadna forma prekluzji zmuszająca uczestników postępowania do koncentracji materiału dowodowego i to w okresie, w którym w Kodeksie postępowania cywilnego w sprawach gospodarczych obowiązywała w tym względzie wyjątkowo daleko posunięta forma prekluzji (większość sprzeciwów wnoszonych jest przez przedsiębiorców). Ponadto zauważyć należy, że orzeczenie wydane w wyniku rozpoznania sprzeciwu i uznanie, bądź odmowa uznania, nie korzystają z powagi rzeczy osądzonej. Lista wierzytelności, choć może stanowić podstawę wydania tytułu egzekucyjnego, w istocie jest tworzona w ramach i na potrzeby postępowania upadłościowego. Mimo tego obecnie przy rozpoznawaniu sprzeciwu sędzia-komisarz prowadzi pełne postępowanie dowodowe z udziałem świadków, biegłych i to nawet w sytuacji, gdy dowody te zostały przeprowadzone we wcześniej wszczętym na skutek wniesienia pozwu przez wierzyciela zwykłym postępowaniu cywilnym. Powyższe mankamenty obecnej regulacji stały się podstawą zaproponowanych zmian. W pierwszej kolejności należało wprowadzić, w oparciu o obecnie obowiązując przepisy Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące obowiązku zgłaszania twierdzeń i zarzutów w pozwie, analogiczne ograniczenia w odniesieniu do obowiązków przy wnoszeniu sprzeciwu (art. 258 ust. 1 p.u.n.). Dla zachowania równości stron konieczne było wprowadzenie obowiązku wnoszenia odpowiedzi na sprzeciw w terminie tygodniowym z analogicznym jak w przypadku sprzeciwu obowiązkiem powołania wszystkich dowodów, twierdzeń i zarzutów (art. 258a p.u.n.).

Mając na uwadze szybkość postępowania upadłościowego zasadne jest wprowadzenie możliwości rozpoznania sprzeciwu na posiedzeniu niejawnym w terminie 2 miesięcy od jego wniesienia (art. 259 ust. 1 p.u.n.). Taka możliwość jest szczególnie istotna, gdy stanowisko syndyka wyrażone na liście wierzytelności jest oczywiście błędne (np. na skutek oczywistej omyłki, co przy obszernych listach jest sytuacją częstą), zasadność sprzeciwu jest oczywista albo dowodami w sprawie są wyłącznie dokumenty.

Z uwagi na fakt, że postępowania wszczęte w celu dochodzenia wierzytelności podlegają zawieszeniu i nie mogą się dalej toczyć, a jedyną drogą dochodzenia wierzytelności przez wierzyciela jest jej zgłoszenie oraz mając na uwadze, że zawieszono postępowanie nierzadko jest postępowaniem bardzo zaawansowanym (np. na etapie rozpoznawania apelacji) racjonalne jest wprowadzenie unormowań pozwalających wykorzystywać materiał dowodowy zgromadzony w innym postępowaniu. Pozwoli to przede wszystkim na przyspieszenie postępowania w przedmiocie sprzeciwu i jednocześnie ograniczy możliwość negatywnego społecznego odbioru wymiaru sprawiedliwości przez uczestników postępowania związanego z powtarzaniem tych samych czynności (np. kolejnym przesłuchiowaniem tych samych świadków na te same okoliczności, co rodzi u tych osób szczególnie głębokie poczucie niezrozumienia).

Należy więc wprowadzić możliwość (art. 259 ust. 1a p.u.n.) odstąpienia od przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka lub opinii biegłego, jeżeli świadek złożył zeznania albo biegły sporządził opinię w innym postępowaniu toczącym się przed sądem. W takim przypadku dowodem będą dokumenty znajdujące się w aktach innego postępowania. Ograniczenie zasady bezpośredniości jest uzasadnione charakterem postępowania upadłościowego i listy wierzytelności oraz koniecznością dążenia do jak największego skrócenia czasu jego trwania.

Mając na uwadze, iż w praktyce krąg uczestników postępowania jest różnie określany (co przekłada się na dopuszczalność wnoszenia zażaleń) niezbędne stało się jednoznaczne określenie, że zażalenie na postanowienie sędziego-komisarza rozpoznające sprzeciw może wnieść każdy wierzyciel (art. 259 ust. 2 p.u.n.), a nie tylko wierzyciel wnoszący sprzeciw lub wierzyciel, którego sprzeciw dotyczył. Odmienne uregulowanie doprowadziłoby do sytuacji, w której pozostali wierzycieli nie mieliby środka zaskarżenia (zażalenia) postanowienia sędziego-komisarza o uznaniu na liście wierzytelności, mimo, że gdyby takie uznanie nastąpiło już na liście wierzytelności, to mieliby możliwość wniesienia środka zaskarżenia (sprzeciwu i dalej ewentualnie zażalenia). Konieczne stało się też jednoznaczne określenie statusu syndyka poprzez stwierdzenie, że w toku postępowania wywołanego wniesieniem sprzeciwu syndyk ma prawa i obowiązki uczestnika postępowania (art. 259 ust. 1 p.u.n.). Jest to o tyle konieczne, że syndyk zwykle jest tym podmiotem, który posiada szeroką wiedzę o przedstawionych i dostępnych środkach dowodowych uzyskaną w związku z pełnieniem swojej funkcji.

Potrzeba specjalnego uregulowania sytuacji, gdy postanowienie sędziego-komisarza zostanie uchylone, a sprawa zostanie przekazana do ponownego rozpoznania, mimo regulacji zawartej w art. 150 ust. 4 p.u.n., wynika nie tylko z konieczności wskazania, że wówczas sprzeciw rozpoznawany będzie przez zastępcę sędziego-komisarza (jeżeli jest w sprawie ustanowiony), ale przede wszystkim z potrzeby dopuszczenia możliwości, by sprzeciw był rozpoznawany przez innego sędziego bez konieczności zmiany osoby, która pełni funkcję sędziego-komisarza. Zmiana ta umożliwi więc właściwsze i bardziej elastyczne wykorzystanie kadry orzekającej w wydziałach upadłościowych w szczególnie trudnych sprawach, a przez to przyczyni się do realizacji postulatu szybkości postępowania upadłościowego.

Istotnym elementem przyspieszenia postępowania będzie możliwość zatwierdzenia przez sędziego-komisarza listy wierzytelności w zakresie nieobjętym sprzeciwami (art. 260 ust. 3 p.u.n.). Powiązana z tą zmianą będzie zmiana art. 337 ust. 1 p.u.n. i dodania w tym artykule ust. 1a. W ten sposób po częściowym zatwierdzeniu listy wierzytelności możliwe będzie sporządzenie planu podziału i przekazanie kwot wierzycielom przy jednoczesnym zabezpieczeniu środków w masie upadłości na ewentualne wypłaty wierzycielom, których wierzytelności objęte będą nierozpoznanymi prawomocnie sprzeciwami.

Układ w upadłości

Mimo, że projekt proponuje wyeliminowanie możliwości ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu, zasadne jest zachowanie w postępowaniu upadłościowym możliwości, w której dopuszczalne będzie przyjęcie przez wierzycieli układu.

Podstawowym założeniem dopuszczającym taką ewentualność jest uznanie, że jeśli w danej sprawie pojawiła się możliwość zawarcia układu to bez względu na etap postępowania warto ją dopuścić, gdyż może być ona korzystna przede wszystkim dla wierzycieli.

Zauważyć należy, że postępowanie restrukturyzacyjne jest inicjowane przez samego dłużnika, a wierzyciele nie mają możliwości zgłaszania swoich propozycji układowych. Dłużnik z różnych powodów może nie chcieć zgodzić się na warunki wierzycieli, a wierzyciele mogą nie chcieć zgodzić się na propozycje układowe dłużnika, mimo, że wszyscy są zgodni co do tego, że dalsze funkcjonowanie przedsiębiorstwa jest możliwe i korzystne. Jeżeli więc dłużnik nie przekona w postępowaniu restrukturyzacyjnym wierzycieli, wówczas to oni w postępowaniu upadłościowym będą mogli zaproponować i przyjąć taki układ, który będzie dla nich najbardziej korzystny i przede wszystkim bardziej korzystny niż sama likwidacja majątku upadłego przez syndyka. Nie sposób też wykluczyć, że w dynamicznie zmieniających się warunkach, może dojść do sytuacji, że w momencie trwania postępowania restrukturyzacyjnego istniał stan, w którym nie było możliwości uratowania przedsiębiorstwa, a taka realna ewentualność pojawiła się dopiero po ogłoszeniu upadłości. W końcu też postępowania restrukturyzacyjne są dostępne jedynie w sytuacji, gdy nie zaistnieją negatywne przesłanki otwarcia postępowania. Może więc dojść do sytuacji, gdy z uwagi na fakt, że znaczne wierzytelności są wierzytelnościami spornymi wykluczone są uproszczone postępowania restrukturyzacyjne, zaś z uwagi na brak zdolności do regulowania zobowiązań powstałych po otwarciu postępowania układowego i sanacyjnego, wykluczona będzie możliwość skorzystania również z tych postępowań. W efekcie jedyną drogą do uratowania przedsiębiorstwa i znalezienia porozumienia z wierzycielami może być droga wiodąca przez postępowanie upadłościowe.

Konieczne jest przy tym wprowadzenie takich regulacji, które wykluczą możliwość nadużywania tej instytucji w celu przedłużenia postępowania upadłościowego. Z tego względu sędzia-komisarz będzie mógł zwołać zgromadzenie wierzycieli w celu głosowania nad układem, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że układ zostanie nie tylko przyjęty przez wierzycieli, ale również wykonany (art. 266c ust. 1 p.u.n.). Obligatoryjność takiej decyzji będzie istniała jedynie wówczas, gdy wniosek o zwołanie zgromadzenia będzie popierany przez wierzycieli posiadających łącznie co najmniej 50% sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom (art. 266c ust. 2 p.u.n.).

Samo złożenie propozycji układowych nie powinno automatycznie powodować wstrzymania likwidacji. Wstrzymanie likwidacji może nastąpić dopiero wówczas gdy zostaną spełnione przesłanki do wyznaczenia zgromadzenia wierzycieli w celu zawarcia układu w postępowaniu upadłościowym (uprawdopodobnienie że układ zostanie przyjęty i wykonany lub wniosek wierzycieli posiadających łącznie co najmniej 50% sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom). Decyzja o wstrzymaniu likwidacji nie może jednakże godzić w prawa wierzycieli, którzy nie będą objęci układem. Z tego względu niedopuszczalne będzie wstrzymanie likwidacji, jeżeli propozycje układowe nie będą przewidywały zaspokojenia wierzytelności nie objętych układem niezwłocznie po zatwierdzeniu układu i prawomocnym umorzeniu postępowania na tej podstawie (art. 266b ust. 2 p.u.n.). W odniesieniu do wierzytelności zabezpieczonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, które mogą zostać objęte układem dopiero za zgodą wierzyciela, należy uznać, że wstrzymanie likwidacji w oparciu o art. 266b ust. 4 lub 5 p.u.n. będzie pełniło analogiczną funkcję jak wstrzymanie egzekucji prowadzonej przez wierzyciela nie objętego układem w przyspieszonym postępowaniu układowym lub postępowaniu układowym. Z tego

względu zasadne jest, aby sędzia-komisarz mógł co do zasady wstrzymać likwidację również przedmiotu, na którym jest ustanowione zabezpieczenie. Jednakże w przypadku, gdy wierzyciel posiadający zabezpieczenie wniesie sprzeciw, a przez to jednoznacznie da wyraz temu, iż nie zamierza zgodzić się na objęcie układem, wówczas wstrzymywanie likwidacji traci rację bytu. Podkreślić należy, że sędzia-komisarz wstrzymywać będzie likwidację wyłącznie w zakresie, jaki jest niezbędny do wykonania układu (art. 266b ust. 6 p.u.n.).

W zakresie nieuregulowanym w postępowaniu upadłościowym do zawarcia układu i jego skutków stosować się będzie odpowiednio przepisy p.r., przy czym czynności zastrzeżone dla nadzorca sądowego lub zarządcy będzie wykonywał syndyk (art. 266f p.u.n.). W ten sposób zostanie zachowana pełna spójność systemu prawnego regulującego zawarcie, skutki i wykonanie układu.

Po prawomocnym zatwierdzeniu układu sąd będzie wydawał postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego (art. 266d p.u.n.).

Likwidacja masy upadłości

Mając na uwadze ogólne dążenie do poprawy szybkości postępowania upadłościowego również w przypadku likwidacji uzasadnione jest wprowadzenie terminów instrukcyjnych, które przyczynią się do sprawności postępowania.

Przed wszystkim syndyk zobowiązany będzie do podejmowania działań umożliwiających zakończenie likwidacji w ciągu 6 miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości (art. 308 ust. 2 p.u.n.). Jest to termin bez wątplenia krótki, lecz przy założeniu, że spis inwentarza i oszacowanie ma być sporządzone w terminie jednego miesiąca (art. 306 p.u.n.), to przy uwzględnieniu procedury przetargu na sprzedaż całego przedsiębiorstwa likwidacja całego majątku w terminie 6 miesięcy, będzie jak najbardziej możliwa. Również w przypadku, gdy syndyk uzyska zgodę na odstąpienie od sprzedaży przedsiębiorstwa w całości i będzie zbywał poszczególne składniki majątkowe oddzielnie, winien tak planować swoje działania, aby to było możliwe. Co prawda, praktyka wskazuje, że znaczna liczba prób sprzedaży przedsiębiorstwa w całości nie przynosi rezultatu z uwagi na brak ofert. Również likwidacja poszczególnych składników majątkowych, szczególnie tych trudno zbywalnych, wymaga dłuższego czasu. W końcu też w przypadku podjęcia decyzji o ściąganiu wierzytelności upadłego, a nie ich sprzedaży (art. 331 ust. 2 p.u.n.) nie będzie możliwe dotrzymanie 6-miesięcznego terminu. Niemniej wprowadzenie takiego terminu bez wątplenia przyczyni się do zwiększenia sprawności postępowania, gdyż organy postępowania upadłościowego będą musiały być świadome, że dopiero istnienie rzeczywistych przeszkód, które uniemożliwiły dotrzymanie tego terminu, będzie stanowiło podstawę do ustalenia, że w postępowaniu nie doszło do przewlekłości. Aby umożliwić syndykowi dotrzymanie tego terminu konieczne jest również nałożenie na organy, które wyrażają zgodę na tryb i warunki likwidacji (sędziego-komisarza i radę wierzycieli) obowiązku rozpoznawania wniosków o wyrażenie zgody na określony sposób likwidacji nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia przedstawienia im wniosku przez syndyka.

Doprecyzowana zostanie budząca wątpliwości w praktyce regulacja dotycząca skutków sprzedaży nieruchomości (art. 313 ust. 6 p.u.n.) przez objęcie regulacją części ułamkowej nieruchomości, co będzie zbieżne z przepisami art. 1004 k.p.c. dotyczącymi egzekucji z nieruchomości.

Zawarcie przez syndyka umowy dzierżawy przedsiębiorstwa upadłego z prawem pierwokupu jest decyzją istotnie wpływająca na tok likwidacji. Zasadne jest więc wprowadzenie konieczności uzyskiwania zgody sędziego-komisarza na zawarcie takiej umowy (art. 316 ust. 2 p.u.n.). Z kolei za zbędną i przedłużającą postępowanie należało uznać regulację obligującą sędziego-komisarza do wyznaczania bieglego do opisu i oszacowania przedsiębiorstwa (art. 319 ust. 1 p.u.n.). Wystarczająca

będzie regulacja, która będzie uprawniała sędziego-komisarza do wskazania nowego biegłego przy rozpoznaniu zarzutów na opis i oszacowanie (art. 319 ust. 5 p.u.n.).

Elastyczność likwidacji uzasadnia dopuszczenie możliwości łączenia w jednej procedurze likwidacji zarówno elementów przetargu i aukcji (zastąpienie słowa „albo” słowem „lub” – art. 320 p.u.n.).

Rozszerzenie kompetencji rady wierzycieli rozciągnąć należy również na wyrażanie przez nią zgody na sprzedaż z wolnej ręki ruchomości (art. 326 ust. 1 p.u.n.).

Proponuje się wprowadzenie nowego sposobu zaspokojenia wierzycieli polegającego na możliwości przejęcia przez nich składników masy upadłości na zasadach takich, jak przewidziane w k.p.c. w zakresie egzekucji z ruchomości (art. 875-877), z zastrzeżeniem niezbędnego uprzywilejowania wierzycieli zabezpieczonych rzeczowo (art.330a p.u.n.), co umożliwi choćby częściowe zaspokojenie wierzycieli w sytuacji, gdy ruchomości nie będzie można zbyć z zachowaniem przepisów ustawy, gdyż w przeciwnym razie ruchomości takie podlegałyby wyłączeniu z masy upadłości, a nawet zniszczeniu (art. 315 ust. 1 p.u.n.).

Przeszkodą w zakończeniu wielu postępowań upadłościowych jest przedłużające się ściąganie przez syndyka wierzytelności upadłego, które wiąże się zwykle z koniecznością wytaczania powództw, a następnie prowadzenia egzekucji. Jak wskazuje praktyka podejmowane działania bardzo często nie przynoszą jakichkolwiek rezultatów ekonomicznych, gdyż ściągnięte wierzytelności nie pokrywają nawet kosztów postępowania upadłościowego, które uległo z tego powodu przedłużeniu. Z tego względu należy w dużo większym niż obecnie stopniu wyeksponować możliwość likwidacji wierzytelności upadłego poprzez ich zbycie, zaś ewentualne ściągnięcie powinno następować wyłącznie po dokonaniu oceny co do opłacalności takiego sposobu likwidacji przy uwzględnieniu kosztów związanych z przedłużeniem postępowania upadłościowego (art. 331 ust. 2 p.u.n.).

Podział funduszy masy upadłości

Dotychczasowy podział na kategorie interesów wykazuje się nadmiernym uprzywilejowaniem należności publicznoprawnych i stopniem skomplikowania. Zasadne jest wprowadzenie regulacji prostszej i łatwiejszej w praktycznym stosowaniu.

Proponuje się (art. 342 ust. 1 p.u.n.), aby kategoria pierwsza obejmowała przypadające za czas przed ogłoszeniem upadłości należności uprzywilejowane analogicznie jak w dotychczasowym stanie prawnym, z wyłączeniem należności ze stosunku pracy reprezentanta upadłego lub wynagrodzenia osoby wykonującej czynności związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego, czyli osób odpowiedzialnych za stan upadłości. Koszty postępowania oraz inne zobowiązania powstałe po ogłoszeniu upadłości zaspokajane będą na bieżąco (art. 230 ust. 1 p.u.n.), ewentualnie w drodze podziału funduszy masy przewidzianego w art. 230a ust. 1 p.u.n. Nie zostaną one ujęte w żadnej kategorii, jako że nie stanowią wierzytelności upadłościowych (wierzytelności powstałych przed ogłoszeniem upadłości).

W uprzywilejowanej kategorii należało również umieścić należności powstałe w postępowaniu restrukturyzacyjnym z czynności zarządcy albo należności powstałe z czynności dłużnika dokonanych po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego niewymagających zgody rady wierzycieli albo nadzorcy sądowego lub dokonanych za ich zgodą, jeżeli upadłość ogłoszono w wyniku rozpoznania uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości. W ten sposób uprzywilejowane zostanie nie tylko nowe finansowanie, o którym mowa była wcześniej, ale także pozostałe należności powstałe w tym okresie, co ma na celu zwiększenie wiarygodności dłużnika znajdującego się w restrukturyzacji i zwiększenie gwarancji odzyskania należności przez wierzyciela, który podejmie lub kontynuuje współpracę handlową z dłużnikiem w restrukturyzacji.

Projekt przewiduje znaczne ograniczenie uprzywilejowania należności publicznoprawnych. Ograniczenie uprzywilejowania polegać będzie na zawężeniu zakresu należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne ujętych w kategorii pierwszej do należności przypadających za trzy ostatnie lata przed ogłoszeniem upadłości oraz całkowitym zniesieniu uprzywilejowania wszystkich pozostałych należności publicznoprawnych w tym należności podatkowych.

Za ograniczeniem uprzywilejowania wierzycieli publicznoprawnych w postępowaniu upadłościowym przemawiają następujące argumenty:

- 1) Argumenty ekonomiczne
  - a. Istotne zmniejszenie uprzywilejowania umożliwi ograniczenie tzw. efektu domina, czyli sytuacji, w której upadłość jednego podmiotu powoduje kłopoty finansowe oraz niewypłacalność jego kontrahentów i wierzycieli. W wielu przypadkach możliwe będzie uniknięcie kolejnych upadłości, co oznacza utrzymanie podmiotów prowadzących działalność i płacących z tego tytułu podatki, jak również zachowanie miejsc pracy. Skarb Państwa uniknie w ten sposób wydatków chociażby na zasiłki dla bezrobotnych czy pomoc społeczną.
  - b. Zniesienie uprzywilejowania skłoni też wierzycieli publicznoprawnych do głosowania za układem, a zatem ułatwi restrukturyzację dłużników. Udana restrukturyzacja dłużnika doprowadzi do utrzymania podatnika w obrocie gospodarczym i późniejszego osiągnięcia przez Skarb Państwa wpływów z tytułu płaconych przez niego podatków.
  - c. W średniej i dłuższej perspektywie spadek bezpośrednich wpływów Skarbu Państwa z tytułu zaspokojenia wierzytelności publicznoprawnych w postępowaniach upadłościowych zostanie zawiązką zrekompensowany przez zwiększone wpływy z tytułu podatków płaconych przez wierzycieli i kontrahentów upadłego oraz ogólne korzyści dla gospodarki wynikające z większej efektywności postępowań upadłościowych.
  - d. Ograniczenie zakresu wierzytelności uprzywilejowanych do tych, których priorytet jest uzasadniony ważnymi względami społecznymi (wierzytelności pracownicze, zobowiązania alimentacyjne) jest najprostszym i najbardziej skutecznym sposobem gwarantującym istotny wzrost wskaźnika zaspokojenia wierzycieli w postępowaniu upadłościowym. Wzrost ten doprowadzi do znacznej poprawy zaangażowania wierzycieli w udział w postępowaniu, co pozwoli na dalszą optymalizację jego przebiegu. Od wskaźnika zaspokojenia w upadłości zależy też pozycja Polski w międzynarodowych rankingach gospodarczych, w szczególności w rankingu Doing Business.
- 2) Argumenty konstytucyjne

Obecna regulacja prowadzi do faktycznego i ekonomicznego obciążenia długami podatkowymi upadłego jego nieuprzywilejowanych i niezabezpieczonych wierzycieli. Ciężary publiczne, do których ponoszenia obowiązany jest upadły, są zatem przeniesione na osoby trzecie, które nie mają żadnej możliwości przeciwdziałania takiej sytuacji.
- 3) Argument społeczny

W gronie podmiotów pokrzywdzonych uprzywilejowanym zaspokojeniem należności podatkowych znajduje się zatem nadproporcjonalnie dużo drobnych wierzycieli (np. podwykonawców, usługodawców, klientów upadłego, osób z roszczeniami odszkodowawczymi), którzy nie mieli możliwości zabezpieczenia swoich roszczeń.

Budzi to zasadnicze zastrzeżenia z punktu widzenia elementarnych zasad sprawiedliwości.

4) Argument prawnoporównawczy

Na zniesienie uprzywilejowanie wierzytelności publicznoprawnych w postępowaniu upadłościowym zdecydowały się Niemcy i Austria – państwa o najbliższym dla Polski modelu prawa gospodarczego i upadłościowego, na których prawie w dużej mierze opiera się polski ustawodawca.

Kategorią podstawową obejmującą wierzytelności nieuprzywilejowane, w tym wskazane powyżej wierzytelności publicznoprawne, będzie kategoria druga.

Kategoria trzecia będzie obejmowała przede wszystkim całość odsetek od wszystkich należności ujętych w wyższych kategoriach, a także sądowe i administracyjne kary grzywny oraz należności z tytułu darowizn i zapisów.

Kategoria czwarta będzie kategorią zupełnie nową dodaną w związku z uchynieniem art. 14 § 3 Kodeksu spółek handlowych. Przepis ten przewiduje, że wierzytelność wspólnika albo akcjonariusza z tytułu pożyczki udzielonej spółce kapitałowej uważa się za jego wkład do spółki w przypadku ogłoszenia jej upadłości w terminie dwóch lat od dnia zawarcia umowy pożyczki. Jak trafnie wskazuje się już od dłuższego czasu w doktrynie¹⁹, obecny jego kształt z jednej strony zawiera pewne luki, z drugiej – obejmuje także sytuacje, w których jego zastosowanie nie jest uzasadnione. Brak jest racjonalnych podstaw by skutek, o którym mowa w art. 14 § 3 k.s.h., realizował się automatycznie na skutek ogłoszenia upadłości. Zauważyć należy, że w praktyce występują postępowania upadłościowe, w których wierzyciele są zaspokojeni w całości. W takim przypadku brak jest powodów wykluczających możliwość zwrotu pożyczki wspólnikowi. Nie negując *ratio legis* obecnego rozwiązania, całkowicie wystarczające jest w miejsce art. 14 § 3 k.s.h. stworzenie dodatkowej kategorii zaspokojenia umożliwiającej zaspokojenie wspólnika albo akcjonariusza po wcześniejszym zaspokojeniu wszystkich innych wierzytelności. Jednocześnie stosowanie tej kategorii należy wykluczyć w stosunku do należności związanych z dokonywaną restrukturyzacją dłużnika (art. 342 ust. 5 p.u.n.).

Wprowadzenie treści art. 349 ust. 2 p.u.n. związane jest z występującymi w praktyce rozbieżnościami co do przebiegu końcowego etapu postępowania upadłościowego. Proponuje się jednoznaczne przesądzenie, że wniosek o ostateczne wynagrodzenie powinien być złożony wraz z ostatecznym planem podziału (art. 165 ust. 1 p.u.n.), który jednakże nie otrzyma dalszego biegu (zarządzenie o zawiadomieniu i ogłoszeniu) do czasu uprawomocnienia się postanowienia o przyznaniu syndykowi wynagrodzenia ostatecznego. Oczywistym jest bowiem, że nieuwzględnienie wniosku syndyka w całości spowoduje konieczność zmiany planu podziału. Obecnie rodzi to konieczność sporządzania „kolejnego ostatecznego” planu podziału, który przedłuża całe postępowania. Propozycja zaś zmierza do tego, aby kwota nie ujęta w ostatecznym planie podziału wynikająca z nieuwzględnienia wniosku syndyka o przyznanie wynagrodzenia ostatecznego mogła być do niego włączona poprzez zmianę złożonego planu, a nie konieczność sporządzania nowego.

Należało również jasno uregulować kwestie związane z procedurą składania w postępowaniu upadłościowym kwot do depozytu oraz jego wydawania (art. 359 i 360 p.u.n.), a także postępowanie w przypadku nie odbierania ksiąg, korespondencji lub dokumentów przez upadłego (art. 365 p.u.n.).

Projekt przewiduje również przystosowanie regulacji związanych z możliwością oddłużenia osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą (art. 369-370e p.u.n.) do zmian związanych z

---

¹⁹ Zob. szczegółowo K. Oplustil, *Pożyczki wspólników udzielane spółkom kapitałowym. Analiza regulacji art. 14§3 i art. 189§2 k.s.h.*, Kraków 2001.

tw. upadłością konsumencką, gdyż byłoby nieuzasadnione tworzenie dwóch zupełnie odmiennych modeli oddłużania. Takich nadmiernych odmienności nie uzasadnia sam fakt prowadzenia działalności gospodarczej.

Zakaz prowadzenia działalności gospodarczej

Projekt przewiduje również zmiany regulacji dotyczącej postępowania w przedmiocie orzekania o pozbawieniu prawa prowadzenia działalności gospodarczej oraz pełnienia określonych funkcji.

W wielu przypadkach orzekanie zakazu na minimalny okres 3 lat jest zbyt dotkliwe. Stopień zawinienia danej osoby oraz konsekwencje działania lub zaniechania dają niekiedy podstawy do orzeczenia zakazu na okres co najwyżej 1 roku (np. przy niewielkim przekroczeniu terminu do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości). Ocena danego przypadku należy do sądu, który w ramach postępowania dowodowego ma możliwość dostosowania okresu orzeczenia zakazu do ustalonych okoliczności. Proponuje się wprowadzenie większej elastyczności orzekania w tym zakresie, przy zachowaniu górnej granicy orzekania zakazu (art. 373 ust. 1 p.u.n.). W ten sposób, sąd będzie miał możliwość rozróżnienia stopnia winy dłużnika w zaniechaniu dopełnienia obowiązków, a tym samym odpowiedniego dostosowania sankcji i umożliwienia dłużnikowi powrotu do aktywnej roli gospodarczej po ustaniu zakazu.

Mimo braku złożenia w ustawowym terminie wniosku o ogłoszenie upadłości sąd będzie mógł oddalić wnioski o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli zostanie złożony wniosek o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego lub postępowania sanacyjnego, a rozmiar pokrzywdzenia wierzycieli jest nieznaczny. Propozycja ta stanowić ma zachętę przynajmniej do złożenia wniosków restrukturyzacyjnych, które w dalszej perspektywie, mając na uwadze przepisy o uproszczonym wniosku o ogłoszenie upadłości, doprowadzą do powstania stanu oczekiwanego przez ustawodawcę.

Wysoko niekorzystnym zjawiskiem występującym na rynku jest brak możliwości pociągnięcia do odpowiedzialności za działania niezgodne z prawem osób, które nie pełnią nominalnie żadnej funkcji w podmiocie gospodarczym, lecz faktycznie zarządzają jego sprawami. Przedstawiona propozycja (art. 373 ust. 1 pkt 1a p.u.n.) pozwala na objęcie postępowaniem zakazowym osób, które nie mają prawnego obowiązku złożenia wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego. Pozycja faktyczna tych osób w danym podmiocie jest na tyle istotna, że mogą one wpływać niekorzystnie na postępowanie prawnych piastunów podmiotu. Uznać należy, że zachowania osób, które zarządzają podmiotem z tzw. „tylnego siedzenia”, powinny podlegać ocenie w ramach postępowania zakazowego.

Dotychczasowe brzmienie przepisu art. 377 p.u.n. doprowadziło do przyjęcia i utrwalenia się w judykaturze i doktrynie wykładni, wedle której termin na orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej liczy się od pierwszego dnia, gdy powstała niewypłacalność dłużnika. W praktyce zatem dochodzi do paradoksalnej sytuacji, gdy w sprawach zakazowych dłużnik może się bronić zarzutem, że stał się niewypłacalny wcześniej niż wskazuje na to wierzyciel i że od tego czasu upłynęło już 3 lata. Mimo to, wciąż jest on niewypłacalny i wciąż prowadzi działalność gospodarczą, zaciągając nowe zobowiązania. Taka sytuacja jest niedopuszczalna z punktu widzenia funkcji omawianych przepisów. Stąd postuluje się wprowadzenie jednoznacznej regulacji, zgodnie z którą początek biegu terminu prekluzyjnego będzie związany nie z początkowym momentem, w którym osoba jest obowiązana złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości (powstanie stanu niewypłacalności), lecz z momentem ustania tego obowiązku (ustanie stanu niewypłacalności, utrata uprawnień do

prowadzenia spraw i reprezentacji połączona z wygaśnięciem obowiązku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości).

Pozostałe zmiany (art. 373 ust. 1 pkt 3, 376 ust. 1 p.u.n.) mają charakter doprecyzowujący.

Międzynarodowe postępowanie upadłościowe

W odniesieniu do międzynarodowego postępowania upadłościowego projekt przewiduje takie zmiany obecnie obowiązującej regulacji, które:

- 1) umożliwią skuteczne stosowanie przez polskie sądy regulacji rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 w sprawie postępowania upadłościowego
- 2) w niezbędnym zakresie ujednoczą regulacje części drugiej prawa upadłościowego i naprawczego i regulacje rozporządzenia nr 1346/2000;
- 3) wprowadzą zasadę uznawania orzeczeń o ogłoszeniu upadłości w miejsce obowiązującej obecnie zasady uznawania postępowań upadłościowych;
- 4) usuną istniejące obecnie wątpliwości związane ze stosowaniem w praktyce przepisów części drugiej p.u.n.

W art. 380 ust. 2 p.u.n. wprowadza się zmianę, uwzględniającą orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (*sprawa Adler przeciwko Orłowska*) i wyraźnie wskazuje się, że obowiązek wskazanie w Polsce pełnomocnika do doręczeń dotyczy tylko wierzyciela, który nie ma miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu albo siedziby w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

W art. 380 ust. 3 p.u.n. wskazuje się, że zagraniczne wierzytelności publicznoprawne, w szczególności należności podatkowe oraz z tytułu ubezpieczenia społecznego, mogą być zgłoszone w postępowaniu upadłościowym, o ile ich dochodzenie w Polsce jest dopuszczalne na podstawie odrębnych przepisów. W takim przypadku wierzytelności te podlegają zaspokojeniu w kategorii drugiej. Celem takiej regulacji jest uniknięcie zmiany pozycji wierzycieli zagranicznych tylko i wyłącznie wskutek ogłoszenia upadłości dłużnika. Zagraniczne wierzytelności publicznoprawne, które przed ogłoszeniem upadłości mogły być dochodzone w Polsce nie powinny tracić tego charakteru wskutek ogłoszenia upadłości.

Projekt przewiduje również jednoznaczne uregulowanie odesłania do stosowania przepisów Kodeksu postępowania cywilnego oraz pozostałych przepisów p.u.n. W obecnej regulacji brakuje takiego odesłania co np. powoduje, że nie wiadomo czy do wniosków o wyłączenie z masy, o których mowa w art. 401 p.u.n. stosuje się przepisy części pierwszej p.u.n. o wyłączeniu z masy upadłości. Samo odesłanie do przepisów międzynarodowego postępowania cywilnego nie jest w tym zakresie wystarczające. Z uwagi na powyższe proponuje się zmianę art. 381 p.u.n. oraz uchylenie art. 385 p.u.n. jako zbędnego wskutek wprowadzenia zmiany art. 381 p.u.n.

Zamiast obecnie funkcjonującego łącznika jurysdykcyjnego („główny ośrodek działalności gospodarczej dłużnika”) Projekt wprowadza jako łącznik jurysdykcyjny miejsce położenia „głównego ośrodka podstawowej działalności dłużnika”, przy czym pojęcie „główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika” zostanie zdefiniowane tak samo jak w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1346/2000 w sprawie postępowania upadłościowego z uwzględnieniem projektu zmiany rozporządzenia przygotowanego przez Komisję Europejską. Zapewni to niezbędną jednolitość norm jurysdykcyjnych i umożliwi wykorzystywanie, pomocniczo, orzecznictwa ETS-u. Konieczność zmiany łącznika jurysdykcyjnego jest też wynikiem wprowadzenia do polskiego systemu prawnego upadłości konsumenckiej. Z oczywistych względów w odniesieniu do osób fizycznych nieprowadzących

działalności gospodarczej nie można zidentyfikować istnienia łącznika w postaci „głównego ośrodka działalności gospodarczej dłużnika”, chyba że przy przyjęciu założenia, że należy interpretować pojęcie „działalność gospodarcza” z art. 379 i 382 p.u.n. w sposób autonomiczny, jako obejmujące każdą aktywność o znaczeniu ekonomicznym, w szczególności działalność zarobkową. Niemniej jednak zgodnie z ogólnym postulatem ujednoczenia nazewnictwa łączników jurysdykcyjnych w Prawie upadłościowym i w rozporządzeniu proponowana zmiana jest celowa i uzasadniona.

Ponadto należy odróżnić polskie postępowanie o charakterze głównym, zwane „postępowaniem głównym” (art. 382 ust. 1 p.u.n.) oraz polskie postępowanie o charakterze ubocznym, zwane „postępowaniem ubocznym” (art. 382 ust. 2 p.u.n.), od ich zagranicznych odpowiedników (odpowiednio: „główne zagraniczne postępowanie upadłościowe” oraz „uboczne zagraniczne postępowanie upadłościowe”, zdefiniowane w art. 379 pkt 2 i 3 p.u.n.). Przy czym polskie postępowanie uboczne może przyjąć postać „postępowania wtórnego”, jeśli wcześniej wszczęto główne zagraniczne postępowanie upadłościowe (art. 406 p.u.n.). Termin postępowanie uboczne obejmuje więc zarówno (1) postępowanie uboczne wszczęte niezależnie od głównego zagranicznego postępowania upadłościowego, jak również (2) wtórne postępowanie upadłościowe.

Projekt zakłada przywrócenie zasady uznawania orzeczeń o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego w miejsce nieznanego polskiemu systemowi prawnemu, poza p.u.n., zasady uznawania zagranicznych postępowań upadłościowych

Zgodnie z zasadą terytorialności prawa skuteczność orzeczenia krajowego jest ograniczona granicami państwa jego wydania. Warunkiem nadania orzeczeniu krajowemu mocy poza granicami kraju jego pochodzenia jest uznanie lub stwierdzenie jego wykonalności w innym państwie

Uznanie może nastąpić z mocy prawa lub może wymagać przeprowadzenia specjalnego postępowania (postępowania delibacyjnego) i wydania odpowiedniego aktu przez sąd krajowy. Polskie prawo upadłościowe i naprawcze słusznie nie przyjęło zasady automatycznego uznawania orzeczeń zagranicznych sądów o ogłoszeniu upadłości. Zgodnie z art. 386 ust. 1 p.u.n. do uznania zagranicznego orzeczenia konieczne jest przeprowadzenie specjalnego postępowania, które wszczyna się na wniosek zarządcy. Polskie uregulowanie odpowiada w tym zakresie regulacji prawa modelowego UNCITRAL (art. 15-24).

Jednakże regulacje Tytułu III p.u.n. wprowadzają nieznaną polskiemu systemowi prawnemu zasadę uznawania postępowań upadłościowych jako całości, w miejsce powszechnie przyjętej i obowiązującej w obrębie całego systemu prawnego zasady uznawania zagranicznych orzeczeń (orzeczeń o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego). Koncepcja uznawania całych postępowań nie była dotychczas stosowana w postępowaniach pozaupadłościowych. Nie przewidują jej przepisy k.p.c. o uznaniu orzeczeń sądów państw obcych lub rozstrzygnięć innych organów państw obcych (art. 1145-1149¹ k.p.c.). Przed wprowadzeniem przepisów Tytułu III Części II p.u.n., istnienie takiej koncepcji nie zostało także potwierdzone przez przedstawicieli doktryny²⁰. Również na kanwie przepisów dawnego Prawa upadłościowego i Prawa układowego, autorzy odwoływali się raczej do koncepcji uznawania orzeczeń²¹. Zasada taka jest również nieznaną unijnemu rozporządzeniu nr 1346/2000 w sprawie postępowania upadłościowego, chociaż literalna interpretacja art. 16 ust. 1 oparta na brzmieniu polskiego tekstu mogłaby wskazywać, że uznaniu na podstawie tego przepisu podlega nie tyle orzeczenie o wszczęciu postępowania upadłościowego ale samo wszczęcie tego postępowania. Podobne sformułowanie zostało użyte w tekście niemieckim, który mówi o uznaniu

²⁰ K. Weitz, *Pojęcie uznania orzeczenia zagranicznego*, PS 1998, nr 7-8, s. 52 i n.

²¹ F. Zedler, *Prawo upadłościowe i układowe*, Toruń 1999, s. 50 i n.

„otwarcia postępowania upadłościowego” (*Die Eröffnung eines Insolvenzverfahrens*). W literaturze²² wskazuje, że rozporządzenie wprowadza, nieznaną wcześniej prawu polskiemu, instytucję uznania całego postępowania, która polega na rozciągnięciu skutków wszczęcia i prowadzenia postępowania upadłościowego w jednym z państw Unii Europejskiej (z wyjątkiem Danii) na wszystkie państwa Unii Europejskiej (z wyjątkiem Danii). Koncepcja ta identyfikuje instytucję uregulowaną w art. 16 rozporządzenia z tytułem, jaki prawodawca europejski nadał rozdziałowi drugiemu rozporządzenia, regulującemu różne aspekty uznawania i wykonywania zagranicznych orzeczeń wydanych w postępowaniu upadłościowym, a który we wszystkich językach brzmi: „uznawanie postępowań upadłościowych”. Tytuł ten jednak stanowi zbiorcze określenie szeregu regulacji prawnych, które łącznie prowadzą do rozciągnięcia wszystkich skutków ogłoszenia upadłości na teren państwa uznającego.

W postrzeganiu jako oficjalne uzasadnienie Rozporządzenia raporcie Virgós-Schmita wskazane jest, że art. 16 wprowadza generalną zasadę uznawania orzeczeń wszczynających postępowanie (pkt 143). Teza taka przeważa również w literaturze polskiej i zagranicznej²³.

Konkludując, przyjęte obecnie w p.u.n. rozwiązanie polegające na uznawaniu postępowań upadłościowych w miejsce uznawania orzeczeń o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego nie jest spójne z obowiązującym w Polsce i w Unii Europejskiej systemem rozciągania skutków zagranicznego orzeczenia (orzeczenia o ogłoszeniu upadłości) na terytorium państwa uznającego.

Dodatkowo należy stwierdzić, że zdarzenia inne niż orzeczenia, takie jak: czynności zarządcy zagranicznego, czynności innych niż sąd organów postępowania, czynności prawne, do których dochodzi w toku postępowania, nie podlegają uznaniu procesowemu. Ich skuteczność wiązać należy albo z wyraźnym przepisem, który nakazuje respektować określone zdarzenia, albo z uznaniem orzeczenia, które stanowiło podstawę do dokonania danej czynności, albo z kolizyjnoprawnym rozciągnięciem skutków danej czynności o charakterze materialnoprawnym.

Z uwagi na powyższe proponuje się przyjęcie konstrukcji uznawania orzeczeń o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego z zachowaniem konieczności przeprowadzenia postępowania delibacyjnego określonego w art. 386 i n. p.u.n.. Jednocześnie jednak wydanie postanowienia o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego będzie oznaczać automatyczne uznanie wszystkich orzeczeń wydanych w toku tego postępowania (zmiana art. 394 ust. 1 p.u.n.). Ze względów praktycznych (np. w treści art. 394 ust. 2 p.u.n.) dopuszczalne wydaje się posługiwanie w tekście ustawy pojęciem „uznane zagraniczne postępowanie upadłościowe”, które to pojęcie zostało zdefiniowane w art. 379 pkt 8 p.u.n..

Dodatkowo zauważyć trzeba, że system automatycznego uznawania decyzji i orzeczeń, a nie całych postępowań zaprowadzony został w stosunku do instytucji kredytowych mocą dyrektywy 2001/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 kwietnia 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych. Zgodnie z art. 9 ust. 1 dyrektywy: „Decyzja o wszczęciu postępowania likwidacyjnego podjęta przez władze administracyjne lub sądowe Państwa Członkowskiego pochodzenia będzie uznana (ang.: *„A decision to open winding-up proceedings ... shall be recognised,...”*), bez żadnych dodatkowych formalności, za obowiązującą na terytorium wszystkich innych Państw Członkowskich i będzie obowiązywać na terytorium tych Państw w tym

²² F. Zedler, *Uznanie zagranicznych postępowań upadłościowych w prawie europejskim*, RPEiS 2005, z. 2, s. 62 i n.

²³ Por. B. Wessels, *International Insolvency Law*, Kluwer 2006, s. 419 i n.; w literaturze polskiej – M. Szydło, *Jurysdykcja krajowa w transgranicznych sprawach upadłościowych w Unii Europejskiej*, Warszawa 2009, s. 271; T. Chilarski, *Upadłość transgraniczna w prawie Unii Europejskiej*, s. 116 i n.

samym czasie, co na terytorium Państwa Członkowskiego, w którym wszczęto to postępowanie...”. Także w motywie 5 i 6 dyrektywy stanowi się wyraźnie o wzajemnym uznawaniu przez państwa członkowskie środków podejmowanych w celu przywrócenia rentowności instytucji kredytowych.

Niestety ustawodawca polski transponował te postanowienia, zmieniając nieco ich treść. W art. 454 p.u.n. określono, że uznaniu podlegało będzie zagraniczne postępowanie upadłościowe prowadzone wobec instytucji kredytowych. W podobny sposób wdrożono treść dyrektywy 2001/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji zakładów ubezpieczeń (por. art. 8 dyrektywy oraz art. 454 p.u.n. w związku z art. 481 p.u.n.).

Stąd też dodatkowo postuluje się dokonanie odpowiednich zmian p.u.n. w zakresie powyższych postępowań odrębnych.

Projekt przewiduje następujące zmiany w zakresie przebiegu postępowania w przedmiocie uznania zagranicznego orzeczenia:

- a) postępowanie w tym przedmiocie będzie mogło zostać wszczęte również na wniosek dłużnika, któremu pozostawiono zarząd własny jego majątkiem (art. 386 ust. 1 p.u.n.);
- b) do wniosku o uznanie trzeba będzie dołączyć również spis wierzycieli, których miejsce zamieszkania, siedziba lub główny ośrodek podstawowej działalności znajdują się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, wierzycieli których wierzytelności wynikają z działalności ekonomicznej dłużnika prowadzonej w Rzeczypospolitej Polskiej oraz wierzycieli, którym przysługują wobec dłużnika wierzytelności zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, hipoteką morską, cesją lub przewłaszczeniem na zabezpieczenie na majątku dłużnika położonym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (art. 386 ust. 2 pkt 3 p.u.n.). Regulacja ta jest uzasadniona dążeniem do ochrony wierzycieli krajowych i wprowadzeniem nowego brzmienia art. 393 p.u.n., w którym dodaje się ust. 4 i 5, zgodnie z którymi odpis postanowienia o uznaniu doręcza się wierzycielom wskazanym przez wnioskodawcę w spisie, o którym mowa w art. 386 ust. 2 pkt 3) p.u.n. oraz innym wierzycielom wskazanym w tym przepisie, jeżeli są znani sądowi, nawet jeżeli nie zostali wskazani w spisie przedłożonym przez wnioskodawcę. Wierzycieli poucza się o skutkach uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego oraz o możliwości złożenia wniosku o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego i skutkach niezłożenia wniosku w terminie 1 miesiąca od dnia obwieszczenia. Na postanowienie będzie przysługiwało zażalenie wnioskodawcy oraz wierzycielom, o których mowa w art. 386 ust. 2 pkt 3 p.u.n.;
- c) do wniosku będzie należało dołączyć również oświadczenie, zawierające informacje o terminie zgłaszania wierzytelności, adresie, pod którym wierzytelności należy zgłaszać, jak również innych niezbędnych danych, które należy podać w zgłoszeniu oraz języku zgłoszenia (art. 386 ust. 4 p.u.n.). Regulacja ta ma umożliwić sądowi uznającemu zagraniczne postępowanie stosowanie dyspozycji przepisu art. 393 ust. 2 p.u.n., co obecnie sprawia trudności w praktyce.
- d) wnioskodawca będzie zobowiązany do uiszczenia zaliczki na poczet wydatków w toku postępowania w przedmiocie uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego w wysokości 3.000 złotych i wraz z wnioskiem przedstawi dowód jej uiszczenia. W razie braku uiszczenia zaliczki przewodniczący wezwie do uiszczenia zaliczki w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu wniosku (art. 386

ust. 6 p.u.n.). Regulacja ta jest konsekwencją przyjęcia obligatoryjnego ustanawiania nadzorcy sądowego po uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania.

- e) Wprowadza się zasadę, zgodnie z którą niezwłocznie po uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego sąd zabezpiecza majątek dłużnika znajdujący się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej poprzez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego. Zabezpieczenie to upadnie z mocy prawa z chwilą wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego, prawomocnego oddalenia lub odrzucenia wniosku o wszczęcie wtórnego postępowania lub umorzenia postępowania w przedmiocie wniosku albo niezłożenia wniosku o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego w terminie 1 miesiąca od dnia obwieszczenia postanowienia o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego. Celem projektowanej regulacji jest zabezpieczenie majątku dłużnika i umożliwienie wierzycielom krajowym złożenie wniosku o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego przy pełnej gwarancji zachowania majątku dłużnika. Niewątpliwie dla wierzycieli krajowych jest znacznie bardziej korzystne dochodzenie wierzytelności w postępowaniu krajowym niż w postępowaniu zagranicznym na podstawie obcego prawa i w obcym języku. Stąd też projekt przewiduje zawiadamianie wierzycieli o uznaniu orzeczenia zagranicznego, przyznaje im prawo zaskarżenia postanowienia o uznaniu i wprowadza zasadę zabezpieczenia majątku dłużnika przez okres 1 miesiąca w celu umożliwienia wierzycielom złożenia wniosku o wszczęcie postępowania wtórnego.
- f) Wprowadza się nową podstawę uchylenia postanowienia o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego w postaci przyjęcia w zagranicznym postępowaniu układu, którego treść jest rażąco sprzeczna z polskim prawem.
- g) Wprowadza się regulację, które jednoznacznie określą, że czynności zarządcy zagranicznego podejmowane po uznaniu orzeczenia o wszczęciu głównego postępowania upadłościowego są prowadzone w ramach postępowania przed polskim sądem. Obecnie, zgodnie z art. 401 p.u.n. po uznaniu zagranicznego postępowania upadłościowego zarządca zagraniczny podejmuje szereg czynności szczegółowo wymienionych w tym artykule. I tak, zarządca zagraniczny sporządza spis inwentarza wraz z oszacowaniem, który składa sądowi uznającemu zagraniczne postępowanie upadłościowe. O złożeniu spisu inwentarza sąd dokonuje obwieszczenia. Zarządca składa również sądowi uznającemu postępowanie plan likwidacji majątku położonego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ogólną informację o przewidywanym sposobie zaspokojenia wierzycieli, a następnie za zgodą sądu dokonuje likwidacji tego majątku. Obowiązujące przepisy nie zawierają jednak żadnej regulacji w jaki sposób i kiedy kończy się to „pomocnicze” postępowanie. Wydaje się, że to postępowanie powinno się kończyć po dokonaniu całkowitej likwidacji majątku położonego na terenie Rzeczypospolitej, gdyż pozostałe czynności, takie jak sporządzenie listy wierzytelności oraz planu podziału są podejmowane w postępowaniu zagranicznym. Wymaga to jednak wprowadzenia szczegółowej regulacji (art. 401 p.u.n.).

W zakresie wtórnych postępowań upadłościowych wprowadza się następujące zmiany:

- a) Umożliwienie wszczynania wtórnych postępowań upadłościowych również na wniosek wierzyciela, którego główny ośrodek podstawowej działalności znajduje się

w Polsce, jak również na wniosek wierzyciela, którego wierzytelności wynikają z działalności ekonomicznej dłużnika prowadzonej w Rzeczypospolitej Polskiej lub wierzyciela, któremu przysługują wobec dłużnika wierzytelności zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem skarbowym, zastawem rejestrowym, hipoteką morską, cesją lub przewłaszczeniem na zabezpieczenie na majątku dłużnika położonym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Określenie kręgu podmiotów legitymowanych do żądania wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego jest wypadkową celów, które ma realizować wtórne postępowanie. Szeroko rozumianym celem postępowania wtórnego powinna być ochrona miejscowych wierzycieli. Pojęcia „miejscowi wierzyciele” nie można jednak utożsamiać wyłącznie z wierzycielami, którzy mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej. Przede wszystkim takie zawężenie wyłącza spod ochrony realizowanej przez wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego wierzycieli, którzy nie mając w Polsce miejsca zamieszkania mają tu miejsce zwykłego pobytu. Stąd też, wydaje się słuszne wprowadzenie jako kryterium rozstrzygającego o legitymacji do złożenia wniosku o wszczęcie wtórnego postępowania, obok miejsca zamieszkania lub siedziby, również miejsca położenia głównego ośrodka podstawowej działalności wierzyciela (co w odniesieniu do osób fizycznych obejmuje również miejsce zwykłego pobytu). Celowe wydaje się również umożliwienie składania wniosków o wszczęcie wtórnego postępowania wierzycielom, którzy posiadają zabezpieczenia rzeczowe na składnikach majątku dłużnika znajdujących się w Polsce. Nie ulega wątpliwości, że przy ustanawianiu zabezpieczenia istotne znaczenie dla wierzyciela mogła mieć okoliczność, że w razie ogłoszenia upadłości sposób realizacji zabezpieczonej wierzytelności będzie poddany reżimowi prawa polskiego.

- b) Projekt przewiduje wyeliminowanie możliwości wszczynania wtórnych postępowań upadłościowych z urzędu. Postępowanie upadłościowe ze swej istoty ma wnioskowy charakter. W wielu przypadkach, również gdy nie zostało wszczęte za granicą postępowanie upadłościowe, ochrona praw wierzycieli, w tym również wierzycieli ze stosunków pracy, wymagałaby wszczęcia postępowania upadłościowego, a jednak ustawodawca nie wprowadził możliwości wszczynania tego postępowania z urzędu. Nie wydaje się więc uzasadnione czynienie wyjątku dla wszczynania wtórnego postępowania upadłościowego. Złożenie wniosku o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego nie wiąże się z nadzwyczajnymi trudnościami i każdy wierzyciel legitymowany zgodnie z art. 407 ust. 1 p.u.n. może taki wniosek złożyć.
- c) Projekt nie przewiduje możliwości prowadzenia w Polsce wtórnego postępowania restrukturyzacyjnego, które mogłoby doprowadzić do przyjęcia układu odmiennego od układu zawartego w postępowaniu głównym. Funkcjonowanie w odniesieniu do tego samego dłużnika dwóch układów, które mogłyby w odmienny sposób restrukturyzować zobowiązania dłużnika nie jest właściwe. W zamian tego projekt wprowadza przeprowadzaną we wtórnym postępowaniu upadłościowym procedurę uznawania przez krajowych wierzycieli układu zawartego w zagranicznym postępowaniu (art. 410a p.u.n.).

Upadłość konsumencka

Postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, z możliwością umorzenia ich zobowiązań pozostałych po przeprowadzeniu

postępowania, potocznie określane mianem „upadłości konsumenckiej”, wprowadzono do polskiego porządku prawnego ustawą z 2008 r. Od tamtej pory nie uległa zmianie zasadnicza przyczyna wprowadzenia tego postępowania, leżąca w potrzebie zapewnienia możliwości oddłużenia tym osobom fizycznym, które są zadłużone w stopniu uniemożliwiającym im samodzielną spłatę długów. Otwarcie dla takich osób możliwości skorzystania z tzw. nowego startu niesie ze sobą następujące korzyści społeczne i gospodarcze:

- 1) ogranicza wykluczenie społeczne i mechanizm dziedziczenia bezradności przez następne pokolenia;
- 2) umożliwia reintegrację dłużników w legalnym obrocie gospodarczym, co powoduje wzrost produktu krajowego brutto oraz przychodów Skarbu Państwa z tytułu podatków, jak również spadek przestępczości i ograniczenie tzw. szarej strefy;
- 3) wpływa pozytywnie na sektor finansowy poprzez przyspieszenie rozwiązania kwestii nieściągalnych wierzytelności, a w dłuższej perspektywie umożliwia dłużnikom ponowne korzystanie z usług instytucji finansowych.

Jak pokazała praktyka, wprowadzone w 2008 r. przepisy o upadłości konsumenckiej nie spełniły jednak stawianych im zadań. Główną przyczyną ich nieefektywności stały się bariery w dostępie do oddłużenia skutkujące bardzo niską liczbą wszczynanych postępowań upadłościowych wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej. Od wejścia w życie tych przepisów w dniu 31 marca 2009 r. do końca 2012 r. na 2 161 wniosków o ogłoszenie upadłości osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej wydano jedynie 60 postanowień o ogłoszeniu upadłości takich osób²⁴, co w skali kraju jest liczbą znikomą. Do głównych barier w dostępie do oddłużenia należy zaliczyć:

- 1) wąskie przesłanki ogłoszenia upadłości ograniczające tę możliwość do dłużników, których niewypłacalność powstała wskutek wyjątkowych i niezależnych od dłużnika okoliczności;
- 2) barierę kosztów postępowania wynikającą ze stosowania w upadłości konsumenckiej art. 13 i 361 p.u.n., co skutkuje oddaleniem wniosku o ogłoszenie upadłości albo umorzeniem postępowania, gdy dłużnik nie posiada majątku na pokrycie kosztów postępowania. Budzi to wątpliwości konstytucyjne, gdyż uzależnia dostęp do możliwości oddłużenia od kryterium czysto majątkowego;
- 3) rygorystyczne przepisy przewidujące obligatoryjne umorzenie postępowania w razie wymienionych w ustawie uchybień dłużnika jego obowiązkom, niezależnie od istotności danego uchybienia i stopnia pokrzywdzenia wierzycieli.

Zasadniczym celem projektowanych zmian jest redukcja albo całkowite usunięcie powyższych barier w dostępie do oddłużenia, z uwzględnieniem jednakże słuszych interesów wierzycieli. Pomimo złagodzenia przesłanek ogłoszenia upadłości zachowane zostaje podstawowe założenie przepisów o upadłości konsumenckiej polegające na zapobieganiu lekkomyślnemu zadłużaniu się przez dłużników liczących na łatwe i szybkie uniknięcie odpowiedzialności dzięki ogłoszeniu upadłości. Dlatego oddłużenie zostaje wykluczone w przypadku niewypłacalności, do której dłużnik doprowadził umyślnie albo wskutek rażącego niedbalstwa, zachowana też zostaje struktura postępowania obejmująca w pierwszej kolejności likwidację majątku dłużnika (za wyjątkiem przypadku, w którym wierzyciele zgodzą się na zawarcie układu), a następnie trwający do 36 miesięcy, z możliwością przedłużenia o kolejne 18 miesięcy, okres wykonywania planu spłaty

---

²⁴ Sprawozdanie statystyczne Ministerstwa Sprawiedliwości MS S20 UN.

wierzycieli, w którym dłużnik będzie obowiązany do podjęcia istotnych wysiłków w celu zaspokojenia wierzycieli w maksymalnym możliwym stopniu.

Eliminacja bariery kosztów postępowania polega na wprowadzeniu zasady, że w sytuacji, gdy majątek dłużnika nie wystarcza na pokrycie kosztów postępowania, koszty te tymczasowo pokrywa Skarb Państwa (proponowany art. 491g p.u.n.). Dłużnik pokrywa następnie te koszty spłacając je w ramach wykonywania planu spłaty wierzycieli.

Projekt uwzględnia przy tym okoliczność, że w niektórych rzadkich przypadkach całkowicie nierealistyczne będzie oczekiwanie od dłużnika zaspokojenia wierzycieli w jakimkolwiek stopniu. Sytuacja taka występuje w przypadku dłużników całkowicie pozbawionych możliwości zarobkowania, w szczególności wskutek ciężkiej choroby lub niepełnosprawności uniemożliwiającej podjęcie pracy. Względy humanitarne uzasadniają umorzenie zobowiązań takich osób także wtedy, gdy nie będą one w stanie zaspokoić wierzycieli nawet w nieznacznym stopniu. Uzasadnione jest zatem w takich przypadkach odstąpienie od ustalania planu spłaty wierzycieli i ostateczne obciążenie Skarbu Państwa kosztami postępowania.

Poważnym problemem jest również w niektórych przypadkach konieczność całkowitej likwidacji majątku upadłego, w tym należącego do niego lokalu mieszkalnego służącego zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych jego i jego rodziny. O ile projekt ustawy nie wprowadza zasady bezwzględnej ochrony mieszkania należącego do dłużnika (byłoby to niesprawiedliwe uprzywilejowanie w stosunku do tych dłużników, którzy nie mieli wcześniej szansy na nabycie mieszkania i nie są jego właścicielami), to jego założeniem jest wprowadzenie instrumentu pozwalającego dłużnikowi na zachowanie przynajmniej części swojego majątku (w tym lokalu mieszkalnego), gdy na rozwiązanie takie zgodzą się wierzyciele. Instrumentem takim jest układ, w którym dłużnik może porozumieć się z większością wierzycieli i w ten sposób uniknąć całkowitej likwidacji majątku.

Projekt nieco modyfikuje obecną strukturę postępowania upadłościowego wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej. Model postępowania pozostaje oparty na upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego, ale ogłaszanej wyłącznie na wniosek dłużnika. Po wykonaniu ostatecznego planu podziału wydawane będzie postanowienie o ustaleniu planu spłaty wierzycieli, równoznaczne z zakończeniem postępowania upadłościowego. Wykonywanie planu spłaty wierzycieli, trwające do 36 miesięcy, z możliwością przedłużenia o kolejne 18 miesięcy, następuje już poza postępowaniem upadłościowym. Po wykonaniu planu spłaty wierzycieli sąd wydaje postanowienie o umorzeniu zobowiązań upadłego.

Od powyższego schematu przewidziano dwa podstawowe wyjątki. W toku postępowania upadły uzyska możliwość złożenia wniosku o zwołanie zgromadzenia wierzycieli celem zawarcia układu. W razie zawarcia układu plan spłat nie będzie ustalany, a układ będzie podlegał zatwierdzeniu i wykonaniu według odpowiednio stosowanych przepisów o postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu. Drugim wyjątkiem jest odstąpienie od ustalania planu spłaty wierzycieli i umorzenie zobowiązań upadłego jednocześnie z zakończeniem postępowania upadłościowego w przypadku oczywistego braku zdolności upadłego do dokonania jakichkolwiek spłat.

Przepisy art. 1 i 2 p.u.n. regulujące zakres zastosowania i cele postępowania upadłościowego wymagają pewnych zmian uwzględniających miejsce upadłości konsumenckiej w strukturze prawa upadłościowego. Postępowanie upadłościowe prowadzone wobec osób fizycznych, oprócz funkcji windykacyjnej (zaspokojenia roszczeń wierzycieli), pełni też funkcję oddłużeniową w odniesieniu do rzetelnych dłużników. Uzasadnia to wprowadzenie wyjątku od bezwzględnego prymatu interesów wierzycieli poprzez wprowadzenie drugiego równorzędnego celu prowadzenia takich postępowań (proponowane brzmienie art. 2 ust. 2 p.u.n.) oraz uwzględnienie funkcji oddłużeniowej w zakresie

zastosowania ustawy (proponowane brzmienie art. 1 ust. 1 pkt 4 p.u.n.). Z uwagi na możliwość oddłużenia osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą przewidzianą w art. 369 i n. p.u.n., oddłużeniowa funkcja postępowania nie ogranicza się do upadłości konsumenckiej, a może się pojawić we wszystkich postępowaniach prowadzonych w stosunku do osób fizycznych.

W świetle przyjętej w proponowanym brzmieniu art. 491b² ust. 2 p.u.n. zasady, że postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej prowadzone będzie również w sytuacji, gdy dłużnik ma tylko jednego wierzyciela, w odniesieniu do tych osób w art. 1 p.u.n. należy pominąć odwołanie do wspólnego dochodzenia roszczeń.

Proponowana zmiana art. 6 pkt 5) p.u.n. oraz art. 491a p.u.n. ma charakter precyzujący i nie prowadzi do zmiany obowiązującego stanu prawnego. Jej celem jest wyjaśnienie ewentualnych wątpliwości co do zakresu zastosowania przepisów o upadłości konsumenckiej, w szczególności co do objęcia nimi osób fizycznych prowadzących gospodarstwo rolne. Na tle proponowanego brzmienia art. 491a p.u.n. nie powinno już budzić wątpliwości, że z upadłości konsumenckiej skorzystać mogą wszystkie osoby fizyczne, wobec których nie prowadzi się postępowania upadłościowego na zasadach ogólnych. Są to zatem, oprócz osób fizycznych nie prowadzących żadnej działalności gospodarczej ani zawodowej, także osoby fizyczne prowadzące gospodarstwo rolne. Doprecyzowania wymaga także kwestia zdolności upadłościowej osób fizycznych prowadzących gospodarstwo rolne równocześnie z inną działalnością gospodarczą lub zawodową. Z racji prowadzenia tej działalności można ogłosić upadłość takich osób na zasadach ogólnych właściwych dla przedsiębiorców.

Utrzymana zostaje zasada, że postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej prowadzi się według stosowanych odpowiednio przepisów o postępowaniu upadłościowym obejmującym likwidację majątku upadłego. Wskazane jest jednak pewne rozszerzenie katalogu wyłączeń zawartego w art. 491b ust. 1 p.u.n., w szczególności poprzez uwzględnienie w nim następujących przepisów:

- a) przepisy o tzw. ubóstwie masy (art. 13 i 361 p.u.n.). Wyłączenie stosowania tych przepisów wiąże się z proponowanym tymczasowym pokrywaniem przez Skarb Państwa kosztów postępowania upadłościowego w sytuacji, gdy nie wystarcza do tego majątek dłużnika albo brak jest płynnych środków na te koszty. Oddłużeniowy cel postępowania uzasadnia także wykluczenie możliwości jego umorzenia na jednomyślne żądanie wszystkich wierzycieli (art. 361 pkt 3 p.u.n.);
- b) przepisy o wniosku o ogłoszenie upadłości. Wyłączenie jest uzasadnione wyczerpującym uregulowaniem wniosku o ogłoszenie upadłości w tytule V części trzeciej;
- c) część przepisów o wynagrodzeniu syndyka. Projekt zakłada wprowadzenie szczególnych zasad ustalania wynagrodzenia syndyka w upadłości konsumenckiej;
- d) przepisy art. 369 i 370 p.u.n. o oddłużeniu w postępowaniu prowadzonym w stosunku do przedsiębiorców. Niestosowanie tych przepisów w upadłości konsumenckiej jest oczywiste, a ich wyłączenie jest zabiegiem porządkującym.

Z uwagi na spodziewany wzrost ilości postępowań upadłościowych wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, jak również na okoliczność, że w zdecydowanej większości sprawy takie będą dotyczyć majątku o stosunkowo niskiej wartości, nieporównywalnej z postępowaniami prowadzonymi w stosunku do przedsiębiorców, wskazane jest umożliwienie sądom bardziej efektywnego wykorzystywania zasobów kadrowych Służby ma temu rozpoznawanie spraw w przedmiocie ogłoszenia upadłości przez sąd upadłościowy w składzie jednego sędziego zawodowego.

Zasadnicze znaczenie dla redukcji barier w dostępie do upadłości konsumenckiej ma ograniczenie negatywnych przesłanek ogłoszenia upadłości do okoliczności wskazujących na nierzetelność dłużnika. Podstawową przesłanką negatywną w projektowanych przepisach jest doprowadzenie przez dłużnika do niewypłacalności lub istotne zwiększenie stopnia już istniejącej niewypłacalności umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa (proponowane brzmienie art. 491d ust. 1 p.u.n.). Podkreślić tu należy, że umyślność oznacza objęcie zamiarem dłużnika doprowadzenia do niewypłacalności albo jej pogłębienia, a nie sam fakt umyślnego dokonania czynności, które do niewypłacalności doprowadziły. Przykładowo, umyślne zaciągnięcie kredytu w sytuacji, gdy zamiarem dłużnika nie było doprowadzenie do niewypłacalności, nie będzie oznaczało umyślnego doprowadzenia do niewypłacalności. Jako umyślne doprowadzenie do niewypłacalności albo zwiększenie jej stopnia należy natomiast traktować przypadki celowego wyzbycia się przez dłużnika składników swojego majątku w celu utrudnienia dochodzenia należności przez wierzycieli.

Przesłanka negatywna doznaje dodatkowego zaostrzenia przez okres 10 lat od poprzedniego skorzystania z oddłużenia w postępowaniu upadłościowym. W okresie tym warunkiem ogłoszenia upadłości jest co do zasady dochowanie przez dłużnika należytej staranności w prowadzeniu swoich spraw (proponowane brzmienie art. 491d ust. 3 p.u.n.). Na podstawie klauzuli generalnej szczególnych okoliczności uzasadniających przeprowadzenie postępowania sąd może jednak ogłosić upadłość pomimo upływu mniej niż 10 lat od poprzedniego postępowania upadłościowego także wtedy, jeżeli zachowanie dłużnika prowadzące do niewypłacalności lub jej pogłębienia można zakwalifikować jako lekkomyślność albo zwykłe niedbalstwo.

Podkreślić ponadto należy, że w proponowanym brzmieniu art. 491d ust. 3 p.u.n. przez wcześniejsze umorzenie zobowiązań rozumiane jest tylko oddłużenie w postępowaniu upadłościowym, zarówno prowadzonym w stosunku do osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej, jak i do przedsiębiorcy. Przepis ten nie znajdzie natomiast zastosowania w przypadku wcześniejszego zawarcia przez dłużnika układu (w odróżnieniu od obecnego brzmienia art. 491³ ust. 2 pkt 1 p.u.n.).

Wniosek o ogłoszenie upadłości podlega oddaleniu w przypadku zaistnienia wymienionych w proponowanym art. 491d ust. 2 p.u.n. okoliczności wskazujących na nierzetelność dłużnika, takich jak wcześniejsze zdarzenia skutkujące umorzeniem postępowania upadłościowego albo uchycieniem planu spłaty, niezłożenie w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości przez dłużnika, który był przedsiębiorcą, czy dokonanie czynności z pokrzywdzeniem wierzycieli, które wystąpiły w okresie 10 lat przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości. Okoliczności takie mogą mieć jednak różny charakter. W niektórych przypadkach pomimo ich wystąpienia stopień nierzetelności dłużnika może być nieznaczny, w innych przypadkach mogą istnieć poważne argumenty o charakterze społecznym czy humanitarnym przemawiające za oddłużeniem dłużnika. Uzasadnia to wprowadzenie klauzuli generalnej dającej sądowi możliwość pominięcia przesłanek negatywnych określonych w proponowanym art. 491d ust. 2 p.u.n. i ogłoszenia upadłości, jeżeli zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające przeprowadzenie postępowania.

Dodatkową przesłanką oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości jest zachowanie dłużnika wskazujące na jego nierzetelność na etapie składania wniosku o ogłoszenie upadłości, jaką jest podanie nieprawdziwych lub niepełnych informacji we wniosku lub załącznikach (proponowane brzmienie art. 491d ust. 4 p.u.n.). Również w tym przypadku proponuje się jednak odstępienie od ścisłego rygoryzmu i umożliwienie sądowi ogłoszenia upadłości w przypadku, gdy uchycienia dłużnika nie są istotne lub przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione szczególnymi okolicznościami. Obie przesłanki odstępienia od oddalenia wniosku nie są przy tym kumulatywne, ale pozostają w stosunku alternatywy łącznej. Nawet w sytuacji, gdy niezgodność lub niezupełność

danych podanych przez dłużnika jest istotna, mogą istnieć szczególne okoliczności przemawiające za oddłużeniem. Przykładowo, podanie niepełnych informacji we wniosku może wynikać z nieporadności dłużnika, a nie z zamiaru pokrzywdzenia wierzycieli, a jednocześnie sytuacja życiowa dłużnika może szczególnie uzasadniać jego oddłużenie.

Konieczność obniżenia kosztów postępowania uzasadnia zmiany w zakresie dokonywanych w jego toku obwieszczeń. Należy całkowicie zrezygnować z zamieszczania ogłoszeń w czasopiśmie, będących rozwiązaniem archaicznym i generującym zbędne koszty, przy bardzo niskiej praktycznej przydatności. Optymalnym sposobem dokonywania obwieszczeń jest zamieszczanie ich w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości.

Kolejnym ważnym elementem obniżającym koszty postępowania i zwiększającym ich przewidywalność jest proponowana regulacja wynagrodzenia syndyka w art. 491i p.u.n. Wynagrodzenie to będzie ustalane przez sąd na podstawie kryteriów określonych w ust. 1 jako kwota przysługująca jednorazowo za cały czas trwania postępowania, w granicach od połowy do trzykrotności minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę, a w przypadkach wymagających ponadproporcjonalnie dużego nakładu pracy do jego dziesięciokrotności.

Regulacja wynagrodzenia syndyka w proponowanych przepisach nie jest regulacją wyczerpującą. Odpowiednie zastosowanie znajdą te przepisy ogólne, które nie zostały wyłączone w art. 491b ust. 1, co oznacza w szczególności, że wynagrodzenie syndyka należy podwyższyć o należną kwotę podatku od towarów i usług zgodnie z art. 163 ust. 6 p.u.n.

Utrzymana zostaje zasada, że uchybienia przez upadłego jego obowiązkom w toku postępowania upadłościowego (proponowany art. 491j p.u.n.) albo wykonywania planu spłaty wierzycieli (proponowany art. 491t p.u.n.) skutkują umorzeniem postępowania albo uchyleniem planu spłaty wierzycieli, co jest równoznaczne z odmową oddłużenia. Na tle obecnego stanu prawnego zasada ta stosowana jest jednak zbyt rygorystycznie, co prowadzi do pozbawienia dłużników szans na oddłużenie także w przypadku, gdy uchybienia nie są istotne. W proponowanych przepisach przypadki takie nie będą traktowane automatycznie, a sąd będzie miał możliwość odstąpienia od umorzenia postępowania albo uchylenia planu spłaty, jeżeli uchybienie dłużnika nie jest znaczne bądź istotne lub gdy zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające kontynuację postępowania.

Dostosowania do potrzeb upadłości konsumenckiej wymagają przepisy o wyłączeniu z masy upadłości (art. 70 i następne p.u.n.) w zakresie koniecznym do zapewnienia sprawnego ustalenia jej składu. Przede wszystkim tryb przewidziany dla przedsiębiorców przewiduje, po oddaleniu wniosku o wyłączenie z masy upadłości, wniesienie powództwa. Tego rodzaju rozbudowana procedura jest nieadekwatna w przypadku składników majątkowych wchodzących w skład masy upadłości konsumenta, zarówno z uwagi na ich wartość, jak i występujące zagadnienia prawne. Zasadne jest wprowadzenie prostszej procedury przewidującej wydanie rozstrzygnięcia przez sędziego-komisarza i możliwość wniesienia zażalenia na to postanowienie (art. 491k ust. 3 p.u.n.), zarówno w przypadku uwzględnienia wniosku, jak i też jego oddalenia, bez konieczności wnoszenia odrębnego powództwa (wyłączenie stosowania art. 74 zawarte w art. 491b ust. 1 p.u.n.).

Niewielka liczba wierzycieli uczestnicząca zwykle w postępowaniu upadłościowym konsumenta uzasadnia wprowadzenie obowiązku doręczenia tego orzeczenia wszystkim wierzycielom (art. 491k ust. 2 p.u.n.). Proponowane rozwiązanie w postępowaniu upadłościowym dotyczącym konsumentów będzie rozwiązaniem bardziej ekonomicznym i racjonalnym.

Doprecyzowania wymaga przepis o prowadzeniu likwidacji masy upadłości przez upadłego pod nadzorem syndyka (obecny art. 491² ust. 5 p.u.n.). O ile możliwość taka jest uzasadniona względami efektywności postępowania, obecne brzmienie przepisu pozostawia jednak szereg wątpliwości co do skutków sprzedaży oraz zakresu nadzoru sprawowanego przez syndyka. Wskazane

jest też ograniczenie możliwości samodzielnej masy upadłości przez upadłego do sprzedaż rzeczy ruchomych, a pozostawienie syndykowi likwidacji nieruchomości i praw, która w praktyce jest bardziej złożona.

Proponowana konstrukcja sprzedaży ruchomości przez upadłego opiera się na upoważnieniu udzielanym mu na piśmie przez syndyka, do którego stosuje się odpowiednio przepisy o pełnomocnictwie (proponowane brzmienie art. 4911 p.u.n.). Przy takim rozwiązaniu nie ulega wątpliwości, że sprzedaż takich ruchomości następuje z zachowaniem wszelkich skutków sprzedaży w postępowaniu upadłościowym. Syndyk zachowuje pełną kontrolę nad taką sprzedażą mogąc odpowiednio określić w upoważnieniu jej warunki, a także w każdej chwili cofnąć upoważnienie. Zastosowanie wprost instytucji pełnomocnictwa nie jest jednak możliwe ze względów konstrukcyjnych z uwagi na to, że przedmiotem sprzedaży są rzeczy należące do upadłego, a zatem zachodziłby tu przypadek udzielenia przez osobę trzecią (syndyka) pełnomocnictwa pełnomocnikowi (upadłemu) do dysponowania rzeczami należącymi do tegoż pełnomocnika.

Utrzymana zostaje zasada, że w postępowaniu upadłościowym likwidacji podlega lokal mieszkalny albo dom jednorodzinny, w którym zamieszkuje upadły, a upadłemu wydziela się z sumy uzyskanej z likwidacji środki przeznaczone na pokrycie kosztów najmu lokalu za pewien okres (art. 491m p.u.n.). Regulujący tę kwestię przepis wymaga jednak doprecyzowania oraz pewnych zmian umożliwiających sędziemu-komisarzowi bardziej dokładne dopasowanie kwoty wydzielanej upadłemu do okoliczności sprawy. W zależności od tych okoliczności sędzia-komisarz będzie mógł wydzielić upadłemu kwotę wystarczającą na pokrycie czynszu najmu lokalu mieszkalnego za okres od 12 do 24 miesięcy.

Upadły uzyskuje także możliwość zachowania lokalu mieszkalnego albo domu jednorodzinnego, jeżeli na takie rozwiązanie zgodzą się wierzyciele zawierając układ (proponowany art. 491w p.u.n.).

Postępowanie upadłościowe kończy się – po wykonaniu planu ostatecznego podziału, albo, w razie braku majątku, po zatwierdzeniu listy wierzytelności – ustaleniem planu spłaty wierzycieli. Etap jego wykonywania, analogicznie do wykonywania układu przy postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu, będzie już przypadał po zakończeniu postępowania.

Zasady ustalania planu spłaty wierzycieli (określone w proponowanym art. 491n p.u.n.) mają zachęcić wierzycieli do zgłaszania wierzytelności i aktywnego udziału w postępowaniu. Spłacie w ramach planu spłaty podlegają jedynie te wierzytelności, które zostały uznane na liście wierzytelności, podczas gdy zakres umorzenia zobowiązań upadłego będzie szerszy i obejmie także zobowiązania powstałe przed dniem ogłoszenia upadłości niezależnie od ich umieszczenia na liście wierzytelności.

Kryteria ustalania planu spłaty wierzycieli zostają nieco doprecyzowane w proponowanym ust. 6 art. 491n p.u.n. Do kryteriów wymienionych obecnie w stosowanym odpowiednio art. 370 ust. 1 p.u.n. dodane zostają konieczność utrzymania upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu, w tym ich potrzeby mieszkaniowe. Ustalając plan spłat sąd powinien zatem uwzględnić pozostawienie upadłemu odpowiednich kwot wystarczających na pokrycie tych potrzeb, w tym na zapłatę czynszu lokalu mieszkalnego w okresie, którego nie pokrywa już kwota wydzielona upadłemu z sumy uzyskanej ze sprzedaży lokalu mieszkalnego albo domu jednorodzinnego zgodnie z proponowanym art. 491m p.u.n.

W planie spłaty wierzycieli uwzględniać się będzie ponadto spłatę przez upadłego w pełnej wysokości tymczasowo pokrytych przez Skarb Państwa kosztów postępowania (proponowany art. 491n ust. 5 p.u.n.).

Wyjątkiem od ustalania planu spłaty wierzycieli będzie sytuacja, w której osobista sytuacja upadłego wskazuje na jego niezdolność do dokonania jakichkolwiek spłat (proponowany art. 491o

p.u.n.). W takich przypadkach sąd będzie wydawał postanowienie o umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalania planu spłaty, a tymczasowo pokrytymi kosztami postępowania upadłościowego będzie obciążany Skarb Państwa. Odpowiednikiem tego rozwiązania na etapie wykonywania planu spłaty wierzycieli będzie proponowany przepis art. 491s ust. 2 p.u.n., zgodnie z którym w razie pojawienia się trwałej niemożności wywiązania się z obowiązków określonych w planie spłaty, wynikającej z okoliczności niezależnych od upadłego, sąd może uchylić plan spłaty i umorzyć niezaspokojone zobowiązania upadłego. Typowym przykładem takiej sytuacji jest ciężka choroba upadłego pozbawiająca go możliwości zarobkowania, bez rokowań na poprawę nawet w najdłuższym możliwym okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli. Okoliczność taka może wystąpić zarówno przed orzekaniem w przedmiocie ustalenia planu spłaty, jak również na etapie wykonywania planu spłaty.

W momencie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo – w sytuacji, o której mowa w proponowanym art. 491o p.u.n. – w momencie umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalania planu spłaty, zapada właściwe rozstrzygnięcie co do zakresu umorzenia zobowiązań upadłego. Dlatego zasadne jest wprowadzenie możliwości wniesienia skargi kasacyjnej od tych właśnie orzeczeń (proponowany art. 491p p.u.n.). Późniejsze postanowienie o umorzeniu zobowiązań (proponowany art. 491u p.u.n.) jest już bowiem co do zasady zdeterminowane określeniem przez sąd w postanowieniu o ustaleniu planu spłaty wierzycieli, jaka część zobowiązań upadłego zostanie umorzona po wykonaniu planu spłaty (proponowany art. 491n ust. 3 p.u.n.). Uzasadnieniem dla wprowadzenia możliwości wniesienia skargi kasacyjnej, będącej wyjątkiem w postępowaniu upadłościowym, jest bardzo głęboka ingerencja w prawa wierzycieli, jaka następuje w tych postanowieniach. W przeciwieństwie do zwykłego postępowania upadłościowego, w upadłości konsumenckiej dochodzi do przymusowego wygaśnięcia praw przysługujących wierzycielowi. Należy także w tym kontekście zauważyć, że ustawodawca za zasadne uznał dopuszczenie skargi kasacyjnej od analogicznego postanowienia sądu o umorzeniu zobowiązań upadłego będącego przedsiębiorcą (art. 370 ust. 2 p.u.n.).

Skarga kasacyjna dopuszczona też zostanie od postanowienia sądu zmieniającego plan spłaty wierzycieli na wniosek upadłego (proponowane brzmienie art. 491s ust. 1 p.u.n.) oraz uchylającego plan spłaty wraz z umorzeniem zobowiązań upadłego (proponowane brzmienie art. 491s ust. 2 p.u.n.). W obu tych przypadkach dochodzi bowiem do modyfikacji wcześniejszego rozstrzygnięcia sądu decydującego zakresie umorzenia zobowiązań upadłego w sposób jeszcze bardziej ingerujący w prawa wierzycieli.

Nieco zmodyfikowane zostają ograniczenia w dokonywaniu przez upadłego czynności prawnych w okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli. Zamiast zastosowania kryterium granic zwykłego zarządu projekt ustawy wprowadza zakaz dokonywania czynności prawnych, które mogłyby istotnie pogorszyć zdolność upadłego do wykonania planu spłaty (proponowane brzmienie art. 491⁹ ust. 1 p.u.n.). Nie ma bowiem uzasadnienia dla utrzymania blankietowego zakazu dokonywania czynności przekraczających granice zwykłego zarządu niezależnie od ich wpływu na sytuację majątkową upadłego. Podobnie nieuzasadniony jest obecnie obowiązujący zakaz dokonywania zakupów na raty lub z odroczoną płatnością (obecne brzmienie art. 491r ust. 2 p.u.n.), które w pewnych sytuacjach mogą wręcz poprawić zdolność upadłego do wykonywania planu spłaty wierzycieli.

Zakaz dokonywania czynności prawnych, które mogłyby istotnie pogorszyć zdolność upadłego do wykonania planu spłaty wierzycieli, nie ma jednak charakteru absolutnego. W szczególnych przypadkach sąd będzie mógł wyrazić zgodę na dokonanie takiej czynności albo ją zatwierdzić (ust. 2). Przypadki takie wystąpią w sytuacji, gdy dokonanie takiej czynności uzasadnione będzie względami ważniejszymi niż interes wierzycieli w wykonaniu planu spłaty. Przykładem może

być chociażby konieczność poniesienia wydatków na leczenie upadłego lub osoby pozostającej na jego utrzymaniu. Zasadność takich czynności prawnych będzie oceniał sąd, który będzie musiał dokonać wyważenia interesów wierzycieli ze szczególnymi okolicznościami uzasadniającymi dokonanie czynności mogących zagrozić wykonaniu planu spłaty.

Zmodyfikowane zostają zasady zmiany planu spłaty wierzycieli z uwagi na zmianę okoliczności w trakcie jego wykonywania. Projekt rezygnuje ze wskazywania sposobów zmiany planu spłaty pozostawiając to do rozstrzygnięcia sądu. Jako jedyne ograniczenie przewiduje się, że przedłużenie terminu spłaty wierzytelności nie może przekroczyć 18 miesięcy (proponowane brzmienie art. 491s ust. 1 p.u.n.). Zrezygnowano też z wymogu, aby przeszkoda w wykonaniu planu spłaty wierzycieli była przemijająca (obecne brzmienie art. 491¹⁰ ust. 1 p.u.n.). Zmiana planu spłaty na korzyść upadłego jest tym bardziej uzasadniona w razie trwałej przeszkody. Jeżeli trwała przeszkoda wynika z okoliczności niezależnych od upadłego, sąd może również uchylić plan spłaty wierzycieli i umorzyć pozostałe zobowiązania upadłego (proponowane brzmienie art. 491s ust. 2 p.u.n.).

Konieczne jest również uregulowanie sytuacji wierzycieli, którym odmówiono uznania na liście wierzytelności i którzy z tego względu nie zostali ujęci w planie spłaty. Do momentu bowiem umorzenia zobowiązań nie jest wykluczone, że taki wierzyciel uzyska tytuł egzekucyjny w postaci prawomocnego orzeczenia sądowego lub prawomocnej decyzji administracyjnej. W takiej sytuacji wierzyciel byłby pokrzywdzony, gdyż mimo powyższego nie zostałby on objęty, choćby w najmniejszej części, planem spłaty, a mimo to jego wierzytelność podlegałaby umorzeniu. Wierzyciel nie mógłby także prowadzić egzekucji, gdyż art. 491n ust. 8 wyklucza taką możliwość. Zasadne jest więc umożliwienie takiemu wierzycielowi złożenie wniosku o zmianę planu spłaty, tak by możliwe było uwzględnienie w nim jego wierzytelności i jej spłatę choćby w części (art. 491s ust. 4 p.u.n)

Istotnej zmianie podlega katalog należności wyłączonych z zakresu umorzenia zobowiązań upadłego (art. 491u ust. 2 p.u.n.). Za nieuzasadnione należy uznać wyłączenie zaległości obejmujących świadczenia okresowe, do których tytuł prawny nie wygasł. Wierzyciele, którym przysługują takie należności, powinni być traktowani na takich samych zasadach, jak inni wierzyciele. Wyłączone powinny natomiast zostać należności, których funkcją jest dostarczanie uprawnionym środków utrzymania (na zasadzie analogicznej do art. 369 ust. 3 p.u.n. w postępowaniu wobec osób fizycznych będących przedsiębiorcami), jak również zobowiązania upadłego będące konsekwencją popełnienia przez niego przestępstwa lub wykroczenia stwierdzonego orzeczeniem sądu. Wyłączenie tej drugiej grupy należności z zakresu oddłużenia uzasadnione jest niedopuszczalnością wykorzystania upadłości konsumenckiej jako narzędzia pozwalającego na uniknięcie odpowiedzialności za popełnione przez upadłego przestępstwa lub wykroczenia. Podkreślić również należy, że w niektórych przypadkach naprawienie szkody wyrządzonej czynem zabronionym jest jednym z warunków, do których spełnienia jest obowiązany sprawca poddany próbie. Umorzenie zobowiązania z tego tytułu byłoby nieuzasadnioną ingerencją w warunki próby określone przez sąd orzekający w sprawie karnej.

Konsekwencją umorzenia zobowiązań konsumenta będzie „nowy start” i funkcjonowanie bez obciążenia związanego z nieuregulowanymi zobowiązaniami (z wyżej wskazanymi wyjątkami). Celowi temu przeczyłaby sytuacja, w której wierzyciel świadomie nie brałby udziału w postępowaniu upadłościowym w celu uniknięcia objęcia jego wierzytelności planem spłaty i postanowieniem o umorzeniu zobowiązań. Wierzyciele nie biorący udziału w postępowaniu, ale wskazani wcześniej przez dłużnika w spisie wierzycieli załączonym do wniosku o ogłoszenie upadłości (proponowane brzmienie art. 491b ust. 2 pkt 5 p.u.n.), zostaną objęci zakresem umorzenia.

Zawarcie układu w postępowaniu upadłościowym wobec osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej będzie wyjątkiem od zasady, jaką jest likwidacja majątku upadłego w tym postępowaniu. Wniosek o zwołanie zgromadzenia wierzycieli w celu zawarcia układu będzie mógł

złożyć jedynie upadły, dopiero w toku postępowania upadłościowego (proponowany art. 491 w ust. 1 p.u.n.). Sędzia-komisarz uzależni rozstrzygnięcie wniosku upadłego od tego, czy układ umożliwi osiągnięcie celów postępowania (zgodnie z dodanym ust. 2 art. 2 p.u.n. będzie to zarówno zaspokojenie wierzycieli, jak i oddłużenie upadłego).

Główną funkcją układu ma być stworzenie dla upadłego możliwości uniknięcia pełnej likwidacji jego majątku, w szczególności lokalu mieszkalnego albo domu jednorodzinnego, w którym zamieszkuje. Stosownie do tego, sędzia-komisarz będzie mógł wstrzymać likwidację majątku upadłego (proponowany art. 491 w ust. 2 p.u.n.). Logiczną konsekwencją takiej funkcji układu jest również pozostawienie bez rozpoznania wniosku o zwołanie zgromadzenia wierzycieli złożonego po zakończeniu likwidacji masy upadłości (proponowany art. 491 w ust. 3 p.u.n.).

Odpowiednio do zasady, że to dłużnik jest inicjatorem postępowania upadłościowego prowadzonego wobec osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej, jak i wyłącznej legitymacji upadłego do wnioskowania o zawarcie układu, wprowadza się zasadę, że układ może być przyjęty wyłącznie za zgodą upadłego (proponowany art. 491 w ust. 4 p.u.n.). Wierzyciele nie mogą zatem przegłosować na zgromadzeniu wierzycieli warunków układu, na które nie zgodzi się upadły.

Procedura zawarcia i zatwierdzenia układu oraz jego skutki, w tym możliwość zmiany i uchylecia, będą podlegały stosowanym odpowiednio przepisom o układzie w postępowaniu upadłościowym prowadzonym wobec przedsiębiorców (odesłanie w tym zakresie przewiduje proponowany art. 491 p.u.n.). W dalszym ciągu swoje funkcje sprawował będzie syndyk, który pełnił będzie zadania nadzorca sądowego lub zarządcy określone w stosowanych odpowiednio przepisach o układzie. Usytuowanie układu w strukturze postępowania upadłościowego prowadzonego w stosunku do osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej wraca zatem w ograniczonym zakresie do koncepcji tzw. układu w upadłości, występującej w przepisach rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Prawo upadłościowe obowiązujących do 2003 r.

Pozostałe zmiany o charakterze dostosowującym Prawo upadłościowe do Prawa restrukturyzacyjnego

P.r. w wielu przypadkach wymusza wprowadzenie odpowiednich zmian w p.u.n. Jest to, po pierwsze, wynikiem założenia, że system postępowań, które mają na celu rozwiązanie sytuacji kryzysowej przedsiębiorcy powinien być spójny. System ten z jednej strony powinien zapewniać niezbędną pomoc przedsiębiorcy w zachowaniu jego przedsiębiorstwa, ale z drugiej strony powinien skutecznie zabezpieczać interesy wierzycieli. Po drugie, uchYLENIE przepisów, w tym w szczególności przepisów dotyczących upadłości z możliwością zawarcia układu oraz postępowania naprawczego wynika z faktu, że postępowania te zostaną zastąpione postępowaniami restrukturyzacyjnymi.

W związku z wprowadzeniem nowych postępowań restrukturyzacyjnych uchyla się wszystkie przepisy dotyczące wstępnego zgromadzenia wierzycieli, postępowania układowego i naprawczego, tj: ust. 2 art. 23, art. 39, art. 44-50, art. 55, art. 56, art. 76, art. 59, art. 60, art. 87-90, art. 117, art. 118, art. 137¹-143, art. 180-184, art. 197 ust. 2-4, art. 198 ust. 1, art. 226 ust. 3 oraz dokonuje się zmian w innych przepisach: art. 40 ust. 4, art. 43, art. 54 ust. 3, 57 ust. 1, art. 60¹, art. 65a ust. 3, art. 75 ust. 1, art. 77, art. 144 ust.1, art. 155 ust. 2, art. 156 ust. 2 i 3, art. 156¹, art. 192 ust. 3,

Postępowania restrukturyzacyjne i postępowanie upadłościowe prowadzone w stosunku do dewelopera.

Z uwagi na tożsamość celów obu regulacji oraz ich wzajemnie komplementarny charakter, proponowane przepisy dotyczące upadłości deweloperów (art. 425a – 425p p.u.n.) oraz postępowania

restrukturyzacyjnego prowadzonego wobec deweloperów (art. 332-344 p.r.) zostaną omówione łącznie.

Potrzeba nowej regulacji upadłości i restrukturyzacji deweloperów wynika z jednoznacznie krytycznej oceny przepisów art. 425¹-425⁵ p.u.n. wprowadzonych ustawą z dnia 16 września 2011 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego²⁵ (dalej „u.o.p.n.”). Przepisy te pozostawiły szereg luk, stały się w praktyce źródłem niepewności prawnej, a spełnianie przez nie ich podstawowego celu – ochrony praw nabywców lokali mieszkalnych i domów jednorodzinnych – jest wątpliwe. Konieczne jest w szczególności odejście od nadmiernego, często nierealnego dążenia do ochrony prawa nabywcy do otrzymania lokalu mieszkalnego, dającego się zrealizować tylko w razie kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego, na rzecz ochrony prawa do jego wartości, dającego się zrealizować zarówno przez przeniesienie własności lokalu mieszkalnego, jak też – w razie likwidacji nieruchomości – poprzez wypłatę kwoty pieniężnej wynikającej z zabezpieczenia roszczenia nabywcy wpisem do księgi wieczystej.

Zakres regulacji upadłości i restrukturyzacji deweloperów będzie nawiązywał do zakresu zastosowania u.o.p.n., będąc jednak od niego szerszy. Na gruncie postępowań restrukturyzacyjnych oraz postępowania upadłościowego niecelowe wydaje się bowiem różnicowanie nabywców lokali mieszkalnych i domów jednorodzinnych w zależności od tego, czy są oni osobami fizycznymi, czy też osobami prawnymi albo innymi jednostkami organizacyjnymi. Trudno wyznaczyć w każdym przypadku wyraźną granicę między interesami tych grup nabywców, co oznacza, że ich łączne potraktowanie może w wielu przypadkach zwiększyć szanse na zawarcie i wykonanie układu. Projekt pomija jednak nabywców lokali niemieszkalnych, którzy mogą skorzystać z ochrony na zasadach ogólnych, w tym z wpisu roszczeń do księgi wieczystej czy możliwości wyodrębnienia do osobnej grupy dla głosowania nad układem.

Proponowana regulacja chroniąca prawa nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (dalej zwanego „nabywcą”) w postępowaniu upadłościowym i restrukturyzacyjnym opiera się na następujących założeniach:

- a) kompleksowość regulacji obejmującej zarówno przypadek kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego i wykonania umów z nabywcami, jak również likwidacji nieruchomości, na której prowadzone było przedsięwzięcie deweloperskie,
- b) alternatywność instrumentów ochrony praw nabywców, których wybór będzie zależał od oceny sytuacji w danej sprawie,
- c) wyważenie interesów nabywców oraz pozostałych wierzycieli przez przyznanie nabywcom pozycji analogicznej do sytuacji wierzycieli zabezpieczonych rzeczowo,
- d) w razie kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego - włączenie uprawnień nabywców w strukturę układu, z koniecznymi jej modyfikacjami, ale bez tworzenia odrębnej instytucji zgromadzenia nabywców,
- e) w przypadku likwidacji nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie – ochrona prawa do wartości roszczenia nabywcy, której podstawą jest wpis roszczenia nabywcy do księgi wieczystej,
- f) rozwiązanie kwestii kolizji uprawnień nabywców z prawami wierzyciela hipotecznego według zasady *prior tempore potior iure*, stosowanej według pierwszeństwa wpisu do księgi wieczystej.

---

²⁵ (Dz.U. z 2011 r., nr 232, poz. 1377 ze zm.).

Powyższe założenia realizowane będą według trzech zasadniczych scenariuszy, wybieranych w zależności od sytuacji w danej sprawie:

- 1) kontynuacja przedsięwzięcia deweloperskiego w ramach postępowania upadłościowego albo restrukturyzacyjnego,
- 2) przejęcie przedsięwzięcia deweloperskiego i jego kontynuacja przez nowego inwestora,
- 3) likwidacja nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie i zaspokojenie nabywców na zasadach analogicznych do wierzycieli zabezpieczonych rzeczowo.

Zasadniczą drogą kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego będzie układ, który będzie można zawrzeć zarówno w ramach postępowania restrukturyzacyjnego (z wyjątkiem postępowania o zatwierdzenie układu), jak w postępowaniu upadłościowym. Nabywcy uzyskają wpływ na kształt układu poprzez uprawnienie do zgłaszania propozycji układowych (art. 336 p.r., art. 425j p.u.n.) oraz obligatoryjny podział wierzycieli na grupy, z wydzieleniem nabywców do odrębnej grupy, z możliwością dodatkowego jej podziału (art. 339 p.r., art. 425m pr.up.). Katalog możliwych propozycji układowych ma charakter otwarty, obejmując m.in. finansowanie kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego z dopłat wpłacanych przez nabywców (art. 337 p.r., art. 425k p.u.n.). Projekt zrywa z nierealistycznym założeniem wniesienia dopłat przez wszystkich nabywców, dopuszczając zróżnicowanie ich traktowania w zależności od ich wniesienia (art. 338 ust. 1 p.r., art. 425l ust. 1 p.u.n.). Jednoznacznie wyklucza się sytuację, w której nabywca zostanie zobowiązany do wniesienia dopłat wbrew własnej woli. Wprowadza się przy tym instrumenty zwiększające prawdopodobieństwo rzeczywistego wniesienia przez nabywców zadeklarowanych dopłat. W postępowaniach restrukturyzacyjnych, w których dłużnik sprawuje zarząd własny, jest to zasada, że w razie zatwierdzenia układu głos za układem przewidującym dopłaty staje się tytułem egzekucyjnym przeciwko nabywcy (art. 340 p.r.). W postępowaniu sanacyjnym z pozbawieniem dłużnika zarządu majątkiem oraz w postępowaniu upadłościowym proponowane jest wstępne głosowanie nabywców nad propozycjami układowymi w zakresie ich dotyczącym, którego wynik jest wiążący dla zawartego później układu, jeżeli nabywcy wpłacą zarządcy lub syndykowi albo zabezpieczą zadeklarowane dopłaty, w wysokości wystarczającej do sfinansowania kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego (art. 341-342 p.r., art. 425n–425o p.u.n.).

W razie umorzenia postępowania sanacyjnego i złożenia uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości wpłacone w jego ramach dopłaty podlegają przekazaniu syndykowi w postępowaniu upadłościowym. Umożliwi to wykorzystanie w późniejszym postępowaniu upadłościowym szansy na kontynuację przedsięwzięcia deweloperskiego wypracowanej w umorzonym postępowaniu sanacyjnym. Środki pochodzące z takich dopłat nie wchodzi jednak do masy sanacyjnej i upadłościowej, w razie niemożności kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego podlegają zwrotowi nabywcom w pełnej wysokości, są również wolne od egzekucji prowadzonej przeciwko deweloperowi (art. 343 p.r., art. 425d ust. 3-4 p.u.n.).

W postępowaniu upadłościowym możliwa będzie także kontynuacja przedsięwzięcia deweloperskiego przez syndyka i wykonanie przez niego umów zawartych z nabywcami (art. 425d – 425e p.u.n.). Kontynuacja taka zależy od oceny sytuacji ekonomicznej w danym przypadku, szczególnie uzasadniona jest w razie podjęcia przez nabywców we wcześniejszym postępowaniu sanacyjnym uchwały o kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego oraz wniesienia dopłat. Podobna sytuacja wystąpi także w razie podjęcia takiej uchwały i wniesienia dopłat w postępowaniu upadłościowym, w którym następnie układ nie dojdzie do skutku. W takim przypadku wniesione wcześniej – w postępowaniu sanacyjnym albo upadłościowym – dopłaty mogą być wykorzystane dla

kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego przez syndyka w ramach postępowania upadłościowego.

Alternatywnym sposobem kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego będzie jego przejęcie i dokończenie przez nowego inwestora, który wykona umowy zawarte z nabywcami. Może być to ekonomicznie uzasadnione w tych przypadkach, w których znaczna część lokali w ramach danego przedsięwzięcia deweloperskiego nie została jeszcze sprzedana, a ich sprzedaż umożliwi nowemu inwestorowi wykonanie umów z dotychczasowymi nabywcami i osiągnięcie zysku. Regulacja ta może być również wykorzystywana przez spółki celowe tworzone przez samych nabywców w celu kontynuacji inwestycji. Przejęcie przedsięwzięcia deweloperskiego przez nowego inwestora będzie możliwe zarówno w ramach układu (w postępowaniu restrukturyzacyjnym albo upadłościowym, art. 337 pkt 2 p.r., art. 425k pkt 2 p.u.n.), jak i w ramach postępowania upadłościowego (art. 425i p.u.n.). W układzie jego realizacja zostanie ułatwiona przez regulację przewidującą, że już do propozycji układowych załączane będzie nieodwołalne oświadczenie inwestora wystarczające następnie – po zatwierdzeniu układu – do zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie (art. 338 ust. 2 p.r., art. 425l ust 2 p.u.n.). W ramach postępowania upadłościowego wprowadzony zostanie szczególnie tryb sprzedaży nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie, z zachowaniem ciążących na niej obciążeń i przejęciem przez nowego inwestora zobowiązań upadłego z umów deweloperskich oraz wynikających z przekształcenia albo odstąpienia od takich umów (art. 425i p.u.n.).

Dla przypadków, w których z powodów ekonomicznych nierealna okaże się kontynuacja przedsięwzięcia deweloperskiego, konieczne jest wprowadzenie przewidywalnego i spójnego systemu ochrony praw nabywcy w razie likwidacji nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie, chroniącego uprawnienie nabywcy do określonej części wartości nieruchomości, w stopniu odpowiadającym wysokości jego roszczenia i wartości całej nieruchomości. Projekt opiera taki system na konstrukcji analogicznej do ograniczonego prawa rzeczowego, a za podstawę zaspokojenia nabywcy na zasadzie prawa odrębności przyjmuje obligatoryjny wpis jego roszczenia do księgi wieczystej (art. 23 u.o.p.n. oraz wprowadzane przez projekt § 7 i 8 art. 92 ustawy – Prawo o notariacie). Celem projektu jest także zrównanie roszczeń nabywcy po odstąpieniu od umowy deweloperskiej z jego roszczeniem o przeniesienie własności lokalu, z zachowaniem pierwszeństwa wynikającego z wcześniejszego wpisu roszczenia o przeniesienie własności lokalu do księgi wieczystej, nawet w przypadku, kiedy wpis ten został wykreślony (art. 425h ust. 2 i 3 p.u.n.). Nabywca, który skorzystał ze swoich uprawnień przewidzianych w art. 29-31 u.o.p.n. nie może bowiem być traktowany gorzej od nabywców, którzy tego nie zrobili.

Najistotniejszą w praktyce kwestią dotyczącą zaspokojenia nabywców w razie likwidacji nieruchomości, na której prowadzone było przedsięwzięcie deweloperskie, jest kolizja ich uprawnień z uprawnieniami wierzyciela hipotecznego. Projekt opiera się konsekwentnie na zasadzie pierwszeństwa wpisu do księgi wieczystej, dającej największą pewność prawną oraz najlepiej uwzględniającej interesy poszczególnych stron. Dla wykluczenia wątpliwości w tym zakresie konieczne jest wprowadzenie zmian do art. 345 ust. 2 p.u.n. oraz niektórych innych ustaw.

Likwidacja nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie możliwa będzie także poprzez zawarcie na ogólnych zasadach układu likwidacyjnego w postępowaniu restrukturyzacyjnym albo upadłościowym.

Projekt reguluje także pojawiającą się w praktyce kolizję między przepisami o upadłości dewelopera, a przepisami o upadłości emitenta obligacji (art. 425p¹⁶ p.u.n.). W razie upadłości dewelopera będącego emitentem obligacji nie będą stosowane przepisy o osobnej masie upadłości przeznaczony na zaspokojenie praw obligatariuszy (art. 488-490 p.u.n.), a kolizja między ich

uprawnieniami, a uprawnieniami nabywców będzie rozstrzygana na zasadach ogólnych. Zachowana zostanie przy tym zasada wspólnego reprezentowania praw obligatariuszy przez kuratora (art. 484-487 p.u.n.).

Z proponowaną regulacją upadłości deweloperskiej łączą się także zmiany w innych ustawach – w Kodeksie postępowania cywilnego, ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, Prawie o notariacie, ustawie o księgach wieczystych i hipotece oraz ustawie o ochronie praw nabywców. Zmiany te są konieczne dla lepszego zapewnienia skuteczności wpisu roszczenia nabywcy do księgi wieczystej, porównywalnej z wpisem hipoteki. W niektórych przypadkach konieczne okazało się wyjście poza zakres problematyki ochrony nabywców lokali od dewelopera i dokonanie zmian w przepisach ogólnych regulujących prawa osobiste i roszczenia wpisane do księgi wieczystej, w szczególności w zakresie kolejności zaspokojenia ich wartości w razie zbiegu z hipoteką.

Wprowadza się także zmiany zapewniające pełną skuteczność w upadłości i postępowaniu restrukturyzacyjnym oświadczenia wierzyciela hipotecznego o zgodzie na bezobciążeniowe wyodrębnienie lokalu, w taki sposób, aby dawało ono nabywcy lokalu gwarancję otrzymania lokalu bez obciążeń w ramach postępowania, albo przynajmniej pierwszeństwo w zaspokojeniu ze środków otrzymanych z likwidacji nieruchomości, na której prowadzone było przedsięwzięcie deweloperskie (art. 425f i 425h ust. 1 p.u.n., art. 344 p.r.).

Upadłość i restrukturyzacja banków oraz banków hipotecznych

W zakresie postępowania upadłościowego i restrukturyzacyjnego wobec banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych rozwiązania przyjęte w projekcie determinowane są założeniem, że kwestie związane z niewypłacalnością banków i SKOK będą co do zasady uregulowane w ustawie o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, uporządkowanej likwidacji banków oraz o zmianie niektórych innych ustaw, nad którą toczą się równoległe prace legislacyjne. Postępowanie upadłościowe i restrukturyzacyjne banków prowadzone na podstawie p.u.n. i p.r. będą zatem instrumentami o stosunkowo mniejszym znaczeniu, stosowanymi wyłącznie w razie niepowodzenia albo niecelowości wcześniejszych prób przeprowadzenia procedur przewidzianych w przepisach o uporządkowanej likwidacji. W zależności od przebiegu prac legislacyjnych nad ustawą o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, uporządkowanej likwidacji banków oraz o zmianie niektórych innych ustaw nie można również wykluczyć, że problematyka niewypłacalności banków i SKOK zostanie w niej uregulowana w sposób kompletny, co pociągnie za sobą potrzebę uchylecia przepisów dotyczących upadłości i restrukturyzacji banków i SKOK w p.u.n. i p.r.

Z powyższych względów w projekcie zrezygnowano z daleko idących zmian w zakresie postępowania upadłościowego i restrukturyzacyjnego wobec banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. Oparto się na założeniu zachowania co do zasady obecnej regulacji art. 426 – 441a p.u.n., z wprowadzeniem zmian wynikających z potrzeby jej dostosowania do zmienionej struktury postępowań. Najważniejszą zmianą jest wprowadzenie regulacji wzorowanej na art. 426 – 441a p.u.n. w p.r. (art. 351-358). Przyjęcie zasady, że restrukturyzacja banku na podstawie p.r. może nastąpić wyłącznie w postępowaniu układowym (art. 351 p.r.) jest uzasadnione okolicznością, że skutki otwarcia postępowania układowego są najbardziej zbliżone do skutków ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu na podstawie obecnych przepisów. Pozwala to na zachowanie stanu prawnego jak najbardziej zbliżonego do stanu obecnego. Do banków nie znajdują zastosowania przepisy o postępowaniu o zatwierdzenie układu, przyspieszonym postępowaniu układowym i postępowaniu sanacyjnym, za wyjątkiem tych odpowiednio stosowanych przepisów o przyspieszonym postępowaniu układowym, do których odsyłają przepisy o postępowaniu układowym.

Wykluczone jest także zastosowanie wobec banku układu częściowego, który może być zawarty wyłącznie w postępowaniu o zatwierdzenie układu albo przyspieszonym postępowaniu układowym.

Konsekwencją rozdzielenia postępowania układowego i upadłościowego będzie jednak umożliwienie Komisji Nadzoru Finansowego złożenia od razu wniosku o ogłoszenie upadłości banku (odpowiadającej upadłości likwidacyjnej na gruncie obecnych przepisów), bez uprzedniego otwarcia postępowania układowego. Będzie to rozwiązanie odbiegające od obecnego art. 429 ust. 1 p.u.n. Złożenie od razu wniosku o ogłoszenie upadłości wydaje się jednak zasadne w przypadkach, w których sytuacja niewypłacalnego banku będzie wskazywała na oczywistą niemożność jego restrukturyzacji. Przyznanie legitymacji do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości banku wyłącznie Komisji Nadzoru Finansowego (pozostawiony bez zmian art. 426 ust. 1 p.u.n.) będzie gwarancją, że możliwość ta nie będzie nadużywana.

Projekt przewiduje niewielkie zmiany w zakresie upadłości banków hipotecznych. Zmiany te sprowadzają się do:

- a) Wprowadzeniu możliwości osobistego działania przez posiadacza listów zastawnych (art. 443 ust. 3 p.u.n.);
- b) Zmianie art. 449 p.u.n. poprzez wykreślenie przepisów dotyczących głosowania nad układem z uwagi na wyczerpujące uregulowanie tej kwestii w p.r.

Regulacja dotycząca banków hipotecznych w p.r. stanowi odpowiednie przeniesienie obecnie obowiązujących przepisów do p.r. z uwzględnieniem również zmian, o których mowa wyżej.

Postępowanie upadłościowe i restrukturyzacyjne wobec instytucji kredytowych, banków zagranicznych oraz banków krajowych prowadzących działalność za granicą

Przepisy dotyczące postępowania upadłościowego i restrukturyzacyjnego wobec instytucji kredytowych, banków zagranicznych oraz banków krajowych prowadzących działalność za granicą implementują w prawie polskim przepisy dyrektywy 2001/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 kwietnia 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych²⁶. Projekt nie wprowadza w ich zakresie żadnych zmian poza dostosowaniem do nowej struktury postępowań. Wobec podziału na uregulowane w osobnych ustawach postępowanie upadłościowe oraz postępowania restrukturyzacyjne, zasadne jest uregulowanie w p.r. jedynie międzynarodowych skutków postępowania układowego otwartego w Polsce. Przepisy o uznawaniu i skuteczności zagranicznych postępowań restrukturyzacyjnych należy natomiast uregulować łącznie z uznawaniem i skutecznością postępowań upadłościowych pozostawiając je w p.u.n., gdyż w przypadku niektórych zagranicznych porządków prawnych niemożliwe jest wyraźne rozróżnienie postępowania upadłościowego od postępowania mającego charakter restrukturyzacyjny.

Zmiany w art. 462 ust. 1 i art. 467 p.u.n. mają charakter poprawek językowych nie zmieniających treści norm objętych tymi przepisami.

Przepisy implementujące dyrektywę 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie ostateczności rozrachunku w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych (Dz.U. L 166 z 11.6.1998, s. 45) i dyrektywę 2002/47/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie uzgodnień dotyczących zabezpieczeń finansowych

---

²⁶ (Dz.U. L 125 z 5.5.2001, s. 15).

W zakresie przepisów implementujących dyrektywę 98/26/WE w sprawie ostateczności rozrachunku oraz dyrektywę 2002/47/WE w sprawie zabezpieczeń finansowych projekt przyjmuje zasadę zachowania obecnych przepisów p.u.n. regulujących te kwestie oraz przeniesienia ich rozwiązań w niezmienionym kształcie do ustawy – Prawo restrukturyzacyjne. W p.r. przepisy te znajdują zastosowanie do przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego oraz postępowania sanacyjnego, natomiast nie ma potrzeby ich zastosowania do postępowania o zatwierdzenie układu, które w żadnym momencie nie nakłada na dłużnika jakichkolwiek ograniczeń co do uczestnictwa w systemach płatności oraz systemach rozrachunku papierów wartościowych, jak również co do ustanawiania zabezpieczeń. W odniesieniu do trzech wymienionych powyżej postępowań restrukturyzacyjnych, wzorem obecnej regulacji w p.u.n., przepisy te zintegrowano z pozostałymi przepisami o skutkach otwarcia postępowań, co w wielu miejscach oznacza skorzystanie z techniki odesłań w postępowaniu układowym i sanacyjnym do przepisów o przyspieszonym postępowaniu układowym.

Wejście w życie p.r. wymaga ponadto uwzględnienia w przepisach ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami²⁷.

Postępowanie restrukturyzacyjne i upadłościowe wobec emitentów obligacji

Projekt przewiduje odrębne regulacje dla emitentów wszystkich obligacji, a nie jak w dotychczasowym stanie prawnym wyłącznie dla emitentów obligacji zabezpieczonych rzeczowo. Uzasadnieniem takiego założenia jest okoliczność, że w przypadku postępowania restrukturyzacyjnego emitenta obligacji konieczne jest uregulowanie sposobu zabezpieczania praw obligatariuszy poprzez ustanowienie kuratora.

Projekt utrzymuje przy tym dotychczasową zasadę, zgodnie z którą przepisów o postępowaniu odrębnym nie stosuje się w razie otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego wobec emitenta obligacji przychodowych, jeżeli emitent w treści obligacji ograniczył swoją odpowiedzialność do kwoty przychodów lub wartości majątku przedsięwzięcia. Środki przeznaczone na zaspokojenie praw obligatariuszy z takich obligacji nie wchodzi do masy układowej lub sanacyjnej, a roszczenia obligatariuszy nie są objęte układem.

Dodatkowo, w celu zwiększenia ochrony praw obligatariuszy projekt przewiduje, że wobec emitenta obligacji nie prowadzi się postępowania o zatwierdzenie układu. Projekt utrzymuje regulację, zgodnie z którą dla reprezentowania praw obligatariuszy sąd ustanawia kuratora, ale wprowadza możliwość osobistego działania w postępowaniu przez obligatariuszy.

Projekt rozwiązuje również kolizję pomiędzy zakresem obowiązków i kompetencji kuratora i administratora hipoteki stanowiąc, że nie ustanawia się kuratora w przypadku, gdy dla zabezpieczenia praw z obligacji ustanowiono hipotekę na majątku emitenta. W takiej sytuacji prawa i obowiązki obligatariuszy w postępowaniu restrukturyzacyjnym wykonuje administrator hipoteki, o którym mowa w art. 7 ust. 1a ustawy z dnia 29 czerwca 1995r. – Prawo o obligacjach²⁸.

Przyjęcie możliwości osobistego działania obligatariuszy w postępowaniu skutkuje również koniecznością wprowadzenia szczególnej regulacji dotyczącej głosowania nad układem. W związku z tym projekt przewiduje, że w przypadku gdy obligatariusze głosują na zgromadzeniu wierzycieli osobiście lub przez pełnomocnika siłą głosów kuratora pomniejsza się o wartość wierzytelności

---

²⁷ (Dz. U. z 2013 r., poz. 246 – t.j.).

²⁸ (Dz. U. z 2001 r., nr 121, poz. 1300 z późn. zm.).

głosujących obligatariuszy, zaś liczbę przysługujących kuratorowi głosów - o liczbę głosujących obligatariuszy.

Zmiany dotyczące upadłości emitenta obligacji mają analogiczny charakter.

III. Zmiany w innych ustawach

III.1 W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U., nr 43, poz. 296, z późn. zm.)

Zmiany w Kodeksie postępowania cywilnego z jednej strony wynikają z konieczności dostosowania do tych przepisów do regulacji w p.r. i p.u.n., z drugiej zaś, konieczne są z uwagi na praktyczne problemy i niejednorodną wykładnię przepisów dotyczących wpływu ogłoszenia upadłości na procesy cywilne.

Proponowana treść art. 174 § 1 pkt 4 wynika z założenia, że w każdej sytuacji, gdy na mocy przepisów p.r. lub p.u.n., dojdzie do odebrania zarządu jednej ze stron procesu, zasadne jest zawieszenie z mocy prawa takiego postępowania, tak by umożliwić ustanowionej przez sąd osobie należyte reprezentowanie strony. W tym zakresie należało przede wszystkim uzupełnić katalog o sytuacje dotychczas pominięte, tzn. o sytuacje, gdy wszczęto wtórne postępowania upadłościowe albo ustanowiono zarządcę przymusowego w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości lub w postępowaniu w przedmiocie otwarcia postępowania sanacyjnego. Dotychczasowe odebranie zarządu w postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu należało zastąpić sytuacją, gdy ustanowiono zarządcę w postępowaniu restrukturyzacyjnym.

Dotychczasowe rozwiązania nie pozwalały racjonalnie ocenić, w jakich postępowaniach odmowa wstąpienia do postępowania przez syndyka (zarządcę) może mieć miejsce i z tego względu błędnie wzywano syndyka do składania oświadczeń w każdej sprawie, czego konsekwencją było często błędne podejmowanie postępowania z udziałem upadłego. Proponuje się maksymalnie prosty model polegający na wykluczeniu możliwości złożenia oświadczenia o odmowie wstąpienia do postępowania przez syndyka lub zarządcę. W efekcie osoby takie zawsze będą wstępowały do postępowania po wezwaniu przez sąd (art. 174 § 3 k.p.c.). Zawieszono postępowanie będzie podejmowane z chwilą ustalenia osoby pełniącej tę funkcję (art. 180 § 1 pkt 5 k.p.c.). z zastrzeżeniem art. 145 ust. 1 p.u.n. Przy czym, skutek podjęcia postępowania nastąpi dopiero z chwilą zawiadomienia wskazanych osób (proponowany art. 180 § 1¹ k.p.c.). Przewidziany wyjątek w art. 145 ust. 1 p.u.n. dotyczy sytuacji, gdy postępowanie dotyczy wierzytelności podlegającej zgłoszeniu na listę. W tym zakresie należało zachować dotychczasową regulację, jedynie eliminując niejasności interpretacyjne. W efekcie każde postępowanie dotyczące masy upadłości, masy układowej czy sanacyjnej, gdy został odebrany zarząd własny, powodować będzie zawieszenie do czasu wstąpienia odpowiednio syndyka, zarządcy przymusowego lub zarządcy, za wyjątkiem sytuacji gdy postępowanie będzie dotyczyło wierzytelności podlegającej zgłoszeniu na listę wierzytelności w postępowaniu upadłościowym, wówczas zawieszenie będzie trwało do momentu wyczerpania trybu tworzenia listy i nie ujęcia danej wierzytelności.

Zmiany w zakresie art. 1025 k.p.c. (dodanie § 5) oraz 1026 k.p.c. (dodanie §1¹) wynikają bezpośrednio ze zmian w zakresie postępowań restrukturyzacyjnych i upadłościowych prowadzonych wobec deweloperów.

Należało przede wszystkim przesądzić, że roszczenia nabywcy wynikające z odstąpienia od umowy deweloperskiej lub z jej przekształcenia w toku postępowania restrukturyzacyjnego lub upadłościowego, należy traktować jak roszczenia z umowy deweloperskiej, co skutkować będzie zaspokojeniem według pierwszeństwa wynikającego z ujawnienia w księdze wieczystej przysługującego nabywcy roszczenia z umowy deweloperskiej także w przypadku, gdy wpis o

ujawnieniu tego roszczenia został wykreślony. Zmiana ta uzasadniona jest koniecznością ochrony nabywcy lokalu, który skorzystał ze swojego uprawnienia do odstąpienia od umowy deweloperskiej, na równi z nabywcą, który od umowy nie odstąpił.

Należało również, w celu stworzenia spójnego systemu zaspokajania praw lub roszczeń ciążących na nieruchomości, wprowadzić zapis rozstrzygający sytuację ich kolizji z wierzytelnościami zabezpieczonymi hipoteką. Proponowana regulacja opiera się na zasadzie pierwszeństwa, co daje największą pewność prawną i najlepiej równoważy interesy wszystkich stron.

III.2 W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (t.j. Dz. U. z 2001, nr 124, poz. 1361, z późn. zm.)

Zmiany w ustawie o księgach wieczystych i hipotece mają związek z dążeniem do właściwego i czytelnego uregulowania wszystkich kwestii związanych z restrukturyzacją i upadłością prowadzoną wobec deweloperów.

Zachowanie realności zabezpieczenia roszczeń ujawnionych w księdze wieczystej wymaga jasnego określenia, iż w razie podziału nieruchomości obciążonej hipoteką, hipoteka łączna nie obciąża tych nieruchomości utworzonych przez podział, które wydzielone zostaną w wyniku zadośćuczynienia roszczeniu ujawnionemu w księdze wieczystej przed powstaniem hipoteki (art. 18 ust. 2). W ten sposób ujawnienie w księdze wieczystej roszczenia, w szczególności o wyodrębnienie lokalu, uzyskuje rzeczywistą skuteczność względem wszystkich praw (w szczególności hipoteki) ujawnionych później.

Zasadna jest obecna regulacja dopuszczająca żądanie wykreślenia roszczenia o przeniesienie własności lub użytkowania wieczystego albo o ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego na nieruchomości na jednostronne żądanie właściciela lub wieczystego użytkownika. Jednakże zmiany wymaga określenie terminu po upływie którego właściciel lub wieczysty użytkownik może żądać wykreślenia. Termin roczny winien być liczony bowiem od dnia wymagalności roszczenia, a nie od dnia ustanowienia (art. 19 ust. 1). Zmiana ta daje uprawnionemu odpowiedni czas na podjęcie kroków w celu dochodzenia swojego prawa.

III.3 W ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (t.j. Dz. U. z 2008 r., nr 189, poz. 1158, z późn. zm.)

Również zmiany w ustawie Prawo o notariacie wynikają bezpośrednio z konieczności właściwego i spójnego uregulowania kwestii związanych z ochroną nabywców lokali w związku z zawarciem umowy deweloperskiej.

Przed wszystkim konieczne jest jednoznaczne określenie, że notariusz będzie miał obowiązek zamieszczać w akcie notarialnym dotyczącym umowy deweloperskiej wniosek o dokonanie odpowiedniego wpisu w księdze wieczystej roszczenia nabywcy. Podkreślić bowiem należy, że pełna ochrona nabywców powstaje dopiero z momentem ujawnienia roszczeń w księdze wieczystej. Nabywcy wielokrotnie nie zdają sobie sprawy z wagi uzyskania odpowiedniego wpisu w księdze wieczystej. Dlatego mając na uwadze ochronę słusznych interesów tych stron, zasadne jest nałożenie na notariusza bezwzględnego obowiązku, o którym mowa w art. 92 § 7.

Konieczne jest także uregulowanie sytuacji, gdy w momencie zawierania umów deweloperskich własność nieruchomości, na której prowadzone albo planowane jest przedsięwzięcie deweloperskie, nie przysługuje jeszcze deweloperowi. W tej sytuacji, przy zawieraniu umowy, na podstawie której deweloper nabywa nieruchomość, zasadne jest nałożenie obowiązków zarówno na dewelopera (przekazanie odpisów wszystkich zawartych wcześniej umów deweloperskich dotyczących tego przedsięwzięcia), jak i też na notariusza (zamieszczenie wniosków o dokonanie w księdze wieczystej wpisu roszczeń nabywców).

III.4 W ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (t.j. Dz. U. z 2007 r., nr 168, poz. 1186, z późn. zm.)

W ustawie o KRS należało dokonać zmian w zakresie niezbędnym do uwzględnienia zmian związanych z wprowadzeniem postępowań restrukturyzacyjnych.

III.5 W ustawie z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2000 r., nr 94, poz. 1037, z późn. zm.)

Proponuje się uchylenie art. 14 § 3 przewidującego, że wierzytelność wspólnika albo akcjonariusza z tytułu pożyczki udzielonej spółce kapitałowej uważa się za jego wkład do spółki w przypadku ogłoszenia jej upadłości w terminie dwóch lat od dnia zawarcia umowy pożyczki, oraz jednocześnie ustanowienie kategorii czwartej zaspokojenia (art. 342 ust. 1 p.u.n.).

Brak jest racjonalnych podstaw by skutek, o którym mowa w art. 14 § 3 k.s.h. realizował się automatycznie na skutek ogłoszenia upadłości. Zauważyć należy, że w praktyce występują postępowania upadłościowe, w których wierzyciele są zaspokojeni w całości. W takim przypadku brak jest powodów wykluczających możliwość zwrotu pożyczki wspólnikowi. Nie negując *ratio legis* obecnego rozwiązania całkowicie wystarczające jest w miejsce art. 14 § 3 k.s.h. stworzenie dodatkowej kategorii zaspokojenia umożliwiającej zaspokojenie wspólnika albo akcjonariusza po wcześniejszym zaspokojeniu wszystkich innych wierzytelności.

Obecna treść art. 289 §1 k.s.h. (w odniesieniu do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością) i art. 477 §1 k.s.h. (w odniesieniu do spółki akcyjnej) w połączeniu z treścią art. 368 ust. 2 p.u.n. wskazuje na skutek zakończenia postępowania (także, gdy podstawą zakończenia było zaspokojenie wszystkich wierzycieli) w postaci rozwiązania spółki i obowiązku syndyka złożenia wniosku o wykreślenie z rejestru, mimo zaspokojenia wszystkich wierzycieli i pozostawania majątku należącego do upadłego. W sytuacji takiej rozwiązanie spółki nie jest potrzebne, gdyż postępowanie upadłościowe doprowadziło do usunięcia jej niewypłacalności. Pozostały majątek, w zależności od decyzji udziałowców, może służyć kontynuacji działalności spółki albo zostać podzielony między wspólników w ramach likwidacji zgodnie z przepisami k.s.h. Zasadna więc jest zmiana wyjątków określonych w art.289 § 2 i art. 477 § 2 k.s.h., w których nie dochodzi do rozwiązania spółki mimo ogłoszenia upadłości.

Zmiany dotyczące odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (art. 299 k.s.h.) sprowadzają się do wyłączenia odpowiedzialności za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w czasie, gdy prowadzona jest egzekucja przez zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa w całości na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości powstał w czasie prowadzenia egzekucji. Należało również ustawowo przesądzić o stosowaniu tego przepisu do likwidatorów spółki.

III.6 W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r., nr 167, poz. 1398, z późn. zm.)

Proponuje się wprowadzenie opłaty pobieranej od sprzeciwu oraz od zażalenia na postanowienie sędziego-komisarza wydane w wyniku rozpoznania sprzeciwu w wysokości piątej części opłaty stosunkowej. Dotychczasowa opłata 200 zł nie znajduje uzasadnienia. Postępowania sprzeciwowe *de facto* dotyczą rozstrzygania o wierzytelnościach rzędu kilkudziesięciu, a nawet kilkuset milionów złotych. Są to postępowania skomplikowane i czasochłonne inicjowane przez podmioty przygotowane do prowadzenia spraw sądowych i konieczności ponoszenia pełnych opłat z tego tytułu, podczas których przeprowadzane są czynności zakresowo zbliżone do tych

podejmowanych w trakcie rozpoznania sprawy w trybie procesowym. Dodatkowo, z uwagi na niską opłatę sądową wnoszenie sprzeciwów stanowi tani sposób znacznego przedłużenia postępowania upadłościowego ze szkodą dla wszystkich wierzycieli.

III.7 W ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2006 r., nr 158, poz. 1121, z późn. zm.)

Zmiany w tej ustawie mają na celu wyłącznie dostosowanie brzmienia przepisów do charakteru postępowań restrukturyzacyjnych. W szczególności, mając na uwadze dotychczasową regulację, należy, na potrzeby tej ustawy, do niewypłacalności pracodawcy włączyć sytuację, gdy sąd wyda postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego.

III.8 W ustawie z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji syndyka (Dz. U. z 2007 r., nr 123, poz. 650, z późn. zm.)

Zmiany w ustawie o licencji syndyka uzasadnione są zmianą koncepcji funkcjonowania osób profesjonalnie przygotowanych do pełnienia funkcji w postępowaniach restrukturyzacyjnych i upadłościowych. Syndyk ma być podmiotem przeprowadzającym likwidację przedsiębiorstwa w postępowaniu upadłościowym, nie może zaś być kojarzony z osobą przeprowadzającą szeroko rozumiane czynności restrukturyzacyjne.

Przed wszystkim osoba posiadająca licencję będzie miała również prawo wykonywania czynności doradztwa restrukturyzacyjnego (art. 2 ust. 2). Pod pojęciem tym należy rozumieć między innymi: udzielania porad, opinii i wyjaśnień dotyczących przepisów prawa i możliwości restrukturyzacji, w tym rozwiązaniach przyjętych w p.r., udzielania informacji o możliwościach ekonomicznych związanych z pozyskiwaniem nowego finansowania, w tym pomocy publicznej, doradztwem w zakresie wyboru właściwych kierunków działań naprawczych, jak i też doradztwem w zakresie poszczególnych czynności zmierzających do poprawy ekonomicznej przedsiębiorstwa, wsparcia w negocjacjach z wierzycielami, pouczenia o odpowiedzialności cywilnej i karnej związanej z niezłożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie itd.

Funkcjonowanie doradztwa restrukturyzacyjnego poza postępowaniami sądowymi powinno przynieść również efekt w postaci mniejszej ilości spraw wnoszonych do sądów i rozwiązywaniem problemów ekonomicznych przedsiębiorstwa na wcześniejszym etapie.

W dłuższej perspektywie, w wyniku konkurencji rynkowej, bez wątpienia wykrystalizuje się rynek, w którym będą funkcjonować doradcy posiadający doświadczenie i uznanie przedsiębiorców, jak i też pojawi się grupa doradców, którzy nie udźwigną ciężaru wykonywania zawodu.

Zauważyć należy, że mając na uwadze ogromne możliwości wierzycieli i samego dłużnika wpływania na to, jaka osoba będzie pełniła funkcję w nadzorcy lub zarządcy w konkretnym postępowaniu, zawód ulegnie komercjalizacji i w znacznie mniejszym stopniu będzie zależał od uznaniowej decyzji sądów. Funkcję w postępowaniach restrukturyzacyjnych i upadłościowych powinny sprawować osoby pozytywnie postrzegane przede wszystkim przez samych przedsiębiorców, a nie koniecznie przez sądy.

Wyrazem zmian ukierunkowanych na dalszy rozwój profesjonalizacji zawodu są również propozycje dotyczące ustalania wynagrodzeń, o których mowa była wcześniej.

Konsekwencją uznania, że zawód doradcy restrukturyzacyjnego będzie funkcjonował poza postępowaniami restrukturyzacyjnymi i upadłościowymi, jest konieczność uregulowania w ustawie o licencji (a nie w p.r. i p.u.n.) kwestii ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (art. 17a) osób wykonujących zawód doradcy restrukturyzacyjnego.

W praktyce nierzadko niewłaściwe działania osób sprawujących funkcję nadzorcy, zarządcy, czy syndyka ujawniane są dopiero po zakończeniu pełnienia przez nich tych funkcji, co wyklucza możliwość ich dyscyplinarnego odwołania, a w dalszej perspektywie, pozbawienia licencji. Zasadne jest więc wprowadzenie właściwego trybu (art. 18a) zachowującego prawa tych osób (konieczność orzekania przez sąd) i inicjatywę Ministra Sprawiedliwości jako organu sprawującego nadzór nad tym zawodem, który, co naturalne, będzie rozważał złożenie odpowiedniego wniosku po uzyskaniu informacji od stron postępowania.

Pozostałe zmiany w ustawie wynikają z konieczności uwzględnienia zmian związanych z wprowadzeniem postępowań restrukturyzacyjnych i zmianą licencji syndyka na licencję doradcy restrukturyzacyjnego.

III.9 W ustawie z dnia 16 września 2011 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (Dz. U., 2011 r., nr 232, poz. 1377)

Konieczność zapewnienia pełnej ochrony praw nabywców lokali wymaga wyłączenia zastosowania art. 19 ustawy o księgach wieczystych i hipotece do roszczeń nabywców wynikających z umowy deweloperskiej, tak by nie było możliwe wykreślenie tych roszczeń na jednostronne żądanie dewelopera, nawet jeśli minął roczny termin liczony od wymagalności roszczenia. W praktyce w przypadku opóźnień w realizacji przedsięwzięcia deweloperskiego, w szczególności związanych z trudnościami finansowymi dewelopera na przedpolu restrukturyzacji czy upadłości, może niejednokrotnie dojść do opóźnień przekraczających jeden rok. Nie powinno to prowadzić do utraty przez nabywcę lokalu zabezpieczenia dającego mu pozycję porównywalną z pozycją wierzyciela zabezpieczonego rzeczowo.

III.10 W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807)

Proponuje się zmiany w zakresie niezbędnym do uwzględnienia zmian związanych z wprowadzeniem postępowań restrukturyzacyjnych

III.11 W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1998 r., nr 205, poz. 1585)

Konieczne jest dostosowanie treści art. 25 do proponowanego rozwiązania w p.r., które kompleksowo reguluje kwestię objęcia układem, w tym należności z tytułu składek. Przy czym możliwy zakres objęcia układem nie ulega zmianie, a jedynie samo objęcie układem w zakresie wskazanym w prawie restrukturyzacyjnym będzie obligatoryjne.

III.12 W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. 1966 r., nr 24, poz. 151)

W celu zachowania spójności systemu należy wprowadzić analogiczne zmiany jak w Kodeksie postępowania cywilnego (1025 i 1026) z tym samym uzasadnieniem.

III.13 W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 1994, nr 121 poz. 591)

Proponuje się zmianę w zakresie wynikających ze zmian związanych z wprowadzeniem postępowań restrukturyzacyjnych.

III.14 W ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach

(Dz.U. z 1983 r., nr 38 poz. 173)

Konieczne jest wprowadzenie zmian, które doprowadzą do spójnego z art. 365 p.u.n. uregulowania kwestii związanych z postępowaniem z dokumentami upadłego podlegającymi archiwizacji.

III.15 W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz.U. z 2013 r., poz. 246 - j.t.)

Należy wprowadzić zmiany rozszerzające stosowanie zasad obejmujących obecnie postępowanie upadłościowe na nowo wprowadzane postępowania restrukturyzacyjne.

III.16 W ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (t.j. Dz.U z 2009 r., nr 84, poz. 711 z późn. zm.)

Konieczne jest wprowadzenie zmian uwzględniających możliwość otwarcia wobec banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych postępowania układowego, które zastąpi przewidzianą w dotychczasowych przepisach upadłość z możliwością zawarcia układu. Otwarcie postępowania układowego traktowane ma być na gruncie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym jako spełnienie warunku gwarancji, analogicznie jak ogłoszenie upadłości. Stosownie do tej zmiany konieczne jest uzupełnienie definicji spełnienia warunku gwarancji i dnia spełnienia warunku gwarancji, jak również uwzględnienie postępowania układowego w innych przepisach ustawy odnoszących się obecnie do postępowania upadłościowego.

III.17 W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 1997 r., nr 137, poz. 926 z późn. zm.)

Potrzeba zmian wynika z konieczności ujednoczenia analogicznych regulacji zawartych w art. 299 k.s.h. oraz art. 128 Prawa spółdzielczego.

III.18 Zmiany w ustawach regulujących pozbawienie upadłego licencji, koncesji i zezwoleń.

W ustawach: z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (tj. Dz. U. z 2011 r., poz. 226), z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2011 r., nr 17, poz. 1039), z dnia 11 maja 2001 r. Prawo o miarach, z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2001 r., nr 123 poz. 1371), z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (Dz. U. z 2002 r., nr 130 poz. 1112), z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz.U. z 2009 r., nr 3 poz. 11), z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. z 2004 r., nr 146, poz. 1546), z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2005 r., nr 145, poz. 1221 – t.j.), z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 1997 r., nr 54 poz. 348) wprowadza się zmiany znoszące automatyczne lub uznaniowe pozbawienie dłużnika (upadłego) koncesji, licencji i zezwoleń przysługujących dłużnikowi (upadłemu) tylko z uwagi na fakt otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego lub ogłoszenia upadłości, ponieważ utrata przez dłużnika koncesji, licencji i zezwoleń prowadzi często do niemożliwości prowadzenia działalności gospodarczej, co jest zjawiskiem dla gospodarki niekorzystnym. Nawet bowiem w postępowaniu upadłościowym zasadą jest sprzedaż przedsiębiorstwa w całości, co wielokrotnie jest niemożliwe z uwagi na fakt, że koncesje, licencje i zezwolenia wygasają z momentem ogłoszenia upadłości.

IV. Przepisy przejściowe i końcowe

Zasada jedności (jednolitości, ciągłości) postępowania powinna być stosowana w sprawach, w których przedsiębiorca złożył oświadczenie o otwarciu postępowania naprawczego oraz w sprawach, w których przed dniem wejścia w życie ustawy wpłynął wniosek o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 373 p.u.n. W tym wypadkach zastosowanie będą miały przepisy dotychczasowe.

Również w sprawach o stwierdzenie wykonania układu, zmianę lub uchylenie układu, który został zawarty w postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu, gdzie ogłoszono upadłość przed dniem wejścia w życie ustawy zasadne jest stosowanie przepisów dotychczasowych z uwagi na ściśle powiązanie tych postępowań z samym postępowaniem upadłościowym z możliwością zawarcia układu.

Z kolei zasada stadium postępowania miałyby zastosowanie do postępowań upadłościowych i w zależności od tego, czy w sprawie została ogłoszona upadłość. W przypadku gdy nie wydano postanowienia o ogłoszeniu upadłości zastosowanie miałyby przepisy nowej ustawy, a w sprawach, w których ogłoszono upadłość przed dniem wejścia w życie ustawy zastosowanie miałyby przepisy dotychczasowe.

Wniosek o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej nie powinien podlegać oddaleniu z powodu umorzenia postępowania upadłościowego prowadzonego w stosunku do dłużnika przed wejściem w życie ustawy na podstawie art. 361 p.u.n. Na gruncie nowych przepisów o „upadłości konsumenckiej” umorzenie postępowania wobec takich dłużników ma bowiem być możliwe wyłącznie w przypadkach związanych z jego nierzetelnością i mieć charakter penalizujący takie zachowania, a stosowanie art. 361 p.u.n. zostanie wyłączone. Na gruncie dotychczasowych przepisów w związku ze stosowaniem art. 361 p.u.n. umorzenie było natomiast możliwe w razie ubóstwa masy czy na wspólne żądanie wszystkich wierzycieli. W przypadkach takich nie ma żadnych powodów, żeby uniemożliwić dłużnikowi dostęp do oddłużenia według przepisów o „upadłości konsumenckiej”.

Zasadne jest również ogólne uregulowanie rozumienia pojęć używanych w odrębnych przepisach w związku z wprowadzanymi zmianami przy założeniu, że dotychczasowej upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego odpowiada proponowane postępowanie upadłościowe, zaś upadłości z możliwością zawarcia układu oraz postępowaniu naprawczemu odpowiadają postępowania restrukturyzacyjne.

Mając na uwadze, że zmiana licencji syndyka na licencję doradcy restrukturyzacyjnego nie wiąże się w żaden sposób ze zmianą charakteru licencji, zasadne jest jednoznaczne przesądzenie, że dotychczasowe prawa osób posiadających licencję zostaną zachowane przy uwzględnieniu zmiany samej nazwy licencji.

Z uwagi na brak pewności co do uruchomienia funkcjonalności Centralnego Rejestru Restrukturyzacji i Upadłości zasadne jest wprowadzenie regulacji, które będą obowiązywały do czasu uzyskania możliwości niezbędnych do stosowania przepisów ustawy.

Mając na uwadze funkcjonowanie sądów, ale także ułatwiając stosowanie przepisów i przygotowanie się do nich, zasadne jest określenie, iż ustawa wchodzi w życie z pierwszym dniem danego miesiąca co mając na uwadze obecnie przewidywany tok legislacji uzasadnia wskazanie daty 1 lipca 2015 r. jako datę wejścia w życie ustawy.

V. Uwagi końcowe

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. nr 169, poz. 1414 z późn. zm.) projekt ustawy został zamieszczony na stronie BIP MS oraz na stronie RCL.

Projekt ujęty w Wykazie Prac Legislacyjnych Rządu.

Nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia RM z dnia 23 grudnia 202 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 z późn. zm.) w związku z tym projekt nie podlega notyfikacji w trybie przewidzianym tymi przepisami.